

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

ČASOPIS PRO KATOLÍKY,

ZVLÁŠTĚ

PRO ZBOŽNÉ SPOLKY A BRATRSTVA MEZI ČECHOSLOVANY.

S POVOLENÍM DUCHOVNÍ VRCHNOSTI POŘÁDÁ

P. PETR HLOBIL,

benediktin rajhradský.

Ročník XL.

Rok 1906.

✓ Brně.

Tiskem a nákladem papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských.

Četba poučná a dějepisná.

Četba k pobožnosti povzbuzující.

S čím začneme nový rok? (B. Hendl)	9
Dvanáctiletý Ježíš v chrámě (I. Zháněl)	19
Jdětež i vy na vinici mou (I. Zháněl)	34
Božským jesti dílem pracovati pro spásu duší (J. Hrabatka)	46
Ježíš, muž bolesti (I. Zháněl)	66
Čiňme pokau! (Dr. R. Zháněl)	90
Sedmero bolesti Panny Marie (J. St. Pavlík)	92
Pojďte a klaňme se! (A. Hendl)	95
Velkonoční přání (St. J. Pavlík)	98
Bílá neděle — první sv. přijímání (I. Zháněl)	101
Svatá zpověď přináší klid duši (B. Hendl)	107
132, 156	
Panna Maria a Boží Rodička (B. Hendl)	122
O smířlivosti (I. Zháněl)	125
Nejsv. Srdce Ježíšovo — mé všechno (Dr. R. Zháněl)	146
Seslání Ducha svatého (B. Hendl)	149
Boží Tělo (B. Hendl)	162
Srdce Ježíšovo trpělivé a mnohého milo- srdenství (Dr. R. Zháněl)	178
Otčenáš a pozdravení andělské (Fr. P. Kosík) 216, 240, 316	183
Svatý Dominik a pobožnost svatého rážence (B. Hendl)	202
Nyní kyne mi lepší a věčný život (I. Zháněl)	206
Důvěra v dobrotivé Srdce Ježíšovo	209

	Strana
Pojď za mnou! (I. Zháněl)	234
Svatý archanděl Michael (B. Hendl)	237
Svatý František z Assisi, zvaný Serafinský (B. Hendl)	267
Chrám Páně — dům Boží, brána nebeská (I. Zháněl)	271
Co tvrdí rozum o účtě svatých? (B. Hendl)	298
O četbě životů svatých (I. Zháněl)	302
Čeho si budeme ve smrti přát? (B. Hendl)	304
Rozjímání adventní (Dr. R. Zháněl)	330
Hodina jest, abychom již ze sna povstali (I. Zháněl)	333
Chudíček Ježíš v jesličkách (B. Hendl)	337
Na konec roku (B. Hendl)	341

Hlavní úmysly.

Volby zástupců lidu	31
Křesťanské matky	63
Křesťanské vyučování	87
Sjednocení církví křesťanských s církví římskou	119
Panna Maria, milostiplná, útočiště naše.	143

	Strana
Časté přijímání nejsv. Svátosti oltářní	175
Volba stavu a životního povolání	199
Rozšíření víry katolické	231
Nedělní klid	263
Šíření a čtení dobrých knih	295
Křesťanská mírnost	327
Křesťanská nezištnost	359

O křesťanských záležitostech.

Obrázky z katol. missií (M. Weinberger)	26
57, 81, 112, 137, 168, 193, 224, 253, 288, 321, 353	
Terciářské Kneippianum na Moravci	263

Různé zprávy.

Různé zprávy (I. Zháněl)	29
60, 84, 140, 172, 197, 227, 291, 324, 356	
Děkuvzdání božskému Srdci Páně	30
62, 87, 142, 171, 196, 249, 326, 358	

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XL.

Vychází
počátkem každého měsíce.

LEDEN 1906.

Přistupme se srdcem vděčným k jesličkám, k nimž plni víry spěchali pastýři. Na svatém zápalu, kterým vzplála srdce jejich, roznětme ochládlé srdce své!

SVATÁ NOC.

Noci svatá, plná krásy,
kdo pochopí taje tvé,
dnes se lidé k Bohu hlásí,
kouzlo tvé je mocně zve.

U Betlemu v malé stáji
dítě se dnes zrodilo —
co tu zkazek, co tu báji
o něm v svět se rozlilo.

Jedni míní, že je králem,
v rodu jeho reků řad,
druzí chtějí mít ho málem
synem Boha bez všech vad.

Hlasy však jsou nerozhodné:
proč a odkud přišel v kraje,
jež pro panství nejsou vhodné,
proti vládě odboj zraje.

Je-li král a spolu Bůh,
proč se rodí v chudobě —
Bůh — vždyť to je pouhý duch,
v lidské nerodí se podobě!

Nad Betlemem hvězda září,
její lesk je nezvyklý,
podivení všech na tváři,
jak posvátná bázeň dlí.

Světlo hvězdy uviděli,
blízko dleci pastýři,
když u stád svých v noci dleli,
hned po jasu zamíří.

Přijdou k chatě, lépe k stáji,
dítě vidí v jasu, lesku —
osel, vůl je zahřívají,
hlasy slyšet na nebesku:

„Sláva budiž nebes králi,
pokoj lidem na zemi —
jásot jich se nese v dáli,
nad národy nad všemi.

Pastýři hned rozhlásili
zprávu divnou po kraji,
„narodil se Ježíš milý,
leží chudý ve stáji!“

Po chudácích přišli králi,
králi králů vzdáti čest,
stkvělé dary v obět dali,
jak důstojno králů jest.

A po králích celým světem
prošla zvěst ta radostná,
po čekání tisíciletém
přišla chvíle žádostná.

Noci svatá plna krásy,
kdo pochopí taje tvé,
„narodil se“ pěji hlasy,
k jeslím svým nás Ježíš zve.

V. Horák.

Škole Božského Srdce Páně k čtyřicáté ročníci.

Po čtyřicáté vydáváš se, milá »Školo B. S. P.«, na pouť mezi bratry k dílu, jemuž jsi se zasvětila. Dáno je ti po celý ten dlouhý čas požehnání s hůry, nepohrdni přáním a prosbami, kterými tě při počátku nového roku pozdravuje z dále jeden z přátel ve jménu mnohých. Cesta tvá, milá »Školo«, povede tě zase kolem chyší a domků, v nichžto se často ozývají na polo tajemné vzdechy a hlasitý nářek. Lazar na bolestném lůžku tam úpí, chudas zimou se třese, bledé tváře maličkých ukazují na nedostatek a mnohdy svraštělé čelo vyzrazuje červa hlodajícího ve svědomí. Nepomlsěj těchto sídel bdy lidské bez povšimnutí; neštit se vejíti tam, kde se zřídka na rtech objevuje radostný úsměv. Poznáv starosti a strasti tisíců trpících spolubratrů a spolusester, jdi »Školo«, a zvěstuj všudy, kudy se ubíráš, co jsi viděla, co jsi slyšela, volej a posílej tam duše cituplné a milosrdné, aby uzříce, čeho tys byla svědkyní, uznaly, co jejich povinností, aby naklonily se k lásce účinné, by méně slzí teklo na zemi a méně nářků vznášelo se k nebesům.

Kamkoli zamíříš kroky své, milá »Školo«, hled jediné kolem sebe, pozoruj ty bludné stezky, po nichž nesčíslní zástupové se potácejí, za stínem štěstí se ženouce a pravé blaho pomíjejíce. Patř na ty nešťastné slepce, kteří v pýše své sobě samým důvěřují a opouštějíce Krista, vůdce božského, odvážlivě se pouštějí přes nebezpečné srázy, kde jistá na ně čeká záhuba. O volej za nimi, aby obrátili se včas; uchop se ruky jejich, dříve nežli se záhubě vrhli do náručí, dovolávej se pomoci ku spasení životů jejich, a přijdeš-li již pozdě, a nemůžeš-li pro ně ubohé nic učiniti, tu alespoň varuj ostatní, aby příkladem tím zastrašení jsouce, nenásledovali je v odporu k Bohu, víře a svaté církvi. Zejména však měj dobrý pozor na ty, kteří náhlou mráкотou poraženi jsouce, o pomoc volají, těch se ujímej, žádným pobloudilým nepohrdej, neboť mnohý z těch, kteří prošli bludištěm života, stál se konečně obezřelým vůdcem jiných po cestě k Bohu vedoucí.

Neukazuj, »Školo« milá, nikdy na nepravosti, aniž bys zároveň neukazovala na ctnosti. To dobré, co se ve světě děje, nechť vychází z chatrče nebo z paláce, ať má původ doma nebo v cizině, oznamuj svým s ochotností. Utěcha a vzdělání z toho plynoucí, ať jest obecným majetkem čtenářů; radost z dobra ať mírní bolest nad zlým, ježto se

ve světě ba i bohužel u nás páše. Pak nebude ustavičně duch, pozorující běh světa si stýskati a naříkati, nýbrž také plesati a se radovati. Avšak nepočítej přátelé Boží dle jmen a číslíc, nýbrž podle srdcí. Mnozí tvářnost dobrého si toliko vypůjčili, a není jejich vlastnictvím. Lépe jest s hrstkou věrných a udatných hnáti na tábor nepřátelský, nežli doufati v zástupy četné, mezi nimiž jest mnoho pokrytců, řídících se podle větru.

Nesluší »Škole B. S. P.«, která vždy zlo odkrývala, přikrývali rány, omlouvati nectnosti, vždyť první krok k uzdravení, jest poznání sama sebe a vyznání z nedokonalostí. Proto pověz, co nám schází, co nám chybí, potom budeš zvěstovatelkou života a přivedeš mnohého na cestu dobrou. Bud spravedlivá i k nepříteli! Porážej ho zbraní čestnou, duchem pravdy, ale zejména duchem lásky. Láska nade všecko! V boji pro pravdu a čest Boží budiž statná a vytrvalá, ale i k poraněnému milosrdná, neboť vlídností dobudeme si vždy více srdcí nežli odsuzováním. Nejsvětější Srdce Páně nikoho neodsuzovalo, nýbrž láskou všechny objímalo a všechny k sobě volalo a vábilo.

A ty »Skolo« lásky jeho, následuj vzor ten nejvyšší, volej, zvi všechny dobré vůle, aby s tebou učili se božské Srdce znáti, volej i ty, kteří posud nevědí o něm, aby zkusili, kterak sladký jest Pán. A neposlechnou-li snad hlasu tvého, nezlob se na ně, nýbrž modli se za ně, jako Pán se modlil za ty, kteří až na kříž jej přivedli. Budiž »Školou«, do které každý rád jde, kde rád poslouchá slova pravdy povzbuzení, potěchy, i také slova kárná, ale laskavá. Ved čtenáře své k prameni života Kristu, aby tam hasili žízeň svou, neboť jsou podobni jeleni, který baží po vodách živých. Už je vzítí na bedra svá jho Mistrovo, které lehké jest, a břímě jeho, které sladké jest. Ulehčuj zbloudilým návrat k Pánu, který křížem svým ulehčil všem kříž jejich vlastní. Pak putuj, »Školo« milá, zase po vlastech našich, věrná víře, lásce a naději křesťanské. Sbírej med po květnicích a snášej jej pilně do úlu svého za pokrm pro staré čtenáře, i za lahůdku pro nové. Někteří lační po něm, jiní dovědí se, že u tebe jest, přihlásí se o něj později. Podáš-li všem pokrm pravdy, budeš všem pravou »Školou« dle vzoru Srdce Páně. S Ježíšem a Marií putuj šťastně!

Boh. Hendl.

JSEM SAMOTEN?

JSEM SAMOTEN? NE, BOŽE MŮJ,
TYS U MNE V KAŽDOU DOBU
A LÁSKOU SVOU MNE PROVÁZÍŠ,
OD KOLÉBKY AŽ K HROBU.

JSEM SAMOTEN? NE, MARIA
MI MATKOU DNEM I NOCÍ,
V MÉM SMUTKU JEST MI K ÚTĚŠE,
V MÉ BÍDĚ KU POMOCI.

JSEM SAMOTEN? Ó NIKOLI!
SÁM ANDEĚL DÍÍ TU BOŽÍ,
A ZŮSTANE MI PŘÍTELEM
AŽ SMRT MI RUCE SLOŽÍ.

NECHAT SI TEDY CELÝ SVĚT
MNOU ZHRDÁ V PÝŠE SMĚLÉ,
JÁ PLESÁM V BOHU, PÁNU SVĚM,
JEJ CHVÁLÍM Z DUŠE CELÉ.

„Obzor.“

K. Kraus.

* * * * *

Na Boží Hod vánoční.

Ježíš, náš vůdce a Pán, v jesličkách.

božný křesťan rozjímá každého dne; modlitba rozjímavá jest požehnaným pramenem čisté vody, který dává vzrůst dobrým myšlenkám a spásitelným předsevzetím, který smývá nedokonalosti naší duše a občerstvuje srdce vyprahlánarůživostmi. Máme-li každý den zasvěcovati modlitbou a rozjímáním, tím více jsme povinni k tomu ve dny, kteréž ukazují nám velikomyslnou lásku Boží v míře nejvyšší; dnem takovým jest Boží Hod vánoční, který na oči předvádí nám, že »tak Bůh miloval svět, až Syna svého jednorozeného dal, aby žádný, kdo v něho věřl, nezahynul, ale měl život věčný.« (Jan 3, 16.)

Na dnešní den otvírají se věčné brány nebeské, aby z nich náplň božského nebeského požehnání vyšla na celý svět, na všechny tvory, obzvláště na všechny lidi. »Mnohokrát a mnohými způsoby mluvil Bůh otcům skrze proroky, a nejoslze v těchto dnech mluvil nám skrze Syna, kteréhož ustanovil dědicem všech věcí, skrze něhož i věky učinil, kterýž jsa oblesk slávy a obraz podstaty jeho a nesa všechny věci slovem moci své, učiniv očištění hříchů, sedí na pravici velebnosti na výsostech.« (K žid. 1, 1—3.)

Nikoliv Mojžíš, ani Josue, ani Gedeon, ani David, ani Juda Makkabejský ani kterýkoliv jiný proslulý rek starověku nemá býti vůdcem naším na cestě ku spáse, nýbrž sám jednorozený Syn Boží staví se před neprehledné šiky lidstva pozemského, aby uvedl je do slávy věčné, kterou Bůh připravil těm, kteří ho milují.

Ježíš Kristus, pravý Syn Boží, vojevůdce náš, vítězný přemožitel pekla, dnes jak útlé dítě v jesličkách odpočívající, budiž předmětem našich myšlenek po celý den, budiž i předmětem našeho dnešního rozjímání.

¹⁾ Epistola při třetí mši svaté na Hod Boží vánoční.

Israelité, jimž Bůh dal v držení zemi zaslíbenou jejich otcům, nezůstávali vždy věrnými Hospodinu; vzdor zákazu Hospodinovu vstupovali ve sňatky manželské s okolními národy pohan-skými upadajíce tak v modlářství a bezbožnost. Proto vydával je Bůh v ruce nepřátel jejich a trestal rozličnými strastmi.

Bidou dohánění obraceli se jako ztracený syn opět k Bohu, vzývali ho a prosili o pomoc; i slitoval se Hospodin vzbuzuje nábožné a udatné vůdce; takovým byl také Gedeon, syn prostého Israelity.

Tenkrát vydal Bůh Israelské pro jejich nepravosti v ruce Madiánských, kteří přicházeli v čas žni a kazili všechnu úrodu na polích. Proto volali Israelští obrátivše se k Hospodinu o pomoc, Bůh pak poslav anděla svého povolal jim Gedeona za vůdce.

Madiánští překročili již se silným vojskem řeku Jordán a rozbili tábor v prostranném údolí. Gedeon posilněn Duchem Božím, udeřil s pouze 300 muži v noci na ně; i povstal v ležení jejich zmatek veliký, tak že v tísní veliké vraždili se navzájem, pak křičíce a hloučce dali se na útěk.

Jako Gedeon osvobodil Israelské z otroctví Madiánských, tak posílá Bůh Syna svého jednorozeného, aby vykoupil lidstvo celé z hrozné poroby hříchu a ďábla. Proto přijímá na dnešní den Syn Boží člověčenství na sebe, stává se nám podobným kromě hříchu, my pak máme ho následovati jako vojáci svého vůdce povede nás cestami spasení k věčnému vítězství.

Pravdu děl již starozákonní trpitel Job, a každý z nás denně se o tom přesvědčuje, že »život člověka zde na zemi jest bojem« (Job). Boj tento je daleko prudším a ostřejším, než všeliké války lidské; »neboť bojování naše není proti tělu a krvi, ale proti knížatům a mocnostem, proti správčům světa této temnosti, proti duchovním zlostem v povětří« (k Efes. 6, 12.), proti duchům zlým.

Hle, pozorujeme svého nejvyššího vojévůdce, ležícího v chudinkých jesličkách. Válečným pláštěm jeho jsou chatrné plénky, válečnou troubou jeho děinný pláč, jeho bojištěm opuštěná stáj, válečným komoněm osel a vůl, polním vozem dřevěné jesličky, jeho hrdinností h řké slzy.

Proto hned nepřítel namítne nám slovy starozákonního Kazatele (Eccl. 10, 16.): »Běda tobě, země, jejížto král pachole jest!« bědanárodu, jehož knížetem nemluvně, běda vojsku, jehož vůdcem dítě jest!

Ale odpovídám mu slovy proroka Isaiáše (9, 6.): »Maličký narodil se nám, Syn dán jest nám, učiněno jest knížectví na rameni jeho: Podivný, Rádce, Bůh, Silný, Otec budoucího věku, Kníže pokoje«.

Pod chudými těmi plénkami skrývá se nebeský Pán zástupů, jako kliču hledá rekovný vojévůdce v táboře ve stanu plachtovém; v drobném tělíčku tom a v křehkých útlých údech přebývá věčná všemohoucnost Boží; slabé ty dětské ručinky mohou otevřítí závory nebes a zřítí moc bran pekelných, truchlivého sténání jeho bojí se duchové pekelní a strachem otfásají se andělé zavržení.

Ale proč přichází mocný král náš na zemi v podobě tak ponižené, proč tají všemohoucnost svou v podstatě útlého děčka?

Podobenství, čerpané z dějin válečných, budiž nám odpověď!

Dějiny švédské počátkem století XVIII. vykládají mnoho o králi švédském Karlu XII.; byl to hrdinný rek, jakých málo vyskytá se v dějinách. Nehleděl na nádheru, nýbrž nosil jako každý voják jednoduchý modrý šat beze všech ozdob a šperků. Vedl přísný a čistý život, nepořádal nikdy hluchých zábav ani hostin, nýbrž jedl trdý a hléb komisní, pil vodu, léhal na slámě, přikrýval se svým pláštěm. Proto vážili si ho také jeho vojáci, s nimiž sdílel štěstí i neštěstí, radosti a strasti, a byli hotovi pro něho život svůj dáti, proto byl každý voják rekovným hrdinou, který všude následoval svého krále.

Tak i Ježíš Kristus, vůdce náš, vojévůdce křesťanských sborů, chtěje svět vykoupiti a nám příklad dáti,

nestal se synem královským, neobýval v mramorových palácích, neodíval se rouchem zlatě krumplovaným, nýbrž učiněn jest Synem Matky chudé, prostinka kolébka jeho stála v osamělém stáji, dvorany jeho byli neucení pastýři.

»Učte se ode mne« (Mat. 11, 29.) tak v pravdě volati může vůdce náš na cestě ku spáse počínaje od jesliček; jakož dokonáváje poslední dny pozemského života svého pravil: »Příklad zajisté dal jsem Vám, abyste, jakož jsem já učinil, tak i vy činili« (Jan 13, 15.)

Proto trpěl zde na světě žízeň, hlad, nouzi, že neměl ani, kam by sklonil hlavy své, proto snášel soužení a pronásledování od svých nepřátel, proto proléval pro nás krvavý pot, nechal se jati, jako nejhorší zločinec, bičovati, trním korunovati, proto kráčel spočten mezi lotry pod těžkým břemenem kříže, proto trpěl a umřel za nás na kříži.

Jako za obětavým vůdcem sdilicím vše se svými vojiny jdou nadšeně všichni vojínové, podobně následují božského Spasitele nesčetné zástupy statných reků, dobývajíce znamením kříže brány nebeské.

Hned druhý den po Božím Hodu vánočním, 26 prosinec, věnován jest udatnému vojínu Kristovu svatému jáhnu arcimučedníku Štěpánovi. Případně podotkl proto svatý biskup Fulgenc ve své řeči na slavnost tuto¹⁾: »Včera slavili jsme časně narození věčného krále, dnes slavíme vítězný triumf jeho vojína. Včera král náš běra na sebe člověčenství pocítil tento svět, dnes jeho voják, opouštěje schráku tělesnou, putuje jako vítěz na nebesa«. A ve svaté změně následuje po prvním mučedníku miláček Paně, který čerpal svaté nadšení, nevyhasinajíc lásku z posvátného zdroje nejsvětější Srdce Ježíšova, následují svaté zástupy nevinných dětí betlemských, které jako první květ mučednický²⁾ prolivše pro svatého krále svého nevinnou krev svoji, radují se nyní ve slávě nebeské, pohrávajíce si, jak zástup nevinných útlých robátek, nedaleko trůnu Božího, palmami vítězství a korunou nehynoucí.³⁾

¹⁾ Lectio II. Nocturni in Festo S. Stephani.

²⁾ Lectio VI. in Festo St. Innocentium.

³⁾ Hymnus ad Laudes in eodem festo.

Následujeme vzácných těchto vzorů, budme věrnými stoupenci novorozeného krále svého Krista. Jeho hluboká pokora, v níž přijal podobu malého dítěte ležící v jesličkách, jeho hrdinná trpělivost, kterou zimu, a všechny jiné nepříjemnosti snášel, výmluvně hlásají nevýslovnou lásku jeho mocného Srdce k nám. Budme mu poddáni, poslouchajme jeho příkazy, ne ze strachu, nýbrž z lásky.

Přistupme se srdcem vděčným k jesličkám. Plni víry spěcháři pastýři do Betlema, aby viděli, co zvěstoval jim anděl, plni lásky kořili se novorozenému Spasiteli; na svatém zápalu, kterým vzplála srdce jejich, roznětme ochladlá srdce své!

* * *

Smutné časy nastaly pro říši rakouskou po smrti císaře Karla VI.; ač skoro všechny mocnosti evropské slíbily mu, že ponechají dceru jeho Marii Teresii vládnouti, zrušily smlouvy své, sotva císař zavřel oči, a hnuly se se všech stran s ozbrojenými vojsky do Rakouska.

Císařovna Marie Teresie jsouc ze všech stran ohrožená nepřáteli odebrala se do Uher, žádajíc na věrných Uhrech, aby jí přispěli pomocí svou. Zemští stavové svolali proto sněm do Prešpurku, a když císařovna majíc synáčka svého Josefa na ruce vstoupila do sněmovny, tam se slzami v očích stěžovala si, kterak nepřátelé ze všech stran dotírají na země její, zmocnilo se celého shro-

máždění takové pohnutí, že povstavše tasili své meče a volali: »Jsme ochotni zemřít za královnu svou Marii Teresii!«

Rychle bylo sebráno vojsko, udeřeno na nepřítel, a tak Rakousko osvobozeno.

Na dnešní den předvádí nám církev svatá rovněž královnu vznešenou se Synáčkem před oči: je to Maria Panna se Synem svým Ježíšem. Kéz i pohled na vznešenou Matku nebeskou roznítí též v srdcích našich žár a nadšení nehasnouce, abychom ochotni byli pro Krista žít a umírat.

Postavme se proto mužně pod prapor Kristův, jemuž jsme hned na křtu svatém přísahali věrnost nezlomnou. Nenásledujeme nikdy světa, jeho mrzkých rozkoší, nýbrž dnes na slavnost narození Páně spěchejme s nábožnými pastýři k jeslím, obnovujíce slib věrnosti; Ježíš budiž naším vůdcem, my pak věrnými jeho vojný.

Proto »bratři! posilněte se v Pánu a v moci síly jeho. Oblecte se ve zbroj Boží, abyste mohli státí proti úkladům ďabelským... Stájtež tedy, majíce pod pásána bedra svá pravdou, a oblečení jsouce v pancíř spravedlnosti, a obuté majíce nohy přípravou evangelia pokoje; přede vším vezměte štít víry, kterýmž byste mohli všechny ohnivé šípy neslechetníka uhasiti; a lebkou spasení vezměte, a meč ducha, jenž je slovo Boží.« (K Efes. 6, 10—17.)

Dr. Rudolf Zhdněl.

— Krása duše. —

Čistota, koruno nevadnoucí,
ty květe lilie bělostkvoucí,
která duše skví se ve Tvé kráse,
ta duchům andělským podobá se!

Ó přešťastná každá duše čistá!
Pravé nebe v ní jest dozajista,
Trojjediného Boha je sídlem,
Bůh ji blaží milostí všech zřídlem!

Duši čistou velmi Bůh miluje,
odměnu jí v nebi připravuje,
i my, budem-li mít duši čistou,
najdem u Boha odměnu jistou!

Tu krásu to nebe duše čistě,
zachovej nám všem Ježíši Kriste,
ať z duše nám vane ctností vůně,
nemocí hříchů ať nezastůně!

Popřej ať stále jen ctnostmi voní,
aby, až tělo se ve hrob skloní,
duše mohla vzlétnout v ráj nebeský,
a přijata byla v sbor andělský!

F. Vrdtil.

Narozenému Spasiteli.

Radostně dnes plesá duše v lidském těle,
raduje se z narození Spasitele,
vždyť slavíme radostný vánoční hod;
ale radost větší v duši té bytuje,
která k stolu Páně zbožně přistupuje,
aby přijímala Panny čisté plod.

Popřej, ó Ježíši, nám všem té radosti,
bychom Tebe mohli přijmout ve svatosti,
tak slaviti v duši narození Tvé;
za Tvé narození vroucně děkujem,
a na důkaz lásky své že Tě milujem,
podáváme Tobě za dar srdce své!

Rač ten dárek od nás Ježíšku přijmouti,
a nám jednou po této vezdejší pouti,
za odměnu blaženost nebeskou dát;
Ježíšku náš drahý pro Tvé narození,
ó kéž prosby naše dojdou vyslyšení,
bychom Tě mohli věčně oslavovat!

F. Vrdtíl.

S čím začneme nový rok?

ozněla hodina dvanáctá v půlnoci Silvestrovské, a s ní položen do hrobu rok starý. Hned však potom v první vteřině pozvídá se nový rok z hlubin časových, aby nastoupil cestu světem a vykonaje úkol svůj, také uložil se ku předkům svým. »Nový rok«, vážné myšlenky vzbuzuje den tento v člověku myslícím, neboť je to počátek doby dosti dlouhé; rok zavírá v sobě zajisté pro každého mnoho důležitého, radosti, žalosti, starosti, utrpení a běd všelijakých. Nezazlívejme proto nikomu, že dnes rád by tak pronikl okem svým zahalenou budoucnost svou v roce novém, že by tak rád odhalil roušku a zřel, co as mu přinese rok nastávající? Přání ozývá se sice ze všech stran, »šťastný nový rok« voláno dnes bezpočtůkráté, avšak tak mnohý si řekne, kdo ví, zdali pro mne se přání toto vyplní? Co učiním, s čím začnu, abych pokud možno štěstí a spokojenosti došel v roce tomto? A věřící křesťan dává si také hned na otázku tu odpověď, a to odpověď jediné správnou, jediné osvědčenou. S Bohem počni nový rok, s Bohem, a ne vedle Boha, ani bez Boha. Proto jest dnes sváteční den, proto záhy z rána již rozezvučely se zvony a volají tě před tvář Nejvyššího do chrámu, kde mocné slovo Boží, knězem hlásané, ti zvěstuje útěchu, posilu a Boží milost, kde při oběti nejsvětější máš sama sebe a celý život svůj Bohu zasvětit. To jest zajisté církve naší krásnou činností, že při všem, co život má a dává, i co čas přináší nám a bere, vždy srdce naše k Bohu obrací, jako srdce dítek k otci předobrotivému. Proto učinila z prvního dne roku svátek, svátek radostný, plný naděje a důvěry, který nemá kaliti ani přílišná starost ani lichá bázeň.

S Bohem tedy v nový rok, ne bez Boha, s Bohem! Potom zajisté nebudeme musiti se před tím, co nový rok nám přinese, báti ani trásti. Kdo však s Bohem začítí, s Bohem kráčetí chce, ten musí ovšem se moudré radě Boží podrobiti, sice nejde s Bohem, nýbrž vedle Boha řídě se vlastním rozumem a vůlí svou; tak nedojde však ani štěstí ani spokojenosti.

1. Odevzdanost do vůle Boží, to je ten první anděl, který nám na počátku roku i každého dne v něm růže sype na cestu životní a nás provází přes hory a doly. Avšak jak podivný tvor jest přece člověk! Všudy může čísti o moudrosti Boží, která napsána jest jak na hvězdách na nebesku tak i na té nejnepatrnější květině na zemi. Všudy může zřítí nezměrnou lásku Boží o otcovskou

péči jeho, kterou hlásá každý brouček v prachu a každý ptáček v povětří. Všudy slyší chválu všemohoucnosti Boží, kterou ozývá se celý svět, všudy vidí důkaz překypující lásky Boží k nám — svatý kříž; a zpytuje-li jen život svůj v pokorě, uznati musí, že i každý den života jeho svědkem byl moudré lásky Boží a moci a nerozumu lidského; kamkoli pohlédne, vidí chyby, kterých se dopustil, svou blahovost, svou nedostatečnost, vidí, že všechno jeho bádání kusé jest a nespolehlivé, a přece nechce se tento slabý, nedokonalý tvor — člověk — podrobiti moudrému vedení Božímu, nechce uznati vůli a moc jeho nad sebou. Toť pýcha života, která jako morový dech ničí všecken vzlet, všechno lepší poznání, zejména poznání Boha, poznání našich k němu povinností! Proto chceš-li započítí nový rok dobře, svaž vůli svou; trochu toho svého rozumu vlej v rozum Boží, a poznáváje Boží s tebou záměry, buduj život svůj tak, jak ti to Bůh nakreslil. Volej s Ježíšem: »Ne má, Bože, ale tvá vůle se staň!« A jak dělá matka Páně, tak i ty často si opakuj: »Já jsem sluha Páně, staniž mi se podle slova tvého. Stála-li se pak vůle Boží, vůli tvoji, čeho potom potřebuješ ku blahu pravému, ku pokoji života? Víš, že co přijde, posláno bude od Boha; a řekni mi, může Bůh v lásce a moudrosti své něco na člověka seslati, co by nebylo mu ku prospěchu a spáse? S Bohem v nový rok a ne vedle Boha nebo bez Boha. A jelikož Bůh tvým jest pánem a ty jeho poddaným, proto buď pilen pravé křesťanské pokory.

2. Pokora, toť ten anděl druhý, který tě šťastně povede životem. Nemaluj si budoucnost svou tuze růžově. Nezapomínej, že i růže trny má, a věz, že to, co si člověk umyslí, není vždy nejlepší a spásonosné. Přičiňuj se seč jsi, pracuj, trp, snášej, horli jak jen můžeš, avšak nech také Boha řídití osudy tvé. Ty máš sít, zalévat, ale Bůh dává práci tvé požeňování a vzrůst. Nežádej po Bohu tuze mnoho dobrého, spokoj se s málem, uvažuj v pokorě, že to, co ti Bůh dává, a kdyby toho sebe méně bylo, přece jen darem milosti jeho jest. Vše cokoli ti sešle Bůh, přijmi s díky a s pokorou, věda, že radost brzy pomíjí, a že žalost ještě mnohdy větší zasloužena bývá hříchy. S Bohem v nový rok a proto i s důvěrou v Boha.

3. Důvěra v Boha, a to důvěra dětinná je třetí anděl, který tě chrániti bude na cestách tvých. Nikdy neztrat svatou víru Bohem nám danou, že radost i žalost naše v rukou Božích jest, a že Prozřetelnost jeho nad životem naším bdí. Bůh Otec jest, a jako otec lásky věčné řídí život náš. On spočítává slzy, které oči tvé roní, on měří a váží kříž dříve nežli ho na ramena tvá vloží, a byt by kříž ten tě i tlačil, přece tě neutlačí. Jak klidně může tedy křesťan započítí nový oddíl života? Vzhůru pohlíží a volá: »Otče, jak chceš, tak mne veď; ve tvém náručí chci žít, plesati, lkáti, pracovati i umírat; o svatá důvěro v Boha a Pána mého, vediz kroky mé a siliz duši mou!«

S Bohem v nový rok! Bůh láska jest, protož nechť i láska vespolečná nás blíže k sobě vine. Toť čtvrtý anděl, který osladí nám mnohdy hořký pelyněk v poháru života. Bůh vložil lásku do srdce každého člověka, láska tato má býti páskou, která víže všechna srdce dítek jeho na zemi, a začátek i konec této pásky jest v nejsvětějším Srdci jeho, z něhož se prýští láska ustavičná. On jest otcem nás všech a z lásky chce poznati, zdali jsme i my jeho dítkami. Vždyť zde není nikdo z nás osamocený. Práce i zaměstnání života, radost i žal váže nás na lidi ostatní a spojuje nás s nimi úzce. Protož budiž láska vespolečná, kterou žádá Bůh,

v srdcích našich. Láska tato budiž berlou slabým, okem slepým, budiž vůdcem bloufícím, potěchou zarmouceným, pomocnicí nuzným. Odměňujž se díky a láskou všem, kdož dobře tobě činí; odpouštěj rád a ochotně nepřátelům a hleď, aby zase mezi vámi nastal mír a pokoj; potom nebudeš si naříkati, že ve světě stojíš opuštěný jako kůl v plotě, neboť láska lásku plodí, a najdeš srdce soucitná, zakusíš hojné ovoce lásky své u jiných.

Než, jak dlouho ještě popřáno ti bude dlíti na světě? Snad jen tento ještě rok anebo kratší ještě dobu. Vše co máš, ztratiš, vše čeho užíváš na světě, pomine, proto s Bohem v nový rok a také se smyslem a touhou po věcech nebeských.

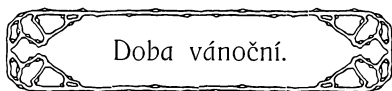
Jedem, který otravuje za dob našich všechno konání, citění a žádost lidstva, jest požitkářství, touha totiž nezřízená, jen zde na světě všeho užiti, všeho dojiti, bez ohledu na prostředky dobré či zlé, bez ohledu na škodu duši a urážku Boha. Srdce lidí tráví se nyní tímto jedem, radosti a požitky smyslné, byť i hnus po sobě zůstávající, jsou hledány, za nimi pachtí se celi davové, mamonářství plodí sebelásku a ničí lásku a obětavost vespolečnou, a tak se pomalu zpravdňuje staré pořekadlo »kdo s koho, ten s toho«, silnější přemáhá slabšího. Právo neplatí, násilí vítězí. Svět a jen tento mají přemnozí na očích, jen on jest předmětem starostí, jen života tohoto hledí co nejvíce využití dle vůle a choutek vlastních. A aby toho dosáhli, obětují více, nežli Bůh by od nich žádal ve službě své, obětují zdraví, klid svědomí a čistotu duše, obětují štěstí a spokojenost celých rodin, ba obětují i životy. Mnozí žijí, jakoby hrobem končil život duše nesmrtelné, a oni jakoby po zvířecku smrti upadali v nicotu. Proto také u mnohých marně bys hledal vznešenost smýšlení, uslechtilost chťení a brdinské skutky lásky k bližním. A přece není člověk — zvířetem, má duši nesmrtelnou, která i za hrobem žije, a to věčně. A jak? To záleží od skutků jejich ve světě. Proto jest smysl pro věci nebeské, nadpozemské, potřebou ku spokojenosti, jest podmínkou šťastného, poněvadž bohuľibého života. Nezapomínejme tedy ani dnes na začátku roku nového, že pro jiný život jsme určeni, krásnější, blaženější, a to ustavičný, proto hleďme naň se připravit, takého sobě s milostí Boží zasloužiti. Ne touha po požitkářství pozemském, nýbrž touha po dosažení života věčného řidiž a vediž kroky naše při všem konání. Či zasvětime tento svůj celý zdejší život bublině, která nás sice na okamžik obveselí, ale brzy splaskne, ničeho po sobě nezůstavíc? Co nebeského jest a k nebi vede, to volme, co Bohu milé jest, co nás uslechťuje, obraz Boží v nás vždy více ozařuje, co dobré jest a pravdivé, tomu zasvětime síly svoje. Budeme-li mít v srdci touhu a smysl pro věci nebeské, budeme také lépe poznávati cenu věcí pozemských a nebudeme ani tuze o ně pachtiti ani nad ztrátou jejich nemírně truchliti, pravý pokoj a rovnováha duševní bude naším údělem.

S Bohem tedy započneme nový rok a k Bohu spějme v něm! Proto »vzhůru srdce«, vzhůru k Bohu obraťme své zanícené zraky! Dnešní den jest svátek, kterého se dožití nám dal Pán, radujme se v něm, doufejme v něho a zasvětime srdce své jemu. Ano, Otče nebeský, jako nejmilejší Syn Tvůj v krvavém potu volal v zahradě Getsemanské, jako volala přečistá jeho matka v komůrce nazaretské, tak voláme dnes i my ditky Tvoje na zemi: »Ne jak my chceme, ale jak Ty chceš, má se státi.«

Oddáváme se zcela Tvému otcovskému vedení a spoléháme na mocnou Tvou ochranu. Necht radost či žalost údělem našim jest, Tebe chválíme a Tobě

děkujeme, ať v plesu ať se slzami; neboť víme, že láska Tvá nad životem naším bdí. Dej nám ducha pokory, abychom velebili Tebe, ať dáváš nebo bereš. Jen milostí své nás nezbavuj a prozřetelností svou nás provázej. Dej srdci našemu smysl pro věci nebeské, abychom bažili po věčném dobru a svatosti a všechny pozemské věci i skutky měřili dle toho, zda dobré jsou před Tebou a k nebesům vedou. Nechceme dnes srdce svá plniti marným a nicotným přáním, neboť víme, že láska Tvá jen dobré a spasitelné nám dá. Nechceme, byť vše nás opustilo, se strachem a bázni k nebi ruce spínatí, vědouce, že Ty nás nikdy neopustiš, nespustíme-li se sami Tebe. Spoléhajíce se na slovo Tvé, na Kristovu smrt a zásluhu, a přímlovou svatých počínáme nový oddíl života. Jen za to Tě prosíme, pomoz nám, abychom na konci tohoto roku, dozijeme-li se ho z vůle Tvé, lepší před Tebou stáli nežli dnes, a zavoláš-li nás v roce tomto k sobě, tu nedopusť, abychom bez svatých svátostí zemřeli, nýbrž s Ježíšem, Synem Tvým, kterého vyznáváme a milujeme, a matičkou jeho, k trůnu Tvému přistoučili. Milostí této obojí uděliž nám všem Hospodin. S Bohem v nový rok!

Boh. Hendl.

Nastal radostný čas světu všemu tato posvátná doba vánoční, v duchu putujeme ku Betlemu tam, kde ve stáji v době půlnoční narodil se z chudé čisté Panny Spasitel světa dávno čekáný, aby lidské pokolení spasil, símě učení svého zde zasil.

Radostně na jesličky patříme, jež jsou postaveny na oltáři, v nichžto Ježíšek maličký dříme se spanilou usměvavou tváří, klečíme u jeslí Spasitele, svého nebeského učitele, který pravdu božskou nám zvěstoval, pravou cestu k nebi ukazoval.

Jeho učení nám jasně svítí, na pouť života pozemského, ukazuje cestu kudy jíti máme tam do města nebeského, kde nám všem nevýslovná odměna: od Boha je věčně připravena, jestli učení to zachováme a pouť zdejší šťastně dokonáme.

Proto v této přeradostné době, Spasitele svého narození, pevný úmysl učiňme sobě, že chceme vždy dle jeho učení zde na zemi ctnostně, zbožně žíti, a jednou také šťastně umříti, bychom podíl měli v blaženosti, po smrti u Boha na věčnosti!

F. Vrátil.

Hrob svatých tří králů.

Slavné a krásné město Kolín nad Rýnem v Německu honosí se vzácným pokladem, totiž hrobem svatých tří králův, který chová v sobě velikolepý tamější arcibiskupský chrám Páně. Je to nádherná památka z dávných dob křesťanských, ozdobená vším, co cenu má, aby byla důstojnou schránkou těl oněch svatých mudrců, kteří vedeni jsou hvězdou a poučení vnučením Ducha svatého, z dálných vlastí svých přišli do Betlema poklonit se nověnarodzenému Spasiteli a obdarovati jej dary významnými, zlatem, kadidlem a myrhou. A jelikož právě v tomto měsíci slavíme památku události této, totiž slavnost Zjevení Páně, čili svatých tří králův, nebude zajisté od místa sdělit se čtenáři »Školy« osudy svatých těchto mužů po smrti a popsati poněkud nynější jejich hrob v kostele kolínském.

Ve spisech svatého Jana Zlatoústého čteme církevní podání, že svatí mudrcové od apoštola Páně svatého Filipa pokřtěni byli v zemi perské a za biskupy rozličných křesťanských obcí ustanoveni. Pro víru v Krista Pána a jeho svaté učení, kterou horlivě a s výsledkem skvělým rozšiřovali a hájili, umučeni jsou od pohanských kněží. Svatá Helena, matka prvního křesťanského císaře Konstantina, která ve svaté zemi kříž Páně byla nalezla a nad svatými místy nádherné chrámy byla vystavěla, pátrala také po ostatcích svatých tří králů, chtějíc i tyto náležitě uctít a křesťanskému lidu zachovati. I poštěstilo se jí to roku 326. Naleznuvší těla svatá neporušená, opojena byla radostí blaženou a vyzdvihši je z hrobu, dala je s velikou slávou donést do nového hlavního města Konstantinopole, kde s největší poctivostí v chrámě byla uložena. Avšak v městě tomto těla dlouho nezůstala.

Císař Konstantin, chtěje město Milán v Itálii zvláště vyznamenati a sobě zavděčiti, daroval těla svatých tří králů, neboť v dobách tehdejších se ostatkové svatých vážili nad klenoty a poklady

světa, a za šťastné se města a obyvatelé jejich pokládali, když některých ostatků svatých se domoci mohli. Věřili a doufali, že na přímluvu těch svatých, jichž ostatkové se v městě nebo zemi uctívají, všichni tím spíše od Boha vyslyšeni budou. Ejhle, zde vidíme již v nejstarších dobách cirkve svaté, kterak svatí ostatkové ctěni a vážení byli; tutéž úctu prokazuje jim naše svatá církev až posud. Z toho také vychází na jevo příčina proč otec vlasti, císař a král náš Karel IV. tolik se vynasnažoval, aby co nejvíce svatých ostatků zemi své české získal, které pak ponejvíce v chrámu Páně svatého Víta v Praze ukládal. Chtěl tím zemi a národu našemu získati co nejvíce přímluvěch u Pána Boha. A věru, dokud lid náš svaté ostatky ctil a svaté své patrony v nebi vzýval, dotud byl národem slavným, mocným a spokojeným. Také stávalo se v dobách středověku, že při dobývání měst nepřátelských hleděli vítězové více na ukořisťování ostatků svatých než na drancování světského zboží. I Čechové dobyvše hlavního města Polské říše Hnězdná zmocnili se ostatků svatého biskupa Vojtěcha a přenesli je do Prahy. A tak v úradku Božím ani cestování tří svatých tří králů do Milána, nebylo posledním. Křesťanské náboženství čím dále, tím více vnikalo i do národů mimoitalských, zejména na severu v krajinách německých, kde zejména slynulo město Kolín nad Rýnem moci a bohatstvím, takže i králové a knížata za čest si pokládali s měšťany kolínskými obcovati. Sem vnikla víra Kristova již záhy, neboť již roku 313 zavádí se biskupem kolínským sv. Maternus. (Náprsní kříž tohoto světce uchovává se v pokladě kostelním u svatého Víta v Praze.)

Zde vystavěla svatá Helena také několik kostelů, císař Karel Veliký pak dal zde svůj císařský palác přestavěti v nádherný chrám křesťanský.

I stalo se, že se Milán roku 1159 pozvedl proti tehdejšímu císaři Bedřichovi I. a od toho pomoci českého vojska pod Vratislavem II. po tříletém

obléhání dobyt byl. Když čeští rytíři, kteří první hradby městské stekli, za kořist si vzali podstavce svícnu starého chrámu židovského v Jerusalemě, který se v Miláně choval, tu arcibiskup kolínský Rainerd si od císaře vyžádal pro město Kolín těla svatých tří králů, k čemuž vítězný císař svolil. Arcibiskup dovezl svaté tyto ostatky z Milána, kdež přes 800 let odpočívaly, přes Švýcarsko po

Od té doby jmenován byl Kolín městem svatým, nebo německým Římem. Během času zbohatli měšťané kolínští takou měrou, že pomýšleli na to pro těla svatá, nový nádhernější chrám Páně zbudovati.

Arcibiskup Engelbert hrabě z Altena a Bergu, veliký sloup církve, ozdoba duchovenstva učinil k tomu účelu první sbírku; a když starý chrám roku 1248

řece Rýně do města Renagenu poblíže Kolína, kde je tamějšímu probostovi Filipovi z Heinsbergu ku prozatímnímu uschování odevzdal. Odtud přišla svatá těla do belgického města Lutichu, kde však nezůstala dlouho, neboť již r. 1204 převezena byla s nevýslovnou slávou do města Kolína a tam v chrámě, císařem Karlem Velikým založeném a roku 873 vysvěceném, s poctivostí uložena.

lehl popelem, kázal arcibiskup Konrád z Hochstadenu podle nákresu Alberta Velikého, z řádu svatého Dominika, slavného biskupa rezenského, stavěti nynější od veškerého světa obdivovaný chrám Páně, k němuž dne 14. srpna 1248 sám základní kámen byl položil. Těla svatých tří králů byla po dobu stavby v kostele Panny Marie na Kapitolu uložena. Když byl chrám tak dalece vystavěn,

že v něm služby Boží konati se mohly, byly i svatí ostatkové zase s velikou slávou do něho přeneseny, kde jim zvláštní kaple vykazána byla, v níž až posud se chovají. To stalo se roku 1337. Roku 1338 putoval ku hrobu svatých tři králů do Kolína král anglický a roku 1363 král ostrova Cypru. Papež Bonifác IX. udělil roku 1390 všem věřícím odpustky, kteříž by do Kolína přišli a svatým ostatkům účtu prokázali. Roku 1560, žádali sice Milánští důrazně papeže Pia IV., aby jim svatá těla zase navracena byla, ovšem nadarmo. Ve francouzské revoluci byli svatí ostatkové r. 1794 ze strachu před vpádem revolucionářů z Kolína do Arnsbergu převezeni, odtud do Frankfurtu nad Mohanem a odtud prý tajně i do Prahy. Aby se náklad s tímto útekem vzešlý kryl, byly ze zlatých korun zdobících hrob, prodány drahocenné brillanty.

Roku 1804 dal císař Napoleon I. městu Kolínu písemné ujištění a záruku, že svatí ostatkové zde na věčné časy v bezpečnosti odpočívati mají. Roku 1807 byla tumba čili náhrobek, v němž svaté ostatky ty uloženy jsou, znova opravena a vysvěcena. Rok 1820 byl pro svatý poklad ten velice smutný; bylť v noci 18. října z velkého dílu okraden; zloděj byl brzy vypátrán a větší díl loupeže u něho ještě nalezen, takže již za dvě léta hrob posvátný v pořádek uveden býti mohl. Kaple v níž umístěn jest hrob svatých tří králů, jest uzavřena vysokým mramorovým zábradlím, na němž jsou zamřížovaná okna, která se v jistých dobách otvírají, aby věřící svatý hrob spatřiti mohli. Po stranách spatřují se mramorové sochy svatého Nabora a Felicia, kolínských to patronů městských. Nad kaplí vysoko viděti lze velikou pozlacenou hvězdu betlemskou.

Na čele římsy zábradlí čte se latinské věnování: »Třem králům od východu, kteří poznavše pravého Boha přemohli svět, věnuje kapitola metropolitní.«

Na spodu čteme také latinské: »Zde odpočívají těla svatých tří mudrců, z nichž nic není vzato, aniž jinde někde uloženo.«

Nad pokladnicemi pro chudé napsáno jest důmyslné: »a otevřevše poklady své, obětovali jemu dary.«

V kapli pak jest velice nádherná tumba čili hrob, přeskvostné to dílo starověkého umění mající i do hmoty cenu ohromnou.

Pozorujme nyní svatý hrob. Výška jeho dosahuje jednoho metru a 42 cm., šířka obnáší 95 cm. a délka jeden metr 74 cm. Předek jest z ryziho zlata, posranní tabule jsou ze silně pozlaceného stříbra; všecko jest obložené nejumělejší a nejkusnější vypouklou prací pasířskou. Předek tumby rozdělen jest na tři pole. Ve spodním spatřujeme ve vypouklé litině na trůnu sedící Rodičku Boží s ležiškem. Po levé ruce jsou svatí tři králové, za kterýmiž jest podobizna císaře Otty IV. (r. 1196). Po pravé straně jest vyobrazen křest Páně. Pod každou soškou jsou latinské nápisy. Druhé pole tvoří široká hranatá deska, na kteréž největší drahokamy zasazeny jsou. Tato deska dá se odemknouti a pod ní jest mřížka z pozlaceného drátu, v kterouž jsou vetknuta z rubínů a zlata jména tři mudrců: »Kašpar, Melichar, Baltazar.« A tu vidí se na červených aksamitových polstářích zlatem vyšívající, tři lebky. očima do polštářů položené. Na lebkách těchto spočívají tři velké zlaté, krásné puncované koruny, v nichž misio vyřezaných brillantů zasazeny jsou české křišťály. Svatá těla leží uvnitř a není viděti, kterak ozdobena jsou. Nad deskou zmíněnou jest zašpičatělé přístřeší s obrazem božského soudce mezi dvěma anděly a výše ještě jsou dva archandělové Gabriel a Rafael, nad kterými září veliký topas zasazený v brillantech. Na celém průčelí tomto počítá se nemeně nežli 587 drahých kamenů a perel. Na podélné straně tumby vidíme obrazy Mojžíše, Jonáše, Davida, Isaiáše, Amose a Abuiáše. Na široké desce výše nacházejí se následující vyobrazení: 1. Narození Páně pastýřům zvěstováno. 2. Svatí tři králové před Herodesem. 3. Titíž v Betlemě se klanící. 4. Titíž pohanům Krista hlásající. 5. Nalezení svatých těl císařovnou Helenou. 6. Převezení jejich do Rýna-Kolína. 7. Uctění svatých ostatků od císaře Otty IV. ku korunovaci do Čech jedoucích. Nad příčnou deskou jest kolmá stěna nízká, na níž jsou obrazy šesti svatých apoštolů a sice svatého Pavla, Jana, Filipa, Tomáše, Judy a Matěje.

Nad nimi je šikmá stříška se šestero andělů a vrchol uzavírá pozlacený hřeben ozdobený korunkami.

Levá podélná strana jest podobně okrášlena. Vidíme zde nejdoleji Arona, Joše, Salomouna, Nahuma, Jeremiáše a Ezechiele. Nad nimi na šikmé desce jsou obrazy: 1. Abraham s třemi anděly. 2. Keť hořící před Mojžíšem. 3. Mojžíš před Faraonem. 4. Kore, Daten, Abiron vzbouřenci ohněm zachvácení. 5. Bořící se zdi v Jerichu. 6. Archa Boží v domě Obedečova. 7. David před archou poskakující. 8. Královna ze Sáby před Salomounem. Nad těmito obrazy jest vyobrazení šesti apoštolů: svatého Petra, Jakuba staršího, Ondřeje, Jakuba mladšího, Matouše a Bartoloměje. Celá tato strana jest ozdobena 296 drahými kameny.

Strana zadní, užší liší se od přední velice. Všecko zde jest vyloučeno nejútlejší nitkovou prací zvanou, jakoby vše ze zlatých krajek bylo. Tato zadní strana dělí se na dvě. Ve spodní půli vidíme bičování Páně a vedle Krista Pána na kříži mezi Pannou Marií a svatým Janem, evangelistou. Svrchu jsou tři andělská poprsí, z kterýchž jedno slunce, druhé nápis svatého kříže, třetí měsíc drží.

Nad těmito obrazy stojí prorok Jeremiáš a nad ním obraz arcibiskupa Rainolda, který svatá těla z Milána byl přivezl. Ve svrchní půli jsou obrazy nejsvětějšího Spasitele a po stranách jeho sošky svatého Nábora a Felicia v rytířském brnění. Tato zadní strana jest poseta 313 drahými kameny, mezi kterými vynikají zvláště dvě východní perly a veliký překrásný tyrkis. Obrázků na drahokamech vyřezaných, ceny ohromné počítá se na tumbě 226. Všechných drahých kamenů na celém hrobě počítá se 1540.

Cena pak celého svatého hrobu co do zlata, stříbra a drahých kamenů počítá se na tři miliony zlatých. A to již

mnohé drahocené skvosty jsou z toho odprodány. Jak ohromná to byla obětavost, s kterou měšťané kolínské drahocenný poklad svatých ostatků ozdobili! Jak pozadu jsme nyní my, v době naší, kdy leckdo myslí, že dárek na opravu či ozdobu chrámů Páně vyhozeným jest penízem. Věru hanbiti se musíme před štědrostí křesťanskou předků, která ovšem plynula z hluboké a živé víry, které se za dob našich nedostává. A jistě pro takovou obětavost ku cti Boží a slávě svatých neschudl žádný Koliňan, naopak Bůh na přimluvu poctěných svatých žehnal všem jejich pracím, takže žili v blahobytu. A jaké krásné obdivuhodné umění zplodila živá víra v dobách oněch! Chrám kolínský, který až posud nedostižnou jest stavitelskou památkou ze středověku, je toho zřejmý důkazem. Ano, ano, kde bylo při lidech mnoho nábožnosti tu bylo při nich mnoho obětavosti a také mnoho zdárnosti.

U znalečů jde jeden hlas, že se sotva kde nachází dílo, které by jak co do provedení obrazů tepaných nebo litých, tak do okras zlatých, stříbrných a jiných, tak do celého sestavení v takové kráse, jemnosti a čistotě svatý hrob tento předčilo, ba není ani mu v celém křesťanstvu díla podobného.

Svatí tři králové jistě odměňují se za tak velikou lásku a obětavost svých věrných ctitelů mocným orodováním u Krista Pána, ku kterému oni první z pohanstva byli přišli. A věru jejich přimluvě mocné také děkovati jest, že město Kolín nad Rýnem zůstalo vždy a jest posud ryzím katolickým městem, jest oporou velikou katolické církve v Německu. A za dob našich byl velikolepý chrám s ohromným nákladem obnoven, aby důstojným byl stánkem Božím na zemi a vhodným byl přístřeším tak vzácného díla, jako jest hrob svatých tří králů. *Boh. Hendl.*

Čas vzácné návštěvy neměl ještě Jerusalema od času královny ze Saby jako v den Zjevení Páně. Přišli do Jerusalema tři králové z východu se skvělou družinou, s houfem velbloudů a dromedářů z Madian a Ephy. Přišel-li německý nebo ruský císař do Vidně, sjakým nadšením bývá přivítán! Staví se triumfální brány, ověšené stožáry, domy se krášlí prapory a věnci, okna se osvěcují, vojsko vyjde z kasáren a postaví se do špalíru, rovněž tak různé spolky a korporace, bílé družky stojí zde s krásnými kyticemi, arcivévodové, ministři, komorníci a adjutanti přijíždějí, naposledy samo jeho Veličenstvo; nádraží se proměnilo v háj květnatý, perron je pokryt koberci, všude sama nádhera a krása. Tu konečně přijede dvorní vlak, vojenská kapela zanotí hymnu, děla hřímají, Veličenstva padnou si kolem krku, tisknou si ruce a po obapolném představení hodnostářů jedou k císařskému zámku, za jásotu lidu a tisíceřonásobného „Sláva“. Na východě vypadá přivítání vzácného hosta trochu jinak; nezůstává však nikterak pozadu za právě vylíčeným, naopak ještě je snad předstihuje.

Nuže, mohli byste si pomyslet, tak asi přivítal král Herodes tři krále od východu, a celý Jerusalema jásal! Chybá lávky! Poslyšte, co evangelium vypravuje: Když se narodil Ježíš, přišli mudrci od východu do Jerusalema a řekli: Kde jest novorozený král židovský? Viděli jsme hvězdu jeho na východě a přišli jsme, poklonit se jemu. Když to uslyšel král Herodes, ulekl se a všechen Jerusalema s ním.

Herodes se tedy polekal, místo co by se měl radovati. Než tři králi nestarají se o něho; nehledali Herodesa, ale Messiáše; tento však není v domě bohatců k nalezení, nýbrž v chatrči chudých. Obrácejí se zády k Jerusalemu a cestují dále až do Betlema, až najdou božské Dítě. Tu padají před ním na kolena, klanějí se mu, otvírají poklady své a dávají mu dary: zlato, kadidlo a myrrhu. Ježíšek je nemůže sice přivítati a přijati i uhostiti jako král nebo císař nějaký, neboť je úplně chudý; avšak nejsvětější Panna a svatý Josef pozdravují je co nejsrdčněji, a Děťátko božské velmi líbezně se na ně usmívá; a to postačí třem mudrcům; oni jsou úplně šťastni, neboť našli toho, koho hledali.

Ti tři mudrci jmenovali se Kašpar, Melichar a Baltazar. Jejich jména psávají se na dveře křesťanských příbytků. Křída, již se psávají, světi se však již dříve, a sice ve vigílii svatých tří králů, když se byla voda posvětila. Modlitba, již se kněz při svěcení křídly modlí, zní v českém překladě:

- Ů. Pomoc naše ve jménu Páně.
- R. Jenž učinil nebe i zemi.
- Ů. Pane, vyslyš modlitbu mou.
- R. A volání mé k Tobě přijď.
- Ů. Páso s námi.
- R. I s duchem Tvým.

Modleme se:

Požehnej, Pane a Bože, tuto od Tebe stvořenou křidu, aby byla k prospěchu lidskému pokolení, a uděl vyzývajícím nejsvětější Tvé jméno, aby všichni, kteří ji jakýmkoliv způsobem užívají nebo na dveře svého domu píší s ní znamení svatého kříže Pána našeho Ježíše Krista, a jména Tvých svatých, Kašpara, Melichara a Baltazara, skrze nejmilostivější dobrotu téhož Pána našeho Ježíše Krista a skrze podivnou sílu Tvého svatého kříže a skrze přímluvu a zásluhu Tvých

svatých, ode všech pokušení, nástrah, škod a všech spolků se zlým duchem, a vůbec ode všeho zla byli zachráněni, a aby zdraví těla a ochrany pro duši dosáhli. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.

Na to pokropí kněz křídou, nově svčcenou vodou.

Touto svčcenou křídou píšeme na dvře příbytku tři písmeny C M B, mezi tím tři kříže, o nichž je řeč v modlitbě posvětné, a rok. Tento nábožný zvyk mizí sice víc a víc, ale v hodných křesťanských domech dosud se zachovává, a ne bez užitku. Ty tři písmeny C M B znamenají: Kašpar, Melichar a Baltazar. Oni jsou takřka naši duchovní otcové, protože jsou prvními, kteří z pohanství k víře pravé byli povoláni. Kde stojí jejich jména, tam je křesťanský dům, tam přebývají křesťanství obyvatelé, kteří víru svou veřejně vyznávají. Pod ochranou svatých tří králů stojí křesťanský dům; nemají v něm však chybět jejich tajemné dary: zlato lásky k Bohu, kadidlo modlitby a myrrha sebezapření a trpělivosti. Lásky k Bohu staví do světla všechno naše konání; ukazuje se na venek svědomitým zachováváním příkázání Božích a církevních a varováním se hříchu. Modlitba je každodenní ranní a večerní obětí křesťanské rodiny, denní duše potravou. Vůně modlitby je Pánu Bohu příjemnější než vůně kadidla. Sebezapírání a trpělivost jsou známkami pravého křesťana, jenž kráčí v šlépějích Ježíšových a jeho kříž mu nésti pomáhá.

C M B píší se obyčejně ozdobným písmem (učitelé ze starších dob se v tom velmi dobře vyznali). aby se tím úcta vzdala svatým třem králům, a protože láska k Bohu, modlitba a sebezapírání s trpělivostí ozdobou jsou každému křesťanskému domu.

Co značí ty tři kříže za písmenami? Ony značí, že tutéž nauku kříže vyznáváme jako tři mudrci. Pod záštitou kříže vcházíme do svého příbytku a vycházíme z něho. Dobré je, když se vcházějící a vycházějící pokropíme svčcenou vodou a pokřizujeme, jak to v klášterích a pensionátech je zvykem. Kříž Kristův má být naším štítem, naši zbraní, naší ctí, naší slávou, naší nadějí. Řekněme se sv. Pavlem: Budiž daleko ode mne, abych se něčím jiným chlubil než křížem Pána našeho Ježíše Krista.

Píšeme konečně svčcenou křídou na dvře nový letopočet. I nový rok máme zasvětit Pánu Bohu, on má náležeti Pánu Bohu, to jest ke cti Boží máme jej prožítí, ke cti Boží a ku blahu své nesmrtelné duše. Pán Bůh čítá roky jinak než my. My je čítáme po 356 dnech; u Pána Boha má jeden zbožně prožítý den větší cenu než celý rok bez něho. Mnohý člověk musí tak skoro zemřít, a přece žil před Pánem Bohem déle než jiný, jenž se sice sestaral, ale po celý život svůj o Pána Boha se nestaral.

Nepíšeme nový letopočet na nový rok, poněvadž se Pán Kristus v ten den nenarodil; nepíšeme jej ani ve vánoční hod, poněvadž Pán Kristus v ten den takřka jen pro židy, ale ne pro pohany se narodil. Teprv na tři krále zjevil se Pán Kristus i pohanům, na tři krále se i pro nás vlastně narodil; proto se teprv na tři krále píše nový letopočet.

Zaveďme tedy zase onen pěkný zvyk, kde vyhynul, a postavme obydlí své pod ochranu svatých tří králů, aby nás ode všeho zlého opatrovali a přímlovou svou nám dopomohli, tváří v tvář spatřiti toho krále, jehož tváří v tvář spatřiti již na zemi jim bylo dopřáno.

Jar. St. Pavlík.

Dvanáctiletý Ježíš v chrámě.

Rozjímání na 1. neděli po Zjevení Páně.

Nač máme chrámy?

Jest zajisté podivuhodné, že z doby třiceti let našeho Spasitele nemáme než velmi málo, můžeme říci několik jen zpráv. O dětství božského Spasitele vypravují nám svatí evangelisté, ale pak se umlčují a jen podotýkají, že byl dvanáctiletý Ježíš se svým pěstounem svatým Josefem a se svou matkou Pannou Marií v chrámě Jerusalemském.

A jakou odpověď dalo božské dítě své matce na její otázku a předhůzku: „Synu proč jsi nám tak učinil, hle já i otec tvůj s žalostí jsme hledali Tebe?“ Ježíš odpověděl: „Což jste mne hledali? Zda-li jste nevěděli, že já v těch věcech, které jsou Otce mého musím býti?“

Není-liž tato odpověď pro nás všechny až po dnešní den pobídkou, abychom rádi navštěvovali chrám Páně, abychom si vzpomněli, že je přibýtkem Boha našeho. Nyní chceme uvažovati o otázce, proč máme chrámy, k čemu jest náš dům Boží?

V chrámě obětuje se máe svatá.

Na hoře Sinai zjevil se Bůh národu vyvolenému, a dal mu za zjevu, jímž ukazoval svou moc a slávu desatero přikázání a třetí z nich zní; pomni abys den sváteční světil. Církev pak toto třetí Boží přikázání ještě blíže vysvětluje ve dvou přikázáních církevních, z nichž prvé předpisuje: svátky zasvěcené světu a druhé k tomu připojuje: v neděli a svátky zasvěcené celou mši svatou nábožně slyseti. Chodíce tedy v neděle a zasvěcené svátky do chrámu Páně vyplňujeme rozkaz Boží i rozkaz církve svaté.

Potkáme-li na ulici nějakého přítele, dobrodince, anebo někoho, kdo je naši vrchností buď světskou anebo duchovní, prokážeme úctu svou tím, že smekneme klobouk a pozdravíme. Kdož pak je větším pánem, větším naším dobrodincem, větším dárce všeho než náš Bůh? Proto vstoupivše do kostela klekáme na kolena, bijeme se v prsa a opakujeme slova publikánova: o Bože, buď mně milostiv!

Kéž bychom jsouce přítomni mši svaté, připomínali si v duchu svém přetrpké a hořké utrpení Páně, vzpomínali si na Kristův život, neustálý a nedostižitelný vzor pro nás všechny, ať jsme mladí či starí, ať jsme muži a mládenci, ženy či dívky? Pak můžeme doufat, že vyjdeme z kostela posíleni ku všemu dobrému. Ve Varšavě žila nedávno dáma proslulá nejen svým uměním jako první divadelní tanečnice, ale i svou krásou. Málo kdo zvěděl, že i duše její byla ušlechtilá a libezná. Nebyla však vždy taková. Náhodou, jak říká svět, ale vlastně řízením Božím šla jednou před dlouhým časem okolo chrámu Páně, který je tam v hlavní městské třídě.

Bylo to v neděli dopoledne; slečna spěchala do divadla ke zkoušce. Viděla jak velké zástupy lidí jdou po ulicích a mnozí u kostela odbočili a brali se po schodech do vnitřku. Na nic nemyslela za nimi a podivavši se na hodinky, vidí, že má ještě půl hodiny času. Půjdu a zůstanu zase jednou na mši svaté, pomyslíla si. A vskutku jakoby na ni bylo čekalo milosrdenství Boží, právě vycházel ze sakristie kněz k oltáři. Slečna byla nějak podivně dojata, když odcházela z kostela, spěchala, aby nezameškala začátku ustanovené zkoušky. Poznenáhla navykala si opět, jak činívala v mladších letech chodit každodenně do kostela na mši svatou, změnila také své názory světové a stala se veskrze zbožnou. Ano jednoho dne byla všechna veřejnost varšavská vyrušena zprávou, že slečna, která byla ve svém oboru znamenitou a vynikající silou, beze stopy zmizela. Zatím však vstoupila do přísného kláštera karmelitek, kdež se mní všchna věnovati službě Boží.

Kéž i naše srdce nezůstane chladno při mši svaté.

Choďme rádi do kostela, vždyť činíce tak, plníme přikázání Boží i církevní, ukazujeme svou poslušnost a úctu k tomu, co Bůh i jeho církev nám přikazuje.

Chrám je dům Boží.

V každém kostele, ať je nádherný veskrze umělecky vyzdobený, v přesném slohu vystavený, jaké vidáváme v městech, anebo ať je kostelík sebe menší, neúhledný, chudinký, bydlí náš Spasitel, který dal nám příslibení slovy: »Ať, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.« Před každým oltářem, v němž je ukryt Ježíš ve svatostánku,

je jím hlavním bodem, či duší celé mše svaté. Kdykoliv jdeme okolo kostela vzpomeňme si na Spasitele, který přebývá v něm ve svatostánku, slavme ho, vyslovujíce v duchu ten krásný náš pozdrav: Pochválena a zvelebena budiž nejsvětější Svátost oltářní, pochválen buď Ježíš Kristus. Vzpomínejme při tom na ony okamžiky, kdy Kristus jsa na posledy mezi svými apoštoly a požívaje

svítivá lampička, již významně říkáme věčné světlo.

Na oltář sestupuje božský Spasitel, kdykoliv kněz při pozdvihování promluví nad chlebem a vínem s vodou ona tajemná a zázračná slova, jimiž proměňují se obě způsoby v tělo a krev našeho Spasitele Ježíše Krista. Velký papež Innocenc III. pravil proto, že pozdvihování je »srdce mše svaté«, to jest

s nimi beránka velikonočního, ustanovil tuto nejsvětější Svátost. Často bývá náš kostel tak postaven, že od zdaleka, s polí, zrovna od práce své můžeme ho viděti; ale odnášejme k němu své myšlenky, i když ho nevidíme. Vzpomínejme na dobrý příklad, jež dává nám Kristus v této velebné Svátosti skrytý, v níž je nám vzorem všech ctností, hlavně pokory, tichosti, umírněnosti, trpělivosti, po-

slušnosti a jiných nám všem potřebných dokonalosti. Nikdo nemůže vyjádřit ani city, ani myšlenkami, ani slovy, jak vzácná, jak milá má nám být tato velebná Svátost oltářní, o níž pje svatý Tomáš Akvinský ve svém chvalo zpěvu, který se zpívá o průvodu Božího Těla:

Chval Sione Spasitele,
pastýře a voditele,
písněmi a propěvy;
co sil stačí, veleb krále,
žádná píseň dokonale,
chválu jemu nezjeví.

Přeložil Fr. Sušil.

Protože Ježíš Kristus stále v kostelích našich ve velebné Svátosti je přítomen, proto jmenujeme naše kostely »domem Božím«.

Chrást je naše shromáždění.

Ježíš Kristus pravil: »Amen pravím vám, kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tuť jsem já uprostřed nich.« (Mat. 18, 20.) A kde jinde najdeme vždy společnost několika lidí, kteří ochotni jsou s námi se modliti a všechno, čeho potřebujeme, Pánu Bohu přednáseti, jako v kostele.

Co znamená být shromážděni ve jménu Ježíšově? Není nic jiného, než shromážděni být v něm, jako v základě, když Ježíš je spojidlem, bez něhož by se rozpadla stavba, neboť Kristus sám jmenuje se úhelním čili základním kamenem. Kde sestoupili se lidé ve jménu Kristově, tam je Kristus s nimi.

Praví sice také Kristus při jiné příležitosti řka: »Ty když se modlíš, vejdi do svého pokojíka, zavři dvře a modli se k Otci svému v skrytě a Otec tvůj, kterýž vidí v skrytě, odplatí tobě.« (Maj. 6, 6.) Kristus nijak tu nezavrhne veřejné a společné modlitby, nýbrž varuje před pokrytstvím, jak to činili farizeové, kteří chtjíce se modliti, chodili na ulice a do škol, aby každý viděl, že pobožnost vykonávají. Svatý Řehoř z Nyssy popisuj: překrásně modlitbu těmito slovy: »Modlitba je hrad zdrženlivosti, krotitel hněvu, podmanitel pychy, ukojení mstivosti, udušení závisti, odstranění nespravedlnosti, modlitba je posila v tělesné slabosti, zákonitost v obci, vítězosláva v boji, utvrzení

v míru, pečeť panenství, důvěra manželství, štít cestujícím, stráž odpočívajícím, hojnost rolníkům, spása plavcům; jest zástupce obžalovaných, jest osvobození zajatých, odpočinek unavených, útěcha zarmoucených, záhava radujících se, věnec snoubenců, uvítání novorozeňátek, rozloučení umírajících. Modlitba jest rozmlouvání s Bohem, patření věcí neviditelných, dosažení žádoucích, požitba věcí přítomných, záruka budoucích«.

Nikdo nedej se svéstí výrokem, jež neznabozi často činí, říkajíce: choditi do kostela není potřeba, modliti se mohou kdekoli! Ovšem je to svatá pravda, že mysl svou sebrati k Bohu můžeme kdekoli, ale přece je kostel místo k modlitbě nejpríhodnější a nejlepší. K větší pobožnosti povzbudí nás příklad dobrý, když vidíme jak jiní lidé se modlí zbožně, všechny předměty, jež jsou výzdobou kostela, vše nač v kostele pohlédneme, vše připomíná nám, abychom modlili se, abychom připomněli si slova Ježíšova: dům můj je domem modlitby. Vše volá k nám v kostele: modli se, příklad dal ti nejen sám Spasitel, ale i Matka Boží, všichni svatí i světice Boží, modli se jak oni se modlili! Svatý Jan Zlatoústý píše: »Byť byla doma příležitost k modlitbě, přece není možno, aby se někdo mohl doma tak dobře pomodliti, jako v kostele.«

V chrámě udělují se nám svaté svátosti.

Všechn život náš je úzce spojen s kostelem. Sotva jsme se zrodili, přinesli nás do kostela, kdež přijati jsme byli za údy svaté církve za dítky Boží, za spoludědice království nebeského, všechny svaté svátosti mimo poslední pomazání, mnohé svátostniny přijímáme v kostele. Vzpomeňme si nyní v duchu aspoň na jednu z těchto svátostí, na své první svaté přijímání!

S jakou radostí jsme se jako dítky na ně připravili, jak ani dočkati jsme se nemohli toho pro nás tak významného dne, pak když přiblížil se svátek tento, spěchali jsme doprovázeni svými rodiči a sourozenci všichni oděni ve slavnostní šat do chrámu Páně, jak zbožně naslouchali jsme kázání, jež měl učitel nábožeství, s jakou svatou hrůzou přijali jsme třesouce se radostí Tělo

Páně, jak umiňovali jsme si obnovujíce při té příležitosti křestní slib, že budeme vždy živi jako dítky hodné. Ale brzy snad bohužel zapomenují jsme na všechna dobrá předsevzetí, brzy upadli jsme opět v hříchy, avšak jako marnotratný syn, anebo jako marnotratná dcera vrátili jsme se k Bohu, smířili se s ním ve zpovědnici, což stalo se opět v kostele. I ostatní svaté svátosti, jako birmování a svátost svěcení kněžstva udělují se v chrámu Páně. Ano i když přiblíží se pro nás všechny ten důležitý poslední okamžik, v němž

vynesena bude kniha,
která v sobě všechno stihá,
proč soud ten se na svět zdvihá,
když zemřeme, přinesou nás ještě jednou
a naposledy do kostela, bychom rozloučili se takto s tím svatým domem,
v němž za života našeho Bůh udělil
nám tolik dobrodiní, tolik milostí.

Domu Božímu přísluší svatost.

Z prvních skutků, jež vykonal Ježíš nastoupiv svůj úřad učitelský, byl, že hájil svatost domu Otce nebeského; neboť »udělav jako bič z provázků, vyhnal všechny z chrámu, ovce také i voly a penězoměncům rozsypal peníze a stoly zpřevracel, a těm, kteří prodávali holuby řekl, odnesete to odsud, a nečinite domu Otce mého domem kupeckým«. (Jan 2, 13—16.) Z dřívějších bodů našeho rozjímání plyne, že domu Božímu přísluší svatost, neboť jestli kostel místem, v němž obětuje se mše svatá, v němž ve svatostánku v nej-

světější Svátosti Ježíš Kristus přebývá, v němž shromažďujeme se k modlitbě, v němž udělují se nám svaté svátosti, domu tak vzácnému, tak milostnému jistě přísluší, abychom dlíce v něm měli na paměti, že je to dům svatý. dům Páně. Touto svatostí byl proniknut svatý král anglický Edvard, který cho-
díval každodenně na mši svatou; tam v domě Božím naučil se všem ctnostem potřebným. Vypravuje se, že býval v téže kostele žebrák, jenž měl úplné chromé nohy, takže jich nemohl použiti, chodě o berlich vláčel je za sebou. Žebrák tento řekl jednou sluhovi krále Edvarda, že je přesvědčen, že bude uzdraven, kdyby ho král vzal na ramena a zanesl do kostela. Přání bylo králi oznámeno a co učinil? Děkoval Bohu, že může se pokoriti a může něco pro svatost domu Božího učiniti, šel k žebrákovi, sklonil se k němu, nechal objati jeho rukama svůj krk a zanesl ho do kostela, a vskutku žebrák ozdravěl.

Když vstupujeme do kostela vidíme vždy u vchodu kropenku se svěcenou vodou; jako používáme v obyčejném životě vody, abychom ode vši nečistoty se očistili, použijeme vstupující do chrámu Páně v duchovním smyslu svěcené vody a připomeňme si, abychom ponechali venku všechny světské, se svatostí domu Božího se nesrovnávající myšlenky, žádosti a skutky, očistme svou duši a v kostele chovejme se tak, že nikdy nezapomeneme na pravdu slov: domu Božímu přísluší svatost.

Ignát Zhděň.

Boje a koruny.

(Část další.)

Výstup 5.

Domitian. Nerva. Senátoři. Na počátku též Štěpán.

Domitian (pln hněvu):

Ne, toť příliš drzé jest. Nervo, mluv,
kdo tajemství ti moje odhalil?Rci udavače toho drzého,
jenž senatorům proti synům svým
zbraň vtiskl do rukou?

(Ironicky):

Jak dojat jsem

tou vaší žádostí tak horlivou!

Však mám vám po vůli svou vlastní krev
za obět přinést.

Nerva (prosebně):

O výsosti!

Domitian (nevšímaje si ho, ke Štěpánovi):

Zde očekávám příchod Klementa,
zda přišel již, se podívej!

Nerva:

Což nechceš znáti senátu, jenž vždy
jsa věrně oddán svému císaři
a v účtě máje bohy odvěké
za tyto bohy ohrožené teď
k tvým nohám klade...

Domitian:

Co diš o bozích?

Mně řekni přec, na které věříte?

Ten mrtvý bůh, v nějž věří křesťané,
snad není horší než ti naši zde.A kdybych za svého jej prohlásil,
vy zítra jistě obět kadidla

již k vůli mně mu pálit budete.

Já dobře znám vás, zbožnost vaši znám!

Snad dovedete ve tvář tvrdit mně,

že v srdcích vašich láska, úcta plá

pro všechny bohy, jež má kapitol?

Jen vzpomeňte, co nyní zákonem:

Jen jeden bůh jest, bohem tím jest lid
a lidem tím jsem já!

Nerva:

Nám dobře znám ten zákon, výsosti!

A tento zákon vůči tobě dnes

my hájit musíme! Neb dovol jen,

by tento Kristus se svým zástupem
dnes zavládl — a ty jsi ztracen již!

Domitian:

Kdo praví to?

Nerva:

Vždyť křesťan bude chtít,
by on a jeho bůh jen vládl zde.
Hle, nyní císař jako kněz a král
ve míru, pokoji svět ovládá.Však Kristus rozptýlil té říše mír,
on pro sebe ji bude celou chtít
a zviklá úctu ke tvým zákonům.A mladí princové až zasednou
na stolci císařů, zda udrží
tu slávu koruny. jež dána jim?Zda udrží tu velkou, mocnou říš,
jež jednotná a pevná musí být?

Domitian:

Kam horlivost vás vaše zavedla!

Jsem užaslý! Však co se princů tkne,
mně starost přenechte! Vždyť já tu jsem,
bych poučil je, jaká jejich moc;
a třeba bude-li, vám ukážou,
to důtklivě, jak velká jejich moc!

(Mlčení. — Domitian vstane.)

Však ostatně víš, Nervo, dobře sám,
že všechno ráč se vůli koří teď,
a doufám též, že moji synové
tak poštelí přece nebudou,
by k vůli náboženství cizímu
své říše prospěch v pospas vydali.

(Klemens vstoupí, provázen Štěpánem.)

Výstup 6.

Domitian. Nerva. Klemens. Štěpán. Senátoři.

Domitian:

Pojď, Klemente, bys v hodech účast měl,
neb o synů tvých hlavy běží zde!

Nerva (prosebně k Domitianovi):

Výsosti!

Domitian:

Já jsem je musil v ochranu zde brát!

(Usedne na lehátko.)

Klemens (pro sebe):

Ten smích mne mrazí, Bože, zachraň je!

Domitian:

Já vůči Římu zaručil jsem se,
že poslechnou.

Klemens:

A proč, výsosti?

Domitian:

Ty přece mně dosvědčíš, že pravdou jest, co císař prohlásiti chce!

Klemens:

Kéž jasněji se ráčíš vyslovit!

Domitian:

Nuž tedy řekl jsem, že princové, jimž ode mládí účta vřtěna ku císaři a lidu římskému, té víry zteknou se, již přijali, a přede mnou, před panovníkem svým, se přísahou zde slavnou zaváží, že bohy římské opět budou ctít! Rci, mluvil pravdu jsem!

Klemens:

Pane!

Domitian:

Nuže?

Klemens (smutně, ale důrazně):

Ty's mylil se!

Domitian:

Klemente!

(Vyskočí.)

Klemens (mírněji):

Tys mylil se!

Domitian:

Tot tvoje odpověď?

Klemens:

Snad ortel smrti též!

Jich želet budu, však ne litovat. A kdybych lži své děti předrahe moh' vysvobodit, přece nelhal bych.

Domitian (k Nervovi a senátorům):

Vy odejděte!

(Odejdou.)

(Ke Štěpánovi:)

Ty nás samy nech!

(Štěpán odejde.)

Výstup 7.

Domitian. Klemens.

Domitian (po krátké pomlčce):

A nyní mluv! Co čekáš ode mne?

Proč hrdě týčíš se, a odmítáš, oč žádám tebe, nevděčný?

Klemens:

Já nevděčný? Tim nikdy nebyl jsem!

Domitian:

Již umlkni! Vždyť nyní ukázal's, jak vděčným jsi! Já z dobré vůle své jsem tebe ujal se a dětí tvých,

je pozvědł na trůnu výsosti, před kterým svět se kotí v prach...

Co mluvit více mám? A za to vše teď musím slyšeti, že zrazen jsem, že moji synové, jež miluji, ku bohu tomu láskou vzplanuli, ježž moci svou chci z říše vypudit.

A teď, kdy slovo jediné jen chci, jen odvolání slovo jedinké, že odřekli se viry prokleté, bych zapomněl a s nimi smířil se, a teď, kdy s radostí bys přijat měl to odpuštění mé, jež podávám, ty odporuješ a mně vzdoruješ? O Klemente, co myslíš o mně pak? Což neznáš dosud mne? Zda nenapsal jsem písmem krvavým, co zmožu já? Co odvahy ti také dodává?

Snad vypočítavý jsi, Klemente? A myslíš si, že z lásky k potomkům se otrokem jim stanu, oslepnu a tebe za obět jim přinesu, že potřebuji nutně synů tvých a poslechnu pak jejich rozmarů? Snad o tom snil jsi ty? To mylíš se! Což synové? Vždyť z prachu bídného si jiné zvednout mohu snad vždy. Však křesťany si nikdy nezvolím! A nyní mluv a v paměť sobě vřtip, že o svých synech ortel pronášíš!

Klemens:

Řeč má tě naplní snad úžasem.

Však musí býti tak, o císaři!

Já tvoji moc i zákon dobře znám:

ty v ruce své máš otce se syny.

Tys ptal se mne, več naděj skládám svou?

Zde na zemi má naděj' kotví v tom,

že srdce tvé se Bohem obměkčí.

Však nezmění-li srdce tvého Bůh,

pak nic již není pro mne na světě,

v čem naděje má spočinula by!

Na jiném světě naděj' křestanu!

Však nevyčítej lživost činům mým!

Ne ohled na lidi nás k tomu měl,

že účtu ku bohům jsme odmítli;

my odvahu svou jinde čerpali,

my s výšin nebes jsme ji dostali,

tu odvahu se zřici císařství

a šíje svoje sklonit pod mečem,

tu odvahu se znáti před tebou

tak nevděčnými za tvou dobrotu!

Domitian (jakoby k sobě mluvil):

Přec Nerva mluvil pravdu! Neb tu jsou ty jejich lži a sny, jež k jinému

je světu povznášá a v jinou vedou říš?
Však to bych zvěděl rád, zda pravdu děl,
že k vzpouře vede víra křesťany?

(Ke Klementovi:)

Snad jako slepý mluvím o barvách.
Zda většího, než já jsem, pána vy
nad sebou uznáváte na světě?
Na bodu tomto visí vše!

Klemens:

Jen Bůh je pánem mým!

Domitian:

Již dosti je!

Klemens:

Však na Krista ty žárlit nemusíš!
On velí nám a klade na srdce,
vždy tebe v úctě mít a poslouchat,
neb ty jsi jeho rukou nástrojem.
Ty neboj Krista se, tof planý strach.
Jen vzpomeň sobě, jak jsi nedávno
jat bázní před Kristem sem přivést dal
ze Palestýny jeho přibuzné
a jejich chudobou a pokorou
jsi dojat byl i tvoji dvořané.
Vy spatřili jste hrubý, prostý šat,
vy viděli jste rukou mozoly
a poznali jste, jaký Kristus jest,
žef není soupeřem a sokem tvým,
že nechce trůnu, nechce císařství.
A takým dosud Kristus, křesťan jest.
Kdo pravou věrou Krista v srdci cti,
ten poslušen je moci světské též,
ten vlast miluje, pro ni umírá.

Domitian:

Kdo odporuje, není poslušen.

Klemens:

Kdo Boha zradí, zradí lidi též.

Domitian:

Tak šetř aspoň Říma, Římanů.
Co mne se tkne, já málo starám se,
ve kterého jsi Boha uvěřil.
V mém srdci zůstaň, jakým býti chceš!
I tvoji synové ať kochají
se ve svých snech a blouznění,
jež z východu sem přišlo na západ.
Však Řím chce přísahu na bohy své.
A přísaha tu musí složit!
Tof vůle má a slovo poslední!
Ty mlčíš, Klemente?

Klemens:

To nesplní!

Domitian:

Že nikoliv? Tof věru smělost jest!
Což se mnou hrátí drze chtějí si?
Kdo dodává jim této smělosti?

Klemens:

Jich Bůh to jest a jejich svědomí.

Domitian:

Bůh a zase Bůh! Kdo je ten bůh,
jenž proti císaři se stavit chce?
My užijme, co zmůže tento bůh,
zda zachrání je. Unaven jsem již
a zbytečně zde v řeči pouštím se:
Buď na místě se tvoji synové
mé vůli podrobí neb zahynou!

Klemens:

Ó Bože můj!

Domitian:

Já nestrpím, by mými za zády
se dály úklady. Hned hotov jsem.
Sem stráž ať jde!

(Vstoupí vojin.)

Klemens:

Co míníš učinit?

Domitian:

Chci pýchu ztrestat nevděčnou!

Klemens:

Však pomni přec, co spácháš činem svým?
Jak kvilet budou tvoji přátelé,
že poslední jsi krůpěj krve své,
jež z rodu Flaviů tu zbývala,
tak utratil. Však co dím, přátelé?
Dej jinému tu říš, již dáváš nám!
Já souhlasím. Proč hubit budeš nás?
Vždyť zvol si jiného, dej jemu říš,
ten milovat tě bude víc než my.
Jen ušetř synů mých, tak drahých mně!

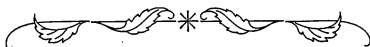
Domitian:

Což já je na smrt, muka vydávám?
Jin dosud volno jest i žít i vládn,
vždyť známa tobě moje dobrota.
A podmínkou, by žili, vládli, jest,
by bohy uznali.

Klemens:

Tof nemožno!

(Elymas vstoupí.)

Obrázky z katolických misii.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

I. Cesta ku pravdě.

Jak podivuhodným způsobem často dobré, šlechetné duše cestu ku pravdě nalézají, ukazuje tento příklad z misii:

Bylo to v městě, Puligal jménem, v Přední Indii — vypravuje missionář P. Dessel — když neočekávaně ke mně přijde mladý brahmin z Bevakotlai a beze všech okolků mne o křest svatý žádá. Dal jsem si vypravovati jeho osudy. Byl vychován ve škole radže z Pudukoty a navštěvoval častěji svého učitele, jménem Saverimuthu, jenž byl křesťanem. Od něho obdržel první vědomosti o víře křesťanské a jmenovitě knihy, které o ni jednaly. Chlapec hltal zrovna neznámé dosud pravdy a náboženství křesťanské si oblíbil. Dojem zvláště mohutný učinila naň postava a účta nejsvětější Panny a Bohorodičky. Ve své horlivosti zašel k lutheránskému kazateli v Pudukotě, aby s ním rozmlouval o víře a o nepravosti jeho učení ho přesvědčil. Protestantská víra byla mu proto protivná, poněvadž si nedovedl představití pravého křesťana, jemuž by Maria Panna byla bytostí lhostejnou. Přivítal jsem mladíka poněprv dosti chladně. Když jsem ho propustil, šel přede dvěře kostelní a pomodlil se tam třikráte Zdrávas Maria.

Když byl Krična Sami, tak se jmenoval, při školní zkoušce dobře obstal, vrátil se do Bevakattai. Tam každodenně rozmlouval s otcem svým o náboženství a vyjádřil se nejednou ostře a pohrdavě o pohanské pověře, o průvodech a obyčejích pohanských. Otec nechtěl věřiti svému sluchu. Když mu však Krična vložil, že poznal viru katolickou a je odhodlán na ní přestoupiti, zůstal jako omráčen. Pln vzteku dal mu ostříhati hlavu — mladí brahmíni nosí totiž dlouhé kadeře — zavřítí do temné místnosti a na rukou i nohou spoutati. A nejenom to; pod záminkou, že u učitele Saverimutha, křesťana to, jedná — což je pro brahmínu hrozným zločinem — vypálil mu, aby pohanu tak velikou smazal, jazyk žhavým železem. Viděl jsem sám spáleniny na jeho jazyku a stopy pout na rukou i nohou. Aby pak synovi jeho

vrtochy důkladně vyhnal, ustanovil jej oženiti. V Indii žení a vdávají se lidé již záhy v mládí, ať on podle jména.

Vzhledem k blízké svatbě byl zajatec propuštěn na svobodu. Sotva že byl venku, dopsal ihned Saverimuthovi a tázal se ho, co má činiti. Učitel odpověděl, že nejlépe bude obrátiti se písemně na missionáře v Puligalu. List dostal se však do rukou otcových, jenž neznaje anglicky, dal si ho přečísti od listonoše. Rychle se rozhodnuv urychlil svatbu. V pěti dnech měla se slaviti a již děly se na ni potřebné nákupy. Co nyní? Jedné noci Krična prchl a pospíšil do Puligalu. O hromadném přestoupení brahmínů tricinopolských ještě nevěděl. Já jsem byl první kněz, se kterým mluvil. Před tím viděl jenom jednou domorodého kněze sloužiti mši svatou. Jak velká byla tudíž jeho radost, když se dověděl, že v Tricinopoli jest již celá obec obrácených brahmínů.

Krična byl ihned odhodlán do Tricinopoli se odebrati, doufaje, že tam před úklady svých nepřátel bude bezpečen. Následujícího dne z rána vydal se na cestu. Měl 4 hodiny co jiti, a cesty byly následkem dlouhého deště neschůdné. »Niméně dojdou tam jistě,« řekl si, »vždyť nosím její obraz na krku.« — P. Dessel daroval mu totiž obrázek nejsvětější Panny. — »Udělte mi její požehnání.« »Dal jsem mu ho z toho srdce.« Tak zní první zpráva. Mladíku bude podle všeho mnohý krutý boj ještě podstoupiti, nežli dojde svého cíle.

Nouze v indických missiích.

Bohužel způsobil francouzský boj kulturní kvetoucí misii v Maduře citelnou škodu, ježto hojně podpory z vlasti řidnou a zanikají. Tato pohroma stihá zvláště chudobné misijní stanice na venkově, které se v posledním desetiletí nadějně vyvíjely. Peníze nestačí již, aby se jimi stanice nově ztížené opatrovaly potřebnými staveními a nevyhnutelným nářadím a náčiním. »Mám ve svém okrese 6300 křesťanů,« píše domorodý kněz P. Arnlapper, »a mezi

nimi je 3000 pariů.*) Co mne při návštěvě mých ubohých pariů nejvíce tíží, je nedostatek kaplí. V Mullakudy na příklad, kde žije na 700 křesťanů, mezi nimi 650 pariů, není ani prajednoduché kapličky. Když tam přijdu, postaví mi obyvatelé přístřeší z listů palmových. Tam sedím celý den, kážu, mám křesťanské cvičení, zpovídám, připravuju děti na první svaté přijímání a dospělé sezdvám. Ráno postavím si svůj přenosný oltář a sloužím mši svatou. To všecko je možná, dokud nepřeší a nebourá. Za špatného počasí nezbyvá mi než beze mše svaté odejít. O kůž bych měl aspoň malou, byť i chudobnou kapličku! 400—500 korun by na ni stačilo.*

II. Návštěva v Japonsku.

Na své cestě z Ameriky na ostrovy Filipínské meškal P. John Thompkins, jesuita, několik dní v Japonsku jako host tamějších misijnářů. Poslyšme, jak své dojmy líčí.

V arcibiskupské residenci v Tokiu dostalo se mu od staříckého vrchního pastýře monsignora Osoufa přijetí velmi vlídného. »O 3. hodinách odpoledne,« píše, »byl jsem ve stoličném chrámu přítomen svatému růženci a požehnání. Stoliční chrám může pojmuti několik tisíc lidí. Prostřední loď je bez lavic; jejich místo zastupují rohožky, které v Japonsku tak velkou úlohu hrají. Rohožka je Japonci kobercem, stolní příkrývkou, lůžkem a čistí se vždy až úzkostlivě. Čistota je vůbec národní vlastností Japonců.«

»Čistota má zde přednost před zbožností, aspoň nyní, jelikož moderní pokrok, znenáhle ubývání staré pohanské víry a rozháranost zdejších křesťanských vyznání, ze kterých má své misie, u lidí málo jenom z bývalé bázně Boží ponechaly. Přes to netřeba pozbývatí naděje, že křesťanství a zvláště církev katolická v Japonsku ještě lepších dnů jednou se dožije; zlozlost, s jakou dobří tito křesťané ve stoličném chrámu růženec se modlili, a píseň ku požehnání zpívali, takovou naději všim právem posilňuje.«

Zatím co misijnář v lavicích vedlejší lodi klečel, byl najednou zvláštním

klepotem překvapen. »Byly to děti,« píše, »které svými učitelkami byly do kostela vedeny a všechny japonskou »getu« měly na nohou. Obuv Japonců je velmi rozličná; nejobyčejnější, zvláště u žen a dívek, je »geta«. Pozůstává z prkýnka, které je tak silné jako jsou prkýnka krabice na doutníky a které spočívá ze dvou menších příčných prkýnků, z nichžto jedno k noze připevněno jest pod patou, druhé pod prsty. Zhotovena jsouc z lehkého dřeva způsobuje getu při chůzi hlasité klapání. Obuv zouvá a odkládá se nejen u vchodu do kostela, ale i přede dveřmi domovními a obchodními krámy a obouvá se zase po ukončené návštěvě. Předšíň stoličního chrámu poskytovala tehdy, kdy tak četný dětský zástup vešel do kostela, zvláštní pohled. V dlouhých řadách stály tam buď na zemi nebo na dřevěných stoličkách samé malé gety.«

Počet věřících, kteří se na odpolední pobožnost dostavili, páčil se na 200 duší. Asi 10—12 dospělých děvčat — bezpochyby Američanky — seděly nebo klečely ve stolicích levé lodi poboční; několik japonských mužů a asi 12 řeholnic, mezi nimi jedna Japonka, modlili se ve stolicích poboční lodi pravé. V prostřední lodi klečely na rohožkách ženy a děti. Ženy byly přítomny s nepokrytou hlavou; teprv, když začal růženec, spustily většinou bílý závoj a zahálily hlavu. O svatém požehnání učinily tak všechny.

Růženec modlili se přítomní věřící hlasitě, zvucným hlasem. Při svatém požehnání zpívali všichni Tantum ergo a po něm žalm Laudate dominum (Chvalte Pána). Na mne to učinilo hluboký dojem. Nejenom ve věcech podstatných, v oběti mše svaté a svatých svátostech je katolická církev na celém světě jednotná, ale i ve svých písních, kterým už děti učí. V každém podnebí, ve všech končinách světa jest bohoslužba její tatáž.

Po svatém požehnání chodil jsem dvě hodiny po městě a zabloudil i do dvou pohanských kostelů. První z nich stal uprostřed rozsáhlého parku, byl to velmi velký chrám Šintoistů.*) Také tam viděl jsem lidi podobné a způsob jejich

*) Paria = nejnížší třída obyvatelstva indického.

*) Šintoisté uctívají duše svých předků a síly přírody.

pobožnosti. Šintoista přistoupí k jakémusi oltáři a vhodí peníz do hluboké schránky obětí. Povaha lidská je všude stejná, i ve způsobu, jakým člověk dává dárky náboženské. Pozoroval jsem obětující a viděl jsem, že obětovali tentýž peníz, japonský totiž »sen«, jenž má cenu našich dvou halířů. Když byl šintoistický návštěvník kostela svému svědomí ulehčil, aniž byl dárkem své tobolce valně uškodil, postaví se k modlitbě, zatleská rukama, aby vzbudil pozornost toho kterého bůžka, a začne se modlit. Nejprve vykoná svou modlitbu stoje, potom kleče, vstane a jde. V mnohých pohanských kostelích stojí anebo visí před oltářem zvon, na který věřící tlukou, aby bohu svou přítomnost ohlásili.

Druhý chrám byl buddhistický, menší prvního a beze zvonu před oltářem. To první, co při vstupu padne do očí, je svícen a na něm hořící svíce. Před svícenem leží několik měděných penízků a krabička se svíčkami. Zbožný buddhista vezme sobě z krabice svíce kolik chce, podle stupně své pobožnosti a nastříci na svícen. Tákal jsem se missionářů, zdali jsou Japonci skutečnými modloslužebníky. Minili, že většinou mají asi pojem o nejvyšší bytosti, k níž se modlí. Soudíme-li však podle smutného stavu, v jakém jejich chrámy se nalézají, jest jejich úcta před tímto božstvem velmi malá. Tam není viděti čistoty, jakou jinde milují, naopak jejich chrámy jsou špinavé, spuštěny a jsou rejdištěm pro děti.

U večere sešel se P. Thompkins se 30 missionáři, kteří se z venkovských stanic byli k ctihodnému vrchnímu pastýři dostavili, aby společně konali výroční cvičení duchovní. »Připadalo mi,« praví, »jakobych v tomto sboru veteránů byl chlapcem. Arcibiskup, skláněje se pod tíží let, strávil na této málo úrodné vinici již 32 let, z ostatních měli již mnozí přes 20 let apoštolské činnosti za sebou. Já jediný byl jsem bez vousů. Všichni chovali se ke mně velmi vlídně a přívětivě a radovali se patrně, že mohou ucíťti hosta, jenž sv. Františka Xaverského směl nazývat svým bratrem. Po večeri dávalo se pro farníky představení se světelnými obrazy. P. Evrand, jenž rovněž jako arcibiskup v Japonsku

sešedivěl, opatroval malou olejovou lampu, jiný pak katechista obrazy vysvětloval a příslušná poučení připojoval.

Také v Yokohamě, Kobe, Osace a Kyotu dostalo se P. Thompkinovi vlídného přijetí. Viděl však s bolestí, jak velice missionáře v jejich práci tížila veliká chudoba, kterážto chudoba zvláště od smutného kulturního boje ve Francii úžasně v missiích se rozmáhá. Také nynější nálada v Japonsku není missiím valně příznivá. Japonci jest ochotni, poslechnouti kázání, velmi rád dostaví se na křesťanské cvičení, klade otázky, rozmlouvá o víře, ale konec konců je — velká nicka. K pobožnostem nemá náklonnosti; spokojuje se pouze tím, co je v náboženství nejdůležitějšího a přijímá pravdy náboženské teprv po drobné a důkladné úvaze a zkoušce.

II. Matka a syn.

Ve stanici C. v Belgii stála jednoho rána v říjnu matka se svým synem. Syn, mladý to kněz z řádu jezuitského, chystal se právě na dalekou cestu do zámořských missií a matka ho vyprovázela na nádraží. Oba byli před nastávajícím rozchodem velmi sklíčení, snažili se však být svůj před ostatními cestujícími zakrýti, ale nadarmo. Byli si navzájem slibili, že budou silni a žalu se nepodají, ale přes to bylo zapotřebí jenom malé příčiny, a byl v srdci násilně tlumený byl by vši mocí propukl na venek a hlasitým pláčem se prozradil. Toho však oba nechtěli.

Zvláště matka bránila se statečně. Aby přivedla syna na jiné myšlenky, začala mluvit o hadech, kteří v krajinách, kde mladý kněz měl působiti, jsou domovem. »Pamatoval jsi také na hady, můj synu? Nebojiš se?« »Nikoliv, matko,« vece syn, »upokoj se, nebojím se ani trochu těchto zajímavých zvířat.« »To ráda slyším; ale já budu se obávati o tebe. Já se jistě v noci bezpočtykrát probudím a bude se mi zdáti, že tato ošklivá zvířata na tebe dorážejí.« »Že na mne budou dorážeti? Domů nevěřím, neboť boji prý se člověka více nežli člověk jich.« »Avšak co mám říci o oněch hrozných pověstech, které o hadech se vypravují, které jsem četla a které mi vždycky tolik strachu nahaněly.« »Mám

za to, že třeba o nich říci totéž, co o těch různých povídkách o strašidlech, o kterých se mnoho mluví, kterých však nikdo nezažil.« »Možná! Ale bohužel je až příliš dobře známo, že hadi jsou a mezi nimi mnozí velmi zlí, kdežto jinak máme jistotu, že strašidel není. Ještě nedávno četla jsem, že jenom v okrsku tvého budoucího působení každoročně na 25.000 lidí následkem hadího uštknutí umírá.« »Ale jakou to jenom četbu vyhledáváš matko! Nevím sice, zda číslice tebou uvedené jsou přesné a jisté, ale o tom jsem přesvědčen, že v tomto zajisté velkém počtu každoročních obětí nikdy nebylo žádného jezuity a nebude.« »Co to pravíš synu? Je to pravda? Odkud to víš?« »Ze zbožného podání, které se v našem řádě odedávna zachovává a dle kterého žádný misionář z řádu jezuitského následkem hadího uštknutí neumírá. Byl to

blahoslavený Jan Brito, onen svatý mučedník indický z našeho řádu, který nám dle výroků našich starých předchůdců onu milost na Bohu vyprosil.« »O jak krásné to podání! Jak šťastna jsem, že jsem o něm zvěděla. Budiž Bůh pochválen!«

V tom okamžení zápiskla lokomotiva a matka a syn zbledli. Rychle... Poslední, až příliš spěšné políbení, a oběť celého života je přinesena...

V koutku železničního vozu děkoval v duchu mladý misionář, utíraje si slzy, hadům za dobrou službu sobě při loučení s matkou prokázanou, a kdykoliv potom za svého dlouholetého pobytu v horkých krajinách některé z oněch »ošklivých zvířat« viděl, vzpomněl sobě pokaždé na onu skutečnou ženu, na svou matku, která schválně zavedla řeč na hady, aby svou srdcelomnou bolest potlačila.

Různé zprávy.

Náš císař pán a kostely. Dne 26. listopadu 1905 byl vysvěcen v předměstí vídeňském Mezimostí (Zwischenbrücken) nový kostel, v němž je místo pro 2000 osob a jenž byl vystaven nákladem našeho císaře pána. Císař pán byl přítomen při svěcení a stavba se mu tolik libila, že řekl: jsem pyšný na tento svůj kostel. Kostel je zasvěcen Všem svatým. Císař pán kázal jej vystavěti, když mu letos na jaře kardinál vídeňský Gruscha vypravoval, jaká je nouze o kostely v onom okrese.

Benediktini v Bavorsku. Princ regent v Bavorsku nedávno vlastnoručně listem dovolil, aby převorství Ettal mohlo být povýšeno za samostatné opatství, což i jistě svatý Otec povolí. Mají nyní benediktini v království bavorském čtyři samostatná opatství a šest samostatných převorství, a sice jsou tato opatství: v Mnichově svatý Bonifác, v Augsburgu svatý Štěpán, Metten a

Ettal; převorství jest šest a sice: Otto-beuern, Scheuern, Andechs, Plankstetten, Schäftlarn a Weltenburg.

Osudy zrušených klášterů. Kláštery, které byly zákonem ve Francii zrušeny, se nyní prodávají; užitek z nich mají jenom židé. V Nancy byl prodán bývalý klášter kartuziánský za 165.000 K, ač má cenu nejméně půl milionu korun. V St. Germain Laye byl prodán klášter sester, k němuž přináležejí mimo klášterní budovy velká škola a zdí ohraničená zahrada ve výměru 13.000 m². a veškeren tento majetek koupil žid za 82.000 K. V obci Pont à Moussou koupil žid klášter za 62.000 K, ač má cenu nejméně trojnásobnou.

Velký dobrodinec. V Richmondu, ve státu Virginia v severní Americe dostavuje se právě biskupský stoliční chrám Páně, který vystavěl úplně svým nákladem slechetný boháč jménem Tomáš Ryan. Chrám Páně je již úplně hotov,

byl na vánoce odevzdán účelu svému a stál dva a půl milionu korun. Velmi zřídka se stává, že by bylo dovoleno, aby věřící byli někde v kostele pochováni, svatý Otec Pius X. dovolil, aby rodina Ryanova za svou šlechtitou štědlost byla poctěna a vyznamenána a aby vystavena byla pod hlavním oltářem hrobka, do níž byly již přeneseny z tamního hřbitova všichni doposud zemřelí údové této rodiny. Budou tam odpočívati vedle biskupů oné diecese.

Pozornosti nikdy nezbyvá. V Schönně, tyrolské obci, oprašoval před svátky hlavní oltář žák tamější školy Jan Berhofer. Uklouzl a chytl se za ruku sochy svatého Jana, která jsouc bezpochyby špatně upevněna, padla na něho a zabila ubožáka. Socha vážila přes metrický cent a nevzala žádné pohromy.

Dobročinnost ve Vídni. Ve Vídni jest nyní zaveden způsob, že obec je v dorozumění s dobročinnými spolky, a že všichni pak navzájem pracují, aby dle svých sil pomáhali bližnímu, který v bídě je postaven. Roku 1900 vyšel nákladem městské rady objemný spis, v němž vyličena byla na základě spolehlivých dat dobročinnost vídeňského lidu, tehdy bylo 580 soukromých spolků,

kteřé vydaly ročně na 5 milionů korun na různé dobročinné účely. Nejnovější zpráva vyšla jako velice objemná kniha za rok 1903! tu vzrostl počet dobročinných spolků na 637. které mají 177.855 členů; jmění všech spolků těchto obnáší 31,153.473 K; roku 1903 obnášel všechn příjem 9.192.998 K a vydání 8.592.893 K, z čehož vydáno na vlastní správu 736 765 K. Počítáme-li že koncem roku 1903 bylo ve Vídni 1,800.000 obyvatelů, tož přispěl průměrně každý obyvatel obnosem 5 K na dobročinné účely, což zajisté skvělým je výsledkem příslovecného zlatého vídeňského srdce. Mimo to spravuje vídeňská obec asi 1400 nadací, které mají kapitál okrouhle 22 milionů korun a ročně 1 milion korun úroků, a též je ještě všeobecná daň chudinská, která vynesne 18 mil. ročně. Velmi mnoho nadací je v Dolních Rakousích ve státní správě, statistická ústřední komise pracuje již po několik let o velkolepém spisu, v němž uvedeny budou všechny tyto nadace; lze jen říci, že je jich v této zemi asi 5000 s kapitálem 60 mil. korun. Velkolepé nadace spravuje stát, z nichž je největší pro vojenské invalidy, země pak má hlavně velkolepé nadace pro sirotky.

Díkůvzdání

božskému Srdci Páně.

Od H..... Nevyzpytatelný jsou cesty Páně! Uveden v podezření ze zcela sprosté krádeže byl jsem pohnán před soud. Považovali mne všichni za zloděje, jen Bůh nebeský věděl, že jsem nevinný. Tu klečel jsem před obrazem Srdce Božího a prosil jsem ho: »Ukaž moji nevinu tomu světu, ukaž, že jsi spása Tebe vzývajících.« Slavný soud uváživ řádně všechny okolnosti, prohlásil mne za nevinného. Ejhle, duše pronásledovaná a útrapami pozemskými stísněná, volejte a prostě to Srdce, a budete-li mít úplnou důvěru, věřte, že budete vyslyšeni. Velikou pomocnicí byla mi také Máti Boží, která divy tvoří, Hostýnská. Pročež vždy spojujte prosby k Němu s prosbami k Matce Boží. J. E.

Z Prahy. Plníce slib učiněný vzdáváme nejvroucnější dík božskému Srdci Páně, blahoslavené Panně Marii, svatému Josefu, svatě Anně, sv. Antonínu Pad., sv. Janu Nep., sv. Ignáci, jakož i všem ostatním svatým, které jsme vzývaly za vyslyšení prosby v těžkých nesnázích.
Matka s dcerou.

Z Lysic. Veřejné díky vzdávám nejsv. Srdci Pána Ježíše, přesvaté Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení prosb v jistých nesnázích. N. N.

Od Klobouk. (Prosba.) Prosím přeučtivě všechny čtenáře a čtenářky »Školy B. S. P.«, aby mne v modlitbě mé nápomoci byli a aspoň jedním Otčenášem mně přispěli. Slibuji, budu-li vyslyšen, že to v tomto časopise uveřejním. J. M.

Volby zástupců lidu.

(Hlavní úmysl.)

poslední době řešeny byly u nás otázky palčivé, důležité pro nás, vždyť bylo třeba téměř krví domáhati se lidských práv pro nás v zemi, kde je nás více než našich odpůrců. Nedostali jsme sice všeho, ale přece oprava volebního řádu i zemského zřízení, pak zákon o úpravě jazykové u úřadů samosprávných jsou dostatečnou zárukou na usku- tečnění našich dalších tužeb a požadavků. Nový volební zákon do zemského sněmu vyhovuje v značné míře národnostním a politickým našim po- žadavkům, poněvadž dostalo se lidu českému konečně většiny v zemském za- stupitelstvu, právo volební rozšířilo se i na širší vrstvy obyvatelstva, rozmnožen přiměřeně počet mandátů za venkov. Toto malé naše vítězství je základem k volnějším rozvoji ve všech směrech, a tu právě při volbách přistih, jež diti se budou na základě opravy volebního řádu, je třeba rečlivého výběru poslanců, poněvadž poslancové, tito zástupcové lidu, budou mítí daleko zodpovědnější postavení.

Jak se tedy zachovati, koho voliti? Otázka je dosti důležitá. Před volbami do zemského sněmu a do říšské rady nastávající poslanci slibují svým voličům hory doly. Mine rok, a pan poslanec má přinést svým voličům to, co po něm žádali, co jim slavnostně slíbil, má se zodpovídat, jak hájil jejich zájmy. Pokaždé to ovšem nejde, aby poslanec požadavky svých voličů splnil, a tehdy dostačí, když se ví, že o nich jednal na říšské radě či sněmě, už to samo jest důkazem správného jednání poslancova. Ale pan poslanec má, jak se říká, dobrou hubu a vyseká se, něco práce za celý rok pro voliče své udělal, třeba jen ve sněmovně nadával a hádal se, ale to teď konečně patří k dobrému tonu rakouských poslanců, zástupců lidu. Jednou odhlasují voliči svému »výtečnému« poslanci projev důvěry, podruhé s ním však různě zatočí a dají mandát jinému. Je tedy viděti, že v počínání tom je třeba býti obezřelým. Koho tedy budeme voliti my katolíci? Jistě ne ty, kdo šlape nohama naši svatou viru, naše náboženské přesvědčení, ačkoli páni nadějní poslanci, chtějí-li kandidovati za nějaký okres, zpravidla nedávají hned znáti pravé barvy. Voliti tedy musíme tak, jak srdce a přesvědčení ním káže, voliti musíme a budeme muže, kteří by zájmy naše, ať už hospodářské nebo dělnické neb jakékoliv jiné hájili. A Bohu díky, máme ještě dosti mužů, kteří za viru otců se nestydí, nýbrž ji veřejně vyznávají i před lidmi vzdělanými, učenými a nejen před prostými. Pryč s klerikály! volá se dnes se všech stran. To jsou tmáři a zpátečníci, nepřátelé všeho pokroku! Tak předhazují katolikům »přátelé svobody«. Jen že ta svoboda u nich pokulhává, pokulhává...

Všimněme si dnes zednářské Francie, která kdysi byla »nejkatolictější« dcerou svaté církve, kde dnes schválen byl zákon o rozluce státu a církve jak sněmovnou tak senátem, zákon o rozluce dvou mocností, jež vzájemně nutně musí se podporovati, a všimněme si zároveň katolické Belgie. Hospodářský rozkvět této země jest nevidaný. Počet škol v Belgii vzrostl za posledních dvacet let o dva tisíce, katolickou universitu lovaňskou navštěvovalo 13.000 posluchačů, kdežto liberální universitu bruselskou jen 8000 posluchačů. V Belgii vládnou křesťanství mužové, a hle, rozpočet Belgie nevykazuje žádný schodek, nýbrž má roční přebytek přes šest milionů. Velká část tohoto přebytku věnována jest pokladnám pro starobní pensi dělnictva. A Francie? Hospodářský úpadek této země už se ohlašuje, v tomto odvětví už jest Německem a Anglií úplně poražena.

Je tedy viděti, že není ten klerikalismus tak hrozný, tak zpátečnický. Ale páni odpůrcové katolicismu a viry vůbec — odstoupí-li kdo od církve katolické a přidá se k protestantismu, nedělá tak jistě z přesvědčení, nýbrž jen buď ze zisku či aby se neřeklo, že jest bezkonfessiční, t. j. že neuznává žádného náboženství — či jest možno věriti více zakladateli Lutherovi, který přece byl obyčejný smrtelník, žádná nějaká zvláštní veličina, nebo Kristu, který byl Bůh a spolu člověk, cesta, pravda a život — mají trochu těžké svědomí z nesvédomitého svého jednání

a proto pryč s klerikalismem, pryč s církví katolickou, která příliš jasně svítí na jejich jednání! Proto pozor na takové kandidáty či zástupce lidu, kteří věru lidu mají nanejvýše v ústech, v srdci však jest pravý opak, ale poslanecký titul přece je láká, a proto si na chvíli zahrají na klerikála a pak ve sněmě budou dělat, co budou chtít. Dále třeba se varovati lidí, kteří nerozumějí zájmům našim hmotným, kteří nevyšli z lidu, sotva kdy s ním budou cítiti a požadavky jeho na nejvyšších místech hájiti. Proto třeba hlasy své dáti lidem, kteří jsou krev z krve naší, a nejsou-li tací, tedy aspoň s námi jsou za jedno, s námi cítí, hájí naše práva. Všimějme si agitátorů z řemesla, kteří za svou práci jsou slušně odměněni. Tito zpravidla navnadí lid, ukazující mu kandidáta, jenž má všechny ctnosti a žádnou nectnost, jsou samá chvála o něm, a lid zpravidla dá se jejich planými řečmi svést a volí, aniž by v podstatě věděl koho. Pan poslanec jest doporučen i v novinách, proto se musí voliti, jinak by obec byla zpátečnická a vypadalo by to v ní jako v Kocourkově, kde děje se vše naopak než jinde.

Tak, draží katolíci, vypadají naši protivníci: na zevnějšek beránek, ale uvnitř vlk. »Nestaví-li Hospodin domu, marně pracuji, kdož staví ho.« (Ž. 126.) Pod praporem Krista nám nutno bojovati, chceme-li zvítěziti. A v boj musíme, jinak bychom ztráceli posici za posicí, a konečně bychom nutně podlehli nevěreckým nynějším snahám, a nastati by mohly tak velmi lehce i u nás poměry, jaké jsou dnes ve Francii; pak teprve bychom pozdě ovšem poznali, že nutno bojovati za svaté věci neohrožené. Poslanecká moc je přece dosti značná a na příslušných místech dosti vlivná, kde řeší se zájmy našeho katolického lidu. Proto tedy není lhostejným, v jakých rukou složen jest mandát, kdo jest povolán hájiti tu práva, a jakým způsobem to činí. Bylo tedy nutno upozorniti na tyto důležité faktory v životě našem náboženském, národním i politickém. Nikdo zajisté z vás, draží katolíci, nepřeje si, aby víra otců vašich zhynula, aby národnostní vaše city byly vysmívány a šlapány, proto jistě též nebudete voliti lidi za své zástupce, kteří z víry naší dělají si jen úsměšky, jimž mateřský jazyk stal se věcí lhostejnou. Proto ne nevěrce, ne hanobitele naše, ale věrné syny církve i vlasti zvolme za své zástupce, již jistě hájiti budou podle svého nejlepšího vědomí a svědomí naše zájmy. Prosme Boha, aby nedal padnouti svým, sv. Václava, aby nedal zahynouti nám ni budoucím, aby víra otců našich a jazyk náš drahý neklesaly, ale pyšně hlásaly naši moc a sílu víry a lásky k Bohu a vlasti.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsi. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za šťastnou volbu zástupců lidu katolického a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methodie, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Voliti jen rozhodně katolické muže.

Úmysl v únoru: Křesťanské matky.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	St.	Sv. Tímothea , bisk. m. (97). — Velepastyřové naši. Obrození křesťanské společnosti. Naprava neblahých poměrů v III. řádě svatého Františka.	
25.	Č.	Obrácen sv. Pavla , apoštola (35). — Věrné plnění příkázání Božích. Katoličtí spisovatelé. Lidové misie v zemích našich. † kněží. Pokora.	
26.	P.	Sv. Polykarpa , bisk. muč. (165). Apoštolští kněží. Církev na Východě. Obrácení odpadlíka. Náležité svěcení nedělí a svátků. Poslušnost. Čistota.	
27.	S.	Sv. Jana Zlatoústého , bisk. uč. cirk. (497). — Horliví kazatelé. Neohrožené hájení zájmů církve katol. Setrvání v dobrém. Apoštolát sv. C. a M.	
28.	N.	<i>Neděle IV. po zjev. Páně.</i> Sv. Rajmunda , kn. — Pokorení nepřátel církve. Ohrácení nevěrečů a bludařů. Požehnání katolickému podniku † biskup.	
29.	P.	Sv. Františka Sal. , bisk. uč. cirk. (1622). Dar tichosti a mírnosti. Církevní hodnostář. Salesiáni. Pokoj v zemích našich. Opuštění hříchů.	
30.	Ú.	Sv. Martiny , p. a muč. (2 stol.). — Sjednocení Slovanů v církvi katolické. Vdovy a sirotci. Misie katolické v Číně a Japonsku. Dobrodinci. Dar síly.	
31.	St.	Sv. Petra Nol. , zakl. řeh. (1256) — Katolické řády. Spolek svatého Petra Klavera. Zemřelí údobí katolických bratrů. Duše v očistci. † sestra.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Mnoho na tom záleží, jaké máme my katolíci zástupce v zákonodárných sborech. Jsou-li v těchto sborech mužové víře a církvi nepřátelští, co dobrého lze od nich očekávat? To zkusili katolíci ve Francii, když jim zednářská vláda sebrala katolické školy, vyhnala řeholníky a řeholnice a pobrala zbožné nadace kostelů a jiných katolických ústavů. Snad bychom i my podobného zakusili, kdybychom založili ruce a klidně na hospodářství liberálů se dávali. Proto třeba jest, aby každý uvědomělý katolík za svou povinnost pokládal, voliti jak doma v obci své, tak na sněm i na říšskou radu jen rozhodné muže katolické, zbožné a spravedlivé, kteří jako věrní synové katolické církve i národ i vlast svou vroucně milují a jen dobro a časné i věčné blaho těch na mysli mají, jež v zákonodárných sborech zastupují. Vzbudť, ó Pane, rozhodné obhajce zájmů Tvých na zemi!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za šťastnou volbu zástupců lidu katolického a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učini, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buď mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Voliti jen rozhodné katolické muže.

Úmysl v únoru: Křesťanské matky.

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Úmysly apoštolátu modlitby.

U lednu modleme se za šťastnou volbu zástupců lidu.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svátostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. P.	Obřezání Páně. Nový rok. — Za požehnání a ochranu Boží. Svátý Otec Pius X. Smíření manželů. Obrození života křesťanského. Nemocní.	
2. Ů.	Sv. Makaria , poust. (394). — Přemáhání světských žádostí. Odvrácení hněvu a zlosti. Podpora dobrého tisku. Těžce nemocní a trpící. Dar štědrosti.	
3. St.	Sv. Genovefy , panny (512). — Dar čistoty srdce. Smíření rodin. Horlivé cvičení ve svatém náboženství. Vítězství svaté církve nad nepřáteli.	
4. Č.	Sv. Tita , biskupa muž. v I. stol. — Živá víra a důvěra v Boha. Duch modlitby. Sjednocení církve východní s římskou. Bohoslovné ústavy.	
5. P.	Sv. Simeona Styl. , poust. (459). — Velepastýřové naši. Ctnost trpělivosti. Přemáhání zlých žádostí. Dar sebezapření. Rodiče. Dar pobožnosti.	
6. S.	Zjevení Páně. Sv. tři králů. — Úcta nejsvětější Svátosti. Císař a král náš. Zbožné spolky. Missie mezi pohany. Za odpadlíky od církve.	
7. N.	Neděle I. po zjevení Páně. Sv. Luciana , muž. kn. (312). — Časté svaté přijímání. Horlivé kněžstvo. Svornost v národě našem. Dar tichosti.	
8. P.	Sv. Severina , opata (482). — Dar dobrého svědomí. Křesťanská dobrota. Zamezení mnohých pohoršení. Pokoj a svornost v rodinách. † bratr.	
9. Ů.	Sv. Marcelina . — Za lásku k chudině. Spolky k zachráně mládeže. Obrácení pohanů na víru katolickou. Dobročinnost křesťanská. † přátelé.	
10. St.	Sv. Pavla , poust. (342). — Dar zkroušenosti a lítosti. Dar šťastné smrti. Pomoc v pokušeních. Vzpružení katolického života mezi muži. † kněz.	
11. Č.	Sv. Hygina , pap. muž. (142). — Sv. Otec Pius X. Podpora svatého Otce halířem svatopeterským. Národní školy a křesť. výchova dítek. Nemocní.	
P.	Sv. Arnošta , bisk. — Statečné vyznání víry. Ochrana před malomyslností. 3 kněží. Několik obrácených na víru katolickou. Umírající. Dar čistoty.	
13. S.	Sv. Hilaria , bisk. uč. cirk. (268). — Horlivost v konání dobrého. Ochrana studující mládeže před nevěrou a zkažeností mravů. † bratři. Dar pokory.	
14. N.	Neděle II. po zjev. Páně. Nejsv. Jména Ježíš. — Posvěť se jméno Tvé! Hojní kajdenci. Horliví zpovědníci. Zabránění klení a rouhání. † sestra.	
15. P.	Sv. Maura , opata (584). — Řád benediktinů. Odříkání se světa. Za jednotu a svornost. Obrácení hříšníků. Rozšíření apoštolátu modlitby. Čistota.	
16. Ů.	Sv. Bohumíra , vyzn. ř. prem. (1127). — Řád premonstrátský. Dlouholetí hříšníci. Polepšení mnohých mužů. Stálost ve víře. Církevní hodnostář.	
17. St.	Sv. Antonína , poust. (356). — Přemáhání pokušení. Zpětílí hříšníci. Smíření národů. Napravení křesťanských mravů v městech. Služební. † bratr.	
18. Č.	Nastolení sv. Petra v Římě. Oddanost k církvi katolické. Kajdci hříšníci. Věrné plnění příkázání církevních. Křesťané na Východě. Missie. † otec.	
19. P.	Sv. Kanuta , kr. muž. (1086). — Katolíci v Dánsku. Zatvrzelí hříšníci. Mnoho chorých na duchu. Za ochranu náboženství panovníky. Nemocní.	
20. S.	Sv. Fabiana a Šebestiana , muž. (250 a 288). Odvrácení lenosti v dobrém. Vzpružení křesťanského ducha ve vojsku. Dar bázně Boží. Umírající.	
21. N.	Neděle III. po zjev. Páně. Sv. Rodiny. — Zbožnost v křesť. rodinách. Vychovávací ústavy. Odstranění hříšných příležitostí. Smíření manželů.	
22. P.	Sv. Vincence , muž. jáhna (303). — Stálost v dobrém. Kněz a jemu svěření. Obhájeví katolických zájmů. Podpora katolického tisku. Lidové missie.	
23. Ů.	Zasnoubení Panny Marie se sv. Josefem. — Dobrá příprava ke stavu manželskému. Zabránění nešťastných manželstev. Nábožná výchova dítek.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XL.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ÚNOR 1906.

Živ pak jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus. Což pak nyní živ jsem v těle, živ jsem u víře v Syna Božího, kterýž zamiloval mne a vydal sebe samého za mne. (Galat. 2. 20.)

Osmero blahoslavenství.

Blaženi, kdož duchem chudí
činí, co jim velí Pán;
bolest duše jich netrudí,
věrou pokoj jim jest dán.
Duše zbožná, jaká slast,
tobě patří nebes vlast!

Blaženi, kdož vezdy tiší,
snáší vše, co sešle Bůh,
vše, co proti sobě slyší,
co jim činí světa duch.
Dítky Boží, jaká slast,
vám též patří nebes vlast!

Blaženi jsou, kteří lkají,
které tísní bol a žal;
těchy dárce v nebi mají,
ten jim v bolu síly dal.
Trpte rádi každou strast,
změní se vám v nebes vlast!

Blaženi, kdož touží stále:
spravedlnost všudy buď!
právo, pravda nebes krále
plň všech lidí srdce, hruď!
Spravedliví, jaká slast,
odměnou vám nebes vlast!

Blaženi, kdož ve svém žití
milosrdní ke všem jsou;
v každém obraz Boží zřítí,
všem pamáhat dovedou.
Srdce všech plň touhy slast:
milosrdných nebes vlast!

Blaženi, jichž srdce čisté
jako čerstvě padlý sníh;
patření na Boha jistě
žádný neodňal jim hřích.
Čisté srdce cítí slast,
že mu dá Bůh nebes vlast.

Blaženi ti, v jejichž duši
sídlí pokoj, mír a klid;
činí vždy jen, co se sluší
na pokojný Boží lid.
Pokojné blaživá slast,
že jest jejich nebes vlast.

Blaženi, kdož posměch snáší,
trpí pro spravedlnost,
žijí svému Messiáši,
jejich srdce zdobí ctnost.
Trpícím bol mírní slast,
že jim patří nebes vlast.

Fr. P. Kostk.

* * * * *

Skrytý.

Kdybych byl tak ve skrytě,
jak perla malá, jasná,
že mušle by mě v ulitě
zbavila lesku, krásna,
mě kryla v mořské tůni. —

Jak šťasten byl bych spokojen,
když Bůh by na mě zíral,
tím hledem jeho opojen,
bych k nebi se jen díval,
kde spásá moje trůn.

V. H.

* * * * *

Jdětež i vy na vinici mou.

K neděli devítník rozjímá *Ignát Zhdněl*.

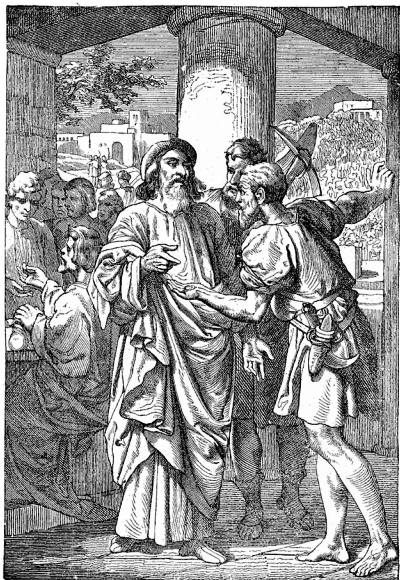
zemi zaslíbené počínal den východem slunce a od této chvíle počítaly se též hodiny. První hodina tehdejší je naše sedmá ráno, třetí tehdejší je u nás devět, tehdejší šestá je u nás dvanáct v poledne, tehdejší devátá je u nás tři odpoledne. Evangelium, které předčítá se o neděli devítník, vypravuje podobenství o hospodáři, který vyšel několikrát za den na náměstí a všem dělníkům, které tam zastal, řekl: »Jdětež i vy na vinici mou.« Někteří vykladači Pisma svatého vykládají podobenství toto o různém věku lidském, v němž volá Bůh a vybízí ku práci na vinici. A sice ti, kteří posláni časné z rána, na úsvitě na vinici jsou děti, ti, kteří posláni byli o hodině třetí jsou chlapci a dívky, o hodině šesté mládenci a panny, o deváté muži a ženy, o jedenácté starci a stařeny.

1. Již v nejútlejším věku volá nás Bůh k sobě, a praví: »Jdětež i vy na vinici mou.« (Mat. 20, 4.) Sotva jsme se narodili, byli jsme doneseni do chrámu Páně a tam křestem přijati za dítky Boží a za spoludědice království Božeho. Jménem našim odřekli se kmotrové ďábla, všech skutků jeho, prohlásili, že chceme věřit v Boha Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, i v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchův odpuštění, těla vzkříšení, živ. t. věčný. Bůh uzavřel s námi smlouvu, očistil nás od hříchu dědičného, zbavil nás všech úkladů ďablových a slíbil nám život věčný. Jak milostivý a milosrdný je Bůh! Nic o tom nevědouce, byli jsme přijati za jeho dítky a slíbil, že nás neopustí.

Již tedy časné z rána na úsvitě volá nás Bůh na vinici, či do své cirkve. Vzpomeňme si na nevinná děťátka, která položila život za Ježíše Krista, když krutý Herodes, domnívaje se, že zbaví se božského Dítka, dal rozkaz, aby všechna pacholata do věku dvou let byla v Betlemě a v okolí zavražděna. Avšak Josefovi ukázal se ve snách anděl, řka: »Vstaň, a vezmi dítě i matku jeho a utec do Egypta.« (Mat. 2, 13.) Ovšem že byl velký nářek a kvílení mnohé, když stala se tato hrozná vražda v Betlemě, matky nemohly se utišiti a oplakávaly syny své, považovaly se za nejnešťastnější, ale uvažme, kdož ví, zda by tytéž dítky, které nyní odměněny byly slávou věčnou, dospěvše věku, nebyly rovněž s ostatními volaly: »Ukřižuj ho, ukřižuj ho!« Za zatvrzelost srdcí svých byly by potrestány; Bůh tedy dobře s nimi učinil.

Bůh bere nemluvnata, malé dítky pod svou zvláštní ochranu a kdo nebyl by dojat čta, jak často obzvláštním způsobem Bůh smíloval se a poslal anděla svého, aby děti zachránil od všelikých úrazů. V Berlíně klepalo jednou v jednom velkém domě, v němž bydlilo mnoho nájemníků, služebnictvo velký koberec. Náhodou stoupli si až ke zdi a brzy ozývalo se veselé klepání hůlek zrovna podle taktu. Ale v tom spadlo z nejvyššího poschodí dítě a spadlo zrovna na natažený koberec,

kteřý více osob drželo v ruce. Anděl strážný vzal dítě toto pod svou zvláštní ochranu a zachránil je. Jakými díky jsme zavázáni svým rodičům, svým pěstounům, vychovatelům, kteří svou pečlivostí starostlivou uchránili nás snad od mnohého neštěstí! Věru, uvažuje-li rozumný člověk a vidí-li jak snad některé dítě má nějaký neduh, neví pak zač má Bohu více děkovati, zda za rovné ruce, či za přímé nohy, či za rovný páteř, či zač? Bůh posílá nás tedy již i v nejtěplejším věku na vinici Páně, volaje: »Jděte i vy na vinici mou!« Mnohé povolal Bůh do věčné

slávy, jiným udělil milosti, jiným dal jiný dar; děkujeme mu za všechno, budme mu vděční a milujme ho ze všech sil svých!

2. Když byla třetí hodina, čili po našem devět hodin ráno, šel opět hospodář, a které našel nečinné státi na trhu, řekl jim: »Jděte i vy na vinici mou.« Podobně volá Bůh i v mladém věku, když jsme pacholky a děvčátky, ve věku prvních nadšení, prvních paprsků, kdy všechen svět jeví se v nejrůžovějším světle. Svatý Tomáš Akvinský praví: »O devíti ráno vysílá vystupující na obzoru slunce silnější světlo a paprsky jsou mnohem teplejší, tak i rozum chlapcův!« Nyní může již rozeznati hlas Boží a slyší též ze všech stran ozývající se hlasy; vzhůru k dílu!

Zlé žádosti, náklonnosti a zvyky klíčí a rostou, ale i dobrá a pevná předsevzetí hluboce se zakořeňují v mládě, bohatě obděláné půdě. Sursum corda! Vzhůru srdce! Vzhůru všechny naděje tvé, přání a náklonnosti! Čím spíše odložíme nicotu a marnost tohoto světa, tím spíše a jistěji dosáhneme svatého vrcholku křesťanské dokonalosti, odkudž dojdeme k nezměnitelné dokonalosti nebeské. K těmto napomináním a vyzváním našich přátel přidává Bůh tajuplné volání milosti své a sladká příslibení své lásky.

Jak miloval Ježíš děti! Jednou když byl dlouho kázal a mnohým v jejich nemocech pomohl, šel všecek umdlen do domu a tam ještě vyučoval. Ale za chvíli přišlo více žen s dětmi a přály si, aby jim Ježíš požehnal. Ale učedníci, kteří litovali umdleného Ježíše, zabraňovali ženám, aby Krista neobtěžovaly, tu však pravil Ježíš, všecek se raduje z pohledu na děti: »Nechte maličkých ke mně přijít a nezbraňujte jim v tom!«

Za doby pronásledování žil v Římě hoch čtrnáctiletý, jménem Pankrác, syn vznešených rodičů, kteří byli ve velké vážnosti u tehdejšího pohanského císaře. I krásného Pankráce oblíbil si mocnár; když však uslyšel, že je křesťanem, zavolal si ho, sliboval mu hory doly, lichotil a nutil, aby jen obětoval bohům, což však statečný hoch rozhodně odepřel. Rozhořčen nad svým nezdarem, rozkázal rozlícený císař, aby chlapece odevzdali katanovi, který mu má stříti hlavu; když byl Pankrác doveden na popraviště, klekl, vroucně se modlil a klidně všechny přípravy k popravě vykonal a tak zemřel za Krista.

První květ z rajske zahrádky v Americe, jenž postaven byl na oltář, je svěřice svatá Růžena z Limy. Pocházela z dobré katolické rodiny a ponejprv poznala vážnost života, když jsouc mladou poměrně divenkou hrála si jednou s jinými dětmi, mezi nimiž byl i její bratr, který z rozvernosti pošpinil ji blátem krásně učešané vlasy. Všecka rozechvěna šla k němu, vytýkáje mu jeho nezpůsob; bratr však jako nějaký zkušený kazatel pravil k ní: »Co jsi tak rozechvěna, že jsem ti pošpinil blátem vlasy? Či nevíš, že jsou krásné dívčí vlasy často příčinou, že mladici přijdou do pekla, že jsou vlasy vaše často řetězy, které je táhnou do bran pekelných? Jistě nelíbí se Bohu tvé krásné a pracně upravené vlasy, jimž věnuješ tolik pozornosti!« Od té doby se Růžena, berouc si slova tato k srdci úplně obrátila, byl to vskutku hlas Boží, který ji volal ku práci na vinici.

Až doposud žije týž Spasitel, věrný přítel dítek, volá každé dítko k sobě, a naplní srdce všemi dětem potřebnými ctnostmi; nuže kéž každé z našich milých dítek k sobě povolá, kéž každé dítě ho poprosí, aby očistil a ozdobil srdce jeho všemi klenoty a drahokamy ctností dětem potřebných.

3. Hospodář vyšel opět v poledne, čili o tehdejší šesté hodině. I k našim mládencům a pannám volá Spasitel: Jdětež i vy na vinici mou. Věk tento je nejnebezpečnější pro věčný život, nikdy neobkličují toliké nástrahy a zlé příklady, jako když je člověk, jak se říká v nejlepšíh letech. Již učenec starého věku Pláto praví obrazně, že je duše naše na vozu, který táhnou dva koňové, jeden rád by duši vyzdvihl do nadhvězdne říše, druhý chce ji mermomocí strhnouti s náruživou žádostí do pozemského prachu; též Aristoteles pravil, že sestává duše lidská z částí božských, zvířecích a rostlinných. Nikdy jindy nepocituje člověk tak pravdivost slov svatého Pavla, jako v této nejbouřlivější době svého života: »Nalézám zákon v sobě, že když chci činiti dobré, přidrží se mne zlé, nebo libuji sobě v zákoně Božím, podle vnitřního člověka, ale vidím jiný zákon v údech svých, který odporuje zákonu myslí mé a jímá mne pod zákon hříchu, jenž jest v údech mých. Nešťastný já člověk! Kdož mne vysvobodí z těla smrti této? A jako svatý Pavel tak i my odpovíme: »Milost Boží skrze Ježíše Krista.« (K Řím. 7, 15—25.)

Práce přibýlo, rozmnožily se zlé nástrahy, nebezpečné útoky. Bůh, přelaskavý hospodář zná vše, ale podává též dospělé mládeži záračnou pomoc, napomíná, aby neoddával se nikdo hříšným radostem, upozorňuje na následky, radost je krátká, ale žalost třeba doživotní, staví před oči nevyravnatelnou krásu ctnosti, plnění povinností, vítězství nad pokušením; snad nepovšimne si mnohý volání

tohoto, které zanikne v ruchu životním, avšak povšimne-li si někdo, jaká sladká práce, jaké něžné ovoce ho očekává! Kolik svatých mládenců a panen uposlechlo hlasu a volání Božího! Stanislav Kostka byl tak proniknut zbožností a všemi ctnostmi, ač byl jen mládenec co do věku, že promluvil-li někdo v jeho přítomnosti řeči, jež urážely cit, tak si to vzal k srdci, že omdlel a bezduch padl k zemi. Ve věku osmnácti let vstoupil Alois, syn vznešených rodičů do Tovaryšstva Ježíšova, kdež s největším úsilím pracoval o svém zdokonalení a prospíval ve ctnostech, při stole sedl si vždy na poslední místo, nikdy nechtěl být chválen, každý pondělěk a úterek přišel do kuchyně a umýval nádobí, v pátek zametal pometlem chodby, poslouchal své představené na slovo, nikdy nepřemýšlel o rozkazu a neptal se proč to či ono vykonává? Když uslyšel, že se mu něco poroučí, hned uposlechl a vše dopodrobna vykonával. Příklady podobných dalo by se mnoho uvést. Bůh volá tedy i ve věku dospívajícím, což bývá obyčejně tehdy, když posiluje odcházející z domu mládence a panny ve svátosti svatého biřmování. Posloucháme jeho vyzvání, jdeme a pracujeme na vinici Páně?

4. O deváté tehdejší, či o naši třetí odpolední hodině opět poslal hospodář dělníky na vinici. Přemnozí uposlechli volání tohoto jsouce v mužném věku, když osvětlila je milost Boží. Věk tento je doba, v níž uzrává ovoce, v němž se přemýšlí, v němž obírá se každý hlubokými a vážnými myšlenkami. Čas ubíhá, člověk má vážně přemýšlet: Kdož ví, zda neuplynula již více než polovice let Bohem mi určených? Důrazněji ozývá se v nás hlas Boží: jdi i ty na vinici mou a pracuj! Bůh obrací se více na náš rozum než na naše náruživosti, které již ochabují a jichž nelze již použití ku věcem, které vyžadují mnoho síly, odvahy a námahy. Zve nás, abychom přemýšleli vážně o svém cíli, proč jsme na světě. Vše co slyšíme o svých povinnostech, ať přichází hlas tento odkudkoliv, doráží hlouběji do srdce a nepomijme ho ledabylo, ale uposlechneme a přemýšlíme. Pozorujeme na sobě, že blíží se již naše životní devátá hodina, že pohlížejí na nás mladší a že jsme povinni svítiti jim dobrým příkladem, přesvědčujeme se, že poslal nás Bůh k vážné, důležité práci.

Ve věku mužném povolal Bůh za své apoštoly Ondřeje, Petra a Pavla. Jak dojat byl Augustin čta slova Písma svatého: „Noc předešla, den pak se přiblížil, odvrzme tedy skutky temnosti a oblecme se v odění světla. Jako ve dne poctivě chodíme, ne v hodování a opilství, ne ve smilstvech a nestydatostech, ne ve sváru a závisti, ale oblecť se v Pána Ježíše Krista.“ (K Řím. 13, 11—14.) Nikdo nemůže vypočísti jména a osudy mužů a žen, kteří ve věku pokročilejším uslyšeli hlasu Božího a uposlechli, navrátilvše se na cestu ctnosti; to zná jen vše-vědoucí Bůh.

5. Konečně vyšel hospodář večer, hodinu před ukončením práce, a ještě poslal dělníky na vinici, jen hodinu pracovali, ale byli zrovna tak odměněni, jako kteří snášeli horko a obtíže celého dne. Tímto vyrozumívají se lidé staří, věk tento je dobou bolestných vzpomínek, platných a závazných úmyslů. Neboť nastává západ, slunce již již chystá se, že zmizí za obzorem, člověk starý nikdy neví, nikdy není jist, zda nezavolá Bůh a neřekne: vydej počet z vládařství svého! Lotr, který visel po pravé straně Ježíšově na kříži, ač zbývalo mu jen několik málo hodin života, obrátil se v této poslední chvíli, milost Boží mu přispěla a pln radosti uslyšel slova Ježíšova: „Ano pravím tobě, ještě dnes budeš se mnou v ráji.“ Svatý Řehoř praví: lotr byl uvázan na kříž a nemohl se ani pohnouti, volné měl jen srdce a jazyk, a oba tyto údy dal úplně a na vždy Pánu a zasloužil si v hodině více, než jiní, kteří po celý život vážně se nerozhodnou, Bohu sloužiti.

Kéž nikdo neodkládá s pokáním říkáje: času dosti až zpozoruji, že je se mnou zle, potom dám se zaopatřiti. Ale věru nedůstojno tak mluvit. Sv. Augustin praví: „Pokání a svatá zpověď nemocného bývají často nemocny, to jest nedostatečny.“ Či myslíme si, že každému dopřeje Bůh tak šťastné poslední hodinky jako na př. slechetnému konvertitovi hraběti Leopoldu Stolbergovi, který umíral dobře připraven ve věku 69 let a jehož poslední slovo bylo: Počválen buď Ježíš Kristus!

Jak rozmanitý jsou cesty Boží! Ať uslyšíme hlas Boží časné z rána, ať někdy jindy během dne, nestěžuj si nikdo na Boží spravedlnost a na jeho milosrdenství. Zeptejme se sami sebe a jistě přisvědčí každý, že volal ho Bůh v každém věku; kdybychom byli uposlechli, byli bychom dokonali. Ale bohužel často minul se hlas Boží svého účinku, mnozí ucpali uši své, aby neslyšeli slov: »Jděte i vy na vinici mou!« Nikdo z nás nemůže říci: »Nikdo nás nenajal,« svědomí naše nám praví, že často volal nás Bůh, ale neuposlechli jsme. Kéž nyní jinak se rozmyslíme a uposlechneme hlasu Božího, ať je to ve kteroukoliv hodinu ve dne anebo v noci, vždy chceme zvolati: »Jsem připraven a ochoten, ó Bože, uposlechnu a stanu se Tvým věrným synem, Tvou dobrou dcerou.«

Ježíš, učitel, příklad a vzor pravé trpělivosti.

I.

Synu, já jsem sstoupil s nebe
pro tvé spasení,
vzal jsem bídy tvé na Sebe
ne z přinucení,
z lásky však, trpělivosti
příklad bych ti dal,
bys i ty rád v této ctnosti
mne následoval.

V celém mém zemském životě
trpělivost zřís;
od Betlema ku Golgotě,
od jeslí na kříž,
trpělivost v každé době
jsem osvědčoval,
proč bys i ty ctnost tu sobě
nezamiloval?

Ó buď, synu, trpělivý,
a mne následuj,
v životě tvém přezářivý
svít ti příklad můj,
když by se snad těžkou zdála
tobě tato ctnost,
věz, že ji provází stálá
věčná blaženost.

Synu, máš-li vůli, k nebi
jednou dospěti,
k tomu je ti zapotřebí
se mnou trpěti;
k mému příkladu a vzoru
v životě svém hled,
cesta kříže tě nahoru
v nebeskou říš veď!

II.

Pane, toto naučení
jež jsi mi dal dnes,
vede k věčnému spasení
k Tobě do nebes;
chci vždy slova Tvé moudrosti
v srdci svém chovat,
ve svaté trpělivosti
Tě následovat.

Ty jsi pro moje spasení
z lásky veliké,
bídy, kříže, utrpení,
snášel všeliké;
i já také z lásky k Tobě
a pro svou spásu,
vše rád trpět volím sobě
každého času.

Vždy v pravé trpělivosti
chci se cvičiti,
hnutí netrpělivosti
v sobě ničiti,
Ty však o slabosti mojích
dobře, Pane, víš,
i doufám, milostí svojí
že mne posilíš.

Pane, bez Tvého přispění,
bez milosti Tvé
nes' bych kříže utrpení
netrpělivě,
nezískal bych si zásluhu
žádnou u Tebe,
6 posilíš mne, svého sluhu,
ať dojdou v nebe!

F. Vrdtil.

Podobenství Kristova v evangeliích.

ristus Pán maje státi se Spasitelem světa, ve třiceti letech života svého započal konati úřad svůj učitelský. Nejprve objevil se v Galileji, později pak učil v celém Judsku, ba i v Samarii, kde bydleli nepřátelé židů. Chodě od místa k místu po veškeré krajině, tu ve školách, onde v soukromí, tu na milém břehu moře, tam na odlehle poušti, tudy u stromu podle cesty, jinde zase na hoře mluvil k lidu, zvěstuje veliké věci království Božího, které se již přiblížilo. V krátkém čase roznesla se pověst o novém učiteli, »který učí jako moc maje«, a lid hrnul se za ním a počal plesati a Bohu děkovati, že veliký povstal prorok v Izraeli. Kdekoli se Kristus ukázal, všude obklopovaly jej zástupové, laičníci po jeho slovech, ač nikdy a nikde nelichotil předsudkům židovským ani náruživostem lidským. Slova Páně byla prostému, však upřímnému lidu jako magnetem a řeč z úst jeho plynula s takou lbezností, že se nabažiti nemohli posluchači, byť by býval sebe déle mluvil. Ale co bylo přece takovým kouzlem, že táhly za Ježíšem zástupy, že pro samé poslouchání zapomínali i na nejpotřebnější, na jídlo a spánek? Nevysvětlili bychom tohoto zjevu náležitě, kdybychom jen na hluboké, vznešené pravdy učení Kristova, na nebeskou

moc jeho svatého evangelia poukázati chtěli. Slově jeho sice dodávala moci a půabu také pověst o zázracích, o skutcích, o moci, o pravdě božské, kterou proniká hlubiny srdcí lidských a poroučí živlům, že ho poslouchají. Avšak přes to přese všecko byl též zevnější způsob, kterým Kristus vznešené pravdy učení svého pronášel, takový, že bezděky vábil a jímá i mysl i srdce posluchačův. Znáte-li svatá evangelia řečí Páně, netřeba připomínati, že tu mluvíme hlavně způsob mluvení k lidu v příslovích a podobenstvích.

At si již, praví důmyslný, učený a výmluvný kardinál Viseman, jehož tuto následujeme, at si již vezmeme kteroukoli část řečí Páně ve třech prvních evangeliích, vždycky se nám bude líbiti bohatství této podivné soustavy. Řeči Páně podobají se krásné malbě na kostkovaném plátně, které záleží z menších barevných obrázků. Každý tento obrázek je sám o sobě krásný, přechází a splyývá poněkud s jinými vedlejšími, všechny pak rozloženy jsou kolem obrazu většího, a uprostřed, jakoby v bohatém rámcu zasazeného. S těžkem bychom našli jen jedinou přepověď, kterou bychom mohli nazvati obyčejnou řečí. Každá myšlenka zaobalena jest ve formě důmyslné v přísloví a v propovědi, které lze snadno podržeti v paměti. Hned zase bývá to krásné podobenství nebo porovnání s předměty různými v přírodě, nebo s mravy a obyčejí v obecném životě, což činí učení milé posluchačům a uvádí je v srdce i paměť.

Spanilost a krása četných a rozmanitých podobenství těchto mnohým ba přemnohým spisovatelům dala podnět, že o nich psali, je rozebírali, vykládali a tak k mysl i srdci přivozovali. Avšak nevyčerpitelnou studnicí poučení zůstávají podobenství Kristova až posud. At přijdou lidé po tisíci letech, at se zase ponoří v jejich smysl po tisíci letech, at ví už, co se o nich vykládalo, přece najdou vždycky ještě něco nového, krásného, poučného. Pozastavme se tedy i my v těchto krásných podobenstvích Spasitelových, rozjímajme o nich poněkud, aby to učení, které v nich Pán skryl, tím jasněji se nám objevilo a rozum náš osvitilo i srdce naše povzbudilo. Vždyť často v neděli nebo ve svátek slycháváme s kazatelnou podobenství to neb ono; vnikněme tedy v jejich význam, aby nebylo pro nás zrním padlým na skálu, a tedy nepřinášejícím ovoce.

Vezmeme ono přísloví, které Kristus Pán v památné řeči své na hoře byl propověděl, když dáváje výstrahu: »Nesudte, abyste nebyli souzeni!« pravil: »Kterak dš bratru svému, nechat vyvrhnou mrvu z oka tvého, a hle, břevno jest

v oku tvém? Pokrytče, vyvrz prvé břevno z oka tvého, a tehdy prohlédneš, abys vyvrhl mrvu z oka bratra tvého. (Matouš VII., 45.) Není pochybnosti, že takovéto pořekadlo bylo v obvyčejí u židův. Jest známo, že za časů soudců v Izraeli, řekl-li kdo: »vyvrz mrvu z oka tvého,« druhý mu na to odpověděl: »vyvrz dříve břevno ze svého!« Z toho vidíme, že nechtěli připustiti nějakou domluvu nebo napomenutí. A tu Kristus Pán obrací se zejména proti hrdým fariseům, nevěreckým Saduceům a lehkomyšlným kněžským knížatům, kteří sice rádi napomínali, trestávali jiné, a proto i často musivali poslechnouti nemilé ono přísloví. Kristus Pán užívá ho k důraznému napomenutí, a ve jménu Božím slovem »pokrytce« vyznačuje člověka, který máje větší hříchy na svědomí, bez příčiny jinému vytýká chyby a poklesky. Kristus Pán se také připovědi touto řídil, když k němu přivedli ženu napadenou v hříchu, tu pravil k těm, kteří ji u něho obžalovali: »Kdo z vás bez hříchu jest, vrz na ni první kámen.« Slova tato jsou patrným výkladem hrozných slov Páně: »Pokrytče, vyvrz dříve břevno z oka svého a pak prohlédneš.« Kristus Pán chtěl příslovím tímto učiti něčemu, co židům ani nenapadlo, totiž shovívavosti, šetrnosti a tichosti, kdykoli někdo musí vytýkati jinému poklesky; on připomíná, aby každý sama sebe dříve zkoušel, aby seznal chyby vlastní, aby je odstraniti hleděl, dříve než přistoupí k tomu, napravovati jiné. Ač tedy Kristus Pán užíval tu staré propovědi všem známé, přece dával jí význam nový a nový ráz, takže slovem Páně se hlína pozemská měnila ve zlato moudrosti nebeské.

Všimněme si ještě jiného takového přísloví. V evangelium svatého Matouše čte se toto rčení: »Snáze jest velbloudu projiti skrze díru jehly, nežli boháčejiti do království nebeské.« Průpověď tato zdála se čtenářům již za starých dob poněkud těžká a nesrozumitelná, proto někteří vykladači zaměňovali slovo velbloud slovem lano. Avšak není toho třeba, neboť každý pozná, že Spasitel chtěl co nejdůrazněji dáti na rozum boháčům, kterak těžké je jim vejiti do království nebeského, jestliže neužívají bohatství svého podle vůle Boží. Avšak celé pořekadlo zase nabývá nového významu dodatkem: »U lidí je to nemožné, ale u Boha jest všechno možné.« A tudíž i možné to, aby bohatec mamonou nepravosti nedal se upoutati a s pomocí Boží dobyl sobě radosti a pokladů věčných. Dvě tyto částky průpovědi Kristovy tak se úzce spojily, že nikterak je nemožno od sebe dělit. Od té doby, co Kristus jednoduchým tímto způsobem, chtěl je boháčům dáti výstrahu, aby srdce své nepřikládali k statkům pomějícím, užil k tomu onoho přísloví, kterým se u východních národů naráželo na nesnadnost či nemožnost některé věci; nikomu nenapadlo upotřebiti pořekadla toho po dávném obvyčejí; pravda pronesená nebeským Mistrem takřka již bylo srostla s podobnostvím.

Z těchto úvah snadno již poznati lze, jaké důvěry a náklonnosti musil nabývati učitel, který tak výborně znal oblíbená v národě přísloví, který uměl tak obratně jich užívati, a vždy novou nějakou okrasou přičiníti hleděl k dávným klenotům lidské moudrosti. Zajisté i jiní mistři a učitelé v židovstvu užívali takovýchto pořekadel a podobností, ale původu, jakým je obdafil Kristus, dodati jim neuměl nikdo z nich. Což tedy divu, že se Kristus stal mistrem lidu, kteréhož poslouchajice nemohli se dosti nabažiti slov jeho. Což divu, že lid porovnáváje řeči Páně s řečmi fariseův a zákonníkův, prisvědčovali Kristu, divili se libým slovům, která vycházela z úst jeho a veřejně velebil jej nade všechny dosavadní učitele své? (Luk. IV., 24.)

A k tomu ke všemu nemálo přispívala též i ta obratnost, s kterou Pán náš výklady a podobnosti svá brával hned z nejbližšího okolí a ze života lidu, ku kterým mluvil. Viděl-li zbělená pole — blízká žni, hned učinil je obrazem a upomínkou na duchovní žni. (Jan IV. 35.) Šel-li kolem fíku pučícího, hned hlásal, že přiblížilo se království nebeské: »Patřte na fíkový strom a všechna stromovi! Vidíte-li, že již ze sebe vydávají pupence, slušně soudíte a víte, že blízko jest léto.« (Luk. XXI. 29.) A jaký pěkný obraz podaly mu ptáci potulující: »Pohleďte na ptactvo nebeské, jež neseje ani shromáždíje do stodol, a Otec váš nebeský živí je.« (Mat. VI. 26.) A hned na to jest po ruce lilie, kvítí polní, jež na nově hodilo se

podobnosti. »Patříte na květi polní, které roste, nepracuje aniž přede. Pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vsi slávy své nebyl tak oděn, jako jedno z nich.« (Mat. VI. 28.)

A podobně každá živnost, každé zaměstnání v životě obecném poskytovalo Kristu mnohou látku k utěšeným a poučným podobnostím. Tu je to mlýn, tam kvas těsta, zde opatrná žena, hledající groš ztracený, onde obyčej a způsoby v domácnosti, tady vinice a všeliká práce v ní od počátku až do vinobraní, tu předvádí nám rozsevače na roli, jinde zahradníka, okopávajícího stromy, pastýře u stáda, slovem vše co padá do očí a jímá smysly, vše hodí se Kristu Pánu za obraz a slouží v ústech jeho k vysvětlení pravdy, kterou předkládá. Ač nejvíce podobností obral si sám ze života venkovského, rolnického i rybařského, přece neopomíjel ani tříd vyšších, bohatších, aby i tímto způsobem jím podal naučení svá. Vzpomeňme jen na vladaře, který účet klásti má, na podobnosti o pěti hřívnách, na velikou večeři, slavné přípravy při bohatých svatbách a řízení soudní. A toho všeho užíval Pán beze vsí přípravy dle nahodilé potřeby, vše plynulo jako samo sebou z ducha jeho přirozeně, nestrojeně, a proto také vnikalo do srdcí i myslí posluchačův a utkvělo v nich.

A Spasiteli našemu záleželo na tom, aby posluchači mu co nejvíce porozuměli. Proto také čteme u svatého Matouše, že když byl vyložil v řadě podobností o roli, pokladu, perle a sítích učení své o církvi, se zeptal zástupů: »Rozuměli jste tomu všemu?« A oni odpověděli: »Ovšem!« I doložil Pán: »Protož každý učitel umělý v království nebeském podoben jest člověku hospodáři, kterýž vynášá ze skladu svého nové i staré věci.« (Mat. 13, 52.) Co slovy těmi Spasitel míní, není třeba dlouze vykládati. Hospodář každý má doma staré i nové věci, jichž dle potřeby užívá.

Nejinak je to při dobrém učiteli. Učitel takový má ve svém rozumu bohatý poklad vědomostí rozmanitých, které dle potřeby sděluje svým posluchačům, staré věci jim podává, objasňuje dřívější zásady, proslví výpovědi mudrcův a události nové, jelikož i z toho, co se právě děje, co před očima jest, vybírá a těží pro učení a vzdělání svých učedníků. A Kristus byl zajisté takovým učitelem v nejskvělejších slova toho smyslu, což dokazují svatá evangelia. Proto poznal lid v Kristu učitele nového, daleko dokonalejšího, nežli byli jiní jeho učitelé. Proto po kázání na hoře, divili se zástupové učení jeho, jelikož učil jako někdo, jenž má moc, a ne jako zákoníci jejich a fariseové. (Mat. 7, 29.)

Fariseové a zákoníci libovali si v maličkostech, neprovádějice věci velké, ani zásady důležité způsobem důstojným. Řeči jejich byly malicherné, jakoby dětinské, mnohdy i urážející a sprosté. Proto dobře a právem káral je Pán, že dávali sice desátky z kopru, máku a kmínu, ale co těžší a důležitější bylo, opomínali, t. j. milosrdenství a víru, že cedili komáry, ale velbloudy požírali. Proto jak mocně musily jímati srdce lidu vynešené, slušné a rázné řeči, jasné výklady, případná podobnosti Kristova, obzvláště vedle řečí plytkých fariseů a zákoníků! Ve slovech Páně obrazil se živě a mocně svatý duch Starého Zákona, ku kterémuž se vsudy družila moc nového, vznešeného zákona lásky. Každá duše nepředpojatá musila doznati, že vše co praví, co dodává Kristus, není leč květem a korunou zákona, který skrze Mojžíše dal otcům jejich Hospodin. A každý posluchač pocítil hned účinky řečí Kristových na sobě samém. Skrze učení fariseů a zákoníků množily se jen zmatky, temnota, pochybnosti, ale slovem Kristovým podávala se myslí pravda prostá, bez oklik, a duchu lidskému otvírala se jasná vyhlídka po vznešeném a milostném obzoru nebeském.

Úvahy tyto zajisté usnadní nám otázku: »Proč Kristus Pán bezmála výhradně sobě oblíbil mluvit k lidu v podobnostech?« Neposlední přímou pohnutkou bylo mu zajisté, že takovým způsobem snáze porozuměti a lehčeji v paměti podržeti se mohlo učení jeho. Avšak příčina tato není jedinou. Ježíš Kristus užívaje podobností, přizpůsobil se věku, zemi a národu, kterémuž přede všemi dáno slyšeti evangelium království Božího. V národě židovském byl způsob podobností a porůžadel oblíbený. Těchto užívali i fariseové a zákoníci k lichým výkladům svým,

připojující rozličné malicherné přívěsky, aby si získali názvu »mistrů rabbi« v Israeli. Chtěje tedy Pán proti nim vystoupiti, získal si také u lidu pojmenování »mistra v Israeli«, a sice mistra, s kterým se nemohli měřiti dosavadní mistři, úhlavní to protivníci jeho.

Netřeba dokládati, kterak se to Pánu povedlo, svatá evangelia podávají dosti důkazů. Pán náš, ač se nikde neučil v obyčejných školách židovských, ač k žádné z panujících sekt fariseů, Sadaceů, Herodianů se nepřipojil, roznítil přece nenávisť všech i velekněží proti sobě. Avšak ani tito zapřisáhli jeho odpůrci nemohli se opráti všeobecnému onomu soudu, že »mistrem« jest, a proto sami nazývali jej »mistrem rabbi«. Z pořekadel a podobenství, jimiž oděl Kristus Pán vznešené učení své, jako průsvitné roucho vyzářovala božská jeho moudrost, způsobem nejučelnějším podával Pán lidu vznešené učení své, tak že i v tomto směru ukázal se býti pravým Bohem, jenž nejlépe zná duši lidskou a zpytuje ledví i srdce lidská.

Čteme protož často ve svatých evangeliích podobenství Pánem Ježíšem užívaná, ponořme se v jejich hluboký smysl, pozorujme jejich krásu a snadnost a posilní se víra naše, potěší se srdce naše a láska naše rozplamení se k tomu, jenž nás tak laskavě a tak utěšeným způsobem poučuje z lásky, chtěje duše naše ušlechtit na zemi, aby jednou dozrály pro nebe. I v podobenstvích jeví se láska Kristova k nam ve světle nejkrásnějším.

(P. d.)

Modlitba stromů.

3lehounka zachvívá větříček
do malých, tenoučkých větviček
na stromech.

Lístí se při tom strachuje,
vítr až silněji zaduje,
tají dech.

To spějí stromy, však k modlení
první už slyšetí zvonění,
mají spěch.

Větřík než zazvoní po třetí,
nesmí z nich žádný chyběti
na místech.

Otčenáš tichounce šeptají,
andělé na ně se dívají
v radostech.

Slyš, hlukot — to není zvonění,
to už je hlasité modlení
v mnoha stech.

A až se domodlí na konec,
větřík dá znamení na zvonec,
bude spěch.

Ustává sborové říkání,
vždyť už se blíží svítání,
zory jas.

Den celý dýchají vůni jen,
lidstvo však když jímá sen,
modlí se zas.

Tak ve dne pje Bohu tvor,
v noci zas přírody mocný sbor
prosí za nás.

V. H.

Poklad víry.

Víra, synu, je to perla
nebeského leskotu,
potřebná to Boží berla
pro pouť v tomto životu.
Sušil.

ení bohatství, není pokladu nad víru katolickou, praví svatý Augustin; zkoušel toho měrou svrchovanou; i věříme mu rádi, velmi rádi, vždyť ke zkušenosti jeho družil se i naše zkušenost. »Bez víry nemožno jest Bohu se líbiti,« píše svatý Pavel v epistole Židům 11, 6, však ani lidem, ani sobě nezalíbí se člověk bez víry; všecek život lidský, jak soukromý tak veřejný založen na víře. Všeliké vychování člověka začíná vírou dítěte, že totiž věří, že ti, kdož se mu jmenují sladkými jmény »otec a matka«, jimi také skutečně jsou, a že cokoliv mu tito radí, cokoliv varují, jemu jest prospěšno nebo škodlivu; a běda dítěti, nevěří-li výrokům svých rozumných a zkušených rodičů; běda žákovi ve škole, nevěří-li poctivému učiteli. Veškeren společenský život, veškeroprávo, veškerá správa právnická na víře se zakládá. Věříme jistě v čest a poctivost člověka, kterému svěřujeme svou obsluhu, ostříhání svého majetku, anebo škýtající mu úvěr. Věříme, že majitel má právo na svůj majetek, a nedotýkáme se jeho vlastnictví. Soudce zkoumá vinu obžalovaného, činí to na základě výpovědi svědků čili věrou ve svědectví jiných; bere je i pod přísahu, žádá na nich osvědčení víry v Boha vševědoucího a nejspřavedlivějšího. Majíce, jako národ, právo na zachování svého národního bytu a trvání, čili majíce právo historické, odvoláváme se často na ně a dožadujeme se, by se nám podle něho dalo, jakož vůbec veškeré události dějepisné vnímáme jenom věrou v hodnotně správné svědectví poctivých lidí, kteří před námi žili a děje nám zaznamenali. Jak ohromné je studium dějepisné! Celý život lidský nestačil by nám, abychom prozkoumali jen nejpotřebnější prameny různých dob a národů; i nezbytno jest důvěřovati poctivému zkoumání a práci jiných hodnověrných lidí. Ovšem kdyby se světil lidem nepoctivý, kdo by čerpal svoje vědomosti dějepisné ze spisů lhářův

a pomluvačů, špatně by pochodil, smutnou, ubohou měl by znalost; vždyť by důvěřoval lidem braku Voltaireova, jenž dne 21. října 1736 takto napsal Thiriotovi: »Lžeme jak ďábel, ne bojácně a na chvíli, ale drze a vždycky.«

Bez víry neobstojí ani věda počításká; jsouť její nejzákladnější pravidla takovými, že jich nelze a nelze dokázati, nýbrž nutno je jenom věřiti. Slovatný francouzský lékař Barthéz ležel těžce nemocen; navštěvoval ho přítel kněz; shledal jej obyčejně velmi sklíčena; i pravil mu soustrastně: »Proč obestíráš mysl Vaši stále jen trud a zármutek?« Odpověděl: »Duch můj nealezá v lidském vědění ani jedné jistoty.«

»Což, pane, ani v matematice není jistoty?« »V matematice?« lékař na to; »spatruji v ní řadu vespek spojených důsledků, avšak základu všeho toho nevidím.« Zakladu zde na světě neviděl, ale brzy měl jej spatřiti na věčnosti; jestť základem nejenom všech matematických pravd, nýbrž všech věd, základem všeho vědění. Bůh sám, věčná a neskonalá pravda a jistota.

A jako neobstojí bez víry dějepis, neobstojí věda počításká, tak neobstojí vědy přírodní. Víme, že jsou tělesa, vždyť je všude vůkol sebe spatřujeme, vždyť ve dne v noci své vlastní těle máme a nosíme, víme, že jsou živé, avšak vlastně jsme jich neviděli, alespoň ne jejich podstaty; vidíme jen jejich vlastnosti, jejich rozsah, podobu, barvu, tíži; podstaty nevidíme, v tu jen věříme. Vidíme slunce zrakem, avšak o podstatě jeho o světle máme přesvědčenost jenom věrou. »Znám zákon přitažlivosti,« pravil velikán Newton, »avšak neptejte se mne, co přitažlivost jest; na to nemám odpovědi.«

Nejschlunnější bývá filosofie a myslí, že nahradí víru; než ejhle, přelátný a veleslovatný filosof starověký Sokrates vyznal a nezapřel: »Čím více vím, tím více poznávám, že nic nevím.« Rovněž slavný a slovatný Pascal pravil: »Pokročil-li rozum lidský co nejdále, vidí, že jest ještě mnoho, přemnoho věcí, jichž nemůže postihnouti.« Tak mluví praví filosofové, praví vzdělanci; souhlasí se svatým Pavlem: »S částky,

t. j. jenom poněkud a nedokonale, poznáváme; souhlasí s Jobem řkoucím: »Bůh veliký jest, převyšující umění naše.« Jakými pidimužlky jeví se proti takovému pravým velikánům »osvícenci« našich dnů, kteří drze pokřikují: »Neslušno věřiti, slušno jen věděti!« Takovito vědcové konec konců nevědí ani, zdali skutečně jsou. Všecek tedy soukromý i společenský život, celá společnost lidská, všecko právo a spravedlnost, všecka vzdělanost a uslechtilost, všecko spočívá na víře. Pochybujeme-li tedy kdo o rozumnosti víry, pochybujeme o svém vlastním rozumu.

* * *

Rozumno-li věřiti, jest nejrozumnější katolicky věřiti. Člověk nezbytně potřebuje zjevení Božího, chce a musí mít jistou a neklamnou odpověď na nejdůležitější otázky: »Odkud jsem? Kam jdu?« Kde nalezá se tu odpověď? Jest katolická víra s to, by utišila prahnoucí srdce lidské? Věru že ano; ba ona jediná má nejjistější odpověď, a nejen odpověď, nýbrž i nejspolehlivější a nejúčinnější prostředky, pomoci jichž člověk bezpečně dojde svého posledního cíle; neboť jako jest jeden Bůh, tak je jenom jedno pravé náboženství, jedna pravá víra.

Jak pošetilá to a nerozumná řeč: Všecka náboženství jsou stejně dobrá! Tož by bylo stejně dobré, když ve starověku Řekové, Římané místo Hospodinu Bohu pravému, klaněli se Jupiterovi, Marsovi, Venuš, Bacchovi? Kdyžť Egypťané klekali před krokodily, před býkem? Kdyžť Feničané nemluvnátka házeli ohněm rozpálenému Molochovi? Kdyžť Gallové, Mexičané tisíce a tisíce lidí obětovali přišerným modlům? Bylo by stejně dobré, kdyžť v Cařihradě a jiných mohamedánských městech voláno: »Bůh jest Bůh a Mohamed je jeho prorok!« anebo kdyžť v Římě a ostatních městech a osadách křesťanských po oboru světa ctěna nejsvětější Trojice a božská pocta vzdávána Panu Ježíši, Spasiteli světa, jednorozrozenému Synu Božímu? Od jedněch, protestantů, žádal by Bůh jenom víru, ode druhých, od nás katolíků, žádal by i života, sebezaprávého, obětavého života podle víry? Nemohou tedy, naprosto nemohou všechna náboženství býti stejně dobrá, nýbrž jenom je jedno jest naprosto dobré, svrchovaně rozumné, ono, jehož

vážnost, jehož dosah, jehož důkazy jsou svatosvaty, nedotknutelný — a tím jest naše svaté náboženství, naše svatá víra katolická. Vízme vážnost naší svaté víry, onať nejstarší na světě, onať od prvopočátku lidstva. První lidé a potomstvo jejich klaněli se jenom Bohu, jako my; teprv když ďablem, duchem lži a podvodu byli oblouzeni, propadli mnozí, ba většina pohanství a modloslužebnosti. A jako se s námi klaněli jednomu pravému Bohu, tak rovněž u vědomí své hříšnosti pocitovali potřebu smíření, toužili po Messias, po Vykupiteli; toť vyznívá z jejich bohoslužby, z jejich obětí, svátků a slavností; svědčí o tom dějiny. A co ve Starém zákoně bylo jako zdaleka začato, slíbeno a předobrazeno, toť v Novém zákoně dokonáno, naplněno, uskutečněno. Věru není starší víry nad katolickou; co v kterémkoli jiném náboženství, v kterémkoli jiném vyznání dobrého se spatřuje, jest jen proto a potud dobré, pokud je to katolické.

A jako jest naše svatá víra nejstarší, tak jest nejtrvanlivější. Takřka nespočetné jest různých sekt, bludařství a církvíček; mnohé z nich nepřechály ani svého původce, svého zakladatele; zanechali let byly pochovány, zapomenuty. Naproti tomu spatřujeme, kterak pevně a nerozborně stojí tu naše svatá církev katolická po všechny věky, ač tolik bouří, tolik nepřátelství, tolik pronásledování, tolik zloby proti ní se zdvihlo. Věkovitá cesta církve svaté jest cesta křížová, ale přes to vždycky vítězná. Vzpomeňme dvou učedníků Páně jdoucích do Emmaus; byli smutni pro utrpení a smrt Kristovu; i přidružil se jim vzkríslený Pán; ale oči jejich byly držány, aby ho nepoznali. I di k nim: které jsou ty řeči, jež rozmlouváte vespolek jdouce a jste smutni? A odpověděl jeden, kterému jméno Kleofáš, řekl jemu: Ty sám jsi přichozí do Jerusalema, a nepoznal jsi, které věci staly se v něm těchto dnů? Jimž on řekl: Které? I řekl: O Ježíši Nazaretském, jenž byl muž prorok, mocen ve skutku i v řeči, před Bohem i přede vším lidem; a kterak jej vydali nejvyšší kněží a knížata naše na odsouzení k smrti a ukřižovali jej. My pak jsme se nadáli, že by on měl vykoupiti lid israelský; a nyní tomu všemu třel den jest dnes, co se to stalo. Ale i ženy některé z našich

zastrašili nás, které přede dnem byly u hrobu a nenalezše těla jeho přišly pravice, že také zjevení andělské viděly, kteřížto pravi, že jest živ. I odešli někteří z našich ke hrobu a našli tak, jak ženy pravily, ale jeho nenalezly. A on řekl k nim: Ó blázni a zpozždili srdcem ke věření všemu, co mluvili proroci! Zdalíž nemusil těch věcí trpěti Kristus

a tak vejíti do slávy své? Jako trpěl Kristus Pán, ale z utrpení toho, ba i z hlubin smrti a z hrobu vyšel slavným vítězem a vyšel pak do slávy své nebeské, tak i církev, přechází chof jeho, trpí a trpí, avšak též povždy vítězí a vítězí; jest zbudována na nerozborné skále, brány pekelné jí nepřemohou; dějiny církevní jsou jasnojasným toho důkazem. (P. a.)

Hvězdičky.

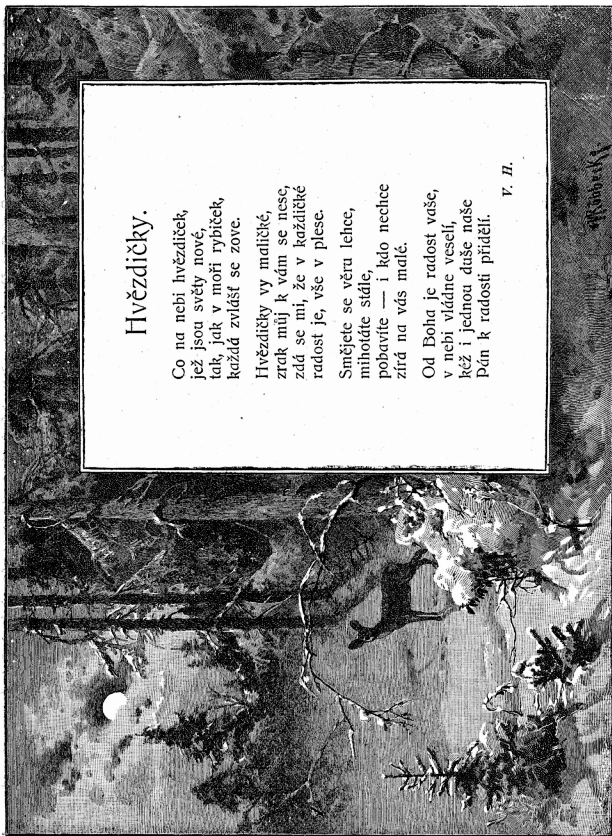
Co na nebi hvězdiček,
jež jsou světy nové,
tak, jak v moři rybiček,
každá zvlášť se zove.

Hvězdičky vy maličké,
zrak můj k vám se nese,
zdá se mi, že v každé
radost je, vše v plese.

Směřte se věru lehce,
mihotáte stále,
pobavíte — i kdo nechce
zírá na vás malé.

Od Boha je radost vaše,
v nebi vládne veselí,
kč i jednou duše naše
Pán k radosti přidělí.

V. H.

Božským jestiř dílem pracovati pro spásu duší.

(Čtitelům Božského Srdce Páně podává J. Hrabáčka.)

Ceměř v každém čísle tohoto měsíčníku dočítáme se nové zajímavé zprávy z území dosud pohanických, kde obětaví misijnáři pracují, strádají, trpí za jediným účelem — by rozšířili království Boží na zemi, by těm ubožákům, kteří dosud Krista nepoznali, přinesli víru svatou a její požehnané ovoce, by vzbudili i v dalších krajích lásku k božskému Srdci Páně.

Zel Bohu, že mnoho jest dosud katolíků, kteří na působení horlivých těch apoštolů v zámořských zemích pohanických dívají se jako na dílo cizí, na dílo nás se netýkající říkajíce: »Co nám po pohanec za mořem?«

Ó, jak nekatolícká jsou tato slova! Nehodná jsou příslušníkům církve svaté, té církve, která v lásce stejné objímá všechny lidi bez rozdílu plemene a národnosti; nehodná jsou vynavačů Krista Ježíše, který přišel, by všechny lidi spasil a všechny bez rozdílu vykoupil svou krví nejsvětější. »Co nám po pohanec za mořem?« Jak může tato slova vypustiti z úst katolíků, učedníků toho Krista, jenž v přebornství o milosrdném Samaritánu ukázal, že pravá křesťanská láska nečiní rozdílu a pomáhá tam, kde bída je největší?

Kdo však může tvrditi, že je kde větší bída na světě než u těch přenestých tvorů, kteří dosud žijí v té nejhrůznější pověře a uctívajíce své bůžky dopouštějí se při tom hrozných ohavností? Kde větší bída než u přetčetných pohanů, kteří v zaslepenosti přinášejí oběti lidské svým modlám, kteří ve své surové svěřeposti neštítí se utratiti vlastní rodiče když sestárnou, nebo vlastní děti, mají-li jich mnoho, neostýchají se za otroky prodávati své spolurodáky, ba někdy i poskvřňovati se lidojedstvem? Ano tato bída duchovní, která člověka snižuje až skoro na roveň nerozumným tvorům, ta

je příčinou, proč každý soudný člověk musí uznati, že, je-li vůbec na světě někdo ubohým a bídným, jsou to v první řadě pohané.

A proto neměl by se žádný uvědomělý katolík dáti strhnouti k výroku: »Co nám po pohanec za mořem!« Je nám po nich! Jsou i oni naši bratři v Kristu. Je nám po nich! I za ně na kříži dotrpěl Spasitel! Je nám mnoho po nich, poněvadž bída jejich je tak veliká a pomoci tolik potřebují.

Proto také církev svatá po všechny doby, pamětliva nařízení Kristova »Jdouce do celého světa, učte všechny národy!«, vysílala misijnáře do nehostinných krajů zámořských, proto i za dnešních dnů svatý Otec, slavně panující Pius X. takovou péči vynakládá misii, hlavně misii v území africkém, kde mezi černochy pohanů dosud nejvíce, kde bída poměrně největší, a kde dosavadní práce misijnářů vykazují ovoce skutečně nejbojnější.

Jak mění se kraj, kde usadí se misijnář, když ponenáhu po úmorné práci a trpělivosti bezpříkladné podaří se mu dobytí si důvěry plachých těch černých dětí pralesa! Tam, kde dříve hrůza a strach vládl, kde tyranství a krutost sídlila, kde bojechtivé výpravy a loupeže se konaly, kde divokými slavnostmi a bohopustými ohavnostmi oslavovány byly modly, tam nyní v lásce a míru druží se k sobě křesťanské rodiny a s toužebností spěchají v neděli a ve svátek do chudického kostelíka, by přítomni byli s vroucí pobožností nejsvětější oběti. Krvavé zbraně odpočívají v koutě — leda k honbě se jich někdy použije — a na místech, kde dříve rozprostíral se neprostupný prales, obdělává si černý křesťan své poličko, s radostnou nadějí na Boží úrodu. Tu ubožáci starším sešli, nemocní, nákazoustižení, malomocní, kteří dříve od svých sousedů byli násilím zapuzováni z vesnic na pospas šelmám dravým neb smrti hladem, ti nyní nalézají pečlivé ošetření a klidný útulek v nemocnici zřízené misijnáři. A politování hodné dítky, které dříve rostly

jako dřevo v lese, zkaženy dříve než přišly k rozumu, ty přijímány jsou do školy, aby učily se znáti Boha a byly vedeny k lepšímu životu, člověka důstojnějšímu.

A takový převrat v životě divochů způsobila práce katolického missionáře, který opustiv svou domovinu drahou a vše, co v ní jej těšilo, vydal se za moře do krajů neznámých, do podnebí nezvyklého, nezřídka proň zhoubného, mezi lidí, kteří z počátku jen s nedůvěrou hledí k »bílému muži«, vydal se vstříc tisícovým útrapám a strastem veden ne touhou po životě pohodlném a po zbohatnutí, nýbrž jediné puzen touhou po spáse duší ubohých pohanů, z lásky k božskému Srdci Páně, jehož slávu chce vždy více rozšiřovati.

Než tito novodobí apoštolové, tito muži hrdinné odvahy a neunavné práce, prosí, žebrají o pomoc katolíkům v Evropě: žebrají ne pro sebe, ale pro ty politováníhodné novokřesťany nemající mnohdy ani chudického kostela neb prostické kaple, nemající školy, nemající ničeho, co by jim zajišťovalo možnost konati své povinnosti náboženské. A k těmto úpěnlivým prosbám o pomoc druží se výstražná upozornění, jak na mnohých místech protestantští kazatelové, hojně penězi opatření, hledí lovit mezi pohany duše — duše, které by mohl získati missionář Kristu Pánu, kdyby jej více podporovali jeho bratři v Evropě.

Není divu, že Boží prozřetelnost, která vždy o dílo své se stará, vzbudila v církvi svaté společnost, mající za účel zjednávatí mezi katolíky evropskými pomoc a podporu misiím v Africe. Společnost tato, zřízená na způsob ženské řehole, založena byla se svolením zvěčnělého papeže Lva XIII. dne 29. dubna roku 1894 hraběnkou Marií Terezií Ledóchowskou. Dáma tato zřekla se svého vznešeného postavení jako dvorní dáma při dvoře Její císa. a král. Výsosti velkovévodkyně Toskánské, jen aby mohla všechny síly své nadšené a Bohem nadané duše věnovati práci ve prospěch misií afrických.

Nové toto sdružení dívek, odhodlaných zasvětití svůj život práci zde doma, v Evropě, pro ubohé pohany v afrických krajích, p. stavila zakladatelka

pod ochranu velikého apoštola černochoů a otroků, svatého Petra Klavera, a nazvala ji »Družinou svatého Petra Klavera«. Střed a jákisi mateřinec této družiny leží v utěšeném koutku světa. V lesním zátěsí Maria Sorg blíže Solnohradu rozprostírá se pěkný domov Družiny, sídlo těch dívek, družek či sodálek, které se rozhodly pod vedením hraběnky Ledóchowské neb její zástupkyně věnovati se dílu apoštolskému, to jest práci svou přispívati missionářům africkým v jejich potřebách, opatrovati jim to, čeho se jim nedostává.¹⁾ Potřebují hlavně hmotnou podporu z Evropy. A proto hlavním a jediným cílem této Družiny svatého Petra Klavera jest získávati sfrickým missionářům podporu z Evropy. Tohoto cíle dochází Družina tím, že uvádí lidu katolickému ve známost přebídný stav ubohých afrických pohanů, otroků a malomocných, ukazuje na obětavé a útrap plné práce apoštolských missionářů a na pozeňnané výsledky jejich působení, předvádí před oči stálý rozvoj a šíření se církve svaté a království Božího mezi černochoy, tam, kde do nedávna ještě nejohavnější modloslužba vládla. Aby známost o tom všem vnikla co nejvíce mezi lid, vydává Družina svatého Petra Klavera zvláštní měsíčník zvaný »Echo z Afriky«, který obsahuje zajímavé a dojemné zprávy z péra důst. pp. missionářů afrických a vyzdoben je vždy nějakým pěkným obrázkem ze života afrických černochoů. Vychází každého měsíce sešit a sice v řeči české, německé, francouzské, vlášské, polské a slovinské a stojí na celý rok i s poštou pouze 60 kr.²⁾

»Echo z Afriky« vydává Družina svým nákladem a proto, každý, kdo ten nepatrný obnos ročně 60 kr. věnuje, nejen že si zajistí zajímavou četbu, nýbrž i zároveň tím dává almužnu na podporování misií, poněvadž čím více odběratelů Echa, tím větší z něho čistý výnos, který celý připadá účelům misií v Africe.

¹⁾ Podmínky ku přijetí do Družiny sdělí každé dívce ochotné zakladatelka. Adresa je: Hraběnka Marie Terezie Ledóchowská, Řím, via dell' Olmata 16. (Italia).

²⁾ Kdo si chce »Echo z Afriky« odbírat, zádej za číslo na ukázkou, které se zasílá zdarma. Adresa je: Redakce »Echa z Afriky« v Praze na Hradčanech č. 33.

Že »Echo z Afriky« obsahem svým je měsíčník zajímavý, dokazuje obliba, jaké se těší. Získalof během 5 roků v zemích českých přes 7000 čtenářů, v ostatních pěti řečích tiskne se Echa na 30.000.

Ale Družina, nejen že hledí získati missiim v Africe dobrodince šířením známosti o missiích pomocí svého měsíčníku a pořádáním přednášek, nýbrž zabývá se také sbíráním předmětů pro missionáře nutných, jako jsou kostelní roucha a prádlo, šatstvo a prádlo, látky, plátna na obrazy, růžence, křížky, medailky, obrázky, psací potřeby, řemeslnické nářadí a nástroje atd.

Aby každý i sebe chudší mohl účastniti se záslužného díla toho a podporovati šíření viry mezi pohany, založila Družina zvláštní poboční spolek »Klaverský halif«, jehož členové se zavazují přispívati měsíčně 5 halifů na missie.

Jak záslužné dílo, kdo se přihlásí za sběratele Klaverského halife! V každé vesnici by mohla se některá zbožná, pro slávu Boží horlící duše, ujmouti tohoto díla. Sežene si dvacet členů, od nichž měsíčně halífky vybere a pololetně je zasílá na pražskou filiálku.¹⁾ Kdokoli si na tutu filiálku dopíše, a se za sběratele přihlásí, obdrží zdarma pro svých 20 členů 20 obrázků a 20 posvěcených medailek, pro sebe pak větší obraz sv. Petra Klavera a sběratelskou medailku. Na svou adresu dostává pak zdarma měsíčník »Echo z Afriky«, který ostatním členům půjčuje. Sebrané peníze — což činí měsíčně od 20 členů po 5 halífích 1 K — pošle po půl roce zvláštním složným lístkem (který je

v Echu přiložen), bez výloh Družině. Zdá se býti těch 5 halífů měsíčně nepatrnou částíčkou, ale právě tím, že se tento »Klaverský halif« rozšíří, nabude důležitého významu. Minulý rok vynesl již jen v Čechách a na Moravě na 3000 K.

Družina sv. Petra Klavera je dílem božské prozřetelnosti a Bůh ji také očitelně žehná. Během desíti roků svého trvání rozšířila se po celé Evropě a všude v hlavních městech má své odbory a filiálky. Zvěčnělý svatý Otec Lev XIII. věnoval jí svou plnou přízeň a obdařil její členy a podporovatele četnými duchovními výsadami.

Stejnou přízni provádí Družinu i nyní slavně panující papež Pius X., který dne 10. června 1903 vyznamenal ji zvláštním papežským přepisem, jímž ustanovil Družině za nebeské ochránce blah. Pannu, Matku dobré rady a svatého Petra Klavera a v kterémto přepise projevuje přání, »že společnost tato pod ochranou Matky dobré rady a na přímluvu sv. Petra Klavera brzo také se vzdá, že rozšířena u všech národů, všechny věřící nadchne ku podporování duchovního pokroku Afričanů.«

Kéž tato slova náměstka Kristova najdou ohlasu v srdcích vašich, drazí ctitelé božského Srdce Paně! Kéž pochopíte, jak svatým je cíl a snažení Družiny sv. Petra Klavera, spása duší ubohých ztročených pohanů! Kéž přidružíte se i vy k jejím pracím, a ne-li jiným způsobem, aspoň šířením měsíčníku »Echo z Afriky« postavíte se v řadu těch tisíců, kteří pomáhají rozšiřovati království Kristovo mezi pohany. Heslo Družiny: »Božským jesti dílem pracovati pro spásu duší« staniž se i heslem Vaším!

¹⁾ Adresa: Družina svatého Petra Klavera v Praze na Hradčanech č. 33.

Blahoslavený Antonín Maria Zaccaria, zakladatel čtyřicetihodinové pobožnosti.

Dle italských pramenů napsal V. Kronus.

století, kdy bludař Luther, Kalvín a jiní obnovovatelé krutě sužovali církev svatou, poslal Bůh na svět svatého Karla Boromejského, svatého Kajetána, svatého Ignáce, svatého Josefa Kalasanského, svatého Jeronýma Emilianiho, svatého Filipa Nerejského, svatého Kamila z Lellis, svatého Františka Saleského a jiné proslulé velikány, kteří ctnostným životem, příkladem a slovem byli oporou katolického světa. Zjistěte, že i mezi ony hrdiny svého věku náleží blahoslavený Antonín Maria Zaccaria, zakladatel řeholních kněží svatého Pavla, zvaných barnabitů a andělských panen. Narodil se nejspíše v prosinci roku 1502 v Kremově. Otec jeho slul Lazar a matka Antonia Piscaroli, oba ze vznešeného rodu šlechtického, proslulého bezúhonností. Antonín ztratil již záhy otce. Ač ovdovělá matka nebyla ani osmnáctiletá a slyňula zvláštními milostmi ducha i srdce a oplývala značným majetkem, že se mohla snadno opět provdati, přece rozhodla se, že raději zůstane sama a věnuje se pobožnosti a skutkům milosrdenství, aby tak pečlivě mohla vychovati svého syna. Brzy roznitila srdce jeho k lásce Boží, k modlitbě, pokoře, mrtvení, k pohrdání okázalostí a rozkoší, zvláště však k lásce k chudým, o něž se vždy pečlivě starala a jimž snažila se vždy pomáhati.

Antonín vyhovoval věrně snažným tužbám své bystré matky a lze o něm říci, co evangelium praví o Kristu Pánu, že prospíval věkem, moudrostí a milostí před Bohem i u lidí. Stranil se všech dětských hraček, zabýval se jedině s Bohem plně své křesťanské povinnosti. Často, když při mši svaté horlivě posluhoval, zdálo se, že jest zvláštním slibem službě u oltáře zasvěcen. Zrak svůj upíral jen na náboženské předměty, jazyk jeho mluvil jen s Bohem a o Bohu, tvář jeho jevila jen pokoru, něžnost ducha, jež pouhý stín hříchu děsil. Zvláště oblíbil si čistotu a příchýlnost

k ubožákům. Aby chudé, pocestné a nemocné podporovati mohl, věnoval k tomu účelu všechny své peníze a často zřekl se i jídla a daroval je nuzným. Jednou potkal nahého žebráka, jenž prosil o šat, ihned daroval mu vlastní hedvábný plášť. Vyprosil si od matky, aby nepožítavala mu vzácného oděvu a skvostů. Zahořel láskou po chudobě Ježíše Krista, že jsa osmnáctiletý učinil řádnou závěť o dědictví po otci ve prospěch své matky s výslovnou podmínkou, že dostane se mu pode jménem almužny potřebné živobytí; když pak později od jistého svého příbuzného značného dědictví dosáhl, věnoval to své nově založené kongregaci.

Matka Antonínova věděla dobře, že dospívají-li synové bohatých bez patřičného vzdělání rozumu, často zapomenu svatých jim vštěpovaných náboženských zásad, opustí cestu ctnosti, a neřest bývá jim vůdčí hvězdou. Proto musil se Antonín již záhy odebrati do cviku k nejlepšímu tehdy učitelům latiny, řečtiny a krásných věd. Pečlivá matka jeho dbala pilně, aby zušlechtoval studie své dobrými úmysly, aby takto posvěcoval svou práci.

Antonín ukončil skvěle své studie v krásných vědách a odebral se na universitu do Paduy, kdež studoval filosofii a lékařství. Tam měl příležitost ve shromáždění svých soudruhů, kteří většinou byli oddáni nevěře a zhýralství, snad zkaziti se také, že by všechny snahy matčiny byly zmařeny. Zjistěte, že by porada, pohled, promluva, divadelní představení, společník, překročení střídmosti snadno bylo stačilo, aby nevinnost jeho, zachovaná jen mnohou námahou a obětí, byla poskvrněna. Proto určil si přísný způsob života, což mu jenom pomohlo, že vytrval v dobrém. Navštěvoval jen kostel, školu a své obydlí; poroučel se často do ochrany Rodičky Boží, již od dětství něžně miloval. Varoval se všech nebezpečných známostí a obcoval jedině s Františkem Acetim,

jenž se stal později lateranským řeckým kanovníkem a vyznamenával se ctností, učeností a nadáním kazatelským. Antonín studoval pilně a za čtyři roky stal se doktorem filosofie a lékařství. Zvítěziv nad nebezpečími studentského života, vrátil se do rodiště, kdež uvažoval, má-li se věnovati lékařství, či má-li se věnovati studiu bohosloveckému, ke kterémuž cítil v nitru pobídku. Líbila se mu duchovní správa; byl ochoten život svůj obětovati za spásu duší.

Vychován ve škole evangelia, jež učí, že nikdo sám není schopen správné rady, a že každý dobrý dar a dokonalý úděl pochází s hůry a sestupuje od otce světla, prosil, aby v oné důležité věci došel osvětlení, vroucně matku, aby mu vymodlila paprsek nebeského světla, jež Bůh poprává těm, kteří jej v duchu pokory o pravé poznání svého povolání prosí. Avšak i sám modlil se horlivě, aby radou jiných poznal pravé své povolání.

Tehdáž žil v Kremoně dominikán P. Marcel Maestro, jenž vynikal apoštolskou horlivostí a pozeňnanou činností v duchovní správě. K němu uchýlil se Antonín o radu, zjevil mu upřímně své tužby, pochybnosti a své srdce. Marcel prosil Boha při mši svaté a na modlitbách o osvětlení, zkoušel přísně mladistvého lékaře. Pak ujistil jej, že Bůh určil, aby léčil duše svých bližních a že se musí připravit k svému povolání studiem věd, kterých k posvěcení duší je třeba.

Antonín přijal povděčně rozhodnutí Nejvyššího, odložil lékařské knihy a věnoval se úplně studiu písma svatého, svatých Otců, bohosloví, církevního práva a církevních dějin. Zvláště však bádá s oblibou v listech svatého Pavla, které byly mu po celý život zamilovaným předmětem, při nočním bdění jedinou péčí jeho srdce a hlavním thematem jeho rozmluv. — Barnabiti, dědici ducha svého zakladatele, studovali s velikou úctou a pilí listy svatého Pavla a vykládali je ve svých chrámech lidu.

Rozhodnutí Antonínovo bylo pro budoucno mnohoslibné; neboť v dospělém věku zřelci se světských záležitostí a věnovati se úplně duchovním věcem a svatým vědám jest obyčejně známkou božské Prozřetelnosti, že takový muž

vyvolen jest k velikým činům na vinici Páně. O tom svědčí svatý Kajetán, svatý Ignác, svatý Ondřej Avellin, sv. František Saleský, svatý Alfons Liguorský a jiní skvělí hrdinové křesťanství, kteří, jako Antonín Maria, změnili právě své povolání, ježto k zvláštním službám církve určení byli.

Ježto Antonín věděl, že přílišné spoléhání na vlastní schopnosti v náboženských věcech uvrhlo do žalostných a nebezpečných bludů muže, kteří jinak skvělí se ve vědách, proto při studiu řídil se zásadami svaté víry a hledal pravdu jenom v pramenech, kdež jistě věděl, že ji nalezne; když však přece měl nějakou pochybnost, uchýlil se o radu k učenému a osvětlenému P. Marcelovi, jehož úsudky pokládal za výroky Boží. Při nových studiích cvičil se stále v mrtvení, přistupoval častěji k svatým svátostem, navštěvoval chrámy a konal skutky milosrdenství. Dovedl tak mistrně jedno cvičení s druhým spojit. Při bohosloveckém studiu upevňoval se stále v dokonalosti a prospíval k vlastní bližního spáse. Krotil tělo své a učinil je poddajným tuhými posty, bděním a kajcnostmi. Dlíval dlouho před svatostánkem, přijímal často Krista Pána ve svatém přijímání, ve spojení s ním vyprosil si potřebného osvětlení, aby úspěšně mohl vykonati díla lásky svým spolubližním. Veden duchem oné lásky, vnikal tedy do obydlí chudých, stydlivých rodin, podporoval je hojnými dary, jež si od matky vyprosil, těšil nemocné a věrné, shromažďoval potulující mládež, vykládal jí katechismus, přijal do domu svého každého cizince, kázal slovo Boží zbožným věřícím, kteří se každého svátku sešli ve chrámu sv. Vítala, nyní svatého Giralda. V generálním archivu barnabitů v Římě jsou některá původní kázání o příkazích Božích, jež měl Zaccaria v chrámu sv. Vítala.

Tak žil Antonín asi 4 roky. Konečně přiměl jej zpovědník jeho P. Marcel, aby přijal duchovní šat a vstoupil ve službu církve; poznal u něho rozhodné známky povolání k úřadu kněžskému a apoštolskému. Aby jej k tomu lépe připravil, předepsal mu pravidla, jež přivéstí jej měla k dokonalosti. Antonín zachovával je věrně a žil skoro dva roky — pohlížíme-li na cvičení jeho

v lásce a zbožnosti — v dokonalé sebranosti srdce, v úplném odříkání se pozemských věcí, v přísném sebezapírání a ve svědomitěm připravování se na kněžství. Ač zřejmě bylo, že jest povolán k úřadu kněžskému, pokládal se za nehodna a bál se, že nebude moci obtížné povinnosti sluby Páně řádně zastati a proto přičil se stále snažným přáním svých vrstevníků, kteří obdivující jeho velikodušnost, nutili jej, aby se dal posvětit na kněze. Avšak jenom dominikán P. Baptista z Kremy, jenž se stal po P. Marcelovi Antoninovým zpovědníkem, zapudil jeho obavy.

Jsa 27letý přijal svěcení kněžské. První jeho mše svaté účastnili se četní rodáci. Primice jeho slavena byla proti tehdejšímu obyčeji jen zticha bez okázalosti a zbožně, že Bůh svou zálibu veřejně zjevil. Když se sklaněl pod způsobou svátosti skrytému Pánu a Králi, obklopen byl rajskou září a zástupem andělů, což lid s úžasem pozoroval. Když se pověst o onom zázračném zjevení roznesla, vzrůstala se úcta a vážnost k novému knězi, že mnozí nazývali jej andělským člověkem a jiní lidským andělem.

Jak horlivě působil Antonín pro spásu duší než byl posvěcen na kněze, zřejmě jest z nadšení a vytrvalosti jeho při pozdějším udílení svatých svátostí a hlásání slova Božího. Brzy známa byla jeho milost při zpovídacím a odevšad hrnuli se k němu hříšníci všeho stavu. Přijal každého laskavě, povzbuzoval k důvěře v milosrdenství Boží, vyslyšel každého trpělivě, dodal jim vzmužilosti, byli-li slabí a bojácní; těšil zarmoucené a úzkostné, učinil z každého pokorného, poddajného beránka; zpozoroval-li vypínavost a pýchu, mocnou svou radou a napomenutím zachvíval srdcem, že každý zaplakal, že ti, kdož u něho odložili ve zpovědi starého člověka, žili spravedlivě a svatě. Ku podivu byly jeho zbožné rozmluvy; dovedl vznešenou výmluvnost s evangelickou prostotou, ušlechtilou vášeň s mimovoľnou přísnou mluvou, hlubokou učenost s libeznou průzračností spojití. Před kázáním se vždy vroucně modlil, že, co kázal, nebylo prací jeho ducha, nýbrž spíše výron jeho srdce. Proto byl úřad jeho apoštolský též hojně od Boha požehnan. Slova jeho byla tak

mocná, že se mnoho zatvrzelců poznalo a obrátilo. Mezi jinými také vznešená vdova Valeria z rodu Alerů, jeho příbuzná, jež přesvědčivši se o marnosti pozemských statků, zřekla se druhého skvělého sňatku, zaslíbila se Bohu, věnovala veškeren svůj majetek k výživě a výchově několika panen, s nimiž žila v samotě. Po smrti Zaccariové s papežským svolením přeměnila dosavadní svůj útulek v klášter dle pravidel andělských panen svatého Pavla. Matka blahoslaveného Zaccaria darovala onomu klášteru všechny své příjmy. Roku 1810 při zrušování řádů byl i klášter onen zmařen.

Tehdy byla skoro všude rozšířena nevědomost u víře a v základních pravdách evangelických, všude povstávaly hrubé bludy a způsobovaly nevěru; posvátná místa, chrámy byly opuštěny a zneuctěny; přijímání svátostí umírajících nebylo již ani zvykem; neřesti řádily v každém stavu, pastýři vzdalovali se svého stáda, nebo hleděli na zlořády lhotejně. Již se zdálo, že kacíři zaplaví Lombardii svými bludy, vážnost církve poklesla, málo kdo ji ctil a bál se jejich výroků a trestů. Antonín pozoroval žalostné poměry, ony a rozncen svatým zápalem rozhodl se, že předsevzetí své uskuteční a tak zmatkům odpomůže.

Tehdy žila Ludovika hraběnka Torelli, jediné to dítko vznešeného Achila a Veroniky Palavicini. Byla vyhýčkaná ve svém mládí a v rozkvětu života byla již po druhé vdovou. Druhý manžel způsobil ji mnohé rozpaky; proto rozhodla se, že raději zůstane vdovou, ač jí nebylo ještě ani 25 let, ač vynikala zvláštními přednostmi těla i značnými příjmy, což bylo výhodou pro opětný sňatek. Bůh, jenž určil, aby zbavena byla světských požitků a radovánek, chtěl ji přetvořit a učinit ji vyvolenou a proto vzbudil v ní touhu, aby se poradila s tehdejším výtečným kazatelem P. Baptistou z Kremy, dominikánem. Ku prosbám jejím odebral se onen mnich z kláštera milánského do Kvastaly; rozmlouval s ní o pohrdání světskými radostmi, o nicotě slávy, o pokoře, o nutnosti následování Krista Pána, mluvil tak mocně a jadrně, že se zřekla světských radovánek a nádhery a věnovala se samotě, modlitbě a skutkům milosrdenství.

Občas cestovala do Milána, aby zařídila své domácí záležitosti. Když přišla jednou do Kremony, zatoužila náhle po rozmluvě se Zaccariou; neboť pověst o jeho svatosti se rozšířila po celé Lombardii. Vypravovali si mnoho o duchovním životě a na konec prosila Ludovika Zaccaria, aby se stal jejím kaplanem a zpovědníkem. Ač by byl nerad opustil rodiště své, kdež tak blahodárně působil, ale touha nabádati k dokonalosti dāmu, kteráž mohla církvi mnoho prospěti, a snaha prospěti kvastalskému lidu, přiměly jej, že nabídnutí přijal. Již na počátku svého pobytu ve Kvastale snažil se horlivě ctnost hraběnky upevniti, dvořanům a obyvatelům města konáním skutků, jež v Kremoně tak byly požehnané, prospěti. Výsledek jeho nadšení byl brzy zřejmý. Zaccaria přiměl již záhy Ludoviku, aby studovala a rozjímalta listy svatého Pavla, jež ji tak rozohnily, že přijala jméno Pavla a podržela je i při vstupu do kláštera andělských panen. Pavla založila roku 1557 v Miláně pro šlechticny kvastalské ústav, kdež dosud vychováno bývá zdarma hojně vznešených dítek.

Po 2 měsících musila Ludovika Toreliova vrátiti se pro přibuzenské sváry do Milána. Antonín doufaje, že nalezne v lidnatém městě horlivě druhý, kteří by s ním společně žili a pracovali, odebral se do Milána. A neklamal se. Vstoupil do zbožné družiny »Večná moudrost« zvané a spřátelil se se dvěma vznešenými muži stejné smýšlejšími s ním, z nichž jeden slul Bartoloměj Ferrari a druhý Jakub Morigia, oba šlechticové milánští.

Družina »Večná moudrost« byla zavedena od svatého Bernardina Sienského a obnovena od frantiskána P. Amadea, zakladatele konventu »della Pace«. Zbožný sbor onen za času Zaccaria konal své porady v opuštěném chrámu svaté Marty a pozůstával z rozsáhlých a vážných občanů, kteří snažili se horlivou modlitbou, častým přijímáním svatých svátostí, údelováním almužen a kajícími skutky vyprositi od Boha odvrácení šířících se bludů.

Po dobré úvaze rozhodl Antonín,

že náboženským zmatkům svého věku učiniti lze přítrž ráznou obnovou duchovenstva, řeholnic a lidu a nejvhodnějším prostředkem k dosažení onoho účelu zdálo se mu zřízení shromáždění kněží, kteří by žili a jednali dle vzoru prvňích hlasatelů sv. evangelia. Zaccaria oznámil úmysl svůj novým přátelům, kteří ač laici ihned nadšeně chtěli přispěti při uskutečnění onoho vznešeného záměru. Usnesli se, že modlitbou a posty budou vzývati Ducha svatého, aby tak hned v základu byla zamýšlená družina dostatečně upevněna, aby mohla blahodárně působiti proti tehdejší zhoubě.

Antonín vida, že úmyslu jeho při uskutečnění se utěšeně daří, radostně vrátil se do rodiště, aby tam posílil ve víře a spravedlnosti všechny syny, kteréž tam svým přičiněním v milosti obrodil. Odtud odebral se do Kvastally, kdež tamější hraběnka zvěděvši o úmyslu vznešených Antoninových milánských přátel, pozvala je na svůj zámek. Přijali pozvání a dospěvše Kvastally, odebrali se ihned k P. Baptistovi z Kremy a k Ludovici, aby se pevně usnesli, jak by své zbožné úmysly provedli. Jednohlasně bylo rozhodnuto, aby byla v Miláně založena kolej kněží, kteří by žili jako řeholníci, a hraběnka měla tam zříditi útulek pro vznešené dcery, které by chtěly řídit se pravidly, jež jim se schválením svého zpovědníka určí.

K pobídce Zaccarie připravoval se Ferrari k vyššímu svěcení a byl o velkonočních roku 1532 vysvěcen. Brzy pak zaslali papeži prosbu o dovolení k zřízení kláštera a k přijímání jiných, kteří by se chtěli věnovati témuž povolání. Družina ona měla se nazývati řeholní kněží svatého Pavla, z úcty k svatému apoštolu a jeho listům. Papež Kliment VII. meškaje tehdy v Bologně při uzavření míru s císařem Karlem V. brevem 18. února roku 1533 prosby jejich vyslyšel.

Brzy zjednali a upravili si několik místností v chrámu svaté Kateřiny pod mostem dě Fabbri, usadili se tam ku konci roku 1533 a přijali několik žadatelů na zkoušku, kteří jevíli pravé povolání.

(Dokončení přátel.)

0 dnech posvátných.

roku 1603 konal se v Čechách důležitý církevní sněm, který mnohá užitečná nařízení vydal, která výborná a příhodná jsou i pro časy naše. Jelikož se za dob našich, obzvláště dny Bohu zasvěcené, neděle a svátky, znesvěcují tím, že mnozí katolíci nekonají povinnosti v těchto dnech jim uložených,

anebo užívají dnů těch k věcem nedovoleným a hříšným, nebude zajisté od místa, uvedeme-li si ona nařízení, která synoda dotčená byla vydala stran svěcení neděl a svátků zase na paměť.

Církevní onen sněm praví: »Taková jest porušenost mravův a zákona božského a lidského, že se dny zasvěcené Bohu a ustanovené k jeho oslavě anebo ku chvále svatých, netoliko nesvětí pobožně, jak se patří, nýbrž i služebními robotami a pracemi a všedními věcmi se ruší. Takovým způsobem však užívají jich lidé ku vzbuzení hněvu Božího a na zkázu duší svých.

Proto spoléhajice se na moc svatých sněmů, na rozkazy papežův a na ustanovení otců uznali jsme za dobré věticím Kristovým, co se týče svěcení svátků, předložit, což následuje, aby každý věděl, co by měl o dnech těch činiti a čeho se varovati.

Především tedy nechť se pravověřící ten den před svátkem snažně a s pobožností připravují a strojí ku svěcení jeho, obzvláště cvičením se v pobožnosti a jiným způsobem, jako: zpovědí, hojnější a horlivější modlitbami rozjímáním o slavnosti, která se konati má, zvláště pak následováním ctností některého svatého, jichž svátek se slaví; půst buď dle příkázání nebo z dobrovolného pobožného úmyslu, anebo alespoň zdrženlivost od něčeho, pevně a jistě předsevzetí, že se chce prospívat na cestě světejšího života.

V den sváteční nechť jsou všichni s pobožností a úctou na mši svaté,

čehož obmešká-li kdo, hříchu smrtelného se dopouští. Napomínáme pak je v Pánu, aby dle rozkazů církevních ve svém farním chrámu Páně přítomni byli mši svaté.

Hospodáři poručte dětem, čeládce i těm, kdož pasou stáda a jiná hovádka, aby toho dne šli na mši svatou.

Podle možnosti pamatujte obětní na svůj farní chrám Páně.

Věřící, vyzpovídavše se z hříchů svých, nechť přistupují k sv. přijímání, anebo proniknutí jsouce svrchovanou bolestí nad hříchy, upřímně jich litují a živou věrou rozníceni nejsvětější Svátost přijímají.

Tolikéž na velké mši svaté zpívané nechať bývají, obzvláště o větších slavnostech. Při konání duchovních hodinek, obzvláště však na nešporách snažnou křesťanskou pobožností bývejte. O větších slavnostech hleďtež přijíti i na jitřní, které se v noci konávaly.

Kázání s veškerou pobožností slychejte, napomenutí kazatelových ostříhejte, a jiným, buď dětem a ostatním domácím, buď cizím lidem k dobrému vypravujte, což jste byli spasitelného slyšeli.

Na křesťanském cvičení nechať býváte, a pečujte, aby totéž činili i ti, které máte na starosti, buď děti neb lidé cizí.

Nuzným, obzvláště pak těm, kteří žebří u dveří chrámových, podle možnosti nějakou almužnu uděluje.

Chudé, a to nejen ty, kteří jsou ve veřejných nemocnicích, nýbrž i jinde, navštěvujte a pomáhajte jim skutkem, radou a útěchou.

Chodívejte do klášterů, kde jsou řeholníci, chvály hodní pro světejší život, a s nimi nějakou chvíli o věcech spasitelných rozjímajte a rozmlouvejte.

Ve dnech svátečních pak všeliké se zdržujte práce služebné a světské, neprodávejte a nekupujte věci, kromě těch, kterých jest potřeba nemocným aneb ku pokrmu tohoto dne. Vůbec pak sluší dbáti, aby sklepy nebývaly otevřené, nýbrž toliko dvířka (to k vůli opilství mnohých). Mimo to nechť faráři a ka-

zatelové častěji napomínají lid, aby ve dnech svátečních netančili, hrám jským-
koli se neoddávali, a práce nekonali,
které by srdce věřících od povinné kře-
stanské pobožnosti odvracely.

Kdyby však někdo z důležitě přiči-
ny nebo potřeby v takových dnech
nějakou práci služebnou nebo dílo za-
povězené podniknouti musil, nečih toho
bez vyžádání církevního svolení.

Abý pak v budoucnosti všecka po-

chybnost se odstranila, ohlašujeme, že
svátky počínají o půlnoci předcházející
a trvají až do půlnoci následující. Schva-
lujeme však úmysl těch, kdož od prvních
nešpor anebo od západu slunce dne
předcházejícího se zdržují od služebních
prací, aby s větší pilností k oslavení
svátku se připraviti mohli. Nařízení
tato hodí se zajisté velmi dobře i na
naše doby. Kéž by se jen zachovávala!

Boh. Hendl.

Boje a koruny.

(Část dalš.)

Výstup 8.

Domitian. Klemens. Elymas. Náčelník stráže.

Elymas:

Měj na pozoru se, ó výsosti!

Domitian:

Co pravíš, Elymo!

Elymas:

Je vzpoura zde!

Já křesťanů jsem poznal tajný plán!

Buď na stráž!

Domitian:

Hle! Jejich poslušnost!

Klemens:

Mne poslyš dřív!

Domitian:

Ha, nyní teprv vím,

co zdržovalo je, by vzdali se!

Ty sklamals srdce mého dobrotu,
nuž poznej, zrádče, mého hněvu hrot!

Klemens (ukazuje na Elymu):

Já nejsem to, jenž šálí výsost tvou!

Domitian:

Mně vzpourou hrozí tito křesťané!

Klemens:

Tot drzá lež!

Elymas:

Já bohy volám za svědky!

Klemens:

Já nevěřím ti přec!

Domitian:

Kdo kuje spiknutí, rád zapírá.

Ty zde zůstaneš, strážén stráž! mou!

Klemens:

Ó přiděl, výsosti, mne k dětem mým,
ať tž osud...

Domitian:

To muka vám by mírnilo!

Klemens:

Hle! Bože! Srdce krvácí, však jdu.

Ty zachraň nás a zachraň císaře,
a od pravých jej varuj nepřatel.

(Odchází se stráž.)

Výstup 9.

Domitian. Elymas. Potom Štěpán.

Domitian:

Je marná naděj, marná snaha má,
již neustoupí, pevně stojí zde;
co činit mám?

Elymas:

Je hodina již tu,
jež rozhodnout má o tvém osudu,
buď zab' neb umři sám!

Štěpán (vcházeje):

Jsou u paláce stráže zmoženy!

Domitian:

Ty, Štěpáne, přec nechťe's uvěřit,
že vzbouřiti se chtějí křesťané!

Štěpán:

Co říci mohu tobě, výsosti?
Mne krutá bolest křesťanů nad zradou,
já zdrcen jsem a tebe lituji.

(Domitian klesá na křeslo.)

Elymas:

Ne litovat, ty těšit pána máš.

Štěpán:

Já měl bych radit mu, by krví svou
si ruce potřísnil?

Elymas:

Jej k činu měj,
by přemoh' úklady. Jej pozdvihni,
by srdce vzmoužil své!

Štěpán:

Kde, Elymo, je láska k rodině?

Elymas:

Ach! Úcta k rodině, ta nepatří
do našich časů vážných proudění.
Ať sebe vyšší název dává svět
té lásce ke krvi — zde hloupá jest.
Zde císař krví svou se zahubí,
a my jej chránit, spasit musíme.

(Blíží se k Domitianovi.)

O výsosti, již povstaň ze smutku!
Vzchop k slovu se a k činu ráznému!

Domitian (povstává):

Ó budoucnosti moře vzbouřené,
v něž ubírá se srdce ztýrané!
Ach já, jenž mohu vše, zde nemohu
já nic a musím bit ač nevím přec,
kdo k ráně nutí mne?

Elymas:

To čest je tvá, to život nutí tě!

(Vede jej k oknu.)

Hle, končí den a červánky se rdí.

Domitian (zděšen):

Ha! Tita zřím, on krve žádá mé!

Elymas:

Buď svoji vydej krev, neb synů svých,
toť volba dosud tvá!

Domitian:

Já nevěřím ti, zrádče, přec!

Elymas:

Nuž dobře, zahoď žezlo, život svůj!
Kdo sebe opouští, pak nediv se,
že odcházejí jiní též. — Já jdu!
Nač namábat se? — Teď je okamžik,
jenž zachrání tě nebo zahubí.
Já odcházím, ty oplač, Štěpáne,
zde pána svého záhubu!

(Chce odejít.)

Domitian:

Zůstaň zde!

(Elymas přichází zpět s váháním. — Mlčení.)

O bozi vševědňi, mně oznamte,
kdy umře Štěpán můj!

Elymas:

Ten v týž den zemře, jako výsost tvá!

Štěpán (k Domitianovi):

Kéž dopřejí mi toho bohové!

Domitian (k Elymovi):

Co s tebou stane se?

Elymas:

Já tebe přežiju!

Domitian:

Ty lžeš, bídáku! — Tebe katů já
hned vydám na pospas!

Elymas:

Však necháš toho!

Domitian (hroze, však klesaje):

Bídniče!

(Domitian blíží se k Elymovi.)

Pojď!

Elymas:

Kam!

Domitian:

My bohů zeptáme se o radu.

(Odejde s Elymou, Štěpán zůstane na scéně.)

Jednání páté.

Tentýž palác.

Výstup 1.

Sabinus. Perennis.

(Sabinus sedí na pravé straně jeviště. Perennis
stojí u okna.)

Perennis:

Den prchá již!

Sabinus:

To rmoutí srdce mé!

Perennis (blíže se k němu):

Ach dosud trpíš těmi mukami?

Ó zaros, Bože, v srdce tvoje mír!

Sabinus:

Proč zavřeli nás v těchto komnatách;
co chtějí s námi?

Perennis:

Ach proč tušíš v tom
hned osudu neblahé předzvěsti?

Sabinus:

Já dobře znám tu jeho ukrutnost,
jež na jeho je dvoře domovem.

Od Říma odloučeny ve zdi tmě

zde oběti vždy jeho čekají

na ortel krvavý, jenž souzen jim. —

Toť vůle císaře, by potají

ve komnat zatiší se konaly
i ortely i smrti popravy.
Zde bluchy zdi jsou, žádné výkřiky
se neozvou a vzdechy obětí
zde bez ozvěny zmlknou na věky...

Perennis (s ošklivostí):

Ach vypuď, bratře, z mysli, z duše své
ty truchlé obrazy a vzpomeneš si,
co na tmě záleží a samotě!
Ty vzhůru patř ku světlu Božimu,
jež ve tmy září světa tohoto,
jen ještě krok a zříme jeho jas!

(Ohnivěji):

Ach, jaký obraz kyne s hůry nám
nad našich katů divým pohledem!
Jest palma to, jež s nebe snáší se,
ta zlaté brány ráje otvírá.
A nesčetné zřím světe s korunou,
jak sklánějí se s výšin nebeských,
by zřeli zápas náš — a strojí se,
by objali nás v lásce bratrské!
Ó přijdi, ráno, zab' mne, zvědni mne,
mne hrouda země více nepoutá!
Již vzlétni, duše, z těla tohoto,
jež ubohé a prachem zbřednělé,
však zjevití se má kdys ve slávě!
Již vzlétni, duše, vzhůru ku Bohu!

(Zastaví se v nadšení; obrátí se k Sabinovi.)

Což myslíš, Sabine, že je smrt
to k Bohu vzlétnutí tak velebné?

Sabinus:

Ach, umřítí — a život krásný přeci!

Perennis (s výčitkou):

Ó bratře!

Sabinus:

Neboj se, milý Perennis,
že oplakává chabě duše má
ten záblesk naděje, jenž ke světu
mne vábil. Věz, že celá tato říš
a sláva její nepoutaly mne.
Však...

Perennis:

Ó mluv!

Sabinus:

Nač přiznávat se mám?

Perennis:

Ó bratře můj!

Sabinus:

Nač pokoj rušit mám,
jenž v srdci tvém?

Perennis:

Ty skrýváš tajemství,

jež nechceš zjevit mne! Toť poprvé!
A když již na smrt jdem'?

Sabinus (smutně):

Ó hrozno mně!

Co nic ti netrpěl tu hodinu,
jež k smrti volá nás?

Perennis:

Ó trpěl, bratře, s matkou loučení,
s tou matkou drahou, jež nás miluje,
a nyní vzdálena od synů svých
ve slzách sténá, v srdci raněna...

Sabinus (povstává):

Ty v sobě necítíš, co cítím já,
té touhy provéstí cos velkého.
Ty necítíš ten pramen života,
jenž v žilách mojih proudí divoce
a více dnes než jindy touží ven
po činech, skutech možných hrdinných!
Ó proč jsi, Bože, dal mi dary ty?
Ó s Bohem, živote, buď, mládí mé,
jež krví zalije se za krátko!
Buď s Bohem, slávo, cile velebný,
za nímž já spěchal, vroucně toužil jsem.
Buď s Bohem jíž, ty zářný obraze,
ty budoucnosti krásná vidino!
Než počal jsem, již končím život svůj!

Perennis:

Ó ustaň již, toť není konec ještě!

Sabinus:

Co tedy?

Perennis:

Toť nového jsou žití červánky!
Ó slyš mne, bratře! Kéž se pestane,
by přání srdce, slávy bažení
tě nezvábila z cesty v nebesa.
Kéž zachrání tě anděl tvůj!

Sabinus:

Vždyť pro Krista bych vlády chopil se!
Já celý svět bych církvi podmanil,
jež jako matka o nás pečuje. —
A ona zítra zase spoutána
nad dvěma zalká smutně rakvemi,
jež krýti budou naše mrtvolky,
a k Bohu vzhledne, svědku slzí svých,
a neodváží jeho tázat se,
proč krví zdobí svoji nevěstu.
Co zbude z nás? Jen krve znamení!
Ó Kriste! — Ne, již mlčím, mlčím já,
jsem bez smyslů, já trpím převelmi!

(Usedne.)

(P. d.)

Obrázky z katolických misii.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

IV. Missionář z Keraku.

Jedna ze sbírek, které se pravidelně konají v každé diecesi ve prospěch misii, má název: »Sbirka pro křesťany na Východě« a příspěvky takto získané posílají se katolickým misii v evropském Turecku, Malé Asii, svaté Zemi a Mesopotamii. Missie tyto jsou u nás méně známy a proto na ně i méně bývá pamatováno, ač svou důležitostí misii v jiných krajinách úplně se vyrovnají. Za tou příčinou podáváme tuto zajímavý obrázek z oněch misii z pera slavného orientalisty a krajana našeho dra. Aloise Musila, jenž ve východních krajinách delší dobu ztrávil a tamější poměry zná z vlastní zkušenosti. Obrázek má název: »Missionář z Keraku«, a jeho obsah je tento:

Zbytky křesťanů staroslavného sídla biskupského Petry, kteří ještě ve století dvanáctém a třináctém tvořili většinu obyvatelstva knížectví Keraku od knížectví založeného, prosili jerusalemského katolického patriarchu o kněze. Patriarcha měl sice mnoho hodných kněží, nechtěl však žádného z nich nutiti, aby do Keraku šel. Tam čekala totiž nového missionáře úloha velmi těžká, a proto měl se ten neb onen kandidát hlásiti sám dobrovolně. Jestliže již ve svaté zemi každý missionář musil trpěti nouzi a pronásledování od mohamedánů a Řeků, jestliže již v nejbližším okolí Jerusalema nebyl jist svým životem, jaké strasti čekali ho teprv na modravých horách na jihovýchodním konci mrtvého moře! Tam není žádného spojení s ostatním světem, všechny cesty jsou obsazeny loupežníky z kmene Hedžaja. Křesťanští sedláci v Keraku bojovali skoro ustavičně s některými beduinskými kmeny o svou samostatnost a byli proto často ze všech stran obklíčeni; již cesta k nim byla s nebezpečenstvím spojena.

V Keraku samém očekávaly missionáře nic než strasti. Veškerou moc v městě měli ve svých rukou mohamedáni, křesťané byli jim poddáni a bohužel sami mezi sebou na dvě protivné strany rozdělení. Jedna strana missionáře si

přála, druhá vyhrožovala, že ho zabije. Nikdo nemohl věrověstu chrániti, leč Bůh, a v důvěře v pomoc Boží přihlásil se zbožný a horlivý kněz Don Alessandro, pocházející ze Savojska, že půjde na opuštěnou vinici Páně v Keraku. Byl asi třicátníkem, vysoké postavy, silný a otužilý a tak bylo lze očekávati, že namahavé úloze nepodlehne. Patriarcha obejmul šlechtetného kněze a se slzami v očích svolával milost a požehnání Boží na hlavu budoucího mučedníka.

oltářní kámen, kalich, dva svíce, kříž, několik svíček, dvě jednoduchá bohoslužebná roucha, breviř, katechismus, mešní kniha evangelium a nejpotřebnější prádlo, to bylo vše, co Abuna Skandar¹⁾ na vypůjčeném koni s sebou vezl. Přijeli k Jordanu. Tam nalezli člun, naložili naň všechna zavazadla a veslovali, plující koně držíce za úřdu k východnímu břehu. »Gavak! anachu ali!« zazněl najednou válečný pokřik kmene, se kterým právě Keračané vedli válku. Jedno oddělení tábořilo na levém břehu a naše křesťany i s missionářem očekávala jistá smrt, kdyby jim byli padli do rukou. Obrátili tedy ihned a jeli rychle k pravému břehu. Avšak malá přelížená loďka dostala se do viru, jeden kůň nejsa zvyklý tak dlouhému plování umdlěl a počal klesati; veslaři neměli dosti síly, aby proudou odolali a koně vytáhli, a již hnala se loďka s děsnou rychlostí k mrtvému moři. »Již jsme všichni mysleli, že je po nás veta,« vypravoval jeden z účastníků, »a teprv po velké námaze dostali jsme se z proudy ven a ztrativše jednoho koně vrátili jsme se na pravý břeh.

Asi 10 dní tábořili potom naši cestující u Jerichu, až se dověděli, že je levý břeh Jordanu nepřátel prost. Bez prodlení přepravili se na druhou stranu a prošeďše několika kamenitými krajinami dostali se na území kerakské.

Do Keraku byla zatím dostala se zpráva o blízkém příchodu missionářové a nepřátelská strana obsadila všechny přístupy do města, aby ho ihned zabila.

¹⁾ Jméno missionářovo po arabsku vysloveno.

Abuna Skandar nemohl do Keraku se dostat a skrýval se šest neděl v ne-dalekých slujích adarských. Tam neměl často ani chleba ani vody a nebyl nikdy jist svým životem. Teprv po šesti týdnech podařilo se straně jemu příznivé získati vládnoucího knížete Mohameda a ten dal ohlásiti, že za život missionářův ručí.

Bylo v neděli večer, když Abuna Skandar přibyl do Keraku. Za přičinou jeho příchodu povstala mezi spornými stranami hádka a bitka, ve které mladému missionáři byl prostřelen oděv. To ho neodstrašilo; nyní byl u cíle svého, byl v Keraku, byl ve své vinici. Uсадil se ve hlubokém sklepe. Domy staroslavného Keraku, někdejšího to sídla biskupského a sultánského, rozpadly se za minulých dlouholetých válek, ale sklepy přece se zachovaly, ač na mnohých místech byly probořeny nebo zasypány. Jeden z nich byl Abunu Skandarovi vykázan za obydlí, kostel a školu.

Skoro půl roku nesměl vystrčiti ani hlavy. Kdyby se byl odvážil na ulici, zastihl ho jistě kámen, nebo křemen vyhozený z praku, anebo koule z ručnice. Byl ve sklepe v pravém slova smyslu uvězněn. Sklep byl čtyry kroky dlouhý, tři kroky široký. Paprsky sluneční nemohly vniknouti dovnitř, se zdí srčela voda. Všecko tam ihned splесnivělo. Náradí tam nebylo. Položil několik kamenů na sebe; to byl oltář. Větší kámen v koutě byl stolem a sedadlem a v noci kladl naň missionář svou umdlenou hlavu. Vátiiti neměl co. Žil z toho, co mu donesli křesťané. Často neměl celý měsíc žádného chleba, ježto kobylinky zničily celou ženn a odjinud nebylo lze obilí dovézt. Ponenáhlu myslel se upokojily a missionář mohl ze svého úkrytu vyjiti na ulici. Venku pracoval se svými křesťany a vyučoval je při práci v nejdůležitějších pravdách svaté víry. U starších padala zlatá jeho slova často na půdu tvrdou a proto zabýval se tím více s dětmi. Nyní potřeboval více místa; vynesl proto zboženě zdivo ven, opravil probořeně klenutí a rozšířil svůj sklep, tak že byl nyní 10 kroků dlouhý a 6 kroků široký. Sklep neměl oken, neboť byl kolem dokola zasypán. Ostatně v krajinách, kde i dveřmi se stíhli, je okno velmi nebezpečné.

Hochy svých křesťanů bral k sobě, učil je čísti a psáti, vyučoval je v náboženství a tak vzdělával je na lepší a důkladnější muže, než byli jejich otcové. Jeho neunavná práce, jeho zbožnost ze srdce pochodící jeho přívětivost a nezměrná trpělivost získali mu více přivrženců nežli jeho slova.

Katolická obec rostla, avšak také zášť odpůrců se vzrněla. Život missionářův byl opět vydán mnohým ústrkům a protivenstvím, mnoho katolíků bylo zabito, oloupeno, bráněno jim násilím služeb Božích se účastniti a nikdo nebyl v Keraku životem svým jist. Missionář pomýšlel zase na to, že se vystěhuje.

Ale kam? Šlechetný patriarcha vida v katolických kerakských první apoštoly a šířitele víry křesťanské v Arabii, zakoupil pro missii neobděláné území, ležící asi dva dni cesty severně od Keraku, a Abuna Skander stěhoval se se svými do zřícenin slavného kdysi biskupského města Madaby. Byla to klopotná práce. Nikde žádného obydlí, ani chatrče, ani cisterny, ba ani sklepu, jež by byl chránil před zimou toho času dosti citelnou.

Několikráte mu jeho osadníci utekli, neboť okolní divocí kmenové nechťeli připustiti, aby se na onom místě kdo usadil. Missionář sám učinil si přibýtek ze starého skalního hrobu, malé to jeskyni, západně od Madaby. Kdykoli jej farníci opustili, násl doval jich a tak dlouho jim domlouval, až se vrátili. Pomáhal jim vynášeti kameny ze zasypáných sklepů, pečoval o jejich děti, obvazoval rány, kterých si v boji se svými nepřáteli byli utrhli, a po 10leté neúporné práci dokonil své dílo. Postavil pro missionáře skoro svými vlastními rukama malou chatrč, která byla kostelem a školou zároveň a založil v Madabě obec rýze křesťanskou.

Avšak jeho síly byly vyčerpány. Dlouhý pobyt v tmavém, mokrému sklepe a později ve skalním hrobě, byl hrotem jeho zdraví. Těžká nemoc ochromila jeho síly duševní. Ležel ve své chatrči na zemi. Ledový vítr západní profukoval celým domkem, střechou prosykala voda do jizvy, oheň udržovaný suchým hnojem nebyl s to, aby zimuji jím lomčující zapudil. Pokojně očekával ubožák svůj konec.

Sotva se patriarcha o nemoci svého věrného kněze dověděl, poslal mu ihned mladého missionáře na výpomoc, ten přinesl mu nejpotřebnější léky a Abuna Skandar ozdravěl. »Ještě jsem dosti nepracoval, proto mne Bůh ještě ze své vinice neodvolal,« pravil, a toužil po práci nové. Sotva se zotavil, přenechal vzorně zařízenou stanici v Madabě mladému missionáři a sám vrátil se do svého sklepu v Keraku. Tam mu jenom tři rodiny zůstaly věrné, doufal však, že s pomocí Boží nové získá. Jeho naděje se vyplnily, ale s jakými obětmi! Každý nově získaný katolík stal ho »krčpěj krve,« tak se o něm vyjádřil očitý svědek jeho klopnotného apoštolování. Zesilného, zdravého muže nezbyla než shrbená kostra. Jeho hrud' rozrývala nemilosrdná nemoc, ale jeho duch byl stále čistý a vesel a nikdy nebylo slyšeti ani slova nářku.

Sám neměl ničeho. Skrovná podpora 600 K, které patriarcha rovně chudobný poskytuje svým missionářům, padne z polovice na daň z hlavy, kterou platí křesťané za to, že neslouží v tureckém vojsku, na dary nenasytným od vlády neplaceným tureckým úředníkům a zbytek aby missionář rozdělil mezi své většinou chudobné křesťany. Maso mival toliko ve svátky; obyčejně býval rád, měl-li aspoň třikrát v týdni chleba.

Katolické kláštery v Jerusalemě žijí z poutníků, ale uboží missionáři za Jordanem strádají hladem, a přece jsou to dělníci, apoštolé, jimž náleží těžký úkol, křesťanství zaváděti a upevňovati v mohamedánské dosud Arabii.

V. V pravý čas.

»Byl jsem na cestě v území,« vypravuje P. Pierre Colle, z řádu Bílých otců, »kde ještě žádný missionář nebyl znám, a přišel jsem večer na blízko vesnice jménem Kikoka. Ale sotva mne vesničané spatřili, dáno znamení na poplach. Mužové, ženy, děti, všechno utíká co možná nejrychleji z vesnice a každý vleče s sebou, co může unést. Nenadal jsem se, že budu dnes strasidlem! Zdaleka volám na ně, aby zůstali, ale marně. Přijdu do vsi; všechny chalupy jsou opuštěny, prázdné. Posadil jsem se pokojně pod strom a čekám na

příchod svých nosičů. Najednou slyším lidské sténání; jdu k chatrči, ze které hlasy se zdály vycházeti, otevru dveře a vidím nešťastníka, jehož tělo od paty k hlavě ranami je pokryto. »Dobrý den, milý příteli,« pravím, »zdá se, že mnoho trpíš. Nemocný byl mým příchodem překvapen, ale neulekl se, naopak zdálo se, jakoby mne byl očekával. »Ano,« pravil, »bolí mně zvláště nohy hrozně; podívej se!« Při těch slovech smáčkl jednu nohu svou vyzáblou rukou, takže vytryskla krev s hněsem.

»Měj strpení a nezaoufej,« pravil jsem, »je naděje, že se tvé rány ještě zahojí; za chvíli dostanu svou skřínku s léky a pak tě začnu léčiti.« Při slově »léky« pohlédl na mne nemocný radostně a pravil: »Bvana, (otče), viz přece mé ruce, prsa a nohy; což nevidíš, že všechno je ranami pokryto? Budu žíti jenom několik dní ještě, nač tedy mne léčiti? Dej mi raději křest. « »Co pravíš, křest? Kde jsi to slovo slyšel? Lukulu je pět, Lusaka tři dni cesty odtud vzdálena; slyšel jsi snad missionáře vyučovati? « »Ne, otče nikdy; ani nevím dobře, co křest jest, ale bylo mi řečeno, že je prostředkem, který člověka po smrti šťastným činí, a že bez něho musí člověk věčně hořeti, ale já nechci věčně hořeti. « — »Máš pravdu, milý příteli. Ty volíš skutečně prostředek nejlepší a já ti ho dám, ale napřed mě poslyš. «

Vyložil jsem mu nyní hlavní pravdy svaté víry, kterých bez námahy chápál, a udělil jsem mu potom křest svatý. Po svatém úkonu dal jsem mu odfíkati vzbuzení lásky k Bohu a litości a poručil jsem ho do ochrany jeho anděla strážného, jemuž jsem z celého srdce děkoval, že mne v pravý čas povolal ke svému chránci, neboť o několik dní později odebral se novokřtěný Josef na věčnost.

Avšak jak se stalo, že tento divoch znal jméno křtu svatého, ježto jeho ves od každé missijní stanice tak daleko byla vzdálena?

Lze to vysvětliti následovně. Asi čtyry kilometry od stanice Lusaky jest pramen slané vody. Tam chodí každoročně černoši z celého okolí na 4—5 dní cesty, aby se zásobili soli, a bydlí tam

těsně směstnání v bídných chatrčích. Missionáři přišli pak na šťastnou myšlenku, uprostřed tohoto lidského mravenště zřídili dočasnou stanicí. Tam rozesívají símě svatého evangelia plným rukama. V této směsici různých kmenů najdou se vždycky citlivé duše, ve kterých dobré símě přece konečně zapouští kořeny

a klíč. Zástup tento rozchází se opět a zanášá do širokého okolí malá zrnka pravdy, která ten neb onen z posluchačů byl podržel. Jedno takové zrnko, nazdarbůh vyhozené, padlo do duše mého nemocného a vydalo s pomocí Boží zázračné kvítko věčné blaženosti...

Různé zprávy.

Poslední modlitba Marie Stuartky.

Tato nešťastná škotská královna složila ve svém vězení modlitbu v latině, již výborně ovládala, a která zní takto: O Domine Deus, speravi in te, o care mi Jesu, nunc libera me! In dura catena, in misera poena, desidero te. Languendo, dolendo, et genua flectendo, adoro, imploro, ut liberas me! Překlad český zní: o Pane Bože, v tebe jsem doufala; o můj předražený Ježíši, nyní mne vysvoboď! V brozém vězení, v trapném trestu, toužím po tobě. Nařikajíc, trpíc, na kolena klekajíc, klaním se tobě, prosím tě, vysvoboď mne!

Řeč císaře Viléma u přísahy vojáků.

Dne 13. listopadu měl německý císař Vilém při přísaze nováčků v Postupimi u Berlína řeč, v níž mezi jiným pravil: »zde vidíte oltář a kříž, znaky všech křesťanů. V této chvíli napadá mi tento pamětihodný příběh: Když odevzdal císař rakouský Leopold princí Eugenu velení a maršálskou hůl, zdvihl prince do výše kříž a pravil: »tento bude náš nejvyšší velitel!« Takové smýšlení čekám, vojáci, od vás. Chci mítí řízné, statečné vojáky ve své armádě, ale žádné posměváčky. Předcházejte jiné vojáky ve ctnostech vojenských a v báni Boží, věrnosti a poslušnosti!

Spolek klanění se nejev. Svátosti v diecesi brněnské. Již mnoho let působí zdárně v diecesi brněnské spolek věčného se klanění nejvyšší Svátosti oltářní, jehož členové nejen vykonávají jednou měsíčně hodinku čestnou stráž u Svato-

stánku, ale přispívají i malým obnosem peněžitým, jehož pak se užívá k upravení důstojného stánku našeho Spasitele na oltářích a napomáhá se tak chudým kostelům, a darují se jim z jmění spolkového ony předměty, jež jsou potřebny ku slavení nejsvětějších tajemství. Minulého správního roku, který je od května 1904 do května 1905, bylo k těmto účelům vydáno 3349 K 28 halérů.

Důstojníci a mše svatá. Pařížský dopisovatel londýnského časopisu »The Globe« píše: »Zbožné lidi najdete ve všech stavech a z toho nosí někdo vojenskou uniformu, nenásleduje, že by musil odhoditi i všechno náboženství ze sebe. Když udávali udavači něco ministerstvu na naše (francouzské) důstojníky, tu bylo lze nalézt poznámky: »chodí na mši«, »klerikál, nepřítel vlády«, »klerikál, má syna anebo dceru na vychování v klášteře«. A jen z těchto důvodů byli vyloučeni z postupu důstojníci jinak bezúhonní, ve svém oboru vynikající, nejvdělanější a nejstatečnější z celého pluku. Jak docela jinak posuzuje toto podle jednání Francouz, který podíval se trochu do světa a vidí, jak jinde mužstvo i důstojnictvo ctí Boha, váží si víry i příkázání. Všimněme si dopisu, který uveřejnil v »Moniteuru« kdosi, jenž se podepsal »navrátilí se z jižní Afriky«, píše: Bylo to vloni 1904 na Boží Hod velikonoční, když přijel jsem do malého městečka Kronstadt v oranžské osadě. Se všech stran přijížděly různobarevné povozy sedláků a zvony

všech protestantských modliteben blaholily, oznamující počátek bohoslužby. Protože jsem nikde nenašel katolického kostela, tázal jsem se kohosi, kam bych měl jít na mši svatou? Jděte do stodoly, nedaleko radnice, zněla odpověď. Šli jsme; před stodolou stálo asi sto koní pluku jízdné pěchoty pod stráží několika mužů. Na otázku, co zde dělají koně, odpověděli, že patří důstojníkům a mužstvu, kteří jsou uvnitř na mši svaté. Vložili jsme do stodoly a do smrti nezapomenutelně na to, co jsem užil. Stěny byly holé a okna rozbítá koulemi, jež tudy litaly za burské války. Na jednom konci pod velkou anglickou vlajkou stál bílý stolec s přenosným oltářem. Kněz sloužil mši svatou a dva vojáci mu přisluhovali. V první řadě věřících stáli tři důstojníci, za nimi asi třicet obyvatelů z Kronstadtu a za nimi na sta vojáků. U harmonia seděl též voják a doprovázel píseň, kterou vojáci s jásotem a velkou radostí zpívali. Při kázání obrátil se kněz obličejem k nám a dle přizvuku jsem poznal, že je krajan. Mezi tím co mluvil, zaléty mé myšlenky daleko k vlasti a myslil jsem na Francii, její protikřesťanskou válku a byl jsem věru k slzám pohnut příkladem, jaký nám dává anglická armáda, v níž jedou důstojníci v čele svého mužstva, abyúčastnili se v neděle a ve svátky máje svaté a modlili se k Bohu zástupů.

Překlady Písma svatého. V Schönne, bylo celé Písmo svaté přeloženo do následujících řečí: do 40 evropských, 41 asijských, 14 afrických, 10 australských, a 3 americké. Asijské překlady byly skoro všechny potížny teprve ve století uplynulém, devatenáctém výhradně od misionářů. Protestantská biblická společnost v Londýně vydává bible v 80 jazycích. Kdybychom brali zřetel jen na jednotlivé oddíly Písma svatého, což bylo by překlady čtyřikrát tolik, než náboře naznačeno. Do čínštiny na příklad nebyla doposud celá bible přeložena, ale jednotlivé části z ní vyšly již v 16 různých čínských nářečích. Podobně je tomu i u jiných národů.

Obyvatelé Říma. Dle posledního sčítání lidu bylo v Římě 462.783 obyvatelů, z nichž bylo katolíků 94 procent a sice 432.304, židů 1.5 procenta 7121, protestantů 1.1 procenta 5993, jiným nábo-

ženstvím příslušelo 38 osob, bez vyznání bylo 2689 osob čili 0.6 procenta. Z tohoto nástinu vysvítá, že protestantismus ve svatém městě nijak nepokračuje. Roku 1871 počalo toto hnutí a tehdy bylo 4000 protestantů, za třicet let přibýlo jich jen dva tisíce, pramizerný výsledek, uvážíme-li, co peněz věnují k svému účelu. Itálie a ostatní románské země nejsou nijak příznivé protestantismu; tito národové jsou buď katolíci, anebo stanou se ateisty, neznabohy.

Vyznamenaný kněz. V Římě působí jako ředitel cirkvní hudby a jako skladatel kněz řádu františkánského P. Hartmann, rozený Tyrolák. Nedávno jmenovala ho svým členem římská akademie nesmrtelných mužů. Z hudebníků byli doposud k ní přibráni jen proslulí skladatelé světového jména Verdi a Mascagni. Universita ve Würzburgu vyznamenala též P. Hartmanna, neboť jmenovala ho čestným doktorem bohosloví.

Počet obyvatelstva na světě. Dle zpráv americké misionářské společnosti je nyní na všem světě 1563,448.000 lidí. Co do náboženství je z nich 558,662.000 křesťanů, sice 272.638.500 římských katolíků, 166.066.500 protestantů a 120.157.000 řeckých katolíků, dále je 11,222.000 židů, 219.659.000 hindů, 231.816.000 konfucianistů, 216.630.000 mohamedanů, 137,935.000 buddhistů, 24,900.000 šintoistů, 157,069.500 animistů, fetišovců a pod. a 15.252.000 jiných. Nejvíce křesťanů žije v Evropě a v Americe, v obou těchto zemích je také nejvíce židů. Z mohamedanů je 151 milionů v Asii a 50 mil. v Africe.

Papežský vyslanec v Japonsku. Svátý Otec Pius X. chtěl si zjednat úplně spolehlivé zprávy o katolících v japonské říši a proto vyslal tam svého zvláštního vyslance, aby z vlastního názoru vše prozkoumal. Císař japonský přijal vyslance velmi laskavě ve zvláštní audienci a udělil mu vysoký řád posvěceného stínu, oba tajemníci vyslancovi dostali řády vycházejícího slunce.

Židé v Budapešti. Rozervanost všech uherských poměrů poněkud vysvětluje, že jako v celém Uhersku je též v hlavním městě v Budapešti velmi mnoho židů. A sice je jich tam 45 procent, čili Budapešť

je z polovice úplně židovský. Pak není divu, že židé jsou majiteli skoro všech domů. Též mají ve svých rukou všechna lepší a výnosnější místa; lživý, houževnatý vespolek se podporující, vytrvalý lid židovský, vypuzuje poznenáhlu všechny křesťany ze všech míst a vládne pak nad nimi. Na jednom gymnasiu v Budapešti je mezi 700 žáků jen 160 křesťanů.

Opilství. V Belgii bylo roku 1850 53.000 hospod, roku 1880 125.000, roku 1892 132.000. V téže době přibýlo samovražd o 80 procent, bláznů o 104, soudních přestupků o 135 procent. Roku 1868 prohlásil ministr v belgické komoře, aniž kdo odporoval: na účet opilství lze dáti: devět desetin všech chudých, tři čtvrtiny všech zločinů, třetina všech ztroskotání lodí, třetina všech pomatení na mysli, čtvrtina všech nepodařeně vychovaných dětí a devět desetin všech trestů ve věznicích.

Neber jména Božího nadarmo. V Kidwelly v Anglii zemřela v prosinci 1905 žena jménem Alžběta Arnoldová, ve věku 74 let, ztrávivši na loži svém více než úplných padesát let. Jako děvče byla zdravá a oblíbila si muže, jenž však nebyl jejím rodičem nijak milý. Matka dceru proklela a v nepatrné prostorečnosti a ve zlosti pravila, že by jí bylo milejší, než aby si dcera vzala tohoto jim tak odporného mladíka, aby raději celý život proležela v posteli. A věru nevyzpytatelné jsou soudy Boží! Hezké, mladé, úplně zdravé děvče onemocnělo, ulehlo a více až do své smrti nepovstalo z lůžka bolesti.

Nemravnost ve Francii. Ovoce vši bezbožnosti v republice francouzské pomalu dozrává. Posl. Rivet sestavil počátkem roku 1905 statistiku nemanželských dětí ve Francii a shledal, že čtrnáctý díl všeho obyvatelstva byl nemanželsky zrozen. Z manželsky zrozených dětí zemře 25, z nemanželsky 90 až 95 procent; lze tedy říci, že asi každé 12. anebo 13. zrozené dítě ve Francii je nemanželské. Ještě horší poměry jsou v hlavním městě, v Paříži. Tam zrodilo se roku 1903 v celku 65.329 dětí, z nich bylo nemanželských 14.653, čili 22 procent, to jest každé páté dítě v Paříži je nemanželské. Zajisté hrozné poměry!

Zakázali modlit se. v Neuenburgu ve Švýcarsku modlila se učitelka vždy ve škole s dětmi před počátkem školního vyučování. Učitel, který s ní byl na téže škole, svobodný zednář, ji proto obžaloval u správy kantonu. Hned přišel rozkaz, že se zakazuje učitelce, aby se s dětmi před anebo po vyučování modlila. Co učinila hodná učitelka, aby ji proto nikdo nemohl obžalovati? Dvě minuty před vyučováním dala znamení k modlitbě a pravila, ať se z dětí modlí, kdo chce. A hle! K největší zlosti jejího žalobce přihlásily se všechny děti. Po vyučování modlila se teprve, až bylo odzvoněno.

Z děteké moudrosti. Děvčátko z prvé třídy přišlo ze školy místo o desíti až o dvanácti hodinách v poledne. Otec se ptal: »Kde pak jsi byla, Mařenko, tak dlouho? Proč jsi byla zavřena?« »Chybila jsem při stvoření světa,« zněla odpověď.

Díkůvzdání
božskému Srdci Páně.

Od Slavkova. Vzdávám nejsrdečnější díky a čest nejsv. Srdci Páně a bl. Panně Marii za uzdravení a dík srdečný svatému Josefu za pomoc v nouzi a za milost v duševních potřebách poskytnutou. M. S.

Z Kollarovie (Uhry). Nejvroucenější díky vzdávám Pánu Ježíši za uzdravení

z nemoci po vykonané 9denní pobožnosti a přijmutí svatých svátostí. M. K.

Z Bučovic. Nejsrdečnější díky vzdávám božskému Srdci Páně, nejbl. Panně Marii a sv. Josefu za uzdravení na smrt nemocného dítěte. A. K.

Křesťanské matky.

(Hlavní úmysl.

Doba vánoční připomíná nám ustavičně tři nejsvětější osoby, tvořící svatou rodinu v Nazaretě. Jsou to Ježíš, Maria a Josef. K těmto třem osobám obrací se naše mysl i srdce. Nejen jednotlivce, ale též celé rodiny mají zřítí na svatou Rodinu a jejím příkladem povzbuzeny, mají posvěcovati domácí krby své. Hlavní zřetel budeme mítí tentokráte k matce, která jest duší rodiny a celé domácnosti. Jak mnoho může dobrého způsobiti zbožná a dobrá matka v rodině, vyslovil slavné paměti papež Pius IX., když pravil: »Dejte mi dobré matky a já obrátím celý svět.« Matka pozemská má nejkrásnější příklad na Matce nebeské. Křesťanská žena má troje povolání, jedno jako manželka, druhé jako matka, třetí jako hospodyně. Chce-li křesťanská žena tomuto trojímu povolání zadostučinit, musí vždy a všude zvoliti tu nejlepší stránku, jako si vyvolila Maria, sestra Lazara a Marty. Co jest ale to jediné, čeho potřebí? Láska k Bohu! Tato láska nebeská byla životem nejláshaslavenější Panny; žila jen v Bohu a pro Boha, prve než matkou Páně se stala; žila jen Bohu, byvši zasnoubena svatému Josefu a tím více žila Bohu porodivši Syna Božího, Ježíše Krista. Tato nebeská láska je tedy potřebná křesťanské ženě, jako manželce, jako matce a jako hospodyně.

Křesťanská žena má tuto lásku přenést na svého manžela. Boha má milovati nade všecko a manžela pro Boha. Tato láska má ji vésti k tomu, aby byla muži svému poddána, jako pánu. Svatý Pavel dí: Ženy poddány buďtež mužům svým, jak se sluší v Pánu. Neboť muž jest hlava ženy, jako Kristus jest hlava církve, on Spasitel svého těla. Neboť není muž ze ženy, nýbrž žena z muže; také není muž pro ženu stvořen, nýbrž žena pro muže. Láska je trpělivá, dobrotivá, láska nezávidí, nejedná lehkovážně, nevypíná se, nedá se rozhořčit, nýbrž odpustí, nehněvá se, nehádá se, není žárlivá. Láska je také věrná jako zlato; svatým je jí manželství, cudný smysl a jednání. Jen křesťanská láska, čistá a svatá láska činí manželství šťastným.

Tuto lásku nebeskou má křesťanská žena přenést na své dítky jako matka. Jak vzácnou lásku chovala Panna Maria k Ježíši Kristu! Jak starostlivě jej hleděla zachrániti před úklady Herodesovými! A jak něžnou láskou položila dítka na oltář a obětovala za ně dar chudých. S jakou péčí a bolestí hledala Marie Panna Ježíška, až jej v chrámě nalezla! Měla nesmírnou úctu k Synu Božímu a přece citů mateřského srdce zapřítí nemohla. A když Pán Ježíš ode všech byl opuštěn, tam na Golgotě stojí Matka Páně podle kříže a trpí s ním zároveň nevýslovné bolesti, které jako meč pronikaly srdce její. Aj, křesťanská matko, tu vidíš, jak máš pečovati o blaho svého dítka. Jako Bůh nemůže na nás zapomenout, tak i matka nemůže na dítě zapomenouti. Povinnosti matky jsou sladké a svaté. Matka má již sama sebou dítka své milovati. Bůh sám jí vstípl do srdce tuto lásku k dětem. Krkavčí by byla matka, která by neměla lásky k dětem, která by chtěla zapřítí své vlastní tělo a svou krev. Tato mateřská láska má býti také křesťanská, aby nevybočila v lásku hříšnou a opičí.

Po narození jsou dítka na matku odkázány; ona je živí a vychovává nejen dle těla, ale také dle duše. Matka ujímá se dítěte s nevýslovnou péčí, hlídá je, opatruje je a mnohou bezsennou ztráví noc u kolébky nemluvněte. Chraň se, matko, abys nerozmazlila dítka svých; od mládí zvykej je kázni, pořádku a čistotě;

netrp nezpůsobů, udus ihned v srdci dítek všecku svéhlavost a uč je poslouchati. Matka má u dítek dbáti veliké čistoty a střidmosti ve všem. Jaká matka, takové dítě. Na matce velice mnoho záleží. Její celá mysl vtiskne se dětem a obráží se na dětech. Materská láska musí býti moudrá a vážná. Matka má dívky v bázni Boží cvičiti a je-li potřeba i mírně trestati. »Kdo miluje kázeň, miluje moudrost, kdo pohanění nenávidí, jest blázen.« (Přisl. 12.) »Trestáš-li dítě prutem, vysvobodíš duši jeho od pekla.« (Přisl. 33.) »Nenechávej ditku svému vůli jeho hned z mládí, abys dočkala se radosti. Moudrý syn jest radostí svého otce, bláznivý syn jest bolestí srdce matčina. (Přisl. 10.) I dívky mají raději matku než otce. K matce se utkají, matce otevírají tajné záhyby srdce svého; láska dítek k otci jest více úctou; láska jejich k matce jest otevřená, důvěrná, upřímná. Ó jak mnoho záleží na dobré křesťanské matce! Štěstí nebo nestěstí dítek bývá v rukou matčiných. Uvažte dobře slova tato, křesťanské matky, k čemu vás jméno matky zavazuje, milujte dívky jako Maria milovala Pána Ježíše.

Ale nezapomínej jako hospodyně také na své domácí. Máš hleděti si pokory a skromnosti. Láska at pudí tebe, abys všude očima bděla a jako úctyhodná hospodyně celé domácnosti vládla. Křesťanská hospodyně má se domácí čeledi ujímati, má s poddanými svými jako moudrá matka jednati a jí dobrým příkladem vždy svítiti. Neboť kdo se nestará o své a zejména o domácí své, zaprel víru a je horší než pohan, dí svatý apoštol Pavel. (1 Tím. 6.) Taková boдрá, zbožná hospodyně jest neocenitelný poklad, je těžko k nalezení, cena její převyšuje veškeré poklady. V domácnosti takové hospodyně dlí bázeň Boží, zbožnost, pracovitost, mravnost, úcta a poslušnost. Buďtež, křesťanské matky, pevnými sloupy domu svého, a sloupy těmi jsou moudrost a bázeň Boží. Všecko v domě at otáčí se kolem lásky křesťanské jako země okolo osy. Bez lásky Boží není štěstí ani spásy. Dům váš at jest chrámem Božím, Kristus a Maria přebývejtež v domě vašem.

Nejsvětější Srdce Páně dejž národu našemu takové statečné, bohabojné matky, vzácné perly, aby národ náš slil a rostl ve víře, v naději a ve vroucné lásce k Tobě, svrchovaný Králi srdcí našich!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za křesťanské matky a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modlití se za opravdu křesťanské matky.

Úmysl v březnu: Křesťanské vyučování.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V únoru modleme se za křesťanské matky.

(Ustanoven a žebnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. Č.	Sv. Ignáce , bisk. m. (107). — Dar trpělivosti v soužení. Bohoslovné ústavy. Obrácení bludařů. Statečné vyznání víry. † kněz. Dobrodince.	
2. P.	Očišťování Panny Marie. Hromnic. Věrné plnění zákona Božího. Smíření manželů. Zbožné vychování dětí. Šťastná hodina smrti.	
3. S.	Sv. Blažeje , bisk. m. (316). — Dar vroucné pobožnosti. Ochrana před krémení nemocí. Pokoření nepřátel Božích. Studující. Dar moudrosti.	
4. N.	<i>Neděle V. po zjevení Páně.</i> Sv. Ondřeje Korsini , bisk. (1373). — Dar pohrdati marnostmi světa. Obrácení odpadlíků od víry. Duše v očisti.	
5. P.	Sv. Háty , p. a m. (252). — Za křesťanskou obětavost. Odvrácení pohoršení. Napravení mládeže. Spolek svatého dětství. Lidové missie.	
6. Ú.	Sv. Doroty , p. a m. (280). — Dar čistoty srdce. Obrácení hříšníků. Nemocní. Církev katolická ve Francii. Utušení bouří lidových. † matka	
7. St.	Sv. Romualda , opata (1207) — Snášení protivensví. Dar tichosti a mírnosti. Svornost v duchovní roině. Pohrdání světem. Umírající.	
8. Č.	Sv. Jana z Mathy , řeholníka (1213). — Za lásku k bližnímu. Zamezení utrhačných řečí. Sjedenění národů slovanských u víře katolické. † otec.	
9. P.	Sv. Apolonie , p. a m. (249). — Horlivost v konání dobrého. Obrácení odpadlíků. Zamezení pohoršení. Záchrana mládeže. Dar sebezapírání.	
10. S.	Sv. Školastiky , p. (542). — Vyslyšení proseb našich. Řád benediktinský. Smíření rodin. Apoštolát modlitby. Zdar pouti římské. Dar zbožnosti.	
11. N.	<i>Neděle Devátá.</i> Sv. Jana Britto , T. J. m. (1693) — Horlení pro čest a slávu Boží. Missie mezi pohany. Tovaryšstvo Ježíšovo. † přízeň.	
12. P.	Sv. Eulalie , p. a m. (304). — Osklivost před hříchem. Upřímné pokání. Horlivost v dobrém. Smíření nepřátel. † kněží. Za obrácení hříšníků.	
13. Ú.	Sv. Kateřiny Ricci , p. (1590). — Dar sebezapření. Podpora svatého Otce. Křesťanské školy. Odvrácení pohoršení. Služebné v městech. Dar čistoty.	
14. St.	Sv. Valentina , kněze. m. (306). — Úcta ku kněžím. Družina sv. Petra Klavera. Nádražní missie. Časté přijímání svatých svátostí. † rodiče.	
15. Č.	Sv. Faustina a Jovity , m. (121). — Zbožnost v rodinách. Bázeň Boží. Křesťanské dělnictvo. Obhájcové církve katolické. Nemocní. Dar lásky.	
16. P.	Sv. Juliány , p. a m. (309). — Důvěra v Boha. Družiny Mariánské. Vychovávací ústavy. Přemáhání lhostejnosti u víře. Křesťanské vychování.	
17. S.	Sv. Evermoda , bisk. ř. prem. (1177). — Velepastýřové naší. Bohoslovné ústavy. Řád svatého Norberta. Katoličtí spisovatelé. Dar pobožnosti.	
18. N.	<i>Neděle I. po Deváté.</i> Sv. Simeona , bisk. m. (106). — Sv. Otec Pius X. Obrácení Anglie na víru katolickou. Pohrdání marnostmi světa. Umírající.	
19. P.	Sv. Korrada , kajic (1354). — Upřímná lítost nad hříchy. Klanění se nejsv. Svátosti oltářní. Náležitě svěcení neděle a svátků. Nepřátelé církve sv.	
20. Ú.	Sv. Eucharie , bisk. (778). — Úcta nejblah. Panny Marie. Katolické jednoty. Zabránění šířiti se nevěře. Vítězství ctnosti nad hříchem.	
21. St.	Sv. Severina , bisk. m. (452). — Pobožnost při službách Božích. Dar strídmosti a zdrženlivosti. Přemáhání pokušení. Umírající. Za bloudící.	
22. Č.	Nastolení sv. Petra v Antiochii. — Poslušnost k svaté církvi. Podpora svatého Otce Pia X. Apoštolát modlitby. Duše v očisti. Dar trpělivosti.	
23. P.	Sv. Petra Damiana , bisk. a uč. círk. (1072). — Účinná láska k chudým. Statečné vyznání víry. Křesťanské školy. Smíření národů. † rodina.	

Odpočty 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	S.	Sv. Matěje , apost. Páně. — Apoštolát sv. Cyr. a Meth. Pokoj a mír v zemích našich. Za přispění a požehnání Boží. Díky za mnoha dobrodini.	
25.	N.	<i>Neděle II. po Devětníku.</i> — Dar sebezapření. Zabránění hříchů. Ochrana mládeže. Odvrácení pohoršeí. Dobročinné ústavy. Odvrácení nečistoty.	
26.	P.	Sv. Valburgy , p. (799). — Pohrdání světskými radostmi. Křesťané na východě. Dar čistoty srdce. Obrácení bludařů. Napravení všeho zlého.	
27.	Ú.	Sv. Porphyria , bisk. (420). — Přemáhání zlých náruživostí. Odstranění mnohých hříchů. Obnova křesťanské společnosti. Za zemřelé dobrodince.	
28.	St.	Sv. Romana , opata (460.) Popelec . — Dar upřímné kajcnosti. Zachování postu. Postní kazatelé. Zemřeli údobé katol. bratrstev. Dar pobožnosti.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

V dobu vánoční zalétá duch náš do Betléma a Nazareta, kde dlela svatá Rodina, která jest nejvznešenějším příkladem každé rodině křesťanské. Veliký úkol v rodině má křesťanská matka. Ona má netoliko péči o děti, které porodila, ale o celou domácnost, jest strážkyní domácího krbu a posvátnosti života rodinného. Jak vznešená jest panenská Matka Páně, jak vysoká její důstojnost! A v této důstojnosti Matky Boží spatřuje křesťanská matka svou vlastní důstojnost. Křesťanská matka jest první živitelkou a vychovatelkou dítek svých. Jaký to úkol veliký vštepovati v útlu duši děcka poznání Boha a lásku k němu, zasévatí símě dobré do srdce dítěte a opatrovati je od všelikého úrazu na duši i na těle. Zbožná matka působí svým příkladem dobrým na svého muže, na děti a na všechny domácí, jest duší domácnosti a andělem strážným celé rodiny. Dobře zvolal jednou papež Pius IX.: Dejte mi dobré matky a já obrátím celý svět!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevylímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za křesťanské matky a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokazdžé odpustky 300 dní; jednou na měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomočné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokazdžé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patroně citelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modlití se za opravdu křesťanské matky.

Úmysl v březnu: Křesťanské vyučování.

Škola Božského Srdce Páně.

ROČNÍK XL.

Výchází
počátkem každého měsíce.

BŘEZEN 1906.

Láska k Pánu Ježíši Kristu je šlechtná; k velikým skutkům povzbuzuje a k žádostem věcí dokonalejších vždy pobízí. Nad lásku nic není sladšího, nic silnějšího, nic vznešenějšího, nic lepšího ani na nebi ani na zemi. (Násl. K. P. III. 5.)

Kříž Kristův.

Na kříži hlavu svou sklání
Ježíš, Beránek náš tichý,
jenž jest obět slitování;
za spáchané naše hříchy
duši svoji odevzdává
v ruce Otce nebeského,
spásu naši dokonává
obětí života svého.

Nelekal se smrti kříže
Spasitel náš přelaskavý,
by nás zbavil hříchů tíže
a nám do nebeské slávy
otevřel bránu zavřenou,
a nebeský ráj ztracený
za smrt Jeho podstoupenou
by nám opět byl vrácený.

Kříž, který byl považován
potupy jen za znamení,
když byl Ježíš ukřižován
na něm pro naše spasení,
stal se oslavy nám znakem,
slavil svoje povýšení,
s úctou hledíme svým zrakem
nyní kříže ku znamení.

Kříž Kristův ten mocně hlásá
všem lidem po světě celém:
kříž váš život, vaše spása,
kříž váš štít před nepřítelem,
kříž váš klíč k nebeské bráně,
který vám ji otevírá,
pomník umučení Páně,
k němuž každý s úctou zírá.

Ó buď od nás pozdravený,
ty Kristův kříží přesvátný,
tebou nám otevřený
milostí zdroj přebohatý,
tebe vděčně ctíti budem
po svůj zdejší život celý,
bychom Tě, až k soudu půjdeme,
rukoujmám své spásy měli.

Cesta kříže.

Cesta kříže, cesta utrpení,
vede tě, človče, do nebe,
tou jdi, neboť jiné cesty není
k nebi vedoucí zde pro tebe.

Cestou kříže tiď vždy kroky svoje,
jen ona jest cestou bezpečnou
vedoucí v říši věčného pokoje,
v blaženost a slávu pověchnou.

Cestu kříže doporučil tobě
Ježíš Kristus, tvůj to Spasitel,
když sám v umučení svého době
cestou kříže k hořké smrti šel.

Ježíš pravil: Chce-li kdo přijíti
za mnou, zapí sebe samého,
vezmi kříž svůj, a hleď za mnou jíti,
následuj Spasitele svého!

»Následuj mne,« stále Kristus
zve tě,
»cestou kříže, cestou královskou«;
ó jdi za Ním tou cestou na světě,
dojdeš k Němu v slávu nebeskou!

Čiň pokání, dokud čas.

Nikdo den ode dne neodkládá
za své hříchy činiti pokání,
ale dokud Bůh ti čas dopřává,
a ti nabízí své smilování,
hleď duši svou z hříchů očistit,
jí pokáním spásu pojistit!

Ó nechtěj s pokáním odkládati,
až jednou snad na smrtelném loži
spochívati budeš, neboť nevíš,
před spravedlivý, přísný soud

Boží,
na věčnost, kdy budeš povolán,
zdať k pokání čas ti bude přán!

Již tak mnohý člověk, který říkal:
»na smrtelném lůžku času dosti
miti budu, bych pokání činil;«
zemřel náhle v kalu nepravosti,
pokání vykonat nemoha,
za své provinění ptemnoha.

A proto hned, dokud ještě času
dopřává tobě Bůh dobrotivý,
za své hříchy pokání čiň pravě,
a Bůh tobě bude milostivý;
odpustí On všechny hříchy tvé,
a přijme Tě jednou v nebe Svě!

Slovo k srdci kajícímu.

Synu, když jsi hloub a hloub
vždy klesal
do mnohých hříchův a nefestí,
dábel radostí nad tebou plesal,
že staneš se jeho kořistí,
on doufal, že od Boha věčného
pro své hříchy budeš zavřen,
a k němu do ohně pekelného
bez milosrdenství uvřen.

Tys však, milý synu, šel do sebe,
poznals hříchy své, jich litoval,
k zpovědnici vedla cesta tebe,
kde jsi knězi z hříchů se vyznal,
slíbil jsi života polepšení,
kněz ti jménem Božím odpustil
hříchy tvé v svátostném roz-

hřešení,
k hodům nebeským tě připravil.

Teď zase nebe plesá radostí
nad tebou, milý kajícíku,
dábel peklný však pln je zlosti
nad nezdařem svého podniku,
neboť, by v říši svou uchvátit tebe,
poutal tě ve hříchů okovy,
tys však pouta hříchů šňal se sebe,
zmařil jsi paděje ďáblovy.

Nyní musíš však na stráži státi
za dne bílého, i v tmavou noc,
neb dábel bude tě chtít dostati
znovu v pouta hříchů, a svou moc;
bdi a modli se! bys v pokušení
a nástrahy ďábla nevešel,
by dábel od tebe v zahanbení
a s nepořízenou odešel!

Bdi a modli se! to naučení
ulož v svého srdce hluboku,
je pln, a nabudeš posilnění
mocného, při každém útoku,
jeť dábel podnikne proti tobě,
by tě v pekelnou uchvátit říši,
s Boží pomocí ty jeho zlobě
odoláš, a nad ním zvítězíš!

Pokojné svědomí.

Duše čistá, svědomí pokojné,
poklad člověka jest nejdražší;
ten mu v životě radosti hojně
i ve trpké chvíli přináší.

Když člověk život svůj pozoruje, ó kterak jej blaží vědomí, že ho z ničeho neobviňuje jeho čistě, klidné svědomí.

Ten blahý pokoj svědomí svého, kdyby snad měl člověk vyměnit za poklady světa veškerého, jistě by tak nechtěl učinit.

Člověk, který ve hříších však žije, jehož duše plna nespokojnosti, pravé radosti zde nezažije, pokoje nemůže nalézt.

V duši jeho stále se ozývá nepokojného svědomí hlas, ve dne, i když v noci odpočívá, pokoje on nemá v žádný čas.

A tak dlouho v nitru jeho víří nepokojné, hříšné svědomí, dokud s Bohem opět se nesmíří a hříchů svých pouta nezlomí.

Kdo máš duši hříchy obtíženou, ó spěš přijmout svátost pokání; klid svědomí bude ti odměnou, po zkroušeném hříchu vyznání!

Jidášova lakomost a zrada.

Od Jidáše apoštola, který lakotě byl oddán, za třicet stříbrných peněz byl Pán Ježíš zrádno prodán úhlavním svým nepřítelům, kteří Jej nenáviděli, a Jeho se co nejdříve nadobro zbavit chtěli.

Lakomost byla přčinou hnusné zrady Jidášovy, on tehnu svou po penězích nejlépe vyjádřil slovy:

»Co mi dáte?«, jež pronesl k nepřítelům Jezu Krista; ó když nikdo lakomosti ve svém srdci nedá místa!

Však nových zrádných Jidášů nikde na světě neschází, jich i v naší milé vlasti velmi mnoho se nachází, kteří za peníze znovu zrádně Krista prodávají, a to se svou pravou virou od které odpadávají.

Ó kěz aspoň v našem kraji nenajde se člověk žádný, o němž by platila slova: »Příteli, tys Jidáš zrádný!« »Tys za peníze svou viru, s virou i Ježíše prodal, zrádným skutkem svým jsi dáblu úpis na svou duši podal!«

F. Vrátil.

Ježíš, muž bolesti.

Několik myšlenek o umučení Páně, jež sebral Ignát Zhděl.

Kříž — kniha Moudrosti. Když umíral svatý Filip Benicius, z řádu Servitů, prosil své u jeho smrtelné postele klečící a modlící se spolubratry, aby mu podali k poslední potěše, jeho nejmilejší knihu. Nevěděli však, které by žádal, neboť měl jich více ve své světničce, ale bratr Ubaldo, který světce ošetřoval v poslední jeho nemoci, podal mu kříž, na němž připevněn byl ukřižovaný Spasitel, a tu zvolal pln vroucnosti Filip: »Ano, kříž je má nejmilejší kniha,« pak políbil vroucně a zbožně pět ran Krista Pána, vydechl duši a klidně zemřel. Z největších učenců naší církve je svatý Tomáš Akvinský; ač žil ve století 13., jsou jeho četné spisy až doposud pro všechny vědy ctitelé a spásu duše své milující a o ní pracující pramenem nevystřížitelným. Ve svých spisech probírá otázky nejtěžší, nejspletitější, rozmlouvá o předmětech nejvážnějších, a to s učeností podivuhodnou, jasností průzračnou, že ani nelze pochopiti, že by duch lidský vše toto obsáhnouti mohl; protože sám přiznává, že mnoho děkuje vnuknutí Božímu, dán mu název učitele andělského. Krásné zpěvy, jež zpívají se o slavnosti Božího Těla, též složil tento světec. Všechny spisy své, a je jich hodně mnoho, položil k noboum Ukřižovaného a prosil, zda by mu Bůh neoznámil, jestli napsal vše jak se slušelo? A hle! Bůh vyslyšel svého věrného sluhu a ctitele, neboť uslyšel slova, jež Ukřižovaný k němu promluvil a která zněla: »Tomáši, dobře jsi psal o mně, co žádáš za odměnu?« A Tomáš odvětil: »Nikoho, než Tebe, ó Pane!« V Itálii přijali před mnohými lety kapucíni do svého řádu velmi vzorného jinocha, který i později se osvědčil a stal se vskutku vzorem všech ctností. Neuměl však ani čísti ani psát; kněží z řádu chtěli dobrého bratra, jež všichni vřele milovali naučiti nejdůležitějším věcem z lidského vědění; bratr však ve své svaté prostotě vše odmítal a ukazuje na kříž, řekl: »Nač bych potřeboval čtení? Nač knihy? Ježíš Ukřižovaný budiž mou nejmilejší knihou, v níž chci čísti, jakou láskou nás miloval Spasitel, že na kříž se za nás dal přibít.« Jednou navštívil svatý Tomáš Akvinský svého přítele svatého Bonaventuru a tázal se ho, z kterého pramene čerpal a které knihy nejvíce používal, když psával své krásné knihy? Tu ukázal Bonaventura na obraz

Ukřižovaného, na němž byly zřejmé stopy mnohých polibků a pravil: »Z této knihy čerpám vše, co píšu, z ní naučil jsem se všemu, co vím.

Ježíš, muž bolesti. Několik set let před narozením Kristovým prorokoval o něm starozákonní prorok Isaiáš a hlavně v kapitole 53. popisuje muky, utrpení a bolestí Spasitelovy tak jasně, že nazývají ho vykladači Pisma svatého evangelistou Starého Zákona, čímž říci chtějí, že psal o Kristu Ježíši ne jako o budoucím Spasiteli, ale jakoby ho viděl na vlastní oči, jakoby všechnen jeho život před ním se odehrával. Svatý Augustin praví: »Slova Isaiášova nepotřebují žádného výkladu, neboť jsou úplně jasna, ale zasluhují našich slz a rozjímání hlubokého. Ač mnozí z národa vyvoleného snažili se slova Isaiášova obrátiti na některého ze starozákonních mužů, přece právem ptali se jiní: »O kterém z našich králů anebo proroků anebo jiných osobností bylo by možno užití oněch slov?« Mezi jinými slovy nazývá Isaiáš budoucího Spasitele: mužem bolesti. Lze o něm též užití slov Jeremiášových: »Velká jako moře jest bolest má.« (Pláč. Jer. 2, 13.) Do moře vlévají se všechny veletoky, které skládají se z velkých, malých řek, potoků; rovněž tak spojeny a sloučeny jsou v Kristu Ježíši všechny lidské bolesti, všechny vzdechy nemocných, poraněných, nářky opuštěných, žalosti mučedníků, skutky kajicné všech pýnavačů, poustevníků, všechny různé bolesti duševní i tělesné. Se žalmistou Páně můžeme říci o Kristu Ježíši: »Všecka vlnobití svá uvedl jsi na mne.« (87, 8.) Všeho druhu bolesti, ne jako jednotlivé po sobě plovoucí vlnky poslal jsi na mne, ale zrovna celé vlnobití připadlo na mne. Též srovnání užívá se v žalmu 69.: »Přišel jsem na hlubinu mořskou a bouře potopila mne.« (67, 3.) Či neplatí tato slova o Kristu visícím na kříži, kdež jakoby všechny strasti a bolesti se byly na něj sesypaly, že hrozily ho svrhnouti v hlubinu, že pln hrůzy zvolal: »Bože, proč jsi mne opustil?« Salvianus praví o umučení Páně: »Ó má lásko, nevím, mám-li Tě nazvatí milou či trpkou? Mile zacházíš se mnou, neboť miluješ mne, ač jsem tak nevděčný k Tobě, trpce, ukrutně zacházíš sám se sebou, vždyť prožil jsi život tolik bolestný, snášel jsi tak ukrutnou smrt, abys dosti učinil za naše hříchy.« Chtěje nás vykoupiti, snášel Kristus bolesti a útrapy největší, ač by bylo stačilo dosti učiniti božské spravedlivosti, kdyby byl vytrpěl jen několik málo bolesti; Kristus dobrovolně chtěl vytrpěti největší bolesti, nejtrapnější urážky, abychom uznali a pochopili velikost naší viny a podivovali se jeho velké láске k nám. Proto praví o sobě božský Spasitel: »Tělo způsobil jsi mi.« (K žid. 10, 5.) Neboť Bůh chtěl, aby Syn jeho měl tělo způsobilé trpěti, bylot nejvýše citlivé, vnímavé, aby tím více proniknut byl bolestí, aby sebe menší dotknutí způsobilu mu velkou bolest; jeho tělo bylo připraveno, způsobilu trpěti. Od svého zrození znal Ježíš všechno, co bude mu trpěti a snášeti až do posledního vydechnutí, vše vzal dobrovolně na sebe, chtěje vyplniti vůli Boží a za naše hříchy sebe obětovati, proto řekl: »Aj, jdu, abych učinil, Bože, vůli Tvou.« (K žid. 10, 9.) Dobrovolně přináším se v obět, k čemuž připojuje apoštol, že získala nám tato ochota Kristova milost Boží, »kteroužto vůli Boží posvěcení jsme skrze obětování Ježíše Krista jednou.« (K žid. 10, 10.)

Pamatujme na umučení Páně! Snad přihodilo se někomu, že naskytla se příležitost velkou přinést obět za přítele, za něho podstoupiti nějakou bolest, ba i hanu a potupu. Kdyby pak tento přítel, když ho někdo na to připomene, řekl: nechme toho a mluvme o něčem jiném, nebyl by to člověk nevděčný, nebola by tato netečnost? Naopak, jak by ho těšilo, kdyby přítel, jemuž prokázal ony velké služby, stále o nich vděčně mluvil, se slzami v očích na ně vzpomínal! Proto vzpomínali a rozjímali světci, vědouce, že zalíbí se Bohu, často a mnoho o hořkém utrpení, umučení Krista Pána, o bolestech, potupách, jež trpělivě snášel božský Beránek. Svatý Augustin praví: »Sotva najdeme něco, co by duším tak bylo užitečno, jako rozjímání každodenně o tom, co vytrpěl za nás Syn Boží. Není lepšího cvičení rozohniti srdce lidské nebeskou láskou, jako vzpomínati na smrt Kristovu. Svaté Gertrudě bylo zjeveno, že na každého, kdo vroucně pohlédne na kříž, i sám Ježíš milostivě pohlédne. Proto říkali také někteří učitelé, že je

rozjímání a četba umučení Ježíše Krista prospěšnější než každá jiná duchovní cvičba. Svatý Bonaventura volá: »Ó láskyplné umučení, jež zušlechťuje každého, kdo rozjímá o něm! Rány, jež zasazeny byly Spasiteli, zraní i nejzatrvrzelejší srdce a rozohní láskou nebeskou i ledové duše. Nikde nenajdeme větší útěchy, jako u ukřižovaného Spasitele! Jsme-li pronásledováni nevinně, pomlouvají-li nás lidé, připraví-li nás o čest, přijdou-li nejhorší útrapy, není účinnějšího prostředku vše trpělivě a oddaně snášeti, jako pohlédneme-li na opovrženého, osočeného, podezříváného Spasitele, který ode všech opuštěn, nahý na kříži umírá. Jsme-li nemocní, vzpomeňme si na bolesti, jež snášel utrápený Ježíš vise na kříži, my ležime v posteli, Kristus byl přibit hroznými hřeby na tvrdé dřevo kříže, místo podušky měl na hlavě trnitou korunu; u nás stojí přátelé těšice nás a dle možnosti umírňují naše bolesti; Ježíš umírá obklopen zarytými nepřáteli, kteří několik okamžiků před jeho smrtí ještě jej urážejí, nazývají ho svůdcem lidu. Nic nepotěší nemocného, zvláště opustil-li ho všechen svět, více jako myšlenka na Ukřižovaného, spojuje-li své utrpení s utrpením Ježíšovým. V onom posledním okamžiku, kdy peklo ještě jednou se pokouší svéstí nás, kdy lekáme se svých hříchů, kdy myslíme, že přiblížila se doba, v níž vydati musíme počet z vladání svého, zápasícímu se smrtí, nic nezbude, než vzíti do třesoucích se rukou kříž a z plna srdce volati: Ježíši, můj Spasiteli, ty jsi moje láska, ty jsi má jediná naděje! V Tebe doufám, neopust mne a uveď mne do své říše.« »Neboť není v žádném jiném aniž jest jiné jméno pod nebem dáno lidem, skrze něž bychom měli spaseni býti.« (Sk. ap. 4, 12.)

Podobenství Kristova v evangeliích.

(Část další.)

Podobenství, jichž užíval v učení svém Kristus Pán, připomínají nám nemálo prorockví Starého Zákona. Ve spisech prorockých totiž nalezáme dějiny israelské i judské, nalezáme obrazy o Kristu, budoucím Messiáši a království jeho. Co si podobného vidíme i v podobenstvích Páně. V nich je zajisté jádro a duch celého jeho učení. Chceme-li nabýti jednotného názoru o Messiáši a říši jeho ze spisů prorockých, musíme z rozličných zlomků sbírat i sestavovati si obraz ten. Totéž jest při podobenstvích. Kdo by jen na jednotlivé zřetel bral, našel by učení rozmanité, nesouvislé, avšak srovnává-li je náležitě a spojuje, nabude náležitého světla o celé soustavě náboženské a o církvi Spasitelově. Prorockví ve Starém Zákoně zůstávala prvotním posluchačům a čtenářům židovským temná, nezářící a nepochopitelná. Ba stávalo se, že bývala lidu tomuto zatvrzelému podnětem k zášti a nepřátelství proti proroku samému. Totéž shledáváme i při podobenstvích Kristových. I mnohá z nich zdála se jedněm temná, neboť narážela na soustavu posud nevyvinutou; dobře však chápali, že znamenají konec a pád dosavadní víry židovské a začátek víry nové, proto rozhořčovali se hněvem a srdce svá porušená zatvrzovali proti proroku božskému.

Nezářící bývala podobenství, jichž užíval Pán, odpovědi na danou otázku. I taková mívají dvojí stránku. Z jedné strany jsou odpovědi mistrovskou, záti z druhé strany světlem nebeské pravdy budoucím následovníkům Páně v církvi jeho. A této stránky si ovšem židé nevěšali. Vizme příklad. Podobenství o rozsévání ukazuje zajisté, s jakou myslí náleží poslouchati slovo Boží, má-li býti ku spasení posluchačům. Mimo to jest podobenství toto obrazem úřadu Spasitelova jakožto učitele. Sebereme-li všechna podobná podobenství v jedno, uvidíme, co znamenají, a sice toto: 1. Část semene rozsetého Kristem, jež padlo v zemi dobrou, záhy

pokazil nepřítel a koukol vzámahal se bujně mezi pšenicí, t. j. v církvi mezi věřícími povstanou neřestí, zkaženost a pohoršení. (Podobenství o koukoli a pšenici.)

2. R zseávání semene má dvojí účinek. Mnozí přijmou učení Kristovo v mysl a srdce své a tak povstává církev, proto jest rozsévání dotčeného semene čili zvěstování pravého učení nad míru důležité a vážné; pravda ta jest pokladem, jež hledati dlužno, jest perlou, již získati sluší a proto vše jiné pro ni obětovati. Jakmile pravda ta pronikla srdce, jest jako kvas, jež prokvasí všecko, cožkoli se k němu přiloží. (Podobenství o pokladě, perle a kvasu.)

3. Toto semě z počátku nepatrné vznikne ze země, ze zrncečka zahrabaného vyrostle strom veliký, krásný. (Podobenství o zrnu hořčičném.)

Tato podobenství mají ráz prorocký, týkají se budoucnosti. Aby však nebyli někteří pohoršení, vidouce v církvi i členy nehodné, a aby neupadli v blud, vykládal Pán podobenství o síti a o rybách všelijakých, které rybáři sedíce na břehu vybirají, dobré dávají do nádob, špatné zavrhují. Tak, praví Spasitel, bude i při skonání světa: anělé oddělí spravedlivé od bezbožných.

Aby své apoštoly uchránil nebezpečí onoho věku, pokládá totiž zevnější způsob liché horlivosti za důkaz velikých ctností, jak to bývalo u fariseů, použil podobenství o fariseu a publikánu, poukazuje, že Bůh zpytuje srdce lidská a hledí na úmysl každého konání a ne na zevnější toliko způsob. Aby apoštoly poučil, že nemají se hádati, kdo z nich bude větším v království Božím, nýbrž aby nepohrdajíce malíčkými brali sobě z nich příklad; protože pro nevinnost jejich je Pán miloval, postavil pacholátko před ně a pravil: »Nebudete-li jako malíční tito, nevejdete do království nebeského; kdožkoli pak se poníží jako pachole toto, jest větším v království nebeském.« Aby pak nikdo malým špatného příkladu nedával, připojil Pán hned výstrahu řka: »Tak není vůle Otce nebeského, aby zahynulo jedno z malíčků těchto.« (Mat. 18, 14.) Že pak Bůh pečuje o takové duše, chtěl Spasitel ukázati v podobenství o dobrém pastýři, který hledá ztracenou ovečku. A jak jest mu milá tato, nalezne-li ji, t. j. jak milý jest Bohu hříšník pokání činící, vidno z toho, že se nad tím radují nebesťané, raduje se i Bůh sám. Slova »Já jsem pastýř dobrý« jsou spravedlivý a krásný obraz celého života Spasitelova, plného pravdy, milosti a lásky. Láskyplné obcování jeho se židy i s každou duší jednotlivou, s Matí Magdalenou, s Petrem, se hříšným lotrem, s námi samými zdaž není zřetelným výkladem o obsahu tohoto »dobrého pastýře«? A ten dobrý Pastýř, Kristus Pán, hledal ovečku, nás hříšné lidi všecky. Od Betlema po horu Olivetskou, odtud na Sion a se Sionu na horu Kalvarskou, s těžkostí vystupoval na tuto horu, nesa hrozné břímě kříže na ramenou zedraných a zkrvácených, až tam za ovečku dal život svůj. Dokud bude státi svět, toto kratičké podobenství »o dobrém pastýři« bude a zůstane potěchou srdci sklíčenému hořem, zůstane světlem duchu tápajícímu ve tmách a myšlenky útěšné a spasitelné budou se přýštiti z něho v mysl každého člověka přístupného. Proto také byl obraz dobrého pastýře tak oblíbený u starých křesťanů. Tak si vyobrazovali Krista; obraz ten nalezáme na hrobech jejich, v modlitebnách, po katakombách, ba i na nádobách, z kterých pili. Tak chtěli mítí ustavičně Pána svého na očích; vždyť obraz tento velikou mocí dojmá srdce a výmluvně k nám volá: »Dej se jako ta ovečka donéstí Pánem tam, kdež vyvolení oslavují Beránka Božího, dej se donéstí do nebe!«

Hlukové pravdy náboženské, které obsaženy jsou v podobenství o ztracené ovečce, může pochopiti a radost z nich pocítiti jenom věřící katolík. Ovšem jsou zajisté i mezi jinověrci lidé, kteří hřeší, hříchů svých však litují a pak podle svých náboženských názorů se domnívají, že jim odpuštěno jest. Avšak úplné soustavy milosti, jež od počátku až do konce hříšníku kajícímu určitým úkonem podává neklamné jistoty, že jej všude provází přítel upřímný a stálý, že zase dosáhl přízně jeho, že se zbavil břemene svého, že srdce jeho choré uzdraveno jest, hoře vnitřní oslazen, trní, kterým se zranil na pouti své, jemnou rukou vybráno, že každá rána duše, každá boule prohledána, očištěna i ovázána jest, že jej konečně jako milé dítě v náručí domů donese; moc milosti, která mu označuje den i hodinu,

kdy opět se stal hříšník dítkem Božím: cosi takového nenalezá se nikde, naprosto nikde, leč jedině v pravé svaté katolické církvi. Vždyť nikde jinde nenalezá se vždy připravená večeře, k níž bývají pozváni andělé, aby se radovali nad ovci ztracenou a opět nalezenou, nad hříšníkem totiž pokání činícím. V církvi katolické má každý vždy přístup ke Kristu otevřený. S důvěrou může tu přistoupiti k stolu večeře Páně a poklečev s Magdalenou u nohou Spasitelových, dostane se pak snadno se sv. Janem k srdci Kristovu, aby spočinul na něm. Hle, jak souhlasí celé zařízení církve katolické s obrazy, jež v ní nastínil, s úlohou, kterou jí vytkl a v dědictví zastavil zakladatel Kristus Ježíš!

Jelikož pak církev Páně měla nastoupiti na místo náboženství židovského, které toliko přípravou bylo na Spasitele, vykládá Pán v podobenstvích některých židům pravdu tuto, kterou ovšem chápali nechtěli, ač jí přece rozuměli. Vzpomeňme jen na podobenství o dělnících na vinici, o dvou synech vyslaných ku práci, o vinici pronajaté vinařům nehodným a lotrovským, o pozvání na svatbu. (Mat. 13, 20—22.) V každém z dotčených obrazů naráží Pán dosti zřejmě a zjevně na nešťastné zaslepence židovské. A že konečně i tak daleko se zapomněli, že i Syna Božího pronásledovali a na smrt vydali, vyvolalo z úst Spasitelových nešťastné ono proroctví o jejich budoucím osudě: »Zlé zle zatratí a vinici svou pronajme jiným vinařům, kteří by mu dávali užitek časem svým.« (Mat. 21.) Vyhrůžka tato souvisí úzce s předpověděním o zkáze Jerusalema, o vyvrácení chrámu a rozptýlení národa židovského. Ejhle, jaké to naučení, jaká to výstraha pro všechny, kteří i za dob našich nechtějí přijmouti učení Kristova, nebo majíce je, nechtějí podle něho se říditi v životě svém! Zdaž nemají se podobného osudu obávat jako zatvrzelý a zaslepený národ židovský? Vždyť Kristus Pán netoliko židy na mysli měl, když podobenství tato vypravoval, nýbrž i člověčenstvo vůbec, zvláště pak církev budoucích věků. Příklad toho máme v podobenství o svatbě a o pozvaných hostech. Tu dotýká se především Spasitel fariseův a zákoníků židovských. Potomci Abrahamovi zajisté byli od věkův již hlasy proroků pozváni k účastenství království Božího, založeného Synem Božím. Avšak právě oni to byli, kteří odmítali od sebe milost podávanou. A tak se stalo, že to, čím oni pohrdli, dostalo se lidem a národům, kterýmiž oni rovněž pohrdali jako mrzáky a nuzari. Co však se dále praví o rouše svatebním, netýká se již židů, nýbrž křesťanů samých. Člověk, jenž zasedl k hostině bez roucha svatebního, jest obrazem křesťana, který nejza hoden ani jména toho ani milosti přijaté od Boha, přísným soudem vyvržen bude do trápení věčného. Království Boží, ejhle, tof slavné hody, jich účastenství nelze si mysliti bez oběti a bez večeře Páně v nejsvětější Svatosti oltářní.

Církev Páně není toliko učítrnou, nýbrž i síní hodovní. A to zase jen jest církev naše katolická. Zde ustavičně prostřený je stůl Páně, zde den co den přináší se obět přecista a přesvatá. Té však účasten může býti jen křesťan čistého svědomí, mající svatební bílé roucho; s poskvrněným svědomím jí a pije sobě ve svatém přijímání jenom ořsouzení. Jak krásně to Pán v podobenství onom vyznačil!

Několik krásných a účechyplných podobenství čteme u sv. Lukáše. Psalť Lukáš evangelium své pro křesťany obrácené z Řekův, a proto chtěl jim vykládati krásu nového náboženství a poukazovati na vznešenější stanovisko křesťanské mravnosti. Proto vybral si z podobenství Páně ta, která se mu k účelu tomu hodila. Čteme jen podobenství o milosrdném Samaritánovi (Luk. 10), o marnotratném synu (16), o nespravedlivém vladaři (10), o boháči a Lazarovi (16), o fariseovi a celníkovi (17), o dlužníkovi, kterému Pán odpustil dluh (18), zdaž nepoznáme, že Spasitel chtěl těmito podobenstvími podati základní učení evangelia svého. Rozjímajme o nich v tom pořádku, jak jsou uvedena, a poznáme hned výklad celé soustavy křesťanského života. Neboť není-li Samaritán živým obrazem dokonalé a účinné lásky k bližnímu? Nenalezá-li se v podobenství o marnotratném synu zřetelný obraz o pádu, pokání a smíření hříšníka? Nespravedlivý vladař neuvádí-li nám na mysl povinnost a podnět k udílení almužny? A ono krásné podobenství o boháči a Lazarovi zdaž nevyznačuje základ povolání lidského, cenu vezdejších věcí a

následky zlého či dobrého života? Podobenství o fariseovi a publikánu představuje nám učení o modlitbě, podobenství o dlužnících ukazuje nám, co jest vydatným podnětem bohulibé lítosti a co skutečným základem odpuštění hříchův a ospravedlněním člověka.

Všecka tato podobenství týkají se života praktického, života bohulibého v církvi. Jimi vyznačují se jisté činy, důležité v křesťanském životě; v nich se nám naznačují zároveň vnitřní pohnutky čili podněty působící milostí Páně. A takovéto zásady a pohnutky jsou zcela nové, takových nebylo ve zjevení Starého Zákona. Proč se praví, že publikán modle se v chrámě, »stál zdaleka«? Katolík hned se domyslí a řekne, že zůstal povzdálec od oltáře. Vždyť dobře víme, že oltář jest podstatou chrámu, víme, že v dobách starých hříšníci ve zkroušenosti své stávali daleko od oltáře a kající poutníci že před oltářem ani kleknouti nesměli. A proč? Oltář náš katolický jest místem oběti nejsvětější, je stánkem Boha v nejsvětější Svátosti přítomného. Tu zajisté je přirozeno, že člověk u vědomí hříchů svých netroufá si přiblížiti se k oltáři, ale jen z povzdálec volá: »Bože, buď milostiv mně hříšnému!« A zdaž v podobenství o boháči a Lazarovi, kde je řeč o Abrahamovi, aby pomohl žíznivému, zdaž tu není řeč o prostřednosti a pomoci svatých Božích? A v podobenství o marnotratném synu zdaž nevidíme, že i zevnější úkony lítosti, kterými se jeví žal duše a touha po smilování Božím — nejsou bez ceny? Slze, pokání, zadost učinění, vytrysklé ze srdce kajícího jsou tu v úzkém spojení se zjevným odpuštěním a rozhřešením. A kdo z nás nevidí v marnotratném synu sama sebe! Kdo nepoznává, že od té doby co počal se uchylovati od cesty Božího zákona až k té svaté hodině, kdy zase po svatě zpovědi přijímal beránka Božího ve svatém přijímání — ve všech svých činech neviděl a necítil právě to a tak, co a jak vypravoval Pán, jak cítil marnotratný syn? Kdo by nepocítil, jak trudno mu bylo bez Boha, jako tomu synu v cizině, jak trápen byl a sužován nepřátely spásy své, jak poroben byl vášněmi a náruživostmi, jak sloužil hříchu, a za to dostávalo se mu jen výčitek svědomí, posměchu stejně smlýšlejících? Kdo však také nezažil radosti, když všechno odhodiv, ustanovil se navrátiti se k tomu, kterého opustil, k Otci nebeskému. Když zase našel cestu do kostela a v kostele cestičku do zpovědnice, kde již snad dlouhá léta byl nepobyl? A tam uvítal jej v knězi sám Otec nebeský, a smilovav se nad ním kajícím, s novou láskou objal jej a přijal zase za syna. Nové roucho nevinnosti, milostí Boží oděl jej, zlatý řetěz pověsil na hrdlo jeho, vrátil mu krásu a důstojnost křesťana dítky Božího, a prsten nastrčil na prst jeho, oddávaje jej zase s církví Páně, které se byl zpro- nevěřil. A tak okrášleného a ozdobeného vede Otec nebeský před oltář k hostině — své svaté večeře, a s ním radují se andělé v nebi i dobří křesťané na zemi, že zase jedna duše zachráněna jest pro Boha.

O jak dobrý, milostivý jest Pán náš! Jak útěchy plná podobenství nám dal, aby pokleslé pozvedl, zoufalé zachránil, bloudící zpět přivedl a všechny, kdož lásku jeho poznávají uvedl zase do lůna rodiny své na zemi, církve, a na nebesích mezi svaté a svěťice Boží. Jaká to slast pro katolíka, jenž těmto svatým pravdám rozumí, že chápe a jich užívá! Proto čtème svatá podobenství Páně ve svatých evangeliích, rozjímáme o nich, osvojujeme si učení a zásady jejich, a poznáme a pocítíme, že jsou nám podnětem k radosti, že jsme katolíci.

Boh. Hendl.

* * * * *

Ukřizuj ho!

Jak dávno, ó lide, tomu, co v zástupech jsi se scházel ke Kristu, jej na všech cestách, v kroku každém doprovázel?

Jak dávno, co žasnul, trnul nad jeho jsi činy, divy, když nemocný mřížkem zdráv byl, ba i mrtvý opět živý?

Jak dávno, co před tebou se Kristus milý musil skryti, když králem jsi moci svojím chtěl jej sobě učiniti!

Jak dávno, co bosanna jsi v nadšenosti jemu volal — a dnes smrt si jeho žádáš... na kříži chceš, aby skončil?

Ach, jak brzy zapomněl jsi na ty jeho lásky, činy — ach, jaké se na něm zlomy dopouštíš a jaké viny!

Jak to tvoje: »Ukřizuj ho!« hluboko se asi vrylo v srdce jeho, jež pro tebe vždy jen žilo, pro tě bilo!

P. Zelený.

Jaké cti...

(Ke slavnosti svatého Josefa.)

Jaké cti dostalo,
Josefe, se tobě,
že Ježíš s Marií
zvolili tě sobě
za strážce věrného
na své zemské pouti,
kde ve svých útrapách
mohli spoolehnutí
na tebe se jistě
v každém čase, místě.

Jaké cti dostalo,
Josefe, se tobě,
že jak k nejlepšímu
příteli se k tobě
Maria vinula
v každé bídě, strasti,
jež s tebou sdílela
radosti své, slasti,
že vždy jedno byla
s tebou Matka milá.

Jaké cti dostalo,
Josefe, se tobě,
že jsi k srdci svému
božské vinul robě,
že jak klenot vzácný
vezdy jsi je choval
živil, šatil, věrně
vždycky opatroval,
že od světa všeho
zván byl's otcem jeho.

Jaké cti dostalo,
Josefe, se tobě,
že v hodině smrti,
v rozhodné té době
Ježíš a Maria
po boku ti stáli
a poslední služby
tobě prokázali,
že vždy tvoje jméno
s nimi bude ctěno!

P. Zlatý.

Poklad víry.

(Část další.)

A jako jest naše svatá víra nejstarší a nejtvrdivější, tak jest i nezměnitelná, vždycky stejná, rovněž jako Bůh.

I její nejsvětější původce, jest sám v sobě vždycky týž a nemění se. Za války prusko-francouzské roku 1870 ležel v městě Orleanu poraněný voják Bavorák; kolem něho všecko francouzské, nerozuměl ničemu; ozdravěv s pomocí Boží, zašel si v neděli ihned do kostela; byla velká. Kněz u oltáře zapěl: »Gloria

in excelsis Deo.« Vojín si oddechl a přichvaloval: »Ejhle, jako u nás! První slova, kterým zde rozumím!« Jako se nemění liturgická řeč církevní, tak se nemění obsah liturgie, obsah bohoslužby, nemění se obsah víry, nemění se nauka Páně; neřekl nadarmo Kristus: »Nebe a země pominou, ale slova má nepominou.« (Luk. 21, 33.)

Touto nezměnitelnou naukou Páně přineseno světlo do temnot tohoto světa,

kdy většina lidstva seděla ve tmách pohanství, modlářství, modloslužebnosti; tato nezměnitelná nauka Páně podnes svítí lidstvu přezářným světlem a radostí naplňuje mysl i srdce naše. Či možno kde lépe býti poučenu o Bohu a vlastnostech jeho, než v naší svaté církvi? Lidská moudrost, klam a mam pochodící od ducha zlého, jenž podvedl již i naše prarodiče — lichá ta moudrost shodila člověka k němě tváři, nevidouc v něm, leč jenom vyvinutější zvře, anebo zase v pyše a zpupnosti prohlásila ho bohem, bytostí, jež nikomu není zodpovědna, již nikdo nesmí a nesmí překážeti; kdežto hodný křesťan ví, že z lásky Boží je stvořen k obrazu a podobnosti Božímu, z lásky Boží jest vykoupen, dítkem Božím, přítelem Božím, dědicem Božím učiněn, ač zůstane-li čist a bude-li pokorně Bohu sloužiti.

Svatá víra naše činí lidstvo jednou rodinou, bratřími, sestrami. Pečuje, by křesťané byli dobrými občany, věrnými poddanými, trpělivými sluhy, pokornými pány, spravedlivou vrchností, pečlivými křesťany, upřímnými, v lásce oddanými manžely, věrnými přáteli. Která pak jiná nauka, které jiné učení dovede mohutněji promluvit duši, mocněji hnouti srdcem? A to nejen u lidu prostého a chudého, nýbrž i u učenců a boháčů? Dovede blaživěji a požehnaněji zasáhnouti do veškerých poměrů lidských? O věru, se svatým Petrem jest nám zvolati, kdyby se nás Kristus Pán ptal, chceme-li opustiti v čem svatou víru, opustiti který článek víry: »Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného, a my jsme uvěřili a poznali, že jsi Ty Kristus, Syn Boží.« (Jan 6, 69, 70.)

Ovšem předkládá nám svatá víra i tajemství, jichž bychom svým rozumem nikdy nebyli se dopátrali a jichž, kdyžtě nám schválně zjevena jsou, nikdy svým rozumem nevystihneme, na příklad tajemství nejsvětější Trojice, vtělení Syna Božího, nejsvětější Svátosti oltářní, neposkvrněné početí Panny Marie, její ustavičné panenství, ač Matkou se stala. Zdaž však rozumnou vůči těmto tajemstvím říci pyšně a směle: »Věřim jen, co chápu? Kolik tajemství chová obloha nebeská s miliardami hvězd, kolik tajemství skrývá v sobě země, na níž

bydlíme, po níž kráčíme? Kolik tajemství v našem vlastním těle?

Roku 1827 skončil přeslavný hvězdár a matematik francouzský Laplace; k smrtelnému lůžku jeho byli zavítali přečetní přátelé a ctitelé; velebili jeho vědomosti, práce a slávu; odvětil jim skromně: »Prosím nemluvte o tom; co víme, tohoť pramálo, co nám neznámo, tohoť nevýslovné množství.« Kéž by nebylo zapomínáno tohoto poctivého, upřímného vyznání! Obor pravdy jest podoběn oboru hvězd; tytoť vždy nové a nové se spatřují, a přece známý počet jejich takřka mizí proti ohromnosti, světu dosud neznámých, tedy tajupných, tajemných. Proto nechť se nikdo, buď si sebe učenější, neškorpí, nepozastavuje proti tajemstvím svatého náboženství, pováže skromně a pokorně, kterak i sebedůkladnější, sebezračitější věda má své taje, své tajemství, jichž nižádné oko lidské nepatřilo, třebaš mělo nejznamenitější mikroskop (drobnohled), třebaš hledělo nejdůkladnějším dalekohledem.

Kolikráte za sebou bylo by sebe-slavnějším učencům a přírodopyscům, ač jsou-li upřímnými a poctiví, kolikráte za sebou bylo by jim opakovati slova: »Nevíme — toť tajemství«, kdybychom se jich dotazovali na různé záhady světa hmotného! Ptejme se na příklad, kteráže to síla, jež hnula tělesy nebeskými, jež je pevně udržuje v určitých drahách a ve stálém pohybu, jež jich chrání, by se nestřetly, nesrazily. Odpovědí nám, toť že gravitace (zákon tíže); my však nechceme se spokojiti pouhým jménem, nýbrž rádi bychom znali podstatu té síly. Co nám odpovědí? »Nevíme, toť tajemství.« Ptejme se, kteráže to síla dřímá v zemi, síla, jež ze seménka vyvozuje rostlinu, vyvozuje stromy ohromné, vyluzuje květy přesličných barev i ovoce velechutné. Odpovědí nám, toť že vegetace. Opět jenom pouhé jméno; my však bychom rádi znali podstatu té síly. Co nám odpovědí? »Nevíme, toť tajemství.« Ptejme se, co jest hmota. Je to složenina atomů, prvků. Co jsou atomy, kolik jest jich? Odpovědí nám: »Nevíme, toť tajemství!«

Kolikrát za sebou slyšeli bychom touž odpověď, kdybychom se ptali na

další ještě záhady světa hmotného. Jsou tu hranice, mezníky, jichž sebedůkladnější rozum a zpyt nemůže a nemůže přebročit. Nuže nedivme se, že i ve věcech svaté víry setkáváme se s tajemstvími, nedivme se, ale pokorně podrobme svůj mdlý rozum velerozumu Božímu, jenž nás na ona tajemství upozornil. Nebudme podobni lidem, kteří vzhledem k tajemství svatého náboženství pohrdavě se nadýmají. za to však vzhledem k přírodě, vzhledem ke hmotě jsou lehkověrní, ba až pověřiví jako malé děti. Řekneme-li jim podle zjevení Božího, že v pekle jest věčný oheň, usměji se soustrastně, jelikož ohně onoho neprozkoumali, neanalysovali. Řekneme-li jim však podle domnělého výpočtu hvězdářů, kolik kilogramů váží hvězdy Saturn, Jupiter, budou se snažiti číslice ony si zapamatovati, budou věřiti, jakoby sami byli drželi v ruce váhu. Že chodili do vyšších škol, že studovali, arci nashromáždili si ve své hlavě pravdy, jež neučenému rozumu prostého člověka, venkovana, řemeslníka, dělníka zůstávají tajemstvími. Ze však v rozumné Božím jsou veleztajné a věčné pravdy, jež zase hlavě jejich zůstávají tajemstvími, toho v jejich pýše uznati se jim nechce. Z pýchy však nepovstalo jaktěživo nic dobrého. Vedle pýchy jiné jsou ještě příčiny nevěry, zvláště nemravnost a nestřídmost. I vidno z toho, jak nicotná to řeč: „Věřím jen, co chápou.“ Měl by člověk takový vlastně říci: „Uznávám tajemství v přírodě, že jinak býti nemůže; avšak tajemství náboženství neuznávám. A proč? Protože náboženství nechci. Jeho zákony, jeho přikázání mně překážejí v mých vášních.“

Rozsáfný člověk nepřítčí se tudíž tajemstvími, jež nám svatá víra zjevuje, neboť věru víra, náboženství bez tajemství není věrou, není náboženstvím, vždyť náboženství jest pojátkem, jež nás pojí s Bohem, a Bůh sám jest bytost nejtajemnější, nejnepochopitelnější. Kdož by pochopil jej, věčného, nezměnitelného, všudypřítomného, všemohoucího? Buďto tedy uznati tajemství anebo upříti Boha.

Avšak potřeba a touha po něčem vyšším, touha po tajemství jest tak hluboko vštípena do srdce lidského, že ti, kdož zamítají víru křesťanskou, vrhají

se do náruče pověrám. Když se světoborní Římané spouštěli víry v božství, lekali se kdejakého zvířete, jež jim přeběhlo přes cestu, kdejakého ptáka, jenž jim přeletěl přes hlavu. Báli a lekali se, jestliže obouvajíc omylem obuli pravý střevíc na levou nohu, levý střevíc na pravou nohu. Však netřeba zabíhati až k starým, dávnověkým Římanům. Krátce před velkou revolucí francouzskou, jež ve své ďábelské pýše, zpupnosti a zvrhlosti dovedla rouhavě Boha prohlásiti za sesazená s trůnu nebeského, jakož i sesadila dobrého, poctivého, nevinného krále Ludvíka XVI. a jej surově popravila, po něm pak i dobrotivou královnou, krátce před vypuknutím té rouhavé revoluce vypůjčovány z národní knihovny pařížské jen samé pověrečné knihy. V kolika berlínských listech i za našich dnů téměř v každém čísle doporučí se celá řada věštíků; k mnohým přicházejí osobnosti ze vznešených rodu a dávají za nicotné, marné výpovědi sumy peněz, za něž pak vedou „věštkyně“ knížecí život a smějí se potají pošelilým návštěvníkům svým. Totéž známo o Petrohradě a o Londýně.

I vidno z toho, jak rozumná jest svatá víra naše, a nevěra jakým nerozumem, jakou krátkozrakostí! Všichni praví vzdělanci, všichni praví velikáni věřili, ochotně věřili. Není tomu dávno, co skončil v Paříži Karel Hermite, člen slavného učenického ústavu „La France“, přítel velkého matematika Jouberta, kněze z Tovaryšstva Ježíšova. Nej přednější pařížský list „Figaro“ nazval Hermita prvním matematikem celého 19. století a světcem. Skoro v touž dobu (v lednu 1901) skončil slovný, světoznámý hudební skladatel Josef Verdi, jenž po všecek svůj život byl věrným, horlivým katolíkem. Pravověrnými, upřímnými katolíky v době nedávné byli slavní hvězdáři Leverrier, P. Secchi z Tovaryšstva Ježíšova, slavný fysik Ampère; slovný učenec a professor na pařížské universitě Dr. Bedř. Ozanam, zakladatel konferencí sv. Vincence z Paula na dobrovolné ošetřování chudiny, slavný anatom a professor Dr. Hyrtl, náš veliký Dr. Albert; věřícími křesťany byli proslulí matematikové Bessel a Cauchy, geologové (zeměpytce) Clie de Beaumont

a Barrande, chemik Pasteur, botanikové Reinke a Cuvier a m. j. Krásné chvály věřícího křesťana dočítám jsem se v loňském programě c. k. akademického gymnasia v Praze. Pišet tam velezasloužilý spisovatel, školní rada Dr. Zikmund Winter, o zesnulém kolegovi professoru věd přírodních na též ústavě, Karlu Pánkovi: »Dvacet pět let učil sebe, třicet let učil jiné — a zemřel. Snažil se o praktické užití vědy. Měl veliké plány. Vynalezl aparát, jenž měl znemožňovati srážky vládků. Klamal by se, kdo by myslil, že tíhu a nezdary života bylo na Pánkovi znáti. Ani slůvko stesku nebo žaloby nikdy nevyklouzlo z úst dobrého člověka toho. Vždy býval mezi námi stejně usmívavý, my ani tušení neměli o pravých plánech jeho a jich stroskotání. Pánek s tváří klidnou a spokojenou

krájíval si v deset hodin svoje jablíčko, rozhazoval dobráčkým a veselým okem svoje výborné, ale neškodné vtipky a vtipy a všude ho bylo plno. Byl to člověk se světem i samým sebou dobře vyrovnaný a psychologický výklad k té rovnováze jeho duševní jest jedině ten, že Pánek byl muž věřící, nalézající při všech svízlech života útěchu, posilu v silné víře. Se svou zbožností Pánek nechodil na veřejný trh, nevěděli ani všichni, kdož ho znali, že první jeho ranní cesty vedou do kostela. A na druhou stranu přece nezapíral přesvědčení svého. Platí věru o něm slovo biblické, že byl muž upřímný, bojící se Boha, vystřihající se zlého, nemající hořkosti v duši, ani když byl obklopen tesknostmi...«

(P. d.)

Blahoslavený Antonín Maria Zaccaria,

zakladatel čtyřicetihodinové pobožnosti.

Dle italských pramenů napsal V. Kronus. (O.)

Ludvíka vyplnila svůj slib, odebrala se s několika vznešenými pannami milánskými do svého domu blíže basiliky svatého Ambrože, kdež snažila se je přivésti k vyšší dokonalosti utvořením choru svatých panen, při tom řídila se vzorem původní kázně uvolněných tehdejších klášterů. Zaccaria vída, že Bůh žehná snahám Ludvíky, neboť přibývalo schopných členů, radil jí, aby si vyprosila od papeže dovození k zřízení ženského kláštera. Pavel III. brevem 15. ledna roku 1535 dal k tomu svolení. Ježto však dosavadní jejich byty nerosnávaly se s klášterními obyčeji, odebraly se tedy zbožné panny do rozsáhlého kláštera v ulici svaté Eufemie u kostela sv. Pavla, kdež mívaly andělské panny své bohoslužby. Tak naplnila se předpověď P. Amadea, jenž ku konci minulého století jda onou ulicí pravil, že domy, v nichž bydlí ženy divné pověsti, budou jednou útlukem nábožných panen.

Antonín řídil své světenky v životě duchovním a přičiněním svým vychovával světice. V první kapitule sester po smrti Zaccariové usneseno, že se budou nazývati místo sestrami »andělskými pannami«, aby jméno ono bylo jim pobídkou k čistému a neposkvrněnému životu. Papež III. brevem 6. srpna roku 1549 to schválil.

Zaccaria býval při zpovědi laskavý a dobrotivý, rozhovořil se rád o řeholních ctnostech. Svými promluvami dobyt si lásky všech řeholnic, že si ho vážily a jej milovaly jako otce. Tak mohl upevniti je v duchu pravé dokonalosti a připravovati je k pomoci při obnovování různých klášterů.

Již záhy vstoupila k andělským pannám Pavla Sfondratiova, šlechtice kremonská, teta Řehoře XIV., se svými čtyřmi sestrami, z nichž byla Pavla Antonie oblíbenou spisovatelkou; avšak byly tam i členové rodu Viskontiů, Kastiglioniů, Pozobonelliů, Gonzagů, Boromeů, D'Esteů a Skottiů. Andělské

panny mívaly vždy za zpovědníka některého barnabistu; radivaly bystře vikáři svatého Karla a Albertinovi Linovi, jeho soudruhovi k obyčejnému okřeskovému koncilu, u věcech ženských řeholí, a svatému Karlu Boromejskému daly mnohé reformatorky pro uvolnění ženské kláštery. Zabývaly se hlavně výchovou šlechtické mládeže jako dosud Salesiánky; roku 1810 byly i s jinými řeholemi zrušeny.

Ludovíka darovala dům u basiliky svatého Ambrože barnabitům, kteří na konci roku 1536 se tam usadili, přesídlivše od svaté Kateřiny. Zaccaria určil své družině za poklad pokoru, chudobu, sebezapírání a mrtvení, což vysvítá z pravidel, jež sestavil. Pravidla jeho nejsou přísná a výstřední, nýbrž uspořádaná k dosažení dokonalosti, kteréž byl sám vzorem. Vrstevníci jeho pravi, že dovedl podivně svěťence své nabádati k přesnému zachovávaní řeholní disciplíny, že mnohdy přivedli to až k společenskému obcování, jako bylo u prvních křesťanů. A ježto zřekli se starostí světských, stále se modlili bdějice a postice se a ježto rádi dleli ve svých komůrkách v hrubém šatu žijíce pospolu podrobeni dobrovolné poslušnosti, v bratrské svornosti, spěli k nebi. A ježto sluha Boží při založení družiny zamýšlel spojit zbožná rozjímání Marie s pečlivostí Marty, proto přál si, aby řeholníci jeho vyučovali děti a nevědomé v základních pravdách víry, aby kázali v městech i na venku při misiích, aby ošetřovali a těšili trpící v nemocnicích a žalářích, aby zpovídali — aby všichni prochnuti svatou horlivostí, bez bázně a směle snažili se mravopodčnost upevniti, bídu zaplašiti a duše Kristu získati.

Antonín uznával, že prospěšné by byly k reformě duchovenstva, řeholnic a laiků duchovní promluvy pro kněze a svolávání věřících k pobožnostem. Říkal, budou-li ti, kteří mají býti světlem církve, vyzařovat živé světlo učení a ctnosti a budou-li ti, kteří mají vychovávat mládež, vycvičeni v zbožnosti a spravedlnosti, zvítězí mezi lidem a u dorostu svatost, a neřest bude potlačena. Proto do barnabitského kláštera mohl přijíti každý kněz pohovořit si o duchovních věcech. Zařízen byl rovněž

spolek pro manžele. Zavedl také čtyřicetihodinovou pobožnost, aby tak lid zdržen byl od světských divadel a klaněl se Bohu v nejsvětější Svátosti. Pobožnost onu rozšířil v Miláně a na mnohých místech v Lombardii a Benátkách. Učený P. Ludvík Ungarelli dokazuje ve své barnabitské knihovně (v Římě 1836), že Zaccaria zavedl čtyřicetihodinovou pobožnost. Horlivým příčiněním barnabitů polepšilo se mnoho kněží, řeholnic a lidu, a snahy jejich připravit cestu k nesmrtelnosti, pomohly svatému Karlovi k onomu skvělému a prospěšnému úspěchu, že diecése jeho podobná houštině brzy stala se půvabnou, rozkošnou zahradou.

Zdálo se, že vzácná svatost Antonínova a jeho světců ušetřena bude pomluv a pronásledování. Avšak Bůh chtěje je v lásce, pokoře, mírnosti a vytrvalosti zkusiti, ukázal jim, že se mu nejen zalíbí dobrými skutky, nýbrž i trpělivým snášením zla. Svět snažil se skutky a úspěchy Zaccariovy pomluvou potřísniti, s kazatelen prolašování byli barnabiti a andělské panny za podvodníky a kacíře, že často luza na ulici pokřikovala na ně jako rušitele pokoje a šířitele zvyků přetřících se evangelium.

Antonín plesal jako hodný následovník svatého Pavla při oné prudké bouři, přesvědčivě povzbuzoval své řeholníky. Pevnost a vytrvalost jeho byla mocným příkladem. P. Baptista Soresina řekl mnohé výroky Zaccariovy učenému P. Jakobu Antonínovi Gabuziovi, jenž je napsal latinsky. Panenská i mužská kongregace Zaccariova byla pohnána před světský i církevní soud. Dle příkladu božského Mistra neobhajovaly se obě kongregace, nýbrž poukazovaly jen na svá díla, soud po přísné a podrobné zkoušce poznal pomluvu a zastal se jejich nevin. Avšak protivníci neustali, obžalovali je u papeže, jenž věc řádně dal vyšetřiti a prohlásil, že obě kongregace jsou bezúbožné. V dekretu zasláném jim z Vatikánu dokázána byla mnohou pochvalou přízeň Pavla III. dílu Zaccariově.

Když byly pomluvy potlačeny, pověst Antonínova a soudruhů daleko široko až do Benátek se roznesla. Kardinál Mikuláš Ridolfi, arcibiskup ferenzský a administrátor diecése vicencké, jenž, ač v Římě sídlil, staral se horlivě o blaho

věřících vicenckých seznal, že útlek sester laiek a klášter u svatého Sylvestra potřebuje nutně reformy a proto povolal k tomu Zaccariu. Překážek bylo hojně, neboť mnozí zbožní, zkušení a vlivuplní kněží, ač se přičinili, se jim bylo lze, něčeho nedocílili. Avšak Antonín povzbudiv soudruhy k modlitbě a postu, dáváruje v Boha, odhodlal se k onomu obtížnému dílu. Odebral se s P. Františkem Leccou a několika andělskými pannami do Vicence a již za měsíc ožil pravý duch Magdaleny v útulku pro sestry laiky; mál a přesné zachováání kázně zavítalo do kláštera u svatého Sylvestra. Antonínova horlivost se vzmáhala, kázal v oratoři sester laiek dle obyčejie kremonskeho a milánskeho pro obyvatele, kteří v nadšení oblibili si čtyřicetihodinovou pobožnost.

Brzy však musil se vrátiti do Milánu. Slibil P. Leccovi a andělským pannám, že jim pošle P. Ferrariho, napomenul je, aby nadšeně pokračovali v missii. Vicencané plakali při jeho odchodu pokládajice jej za anděle s nebe. Smě jeho přineslo i po smrti jeho hojně ovoce, neboť z oně krajiny vstoupilo mnoho jinochů k barnabitům a panen k andělským pannám. Mezi jinými zvláště vynikal P. Jeroným Marta a P. Pavel Melsi, oba výteční právníci, kteří jsouce představenými prospívali kongregaci.

Členové kongregace se množili a kněží i laiků hrnulo se stále k barnabitům na společné pobožnosti, avšak budova byla malá. Antonín ohlížel se po něčem vhodném. Byl mu nabídnut chrám svatého Barnabáše s několika sousedícími domy, avšak majitelé činili mnoho obtíží. Později získal je P. Jakub Morigia přece, a 21. října roku 1545 monsignor Melichar Krivelli, dominikán od svatého Eustorgia z Vescovo di Tageste, položil za návalu lidu základ k obnovení položeného chrámu sv. Barnabáše, a dle onoho kostela nazývají se též řeholní kněží svatého Pavla barnabity. Roku 1546 v červnu odebrali se řeholníci do nově-zřízeného kláštera a prvním představeným byl P. Gianpietro Besozzi.

K stálým prosbám hraběnky Torelliové odebral se Antonín do Kvastally záležitosti její urovnat. Kromě toho kázal, zpovídal, zaopatřoval a navštěvoval nemocné a nuzné tam velmi bedlivě. Odtud napsal

tři dopisy svědčící o jeho svatých snahách. Jeden poslal novicmistrové do kláštera k svatému Pavlu, v němž uvádí mnohé pokyny, dle nichž se má říditi při výchově nedávno přijatých panen do noviciátu. Druhým listem napomínal P. Baptistu Scresinu, aby několik malých poklesků odložil. Třetí dopis byl odpovědí manželům Bernardovi a Laure Omodciovy, svým duchovním dítkám. Lčil v něm škody, které pocházejí z vlažnosti, a uváděl prostředky k pokroku v dokonalosti křesťanské. A jakoby předvídal svou brzkou smrt končil: „Přál bych si, byste list tento nezničili, myslím, že kdykoli jej budete čísti, bude vám vždy novým. Můžete si tedy dle toho pomoci k novému listu. Odpusťte, že pro slabotu tělesnou nemohu vás uspokojiti dle své vůle.“ 20. června roku 1539 napsal Zaccaria onen dopis, a ještě téhož dne dostal prudkou horečku. Ač si přál snažně, aby jako otec zemřel u svých soudruhů, přece nemohl se do vzdáleného Milánu odebrati, nýbrž přál si, aby byl dopraven do rodného domu v Kremoně. Ihned pospíšili k němu P. Terrari a P. Baptista, s nimi P. Seraficus z Fermea, lateránský kanovník, spoluzák jeho z Paduy. Navštěvy ony nemocného potěšily; milovalť vroucně své spolubratry a přátele, bolelo by jej bývalo, kdyby zemřel bez útěchy jejich. Choroba se horšila a Zaccaria připravoval se s podivuhodnou odevzdaností skončiti úlohu života, jehož použil k službám evangelia, přijal pokorně svaté svátosti a brzy skončil 5. července roku 1539, jsa 36 let a 6 měsíců stár.

Známi jeho zarmoucení byli předčasnou jeho smrtí. Barnabiti a andělské panny těžce nesli ztrátu milovaného otce, kněží želeli nad smrtí svého učitele, manželé rmoutili se nad odchodem svého ochránce, nemocní ztratili dobrodince, hříšníci přitele a ráce a všichni postrádali muže božského Srdce, světce a hrdinu křesťanské lásky k bližnímu.

Rodáci Antonínovi shrnuli se k jeho pohřbu, aby poctili jeho tělesné pozůstatky, aby poručili se do jeho přímluvy u Boha, ježto doufali pevně, že dosáhl již věčné blaženosti. Při nesení mrtvoly jeho do Milánu scházeli se z okolních míst kněží a lid, řadili se v průvod s rozžatými svícemi s křížem v čele za

zpěvu radostných písní uctívali jej; zvláště vyznamenalo se městečko Lodi v Kastilii. Ctihodné pozůstatky Antonínovy uloženy byly v klášteře andělských panen; když však tento byl zrušen, přeneseny byly do metropolitního chrámu do hrobu sv. Karla Borromejského, kdež jsou dosud. Mnozí spisovatelé zmiňovali se o Zaccariovi jako o světcí. Zvláště Kacciaguerra, žák a soudruh sv. Filipa Nerejského, jenž se proslavil ctností, nadáním kazatelským, oblibou v askesi a jsa dobrým přítelem Antonína, doprovodil jej před smrtí z Kvastaly do Kremony, kdež se zdržel až do jeho smrti a velebil jej ve svých spisech jako muže, jenž v krátku v dokonalosti vyspěl a jenž hned po smrti došel věčné oslavy.

Bůh vyznamenává obvykle zvláštěními milostmi toho, jenž vyvolen jest k vynikajícím činům v službě evangelia, kteréžto milosti jsou takřka znakem vyvolení. I Antonín obdařen byl podobnými milostmi, jež nazval sv. Pavel mluvou vědy, moudrosti a rozeznávání duchů. Antonínův dar moudrosti a vědy jevil se na kazatelně, ve zpovědnici, při duchovních rozmluvách. Mluvil vždy tak mocně a nadšeně, že hříšníci štkali nad svými hříchy a umiňovali si, že se upřímně polepší, věřící však čerpali ze slov jeho posilu na cestě dokonalosti. Mezi jinými doklady prorockého jeho ducha uveden zde budiž jediný. Antonín potkal jednou na břehu řeky Po zdravého, silného jinocha, řekl mu, aby se smířil s Bohem. Jinoch poslechl napomenutí a brzy pak náhle zemřel. Rozlišoval přesně duchy, znal všechny tajné myšlenky a hnutí jiných, poznal již předem duševní stav těch, kteří chtěli k němu k svatě zpovědi. Kdysi ve Vicence poznal na mladistvém Titovi z rodu Alessiů, že žije jen pro rozkoše a radovánky světské, jakoby maně poznámenal jej na čele svatým křížem. Jinoch zatoužil ihned zasvětit se službě Boží, žil dokonale a vstoupil do kongregace barnabitů, byl pak prvním probodem koleje římské, založené roku 1575. Byl důvěrným přítelem sv. Filipa Nerejského.

Antonín napsal též různá pojednání o životě duchovním, jež uvádí barnabit P. Ludvík Ungarelli v latinském životopise Zaccariové v dodatku. Mezi jiným

zvláště oblíbeny jsou »Zaccariovy výroky« jež vyšly v latině a frančtině několikrát tiskem. Jsou to krátké, jadrné myšlenky, rady k duchovní správě, k cvičbě v dokonalosti křesťanské. Zvláště však jsou krásné jednající o duchu těch, kteréž Bůh obdařil zvláštními milostmi.

Ježto Zaccaria zemřel v pověsti svěťce, uctíval jej spolubratři a sestry, jakož i lid, k němuž často kázal, jeho památku, sám svatý Karel Borromejský z úcty před jeho heroickými ctnostmi, četl před jeho obrazem mši sv. Když však Urban VIII. roku 1634 nedovolil uctívání oněch sluhů Božích, po jejichž smrti neuplynulo dosud 100 let, poslušni rozkazu papežova odstranili barnabiti a andělské panuy obrazy svého zakladatele s oltářů.

Když veřejné uctívání Antonína ustálo, byly zásluhy jeho několika zázraky, kteréž Bůh na přímluvu jeho dopustil, dokázány a oslaveny. Sestra Anděla na přímluvu jeho byla osvobozena od bolesti na noze, kterou každý za nezhojitelnou pokládal. Jistá chromá, která osm roků chodila o berlích, byla též uzdravena. Pomocí jeho zbaveno bylo jisté novorozeně šerednosti v tváři, přímluvou jeho byla jistá paní uzdravena od raka a vředů, kteréž ji po 11 roků trápile, jiná opět zbavena byla průtrže, která jí po 13 roků škodila.

Zvláště však dlužno se zmíniti o jisté zázračné události, jež v Krems mnoho hluku způsobila. P. Faustin Premoli, tamější barnabitský rektor, modlil se pokorně u večer 15. července r. 1747 před obrazem Zaccariovým v podzemní oratoři, aby na přímluvu sluhů Božích dopustil nějaký zázrak k jeho oslavě, což by urychlilo Antonínovo blahřečení. Pokorná a vroucí modlitba jeho byla vyslyšena, neboť když příštího dne několik osob se modlilo zbožně před tímže obrazem, obklopila obraz velká zář a sluha Boží sklonil stonek lilie na levé rameno. Dříve pozdvížena byla ona lilie vzhůru a šla přes poslední tři prsty pravé ruky. Pravice Zaccariova se pozdvihla, pozhnala přítomným a sklonila se opět na prsa. Avšak lilie zůstala přece nížeji než dříve, rovněž i levá ruka byla v jiné poloze. Nebyla-li ona neobyčejná zář, pohybování lilie a udělené pozhnání

přítomným zázrakem? A což změna polohy lilie a ruky není-li výmluvným divem, to potvrdilo 12 svědků, mezi nimi zvláště malíř Piccenardi, píšeť: »Dovšed-čuji, že jsem na žádost několika ctitelů ctihodného Antonína Marie Zaccarii před 16. červencem roku 1747 několik kopií jeho obrazu zhotovil. Dovšedčuji, že na všech těch obrazech namaloval jsem vždy lilii vzhůru až nad rameno dle předloženého mi obrazu. Proto podivná jest mi změna toho postavení, jakož i poznal jsem, že levá ruka, v níž lilie jest, má jinou polohu, dívám se tomu, ježto všechna možnost jest vyloučena, že by se to stalo lidským přičiněním; myslím pevně, že se to stalo mocí nad-zemskou, zázrakem. Výpovědi své po-tvrzuji přísahou a podpisem. Tomáš Piccenardi, malíř.«

Tímto způsobem pověst o svatosti Zaccariově se šířila, proces k jeho blaho-řečení byl zaveden, a Pius VII. určil, aby 20. září roku 1806 se započalo. Když pak přísná zkouška všeobecné po-věsti o něm a o jeho spisech šťastně skončila, byly zkoušeny jeho heroické ctnosti. Po bedlivém zkoumání pro-bíslav slavnostně Pius IX. 2. února roku 1849 v sakristii katedrally v Gaëte: »Zřejmě jest, že ctihodný sluha Boží, Antonín Maria Zaccaria, zakladatel kon-

gregace řeholních kněží svatého Pavla, zvaných barnabítů, skvěl se heroickými ctnostmi, že klidně přistoupiti lze ke zkoušení čtyř zázraků, na základě kterých může býti prohlášen za blaho-slaveného.«

Lev XIII. dekretem ze dne 3. ledna roku 1890 dovolil a potvrdil veřejné uctívání blahoslaveného Antonína.

Dle sv. Bernarda jsou sluhové Boží pro nás velmi prospěšní, neboť máme vzývati jejich přímluvu, následovati jejich příkladu, a styděti se máme před nimi za své chyby. Proto vzývejme blahoslaveného Antonína, abychom došli potřebných nám milostí. Všichni blou-díme v slzavém údolí, nepřátelé všeho druhu nás obkličují, a jsme slabí a malo-mocní, že je těžko sami přemůžeme. Přímluva blahoslaveného Zaccarii kéž nám získá té milosti, abychom překonavše překážky v dobrých skutcích následovali jeho vznešeného příkladu. On byl roz-nícen křesťanskou láskou, byl nepreko-natelným a veselým v utrpení, on staral se stále o svou a svých bratří spásu. Uctíváme jej, procitneme z mdlého a a liknavého žití k lásce k Bohu, k sobě samým, k bližnímu. Umiňme si pevně, že budeme jej věrně následovati, aby-chom tak dosáhli věčné blaženosti, kdež se již raduje a za nás oroduje.

Alkoholismus.

Viděli jste už někdy opilce? Doufám, že obraz takového nešťastníka nebyl nikomu příliš milým a lahodným. A takových obrázků možno denně viděti hezký počet; kdo pak to působí — alkohol, kořalka. Co vlastně to alkohol je? Krátce — přisera, která hubí lidstvo tělesně i duševně, je to neřest, která je dnes, rekněme to otevřeně, základem společenského řádu. Chci jen krátce nastíniti, jaké jsou alkoholu příčiny. Dají se všeobecně sta-novit asi takto:

(Dle Dr. Z. Lachse: alkoholismu).
Při všech chorobách je třeba mít zřetel

k dispozici, t. j. při stejných okolno-stech zevnějších, některý člověk onemocní, druhý ne; a tak je tomu i s alkoholem, jeden se opíjí, druhý ne. Ovšem, že i zde ještě musí se přihlížeti, zda opilec nemá chorobnou náklonnost k pití, ať už je to nemoc samostatná, neb povstala z jiné duševní choroby.

Dále nutno při opilství všimati si progressivní paralysy; je to duševní choroba, jež ve svých počátcích bývá provázána nezřízenou touhou po lihoví-nách, a nezdídka alkoholism právě ury-chluje konec této nemoci.

Třetím druhem opilství jsou tak zvaní degenerovaní, t. j. lidé zatížení

nějakou duševní chorobou, kterou si přivádí buď přílišným přepjetím mozku (umělci, vynálezci) aneb svou výstředností (zločinci, tuláci). Konečně nelze ne všimnouti si tak zvané intolerance to jest někdo při sebe menším požití lihovin úplně se opijí, kdežto člověk normální po takové dávce alkoholu opilosti necítí. A toto jsou vnitřní příčiny alkoholismu, jsou to tedy tělesné vlastnosti jednotlivce a duševní jeho soustava.

Jsou však ještě příčiny v nější, to jest přírodní a společenské prostředí. Je jistě zcela patrný vliv podnebí na požívání lihovin. Tak na příklad obyvatelé krajín studených pijí více než v krajínách teplých; přirozeně, poněvadž tím se vyvolává v těle příjemné teplo aspoň na krátko. Nelze však zcela určitě říci, že by tedy v Africe, kde přece je velké horko, pít se naprosto zdržovali. Naopak, pít u černochů afrických nabylo rozměrů hrozných. Ovšem, že černochy seznámila s kořalkou slavná německá kultura. Tak německý jeden důstojník podává zprávu, jak hrozně pítí lihovin působí na úmrtnost. Pije se tam cognak, rum, a velmi mnoho bavorského piva. Praví: »Je to nejhorší kletba kultury, již znemrahujeme černochy africké a snižujeme je pod zvíře, je to daleko horší, než bylo staré otroctví«. A missionář Spieth vypráví, kterak kořalka stala se u některých afrických kmenů jakýmsi druhem měny: »Žádný rozsudek se nepronese, v němž nebylo by podotknuto, že se zaplatí bedna nebo dvě bedny kořalky«.

Mimo podnebí působí na spotřebu alkoholu sama společnost. Každý piják však řekne, že když se napije, necítí únavy ani hladu, ano je ve veselé ano někdy až příliš veselé náladě. Kořalka svým působením na nervy nahrazuje dělníku jaksi nedostatek sil, ale na jak dlouho? Po uplynutí stavu opilosti cítí každý malátnost a únavu, a tak pomalu, ale jistě nastává zničení těla. To by tedy byly asi zjevy, z nichž jakž takž možno opilství si vysvětliti.

Následky požívání lihovin můžeme viděti každý den. A podívejte se do blázinců! V našich zemích připadá 50% šilenců a 60% zločinců na alkoholiky. V Čechách dle zprávy zemského výboru

napočteno bylo 26.300 pijáků. Na Moravě nejvíce alkoholiků bylo mezi nádeníky, skoro 50%, a to hlavně v krajínách chudších. Nejvíce pijanů bylo ve stáří mezi 12—60 rokem, totiž 59.33%. Svobodných bylo 19.87%, ovdovělých 10.25%, a ženatých přes 70%. Dělníci v nejchudších krajínách při nízké mzdě spotřebovují ročně přes 1 hektolitr kořalky. Dle toho ovšem vypadá i zdravotní stav lidu. Stát bere daně ze všech pivovarů a lihovarů v Rakousku asi 48.500.763 K., a pak by měl býti stát proti alkoholu, kdo pak mu takovou sumu pro nic a za nic vyplatí?

Alkoholismus je jedna z nejstinnějších stránek sociálního života. Jím boří se všechna morálka, zákony, obecný pořádek. A jak zhoubně působí na náboženské ctnosti! Mluvte opilci o náboženských pravdách, když tak, tak jen na nohách stojí. Když vystřízliví, snad vám dá za pravdu, ale sotva učít ten vábívý zápach kořalky, zapomíná na všechna předsevzetí a sliby, a klesá opět a opět. A podívejte se na jeho potomstvo — zatíženo těžkými chorobami nervovými a duševními záhy zmrá, jelikož pro vrozenou slabost a zvrhlost života je zítí neschopno. Z útroby vedle mozku nejvíce játra a ledviny lihovinami trpí. Co tedy dělati? Staly se už pokusy: nejdříve opilecům dávány léky, jež budily odpor proti lihovinám — nic to nepomáhalo, snad na krátkou dobu. Dnes užívají léčení v ústavech, kdež takového náruživého opilce nutí ke zdrženlivosti, nedávajíce mu lihovin vůbec žádných; ovšem, že do takových ústavů se berou dobře placíci, tedy obyčejný dělník se tam sotva dostane. Jak se tedy bránit proti této morové nákaze? Stát uvalil na lih větší daně — pomůže to? Myslím že sotva. Výrobek se bude prodávati dále za stejnou cenu, a zvýší-li se cena, pak jen nepatrně, ale jakost výrobku se zhorší. Opil-li se dříve ze dvou žejdlíků, opije se nyní ze tří, utratí tedy ještě více.

I se stanoviska náboženského řešena tato otázka. Tak v Irsku kapucín P. Theobald Mathew svými sensačními kázáními odvracel dělníky od pítí kořalky, než jeho úspěchy neměly dlouhého trvání. Irsko je nadále zemí pijáků.

V Anglii podobně působil kardinál E. Manning. Dnes konečně je dosti abstinentů (těch co nepijí žádných lihových nápojů) v Severní Americe, Anglii a Skandinávii. Ale přes to kořalka se pije dále. Celý však háček vězí asi ve společenské bídě. Tedy napřed s bídou pryč — a pak s alkoholem. Nechci nikterak státi na stanovisku cněch, jak je kdosi trefně nazval »bledých, kostnatých, povětšinou vyčouhlých lidí«, ale myslím všeho s měrou, pít mírně pro občerstvení, a ne do nemoty. Jen je třeba míti trochu síly a odepřít si něco; piju-li dvě, budu pít jednu, a nemám-li ani na tu, tedy nic.

Žel, že takový piják nemá ani zdání o tom, jak by rodinný jeho život byl jinak utěšený, kdyby po sobotní výplatě donesl peníze rodině a ne je nechal v začazené krémě, mnohdy u žida.

Více síly a náboženské vřelosti a více navštěvovati chrám a služby Boží, v nichž každý načerpáti může dosti sil a odvahy k boji proti nezřízeným žádostem a zvykům.

K vymezení pracovat dnes nemožno, tedy k seslabení, poučujme nevědomé o moci alkoholu a o kráse a prospěšnosti střídmosti.

V. H.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER

VI. Osudná cesta.

Ve východní německé Africe vzplánilo lonského roku povstání černochů, trvalo celý rok a zdá se, že až do teď není úplně potlačeno. Povstání způsobilo i katolickým missiím v německé Africe utěšeně zkvetajícím mnohé škody, jak na majetku missijním tak i na lidských životech. Kromě jiných missionářů a missijních sester zahynul i biskup tamější, Kasian Spiss, se svým průvodem smrti mučednickou a missijní zpráva z 5. srpna r. m. vypravuje nám smutnou událost následovně:

Dne 31. července nastoupil biskup Spiss na missijní cestu, již dávno připravovanou, na vnitrozemní stanice v Peramitu, Kigonseře a Kuiru. S ním odcestovali dva řeholní bratři a dvě missijní sestry, aby sesílili a rozmnožili počet členů zmíněných stanic. Malý parník »Rovuma« dopravil naše cestující nejprve do Kihry. Přisedše tam dověděli se o neokojích v blízkých horách Matumbi, ale biskup odhodlal se přece dále cestovati. Dne 2. srpna dal rozbití ležení asi hodinu cesty od města. Následujícího rána byl biskup samými úřady kilovskými písemně varován, aby pro znepokojující zprávy dále necestoval. Biskup se ihned vrátil do Kihry a odložil svůj odchod na 5. srpna.

Když pak zatím zprávy poněkud se upokojily, nedal se déle zdržeti. Poněvadž v Kilve toho času bylo jenom málo »askarů« t. j. černých policejních vojáků, nežádali vojenského průvodu, ale spokojil se dvanácti pistolemi a příslušnými náboji, které mezi své nosiče rozdělil. V důvěře v Boží ochranu ztrávil pak celý týden na pochodu.

Dne 13. srpna vyskytly se opět poplašné zprávy. Černoši a Arabové jdoucí po silnici, která vede z nepokojného území, vypravovali, že vojenská stanice Livale je ohrožena. Přes to cestoval biskup ještě dvě hodiny dále. Teprv, když potkával četné uprchlíky, kázal obrátiti a vrátil se do Mitonda, odkud byl před polednem odesel. Brzy potom utekla mu polovice nosičů a v noci ostatní až na dva, zanechavše ručnice a všecka zavazadla. Zprávu o 3 hodinách zvěstovali zbylí průvodci biskupovi, že jsou po útěku nosičů osamoceni a v nebezpečném postavení. Biskup vida hrozící nebezpečnost vyzpovídal bratry i sestry, sloužil absoluci. Po té opustili svá zavazadla a přenosné stany a vydali se na smutnou zpáteční cestu.

Asi po dvou hodinách, okolo osmé hodiny ranní, spatřili před sebou tlupu pohanských černochů, ozbrojených oštěpy, luky a šípy a několika ručnicemi.

Missionáři se zastavili, biskup posílá svého průvodčího, aby s nepřátelskou tlupou v dobrotě vyjednával, ale průvodce bojí se poslechnouti. Biskup volá tedy sám na vůdce divochů, aby přistoupil blíže a vyjádřil se, co chce a žádá. Vůdce se blíží, ale ne sám, nýbrž celá tlupa. Biskup dává ještě svým průvodčím požehnání jako na rozloučenou, všichni klečí a modlí se. Potom obrátí se k vůdci tlupy a praví: »My nejsme bojovníci, my jsme pokojní lidé, kteří učíme černochy čísti a psáti a jenom dobré jim prokazujeme a vracíme se nyní do Kihry.« »My však jsme vatu va vita (bojovníci) a jdeme do Livale,« odpovídá uměle, a v tomž okamžiku dává znamení k útoku. Sám vrazil biskupovi svůj oštěp napřed do prsou a pak do krku. Biskup klesl ihned na zem. Vedle seděly na bedně sestry plačce a modlice se a majice obličej zahalený závojem očekávaly ránu smrtící. Nečekaly dlouho. Sestra Kordula byla zasažena jedovatým šípem v boku a na krku, sestra Felicita dvěma šípy v zádech a jedním ve spodní části těla. Bratr Ondřej byl usmrcen šípem a oštěpem, bratr Gabriel ranou z ručnice. V několika vteřinách leželi všichni missionáři ve své krvi.

S missionáři zemřel rukou vražednou také křesťanský černoch z anglické missie, jedině dva věrní černosi, sluhové to biskupovi, Bernhard a Leonard jako zázrakem se zachránili. Již byli loupežnou tlupou obklíčeni. Ve smrtelné úzkosti prodrali se ven a rozutekli se na různé strany. Bernhard vrátil se v noci na místo hrůzy, a tu viděl za svitu měsíce ležeti pět mrtvol vedle sebe. Vrazil jim byly uloupili skoro všechny šaty. Vedle pásly se dva osli. Věrný sluha hořce zaplakal, pohlédl ještě jednou na mrtvoly svých milých jako na rozloučenou a pospíší pak, aby smutnou zprávu donesl do Kihry. Dalekou cestu na 8 dní vypočtenou urazil o hladu a žízní za půl třetího dne. Na zpáteční cestě setkal se nejprve se svým druhem Leonardem a později s německým poddůstojníkem Kochem. Poddůstojník měl u sebe jenom několik černých vojáků. Slíbil sice, že o pohřbení zavražděných se co nejdříve postará, nemohl však

zatím se svou malou četou až k mrtvolám proniknouti, ježto povstalci měli převahu, nýbrž musil v opevněném ležení očekávatí posily. — Až potud smutná zpráva podle výpovědi očitých svědků.

Dodati dlužno, že pohanští divosi nedopustili se zločinu v úmyslu, zavraždití missionáře. Možná, že se s missionáři vůbec ještě nebyli setkali a ani pravé příčiny jejich příchodu do své země neznali. Zašti a nepřítelství těchto nevázaných synů přírody vztahovalo se na bělochy vůbec, jejichž zákony, daně a předpisy obecného pořádku se týkající pokládali a pokládají za kruté a nesnesitelné.

VII. Hladomor v Indii.

»Ten, jenž tyto řádky vám posílá,« píše P. Arulapper, 75letý domorodý jezuita, »je chudým, starým missionářem, v jižní Indii rozeným, který celý svůj život duchovní správě mezi svými ubohými krajany věnoval. Ve své nouzi obrací se o pomoc na křesťanské dobrodince v Evropě. Z 5300 katolíků, kteří jeho péči jsou svěřeni, náleží víc než 3000 nejchudobnější třídě parů. Těmto jeho svěřencům nevýslovně jest trpěti hladomorem, který minulého roku jižní část Indie zachvátil. Přemnozí z těchto ubohých parů nemají co jísti. Hrst rýže, požitá z pravidla teprv večer, jest snídáním, obědem a večeří zároveň. Kéž byste sami na vlastní oči viděli, abyste se přesvědčili, že zdejší nouze je skutečně trpká a veliká. Uvedu tuto několik příkladů, jaké se mi každodenně na mých missijních cestách naskytují.

Před několika dny navštívil jsem Lembatu, malou ves, nedaleko města Trichinopoly. Tam našel jsem v chatrči dva opuštěné sirotky, hošíka a děvčátko. Otec a matka byli už bídou a hladem zahynuli. Přinucen trpkou nouzí dal se chlapec, acť ještě mlád a malý, k jákémusi mohamedánovi do služby. Tam dostal za svou těžkou práci denně toliko jedinou »dnu«, to jest asi 10 našich halířů, z toho živil sebe a svou sestřičku. Tato chodila každodenně do polí a trhala travu, která pak s rýží promíchána, byla jejich jediným každodenním pokrmem. Jiný příklad. Nedaleko osady Senbatu leží Tirunedungulam. Když jsem

do tohoto místa vstoupil, běžela mi naproti dvě děvčátka a volala hlasitě: »Svami (otče) pomoz nám, anebo hladu umřeme!« — »Kde pak jsou vaši rodičové?« táži se. — »Zemřeli.« — »Kde je váš starší bratr?« — »Ach, svami, když viděl, že nás neuživí, utekl a nás nechal na holičkách.« S těžkým srdcem šel jsem ihned a ubohým sirotkům něco koupil. Rýže byla příliš drahá; koupil jsem tedy trochu obilí a to nej-lacinějšího, které se obyčejně dává do-bytku. Tak zachránil se chudáci před smrtí, aspoň na čas.

Kdyby po nynějším dlouhém suchu dostavil se brzy déšť, dostali by chudí aspoň nějakou práci na polích. Než se to stane, kdo se ujme ubohých křesťanů? Někteří z chudých pariů dostávají až dosud práci u pohanů, kteří z chudoby svých dělníků chtějí těžiti, těžkou práci žádají a skrovný jenom plat dávají. Stoupá-li nouze, opouštějí ubozí křesťané své dědiny a táhnou daleko do krajin pohanů, kde se vyhlidky zdají býti lepší. Avšak co se stane potom s ubo-hými křesťany, kdo je bude ve víře vyučovati a udržovati, kdo jim bude svaté svátosti udělovati a jim přísluho-vati na loži smrtelném? Ovoce naší dlouholeté práce je v nebezpečení, že ztraceno bude na vždy. Jak tvrdý kříž to pro missionáře, který s námahou tak velkou je v pravé víře vyučoval a vychoval!

Avšak jak tomu mám zabrániti, když nemám peněz, abych ubohým pomohl? Obyvatelé Evropy mají jen slabé ponětí o děsném utrpení, které zde v Indii s hladomorem se dostavuje. Před několika měsíci přišel chudobný křesťan k francouzskému knězi a pravil: »Otče, je to pravda, že ve vaší vlasti hladomoru neznají? Ó, jak šťastní jsou asi obyvatelé takové země!«

Nežli skončím, upozorním ještě na velmi smutné nebezpečení, jaké hladomor sebou přináší. Ježto boháči jsou zde skoro všichni pohany, kteří katolické náboženství nenávidí, bývá chudobným křesťanům těžko, dostati u nich práci, dokud víře křesťanské zůstávají věrni. Tak přicházejí nově obrácení brzy do pokušení, vrátiti se do chrámů pohan-ských, aby dostali práci nebo podporu.

Před sňatkem musí všichni přísahati, že se nikdy nevrátí k pagodám Judův, t. j. pobanským chrámům, jež nazývají chrámy ďablovými, a všichni tak činí ochotně a rádi. Když však později nouze stále přibývá roste také pokušení.

Na konec z celého srdce děkuji těm, kteří mne při stavbě kaple v Mullaikudy tak velkomyslně podporovali. Kéž jim to Bůh bojně odplatí. Katolíci této osady nepřestanou denně za své dobrodince se modliti.

VIII. Spavost.

Spavost je nemoc,¹⁾ která od několika let už strašně řádí mezi africkými černochy a celé krajiny vyliďňuje. Člověk touto nemocí postižený propadá jakési neodolatelné malátnosti, která se jeví dlouhým nepřirozeným spánkem, chladně ovidivně a konečně bez bolesti nemocí podléhá. Katolické missie ošetřují takových nemocných na tisíce a sestra Maria Restituta z Alžiru píše v této příčině:

»Naši nemocní spavostí postižení umírají rychle. Od začátku června až podnes (20. srpna) měli jsme v nemocnici 40 úmrtí. Pres to nemocných neubývá; obyčejně ošetřujeme jich 50—60. Nemoc šíří se i v hlavním městě; i lidé, kteří před tím nikdy nebyli nemocní, jí propadají.

Bohužel nastala v poslední době u nás velká dražota. Přijmy naše se menší, vydání množí. Nyní živíme přes 100 nemocných. Mezi námi je většina střížena spavostí, jiní mají neštovice, anebo rány na těle. Mimo to živíme dělnice, ošetřovatele a ošetřovatelky, služebnictvo novicky a děti z okolních osad, které se u nás na přijetí prvního svatého přijímání připravují. Celkem 200 osob, a ani jednoho banánu, ani jednoho zemáku v zahradě. Všechno musíme den ze dne kupovati a to velmi draze.

Pochopíte, že toho naše pokladna dlouho nesnese. Zdejší místodržitel, protestant, půjčil nám kus neobdáné země. Mýtime a ohrabujeme nyní tvrdou půdu ze všech sil, abychom se z bídy dostali ven, a přece je to půda jenom

¹⁾ Právě dočítáme se v novinách, že známý německý lékař Dr. Robert Koch na začátku dubna vydá se do východní Afriky, aby zhubnou tu nákazu vyzkoumal a našel prostředky, kterými bylo by lze její šíření pokud možná zameziti.

vypůjčená a to od protestanta vydlužená! Kdybychom ji mohli zakoupiti, pak by aspoň byla jistota, že nepracujeme nadarmo.

Skoro všichni, kteří se odhodlali s missionáři a missijními sestrami nemocné ošetřovati, propadli smrti skoro jistě. Oni to vědí, ale nelekají se toho. Zároveň řadí již ode dvou let v celém kraji neštovice. Nezakročí-li sama božská prozřetelnost, jde zdejší národ, kterému právě vzešlo světlo víry, jistě záhubě vstříc.

»Nemocní postížení spavostí v osadě Kisubi«, pokračuje sestra Reslituta, »jsou ještě četnější nežli v hlavním městě. Sto i více jich ošetřuje se v missii. Šest sester, které koncem ledna do Ugandy odcestovaly, aby ošetřování nemocných převzaly, čekají netrpělivě

na dostavbu svého domu, aby lidumilné dilo mohly započítati. Zatím cvičí se v řeči domorodců.

Až dosud nenašlo se od spavosti léku žádného. Z Berlína poslali mi nedávno lék, abych jej zkusila; poslala jsem jej do Ugandy a jsem zvědava na výsledek. Jmenuje se »griserin«. Avšak i když není možná uzdraviti tělo, jest aspoň potěšitelná okolnost, že nikdo z nemocných, aťsi pohan, mohamedán nebo protestant, neodmítá od sebe milosti obrácení. A křesťané, jak nemocní tak i jejich ošetřovatelé a ošetřovatelky, kteří sestrám pomáhají, dávají hrdinný v pravdě příklad lásky k bližnímu, oddanosti a obětavosti. Postrach, který nemoc ponejprv se objeví všem nahnal, ustoupila nyní pocitu soustrasti a lásky k bližnímu.

Různé zprávy.

Dieceze brněnská. Dle katalogu, který nedávno byl vydán, čítala diecése brněnská dne 1. ledna 1906 1.074.803 obyvatelů, z nichž bylo katolíků 1.023.485, akatolíků 27.871, židů 23.426. Celá diecése je rozdělena na 7 arcikněžství a na 37 děkanství. V čele biskup, šest sídelních kanovníků, čestných kanovníků brněnské kapituly je 7. Mimo kapitolu v Brně je ještě kapitula v Mikulově, čítající probošta s 5 skutečnými a dvěma čestnými kanovníky. Biskupských radů je 44, konsistorních radů 124, auditorů konsistorních 59. Far je 429, beneficií jednoduchých 30, kostelů filiálních a kaplí jest 545, všech kněží jest 886. Kněží klášterních je 103. Klášterů mužských je 14, ženských 31. Všech členů řádů mužských je 159, ženských 328. Náboženský fond je patronem 106 far, kníže Liechtenstein Jan je patronem 23 far. V bohosloveckém ústavě je 93 chovanců, z nichž bude vysvěceno letos 18, v chlapeckém semináři jsou 102 chovanci. Infulovaní preláti jsou:

dva na Petrově v Brně, probošt ve Znojme a v Poeltenbergu u Znojma, preláti klášterů: augustiniánského na Starém Brně, benediktinského v Rajhradě, premonstrátského v Nové Říši. Dominikáni mají klášter ve Znojme, Piaristé v Mikulově, Minorité v Brně a v Jihlavě, Františkáné v Dačicích, kapucíni Brně, Třebíči a ve Znojme, Milosrdní bratři v Brně a v Letovicích, Redemptoristé v Brně. Nejstarším knězem je vldp. kapitolní děkan Robert Šuderla, nar. 1823, vysvěcený na kněze 1846, nejmladším je vp. kaplan ve Vratěnně Jan György, vysvěcený 1. listopadu 1905.

Pověřiví lidé. Bavorské noviny vypravují, že mnoho je lidí, kteří neptejí si u telefonu čísla třináctého, což hlavně je v menších osadách. V horním Bavorsku odmítlo tuto nešťastnou třináctku 35 osob, proto vzali si ji poštovní úřady a jiné veřejné státní úřady. I v jiných krajích Bavorska opakoval se týž úkaz a bylo vždy 20 až 30 osob, které naprosto odmítli třináctku.

69letý primiciant. V Kolíně nad Rýnem slavil v prosinci 1905 primici 69letý muž a četl první svou mši svatou u přítomnosti svých dospělých dětí, syna, který je úředníkem soudním a dcery, která je učitelkou. Primiciant jménem Krahe, byl roku 1856 v alumnátě, nemohl však pro krátkozrakost býti na kněze vysvěcen. Šel na učitelství a oženil se. Když mu před několika lety zemřela manželka, šel s prosbou ku kardinálovi kolínskému Fischerovi, který mu pomohl, aby se jeho vroucl přání vyplnilo. Dosáhl papežskou dispens a byl vysvěcen na kněze. Bylo dojemno pohlédnouti na starého primicianta, jemuž přísluhovali při oltáři dva jeho bývalí spolužáci.

Cirkevní statistika. Ve Velké Británii, to jest v Anglii, ve Walesu a v Škotsku bylo počátkem letošního roku 3939 kněží, z nichž bylo řeholních 1359; přibýlo jich za rok o 145. Kostelů a kaplí je 2013, o 5 více než koncem roku 1904. Katolíků, kteří vyznamenáni byli od státu rytířstvím, je nyní 64. V domě lordů je 34 katolíků. — V celé britské říši je deset a půl milionu katolíků, z nichž je v britské Americe 2,650.000. — V severních amerických Spojených Státech bylo při sčítání lidu dne 31. prosince 1905 napočteno 12,651.944 katolíků. Roku 1905 přestoupilo tam ku katolicismu 189.151 osob. Nejsilnější církví po katolicech jsou tam Methodisté, kteří mají 6 milionů členů.

Papežská tělesná stráž. Ve dnech 20.—24. ledna t. r. slavila v Římě památku svého čtyřstaletého založení papežská garda. Založil ji roku 1506 papež Julius II., který najal a uvedl do Vatikánu dvě stě Švýcarů pod hejtnanem Kašparem ze Silenů. Julius II. používal jich jednak v bojích proti Francouzům, jednak ku své ochraně. Roku 1527 byli všichni až na dvanáct mužů, když vtáhl do Říma Karel Bourbonský, při boji pobiti. Roku 1548 byli opět papežem Pavlem III. zříceni v počtu 225 mužů, což později doplněno na tři sta. Když dobyl Řím Napoleon, byla tato stráž až do roku 1814 zrušena, pak opět v síle 100 mužů obnovena. Skoro polovina jest jich vždy ze švýcarského kantonu Wallis, kde je až doposud vyznamenání sloužití jako voják papeží, druhá polovice bývá

z ostatních švýcarských katolických kantonů. Jejich náčelník bývá plukovníkem, kterým je nyní baron Meyr ze Schanensee. Mají překrásný, malebný kroj, který prý navrhl zeniální Michel Angelo; až doposud mají za zbraň holopartnu. V Římě nejsou však příliš, jako cizinci, oblíbeni a ujišťuje se, že nebudou již více doplňováni.

Sbor kardinálský. Počátkem letošního roku bylo 63 kardinálů, z nichž přináleželo k 1. sboru 6, k 2. sboru 49, ku 3. sboru 8. Z nich bylo Italů 36, z jiných zemí 27. V Římě a okolí jich bydlilo 29, jinde 34. Jeden byl jmenován ještě od papeže Pia IX., 56 od Lva XIII. a 6 od nynějšího svatého Otce Pia X. Co do stáří jsou mezi 80 a 90 lety 4, mezi 70 a 80 21, mezi 60 a 70 28, mezi 50 a 60 8, mezi 40 a 50 dva (Skrbenský a Merry del Val), nejstarší je arcibiskup pařížský Richard, s 86 lety, nejmladší se 40 lety Merry del Val. Dva kardinálové jsou z řádu oratoriánů, po jednom jsou z řádů: Františkánů, Kapucínů, Benediktínů, Augustiniánů, Karmelitů a Jesuitů. V Rakousko-Uhersku je šest kardinálů, tolikéž ve Španělsku a ve Francii, v Německu jsou tři, po jednom mají Portugalsko, Belgie, Irsko, severoamerické Spojené Státy, Brazílie a Austrálie. Z těchto cizomců bydlí stále v Římě dva Španělé Merry del Val a Vives y Tuto, Němec Steinhuber a Francouz Matthien. Roku 1904 zemřeli 3 kardinálové a 11. prosince byli čtyři noví jmenováni.

Jubileum ve Filippsdorfě. Dne 13. ledna 1906 bylo čtyřicet let, co zjevila se božská Matka Magdaleně Kadeové a zázračně ji uzdravila. Jubileum bylo slavně oslaveno dvoudenní pobožností. Maria Magdalena Kadeová zemřela 10. prosince 1905. Narodila se ve Filippsdorfě v severních Čechách 5. června 1835 a byla dcerou chudického tkalce. Žila v úplném ústraní u otce, který byl vdovcem, s bratrem po mnoho let až učinila ji světoznámou prazvláštní událost. Roku 1856 onemocněla zápalem plic a sotva že ozdravěla dostala zápal plic, jenž utvářel se velmi hrozně, takže byla blízka smrti. Nejhůře bylo jí v noci ze dne 12. na 13. leden 1866; odevzdána do vůle Boží a smřena

s Bohem očekávala trpělivě svou poslední hodinku. Tu o 1/22 hod. v noci ukázala se jí Panna Maria a pravila: mé dítě, od nynějška se uzdravíš. Magdalena ozdravěla, mohla hned ráno jíti do kostela, pro velkou zimu však dovolili jí to domácí až v neděli následující. Svědci zázraku tohoto žijí až doposud, hlavně její bývalá ošetřovatelka. Jisto jest, že náhle a úplně ozdravěla a nikdy již až do smrti vážně nechuravěla. Z vděčnosti vzala si Maria Magdalena Kadeová za životní úlohu pomáhati trpícím kde a jak mohla. Po celý život nejedla masa. Žila jen pro filipsdorský kostel, vše co dostala darem, odevzdala kostelu. Od roku 1885 usadili se ve Filipisdorfu Redemptoristé, kteří tam vystavěli nádherný chrám Páně. Vzdor velké zimě shromáždil se ku pohřbu, který byl 13. prosince, nevidaně velký počet lidí. Památka na Marii Magdalenu Kadeovou nezahyne, neboť je spojeno její jméno se založením oblíbeného nyní poutního místa Mariánského, Filipsdorfu.

Růženec mu zachránil život. Koncem prosince 1904 byl hon v Šratenbruku, při němž byl též pan Jan Hiesberger, statkář z Melku. Neopatrnosti nešikovného střelce byl tento pán postřelen a zasáhl ho poněkud málo dva broky. Třetí brok, byl by ho asi poranil nebezpečně, neboť mu vnikl do těla ze strany mezi žebra, ale zadržen byl několika předměty, jež měl statkář v kapse u vesty, a sice měl v ní tužku a růženec. Právě do obou těchto věcí vrazil brok, tužku prostřelil a uvázl v zrnkách růžence, nijak dále ho neporaniv.

Nový oltář našeho rodáka. V kostele OO. redemptoristů ve Vídni u Panny Marie na Pobřeží byl nedávno posvěcen nový, nádherný oltář, zasvěcený našemu krajanovi blahoslavenému P. Klementu Hofbauerovi. Dřívější oltář, který pocházel z roku 1888 a byl dosti jednoduchý, byl odstraněn. Je na evangelijní straně, vedle kazatelny a protože spočívá úplně na zdi, bylo možno, že je přiměřeně slohu kostela, který je gotický, hodně vysoký. Na oltářním stole jsou skvostně vyřezávané, až do polovice oken zasahující gotické přiměřeně upravené sloupky,

kteří tvoří tři výklenky, v prostředním je relikviář stříbrný, bohatě vyzlacený a drahokamy vyzdobený, v němž jsou ostatky blahoslav. Klementa Hofbauera, který zemřel ve Vídni 1820 a 1888 prohlášen byl za blahoslaveného. Po obou stranách jsou ve výklencích dvě gotickému slohu odpovídající sochy andělů, držící v rukou pentli, na níž jsou napsány vynikající ctnosti blahoslav. Klementa Hofbauera. Vše ukončeno nahoře pěknou věžkou, v níž stojí socha Hofbauera. Oltář je krásnou ozdobou celého chrámu Páně.

Pomník Pia X. Náš svatý otec Pius X. získal si rázem svou prostodušností, rozhledem vážnosti a lásky všeho křesťanstva. Nikoho tedy nepřekvapí, že sbírali katolíci celého světa příspěvky na pomník papežův v Riese, rodném jeho městě. Pomník byl odhalen na podzim 1905 na růžencovou slavnost, nebyl však ještě úplně zpracován, a teprve nyní se dokončuje.

Katolíci v Berlíně. Roku 1888 bylo v Berlíně 130.000 katolíků, rozdělených ve čtyři farnosti s dvěma kostely farními, 2 většíma kaplemi a s 18 kněžími, pracujícími v duchovní správě. Nyní je tam 200.000 katolíků, v osmi farnostech se šesti velkými farními kostely; mimo to jsou čtyři kuratie s 2 kostely, 3 jiné kostely a 13 kaplí v ústavech; kněží pracuje v duchovní správě osmdesát.

Františkáni v severním Tyrolsku. Františkánská provincie v severním Tyrolsku čítala dne 1. ledna l. r. 405 členů, a sice 206 kněží, 44 kleriků, 17 noviců a 138 bratří. Klášterů je 21. Mimo to působí z této provincie 19 kněží a 11 bratří v missiích, hlavně v jižní Americe v Bolívii. Provincie tato byla založena roku 1580 a čítala z počátku jen 4 kláštery, roku 1783 bylo jich 18, z nichž bylo 9 mimo Tyrol. Tehdy čítalo oněch 9 tyrolských klášterů 208 kněží, 15 kleriků a 43 bratří.

Německý katolický školský spolek se sídlem ve Vídni měl počátkem letošního roku 50.125 přispívajících členů, 6600 dobrodinců a byl rozvětven v 369 farnostech.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Čes. Budějovic. Tisícere vzdávám díky sv. Gerardu za vyslyšení mé prosby po vykonané 9denní pobožnosti. Buď za to sv. Gerard ode všech oslavován. M. F.

Z Opavy. Vrouel díky vzdávám božskému Srdci Páně, Panně Marii Opavské a sv. Josefu za vyslyšení prosby v důležitých záležitostech. Budíž za to pochváleno nejsv. Srdce Ježíšovo. P. F. S.

Z Otice. V jisté trapné záležitosti obrátila jsem se s celou důvěrou k božskému Srdci Páně, přesvaté Panně Marii a k sv. Josefu, hledajíc pomoci a vyslyšení. Slibila jsem uveřejnění, budu-li vylyšena. Modlitba má byla vyslyšena, a proto spěchám se slibem svým a nepokornější díky vzdávám za milost a pomoc mi prokázanou. Fr....a.

Křesťanské vyučování.

(Hlavní úmysl.

Lidé nebyli nikdy bez vyučování. Sám Hospodin Bůh poučoval lid svůj a mluvil k svatým patriarchům; později mluvil k lidem skrze svaté proroky, kteří jménem Božím lid israelský poučovali, napomínali k pokání, kárali jeho nepravosti a těšili naději na zaslíbeného Vykupitele. Když se naplnil čas, poslal Bůh jednorozeného Syna svého na tento svět, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Tento Syn Boží sám kázal učení své a učil lid vůli Boží znáti, učení své nebeské mnohými potvrzoval zázraky, ukazuje tím, že jest Bohem-člověkem. Velmi krásně dí o tom sv. Pavel v listě k židům: »Mnohokrát a mnohými způsoby mluvil někdy Bůh otcům skrze proroky; nejposléze, v těchto dnech mluvil nám skrze Syna, jež ustanovil dědicem všech věcí, skrze něhož učinil i věky.« Tento Syn Boží vykoupiv lidi smrtí svou na kříži a maje vstoupit na nebesa, postaral se i dále o vyučování lidí. K tomu cili vyvolil si 12 apoštolův a 72 učeníků, jimž dal rozkaz, aby šli do celého světa a učili všechny národy, učili je zachovávat všecko, cožkol byl přikázal. Svati apoštolé a učenci Páně poslechli rozkazu Božího a Duchem svatým osvíceni počali kázati učení Pána Ježíše židům i pohanům, aby všichni dospěli k poznání pravdy Boží. Mělo snad po smrti apoštolů přestat všecko kázání a vyučování? Po svatých apoštolech koná úřad jejich dále církev svatá, zbudovaná od samého Spasitele našeho, aby dále pokračovala v díle vykupitelském. Jsou to sluhové církve Páně, biskupové a kněží, kteří mají dále učení Pána Krista hlásat, lid poučovat, napomínat, varovat a kárat, aby všichni dosáhli spasení věčného.

Vyučování svatému náboženství a životu křesťanskému jest velmi důležitou prací duchovních pastýřů. Vyučováním křesťanským, vykládáním zjevené pravdy otvírá se dospělým nevěřícím cesta k církvi, do kteréž jak vcházejí skrze křest svatý. Vyučováním křesťanským mají pokřtěné děti poznati a milovati toho, na jehož jméno pokřtěny jsou, mají se vzdělávati za dospělé křesťany, kteří by ze své víry počet vydati uměli a dle ní život svůj spravovali ke cti Boží a svému spasení. Aby pak to činiti mohl, potřebuje člověk křesťan ustavičně takového vyučování křesťanského. Tohoto vyučování křesťanského dostane se lidem rozličným způsobem. Již doma jsou rodiče povinni od nejútlejšího mládí děti své poučovati o Pánu Bohu, mají v srdce jejich vštěpovati lásku, úctu a poslušnost k Pánu Bohu, vyučovati a vychovávat je v kázni a bázni Boží. Když děti dospějí trochu, svěří je rodiče škole, aby tam byly jejich děti vyučovány a vychovávány ve ctnosti a nevinosti. Toť úkolem učitele a kněze. Jak krásné to povolání cvičiti děti v dobrém, aby prospívaly moudrostí a milostí před Bohem i před lidmi! Jak krásné to povolání, ale jak těžké udržeti tyto miláčky Pána Krista ve ctnosti

a bázni Boží! Mnoho nebezpečí drazí nyní na mládež i ve škole i mimo školu. Mnozí nerozumní učitelé chtějí náboženství vůbec odstranit ze školy jako nepotřebnou věc, a místo něho chtějí nahradit vědou, ta že učiní z dítek pravé lidi. Ale marné vše! Mravnost na vědě toliko založená jest podobná domu na písku vystavěnému, přijdou bouře, přijde přívál a dům se sboří; přijdou pokušení a sebe učenější člověk neodolá mnohdy, nemá-li základ ctnosti a mravnosti své ve svatém náboženství. Proto mají katecheti veliký a důležitý úkol, díky co nejvíce vyučovati pravdám svatého náboženství a cvičiti je v křesťanských ctnostech a dáti jim takto pevný základ zbožného a mravného života.

Dospívající mládež potřebuje ještě více poučování o pravdách svatého náboženství na křesťanských cvičeních anebo chodí-li do školy, tedy na školách středních a vyšších. Tato mládež jest nejvíce vydaná nebezpečím nynějšího světa. Kazi ji lidé zlí, kazi ji špatný, nevěrečný a nemravný tisk, kazi ji špatné příklady a společnosti a čirá nevěra usiluje o to, aby ji zbavila veškeré naděje na život lepší, na život věčný. Tu nepomůže nařikat, nýbrž je třeba práce, mládež varovat, napominat, poučovat o pravdách svatého náboženství, aby se nedala svést lichými hesly od pravé cesty, poučovat o ctnostech, které jedině člověka šlechtí, aby utvrzena jsouc v dobrém, odolala všelikému nátlaku zla a hříchu. Proto má kněz co nejvíce se snažit, aby mládež ráda chodila na kázání a na křesťanská cvičení, aby obľíbila si slovo Boží. Nemůže-li tímto způsobem mládež poučovat, hleď jí půjčiti dobré, mravné knihy, v nichž víra svatá a mravnost se hájí. Hleď mládež spojit ve spolek křesťanským, v jednotě, a tam máš opět příležitost poučovati ji o všem dobrém a prospěšném, zvláště o pravdách svaté víry naší.

I dospělí křesťané potřebují poučování ustavičné, aby nezapomněli na svaté pravdy a na povinnosti křesťanské. Ovšem má tu kněz krásný a vznešený úkol jako kazatel, jako duchovní pastýř, aby ovečky své živil pokrmem slova Božího ve chrámě Páně i při každé příležitosti, kdy má s tím neb onim co jednati, má zarmoucené těšiti, pochybujícím dobře raditi, neumělé učiti, aby všichni zachráněni byli a jednou k patření na Boha tváří v tvář dospěli. Heslem našim budiž: Sebe a jiné co nejvíce cvičiti v pravdách svatého náboženství.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymíjaje (ic), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886, č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za horlivé vyučování svatému náboženství a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Sebe i jiné poučovati ve svatém náboženství.

Úmysl v dubnu: Sjednocení křesťanských církví.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V březnu modleme se za křesťanské vyučování.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. Č.	Sv. Rudesinda , bisk. (909). — Za dar kajtenosti. Zachování postu. Smíření manželů. Postní kazatelé. Zbožné vychování mládeže. Za dar čistoty.	
2. P.	Bl. Anežky České , řehol. (1282). — Trnové koruny Páně . — Pokoj a mír v zemích našich. Kazatelé postní. Vítězství práva a spravedlnosti.	
3. S.	Bl. Bedřicha , op. ř. prem. (1177). — Touha po dokonalosti. Oškvllost nad hříchy. Obrácení velkých hříšníků. Nemocní a umírající. † kněz.	
4. N.	<i>Neděle I. v postě.</i> Sv. Kazimira , králev. (1438). — Láska k Rodičce Boží. Dar čistoty srdce. Smíření národů. Katoličtí na Rusi. Dar moudrosti.	
5. P.	Sv. Perpetuy a Felicitas , muč. (203). — Křesťanské matky. Zbožné vychování dětí. Trpělivost v protivenství. Duše v očistci. Dar dobré rady.	
6. Ú.	Sv. Kulety , panny (1447). Obnova srdce našeho. Hojná kajenosti. Napravení neblahých poměrů. Vítězství pravdy Boží nade lži. Obrácení hříšníků.	
7. St.	Sv. Tomáše Aquin. , vyzn. a uč. církevního (1274). — Dar pravé moudrosti. Bohoslovné ústavy. Katoličtí učenci. Obrácení nevěřců. Dar pobožnosti.	
8. Č.	Sv. Jana z Boha , zakl. řádu (1550). — Řád Milosrdných. Křesťanská láska k bližnímu. Dar bázně Boží mládeži. Nemocní a umírající. † kněz.	
9. P.	Sv. kopl a hřebů Páně . — Sv. Františky Řím. , vd. (1440). — Pobožnost k umučení Páně. Úcta svatého anděla strážného. Více rodin. † bratr.	
10. S.	Sv. 40 vojinů , muč. v Sebaste (320). — Dých křesťanský ve vojsku našem. Odvrácení pohoršení. Pokoření nepřátel Božích. † rodiče. Dar čistoty.	
11. N.	<i>Neděle II. v postě.</i> Sv. Vincence , muč. (630). — Statečné vyznání víry. Postní kazatelé. Přemáhání pokušení. Zapírání sebe. Láska k bližnímu.	
12. P.	Svatého Řehoře Vel. , pap. a uč. cirk. (604). — Sv. Otec Pius X. a jeho snahy. Zvelebení zpěvu církevního. Obrácení pohanů. Horlivé kněžstvo.	
13. Ú.	Sv. Nicephora , bisk. (828). Velepastyřové naši. Časté a hodné přijímání. Úcta nejsvětější Svátosti. Lidové missie. Zemřelí kněží. Dar stědrosti.	
14. St.	Sv. Mathildy , cis. (968). — Pamatování na věci poslední. Věrné plnění vůle Boží. Odvrácení všeho zlého. Napravení mládeže. Láska k bližnímu.	
15. Č.	Sv. Longina , muč. (80). — Vroucná láska k Srdci Páně. Za křesťanskou statečnost. Obrácení Anglie na víru katolickou. Missie mezi pohany.	
16. P.	Posv. plátna Páně . — Sv. Herliberta , bisk. (1021). — Pobožnost křížové cesty. Spolek sv. Petra Klavera. Apoštolát svatého Cyrilla a Metoděje.	
17. S.	Bl. Jana Sark. , kn. muč. (1620). — Dar síly a trpělivosti v soužení. Bratrstva růžencová. Zvelebení poutního místa. † kněz J. S. N. Nemocní.	
18. N.	<i>Neděle III. v postě.</i> Sv. Edvarda , krále. — Císař a král nás. Jistá rodina. Obrácení Anglie na víru katolickou. Církev na východě. Křesť. mládež.	
19. P.	Sv. Josefa , pěstouna Páně. — Důvěra k svatému Josefu. Řemeslnické společnosti a svato-josefské jednoty. Za křesťanské muže. † dvě osoby.	
20. Ú.	Sv. Cyrilla , jerusalémského bisk. a uč. cirkv. (381). — Učitelé svatého náboženství. Zbožné vychování mládeže. Střední a vysoké školy. † kněz.	
21. St.	Sv. Benedikta , patr. řeh. (543). — Řád benedikt. Bratrstvo nejsvětější Svátosti. Touha po dokonalosti. Šťastná hodina smrti. Výchova mládeže.	
22. Č.	Bl. Mikuláše Flue , poust. (1487). — Dar pravé zbožnosti. Nemocní a umírající. Duše v očistci. Pokoření nepřátel Božích. Láska v rodině.	
23. P.	Sv. Viktorina , muč. (484). — Pěti ran Krista Pána . — Pobožnost křížové cesty. Dar trpělivosti. Přemáhání náruživosti. Dar pokory. Dobrodinci.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	S.	Sv. Simeona , muč. (1472.) — Bázeň před hříchem. Smíření manželů. Odstranění hříšné příležitosti. Duch křesťanský v rodinách. Dobrodinci.	
25.	N.	Neděle IV. v postě. Zvěstování Panny Marie . — Vděčnost za vtělení Syna Božího. Následování ctnosti Panny Marie. Jednoty panenské.	
26.	P.	Sv. Haštala , muč. 1. stol. — Pohrdání světem a jeho radostmi. Obrácení velkých hříšníků. Dar jednoty a svornosti v domě. Za zemělé rodiče.	
27.	Ú.	Sv. Ruperta , bisk. v 8. stol. — Velepastyřové naši. Osvícení mysle. Katolíci na Rusi. Sjednocení Slovanů ve víře katolické. Zemřeli kněží.	
28.	St.	Sv. Jana Kapistrana , kn. (1260). — Postní kazatelé. Obrácení nevěrců a bludařů. Vítězství svaté církve nad nepřáteli. Dobrodinci. † matku.	
29.	Č.	Sv. Ludolfa , bisk. m. ř. prem. (1250). — Setrvání v dobrém. Missie v Africe. Apoštolát modlitby. Obháji zájmů křesťanských. Dar čistoty.	
30.	P.	Nejdražší krve Páně . — Sv. Jana Klimaka , op. (605). — Láska k ukřižovanému Spasiteli. Upřímné pokání a polepšení života. Dar kajlenosti.	
31.	S.	Sv. Quida , opata (1076). — Obnova křesťanských společností. Hojní kajenici a horliví zpovědníci. Zemřeli údobé katolických bratrů.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Jestli kdy bylo potřeba vyučovati pravdám svatého náboženství ve škole a v kostele, tak je to v době naší. Na jedné straně jeví se veliká netečnost a nevědomost ve svatém náboženství a na druhé opět veliká pýcha a čirá nevěra, zavrhuje náboženství vůbec. Není jiné pomoci, leč aby kněží ve vši horlivosti ujali se těžkého úkolu jako neohrožení kazatelé slbva Božího, a jako vzdělaní a moudří učitelé ve vyučování a vychovávání mládeže jim svěřené. Čím více ditky a dospělí pravdy Boží poznají, tím více budou je milovati a dle nich svůj život zařizovati. Příčinou netečnosti a lenosti v dobrém jest jak u učených tak neučených nevědomost. Budou-li lidé pravdy Boží a z nich vyplývající povinnosti znáti, budou je též konati a víry svaté sobě vážiti. Vyučovati budu hříšníky cestám Tvým a bezbožní k Tobě se obrátí!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsí vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za horlivé vyučování svatému náboženství a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastrži qehranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buďž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hešo apoštolské: Sebe i jiné poučovati ve svatém náboženství.

Úmysl v dubnu: Sjednocení křesťanských církví.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XL.

Vychází
počátkem každého měsíce.

DUBEN 1906.

Srdcem Ježíšovým, které jest mi cestou, pravdou a životem blížím se Tobě, věčný Otče! Tímto božským Srdcem klaním se Tobě za ty, kteří se Ti neklaní; miluji Tě místo těch, kteří Tě nemilují. (Bl. Markéta Alac.)

Čiňme pokání!

Obratťe se ke mně celým srdcem svým, s postem a pláčem
i s křivením, a roztrhněte srdce vaše a ne rouche vaše a obratťe
se k Hospodinu Bohu svému. (Joel 2, 12. 13.)

jasné letní půlnoci zahrčel venkovský povoz na návsi tiché pohorské osádky; vozka zastavil u fary a zatáhl za rukověť u zvonce. Po chvíli ozval se z fary hlas: »Kdo to? Co si přejete?« — »Prosím, velebný Pane, k nemocnému; ranila ho mrtvice, daří se mu velmi špatně,« zněla odpověď. — »Ano, již jdu do kostela; zastavte se také laskavě u kostelníka!« Po chvíli ujížděl po bílé silnici povoz, na něm seděl v čisté rochetce kněz nesa Tělo Páně; cestou modlili se s kostelníkem růženec, když dojeli do přespolejší obce, zářila již zdaleka osvětlená okna chalupy, v níž byl umírající. Dojeli zavčas; nemocný byl sice již slab, smrtelný pot vyvstával mu na znaveném čele, oči se mu kalily, dech krátil, tváře bledly, nicméně však mohl ještě vykonati svatou zpověď a přijal v plném vědomí svátosti umírajících. Dokonav svaté obřady, pomodlil se kněz s nemocným a přítomnými několik případných modliteb, pak křesťanským pozdravem se s nimi rozloučil. Venku před domem stálo několik mužů; pozdravili kněze, a vešli do domu; kněz sedl na vůz, a cestou ptal se kostelníka: »Kterí to byli muži, co venku čekali, až jsme vyšli?« — »Byl to představený obce se dvěma svědky; nemocný chce utínni pořádek a poslední vůli,« pravil kostelník. Kněz se mimoděk zamyslel; často volají ho k nemocným, blaze umírají ti, kteří celým životem připravovali se na smrt; kdo však neustále odkládá s pokáním, na smrt ani nepomyšlí, zda bude moci spořádati všechny své záležitosti věčné i časné v posledním okamžiku, kdy smrt se ho již dotkne ledovou rukou svou, kdy zápasiti bude v něm život se smrtí? Neodkládejme proto pokání, nýbrž počneme životem kajeným hned. Zvláště doba svatopostní, kdy každý křesťan dle přikázání církevního spořádati má své účty s Bohem, připomíná nám povinnost odřici se hříchu a v Kristu počíti nový život. »Obratťe se proto k Bohu celým srdcem svým, s postem a pláčem i s křivením, a roztrhněte srdce svá a ne rouche svá!« Tak čínice zavděčíme se Srdci Páně nejlépe, neboť Srdce Jeho má větší radost nad jediným hříšníkem pokání čínícím, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují. Nikdo neodkládej pokání na dobu pozdější, dokonce na lože smrtelné; kdož ví, popřeje-li mu Prozřetelnost k tomu času a milosti. Kéž rozjímání následující přiměje nás pokání zavčas konati.

»Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co bylo zahynulo.« (Luk. 19, 10)
»Ját jsem přišel, aby život měli, a hojněji měli.« (Jan 10, 10.) »Praví Bůh: Nechej smrti bezbožného, ale aby se obrátil bezbožný od cesty své a živ byl. Obratťe se, obratťe se od cest svých nejhorších: a proč byste měli umřít, dome israelský?« (Ezechiel 33, 11.) Bůh jest neskončeně milosrdný a dobrotivý, Syn jeho jest pastýř dobrý, hledá ovci ztracenou, až ji nalezne, běda však tomu, kdo zneužívá trpělivosti božské!

1. Když Samuel, prorok starozákonní, sestarál, řekli jemu starší izraelští: »Ustanov nám krále, jak mají všichni národové.« Řeč ta nelíbila se Samuelovi, ale Hospodin nařídil, aby se stalo dle vůle lidu. Vzal pak Samuel nádobku oleje, vytil jej na hlavu Saula, polbil ho a řekl: »Aj, pomazal tebe Hospodin nad dědictvím tvým na knížete a vysvobodíš lid jeho z rukou nepřátel jeho, kteříž vůkol něho jsou.« (I. Královská 10, 1.) Tak Bůh povolal, posvětil Saula k vysokému úřadu a dal mu svou milost. Ale Saul milosti té si nevážil, nýbrž přestupoval lehkovážně příkázání Boží. Nejsa ku kněžství povolán, přinesl oběť zápalnou (I. Král. 13.), proti zákazu Hospodinovu podržel nejpěknější kusy ze stád Amalekitských. (I. Král. 15.) Takovým způsobem stával se Saul nedůstojným dalších milostí, proto Duch Boží odstoupil od něho, opanoval ho duch zlý. Konec jeho byl přesmutný; skončil sebevraždou. Byla tehdy právě vojna s Filištinskými, bitva svedena na hoře Gelboe; padlo mnoho israelských, mezi nimi Jonathas a jiní dva synové Saulovi. Všecken svízel bitvy obrátil se na Saula, an zoufale bojoval, až posléze i sám od nepřátelských střelců těžce raněn jest. Ze všech stran doráželi naň Filištinští, usilujíce ho zajmouti. V zoufalosti nalehl na svůj vlastní meč a probodl se.

Proto jest nám Saul výstražným příkladem lidí, kteří nedbajíce příkázání Božích, kupí hřích na hřích; konec jejich bývá prasmutný.

2. Ze všech národů starověku povolal Bůh ku pravé víře pouze národ israelský; jej vysvobodil z otroctví egyptského, dal mu desatero Božích příkázání, uvedl ho v zaslíbenou zemi, poslal proroky. Sám Ježíš Kristus pravil, že přišel, aby nejprve povolal k víře ztracené syny národa israelského. Ale Israel nechtěl slyšeti hlasu spasného. Ještě tenkrát, když Pán Ježíš bera se do chrámu na hoře Olivetské zaplakal hořce nad ubohým městem, které ho poznati nechce v trestuhodné zaslepenosti své, byl čas příhodný, aby národ a město ušlo zkáze. Ale národ nedbal toho, co mu bylo ku prospěchu. Proto přišel nepřítel, ztroskotat svaté město, zničil nádherný chrám, a lid israelský rozpráší do všech koutů země.

Běda každému, kdo odporuje udělení milosti božské!

3. Nejsmutnější doklad zanedbané milosti Boží máme na Jidáší. Jidáš byl apoštolem, právě jako Petr, Jan, Jakub, a j., dostalo se mu těchže milostí, jako jim, Jidáš vymítal zlé duchy, jako jiní apoštolové, a přece stal se zrádcem a umřel jako samovrah, protože pohrdal milostí Boží. Ještě při poslední večeři pohlížel Pán laskavě na Jidáše, ač věděl, že ho zradí, na hoře Olivetské promluvil k němu slovy laskavými; ale Jidáš nedbal, nepoužil nabízené milosti, proto také dokonal v zoufalství.

Tři uvedené příklady buděť nám výstrahou; neodkládejme pokání, přítomné doby svatopostní použijme, abychom smířili se s Bohem, vyznali se kajcně ze všech hříchů a s pomocí Boží počali život nový, život Bohu milý. »Dnes uslyšíte-li hlas Hospodinův, nezatrvejte duši svých.« (Žalm 94, 8.) Neodkládej nikdo pokání na lože smrtelné, kdož ví, není-li jím lavice, v níž sedíš, podlaha na níž stojíš, postel na kterou večer ulehneš, ulice na kterou dnes na procházku vyjdeš, vůz, na kterém dnes pojedíš. Řekl kdosi duši své: »Duše, máš mnoho zboží složeného na mnohá léta; odpočivej, jez, pij, hodu.« I řekl jemu Bůh: »Blázne, této noci požádám duše tvé od tebe, to pak, cos připravil, čím bude?« (Lukáš 12, 19. 20.) Co jest jistější než to, že jednou umřeme? Asi 36 milionů lidí odebirá se ročně z vešdejšího života na věčnost, tedy za měsíc umírají asi 3 miliony, za den 100.000, v hodině 4166 lidí. Také i každý z nás bude náležeti jednoho dne v armádu mrtvých. Proto starejme se, abychom měli v lampičce své olej, když snoubenec z nenadání se ukáže (Matouš 25, 12.), pečujme o nesmrtelnou duši svou, aby byla v milosti Boží. Čiňme pokání, neoslyšme hlasu církvě okazčích jeho života; ale kdožby spoléhaje na to odkládati chtěl pokání na hodinu smrti, na lože smrtelné, ať pohlédí na levou stranu kříže, a tam pozná, jak umírá hříšník zatvrzelý.

Dr. Rud. Zhdáň.

Sedmero bolestí Panny Marie.

Napsal Jarolím St. Pavlík.

Radost a žalost se obvykle střídá v životě lidském. Tak bylo i u blahoslavené Panny Marie v den, kdy milého svého Synáčka v chrámě obětovala. Simeon, stařec zbožný, velebil Hospodina, že mu popřál milost spatřiti před svou smrtí Spasitele světa, a blahopřál Marii a jejímu ženichu, nad čímž se oni upřímně radovali a nade vším se divili, co bylo o Ježíši řečeno. Avšak Simeon hned připojil: Aj, postaven je tento k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a na znamení, jemuž se bude odpíratí, a meč tvoje vlastní duši pronikne, aby zjevena byla myšlení mnohých srdcí. Meč bolestí měl proniknouti srdce blahoslavené Panny. Bylť to meč sedmý. První byl jí hned teď vklán do srdce, když uslyšela smutnou novinu, že mnozí budou odpíratí a se protiviti jejímu Synu; druhý nedlouho potom, když musila s ním utéci do Egypta; třetí, když v Jerusalemě své Dítě ztratila; čtvrtý, když ho — muže bolestí — na křížové cestě potkala; pátý, když pod křížem stála; šestý, když ho mrtvého na klíně držela; sedmý konečně, když ho k hrobu doprovázela. Proto se maluje Panna Maria bolestná se sedmi meči v srdci svém.

Blahoslavená Rodička Boží porodila sice božské Jezulátko bez bolesti; neboť bolesti ty jsou trestem za hřích dědičný. Ta, jež dědičného hříchu neznala, neměla pro svou osobu ani následků jeho něsti, vyjma smrt, již musela podstoupiti, protože měla býti svému božskému Synu ve všem podobnou. Ale brzo po porodu Ježíška, osmého dne při jeho obřezání a čtyřicátého dne při jeho obětování musila k vůli němu trpěti. — Tvoje bolesti, křesťanská matko, kteráž bolestné Matce Boží v mnohém ohledu se rovnáš, počínají hned při porodu dítěte; ty musíš na sobě zkusiti, co Pán Bůh řekl k Evě: »Rozmnožím bídý a početi tvá; v bolesti roditi budeš děti, a pod mocí muže budeš, a on panovati bude nad tebou.« Vždyj bolestnou Matku, aby ti pomohla přestáti šťastně těžké hodiny, a obětuj Pánu Bohu tvoje bolesti své, když přijdeš se svým dítkem k úvodu, abys přijala požehnání kněze.

Když přišli tři mudrci z východu, aby navštívili Vykupitele, jej pozdravili, jemu hold vzdali, jemu dary dali, měla upřímnou radost Panna Maria. Ale ne dlouho měla trvati ta její radost; neboť Herodes pomýšlel Dítě její zavraždit. Ono se již teď ukázalo jako znamení, jemuž se odpíralo. V noci musila s lože vstáti, Betlem opustiti a do Egypta utéci. Cesta do Egypta byla spojena s mnohými obtížemi a nebezpečnostmi; Maria a Josef byli ve strachu, aby jich nevyslídili a nedohnali pochopí Herodesovi, byli ve strachu před loupežníky a dravou zvěří, měli starost, kde najíti v poušti potravu, a zdali v Egyptě najdou práci a výdělek. — Nejinak vede se tobě, křesťanská matko, když dítě tvé vyrůstá. Ono křičí a chce chleba, potřebuje šaty a jiné věci, ty mu musíš s pomocí manželovou všechno nutné opatřiti, a též stojíš často před otázkou: Kde vzít? Výdělek je malý, a potřeby jsou veliké. Jak snadno může tvé dítě potkatí nějaká nehoda; aby měl člověk 100 očí a dával pozor; aby byl stále ve strachu, když se musí vzdáliti ze světnice. Ježíšek aspoň poslouchal; ale tvoje děti nechtějí poslouchati, jedno křičí přes druhé, ty abys ustavičně se dožírala. Ach, jak velké trpělivosti tady třeba! Odkud ji vzít, odkud důvěru čerpati? Z modlitby, zvláště z modlitby k bolestné Matce.

Když měl Ježíšek 12 let, ztratila ho Matka jeho na pouli v Jerusalemě. Jaká to byla bolest pro starostlivou Matku! Jak byste vy se, křesťanští rodičové, trápili a starali, kdyby vaše dítě, někam posláno, domů nepřišlo! Těto bolesti jste zpravidla ušetřeni; než podobnou zakusíte, když ztratíte s očí své děti, to jest, když musejí do ciziny, aby studovaly, nebo se učily, nebo sloužily. Doma bylo dítě stále pod dohlídkou, v cizině je ponejvíce samo na sebe odkázáno. Zůstane

hodné? Kdybyste to věděli! Tato nejistota působí vám starost a trápení. Často se stane, že v náboženském ohledu dítě se ztratí. Zapomene na Pána Boha, sejde s cesty, dostane se do špatné společnosti; stal se z něho, abych zkrátka řekl, buď neznaboh nebo dareba. Jaká bolest pro zbožnou matku, která nic za to nemůže. Co má dělati? Co jiného, jak dítě napomínati a za ně se modliti, obzvláště k bolestné Matce Boží, aby mu vyprosila milost obrácení.

Boleštná Panna Maria. (Podle Titiana.)

Největších bolestí zakusila Matka Boží na velký pátek. Už ráno slyšela, jaké neštěstí se přivalilo na milého jejího Syna. Od jednoho apoštola byl zrazen, od druhého zapřen, od svých nepřatel zajat, falešně obžalován, posmíván, bičován, k smrti odsouzen, a již ho vedou z města ven na místo hanby. Na této cestě musí ho Maria potkati. Představte si její bolest! — I tvým dětem, matko křesťanská, vede se mnohdy zle. Jsou pomlouvány, falešně nařknuty a obviněny, anebo je potká neštěstí, brzy je potká to, brzy ono, anebo se zapomenou a uvalí hanbu na sebe i na celou rodinu. Zdaž to vše nemá jíti tobě k srdci? Tobě myslím ještě více, než tvým dětem. Než nezoufejí; všechno se může obrátiti k dobrému,

na dést slzí následuje pěkné počasí; modlí se zatím k bolestné Matce, aby tvým dětem pomohla zdvihnouti se z mravní neb tělesné bídý.

O vy všichni, kteří jdete kolem, pozorujte a vizte, je-li jaká bolest, jako bolest má! Tak na nás volá bolestná Matka Páně slovy prorockými s hory Kalvarské. Stojí pod křížem a vidí v mukách svého Syna, aniž by mu mohla pomoci. On trpí broznou žízeň, a ona jí nemůže uhasiti; trpí velké bolesti na všech údech, a ona nemá pro něj žádného léku, žádného obvazku; on je na kříž přibit, a ona ho nemůže sdělati; on si musí nechati líbiti posměch a potupu, a ona tomu nemůže zabrániti; ona se musí jen na vše dívati. A právě to dívání se bez účinné pomoci působí jí nesmírnou bolest, nesmírný zármutek. — Křesťanská matko, ty se mnohdy nacházíš v podobných, třebaš ne tak zlých poměrech. Tvé milé dítko onemocní a vzdychá a pláče bolestí, a ty mu nemůžeš pomoci, ač ráda bys mu pomohla. Ty jsi ve strachu o jeho život a zmiráš zrovna úzkostí, neboť jest snad tvým jedináčkem. Dnem i nocí bdíš u jeho lože a tážeš se o radu toho a onoho, aniž bys věděla, zdaž mu to co pomůže. Jak žaluplné to hodiny! Kdo ti má pomoci, abys hlavy neztratila? Milý Spasitel na kříži a jeho přesvatá Matka, Matka bolestná.

Blahoslavená Panna nemohla od svého Syna odvrátiti strašný osud, jenž ho čekal. Umřel, jediný její Syn, jediná útěcha, jediná naděje, jediná radost! Teď je opuštěná a osiřená; neboť svatý Jan je místo Ježíše přece jen nedokonalou náhradou! Bere Ježíše na svůj klín; není to však již spanilé pacholátko, jež by mohla hladiti a líbat; je to zohavená a krví zbrocená mrtvola jejího ukřížovaného Syna. Mateřské radosti bylo zaměnití za mateřské bolesti. — Tuto bolest, ač ne tak velikou, trpíš i ty, křesťanská matko, když klečís u rakve svého dítěte. Poslední lůžko jsi ustlala svému miláčkovi, ať už je malý nebo velký. Oči jeho jsou zavřeny, nebudou již vídné na tebe patřiti; ústa jeho jsou zsinálá, nebudou se již na tebe usmívati, nebudou tě líbat; ručky jeho jsou skřížené, nebudou tě již bráti kolem krku; nožky jeho jsou ztuhlé, nebudou se již učiti běhati. Ach, kdybys mohla býti Naimskou vdovou, abys svého miláčka živého nazpět obdržela. To se však nestane, dítko tvé je mrtvo, a nebude spíše vzkříšeno, až v soudný den. Lehko si dovedu představití bolest, kterou cítíš; ale já tě napomínám: nezoufej v takovém postavení, odevzdej se do vůle Boží a pamatuj na bolestnou Matku Páně, již též umřel rozmilý Jedináček.

Ještě jedna bolest očekávala Matku Boží, bolest poslední. Ač nerada, přece se musila s Ježíšem rozloučiti; nábožní muži nesli ho do hrobu, a ona šla za nimi, slzíc a plačíc i vzdychajíc. V chladný hrob bylo tělo jeho položeno a uzavřeno, a tak ho ztratila s očí. S jinými zbožnými ženami zůstala seděti u hrobu. dlouho do noci, Syna svého oplakávajíc. — A ty, křesťanská matko, musila jsi snad víc než jedenkrát tuto smutnou cestu konati, ačkoliv jsi také ztráty neutrýpěla jak Maria. Kněz vykropil tvé dítě, kmotr nebo někdo jiný zanesl je na hřbitov a hrobař je tam zakopal. To byly ty nejtěžší, nejbolestnější hodiny tvého života. Bohužel, tato rána v srdci tvém obnovuje se až příliš často, tak často kolikrát přijdeš na hřbitov, kolikrát tam věnec zanešeš, kolikrát dáváš na otěnásek, bylo-li dítě dospělejší, kolikrát se obnovuje den úmrtí, kolikrát na své dítě myslíš. Pochopuji a cítím tvou bolest; než nicméně musím tě napomenouti: Neklesej na mysl! Pamatuj na bolestnou Matku; ona zase spatřila svého Syna, ona ho spatřila v slávě a velebnosti; tak i ty uvidíš jednou své dítko, ty je uvidíš ve slávě nebeské; potom nebude již smrti, ani bolesti, ani náuku, ani slz, nýbrž jen radost, a nikdo již tě od milého dítěte neodloučí. Zde na zemi platí vždy, co básník pěl: Je ustanoveno v Boží radě, že od toho co je nám nejmilejší, musíme se odloučiti (Es ist bestimmt in Gottes Rat, daß man vom Liebsten, was man hat, muß scheiden). Tato píseň pobude potom svého významu; právě opak toho bude v platnosti, že u toho, co nám nejmilejší, na věky budeme moci zůstat

Pojďte a klaňme se!

Oběť Krista Pána krvavá a nekrvavá.

Ro-ozjímáme-li o celém životě Spasitele našeho a o všech jeho skutcích, vidíme, že ve všem se obráží božská, nevystihlá a nevyčerpatelná láska k nám ubohým lidem. Slova jeho dýší láskou, skutky jeho dokazují ji. Avšak obzvláště tři zjevy v životě jeho, jako tři hvězdy první velikosti, objasňují nám a odhalují to jeho božské Srdce planoucí láskou ohnivou k lidstvu. Je to jeho narození, jeho smrt a ustanovení nejsv. Svátosti oltární. Jako z jesliček zářila láska Syna Božího, jenž člověkem státi se ráčil, jako na kříži objímal všecky a za všecky umíral z lásky, tak v nejsv. Svátosti volá k nám: »Vizte to srdce, které lidstvo tak milovalo!« Milost se dává zajisté z lásky. A v plnosti času ukázala se milost Boha na zemi, když Bůh stal se člověkem, a když jedinou pravou smířující obětí jak výplatu za hříchy světa na dřevě kříže vydal Bohu. Narození Páně bylo počátkem vykoupení našeho, smrt jeho dokončením.

Tato oběť, poněvadž božská tedy také věčně platná jednou jen vykonaná působí dokonale ospravedlnění těch, kteří posvěceni jsou, v něho věřice a neskončené zásluby jeho spravedlivým životem sobě získati usilující. Takového nám zajisté potřeba bylo biskupa svatého, nevinného, neposkvrněného, oddáleného od hříšníků, jenž by vyšší nad nebem učiněn byl a nepotřeboval jako onino kněží starozákonní každého dne nejprve za své vlastní hříchy obět obětovati a pak teprve za hříchy lidí; neboť sebe sama jednou obětovav učinil to platně na věky, má kněžství věčné a může spasení udělovati věčně těm, kteří skrze něho přistupují k Bohu, jelikož vstav z mrtvých, již více neumírá; ale jak prostředník nové úmluvy na pravici Otce svého nebeského kraluje na věky. Tak o oběti Kristové na kříži promlouvá svatý apoštol Pavel.

Při oné tajemné, nade všecky poklady světa oblažující oběti, které se ve svatém úžasu blahoslavení nebesťáně děšili, při které se zatmělo slunce, trásla

se země, skály pukaly, mrtví z mrtvých vstávali a veškerá příroda truchlila, při kteréž pohanský setník trpícího Spasitele našeho za skutečného Boha prohlásil, při oné, pravím, nejsvětější a nevystižitelné oběti, kterou moudrost a spravedlnost božská dle neskončeného slito-vání svého za jedinou postačitelnou vý-platu za hříchy světa usoudila a kterou jsme opět nabýli práv synův Božích: byla hora Kalvarie chrámem, kříž oltářem a Kristus, vtělený Syn Boží, obětující knězem nejvyšším a spolu také sám převzácnou obětí. Blahodárný účinek její jest pak vítězství nad ďáblem, osvobození od smrti věčné, smíření s Bohem, dosažení milosti jeho a naděje na dědictví největší, které se chová v nebesích.

Avšak tu nesmíme zapomenouti, že když Kristus ve své nezměrné lásce tuto obět Bohu za nás podával, že jednal jako velekněz dle řádu Aronova a svou vlastní krev vnesl do svatyně nebeské. Avšak Messias musil býti také dle úradků Božích, sdělených proroky, knězem podle řádu Melchisedekova, a proto musil mimo krvavou obět přinést i ustanovit oběť novou, nekrvavou, ustanovením nejsvětější Svátosti — obět mše svaté. Ejhle, tak již od počátku světa Bohem samým ustanoveno bylo, že přinesena bude Synem jeho oběť nejsvětější, a to dvojím způsobem — krvavým na kříži a nekrvavým v oběti mešní. Již v Starém Zákoně předpovídali proroci, nadšení Duchem svatým, že krvavé oběti zápalné Starého Zákona přestanou a oběť jiná dle řádu Melchisedekova po veškerém světě přinášeti se bude Bohu, oběť to čistější a Bohu příjemnější a milejší.

V žalmu 109. čteme: »Přisáhl Hospodin a nebude želeťi toho.« A co přisáhl a čeho nebude želeťi? »Ty jsi kněz na věky podle řádu Melchisedekova.« Tak pravil Hospodin Bůh k Synu svému na pravici jeho sedícím. A jakého řádu knězem byl Melchisedek? Písmo svaté o něm praví, že byl králem Salemským a že vznesl chléb a víno, neboť byl knězem Nejvyššího a požehnal dary ty, t. j. on obětoval Hospodinu, co byl přinesl.

Podle toho musí kněz řádu Melchisedekova také obětovati Bohu chléb a víno. Proto Kristus, o němž platí slova tato, musil ustanovit oběť, při níž by byl chléb a víno. To neučinil na kříži, neboť tam obětoval sebe krvavě, dle řádu Aronova, jenž krev obětní v den smíření musil vnést do svatostánku a jí archu úmluvy pokropiti. Musil tedy mimo oběť krvavou Kristus ustanoviti nekrvavou ve chlebě a víně. A to učinil když byl při poslední večeři proměnil chléb v tělo své a víno v krev svou a tak ustanovil oběť mše svaté.

U proroka Isaiáše zamítá Hospodin všechny oběti starozákonní bez ducha skroušeného a předpovídá, že se lid izraelský opět ze zajetí navrátil do města Jerusalema. A na to dokládá: »A shromáždím národy rozličných jazykův a přijdou a uzří slávu mou, a vezmu z nich některé za kněze a za levity.« (Isr. 56, 18.) Slovy těmito chtěl Bůh zjevit, že jméno jeho slavné bude i mezi pohany, že založí novou církev a v ní že bude mu kněžstvo i z pohanů vzaté sloužit, kdežto v Starém Zákoně jenom kněžstvo z rodu Aronova a z pokolení Leviho službu chrámovou konati smělo. A proroctví to jest naplněno v kněžství novozákonním, v kněžství církve katolické. Tam však, kde jsou kněží, musí býti i oběť, neboť dí svatý Pavel: »Všeliký biskup ustanoven bývá k obětování darův a obětí.« (K žid. 5.) Chtěl-li tedy Hospodin míti jiné kněžstvo, a to kněžstvo i z pohanů vzaté, které by mu příjemněji sloužilo, nežli kněžstvo starozákonní, musil se tudíž i o jinou oběť postarati, a ta jest, jak dějiny dosvědčují, nekrvavá oběť našeho zákona — oběť mše svaté.

A prorok Malachiáš z vnuknutí Božího kárá kněžstvo starozákonní a oznamuje mu, že bude zavrženo i se svými oběťmi; na místo jeho pak přijde nové kněžstvo s novou čistou obětí. Hospodin totiž skrze proroka dí: »Nemám zalíbení na vás a darů nepřijmu z ruky vaší; neboť od východu slunce až po západ veliké jest jméno mé mezi národy a na každém místě kadí se a obětována bývá jménu mému oběť čistá.« (Mel. 5, 10.) Zdaž se proroctví toto nevyplnilo všechno skrze oběť mše svaté? Představme si tedy Spasitele našeho, kterak v předvečer

před umučením svým, tedy na zelený čtvrtek sedí s učedníky svými při poslední večeři. Nezbývá leč jenom asi dvacet hodin života jeho. S citem vroucím a se srdcem láskyplným loučí se s věrnými svými, slibuje jim, že je tu nezůstává jako sirotky, nýbrž že s nimi bude až do skonání světa. Věda pak dokonale, co dle vůle Otce musí podstoupiti pro spásu lidstva, předpovídá učedníkům co se s ním té noci diti bude a jak oni se při tom zachovají. Po tom bere chléb a víno, žehná obě a podáváje obě způsobu apoštolům k požívání, dí: »Vezměte a jezte, totoť je tělo mé« a »vezměte a pijte z toho všichni, totoť jest krev má, která za vás a za mnohé vylita bude na odpustění hříchů.« Potom prikazuje jim, aby totéž činili na jeho památku, a dokládá, že kolikráte to činiti budou, smrti jeho připomínati budou, dokud jak soudce živých a mrtvých neprijde zase na tento svět.

Aby slib svůj, který jim dal, že je nezůstává sirotky, ve skutek uvedl, dává jim rukojemství přítomnosti své pod způsobou chleba a vína. Přítomnost Kristova v této nejsv. Svátosti je sice tajemná, ale přípověď jeho ručí za to, že chce jakoby zastřený tajemstvím dliti na zemi jako oběť věčně Bohu milá až do skonání světa. Slova jeho mají za jisté význam tento: »Nesedím nyní mezi vámi toliko jak učitel pravdy veškeré, ale jsem tu jak král, i zakládám nové království Boží na zemi, v nové věčné úmluvě, které sám krví svou dobyté budu řídit i spravovati až do konce světa; sedím tu mezi vámi jak nejvyšší kněz Nového Zákona, ustanovuji oběť, kteráž za krátký čas na kříži bude dokonána a věčně platná, již však po veškeren čas nekrvavým způsobem obnovovati budete.« Tak nařídil Pán konati nekrvavou oběť Nového Zákona, mši svatou.

Kristus Pán zemřel na kříži a tak zničil starou úmluvu a Bůh vešel s pokolením lidským v úmluvu novou. Krev tedy, kterou Pán náš na kříži za nás vycedil, jest krev nové úmluvy — Nového Zákona. A tuto krev svou dal v lásce neskonale požívati apoštolům, a to netoliko jednou, nýbrž kolikrátkoli činiti budou to, co Ježíš činil. Proto pravil: »To číňte na mou památku.«

Chtěl, aby obnovovali nekrvavě to, co se stalo na kříži krvavě, tak ustanovil Spasitel oběť Nového Zákona. Proto praví sv. apoštol Pavel k židům: »Mámeť i my oltář, z něhož jisti nemají moci ti, kteří stánku slouží.« (K žid. 13, 10.) Tim chce říci: »My křesťané máme oltář, máme oběť, z níž požívati nesmějí ti, kteří stojí při víře židovské.« Zde zřejmě mluví svatý apoštol o oběti nekrvavě, mši svaté, i o svatém přijímání těla a krve Páně.

A oběť mše svaté jakožto oběť nejvyšší konala se povždy v církvi od prvních jejích počátků až podnes. Již v knize skutků apoštolských se činí o ní zmínka, když se vypravuje, že ti, kteří při seslání Ducha svatého byli na víru Kristu obrázení: »Trvali v učení apoštolském a v lámání chleba a na modlitbách.« Smysl slov těchto jest: »Židé na víru Kristovu obrázení poslouchali kázání svatých apoštolů, přítomní byli při slavení oběti novozákonní a přijímali modlice se večeri Páně, neboť jen při nekrvavé oběti novozákonní se způsobý chleba a vína v pravé tělo a krev Páně proměňovaly.« Totéž dokazují i nejstarší svatí mučedníci Justin a Irenej, mluvící zřejmě o oběti, která jest ve víně a chlebě, proměněním v tělo a krev Ježíše Krista. Svatý biskup Cyrill Jerusalemský ve svých rozpravách katechetických mluví následovně: »Boha nejdobrotivějšího prosíme, aby Ducha svatého seslal na dary tyto a chléb učinil tělem Kristovým a víno krví Kristovou; neboť zajisté vše, čeho se dotkne Duch svatý, posvěceno a proměněno bývá.« Napotom však když učiněna jest ona duchovní oběť a nekrvavá ona pocta Boží, prosíme Boha touto obětí smíření za všeobecný pokoj církvi. Tak pamatujeme též na ty, kteří zesnuli. Máme za to, že je to nejvyšší pomoc duší, za které se vydává modlitba, když ona svatá a hrozná oběť leží na oltáři. Užíváme modliteb za mrtvé, ačkoli jsou hříšníci — Krista za naše hříchy usmrčeného obětujeme, abychom jej, jenž jest nejvyšší dobrotivý, sobě i jim učinili milostivými.« Kdo čta tyto řádky, nevidí v nich popis naší mše svaté, i to, že obětována bývá za živé i mrtvé?

Zřejmě vyjadřuje se sv. Ambrož řka: »Když obětujeme, jest Kristus přítomen

a Kristus se obětuje, neboť beránek náš Boží — obětován jest Kristus.« Tak tedy od nejstarších dob večere Páně uznávána jest v církvi za oběť nekrvavou, pravou oběť Kristovu. Proto také církevní sněm Tridentský praví: »Kdo by řekl, že se ve mši neobětuje pravá skutečná oběť, a že obětování toto nic jiného není nežli nám Krista ku požívání dáti, budiž z církve katolické vyobcován.«

Mše svatá jest obětí stejnou s obětí kříže, neboť jako na kříži obětoval Kristus, tak i ve mši svaté jest on obětníkem, zástupcem jeho jest zpłnomocněný a posvěcený kněz. Na kříži obětoval svou krev a své tělo, život, totéž obětuje i ve mši svaté. Rozdíl jest jen zevnější. Na kříži obětoval Kristus krvavě jen jedenkrát, při oběti mešní však tuto věčně platnou oběť krvavou nekrvavě opětuje, a milosti její sdílí svým výkoupencům. Proto není oběť mše svaté na úkor oběti kříže, aniž tato netráfí na ceně, vždyť mše svatá není nic jiného nežli vždy trvajících velebná oběť kalvarská. Oběť kříže byla přinesena za všechny lidi, ať tomu chtějí či nechtějí, i za židy i za pohany vesměs. Oběť mše svaté však jest osobní přivlastňování zásluh oběti kalvarské a osobní podíl na ní náleží věřícím. Oběť na kříži vzrostl strom života pro všechny lidi — oběť mše svaté však působí, že k tomu stromu ti přistupovati a ovoce thřati mohou, kteří také k rodině Kristově a k rodině věřících, k církvi, náležejí.

Okamžení posvátné, kdy Kristus ve mši svaté se za nás obětuje, jest pozdvihování. Tu děje se největší zážrak lásky a všemohoucnosti Boží, proto padáme na kolena a klaňme se. Zde jest Ježíš na oltáři ve způsobě chleba a vína, zakrytý, zastřený, ale přece přítomný. A hle! Zelený čtvrtek je ten den památný, kdy ponejprv mše svatá sloužena byla samým Kristem při poslední večeri. Od té doby neopustil Pán nikdy tento svět, ač viditelně v těle oslaveném vstoupil na nebesa. V nejsvětější Svátosti při mši svaté i mimo ni dli ustavičně u nás, jako náš král, jako náš otec, jako náš nejdrazší přítel a volá k sobě do chrámu a ku svatostánku všechny: »Pojďte ke mně, kteří pracujete a zemdlení jste, a já vás občerstvím.«

O pojďme a klaňme se Ježíši ve velebné Svátosti, děkujeme za jeho lásku, která pudí jej u nás dliti a všechny urážky snášeti. Rozohněme lásku svou vděčnou a přijímejme hodně a důstojně tohoto

božského hosta do duše své a obdarí nás milostmi a dary největšími. Pojďme ke Kristu, klaňme se v pokoře a volejme: »Pochválena a zvelebena buďž bez přestání, nejsvětější Svátost oltární.«

Boh. Hendl.

Velkonoční přání.

Nikdy neslavili židé tak slavně svátky velikonoční jako za času zbožného krále Ezechiáše. Jeho předchůdci byli ponejvíce modláři; klanělit se pohanským bohům, stavěli jim chrámy a háje a oddávali se všem neřestem; lid pak se řídil příkladem svých špatných králů. Ale král Ezechiáš odstranil modloslužbu, zbořil pohanské chrámy a posvátné háje, zavedl opět pravou bohoslužbu a poručil, aby se židovské svátky opět patřičně slavily, jakž v zákoně předepsáno. Rozeslal posly ke všem kmenům, aby přišli a velkonoce v Jerusalemě slavily. Tu rozběhli se posli vyslaní s listy královskými po vsi zemi israelské a volali: »Synové israelské, navratte se zase k Hospodinu; nebudte jako vaši otcové a bratři, kteří se Boha spustili; nezatvrzujte šíjí svých jako vaši otcové; podejte ruku Hospodinu a pojďte k jeho svatyni, kterou posvětil na věky; služte Hospodinu, a odvrátí se od vás hněv jeho, a naleznete milost, neboť Hospodin Bůh váš je milostivý a milosrdný!«

Ne stejně přívětivé byli poslové přijati; mnozí se smáli a jim se posmívali, mnozí však s radostí přišli do Jerusalema, zvláště z pokolení Judova. Rozbourali modlářské oltáře a uvrhli je do potoka Cedronu, a potom zabili beránka velikonočního a slavili svátky přesnic 7 dní s velikou radostí a velebili Boha každý den; kněží pak a levitové doprovázeli zpěv na strunách nástrojů hudebních. A celému shromáždění líbilo se, ještě jiných 7 dní slaviti, což i učinili s převelikou radostí. I byla velká slavnost v Jerusalemě, jakž v tom městě nebylo od časů Šalomounových. A kněží a levitové povstali a žehnali lidu, a vyslyšán

byl hlas jejich a modlitba přišla k svatému přibytku v nebi.

Katoličtí křesťané též se shromažďují po uplynutí času postního ve své svatyni, aby slavně slavili svátky velikonoční. Poslové nebeského Krále, kněží, vyzývají nás a všechny křesťany, abychom se k Pánu Bohu obrátili, ze svých chyb a hříchů ve velkonoční zpovědi upřímně se vyznali, jich litovali, Pánu Bohu ruku podali, t. j. slib polepšení učinili a do kostela přišli k požívání pravého Beránka velikonočního, aby nám byl Hospodin milostivý a milosrdný. Ale tu je mnoho takových, kteří se takovému vyzvání jenom smějí; slouží dále svým modlám, mamonu, penězům, ženštinám a sklenicím. To jsou ti, kteří nejdou k žádné zpovědi. Srdce jejich jsou zatvrzelá; můžeme je prositi, zapřisahati, jim hroziti, to všechno jimi nehne; ba oni se nenechají ani napominati, poněvadž do kostela nepřijdou. Nejsou však všichni takoví; chvála Bohu, ještě jsou hodní křesťané, kteří to miní doopravdy se zpovědí velikonoční, kteří slaví nejenom Ježíšovo, ale i své vlastní vzkříšení. Křesťanům, kteří jsou jimi jen podle jména, jsou velkonoce pouze svátkem jarním, svátkem vajec malovaných, dnem výletním. Dobrým křesťanům jsou velkonoce svátkem duchovní obnovy a sváté radosti nad vítězstvím božského Spasitele.

Vstal z mrtvých Vykupitel — zpíváme nadšeně v tento radostný čas. Vzhůru drží prapor vítězství; je krvavě červený, neboť mnoho krve jej stálo vítězství jeho. Kristus vstal z mrtvých, naše hlava; kéž by vstal i z mrtvých ve svých údech, ve své církvi a jejich synech! To jest: kéž by se katolická církev, kéž by se její dítky probudily

k novému životu, k novým vítězstvím! Toť našim velikonočním přáním. Nejde to bez krve. Víc než kdy jindy zuří dnes boj satana a jeho družiny s Kristem a jeho stoupenci. Kristus zvítězí, to víme jistě. »Důvěřujte, já jsem přemohl svět,« pravil jednou k apoštolům. Bude to však státi ještě mnoho bojů. Kéž by Pán Bůh urychlil vítězství svých věrných!

Katolická církev je dnes předmětem potupy, posměchu a pohany u mnohých lidí. Se zatvzrelou nenávistí pronásledují církev nevěrci a bludaři, ba i vlastní její dítky, jež ve křtu sv. zrodila. Turek smí se zastávat svého náboženství a je veřejně vyznávati, to mu nikdo nebere za zlé, naopak, ještě se mu za to chvála vzdává. Ale katolík nesmí, jinak je klerikálem, tmářem, černým, zpátečníkem, hlupcem. V Rakousku pořád ještě volají: »Pryč od Říma!« V Itálii panují svobodní zednáři, ve Francii se vyhánějí řády a kongregace a konfiskují jmění jejich, v Německu úpí ještě namnoze v poutech svoboda církve, všude jsou boje a pronásledování. O kéž by vzešel brzo den, v nějž církev by nabyla dřívější svobody, kéž by se vrátily skvělé časy Konstantinovy, kéž by povstala církev z prachu ponížení, kéž by mohla slavit velkonoce ve všech zemích, ve všech dílech světa! To je našim přáním velkonočním.

Hlava církve, papež, je dobrovolným zajatcem, za živa pochovaným. Vzali mu statky a jako žebráka odkázali jej na almužnu a cizí pomoc. Inu, není sice nutné, aby papež vykonával světskou vládu; on zůstane papežem i bez církevního státu; ale to je nutné, aby se opět svobodně mohl pohybovati, aby byl svým vlastním pánem, aby bez překážky mohl vykonávati své povinnosti a církev řídit a spravovati, aby za uloupené jmění dostal patřičnou náhradu. Kéž by vzalo konec nehodné zacházení se sv. Otcem, kéž by vzalo konec jeho zajetí, kéž by papežská moc hodně brzo slavila své vzkříšení. Toť našim přáním velikonočním.

Náboženský život křesťanů není tak, jak by býti měl. Míním zde vlažné křesťany. Je to náboženství bez náboženství. Prikázání postní má tolik dispensí, že sotva z něho co ostane, a že se sotva v něm vyznáme. Kdo je vinným, že

církev je tak povolnou? Nejenom moderní poměry, ale i ochladlá horlivost. Protestanté odstranili všechen půst, oni se postí v kající den (Busstag) pro celý rok. Tak daleko ještě nejsme. Ale stydět se musíme před křesťany východními, kteří se tak přísně postí, že by se nám to nezdálo ani možným. U nich jsou dosud v platnosti staré předpisy postní.

A jak vlažná je návštěva chrámu Páně! Neděli nemůžeme více nazývati dnem Páně, ale dnem světa. Tak pohodlní jsou mnozí křesťané. Musí to býti už veliký svátek, který je ponouka do kostela. Obvyčejné neděle nestojí za to, aby se přetrhly obvyčejné obchody, obvyčejné zábavy. Kněží si dávají práci s kázáním; jejich námaha je ztracenou. Ten a onen je sice katolíkem, ale vlažným katolíkem, jemuž povinnost je jenom vadou.

A jak to vypadá se zpovídáním? Vypadá to, jako by jen venkované byli hříšníci, ale měšťáci i mnozí páni na venkově nejspřavedlivější a nejnevinnější beránci, kteří zpovědi nepotřebují.

A jak se to má s modlením? Kněz aby se bál mužskému něco z růžence za pokání uložiti, poněvadž neví, dovede-li to. Modlení je málo; ale mnoho novin, kulečnicků, karet i sklenic.

Inu lidé jsou míchaní; všude jsou dobří i zlí; ale těch dobrých je čím dál tím méně. O kéž by náboženský život křesťanů slavil všude své vzkříšení, abychom mohli říci: »Vstali z mrtvých vykoupení, ze své zapomětlivosti, vlažnosti a nedbalosti.«

Kéž by i každý jednotlivý křesťan povstal z hrobu svých chyb, svých náklonností, svých hříchů a naruživostí! Tak mnohý otec je pití oddán; ne v kostele, ale v hospodě má své místo na sedění. Tam sedí každou neděli, ba každý den a pije a pije; láhvičku kořalky má všude s sebou, doma i při práci. Vede špatné řeči, kleje a nadává na všechno. Žena i děti nemají co jísti, co obléci. O kéž by rozbil láhev na hromadě kamení a varoval se teď zlé příležitosti! Kéž bych byl andělem, jenž by mohl říci, když jej někdo hledá v hospodě: »Vstať jest, není ho tuto!«

A tu je zas nějaká žena, která má největší radost, ví-li něco nového a zlého o svém bližním a může-li to dále roz-

hlašovati. Navštěvuje své sousedky a dělá klevěty. Prozradí každé tajemství, vykládá vše, co slyšela, ať již je to pravda nebo není, dává příčinu k nepřátelstvím a štvě lidi na sebe. O kěz bych byl andělem, jenž by mohl říci, hledá-li ji někdo u svačiny: »Vstalť jest, není jí tuto!«

Je mnoho mladých lidí, kteří sotva ze školy vyšli, už myslí na vdavky. Jsou zcela šťastni, mohou-li jít k muzice a tak mnohá matka s nimi. K tanci se přidruží procházka, a třeba je to v létě, dostaví se mráz a spálí lilii cudnosti. A třeba nedojde hned k nejhoršímu, kdo může spočítati všechny ty zlé myšlenky, představy, slova a doteky? Ach, jak lehkomyšlným je tu mnohé děvče, které se svou nevinností pohrává jako kočka s myši. — O kěz bych byl andělem, jenž by mohl říci, hledá-li někdo mladé lidi na prknech tanečních nebo na procházce: »Vstaliť jsou, není jich tuto.«

K veliké útěše bylo zbožným ženám, když zaslechly z úst andělských novinu: »Vstalť jest, není ho tuto!« K veliké útěše je naší matce, sv. církvi, slyší-li o svých dětech: »Vstaly z hrobu hříchů, již nejsou tam, kdež je vidala hřešiti.« Velikou útěchou je to i pro sv. anděly. Radují-li se již nad jedním hříšníkem pokání činícím, jak se budou radovati když se všichni spolu obrátí k Pánu Bohu. Tu nebeský Otec řekne andělům: »Radujme se, neboť tyto mé děti byly mrtvé a ožily.«

Slavme tedy jako Israelité za krále Ezechiáše s velikou radostí, ale i v duchu kajícím svátky valikonoční. Kěz přivede Pán Bůh brzy k vítězství církev katolickou a její hlavu, kěz znova oživne zbožný život mezi křesťany! K tomu přispěj každý, aby se o všech mohlo říci: »Vstal ze své vlašnosti a lehkomyšlnosti, a není ho tuto, kde obyčejně hřešil.« To budou potom opravdu krásné velikonoce. *St. Jar. Pavlák.*

Matka sedmibolestná.

Ach, Matičko Páně,
kdož vypoví strasti,
jež srdci Tvému
v té pozemské vlasti
vytrpěti bylo
až do oné chvíle,
kdy do nebe vzata
svého došla's cíle!

Ach, jak Tvému bylo
srdci mateřskému,
když v Betlemě stlala's
lůžko Synu svému —
jak bys mu důstojné
lůžko dání chtěla,
ale jenom chlív jsi,
jesle pro Něj měla...

A, což Herodovu
abys ušla vzteku,
prehat když musila's —
co jsi na útěku
onom as zkusila
běd, útrap a strastí,
vzdálena domova,
milé, drahé vlasti...

A synáčka když jsi
ztratila ve chrámě,
ó jak's rozpínala
svoje v bolu rámě —
jak srdce Tvé prahlo
po tom drahém skvostu,
jak toužilo vřele
po nebeském hostu!

Na cestě křížové
když jsi Krista zřela,
ó tu jistě bolem
duše Tvoje mřela —
vždyť podoben nebyl
ani již člověku
Syn Tvůj — Král nebeský,
Pán časův a věků...

Pod křížem když jeho's
na Golgotě stála,
na mukách ukrutných
podíl vřelý brala —
ký div, že nepuklo
srdce Tvoje svaté
takým bolem, hořem
nad ztrátou tou jaté...

Když krev samá, jízva
drahé jeho tělo
na klíně Tvém, Matko,
mrtvé potom dlelo —
ó s jakou bolestí
líbala's ty rány,
jimiž údy všechny
byly posypány...

A když v hrob vložila
miláčka jsi svého,
dovršena míra
utrpení Tvého —
Matkou ty's bolesti
v pravém smyslu byla,
kalich utrpení
až na dno vypila!..

P. Zalesl.

Bílá neděle — první svatě přijímání.

První svatě přijímání, den vzácný.

ení člověka, byt' dosáhl třeba let Methusalemových, který nevzpomínal by rád a často na svou mladost; ba čím býváme starší, tím milejší jsou nám vzpomínky na dobu, kdy nevázaly nás všeliké, mnohdy mnoho svírající zákony, kdy jevila se nám budoucnost ve světle nejružovějším, kdy myslili jsme ve své dobrosrdečnosti, že nám jen přináležejí všechny ty dny, jichž se ještě dožijeme a že budou všem jen šťastné.

Jednou z těch nejmilejších vzpomínek je zajisté jednomu každému z nás den, který dobře připraveni a znajíce význam všeho ponejprv přistoupili jsme ku stolu Páně, a kdy ponejprv plni vnitřního vzrušení přijímající nejsvětější Svátost a bijíce se zkroušeně v prsa volali jsme se setníkem svatého evangelia: »Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechem mou, ale toliko rei slovem a uzdravena bude duše má.« Kolik dojmů, příhod, nešťastí jsme od té doby dožili, ale vzpomínka na tuto událost vždy je živa v naší mysli; o tomto dni můžeme užítí slov žalmisty Páně: »Tot den, kterýž učinil Hospodin, veselme se a radujme se v něm.« Vždyť vypravuje se i o samém velkém císaři Francouzů Napoleonovi, že čítal den svého prvního svatého přijímání mezi nejšťastnější a největší ze svého života. Bohužel často zapomínal, co tam sliboval, skutky jeho, hlavně vše, čím církev a tehdejšího papeže, jež i zajati dal, stíhal, nesvědčily nikterak, že by více a častěji byl pamatoval na své prvé připuštění ku stolu Páně.

Kéž my více máme tento den v paměti, kéž častěji a hlavně nyní, když opět užijeme, jak naše mládež, tato naše naděje přistoupí v bílou neděli ponejprv ku stolu Páně, obnovíme sliby, jež jsme tehdy učinili. Uvažujme předně, že chce Ježíš s námi býti, za druhé, že budeme-li mu věrni, odmění nás korunou věčné slávy.

Ježíš chce s námi býti.

Jíž v knize Přísloví čteme: »Rozkoš má, býti se syny lidskými.« (8, 31.) Vše nač ve světě pohlédneme, připomíná všudypřítomnost Boží, každý, i ten nejnepatrnější předmět, nejmenší brouček, nepatrná květinka, jež nedívající se na cestu snad zaslápeme, vše káže nám: jest Bůh. Mysleme si snad: jak šťastni byli apoštolové, kteří Krista, božského Spasitele viděli, slyšeli, v jeho společnosti prodlívali, z jeho úst slyšali ponaučení, jež lidstvu dával. Ale i u nás je přítomen božský Mistr, když ne v lidské podobě, jak u apoštolů, tak jinak, v něm můžeme nejen spolehlivého průvodčího, ale i milého a věrného rádce, který potěší nás ve všech potřebách a nepustí nás nikdy. Slova, která pronesl Kristus ku zarmouceným apoštolům když loučil se s nimi na hoře Olivetské a opouštěl je vrací k Otci svému nebeskému do slávy věčné: »Aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání« (Mat. 28, 20.), platí i pro nás.

Jaké vážné napomenutí je v těchto slovech našeho Spasitele! I s námi chce býti po všechny dny. Vzpomeňme si, co činil a co mluvil náš Pán při poslední večeři; když vzal do svých svatých rukou chléb, pravil: »Totot jest tělo mé« a pak promluvil nad kalichem slova: »Totot jest krev má,« ještě však pripojil: »To činite na mou památku.« Slovy těmito dal božský Mistr moc nejen apoštolům, ale i jejich řádným nástupcům biskupům a kněžím, proměňovati chléb a víno v jeho nejsvětější tělo a v jeho nejsvětější krev, což koná se při nejsvětější oběti mše svaté. Hle! Jak vyplnilo se doslovně slovo: »Aj, já s vámi jsem po všechny dny.« Jaké štěstí pro nás, že zrodili jsme jako synové a dcery rodičů katolických, že byli jsme do církve katolické nejen přijati, ale v ní i vychováni. V jejím ovzduší jsme rostli, mohutněli a žijeme až doposud. Připamatujme si slova svatého Jana, který píše: »Věda Ježíš, že přišla hodina jeho, aby šel k Otci: když miloval své, kteří byli na světě, až do konce je miloval.«

Tím, že ustanovil Ježíš velebnou Svátost oltářní, dokázal, že miloval nás a že nás i nyní miluje, vždyť přebývá mezi námi.

Prokáže-li nám někdo zde ve světě nějakou službu, žádá obyčejně, abychom i my příležitostně jemu dle sil svých přispěli, lidé rádi říkají: »něco za něco«. Božský Spasitel také si přeje, ne abychom jemu něčím pomohli, vždyť nic nepotřebuje, ale žádá, abychom jeho milosti rádi, vděčně přijímali a jich požívali. Není radostí, nechvěje se srdce naše, pohlédneme-li na bílou neděli na tu slavnostně oblečenou mládež, nepozorovali jsme, jak září jim obličej, jak bystře utkvívají očka na oltáři, jak přejí si, aby konečně Ten, který cesta, pravda a život jest, zavítal k nim? Hle, jaká u nich horlivost, u nás snad jen vlažnost! Je radost se podívat, jak dobře zvedené a dobře k přijetí této svátosti připravené dítky uctívě, zbožně přibližují se ke stolu Páně, jak proniknuty jsou svatou hrůzou před tímto tajemstvím. Vše co v kostele vidíme, ty hořící svíce, věčné světlo, ten vyzdobený oltář, ty svíce kytkou okrášlené, které drží v bílou neděli dítky v ruce, vše připomíná nám, že klaněti se máme a stále opakovati: »Pochválena a zvelebena budiž nejsvětější Svátost oltářní!

Kež povzbudí pohled na tu zbožnou mládež, že i my si umínlme vynasnažiti se ze všech sil svých, že chceme přistupovati ke stolu Páně též vždy s největší úctou a zbožností. Vždyť prislibil nám: »Kdo jí tělo mé a pije krev mou, má život věčný a já vzkřísím ho v den nejposlednější« (Jan 6, 55). Ovšem kdo spustil se Boha, kdo nepřichází do chrámu Páně, kdo neklaní se Kristu Ježíši, skrytému ve Svátosti oltářní, nemůže slov

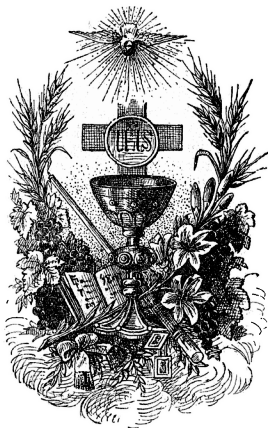
těchto na sebe vztahovati. Ale každému je brána otevřena, kdo pochybil, vyznej se, smiř se s Otcem a vrať se do domu otcovského.

Popatřme na odměnu, kterou uchystal Pán těm, kteří se ho bojí. Nepozorujeme-li v tvářích mládeže, která na bílou neděli slaví slavnost prvního sv. přijímání, jakýsi výraz, jež jinak pojmenovati nemůžeme, než pokoj, který dává čisté svědomí? Biskup volá častěji při mši sv.: »Pax vobiskum« (Pokoj s vámi). Kež i k nám ten pravý pokoj zavítá a při nás zůstane. Nevzpomeneme si na odměnu, která uchystána je nám v nebesích, když zde Boha milujeme nejen ústy, ale i skutky? Může-li býti pro nás větší radost, než aby Pán byl s námi a my v něm? Svátost oltářní je prostředek, který ustanovil Ježíš, aby stále mezi námi mohl býti, važme si té milosti, že můžeme ho nejen navštěvovati a slovy chváliti, ale že můžeme ho přijati ve svatém přijímání. Připravme mu vždy přibyték důstojný, prosme ho, aby na-

plnil srdce naše svými milostmi, aby i na nás vyplnila se jeho slova: »Rozkoš má jest, býti se syny lidskými,« »aj, já jsem s vámi po všecky dny, až do skonání světa.«

Budme věrni svému božskému Mistru.

Božský Mistr prislibil nám: »Bud' věrný až do smrti a dám tobě korunu života.« (Zjev. 2, 10.) Může-li pak býti příhodnější chvíle vzpomenouti si na tato slova, než na bílou neděli, když vidíme ty zástupy dítek, které smířili se s Bohem a které obnovujíce při této příležitosti křestní slib, slibují, nač ona slova připomínají, že chtějí totiž věrně Pánu sloužiti až do smrti, až do té

chvilu, když je povolá a poručí: »Vydej počet z vladaření svého, co's vykonal, zda dobré, či snad zlé!« K této věrnosti a vytrvalosti zavazuje nás smlouva, kterou uzavřeli jsme s Kristem na křtu svatém a kdykoliv přijali jsme ho v nejsvětější Svátosti. Vždyť slibujeme mu pokaždé, že chceme mu býti věrnými dítkami, že uznáváme a ctíme ho za svého Vykupitele, že chceme vytrvati a dokázati, že je náš nejvěrnější, neboť všemohoucí přítel. Přátelství toto nebudiž jenom vlažné a krátké, nýbrž vroucí a až do smrti trvající. Neměli jsme žádného práva, žádných zásluh a přece přijal nás za své, proto milujme ho, ctíme ho, milujme, co Ježíš miluje, nenávidíme, zanechejme, co se Ježíšovi nelíbí. Jaký nevědek by byl, kdybychom někoho, kdo dobré nám prokazuje, nenáviděli a dobré zlým spláceli, čím větší by to byl nevědek ke Kristu, Pánu nad životem i smrtí? Jako Kristus zlého nic nemiloval, nemilujme ho ani my, jakž kázal konati dobré, učinme tak.

Nemáme nikdo většího přání, než abychom šťastni byli nejenom v přítomnosti, ale i po celý příští život. Jaká útěcha rozleje se v nás, když očistili jsme se svatou zpovědí a když božský host zavítal k nám. A toto štěstí, tato blaženost může nám býti stálým údělem, uchováme-li si duši čistou, přičiníme-li se, aby život náš a skutky naše odpovídaly příkladu, který nám dal božský Mistr. Budeme-li živi dle jeho přikázání a dle přikázání, jež nám dala jím založená církev, pak můžeme býti zcela a úplně přesvědčeni, že budeme šťastni až do konce, neboť bude přebývati v nás Pán a my v něm.

Nejdůležitější okamžik z našeho života, který rozhodne o celé naší věčnosti, je smrt, vytrvejme až k ní, neodvracujme se od slibů, jež učinili jsme kdy. »Kdo vytrvá až do konce, bude spasen.« Pomodleme se častěji na úmysl, aby nám dal Bůh šťastnou hodinku smrti, když případně na nás tento okamžik, tu po-

známe jasně marnost všeho lidského počínání a co snad bylo nám v životě přčinou, že provinili jsme se proti Bohu, že nuceni jsme byli volati: má vina, má největší vina. Při smrti nebude nikdo s to, aby nás potěšil a nám namluvil; nic si z toho nedělej. Vše užijme a poznáme s nejbystřejší jasností, s hrůzou vzpomene si na soud, před nímž se objevíme. My všichni chceme míti šťastnou hodinku smrti, nuže obracujme mysl a srdce své neustále k Bohu, k nebi, kde najdeme Ježíše, jež jsme zde na světě uctívali a milovali. Ukáže se nám ne v nepatrných způsobách chleba a vína, ale užijme ho tváří v tvář; tam odmění nás, kteří jsme v něj doufali a jemu sloužili věrně až do skonání.

Zasloužilý missionář a jesuita P. Wenninger měl v Americe v městě Kilburgu svaté missie. Blízko kostela, v němž konaly se všechny pobožnosti a kázání, bydlil katolický, ženatý muž, který v mládí utekl z Irska a ani tam ani v Americe nebyl u svaté zpovědi ani u svatého přijímání. Jeho žena byla zbožná katolička a často ho napomínala: běž přece již jednou a vyzpovídej se a běž k svatému přijímání. Ale neposlechl a nešel. Nyní však, v době svatých missií, chodil do kostela, kázání se mu líbila a s milostí Boží se odhodlal přijmouti svaté svátosti. Šel k životní sv. zpovědi, velmi bedlivě se připravil k sv. přijímání, a přijal své první sv. přijímání — ve věku 65 let. Nyní uznával milosrdenství Ježíše, dobrého Pastýře, který čekal 65 let, až se vrátil a spojil se svým Mistrem v prvním sv. přijímání.

Blá neděle, den, kdy slavívali se v našich kostelích první sv. přijímání dětí, upamatovala nás na pravdy, že Ježíš chce stále s námi býti, a slíbili jsme, že i my se přičiníme, abychom mu zůstali věrni a byli pak od něho odměněni korunou nehynoucí věčné slávy, vždyť slibil nám: »Buď věrný až do smrti a dám tobě korunu života.«

Ignát Zhdněl.

Božskému Srdci Páně.

Věnuje nehodný ctitel.

I. K Srdci svému mne přivíň!

Jezu, k Srdci svému rač mne přivinouti
a kráčeť se mnou na mé pozemské pouti,
já co s přítelem svým s Tebou, Pane, spolu,
sdílet budu chvíle radosti i bolu,
Tebou mne se trny všeho utrpení
v rozkošné a vonné růže vždycky změni,
šťasten budu též ve všelikém neštěstí,
když společně s Tebou kříž ten budu nésti;
Srdce Ježíšovo, Srdce nejsvětější,
dej, ať Tě miluji láskou nejvřelejší!

Jezu, k Srdci svému rač mne přivinouti
a mně požehnání svého poskytnouti,
všecku moji práci a mé počínání
Tvé božské provázej, Pane, požehnání,
popřej Pane, ať má práce Tebe slaví
k ní též tělesného, prosím, uděl zdraví,
já všecku svou práci Tobě obětuji,
celý život svůj Tvé službě zasvěcuji;
Srdce Ježíšovo, Srdce nejsvětější,
dej, ať Tě miluji láskou nejvřelejší!

Jezu, k Srdci svému rač mne přivinouti
a chraň mne od hříchu, který Tebe rmoutí,
v pokušení podej mně pomocnou ruku,
vítězství jistého bezpečnou záruku,
neboť s Tebou, Pane, a s Tvoji pomocí
lehko pokušení bude mně přemoci
těla, světa, ďábla, mých nepřátel trojích,
s Tebou zvítězím ve všech života bojích;
Srdce Ježíšovo, Srdce nejsvětější,
dej, ať Tě miluji láskou nejvřelejší!

Jezu, k Srdci svému rač mne přivinouti
a nech mě na věky na něm spočinouti,
v nebeské nadhvězdě právě mojí vlasti,
v říši nekonečné, nevyměrné slasti,
po mém utrpení vezdejší a hoři,
až života svíce jednou mně dohoří,
ať tam věkochvalnou píseň Tobě zpívám
a Tvé božské Srdce na věky uctívám;
Srdce Ježíšovo, Srdce nejsvětější,
dej, ať Tě miluji láskou nejvřelejší!

II. Srdce Páně a nevděk lidský.

V jesličkách betlemských započalo
Srdce Ježíšovo pro nás tlouci,
tam ponejprv nám ukázalo
oheň lásky svojí k nám planoucí.

Srdce Páně láskou k lidstvu plálo
v jesličkách, na tom prostínkém loži,
nevděčné lidstvo ale chystalo
jemu tenkrát již nevděku hloží.

Již v jeslích nevděku se dostalo
Srdci Páně, od nevděčných lidí,
což dosud beze změny zůstalo,
ono stále lidský nevděk klidí.

Málo od lidí jest milováno
láskyplné Srdce Ježíšovo,
za lásku svou jest odměňováno
nevděkem každodenně na novo.

Ó kdy láska Srdce Ježíšova
chladná srdce lidská rozehrěje?
Kdy z nich zmizí netečnost ledová,
která je před láskou jeho kreje?

III. Srdce Páně — lásky škola.

Srdce Páně, Ty jsi lásky škola,
která k sobě každé hodiny
lidstvo světa veškerého volá,
chudé i bohaté rodiny,
by se ve Tvé škole lásce právě
k Bohu, bližním lidé učili,
a pozemské údolí slzavé
tou láskou v ráj zemský změnili.

Srdce Páně, až se ve Tvé škole
lidstvo právě lásce vyučí
k Bohu, k bližním, tu v pozemském dole
květy rajske vůně vypučí,
a až rajske vůně květů lásky
do všech končin světa zavítá,
lidstvo zbaveno vši samolásky
pak zde ráj pozemský uvítá.

Srdce Páně, ó kéž ve Tvou školu
lidstvo s velkou spěchá radostí,
pravou láskou k Bohu, k bližním spolu,
kéž zde do svých srdcí uhostí,
dle té lásky kéž vždy jednat volí,
a ji s láskou jinou nemění,
pak se jistě pozemské údolí
v ráj a předsíní nebe promění.

* * * *

Na mučedníšti svatého Vojtěcha.

Ke dni 23. dubna.

Mirabilis Deus in sanctis suis! Podivuhodný jest Bůh ve svých svatých. Svatý Vojtěch, jehož kolébka na slavném hradě Slavnickovském v Libici, nedaleko Poděbrad v Čechách, skončil život svůj smrtí mučednickou v nehostinných lesích, vroubitcích břehy severního Baltu.

Ze zkvetajícího města Královce, kdež v katolickém chrámu Páně podnes uctívá se sv. Vojtěch, jemuž na předměstí Juditten posvěcen je zvláštní kostel, vede lokální dráha do lázeňského a přístavního města Pilavy, rovněž posvěcené stopami našeho svatého biskupa, mučedníka, kterou dostaneme se nejsnáze na mučedníště světovo.

Dráha jede krajem jednotvárným, v němž uprostřed vzdělaných polí, zelených lučin a šumících hájů leží několik přívítivých vesniček a opuštěných samot; chvílemi zableskne se po levé straně siná hladina mořská, na níž houpají se četné bílé plachty rybářských kocábek. Mijíme stanice Juditten, Metgethen, Powayen, ve Fischhausen pak vystoupíme.

Fischhausen, polsky Rybaki, čítá asi 2700 obyvatelů, živících se rybářstvím, lodnictvím a rolnictvím, má přístav rybářský. Roku 1255 bylo tu založeno biskupství pro zdejší kraj sambijský, proto přeměněn původní název osady Sonevík na Bischoveshausen, z čehož povstalo Wischhusen a nyníjší Fischhausen; také stával tu pevný hrad. Kostel fischhausenský byl postaven roku 1315, je úhledná gotická stavba cihlová, roku 1864 daroval sem pruský král Bedřich Vilém IV. pěknou sochu svatého Vojtěcha a božského Spasitele, které zdobí nyní portál svatyně.

Asi tři kilometry západně od Fišúž leží osádka Tenkitten; jedeme k ní po

rovné silnici, kterou vroubí staré vrby a mladé akáci, vyhlídku máme neustále na moře.

Tenkitten prostírá se na mírném pahorku, odkudž již vidíme asi 10 minut k západu na něco vyšším návrší (80 m) mohutný prolamovaný kříž, který lid jmenuje »křížem sv. Vojtěcha«.

Tot cíl naší cesty; proto urychlujeme své kročeje, ač jde se to po pulní cestě dosti nepohodlně; je všechna zaváta bílým mořským pískem, do něhož se nohy naše až málem po kotníky zabořují.

Procházíme nízkou dolinku a v oblouku stoupáme na mírný pahorek; snaží se ho nyní zalesniti, rostou tu drobné sosny, duby, olše a jiné.

Již stojíme u památného kříže; zdvíhá se do majestátní výše 8 metrů, je ze železné prolomené litiny v gotickém slohu, dole vine se větvička břečtanová, rovněž ulitá ze železa, pod ní pak je

tabulka s nápisem: »Nikdo nemá větší lásky, než ten, kdo dává život za své,« na druhé straně stojí: »Biskup svatý Vojtěch umřel tu smrtí mučednickou roku 997 za světlo křesťanství. Věnovala hraběnka Wielopolská roku 1831.« Ke kříži vede několik stupňů, ve čtyřhran obklopuje ho pěkné mřížoví z ozdobné litiny, kolem rozsazeno je několik mladých doubkův.

Ano, zde vykrvácel svatý biskup, mučedník, krajan náš.

Kraje ty obýval tenkrát národ pruský, větev to národového stromu litavsko-slovanského. Byli to lidé vysoké postavy a plavých vlasů; stateční, bojovní, ale také pilní pracovníci, kteří daleko bedlivěji seli pšenici a pracovali na polích, než jejich sousedé, pohodlní Germáni.¹⁾ Země jejich byla bohatá jantarem, který

¹⁾ Sr. Tacitus, Germ. 45.

byl oblíbenou ozdobkou starých Řekův a Římanů. Staří Prusové si lesklého kamene toho ani nevšimli, až teprve poptávka v cizině, a hlavně římské zlatáky vzbudily jejich zájem; pak hledali ho pilně na pobřeží mořském a dodávali národům jižním.²⁾

Prusové byli zarputilí pohané; ctili trojici bohů: Peruna, boha blesku, Potrimpa, boha úrody, Pekola, boha podzemí a smrti. Bohové ti měli v posvátném háji Romově své sídlo na mohutném dubě. Tam sloužil jim nejvyšší kněz pruský, jehož nazývali krivem, tam přinášeli Prusové své dary: mléko, chléb, máslo, sýr a jiné, tam snažili se rozhněvané bohy obětmi, někdy i lidskými, obětující děti, dospělé, zajatce, usmířiti.

Kdo ctil bohy tyto, byl jim přitelem, kdo jich nectil, toho nenáviděli a hleděli vyhladiti ohněm a mečem.

Háj, v němž bohové bydleli, byl místem svatým, na něž nesměla vskočit noha nepovoláná; jen nejvyšší kněz, vladyka země a ostatní kněží směli vejíti na Romove, lid přinášející dary a oběti musil stát v uctivé vzdálenosti, aby neposkvřnil sídla bohův.

Ostatně žili Prusové vesele; země byla bohatá medem a rybami, proto pořádali hostiny, při nichž se pilo koňské mléko a medovina.

Otec měl svrchovanou moc nad rodinou; žena byla jen jeho děvečkou, musila jemu a pacholkům umývatí nohy. Slabé, slepé, neduživé děti směl otec hoditi do vody, dcery všechny až na jednu zabiti. Zbraně směl nositi každý, kdo je unesl. Země byla plna pevných hradů, Prusové pak se rádi navzájem hašteřili. Před bitvou byl vždy obětován zajatec, aby se dověděli vůli bohův; teklo-li mnoho krve, bylo to dobré znamení. Ale otevřených bitev nemilovali; nejraději přepadli nepřátele nic netušící a pak utekli; skryli se za četnými jezery, bažinami a lesy, kde je bylo těžko hledati.

K národu tomuto, hluboce v pohanství pohříženému, přišel svatý biskup Vojtěch, aby přivedl je k světlu svatého evandělí. »Jsem Slovan, jménem Vojtěch,

stavem mnich, posvěcením biskup, nyní pak z povinnosti váš věrozvěst. Účelem cesty mé i těchto mých druhů je vaše spása, abyste opustili modly, poznali pravého Boha, Stvořitele svého, uvěřili v něj a měli život věčný,« tak odvětil muž Boží, když tázali se ho na účel cesty jeho.

Ale Prusové nechtěli slyšeti slov jeho; posmívali se mu, bušili holemi o zem, pozdvíhovali proti biskupu a průvodcím jeho obušky, hrozili jim smrtí, neodejdou-li. Zavedli je k moři, posadili na loď a poručili, aby odpluli.

Byly to smutné dny pro sv. muže a věrné druhy jeho; planuli svatou horlivostí, aby přivedli nové národy ku světlu pravému, byli hotovi položit život svůj pro spásu jejich, ale zaslepený lid, zfanatisovaný svými pohanskými žreci, nechtěl jich ani poslechnouti, vyháněl je ze svých osad, lál jim a zlořečil.

Tak dopluli do koněin, kde nyní stojí město Pilava; odpočinuvše poněkud šli podél břehu mořského, až došli k jakémusi opevněnému místu; kronikáři jmenují ho Cholinum čili Kolín.³⁾ Bylo již k večeru, proto vešli do blízkého háje, kde byla příjemná pláň, aby tu nocovali; ani netušíce, octli se na posvátném místě pruském Romove. Vojtěch usednuv na drn, pravil: »Zdá se mi příhodno, abychom na této krásné trávě přenocovali, večerní a noční chválu vzdali Stvořiteli světa; dá-li Bžh, po východu slunce odslouživše mši svatou, vejdem do města, kterému jsme se přiblížili.«

Časně z rána vitality missionáři nový den modlitbou; byl to pátek, dne 23. dubna roku 997. Odřívavše modlitby, opustili les, sv. Vojtěch pak pod širým nebem konal oběť mše sv. Potom odebrali se k městu; ale obyvatelé uzevše je, děsně vykřikl, vyřítli se na ně, jako podrážděné včely, chápajce kamení, házeli je sv. biskupovi na hlavu, tak že krví zbrocen, padl k zemi; po chvíli vzpamatovav se poněkud povstal a ubíral se zpět.

Všichni vrátili se k lesu, kde tolika strastmi a námahami vysíleni, usedli na trávník a únavou usnuli. Tu však je

²⁾ Obchodní cesta, kterou se jantar dodával do Mše římské, vedla také krajemi našimi. Odtud tedy již mohl dověděti se o Prusích svatý biskup Vojtěch.

³⁾ Cholinum jest osádka Kalnen (staroprusky Kolonie) nedaleko Tenkittenu.

probudil třeskot zbraní, řinčící štít, blýskající se oštěp a ostrý meč; hlouček Prusaňů, vedený pohanským knězem přiválal k nim a vyrušil je ze spánku. Nepřátelé spoutali hned sv. biskupa, který ještě těšil své postrašené průvodce: »Nermuťte se, bratří, víte, že to trpíme pro jméno Hospodinovo. Nic není krásnějšího a hrdinnějšího, než obětovati život pro Krista.«

Tu vrhli se ozbrojenci na svatého Vojtěcha, vedli jej na blízký pahorek, postavili na místo, pak pohanský žrec vytvářel se proti němu máchl oštěpem a probodl prsa jeho. Potom přiskočili ostatní ozbrojenci a bodali umírajícího, až se valila krev ze sedmi hlubokých ran.

Svatý Vojtěch krvácející stál ještě chvíli nepohnut máje ruce k modlitbě pozdvížený a oči k nebi obráceny. Konečně rozepjal ruce a prose za vrahы klesl mrtev k zemi dne 23. dubna roku 997.

Modloslužebníci usekli mučedníkovi hlavu, narazili na kůl a pověsili na vrchol stromu, pod nímž sloužil svatý Vojtěch mši sv., tělo pak hodilo do vody. Když to bylo zvěstováno Boleslavu Chrabrému, vykoupil od pohanů svaté tělo a dal se slávou v Třemešně pochovati.

Na místě, kde sv. biskup náš Vojtěch dokončil život svůj, byl postaven krásný gotický chrám, k němuž věřící putovali z daleka. Po tak zvané reformaci krásný chrám osířel a pustl, až roku

1669 po 3denní děsné vichřici se sřítíl. Krásný oltář jeho se šťastnou náhodou zachoval, byl postaven nejprv v kapli zámku lochstätského u Fišbúz, později dopraven do Marienburgu, kdež stojí podnes. Zříceniny chrámové pak zaválal mořský písek, až zmizely pod ním úplně. Památné místo zůstalo tak bez označení, až roku 1822 protestant, vládní rada Müller z Královce, dal tam vztyčiti prostý dřevěný kříž s letopočtem 997, jeho místo pak roku 1834 zaujal pěkný nynější kříž věnovaný hraběnkou Alžbětou Wielopolskou, který roku 1897, jsa vlivem povětrnosti valně sešlý, byl poopraven.

Dlouho v tichém zadumání stáli jsme na posvátné půdě, která zbrocena je krví našeho sv. krajana a mučedníka; jen málokdy zabloudí sem noha českého poutníka, zřídka kdy připutuje sem katolik, ježto okolí je z většiny protestantské. V nerušeném klidu odpočívá tu pahorek ten, posvátné ticho ruší jen mohutné burácení mořských vln a smutné volání bílých bouřňáků. Když pak vyjde slunce ze spod šedivých mračen, tu leskne se bílá rosa na smaragdovém pažitu, jak čerstvě uroněné slzy, vůně mateřidousky a bílých drobných hřebíčků nese se osamělým krajem, jak libé obláčky vonného kadidla.

»Pros za nás, svatý Vojtěchu, patrone a krajane náš, abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových!«

Dr. Rud. Zháňl.

Svatá zpověď přináší klid duši.

Jsme v posvátném čase velikonočním, v němž každému katolickému křesťanu zákonem církevním uložena je pod hříchem smrtelným povinnost se vyzpovídati a nejsv. Svátost oltářní přijmouti. Větší část věřících zajiště povinnosti této činí zadost, ano přemnozí nespokojují se toliko jednou za rok sv. zpověď vykonati, nýbrž častěji v roce sv. pokání přijímají, dobře vědouce, že skrze ni netoliko odpuštění hříchu a milost Boží obdrží, nýbrž že

i klid a pokoj duším jejich navrácen bývá. A nad pokoj nemá duše statku většího na zemi, tenť základem spokojenosti a štěstí veškerého. Svátá zpověď, to je vyznání se z hříchů před knězem k tomu účelu, abychom odpuštění jejich dosáhli ve svátosti pokání, úzce souvisí s celou naší přirozeností lidskou. Vždyť sdíleti žalost i radost s jinými je naší potřebou a to tak, že nedocházíme upokojení, dokudž jsme tak neučinili.

Můžeme-li radost svou, kterou přetéká srdce, s někým sdíleti, tu pocítujeme

ji dvojnásobně, a naopak sdělená žalost bývá poloviční. Když tiseň a zármutek srdce naše svírá, když mraky svízelů a nehoď obzor života našeho zatemňují, když pod tíhou břemen, starostí a trampot stonáme, ó, jakého tu pocítujeme ulevení, je-li nám popřáno uchýliti se ku věrnému příteli, jenž s námi strasti ty upřímně sdílí. V jeho náručí snáze si oddechne, slzy naše usýchají, jest nám, jakoby chom bolestná tajemství svá v jeho prsou pohřbili; radou, pomocí a útěchou jako osvícení jsouce bereme se trapnou cestou života tohoto zmužile dále.

Tato nutnost vztahuje se i na ony smutné tajnosti, jimiž se o milost Boží připravujeme i na naše hříchy. Jak těžké je to břímě, jak veliký působí v duši naší nepokoj, dokud vše jen v srdci máme uzavřeno, jakého však ulehčení poskytuje nám vyznání našich vin.

A proto poznejme, jaké to štěstí pro nás, že dobrotivý Bůh odkazuje nás na důvěrníka, jenž všechny naše přátele i sebedůvěrnější daleko převyšuje, jenž nám nedává pocítovati ani údiv, ani hněv, ani potupu, byť i vina jemu vyjevená byla nevětší a nejhorší. On tajemství sobě svěřeného netoliko nižádným způsobem nezneužívá, ano hledí je zcela z myslí své vypuditi a v bezednou propast hoditi, věda, že ne jemu, ale skrze něho Bohu jsme své viny zjevili. On nakládá s kajícím co nejlaskavěji, těší jej, povzbuzuje, pozvedá, přítelem jej nazývá, byť by i nejohavnější před ním odhaloval nefesti; on s ubohým zaslepenecem velikou má útrpnost a dodává myslí a zmužilosti jemu, aby nezoufal, jsa polapen okovy satanovými, nýbrž pomáhá mu je se sebe setřásti. S láskou upřímnou, soucitnou ukazuje mu propast, u které stojí a do které každým okamžikem se sřítiti může, poukazuje na ošklivost spáchaných hříchů, na nevděk proti Bohu, na škodu, kterou duše i tělo jeho jimi utrpělo a vyluzuje tak z očí slzy upřímné litosti, které svatí andělé jako předražené perly nebeskému přinášejí Slitovnicku.

Z toho nahlížíme, že svatá zpověď pro kajícího, v pravdě se kajícího nemá prázdné odporosti, ale že je mu potřebou a pomocí velevítanou.

Tak vypravuje nám svatý biskup Ireněj, že některé ženy, které od církve a víry odpadly, po navrácení se v lůno církve katolické, z hříchů svých se zkroušeně vyznávaly, některé pak z nich, které nemohly se k tomuto kroku odhodlati, padly hroznému zoufalství v oběť.

Taktéž i sám Rousseau, spisovatel francouzský, ujišťuje, že třicet let byl ustavičným nepokojem trápen, že neokusil spánku, dokudž své vyznání nepsal a svá těžká provinění neodhalil. Z toho všeho patrně, že člověk sdílením svých vnitřních záležitostí a žalováním na sebe sama přirozeného a bezprostředního dochází uspokojení a ulehčení, a že právě ve vyznání tom nalézá balsám pro vnitřní rány své.

Vhodně tedy přirovnává Origenes spáchanou vinu k požití nestravitelné krmě, která nepřestává tlačiti a nechut působiti, až pohnutím všech vnitřností vyvržena byla z těla. Tak i hříšník, skrývajcí v sobě hříchy své, od nečistoty jejich uvnitř tlačěn bývá, jest-li však sám na sebe žaluje a ze hříchů se vyzná, ihned s hříchy svými i obtíže nemoci vnitřní se sprostuje.

A sv. Řehoř Nazianský praví: »Což je zpověď hříchů, nežli jakási průtrž ran, neboť ve zpovědi zápach a ošklivý jed hříchů, jenž v srdci skryt jest, se vyvrhuje a našemu srdci bývá ulehčeno rovně, jako se nám zdá, že svým bolestem ulehčíme, když je lékaři oznámíme.

Tak vidíme, že vyznávání se z našich hříchů srovnává se s naší přirozeností a že vševědoucí Zpytatel našich potřeb — Bůh lepšího a přiměřenějšího prostředku nad zpověď ani ustanoviti nemohl, ano kdyby to nebyla učinila jeho prozřetelnost božská, bylo by lidské pokolení nuceno samo takový prostředek vynajiti. Ale Vykupitel náš Ježíš Kristus jako ve všem nám dobré dal prostředky, tak i tuto zpověď nám vyhověl. A prostředku takového vyžaduje i naše k zlému tak náchylná přirozenost. Když hodiny dojdou, musejí se zase natáhnouti. Tak je to i s člověkem; vášně, zlé náklonnosti jsou ono závaží, které nás neustále tíží k zemi a táhne. Jimi hnouti a došlý takoruka stroj našeho ducha zase pozvednouti a jakoby natáhnouti jest úloha, která ve svaté zpovědi nejlepšího

dochází rozřešení. Sám Martin Luther, zakladatel protestantství, který sv. zpověď soukromou zrušil, dí: »Soukromá svatá zpověď je nejen užitečná, ale i potřebná. Nechtěl bych, aby jí nebylo, ježto jediným je lékařstvím obtížených svědomí.« Ovšem nezůstal si důsledným, jednou učil tak, podruhé onak.

Kalvín, jeden z nobsledů Luthrových, těžce nesl, že Luther zavrhl zpověď soukromou a zavedl jen veřejné, obecné jakési vyznání. Vida, jakou škodu trpí duše odstraněním zpovědi, hleděl ji nahraditi jiným způsobem. Pokoušel se totiž zavést dobrovolnou zpověď, ale jeho osadníci se tomu protivili, jelikož to bylo pouze lidské zařízení. Tu vymyslel si později jakési »pastýřské návštěvy«, které starší jeho důvěrníci konati měli. Avšak i tento pokus minul se s výsledkem, poněvadž neměl lid důvěru k oněm lidem, kteří neměli od Boha žádného poslání a moci. Tak to bývá u všech, kteří se cirkve zřekli, právě a spasitelné prostředky, které jim církev z nařízení Kristova podává, zavrhl, a potom vidouce škodu, rádi by je svými výmysly nahradili; to ovšem nejde.

Že nám božský Spasitel tak přirozený ráčil dáti prostředek k našemu upokojení a ku zdokonalení se, zavázal nás zajisté k nejvšelejším díkům. Než i jiné ještě výhody poskytuje nám svatá zpověď.

Člověk má se vždy úplně a dobře znáti, neboť »poznej sebe sama« bylo již u starých mudrců pravidlem vši moudrosti. Poznání sebe sama, ovšem důkladné a pravé, jest počátkem polepšení se. Avšak tak mnohemu nedostává se k této práci potřebné pile, odvahy a chuti, ba ani upřímné vůle. Jiný zase pro samé starosti, práce, trampoty vezdejší k tomu se ani dostati nemůže, jiný zase by vůli sice měl, ale neví, kterák od toho, jak počítí, jak by k poznání sebe přijíti mohl. Pro všechny tyto a věru, jejich počet není malý, je zpověď prostředkem jediným, přivésti je k sobě samým, ukázati jim, kdož a jací jsou. Duchovním přítelem vedeni jsouce, mohou

nahlédnouti, která ze zlých náklonností jest u nich tím kalným pramenem, z něhož se bahno všelikých neřestí na venek dere, tak mohou poznati, nač budoucně především všecku svou pili a péči obracetí mají, čeho se jim dosud nedostává a jací vlastně býti mají. A kde se může takového návodu, takového poučení jednotlivcům přiměřeného lépe dostati, nežli ve svaté zpovědi? A pomysleme na ty rozmanité okolnosti, na rozličné povinnosti různých stavů, na přemnohá z bujně tělesnosti vznikající provinění, která vždy se hledí ukrýti, o nichž veřejně mluviti není radno, ba mnohdy ani možno. A věru poznáme, že ušní svatá zpověď přemoudré je zařízení a výborný prostředek hříšníka uvéstí do bludiště duše a srdce, kde skoro každý by bez průvodce zabloudil. Zpověď člověka navádí, ba i nutí, aby sobě úplně známou stavu duše své zaopatřil, tajnosti srdce svého zevrubně prohlédl a všechnu svoji pozornost, která se obyčejně na věci zevnitřní rozlézá, zpět povolal a na odkrytí nejtajnějších vad a poklesků obracel. Toho požaduje od každého již příprava ku svaté zpovědi — zpytování svědomí; kde však toho kajcník sám dokázati nemůže, tu podává mu obezřetný a zkušený vůdce duchovní pomocnou ruku svou.

A když zpovědník jakoby zrcadlo před kajcníkem držel, v němž se poznati musí, upomíná jej na jednotlivé vady, hříchy a nepravosti a na jedné straně jejich hanebnost mu ukazuje, na druhé dobrotu Boží. Nebude tu hříšník k lítosti pohnut? A jestliže i dříve hříchů svých želel, nebude tu lítost rozhojněna a zvětšena? Kdo by jen neviditelnému Bohu, jemuž bez toho hříchy naše povědomy jsou, se zpovídati chtěl, odbyval by to jen ledabylo a věru by měl menší stupeň zkroutěnosti a lítosti, nežli když se zpovídá jeho zástupci knězi, kde musí býti na sebe přísnější a také dostatečnoujeviti lítost, aby rozhrěšení dosáhl. — O dalších spásonosných účincích svaté zpovědi pro klid duše pojednáme příště.

Boh. Hendl.

Boje a koruny.

(Část další.)

Perennis:

Ó poslyš, bratře! Poslyš Sabine!
 Ó sřež se Bohu výtky činiti!
 Proč oplakávat bědnou naši krev?
 Což ztracena je tato naše krev,
 když v oběť Bohu rádi dáme ji?
 A srdce toto mladé, nadšené,
 jež k Bohu touží, hledá jeho čest,
 když obětuješ nebi, chybiš snad? —
 Ty o církev se neboj, Sabine!
 Ty neboj se, že její naděje
 snad poklesne. Vždyť matkou naší jest,
 a slzou svojí hrob náš opláče
 a naší palmou tvář svou ozdobí,
 však vzmuží se a opět půjde dál
 ku cíli svému, svému vítězství!
 Kdy skončí její žal? Kdy zvítězí?
 Toť není naše věc!

Sabinus (s úžasem vstává):

Perennis!

Perennis (nadšen):

Co po tom jesti nám? Toť Boží věc!
 Zda ještě století neb více snad
 ji bolu určil Bůh a strádání,
 je Božím úrůdkem. — Ji věčnost přec
 je Pánem souzena. A dokud zde
 jsou děti hotovy, by na smrt šly,
 proč bála by se církev ran?
 A Kristus Pán...

Sabinus (vstávaje):

On vládnout musí přec!
 On v srdci mém přec touhu roznítil,
 bych vládcem byl a jménem jeho vládl.
 A tuto touhu ve mně zklamal by?
 A s nepřítelem svým snad spojil se?
 Ty dleš přec sám, že přijde hodina,
 kdy Kristus zvítězí.

Perennis:

Ta přijde též!

Sabinus:

A kdy?

Perennis:

To ví jen on! Nám jedno jest,
 kdy přijde již. Nám uloženo jen,
 by hrdinstvím jsme dráhu klestili
 té době svobody pro církev svou.
 A každou krůpěj krve křesťanské,
 již Bohu obětujem radostně,
 na věčnou váhu kladou andělé,
 a tato krev se stále množí

ku Bohu volá, aby určil den,
 kdy přestane již církev hubení
 a miru jas ozáří národy.
 Vlož na tu váhu mladá léta svá,
 svůj mládí sen a svoje doufání
 a Kristu vše to s láskou obětuj

Sabinus:

Ach!

Perennis:

Vždyť má-li vojsko jíti ku předu,
 přes padlé bojovníky musí jít,
 jež ztratilo již v bitvy zápase,
 jen tak si dobude své palmy přec!
 Toť osud náš je též!

Sabinus:

Již umkni!

Mně nevzpomínej války obrazů!

Perennis:

Proč ne?

Sabinus:

Spíš modlitby své zdvojnásob!

(Pomlčka.)

Ó kdybych meč tu dobrý měl!

Perennis:

Co bys činil s ním?

Sabinus:

Mne netaž se na citů vlnění,
 jež bouří duši mou a nesnadno
 jich utlumit a vůli podříditi.
 Mnou lítost zmítá, marné toužení,
 já hanbím se, má duše bouří se.

(Klemens vstoupí, veden stráží, jež ihned se vzdálí.)

Výstup 2.

Sabinus. Perennis. Klemens.

Klemens (v pozadí):

Já opět zřím je!

(Jde ku předu.)

Drahé děti mé!

Perennis:

Ó milý otče!

Sabinus:

Jaká radost to!

Perennis:

Kdo sem tě uved', milý otče náš?

Sabinus:

Co určil o nás císař, otče, rei!

Klemens:

Mně neznámo. Byv od vás odloučen,
byl uvězněn jsem já a ostříhán,
když pojednou byl rozkaz tajný dán,
bych sem byl odveden.

Sabinus:

Co zamýšlí jen císař?

Perennis:

Ví to sám?

Klemens:

Teď asi ví. Však že nás spojil zde,
tot' jistě Bůh mu k srdci promluvil.

Perennis (ke Klementovi):

A matka naše?

Klemens:

Buďme hodni jí!
Když rozkaz dán byl otci vašemu,
by k císaři vás v palác uvedl,
tu plna síly v pravdě křesťanské
mně pravila: Mé děti na smrt jdou,
ty s nimi jdi, jim myslí dodávej,
a kdyby vzpomínka na matku snad
neb sestru milou bolným činila
jim odchod na věčnost...

Perennis:

Ó Pane můj!

Klemens:

— pak řekni jim,
že s pýchou na ně v duchu patřím já,
že přání císaře, by přijal je
za syny své a na trůn zvedl je,
mne bázní plní jen. Necht' na smrt jdou;
necht' truchlí příroda, však nebes Pán
jim palmy dá a bolest ztiší mou!

Sabinus:

Ó matko!

Klemens:

A v slzách děla mi: „Hle, jménem mým
a jménem dcery tuto památku
jim doneseš!“

(Vyndá skříňku ze západí.)

Perennis:

Ó svatého to Pavla ostatky!

Klemens:

Vy přijměte je s láskou, děti mé!

Sabinus (ostatky chvatně bera):

Ó dej mi skvost ten, drahý otče můj!
Kéž ztlumí ve mně srdce bouření,
a ztiší nářek brzkou nad smrtí.

Klemens:

Co slyším to, můj Sabine?

Sabinus:

Kéž silu dá mi k brzké oběti!

Klemens:

Syn také matky měl by báti se?

Sabinus:

Ach, nebojím se, toužím po boji;
však zlatý sen můj, moje doufání,
že Boží čest, jež se mnou vymírá,
přec pozvednem'...

Klemens:

Co mluví Sabinus? Což nevěří?

Perennis:

Ach, otče, přispěj mu!

Sabinus:

Odpusťte mi!
Ó běda mně, já bloudím, běda mně!
Já cítím sám, že srážné propasti
se blížím již a ruka jakás mne
že ve propast chce uvrhnout!

Klemens:

Což zamýšlíš snad vůli Kristové
se v odpor stavěti?

Sabinus:

Což zločinem
by bylo zlomit vůli tyrana,
jenž jako tygr chce nás zardousit!?

Klemens:

Můj synu, věz, že císař mečem jest,
a ruku jeho řídí Bůh!

Sabinus:

Bůh sám jej tedy činí katanem,
by děti hubil mu?

Klemens:

Vždyť Syna svého obětoval Bůh!

Sabinus:

Kdo uzná pak, že silným Kristus jest,
když věrným svým jen dává porážku
neb umírání v mukách přehrozných?
Rei, chce mít věrné služebníky on?

Klemens:

On Bobu rouhá se, ó kde to jsem?

Sabinus:

Ach, o'če, chraň mne, chraň mne přede
mnou!

Ó chraň mne před srdcem, jež svádí mne
ku touze po slávě...

Já neznám sebe již!

(P. a.)

* * * * *

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

IX. Povstání ve východní Africe.

V minulém čísle podali jsme zprávu o zavraždění biskupa Kasiana Spisse, dvou řeholních bratrů a dvou missijních sester vzbouřenými černochy. O povstání docházejí podnes podrobnější zprávy do Evropy. Katolickým missiím vedlo se v povstalém území zle; několik stanic bylo zpustošeno a se zemí srovnáno, několik missionářů a missijních sester bylo zavražděno, jiným podařilo se spasiti se útekem.

Mezi těmi, kteří život svůj zachránili, byli missionáři ze stanice sv. Ottilie: převor P. Tomáš Spreiter, P. Paulinus Hauser a bratr Meinrad Berger. Dlouho sice otáleli, doufajíce, že povstání černochů brzy zase utuchne, a k útěku odhodlali se teprv tehdy, když už nebezpečnost bylo největší a povstalci takorůzka přede dveřmi. Dne 27. srpna o 5 hodinách odpoledne požili rychle sv. hostie, bohoslužebná roucha, kalichy, svaté oleje a pod. uložili v plechových bednách a schovali. S těžkým srdcem svlékli bílé roucho řeholní a oblekli se v kroj obyčejných osadníků a za tmy noční, večer o půl 7 hodině, opustili milou stanici se slzami v očích. a jsouce přesvědčeni, že zítra jen kouřící trosky budou svědectví vydávati o všech dobrodincích, která byli od desíti let okolním černochům prokazovali. Tito byli se již dávno ukryli v lesích.

Bratr Meinrad, jenž byl již devět let na missijní stanici v Lukuledi pracoval, loučil se zvláště těžce s oblíbeným sobě místem. Máje mimo to otevřenou nohu, prosil snažně, aby se směl na blízku ukrýti. Prosbě jeho bylo vyhověno; obdržel ještě generální absoluci a pak nastalo rozloučení na život a na smrt.

Oba missionáři uchýlili se nejprve na anglicko-protestantskou missii v Masasi, doufajíce, že se tam ubrání, dokud by nedošla pomoc od mořského pobřeží pět dní cesty vzdáleného. Cestovali bosí, aby nebylo znáti stop. Čtyři věrní černošé je provázeli. Na protestantské stanici v Masasi, která záležela ze tří pastorů, dvou bratrů a tří sester, dosud o povstání

ničeho nevěděli. Konána válečná porada; shledáno však, že v Masasi jest ještě méně zbraní nežli v Lukuledi a že nezbyvá, než utíkatí dále. S útekem neodkládáno. Již o půl 12. hodině v noci bylo všech 10 Evropanů, mezi nimi nemocný sedmdesátiletý pastor Porter, na cestě do Čivaty, šest hodin odtud vzdálené.

Za tmavé noci cestováno cesta necesta a s kopce do kopce. Když slunce vycházelo, byli naši uprchlíci v Čivatě, ale tam byla rozšířena zpráva, že povstalci tu budou za několik hodin. Nezbyvalo tedy, než rychle vystoupiti na blízkou příkrou planinu Makonde. Pro missionáře z Lukuledi nebyl výstup po desítihodiném pochodu bez nočního odpočinku, s puškou na rameni a čtyřiceti ostrými patronami v kapse žádnou maličkostí. Nahoře mohli si však popřáti asi jedné hodiny odpočinku a požítí trochu čaje se sucharem, o které se s nimi Angličané ochotně rozdělili, a pak to šlo stále ještě celé čtyry hodiny.

Konečně našli vhodné místo k odpočinku. Avšak sotva že ulehli, zazní opět pokrik: »N přítel se blíží.« Uprchlíci vstávají zase a dávají se na další pochod, který trvá pět hodin. Teprve v Čitangale odpočívali asi 4 hodiny, načež unavené a protivící se nohy musely opět dáti se do pohybu a doraziti až do Luagale, 8 hodin vzdálené. Avšak ani tam nemohli si popřáti žádoucího odpočinku. Sotva přišli, oznamuje posel sotva dechu popadaje, že povstalci nejsou již daleko. Ježto pro nemocného Portera nebylo žádných nosičů již, nechali ostatní části skrovné beztoho zásoby potravní ležeti, aby nemocného mohli nésti.

Z Luagaly přechali do Lituabi, 5 hodin vzdáleného, nevědouce pořád ještě, zda se na pobřeží s povstalci nesetkají. Jsouce hrozně unaveni nebyli by se mohli dlouho brániti.

Ve středu vyšli již o 3 hod. ráno a večer o 5 hod. dorazili do Ribobe 8 hodin vzdáleného. Tam ztrávili poslední noc a odpoledne o 4 hodinách dorazili do přístavního města Mikiadani

na smrt unaveni. Plachtový člun zavezl je v sobotu do Lindi a vládní parník v úterý do Dar-es-Salaamu, kde ve čtvrtek 7. září přistáli.

Bratr Meinrad, jenž v Lukuledi byl zůstal, přechal z úkrytu do úkrytu. Tři dni ležel bez pokrmu a nápoje v bezlistném kroví. Teprve v noci na čtvrtý den přinesli mu věrní černoši nalezše ho potravu. V pondělí 28. srpna slyšel ve svém úkrytu stělnou ránu, znamení to, na které povstalci začali stanici drancovati; v poledne na to slyšel praskot ohně a rachot řítící se budovy missijní. Ve středu večer připlížil se ke stanici a díval se na trosky. Vše bylo zpusťeno anebo odvrženo, polní kovárna rozbita, nábytek roztržán na stá kusů, knihy roztrhány; bohoslužebná roucha černoši našli a odnesli. V kostele byly harmonium a svatostánek rozbity. Míže okenní byly vytrhány a vše ostatní, co bylo ze dřeva, spáleno. Ve čtvrtek dověděl se bratr, že je na blízku okresní hejtman z Lineli, jenž byl vykonal inspekční cestu do vnitřní země, a nyní domů se vracel. V pátek protloukl se k němu a došel s ním v úterý do Lineli, kde vstoupil na parník jedoucí do Dar-es-Salaamu. Na cestě do Lineli viděl i zničenou stanici v Nyangao.

Nyní jsou všichni uprchlí misijnáři v Dar-es-Salaamu v bezpečnosti. Stanice Nyangao a Lukuledi jsou úplně zpusťovány. Škoda páčí se na 60—70 tisíc korun a missijní činnost je na dlouhá léta zastavena.

X. List mladé černošky ze střední Afriky.

Posílám vám — plše missijní sestra M. Restituta — překlad listu jednoho z našich černých děvčat. Anděla, tak se jmenuje dívka, náleží mezi první žáky naší školy v Rubaga. Uposlouchnuvši hlasu milosti Boží připravuje se na povolání řeholní, máje v úmyslu sebe a svůj život věnovati službě Spasitelově a za to žádné jiné odměny nežadati, nežli která se v den odplaty dostane všem skutkům dobrým.

Dopis Andělečin jest psán jistě přítelkyni v Evropě, se kterou prostřednictvím své učitelky, dokud ještě chodila do školy, uzavřela přátelství. Tehdy nastalo dopisování mezi dvěma školou

v hlavním městě Ugandy a chovankami jistého vychovávacího ústavu v Bavorích, které částečně podnes trvá. Dopisování bylo pro černé dívky pramenem mnohých radostí a bílým dětem dalo zase příležitost pohanské missie poznati a si oblíbiti a ve skutečích účinné lásky k bližnímu se cvičiti. Každému posílány navzájem nejen dopisy a dárky, ale i modlitby.

První list Andělečin na její blou přítelkyni v Evropě měl velmi jednoduchou adresu: »Ya Roza Bulaya« (na Růženu v Evropě). Na štěstí dostal se dopis do mých rukou, abych jej přeložila, a tak jsem mohla přesnějším udáním adresy evropské poště uspořiti rozpaky mezi všemi Růženami evropskými najíti tu pravou. V zeměpise mají totiž naše černé dívky pramalé vědomosti, za to tím více vynají se v náboženství.

Obsah dopisu byl tento: »Ó má přítelkyně Růženo, můj miláčku, jak se ti vede? Jak se ti daří ve dne i v noci? Jsi zdráva? Sestřičko, pozdravuji tě láskou mnohou. Děkuji ti za list, který jsi mi věnovala, neboť velice mne potěšil. Děkuji ti též za růženec, který mi posíláš. Díky, mnohé díky, těší mne nevýslovně! I za modlitby, které každodenně za mne a za pohany konáš, těsíc díky! Neboť slyš, jak je milý Bůh vyslýchá. Když jsem byla naposled v naší rodině, zpečoval se můj nejstarší bratr, jenž je hlavou rodiny, státi se křesťanem. A nyní dal své svolení, a dává se vyučovati a všichni jeho domácí jsou již křesťany anebo jimi budou. Proto tě prosím, pokračuj ve svých modlitbách za pohany, aby všichni Boha poznali a jemu sloužili.

Přeji si velice, tebe jednou viděti a modlím se každodenně, abys k nám přišla. Potom ti přivedu všechny tvůj dětský zástup vstříc, aby jsi slyšela jejich hlásky a s nimi si pohovořila. Zatím uť se naší krásné řeči »ruganda«; nemysli však, že se jí tak rychle naučíš, neboť je dosti těžká. Uť se jí pomalu, pak se jí dobře naučíš; já mám vroucí přání, abys se jí naučila.

A nyní nech si vypravovati naše novinky. Slavnost Božího Těla měla letos pro nás velký význam, neboť v ten den přijalo mnoho našich dítek první

sv. přijímání. Bylo jich celkem 89: 28 chlapců, kteří byli bíle oblečení a 61 děvčat, které měly pouze oděv z látek z kůry citronové. Šli jsme do kostela průvodem. Ostatní dívky sypaly před milým Spasitelem květiny na cestu a velké množství křesťanů ubíralo se za námi nábožně písně zpívající.

S velkým zájmem četla jsem, kterak jste se na velkonoce tak bedlivě na přijetí prvního a velkonočního svatého přijímání připravovaly. My ovšem, ježto na vesnici žijeme, nemůžeme „mlčeti“ (duchovní cvičení konati), neboť při takové příležitosti máme příliš mnoho práce a na náležitou přípravu není pokdy. Zato děti v Bubagu mají času dosti a mohou se dobře připravit.

O, sestřičko, nyní poznala jsi, jak dobrá naše matinka jest. (Míní sestru představenou z Rubagy, která tehdy právě byla návštěvou v Evropě a také rodiče oně chovanky navštívila.) O, skutečně, ona je velmi dobrá, ani nevíš jak, a vy jste se zajisté radovaly, že ji u sebe máte a s ní můžete pohovořiti. O sestřičko, nám je od té doby, co odtud odešla, po ní velmi smutno, neb ji máme velmi rády. Modli se tedy horlivě, aby se k nám zase vrátila, neboť u nás každý, kdo ji zná, ji oplakává.

Sestřičko, jsi nyní v ústavě, nebo již doma na prázdninách? Je u vás ještě zima? Ty jsi mi psala: Kdybych byla u vás, že bych zmrzla. A což pak, nedala bys mi šatů, ve kterých je teplo? Pak bych neumřela. Daruj mi semen oněch květín, o kterých jsi mi vypravovala, zvláště nebekliče, sasanky a jiné, abychom také my měly pěkné květiny a mohly jimi náš chrám Páně zdobiti.

Modli se také za mne, aby mi Bůh dal více rozumu, abych dívky sobě svěřené ve svatém náboženství mohla vyučovati, a zvláště, abych nikdy před jejich očima nic neučinila, co by jim dání mohlo pohoršení. Také já modlím se denně za tebe a při všech svých sv. přijímáních pamatuji na tebe. Modlím se též za všechny dívky u vás. Pozdravuj je všechny, vypravuj jim naše novinky a o velké radosti, kterou naši malíci měli při prvním svatém přijímání. Popros i své přítelkyně, aby se za dívky naše modlily, neboť jsou mezi nimi mnohé,

které u prvního svatého přijímání ještě nebyly. Modlete se za ně, aby byly moudry a hodny. Moje zdejší družky Marie a Anna vzkazují vám srdečný pozdrav. Tak a nyní končím. Bůh tě opatruj a nejsvětější Panna Maria a sv. Josef buďtež ti nápomocni při všech tvých skutech. Já Anděla, tvá přítelkyně a dítko Panny Marie.

Abys laskavý čtenář aspoň přibližného nabytí poněti o řeci černochů, uvedeme tuto začátek a konec dopisu Andělčina v krásné řeci, „rubanga“. Začátek zní: „Ya munnanga Roza, muganzi vange! Otyanngo munnange? Osiba ayanno? okyali mulamu? Baba nkulamusiza nyo myini olve barvu gye vampereza, yansanyula nyo. Ate nkwebaza sapule yange gye vampereza, vebale ge, vebale nyo miyny, yansanyusa ddala.“ Konec zní: „Kale mmale! Katonda akukume, na Bikiza Mariya no Mutakatifu Yozefu bakubere mu mulino yvo. Nze Angela, omugandao no mvana Bikiza. Mariya.“

XI. Nová stanice.

O velký ostrov Novou Guineu poblíž Austrálie, dělí se, majíce tam své osady, Hollandané, Němci a Angličané. V hollandské části ostrova zakládají právě katoličtí missionáři nové stanice a tamější apoštolský vikář P. Neyens v této příčině píše:

„První stanici založili jsme v Merauke na jihozápadním pobřeží Nové Guiney. Co však jsem tam viděl a slyšel, přesvědčilo mne, že nás tam čeká klopotná práce a mnohá utrpení. Domorodci jsou hrozní lidožrouti, kteří nemají prázdňného pojmu o mravnosti a lidskosti.

Další stanici založime na ostrově Fakfaku, ležícím severozápadně od N. Guiney. Asi před 10 roky usadil se tam holandský missionář, jezuita P. Le Coque a dodělal se již značných úspěchů. Bohužel, stal se obětí své lásky k bližnímu. Zahynul ve vlnách, chtěje zachrániti tonoucího chlapce. Od té doby zůstalo ono místo pro nedostatek missionářů neobsazeno. Od domorodců dověděl jsem se, že na ostrově žije ještě několik křesťanů, mezi nimi jistý Martin a ustanovil jsem, jich vyhledati. Od časů P. Le Coqua byl jsem první missionář, který jsem na tento ostrov vstoupil.

Radost a úžas dobrých ostrovanů byl veliký. Prosili mne, abych u nich zůstal, že se potom všichni stanou křesťany. Potěšil jsem je prozatím slibem, že je častěji navštívím a jim později missionáře pošlu. Potom svěřil jsem dohled nad společnými modlitbami, vyučováním dítek a udělováním křtu z nouze Martynovi. Za několik měsíců navštívil jsem ostrovy zase v úmyslu, že několik dítek vezmu s sebou do naší školy katechetů. Bohužel, zastal jsem v osadě pouze několik žen a menších dítek. Ostatní obyvatelé obdělávali v ten čas svá pole, daleko široko roztroušená. Přes to je těmito návštěvami aspoň začátek učiněn.

Ještě větší naději skládám ve stanici Amboinu. Toto na ostrově téhož jména ležící město, mělo koncem 16. století 4

kostely a 10.000 katolíků. Kostely jsou nyní zbořeny a po klášterech Dominikánů, Františkánů a Jesuitů není ani památky. Toliko jméno ulice, která se jmenuje »klášterní«, připomíná bývalou dobu katolickou. Nicméně pokusím se, tuto velikou zříceninu znovu postavit a možná s úspěchem. Z rozmluvy s některými evropskými katolíky v Amboině usedlými nabyl jsem přesvědčení, že by mnozí domorodci byli ochotni, k víře svých otců se vrátiti. Ano i mnozí protestanté řekli mi, že se stanou katolíky, kdyby se missionáři mezi nimi usadili. Za svého pobytu v Amboině pokřtil jsem Číňana z vážené a mocné rodiny a doufám, že jsem v něm našel dobrého spolupracovníka na rozšíření katolického náboženství mezi jeho krajany.

První moravská lidová pouť do Svaté země v srpnu roku 1905.

Asi před 20 lety čítal jsem ve vídeňském časopise »Vaterland« nadšené, živou vírou dýšící líčení posvátných míst v Palestýně z pera rakouského setníka Jindřicha Himmela. Důstojník ten chtěl však nejen přem vypravovati krajanům svým o Svaté zemi, on chtěl, aby aspoň někteří z nich mohli jako on státi se účastnými toho štěstí, aby patřili vlastníma očima na místa, kde narodil se, působil a trpěl Spasitel náš, chtěl toho štěstí dopřát hlavně těm, již nemohou na dalekou cestu mnoho peněz vynaložiti. A proto založil ve vlasti své, v Tyrolsku, a to v městě Brixenu, spolek pro pořádání lidových poutí z Rakouska do Svaté země.

Spolku toho je on, nyní plukovník ve výslužbě povýšený do stavu šlechtického, duši, a jeho přičiněním a radou vypraveno v posledních letech z Rakouska a okolních zemí již deset lidových poutí do Svaté země.

Roku 1905 obrátil pozornost svou k Moravě, jejíž lid slyne jak zbožností

tak obětavostí. A nezklamal se v Moravanech. V krátkém čase sešlo se potřebných pro zajištění pouti 500 přihlášek, ano počet obvyklý musel býti překročen, ježto stále noví poutníci se hlásili, vystoupil na 528 a ještě mnozí museli býti odmítnuti. Mezi poutníky bylo mnoho i Čechů z království a vedle nich a jednoho sta Němců z Moravy, Vídně a odjinud, i několik Slovenců, 2 Rusíni z Haliče, totiž Lvovský arcibiskup ritu řecko-katolického hrabě Dr. Szeptycki a jeho sekretář. Mezi poutníky převládal lid rolnický a dělný z Moravy, pak kněží, jichž bylo 149, ale i jiné stavy a intelligence, v ní zvláště učitelstvo, byly zastoupeny.

Výlohy pouti pro jednotlivé poutníky byly poměrně malé; na dobu tři neděl platili poutníci III. třídy po 300 korun, II. třídy po 400 K, I. třídy (již mimo lepší byt na lodi stáli na roveň s II. třídou) po 440 K za jízdu na dráze i lodi, byt v Jerusalemě, celé stravování a vůbec všechny výlohy spojené s návštěvou posvátných míst, tak vstupné, zpropitné a pod. — Ta láce jest možná jen při veliké

zkušenosti pana plukovníka a jeho nezůstání — nechť on za práci žádné odměny, spokojí se odměnou, již mu skýtá vědomí, že šťastnými učinil své krajany.

Pán plukovník je roztomilý pán, jenž rázem získal si lásku všech poutníků a ji si též po celé cestě svoji péčí o nás zasloužil. I to na nás působilo příjemně, že ač rozený Němec, rád mluvil česky, ovšem lánanou češtinou. Kdyby všickni Němci u nás byli takovi, pak se shodneme s nimi za okamžik. Podobně roztomilý byl i druhý Tyrolák, professor Jochum, jenž měl na starosti služby Boží na lodi; když viděl na př. českého kazatele jít kázat, zatáhl ho za rochetu a šeptal mu: »Velebný pane, evangelium čtete napřed česky a pak teprv německy.«

Nelze si ani dobře představit práci s pořádáním pouti spojenou. Už dovození od turecké vlády stálo veliké namáhání a těžké peníze. Turecká vláda po attentátu na sultána z jara roku 1905 nechtěla dovolit pouť do Palestýny (snad máme my Češi v Turecku pověst revolucionářů), ještě dva dny před výjezdem neměl pan plukovník dovození turecké vlády a myslil že nezbývá mu, leč obrátit se na Jeho Veličenstvo, císaře našeho, jenž mu slíbil, že v nejhorším případě zakročí sám telegraficky u sultána. Kdo cestuje do Turecka, musí mít průvodní list (pas), pro poutníky běže se generální průvodní list, jeden pro všechny. Ten konečně došel; ovšem musel být draz zaplacen, kolky na něj stály jen 3000 franků (skoro 3000 K). Ale myslím, že kdyby turecká vláda byla věděla, koho všechno vezeme sebou, že by nás ani za 3000 franků nebyla pustila do Svaté země. Když my poutníci z Českých Budějovic a okolí jsme jeli 10. srpna přes Dolní Rakousy do Břeclavy v jižní Moravě, východitě do pouti, těšily se dámy s námi jedoucí na to, až budou vidět ženy turecké. Řekl jsem jim: »Těch nevidíte mnoho, jsou doma zavřeny a na ulici smí jen zřídka, a to ještě zcela zahaleny.« A tu odvětila jedno z nich: »Oh, to uděláme tam revoluci a žen v turecké osvobodíme.« Na štěstí nedověděl se sultán, jak revolucionářsky smýšlející ženy jedou s námi.

Do Břeclavy dostavili se mnozí poutníci, zvláště vzdálenější již 10. srpna;

odpoledne bylo shromáždění poutníků, při němž pán plukovník dával potřebné pokyny pro cestu, rozdával bílé pásky s vyšitým červeným křížem jeruzalémským (mezi rameny hlavního kříže jest po jednom malém kříži, tedy vlastně pět křížů) a číslem poutníka k nošení na levém lokti a polní láhve na nápoj. Již doma obdržel každý »Poutnického průvodce« s popisem celé cesty a obšírným poučením jak se připravit a čeho vzít si třeba na cestu, jak cestou se zachováti a pod.; mimo to poutnickou legitimaci a seznam všech poutníků s čísly jejich pásky, jehož pomocí si mohl každý jména a stav spolupoutníků vyhledati.

Mnoho poutníků vykonalo odpoledne svatou zpověď. Večer měl spolupoutník světlé pan biskup Dr. K. Wisnar z Olomouce ve farním kostele požehnání, ráno pak tichou mši svatou pro poutníky, po níž posvětil prapor poutnický, nesoucí na jedné straně obraz Panny Marie svatohostýnské s nápisem: »Oroduj za poutníky do Svaté země,« na druhé znak moravský. Potom promluvil zástupce pana biskupa brněnského pan prelát J. Kř. Vojtěch a po vykonaném »litanerarium clericorum« (modlitby před nástupem cesty) šli jsme v průvodu, zpívající: »Tisíckrát pozdravujeme Tebe, k nádraží. Abychom nemuseli předsedat, poslala jižní dráha zvláštní vlak až do Břeclavy, sestávající z 18 osobních vozů. Vyjeli jsme o 11½ hodině.

Ve Vídni na nádraží severním čekali nás Čechové videnští s p. poslancem Dr. Stojanem v čele; bílé oděné družky přinesly kvítí a vítaly nás dvoji básní — podobně i při návratu do Vídne nás pozdravili Češi. Jak jsou ubožáci! Zem, ve které bydlí, nechce jim býti laskyplnou vlastí, jest jim krutou macechou, která nepřije jim ani toho slova Božího, již neodpírá se jinde ani pohanům. Oni prosí, žebrají o české služby Boží, o česká kazání, ale hlas jejich není slyšán — oni sami musí platit si české kněze — a teď i stavět český kostel vlastním nákladem.

Po dvouhodinném odpočinku a občerstvení ve Vídni jeli jsme dále. Ve vozech, zvláště III. třídy, rozléhaly se už cestou Vídní zpěvy nábožných písní

a modlitby. Obdivovali jsme se krásám přírodním Dol. Rakous jižně od Vídně, nejvíce na hoře Semmeringu, kde i umělá a smělá stavba dráhy s četnými tunely a viadukty vzbuzovala všeobecnou pozornost, ač déšť, mlha a počínající šero nám požitky ten hleděly pokaziti. V Mürrzuschlagu, již na jižním svahu, byla večere, již musil si ještě každý sám zaplatiti — stravování bezplatné začalo teprve příchodem na loď a končilo při návratu večerí v Lublani.

V noci přejeli jsme Štýrsko, v ranním šeru uzřeli jsme Lublaň a brzo potom stoupali jsme Krasem těšíce se na pohled pro mnohé dosud nevidaný — na moře, jež z Nabrezinou zjevilo se nám na několik okamžiků v celé velebnosti. Následující půlhodinná jízda vedla nás po břehu mořském, kde střídaly se nejluznější obrazy, nejkrásnější z nich bílý zámek Miramare, vynořující se taktka z moře.

Přijeli jsme v osm hodin ráno do Terstu. Zavazadla dopravena vozem k lodi, my šli pěšky, někteří v letu město si prohlédli, po 10 hodině byli jsme už všickni na lodi, kam nám vyzvednuta parním jeřábem i zavazadla.

Sotva trochu jsme se ohlédlí po lodi a čarokrásném okolí přístavu, dáno po 10 hodině znamení k odjezdu — loď zvolna vzdaluje se od břehu, ale hned též očekává nás malá nehoda. Od západu blíží se mraky, z nich šlehají blesky, hrom burácí, déšť se lije s kroupami, loď se potácí a mnoho poutníků dovidá se z vlastní zkušenosti, co je to mořská nemoc. Na tu ovšem ještě nikdo neumřel, ale nepřijemná jest velice. Kolébáním lodi vzbouří se člověku žaludek a hledí obsah svůj vydati ven — pro diváka bývá to z části odporné, z části směšné, jak nemocní spěchají o překot k záchodům lodi, aby, jak se říká, »krmili ryby« neb »moři obětovali«. Ne každý však dostihne v čas okraj lodi — pak ovšem to vypadá pro diváka nebezky! Zvláště ženy krmily ryby statečně, a pak, poněvadž nejlepším prostředkem proti mořské nemoci je — lehnouti si a člověk jí postižený cítí se též velice slabým, vyhledávaly rychle svá lože neb ulehly leckde po palubě — vesměs na smrt blede.

Po půl hodině bouře přestala — a mnohá nemocná tvář se ihned zase roz-

jasnila; několik zvláště útlých slečinek však stonalo celých pět dní plavby, ježto loď, i když je moře klidné, přece se trochu na vlnách kolébá. Jsem přesvědčen, že mnoho lidí onemocnělo jen strachem před mořskou nemocí. Už z domova vyjeli s myšlenkou na mořskou nemoc a podlehlí — suggesci, že ji dostati musí.

Potom měli jsme většinou moře klidné, jen v průlivě Otrantském kolébala se loď o něco více. Třetí den ráno spatřili jsme časně z rána ostrov Jonský Santa Maura, jehož jižní mys je známá ze starověku Leukadská skála, s níž odsouzenci na smrt u starých Řeků svrhováni byli do moře.

Pak jeli jsme mezi ostrovem Kefalonii a Ithakou, vlasti Odysseovou. Vzpomínali jsme na jeho boje, osudy a útrapy a shledání s věrnou manželkou Penelopou; ostrov je nyní většinou holý, málokde viděti olivový strom neb vinnou révu u chatrčí lidských, na návrších a horách jsou větrné mlýny. Proti těmto holým stráním a skalám ostrovů i pevniny řecké můžeme my o vlasti naší věru právem mluviti slovy hymny národní, že »zemský ráj to na pohled«. Utěšenější je následující ostrov Zakynthos; za to břehy jižního Řecka zase holé a pusté, před večerem viděli jsme ještě mys Matapan.

Čtvrtý den těšili jsme se na ostrov Kretu, ale neviděli jsme než v dálce a mlze skály a vysoké hory.

Vzpomínali jsme si na příhodu, jež stala se na Kretě slavnému českému cestovateli 16. století Kristofu Harantovi z Polžic. Ten tázal se zde jakéhos Turka, zda to pravda, že na Kretě je mnoho jedovatých hadů. Turek to potvrdil a dodal: »Ale ještě jedovatější jazyky než hadové mají u nás ženy.« Připomněli jsme si též vysvědčení, jež dal před 19 sty lety křesťanům svatý Pavel, cituje verše jejich básníka Epimenida: »Křesťané jsou vždycky lháři, zlá zvěť, břícha lenivá,« k čemuž svatý Pavel přidal: »Svědectví to pravé jest.«

Pátý den neviděli jsme než moře se všech stran a kochali jsme se především krásným východem slunce a ještě krásnějším západem, jako každý den před tím.

To měli poutníci dlouhou chvíli, pomyslí si někdo. Nikoliv! Naopak času

se nedostávalo. Já vstával o 3. hodině a sloužil jsem o 4. neb půl páté mši svatou, před ní a po ní jsem asistoval jiným kněžím. Bylo totiž na palubě lodi postaveno 15 oltářů, na nichž se od půl čtvrté hodiny do osmi sloužily mše svaté — s dovolením svatého Otce, ale s podmínkou, že knězi musí přísluhovat jiný kněz, jenž má dbáti o to, aby tělo a krev Páně při kolísání lodi nebyly s oltáře svrženy; tělo Páně přikrývá se při mši svaté skleněným přiklopem, aby větrem nemohlo býtí odváto. O 8 1/2 hod. bývalo české kázání, někdy německé, v tom případě bylo odpoledne české, v 9 hodin zpívaná mše svatá. Pak pan plukovník ohlašoval, co bylo třeba; o 11 hod. obědvala III. třída, ve 12 hod. I. a II. třída (snídaní bylo od 6 1/2—7 1/2), odpoledne po svačině byl český růženec a někdy německé kázání, večer v 6 hodin večere III. třídy, v 7 hod. I. a II. třídy. Po večeri býval německý růženec. Ostatní čas vyplněn pozorováním pobřeží, ptáků, ryb, zvláště ryb létajících a delfinů, velikých to ryb, jež si rády před přídou lodi pohrávaly, a nejvíce — modlitbou. Venkovští poutníci modlili se od rána do večera před hlavním oltářem se sochou Panny Marie a zpívali — až se proto někteří Němci již hořšili.

Někteří poutníci se též koupali v mořské vodě, k čemuž byly pohotové 4 kabiny. Též kratochvíle a obveselení a žertů bylo na lodi dosti. Večer i zpěvy národní se ozývaly i v místnostech při kuchyni zpěv italský a slovanský loďníků, v saloně I. třídy zpěv český, někdy též německý. Jeden večer odešel pan arcibiskup Szeptycki na záď lodi a tam usedl — brzo seskupilo se kolem něho více kněží a počali při svitu luny pěti české národní písně. Nemalou práci působil mnohým i psaní pohlednic, jež se na lodi prodávaly, rozprodalo se jich za první 3 dny 17.000, čímž zásoba jich vyčerpána.

Zaopatření na lodi bylo slušné. Jídlo pro I. a II. třídu dobré, v III. třídě jen někteří natíkali si na stravu. Vína červeného dostal každý v I. a II. třídě při obědě a večeri po 1/2 litru, v III. třídě co vypil.

Horko na lodi bylo za dne nesitelné, ježto strana proti slunci bývala

vždy chráněna plachtami, ale v ložnicích panovalo hrozné vedro, jež v ložnici III. třídy, kde leželo v jedné prostře přes 300 lidí, bylo zvyšováno ještě zkaženým vzduchem. Ale většina poutníků III. třídy spala na palubě, mnozí si tam vynášeli na noc matrace a přikrývky ložní. V kajutách loďních jsou vždy 2 postele nad sebou kolem stěn — i stalo se, že na vyšší postel ulehl sedlák moravský, pravý Goliáš vážící 125 kilo a i s postelí spadl na poutníka pod ním spícího; pro takové obry nejsou postele loďní. Spalo nás 6 v jedné kajutě II. třídy; jedné noci otevřeným oknem dvakrát nám udělala návštěvu vlna mořská, ponejprv vyrazila trychtýřovitou překážku v kulatém okně, podruhé vhodila nám dovnitř velikou sflu vody. Můj soused skočil ihned s postele a hmatal po svých botách, byly plny slané vody a punčochy též promočeny — ale za to z vypařující se vody vznikl nám v kajutě příjemný chládek — a byli bychom pak rádi uvítali každou noc takovou návštěvu vody mořské.

Poslední odpoledne plavby udělil nám pan plukovník potřebné rady pro přistání v zemi Svaté, což mělo se státi 17. srpna ráno po 6 hod. Zvláště napomínal nás, abychom šli brzo spat a nezapíjeli snad radost, že jsme u cíle, čekáť prý nás zítra perný den. Na tvářích bylo znáti všeobecnou neodčkavost a radost. A ta radost chtěla se vzdor výstraze vůdcově vzbouřit. Večer bylo na lodi veselo. Veselost soustředila se zvláště v saloně I. třídy; tam se zpívalo, přinášely připitky. Pobyt tam chvíli šel jsem, abych prohlédl si, co děje se jinde na lodi. A tu uzel jsem u otevřeného okna salonu státi obličejem na východ, kde byla Svatá země a kde právě měsíc vyšel, Slovák, rolník v národním kroji.

Nevsímal si ruchu v salonu, sepjatýma rukama s očima k nebi pozdvíženými vroucně se modlil, tvář jako u vytržení ozářena měsícem, hodna štětce Úprkova nebo Bilkova.

Jaký rozdíl mezi vzdělcem, jenž radosti své dává průchod zpěvem a připitky, a tímto Slovákem, jenž pozdravuje Svatou zemi modlitbou! Šťastný lid moravský, jenž doposud zachoval sobě tolik víry dětinné! Jakého jména však zasluhuješ ti, již z hlavních měst rozjiždějí

se po vlastech našich a přednáškami, jimiž prý chtějí lid náš vzdělávat, lidu tomu víru trhají ze srdce! To jsou ne-svědomití náhonci nejhorších nepřátel vlasti naší. Co dají tomu dobrému lidu za víru? Jen nešťastným ho učiní a nešťastnou učiní i vlast naši!

Slovák ten snad nese životem těžký

kříž, ale modlitba ho silí a chrání — vezměte mu víru a uděláte z něho anarchistu, nepřítele všeho pořádku.

Nevím, jak dlouho tak se modlil, rozrušen do hloubi duše odcházel jsem, ale též povzbuzen. Dokud takovým je náš lid — netřeba se o národ a vlast strachovati!

(P. d.)

Sjednocení církví křesťanských s církví římskou

(Hlavní úmysl.)

Sjednocení všech křesťanských církví v jeden celek s církví římskou je pro nynější dobu velmi nutné. Bude to jen vyplnění nejsvětější vůle božského Srdce, jež tolik lidí milovalo, žel, že tolik se mu nevděku za jeho lásku dostává. Bude to splnění slov sv. Pavla: »Jeden Pán, jedna víra, jeden křest« (Efess. 9, 5.), t. j. jedno je křesťanské náboženství, k němuž všichni zasvěcení, a v němž všichni jedno býtí máme. Rozřešení otázky o sjednocení církví křesťanských má pro lidstvo velký význam. Bude-li církev jedna, nebude toho třístění v učení jako nyní, za to tím vydatněji bude možno se postavit na odpor proudům nevěreckým; neboť každé to dnešní hnutí ať zove se »Pryč od Říma«, či ven s náboženstvím ze škol, nebo rozlučitelnost manželství, není než hnutím proti svaté víře. Neboť jakmile dosáhnou nepřátelé církve svaté a víry vůbec těchto svých přání splnění, mají hlavní, důležité kroky odbyty, ostatní půjde samo. Pak církev jako velká jednotka může daleko s větším úspěchem pracovati na obrácení nevěřících, které je dnes stěžováno velmi rozdrobením v konfese. Církev jedna ve věcech víry a mravů a vnější formy může daleko více vytříbiti, prohloubiti a přizpůsobiti učení své novodobým poměrům. Její život by mohl býtí eminentně křesťanským. Je třeba přejíti od theorie k praxi, nezůstávati na slovech, nýbrž opravdovými skutky lásky hlavně a dobré vůle na všech stranách. — Původně byla církev jedna, jejíž hlavou viditelnou byl od svatého Petra počínaje dále vždy římský papež. A vyskytla-li se herese či schisma v době té, vždy od římské stolice, jako nepravé učení, jako škodlivý výhonek na stromě církve Kristem štěpeném, potíráno, a stoupenci odchýlného učení z církve vyloučeni.

Dnešní nepravé odnože svaté církve římsko-katolické jsou hlavně protestanté, církev řecko-ruská a anglikánská. Rozhodně učení, jež povstalo po Kristu, anebo už pominulo, nemůže býtí učním Páně. Tak na př. svatá církev římsko-katolická vždy učila (a s ní i církev řecká a ruská), že je sedm svátostí; najednou přijdou protestanté Luther, Zwingli, Calvin, a ze sedmi svátostí 5 zamítnou. Podobně se to má s církví ruskou a řeckou — neuznávají římského papeže, viditelnou hlavu církve katolické. A před rozkolem ruským a řeckým přece vždy uznáván římský papež za nástupce svatého Petra — uznáván primát římského papeže. »Ty jsi Petr, to jest skála, a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné jí nepřemohou,« pravil Pán Petrovi. Tedy svatý Petr je úhelným kamenem celé mohutné stavby svaté církve. A římská papežové, jakožto právoplatní nástupcové svatého Petra jsou představenými církve římské, matky všech církví, ona je středem žádoucí oné jednoty. K ní jakožto jedině pravé musí se navrátiti její pobloudivé dcery, církve odstěpené.

Dle statistických dat je katolíků asi 320 milionů, řeckých křesťanů (sjednocených i nesjednocených) asi 95 milionů a protestantů různých vyznání 180 milionů. Tedy i číselně katolíci převládají. Hnutím »Pryč od Říma« sice odpadlo mnoho katolíků k protestantismu, za to však dostalo se církvi svaté náhrady v konvertitech (obrácených) z církve anglikánské. Spolehlivé zprávy tvrdí, že v posledních letech navrátil se do církve katolické z vyšších i nejvyšších stavů 700—1000 osob ročně. Nyní je v Anglii katolíků asi 1,375 687, ve Skotsku asi 320.000, v Irsku 3,960.891. A nyní bude pravděpodobně konvertitů ještě přibývat, poněvadž Anglie přijala s otevřenou náručí mnoho kněží a sester klášterních, které vláda Combesova z Francie vyhnala. Nejdřív by mělo nastati sjednocení církve ruské a řecké, poněvadž ty nejméně se liší od církve římské. A bylo by to tím spíše žádoucí, poněvadž veškeré Slovanstvo by se spojilo i u víře ve velký celek. O jednotě této snil a vřele si jí přál nebožtík papež Lev XIII., za kterýmž účelem vydal zlatý okružník »Grande munus«, a s ním velký † biskup J. J. Strossmayer. A ku krokům těmto potřeba je jedině lásky ku Kristu a jeho svaté církvi, lásky vzájemné. Vždyť velký apoštol národů slavnostně pronáší: »Kdybych jazyky lidskými mluvil i andělskými a lásky bych neměl, byl bych jako měď zvučící, anebo zvonec znějící.« (I. Kor. 13.)

Budou-li tuto lásku mít církve odděpené, pak upustí od stálé řevnivosti, od houževnatého lpění na svých klamných a bludných dogmatech a přikloní se ve vlastním jen prospěchu k Římu. Vždyť kdo není z Boba, je proti němu, a všechny ty církve jsou původu lidského, nejsou z Boha, jsou proti němu; jen církev katolická je původu božského, je pravá.

Proto modleme se v měsíci tomto k Bohu, by shlédl na dílo své a nechal ho přijíti v niveč, aby mysl všech křesťanů osvitil a srdce zažehl láskou, již jako velké přikázání dává: »Přikázání nové dávám vám: abyste se milovali vespolek, jakož já jsem miloval vás, tak abyste i vy se vespolek milovali. Po tom všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.« (Jan 13, 34, 35.) A pak bude jeden ovčinec a jeden pastýř.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymíjaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za sjednocení všech křesťanských církví s církví římskou a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modlitbou na jevo dávati, jak upřímně si přejeme sjednocení všech věřících.

Úmysl v květnu: Útočiště k Marii, Matce milostiplné.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V dubnu modleme se za sjednocení křesťanských církví.

(Ustanoven a zehánán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. N.	<i>Neděle smrti.</i> Sv. Hugona, bisk. (1132). — Dar upřímného pokání. Nábožné vychování dětí. Odvrácení zlého. Katolický podnik. Za dar skromnosti.	
2. P.	Sv. Františka z Pauly (1508). — Za lásku k Bohu a k bližnímu. Časté přijímání sv. svátostí. Duch křesť. v rodinách. Nerozlučnost manželství.	
3. Ú	Sv. Jana Kapistrana. Sv. Marie Egypt., kajicn. (431). — Horlivé poslouchání slova Božího. Vítězství církve sv. ve Francii. Mnoho obrázců na víru.	
4. St.	Sv. Isidora, bisk. (636). — Obrana víry. Velepastyřové naši. Odstranění špatných novin a knih. Zabránění pohoršení. Dobrodinci chrámů Páně.	
5. Č.	Sv. Vincence Fer. (1419). — Dír odumřítí světu. Smíření manželů. Štědlost k chudým. Křesťanské školy. Za požehnání Boží. Dar čistoty a pokory.	
6. P.	Sedmero bolesti Panny Marie. Sv. Viléma, op. (1202). — Bratrstvo bolestné Panny Marie. Dar trpělivosti. Svornost v rodinách. † matka. Umírající.	
7. S.	Bl. Heřmana Josefa, kn. ř. prem. (1233). — Bdělost nad smysly. Přemáhání náruživostí. Za obhájce víry. Sjednocení Slovanů u víře. Duše v očistci.	
8. N.	<i>Neděle květná.</i> Sv. Alberta, bisk. (1214). — Dar křesťanské dokonalosti. Čekatelé stavu kněžského. Záchrana zpusťlých dítek. Nemocní. † otec.	
9. P.	Sv. Celestina I., pap. (432). — Svědomité plnění křesťanských povinností. Svätý Otec Pius X. Přemáhání nepravostí. Důležité záležitosti duchovní.	
10. Ú.	Sv. Mechtildy, abat. (1312). — Úcta nejsv. Srdce Páně. Síl a v boji proti pokušením. Povolání ke stavu duchovnímu. Obrácení odpadlíka. † syn.	
11. St.	Sv. Lva Vel., pap. (461). — Vítězství svatě církve ve Francii. Velepastyřové naši. Hojná kajicníci. Opravdové polepšení života. Lásky k nepřátelům.	
12. Č.	<i>Zelený čtvrték.</i> Sv. Julia I., pap. (352). — Pokošení nepřátel Božích. Díky Pánu Ježíši za jeho lásku. Napravení urážek Pánu Ježíši učiněných.	
13. P.	<i>Veliký pátek.</i> Sv. Hermenegilda, m. (586). — Lásky k Ježíši ukřižovanému. Stálost ve víře. Věčná spása nesčetných hříšníků. Stálost v dobrém.	
14. S.	<i>Bílá sobota.</i> Sv. Tiburcia a spolum. (229). — Odríkáni se světa. Obrácení bludařův a nevěrců. Zachování slibu křestního. Vážení si služeb Božích.	
15. N.	Vzkříšení Páně. Hod Boží velikonoční. — Obnovení křesťanské společnosti. Horlivost ve službě Boží. Probuzení ze sna hříchu. Mládež.	
16. P.	Pondělí velikonoční. Sv. Paterna, bisk. (555). — Nové obrácení na víru katolickou. Překážení hříšných řečí a pomluv. Katolické missie.	
17. Ú.	Sv. Aniceta, pap. m. (168). — Dar skromnosti. Křesťanské školy. Missie na východě. Setrvání v dobrém. Nevinná mládež. Lásky k nevinnosti.	
18. St.	Sv. Apollonia, m. (186). — Šíření cti a slávy Boží. Svornost katolíků ve vlasti naší. Horlivá účast katolických mužů v životě církevním. Umírající.	
19. Č.	Sv. Lva IX., pap. (1059). — Neohrožené vyznání víry. Požehnání katolickému podniku. Zachování manželské věrnosti. Odvrácení pohoršení. Sirotci.	
20. P.	Sv. Anežka z Montep., řeh. (1316). — Dar sebezapření. Vykonalni velikonoční povinnosti. Dělnictvo křesťanské. Neohrožené vyznání víry. Dar lásky.	
21. S.	Sv. Anselma, bisk. (1109). — Dar následování svatých. Horlivé vyučování svatému náboženství. Dítky, které pjdou k prvnímu svatému přijímání.	
22. N.	<i>Neděle bílá, I. po Velikonoci.</i> Sv. Sotera a Kaja, pap. a m. (296). — Dítky poprvé k svatému přijímání přistupující. Za požehnání Boží. † sestra.	
23. P.	Sv. Vojtěcha, bisk. m. (997). — Úcta svatých patronů. Neohrožené vyznání víry. Řád benediktinů. Pokoj a mír v zemích našich. Naše kněžstvo	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	Ú.	Sv. Jiří, m. (333). — Zvelebení katolického tisku. Přiznivci a dobrodinci. Obrácení židů. Napravení jisté obce. † rodiče. Přemáhání pokušení.	
25.	St.	Sv. Marka, evang. P. (68). — Věrné zachování učení svatého evangelia. Sjednocení církve východní s římskou. Obrácení velikých hříšníků.	
26.	Č.	Sv. Kleta a Marcelina, pap. m. (89). — Oddanost k sv. církvi katolické. Mnohé katolické jednoty. Smíření národů. Za svornost. Za dar čistoty.	
27.	P.	Sv. Petra Kanisia, Tov. J. (1597). — Tovaryšstvo Ježíšovo. Přemáhání náboženské lhostejnosti. Český spolek katol. učitelů. Těžce nemocní.	
28.	S.	Sv. Pavla z Kříže, zakl. ř. (1795). — Řády ve vlasti naší. Vyhubení lži. Polepšení mužů a žen. III. řád sv. Františka. † kněží. Dobrodinci.	
29.	N.	Neděle II. po Velikonoci. Sv. Hugona, opata (1109). — Dar sebezapření. Přemáhání zlého. Požehnání katolickému podniku. Za smířlivost.	
30.	P.	Sv. Kateřiny Sen., p. (1380). — Jednoty panen. Sjednocení horlivých katolíků. Zemřelí údové katolických bratrstev. Duše v očistci. † přízeň.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Jak krásná jsou slova Spasitele našeho: Jiné ještě ovce mám, které nejsou z tohoto ovčince, i ty musím přivést, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř. Ovčinec Kristův jest církev katolická. Jiné ovce bloudící jsou: Pravoslavná církev na Rusi, evangelická církev v Německu a jinde roztroušená, církev východní, anglikánská. Kromě toho co židů a pohanů ještě. Žeň zajisté veliká a dělníků málo. Kdyby aspoň nadešla brzo doba, v níž by pravoslavná církev spojila se s římskou. Jak by to bylo dobré pro slovanské kmeny! V Anglii lze pozorovati nyní veliké hnutí a přání po sjednocení s církví římskou. Velmi mnoho lidí se obrací na víru katolickou. Kéž by nadešla brzo doba sjednocení! I církev východní mohla by zanechat všelikou fěvnivost a uznati římského papeže za nejvyšší hlavu všech věřících. Kdy však budou obráceni na víru židé a pohané ostatní? Modleme se za ně!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za sjednocení všech křesťanských církví s církví římskou a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní: jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomoceň. Pius IX. 26. listopadu 1874.)

Sladké Srdce Marie, buď mi spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzorec panna-otceho božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. č. 1891.)

Sv. Michael, ochránce, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modlitbou na jevo dávatí, jak upřímně si přejeme sjednocení všech věřících.

Úmysl v květnu: Útočiště k Marii, Matce milostiplné

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XL.

Vychází
počátkem každého měsíce.

KVĚTEN 1906.

Milosti plná andělem jsi zvána, bez vady hříchu počata jsi byla, lilie čistá, Matko Krista Pána, životem nebes na zemi jsi žila. (Píseň mar.)

Božskému Srdci Páně.

Věnuje nehodný ctitel.

IV. Srdce Páně — útěcha kněze.

Kněz je zde na světě po vši dobu,
od dětské kolébky až ke hrobu
průvodcem každého člověka;
však ve svém životě málo vděku,
za to ale mnohem víc nevděku
od svěřenců svých se dočeká.

Žije na tom světě mnoho lidí,
kteří kněze hrozně nenávidí,
ač je vede k blahu věčnému;
potupa a pronásledování,
snad po celý život bez ustání,
odměnou jsou knězi mnohemu.

Kde ale útěchu kněz vždy bere,
když zármutek v srdce se mu dere,
že odměnou má nevděk lidský?
Svět útěchy žádné knězi nedá,
kněz ale u Srdce Páně hledá,
a nalézá útěchu vždycky.

Přichází kněz ku oltární schráně,
kde dlí láskyplné Srdce Páně,
které má útrpnost s člověkem;
vždyť ono také — ač lidstvo celé
milovalo, a miluje vše,
odměňováno jest nevděkem.

U Srdce Páně, když kněz prodlévá,
útěcha se v srdce jeho vlévá,
z této nepřeberné studnice;
zde útěchy vždycky kněz dochází,
a srdce jeho, když zpět odchází,
necítí zármutku již více.

V. Srdce Páně — hlubino všech ctností.

Božské Srdce Ježíšovo,
Ty hlubino všech ctností,
mne k následování Tebe
posiluj svou milostí,
ať ve svém celém životě,
ve všech ctnostech prospívám,
tak Tě způsobem nejlepším,
nejkrásnějším, uctívám!

Následováním Tvých ctností
nejlépe uctím Tebe,
a všelikeho když hříchu
povždy uchráním sebe,
kdo Tvé ctnosti následuje,
toho v lásce svojí máš,
tuto úctu nejraději
od ctitelů přijímáš!

Uč se ode mne všem ctnostem,
já jich všech jsem hlubina,
tak, ó božské Srdce Páně,
moje spáso jediná,
voláš ke mně, a já prosbu
Tvoji chci vyplnití,
dej, ať srdce mé se láskou
ke Tvým ctnostem roznítí!

Nejsvětější Srdce Páně,
ku životu ctnostnému,
milosti své a posily
dej mně, tvorů slabému,
bych se ctnostným životem svým:
Tohě mohl líbiti,
a směl Tebe věčně v nebi
zpěvem svým velebiti!

Maria, Panna a Boží Rodička.

(Rozjímání májové.)

est jedno jméno, které nesčíslněkrát ozývá se v měsíci máji jak v modlitbách tak písních zbožných katolíků, jest jedna světlá postava, která vznáší se jakožto vzor všech ctností bohumilých před očima našima a ku které plesajíc a doufajíc pozvídá se duše naše. Které to jméno? Která to postava? Jméno Marie a postava té, která jméno toto za živa nosila — Maria, Panna a spolu Rodička Boží. První kvítka probuzené přírody věnuje láska dítek jejich Matičce své milené, nejněžnější písně zpívá jí srdce v radosti, nejzbožnější vzdechy vysílá k ní srdce věřící v žalostech, vždyť ví, že ona jest Boží Rodičkou, a proto mnoho zmůže u Ježíše Syna svého, vždyť ví, že ona nejčistším a nejkrásnějším je tvorem Božím, a proto veliké se těší lásce u Boha a Pána. Mnoho — nesčíslný snad již počet — pěvců opěvali Marii, Pannu a Boží Rodičku, a přece nevyčerpali posud vše, co se ku chvále její říci může. Vždyť Maria, jaké to jméno sladké, jméno krásné a vznešené! Sv. Richard praví: »Jméno Maria vyšlo z pokladu Božího, neboť nejsvětější Trojice sama dala přesvaté Panně toto jméno, které po jménu božského Syna nade všechna jména vyvýšeno jest.« Ano, jméno Maria vyšlo od Boha, neboť která bytost tanula Bohu na mysli, kdy po spá-

chaném prvním hříchu našich prarodičů dal první zaslíbení Vykupitele slovy: »Nepřátelství položím mezi tebou (ďáblem) a ženou, mezi semenem tvým a jejím, ona potře hlavu tvou a ty úklady činiti budeš patě její.« Koho jiného nežli Marii označil slovy těmi Duch svatý za budoucí Matku Syna Božího a prislibeného Messiasa? Maria, čistá, svatá, neposkvrněná Panna a Matka Syna nejvyššího byla to, o níž se rozbila moc hada pekelného. Proto jak slavné, jak svaté, jak mocné a Bohu drahé jest jméno Maria, Panny a Matky Boží.

»Maria, o jméno sladké! Nemůžeme Tebe jmenovati,« volá sv. Bernard, »bez pocitu nové horlivosti, nemůžeme na Tebe mysliti bez svaté radosti a vnitřního plesu. Ti, kteří Tebe milují, nemohou si vzpomenouti na jméno Tvé svaté, aniž by neokusili v srdci svém oné nebeské sladkosti, kterou obdařena jsi od Pána Boha.« Jméno Maria má takovou sílu a moc, že nebesa plesají a raduje se země, a že andělé jásají, kdykoli jmenováno jest. Jestliže bohatství těší chudé a skýtá jim pomoci v době nedostatku, oč více těší jméno Tvoje, Maria, nás ubohé, neboť větší útěchu nám přináší v utrpeních tohoto života, nežli nám všechny poklady světa dáti mohou. (Sv. Bernard.) Všichni nebesťané uctívají ji, Královnou andělů a svatých pro její vznešenou důstojnost a nevypravitelnou blaženost. (Kard. Hugo.) Všichni pozemšťané kladou po Bohu celou naději svou na ni a ubohé duše, které ještě v čistci pokání dokončují, volají a touží po ní. Ona, Maria, jest okrasou nebeského Jerusalema, potěchou a radostí věřícího lidu, etí a ozdobou celého pokolení lidského. Maria jest Královnou v nejkrásnějším slova smyslu, Královnou všech ctností, jako Panna, jako Matka, jako mučednice, proto Královnou jest panen, Královnou matek, Královnou mučedníků.

Projďme v krátkosti život její. Již před narozením očištěna byla ze zvláštní milosti Boží ode vši poskvrny hříchu prvotného, a to hned při svém svatém

početí, tak že ani na okamžik nebyla podrobena hříchu a ďáblu, nýbrž potřela hlavu jeho, byla jeho Paní a velitelkyní. Jak čistá a neposkvrněná na svět přišla, tak čistou se zachovala až do smrti. Jak lilie přečistá a spanilá, tak kráčela tímto světem, nedotknutá jsouc dechem zla, neboť hřešití nechťela a milost Boží vůli její podporovala. Tak vidí ji sv. apoštol Jan ve svém zjevení: oblečenou v roucho bílé, bez poskvrny hříchu, známka to nevinnosti, hlavu jako slunce zářící, známka to ctností obdržených i zaslužených, kolem hlavy hvězd dvanáctero, známka to oslavy, oko své pozvedá k nebesům, neboť všechno její chtění, myšlení, její víra i naděje, její láska byly u Boha, proto se zalíbením spočívá oko Boží na ní.

Ale Panna tato přišla na svět, aby přinesla světu dávno očekávaného Spasitele. Ona měla býtí branou, kterou sestoupil Syn Boží na tuto zemi, z ní chtěl vzítí člověčenství své. Přečisté panenství její mělo spojeno býtí s mateřstvím, tak aby Panna ozdobena byla důstojenstvím matky, a to matky nejvznešenější, matky Boží. A již vidíme, kterak, když naplnili se dnové zaslíbení, slétá k ní k Panně chudičce v Nazaretě posel Boží, archanděl Gabriel, a přinášeje jí poselství o mateřství Božím, ji pozdravuje slovy věčně krásnými: »Zdravas, milostiplná, Pán s Tebou, požehnaná Tys mezi ženami.« Nerozumi jistě Maria, jakou úlohu na sebe vzítí má, ale vidouc vůli Boží, pokorně svoluje: »Aj, já jsem dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého.« Ó veliké to slovo Bůh volal, Maria poslechla a stal se zázrak jediný v celém čase, jediný v celém světě, zázrak tak veliký, jaký bylo stvoření světa. Bůh vešel v přečistý život Panny a ráčil se vtělití; tvor stal se přibýtkem Boha Stvořitele. On, jenž všemu život dal, co život má, on vzal tělo a život lidský z těla a života Panny. Kdo pochopí tento zázrak moci i lásky Boží? Kladme se milosrdenství Božímu a uctivejme vyvolenou jeho Matičku — Pannu přesvatou! A neminul ani rok, a již vidíme a vidí svět, kterak uskutečnilo se, co anděl byl předpovídal. V Betlemě, v bídném chlévě, klaní se panenská Matka Maria nově narozenému dítku svému Ježíši a srdce její překypuje radostí i vděčností nejsvětější. Dostoupila nejvyššího významení, povznášena jest nade všechny ostatní panny, matky i lidi všechny. Zde v Betlemě stala se Královnou matek všech, jsouc Matkou Boží. Ó, jak miluje dítě své! Jak chrání je před úklady Herodesovými útekem do cizí země — do Egypta, jak strádá pro dítě své, jak pracuje pro ně, jak chová je, lépe nežli zřitelníci oka svého. Avšak jako rozvítá růže trny má, tak i mateřství Mariino přinášelo s sebou bolesti a útrapy veliké. Jakou asi pocítila Matka Páně úzkost, když byla Ježíše v Jerusalemě ztratila! Kolik asi slzí prolila, kolik vzdechů a modliteb k nebi vyslala po tyto tři dny hledání? To jen Bohu samému povědomo jest. A bolest tato měla býtí jen slabým ještě obrazem bolesti, které na ni v budoucnosti čekaly. Maria Matka chodila často se Synem Ježíšem, když byl svůj úřad učitelský nastoupil. Viděla sice, kterak lid houfně se k němu valil, rád jej slýchal, jej miloval a ctil, ale viděla také četné nepřátele, kteří čím dále, tím více jej nenáviděli a o bezživotí jeho ukládali. Láska její dobře vycítila v jakém nebezpečí ocitá se milovaný její Syn každého dne a že nepřátelé neustanou, až jej o život připraví. O jaké to byly asi hrozné dny, když viděla, že Syn její do Jerusalema jde, tam, kde sídlo bylo jeho mocných a četných nepřátel. Kolik asi noci probděla v úzkosti o život jeho, jak dychtivě čekala asi zprávy, kterak se mu vede. Ale neušla přece tomu nejhoršímu. Po třileté nejistotě šla se Synem do Jerusalema na slavnost velikonocní, netušíc, že to bude naposledy.

Tam, kam dříve ráda putovávala, do chrámu Páně, tam měla i ona píti krutý kalich utrpení, tam proniknouti měl meč bolesti duši její, jak jí před 33 lety byl prorokoval stařec Simeon. Tak jako se Maria ze všech nejvíce radovala nad narozením Páně v Betlemě, tak ona jediná ze všech nejvíce trpěla s Ježíšem na Kalvarii. Či kdo více mohl se synem trpěti nežli matka? A tu v té hodině, kdy celé lidstvo a celý svět největší dostal milost, kdy roztržen byl dlužní úpis lidstva Bohem samým, v hodině smrti Ježíšovy zasazena byla srdci Marie Matky rána smrtelná, a kdyby ji byla pomoc Boží nedržela, byla by zajisté také s Ježíšem

zemřela. Zde stala se Královnou panen a Královnou matek, spolu Královnou mučedníků, neboť bolest a utrpení její převýšily bolest všech ostatních. I Maria jest mučednicí bytí nekrvavou, neboť i ona křížována byla v srdci svém. A tu právě stala se matkou naší. Každé matce jsou ony dítky nejmilější, pro které nejvíce bolesti vystála, proto i nás miluje Maria láskou vpravdě mateřskou, která větší je, nežli láska matek všech, neboť je čistá, vznešená, bez sobectví a ohledů pozemských, miluje nás pro Ježíše, Syna svého. Vždyť jsme jeho posledním odkazem, v testamentě svém na kříži nás všechny poručil do mateřské její péče, ochrany a lásky. O jaká to pro nás radost, jaká útěcha, jaké vyznamenání. Matku Boží, nejvznešenější, nejmocnější smíme jmenovati, uctívati, milovati jako svou matku, k ní můžeme se utíkat, ji prositi a láska její nás neodpudí. Miluje nás a pomáhá nám, neboť ví že tak plní vůli Syna svého, jenž nás ji odevzdal. Proto jest láska její nevyčerpateľná, jako její moc nezkrácená, neboť láska její srovnává se s láskou Boží, která jest účinná a neskonala.

I pro Marii mělo utrpení konec ještě zde na zemi. Tichý její zármutek trvající po smrti Syna Ježíše do třetího dne proměnil se v nevypravitelnou radost, když o neděli velikonoční časně z rána uzbřela Syna svého vzkříšeného a oslaveného. Ač svatá evangelia nám výslovně o tom nic nevypravují, přece můžeme za to míti, že Spasitel Matičce své se zjevil, a to nejdříve po svém z mrtvýchvstání. Ukázal-li se Marii Magdaleně a apoštolům a učedníkům, čím více zajisté přičiny měl ukázati se i Matičce milé a ji potěšiti. A tak radost velikonoční vešla do srdce jejího, s díky a plesem zanotila svatá Matka velikonoční Alleluja — chvalte Boha! A když potom za 40 dní viděla Syna svého vstupovati na nebesa, tu celá její duše takřka šla s ním. Od té doby nebyl svět pro ni ničím, celá její touha byla po nebi.

Patnácte let — jak vypravuje zbožné podání — žila ještě Matka Páně na zemi u sv. Jana, miláčka Páně, věnujíc tento čas povinností, které byla pod křížem na sebe vzala. Bylať matkou a těšitelkou apoštolů i všech věřících Kristových. A konečně i pro ni bila hodinka odplaty. Syn přišel si pro Matku. Jako u večer dne podzimního slunce krásně a tiše zapadá, tak usnula i Rodička Boží na světě naposled, aby se ponejprve probudila na věčnosti v nebi. Bez bolesti, beze strachu, s radostí odevzdala duši svou Stvořiteli. A Pán a Syn její i přesvaté tělo její nenechal v hrobě, nýbrž vzal ještě před obecným z mrtvýchvstáním do nebes. A tam postavil ji Ježíš na místo, které jí jako Matce náleží, nejbliže trůnu svého. Nad anděly i svaté povzněl ji, a proto jest i Královnou nebesanů, sláva a chvála její zavznívá po celém nebi. Koruna věčné slávy zaskvěla se na svatě hlavě její a Maria došla odměny za všechny své ctnosti, za všecku svou lásku a skutky, jako Královna panen, Královna matek a Královna mučedníků. Tak představujeme si blahoslavenou Pannu; tento skvělý a zářivý obraz nechť povždy tane nám na mysli. Ona vzorem naším, ji následujeme v pokoře, poslušnosti, čistotě a každé ctnosti, abychom jsouce ji alespoň poněkud podobní, tím více si zasloužili její lásky, její pomoci. Neboť ty, které za dítky své uzná Maria Matka, uzná za syny a dcery své i Bůh, neboť oni jsou bratřími a sestrami samého Ježíše. Protož, ejhle, jak potřebno dle jejího vzoru a příkladu se řídit. Budiž proto májová pobožnost naše občerstvením naší dětinné úcty, posilněním naší naděje a rozohněním naší lásky k Panně a Matce Marii, aby oko její shlédlo na nás bídne s laskavostí matky, aby vedla nás, pomáhala nám, těšila nás na světě a neustala, až by nás uzbřela u sebe v nebesích.

O Maria, k mateřskému srdci Tvému se utíkáme, jako věrné a milující dítky, k Tobě, Matko voláme, přijmi naši tuto pobožnost, která plyne z upřímného srdce našeho, budiž nám mocnou orodovnicí u Syna svého a ochraňuj nás v nebezpečích a pokušeních, těš nás v dobách bolesti a trudu a stůj při nás v hodině poslední, a ukaž nám po tomto putování Ježíše, požehnaný plod života svého, o milostivá, o přívětivá, o přesladká Panno Maria. Amen.

Boh. Hendl.

* * * * *

O smířlivosti.

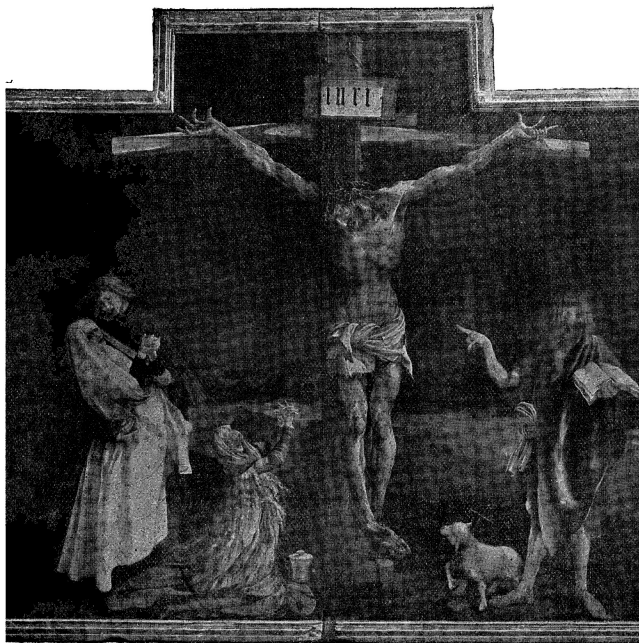
Rozjímání na křížové dni.

křížových nebo prosebných dnech bývají ve všech farnostech uspořádány průvody ven do polí, účastňujeme se jich, abychom vyprosilí si na Bohu úrody a vůbec všeho dobra, jež nám potřebno jest. Nejvznešenější modlitba, kterou tyto prosby pokorně Bohu přednášíme, je ta, které nás naučil sám božský Spasitel a která začíná slovy: Otče náš! Kdykoliv modlíme se tuto nejvelebnější modlitbu z celé naší víry, máme mítí též na mysli slova a myšlenky, jež tu Bohu přednášíme, máme mysliti na to, co ústy říkáme. Jedna ze sedmi proseb, z nichž skládá se Otčenáš, zní: odpust nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům. Slova tato buďtež předmětem našeho rozjímání. Tato prosba Otčenáše obsahuje dvě části, v první pravíme, že Bůh nám odpouští a v druhé přiznáváme, že když Bůh nám vše odpustí, i my že jsme ochotni bližnímu svému ze srdce odpustiti.

Bůh nám odpouští. Je zajisté podivný úkaz, že dítky, které dobře byly připraveny ku svatě zpovědi, jež kněz dokonale poučil, co je hřích, kterak se ho možno dopustiti, když ukázal jim, jak se svědomí zpytuje, když probral s nimi desatero Božích přikázání, patero přikázání církevních, hříchy hlavní a jiné druhy hříchů, když i řekl, že máme též v každé modlitební knížce zrcadlo zpovědní, které může nám býti návodem a vodítkem ku zpytování svědomí, opakují, je podivno, že takto připravené dítky se zpovídají,

vědí a žalují na sebe, že mnoho a často se provinily, kdežto jde-li k svatě zpovědi člověk dospělý, který celý rok nebyl u zprávy Boží, řekne, že nic neví, že nijak těžce Boha neurazil. Je to možno? Lidé, kteří častěji, třeba měsíčně anebo za čtrnáct dní jdou k svatě zpovědi, též najdou po pilném a náležitém zpytování svého svědomí na sobě viny a poklesky, a člověk, který dlouhou dobu nebyl u zpovědi, ten by nic zlého nebyl spáchal, ten nijak neurazil Boha? Ježíš Kristus pravý znalec lidí, který zná srdce i ledví lidské, praví však něco docela jiného: »Díme-li, že nemáme hříchu, sami se svádíme a není v nás pravdy.« (I. Jan 1, 8.) Jinde praví se o spravedlivém, že »sedmkrát za den padne«, co pak teprve člověk nespravedlivý, který hříchy Boha uráží? Již ve Starém Zákoně čteme: »Kdo může v pravdě říci: čistě jest mé srdce, čist jsem já ode všeho hříchu?« (Přís. 20. 9.) Nuže zpytujeme častěji své svědomí! Každý večer měli bychom přemýšleti a ještě jednou v duchu celý den projiti, jak a kdy jsme Boha urazili, kterých hříchů jsme se dopustili? Jdeme-li k svatě zpovědi, napřed se připravme, zpytujeme své svědomí a když jsme vše rozpoznali, pak přistupme teprve ku zpovědnici, žalujeme na sebe a řekneme: »Já bídny hříšník, já bídna hříšnice, Otče, zhřešil jsem myšlením, řečí, skutky!« Jak poklesl král David, který dal z pýchy sečítati lid, litoval pak svého hříchu a modlil se k Bohu: »Zhřešil jsem těžce, učiniv to, ale prosím, Hospodine, abys přenesl nepravost služebníka svého, neboť jsem příliš bláznivě učinil.« Když jsme poklesli, Boha urazili, očistme se dobrou svatou zpovědí, litujeme svých hříchů, upřímně se z nich vyznejme, dobře vykonejme uložené pokání, nepřestaňme k Bohu volati: »Odpust nám naše viny.« Nezapomeňme, že když se zpovídati můžeme, jinak než svatou zpovědí nedosáhneme odpustění svých hříchů, »budeme-li vyznávati hříchy své, věrnýť jest Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy naše.« Žádného sebe většího hříšníka, který opravdově litoval a vše co se žádá vyplnil, Bůh od sebe nezapudil, nýbrž jako pravý otec přijme každého marnotratného syna na milost, a také jemu řekne: »Odpouštějí se tobě hříchyvé tvoji, neřeš již.« Bůh tedy nám odpouští naše hříchy, naše viny, zda-li pak jsme i my vždy ochotni odpustiti těm, kteří nám nějak ublížili, nás nějak urazili?

Odpusťme svým vinníkům! Ježíš Kristus vykládal podobenství, kterak odpustil hospodář svému služebníkovi ochotně obrovský obnos, který mu byl dlužen, když ho za to úpěnlivě prosil; ale tento služebník nechtěl odpustiti svému spoluslužebníkovi, který mu dlužil několik málo peněz, ale protože mu to zákon dovoľoval, dal ho vsaditi do žaláře, až by zaplatil dluh. Když se to pán dověděl, pravil mu: »Služebníče neslechetný, všecken dluh jsem tobě odpustil a ty jsi neměl slitování nad svým soudruhem?« A dal jej mučitelům, dokudž by nezaplatil všeho dluhu. A tu dodává ku konci božský Spasitel: »Takž i Otec můj nebeský učiní vám, jestliže neodpustíte jeden každý bratru svému ze srdce svých.« (Mat. 18, 35) Jak malicherný bývají kolikráte příčiny, pro něž zanevřeli jsme na svého spolubližního. Pomluvy, na cti utržení, nelibost, netečnost a j. jsou příčinou, že hněváme se na někoho. Příčinou, že lidé o nás zle mluví, bývá často, protože se jim chceme zalíbiti, chceme od nich býti chváleni. Ale jak těžko a vůbec nemožno je všem vyhovět. Znal jsem jednoho váženého pana učitele, který nikdy, ač byl v osadě několik let, nešel do hostince, někteří mu to chválili, jiní však vytýkali, že stydí se za rolnictvo, že má se za něco lepšího a pod. A přece mohl tak činiti z důvodů třeba úplně dobrých, či nemohl býti nepřitelem všeho alkoholu? Snad nekouřil? Snad kouř mu škodil, že byl souchotinářem. Snad obíral se studiem a

nezbylo mu času na zábavu v hostinci? A tak dalo by se více příčin uvést. Ke každému činu, který vykonáváme, lze dáti příčinu pěknou anebo nepěknou, kdo přítel, ten vyloží pěkně, kdo nepřítel, vyloží vše dle svého, tedy špatně. Nehleděme přízně lidu, nehleďme se jen lidem zalibiti, vynasnažme se lžiti se Bohu, pak můžeme žíti pokojně a blaženě, z urážky lidí a pomluv jejich si nic nedělejme, ale varujme se, abychom Boha neurazili. Vždyť větší útěchy nenabudeme, leč v dobrém svědomí, je věru marno starati se o bezbožné lidské soudy, jen když se srovnáme s Bohem. Zbožný Didakus Stella praví: »Mnozí byli chváleni od lidí a jsou nyní v pekle, mnozí byli považováni za blázny a požívajíc nyní slávy Kristovy, když tomu tak, nemáš se chlubit, že jiní tě chválí, aniž má tě boleti, že si tě špatně váží. Jsi-li zaslouženě chválen pro dobré, které máš, nevynášej se proto, an oplýváš mnohými tajnými chybami, o kterých kdyby lidé věděli, nechválili by tě, pak-li tě chválí pro ctnosti, kterých nemáš, dbej, abys je měl, by v tom nebyl svět klamán.« Když Bůh nám vždy naše viny odpouští, my neodpustili bychom těm, kteří nám ublížili? Jak bychom se mohli pak z plného srdce modlit: »Odpust nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům?«

Odpouštím, ale nemiluji utrhače již. Lidé vykládají si někdy smířlivost podivně, říkají: já odpouštím bližnímu, mluvím s ním, podám mu ruku, když jej potkám, ale milovati, toho nikdo nemůže ode mne žádati, toho neučiním. Něco podobného činili farizeové, chodili ke Kristu Pánu o radu, přišli se ho zeptati, sluší-li dávatí císaři daň čili ne, jindy přivedli ženu, o níž pravili, že ji přistihli při hříchu a že dle chvály zákona má býti kamenována, říkali mu Mistře, zvali ho do domů svých, lichotili mu — tvářili se tedy k Ježíši jako by byli jeho největší přátelé. do očí ho chválili, ale byli vlastně jeho největší nepřátelé. A co jim řekl Kristus? Nazval je plémě ještěřů, hroby obilných. Jaký krásný příklad dal nám svatý Štěpán! Kázal dle rozkazu Kristova evangelium s takovým úspěchem, že nemohli slyšící odolati moudrosti a Duchu, který mluvil. A vyvrhše ho z města, kamenovali Štěpána modlitelso se a říkoucího: »Pane Ježíši, přijmi ducha mého!« A poklekl na kolena, zvolav hlasem velikým, řka: »Pane, nepokládej jim za hřích!« (Sk. ap. 7, 58—59.) A pověděv to, usnul v Pánu. I my dle příkladu Štěpánova odpouštějme svým nepřátelům, modleme se za ně, mějme v srdci lásku k nim. Vždyť rozkázal nám božský Spasitel: »Pravím vám, milujte nepřátele své.« (Mat. 5, 44.) Slovo milovati znamená nejen prokazovati někomu zevně úctu, ruku mu podati, s ním mluvit, jej pozdravovati, ale znamená býti oddán i srdcem, přáteli mu dobré, prokazovati mu dobrodiní, míti v srdci k němu lásku. Kdyby slovo milovati znamenalo jen úctu zevnějši prokazovati, byli bychom tu naváděni k přetvářce, a ta je přece hříchem.

Kdykoliv modlíme se slova: odpust nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům, vzpomeňme si na smířlivost a umiňme si, že chceme milovati a smířiti se s nepřáteli svými, pamětlivi výroku božího: »Milujte nepřátele své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí, abyste byli synové Otce svého, jenž je v nebesích.« (Mat. 5, 44—45.) Proto napomíná nás zbožný Didakus Stella: »Nikdo není užitečnějším vychovatelem nad nepřitele, jenž péči má o náš život a jenž, jakmile se dopustí viny, ji kárá. Chceš-li býti opatrný, pros Boha, aby tobě poslal nepřitele, kterého když máš, nepotřebuješ jiného mistra, jemuž bys plat musil dávat. Nepřítel je jako hodiny, dle kterých říditi se má tvůj život. Více dobrého bereš od nepřitele svého než od přítele, pročť jej dle zásluhy ctiti máš, jenž tebe činí dobrým, věhlasným a opatrným. Uživáš-li prutu, abys jím vyklepal prach ze sukna, proč bys necitl své nepřátele, kteří vyklepávají prach chyb tvých. Dávej pokrm lačnícím nepřátelům, oděv nahým a almužnu chudým nepřátelům; z těchto látek připravíš sobě lék, který uzdravuje všechny neduhy duchovní.

Ignác Zhdněl.

Nerozlučnost stavu manželského.

Za dob našich útočí nepřátelé církve katolické na všechny články učení jejího, a to jak v novinách, tak v knihách, tak na divadlech, ve schůzích, všudy, kdekoli a kdykoli se k tomu příležitost naskytne. Neobstála před nimi ani vláda v Krista Pána v nejvyšší Svátosti přítomného, ani úcta k panenské jeho Rodičce, Marii Panně, neobstála oběť mše svaté a svaté svátosti, ba celá ta velká a pevná budova učení církve katolické a všeho jejího zařízení je terčem jejich střel, jimiž by ji rádi pobořili. Nejnověji započal útok na svátost stavu manželského, a to na hlavní jeho podstatu totiž nerozvížitelnost sňatku katolického. A bohužel, nejsou to pohané, kteří útočí na tento základ svátostného spojení manželů, jsou to katolíci, kteří o sobě praví, že chtějí zůstat v církvi katolické, ale že nemohou nésti to jeho manželské až do smrti z příčin rozličných. Usilují proto, aby státně alespoň zrušen byl zákon o nerozvížitelnosti manželství mezi katolíky a povolen rozvod tak, by oba manželé zase v nové manželství s jinými vejiti směli. A proč? Proto, že prý teprve v manželství se ukáže, zdaž oba manželé k sobě se hodí — vespolek žiti mohou; uznají-li však, že pospolu spokojeně žiti nemohou, že láska zmizela, že mnohdy nechutí ba i nenávisť jednoho proti druhému místo lásky v srdci zakotvila, že jeden má nectnosti, kterých druhý snést nemůže a podobné věci, tu že nemá nikdo práva držeti je v poutech manželství, jakoby ve vězení hrozném, nýbrž že má jim býti volno manželství rozvázati a dle vůle a chuti jiné uzavřít. Ovšem zapominají, že s takovými názory nemohou již stát na půdě církve katolické, která vždy trvala na učení svém, že manželství mezi katolíky jest nerozvížitelné, že tedy za života jednoho manžela druhý v nové manželství vejiti nesmí. Jelikož však i zvláštní spolek k účelu dotčenému byl založen ve Vídni a odtud po všech zemích se rozšiřuje, jelikož i ve vlastech našich došel ohlasu a členové jeho vším možným způsobem hledí lid na svou

stranu proti nerozvížitelnosti manželské přivést, nebude zajisté na škodu, aby se i čtenářům »Školy B. S. P.« o tom něco napovědělo, aby tak upozornění byli na útok nový a varování před svůdci.

Volba stavu, jenž život člověka po celý čas určovati má, je zajisté věc před důležitá a nelehká, zvláště člověku mladšímu, nezkušenému, obého pohlaví. Proto jest i volba stavu manželského tak důležitá a závažná, vždyť na něm záleží spokojenost, slasti netoliko manželů samých, nýbrž i jejich rodičů a dítek. Má také stav manželský toliké a mnohdy těžké povinnosti a závazky, jímž nelze dostati bez pravého povolání a bez pomoci Boží. Proto, kdo by vstupoval v manželství bez čistých a svatých úmyslů, dostati jeho povinnostem dle vůle Boží, ten by zajisté všechen mravní a náboženský cit v sobě popřel, a také hrozné následky tohoto jednání po celý čas života nésti musil. Dle slov svatého apoštola Pavla »má býti u všech poutivé manželství« a proto nemůže zajisté podstata jeho obstáti, jestliže mezi manžely budoucí nebeské a nyníjší pozemské blaho v úzkém spojení není a jestliže by muž i žena nechťli o to usilovati, aby věrnými a dokonalými nalezeni byli.

Manželství založil Bůh sám v ráji, Kristus však, Syn Boží a Spasitel světa, povýšil ji na svátost. V ráji stvořil Bůh jednoho muže a jednu ženu a spojil je ve svazek manželský zehnae jim slovy: »Rostež a množtež se a naplňte zemi.« Z toho vidno, že bylo vůli Boží, aby svazek manželský spojoval jen jednoho muže s jednou ženou a to po celý život, tedy nerozlučitelně. To také poznal Adam, první muž v ráji, jenž, jak církevní sněm tridentský dokládá, v okamžiku, kdy Bůh Evu stvořenou ze žebra jeho k němu přivedl, z vnuknutí Božího pravil: »Tatof je kost z kostí mých a tělo z těla mého, protož opustí člověk otce svého i matku a přidržeti se bude manželky své, a budou oba v jednom těle.« (I. Mojž. 2, 20.) A že slova tato vnuknuta byla Adamovi Bohem, aby poznal nerozlučnost manželství, dokládá

sám Spasitel náš Ježíš Kristus, když právě slova tato opakuje, dává příkaz, že nesluší manželku propustiti. (Matouš 19, 6.) Neboť dodává Spasitel: »Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj.« Ovšem se během času původní čistota a posvátnost stavu manželského porušila, a to netoliko u pohanů, nýbrž i u národa vyvoleného. Ovšem bylo i zákonem Mojžíšovým dovoleno židům propustiti manželku z důležitých příčin a jinou pojmouti, ale toto dopustil Bůh pro tvrdost srdce. Spasitel sám to vykládá, když židé mu učinili výtku, že Mojžíš dovoluje propustiti manželku, řka: »Pro tvrdost vašeho srdce dopustil vám Mojžíš propouštění manželky vaše: ale s počátku nebylo.« (Mojž. 19, 8.) A jako Kristus všechno zdokonaliti a zuslechtiti přišel na tento svět, tak i stavu manželskému vrátil prvotní jeho důstojnost, čistotu a nerozlučitelnost, rozkázav, že manželství smí býti jenom mezi jedním mužem a jednou ženou, a to po celý čas života, že je tedy nerozvížitelné, jak tomu Bůh chtěl na počátku, zakládaje manželství v ráji. Proto také dal učedníkům svým vysvětlení řka: »Pravím pak vám, že kdokoli by propustil manželku svou, leč jinou by pojal, cizoloží; a kdo by propuštěnou pojal, cizoloží.« (Mat. 19, 9.) Podle vůle Kristovy mělo býti manželství mezi křesťany zřízeno podle vzoru spojení jeho s církví. Vykládáť nám to svatý Pavel v listě k Efeským (5, 24 atd.) řka: »Jako církev poddána jest Kristu, tak i ženy mužům svým poddány buďte ve všem. Muži milujte manželky své, jakož i Kristus miloval církev a vydal sebe samého za ni, aby ji posvětil, očistiv ji obmytím vody skrze slovo života, aby sobě učinil církev slavnou, nemající poskvrny, ani vrásky, aniž cožkoli takového, aby byla svatá a neposkvrněna. Pakt i muži mají milovati manželky své jako svá těla. Kdo miluje manželku, sebe samého miluje. Protož opustí člověk otce i matku svou a přidrží se manželky své, a budou oba v jednom těle.

Jak vznešené je tedy Kristem obnovené manželství křesťanské! Ovšem třeba manželům pomoci s hůry a milostí Boží, aby četným a mnohdy těžkým povinností, zejména co se týče vý-

chovy dětí dostáli. A tuto milost spojil Kristus Pán se svazkem manželským a povýšil tedy manželství v Novém Zákoně na svátost, tak že církev učí: »Že mezi věřícími nemůže býti manželství, které by zároveň nebylo svátostí.« Manželství je jednou ze sedmera svátostí Nového Zákona. Odkud to víme? Ze slov svatého Pavla, která jsme právě uvedli. Manželství má býti odleskem spojení Kristova s církví. Spojení toto jest však nadpřirozené, milostiplné spojení, kterým se církev očisťuje, posvěcuje, aby byla slavná bez poskvrny a vrásky. Takovým tedy má býti i manželství a proto musí býti spojeno s nadpřirozenou pomocí a milostí s hůry, aby manželé se vespolek ku posvěcení milovali a v této posvátné lásce až do konce života setrvali. Proto také praví o tom apoštol: »Tajemství toto veliké jest, ale já pravím v Kristu a v církvi« (Efes. 5, 32), t. j. manželství jest veliké tajemství, představující svaté, úplné, milostiplné a nerozlučitelné spojení lásky mezi Kristem a církví, jakožto jeho tajemnou choti.

Církev svatá od počátku až podnes učí, že manželství křesťanské je svátostí Nového Zákona a svatí otcové všech dob také vždy jmenují manželství svátostí. Sv. Augustin něklikráte mluví o posvátnosti této svátosti a dokládá, že manželství věřících vyniká nad manželství pohanů tím, že »je svátostí«. Jiní otcové jako Epifanius, Cyrill z Alexandrie učí, že Kristus Pán proto poctil svatbu v Káni Galilejské svou přítomností, že chtěl manželství věřících svých vůbec posvětit i svou božskou milostí obdariti. Od počátku církve bylo manželství uzavíráno před tvářmi církve, jakožto něco posvátného. Tak praví Tertullian již ve 2. století po Kr. o svazku manželském, že jej »církev svazuje, obět (mše sv.) potvrzuje, kněžské posvěcení zpečetuje, andělé že jej oznamují a nebeský Otec že jej posiluje.« Rádně uzavřené manželství katolických křesťanů jest tedy vždy spolu svátostí nového zákona, jest nerozlučitelné a spadá pod soudcovskou pravomoc církve. Proto také jedině církvi přináležejí dávat zákony, stanoviti podmínky, překážky atd., týkající se manželství jakožto svátosti. Věci spojené se svazkem manželským

pouze hmotné a pozemské, jako majetek, příslušnost atd., náležejí ovšem v obor zákona občanského.

Jako ostatní svátosti podléhají právomoci církve, tak i svátost stavu manželského. A jako občanská vláda nemá právo říci: tento křesťan nebo toto poslední pomazání neplatí, tak nemá ani právo říci, toto manželství neplatí anebo může býti rozloučeno. To je věcí soudce církevního. Církev hájila povždy nerozlučnost manželství katolického, a to i tehdy, když následkem toho ztratila celé země. Tak stalo se to v Anglii. Král Jindřich VIII. nespokojil se s právoplatnou manželkou Kateřinou Arragonskou, chtěl se s ní dáti rozvésti a za manželku zase pojmouti Annu Boleinovu, dvorníčku, do které se byl zamiloval. Obrátil se na papeže a žádal za svolení. Ale papež nepovolil, neboť nemohl právoplatné manželství královo zrušiti a jemu k nové ženitbě povolení dáti. A co toho bylo následek. Jindřich v zlosti své se od Říma odtrhl, sebe učinil ve věcech náboženských papežem, manželku zapudil, znova se oženil a celý národ svůj od apoštolské stolice odloudil, což až posud trvá. Byla to veliká ztráta pro církev, veliké nastalo pronásledování věrných křesťanů, sta a sta jich zemřelo smrtí mučednickou, a církev přece nepovolila, poněvadž nesměla. A nyní zase útočí se na církev a volá se: zrušte zákon o manželské nerozlučitelnosti, ať jest volno každému, znechutí-li se mu svazek manželský, jej rozvázati a dle přání znovu se oženiti nebo vdati.

Posvíme si však blíže na takového lidi a vizme, jací jsou, jimž stav manželský místo růží trny a bodláčí na cestu života sype. Jsou to asi:

1. Takoví, kteří do stavu manželského vstupujíce, svědomí své jedním nebo více těžkými hříchy poskvrněné mají, pročež milosti Boží potřebné k trpělivému snášení všech trampot ve stavu manželském účastnými se nestávají. O těch právem říci lze, co David dí: »Nechtěl požehnání, i vzdálil se od něho.«

2. Jsou tací, kteří dříve nežli do stavu manželského vstoupili, zřídka kdy nebo nikdy Pána Boha za osvěcení neprosili, proto také není divu, že při volbě tak důležité od Boha byli opuštěni a

špatné sobě volili. Vždyť praví dobře Písmo svaté: »Dům a zboží bývá dáno od rodičův, ale od Boha toliko dána bývá žena opatrná.« (Přísl. 19, 14.)

3. Jsou zase jiní, kteří bez ohledu na důležitost závazků, jež tato svátost sebou nese, spojují se s osobami sobě co do stáří, jmění, rodu nebo zdraví tělesného nerovnými; provedli vůli svou bez Boha; svátostné pomoci nemají, aby vzniklé z toho nepříjemnosti trpělivě snášeli a proto jsou nanejšvše v manželství nespokojeni a touží po rozloučení.

4. Jsou takoví, kterým manželství je toliko zástěrou, jež má přikrývatí jejich rozmarilý a prostopášný život; prahnou po tělesných rozkoších a hledají volnost a svobodu v manželství. O těch platí slovo Písma v knize Tobášově, »že nad nimi ďábelství má moc.« Těm stane se přece časem manželské jeho nesnesitelným břemenem a rádi by se ho zbavili.

5. Jiní, nehledíce na svátost stavu manželského a úmysly Boží při něm, hledí jen na zevnějšek, na krásu těla, bohatství atd., nezkoumajíce, zdali se k sobě hodí; krása časem nebo nemoc pomine, bohatství se ztratí a následuje křik a svár, který pudí oba k rozloučení svazku manželského.

6. Jsou tací, kteří si v manželství vše jen růžově představují, myslí, že budou jako v ráji jen ustavičně růže trhati. A když nastanou starosti, bolesti, křížky všelijaké, když potíže bývá s výchovou a zaopatřením dítek, tu ochabují, manželský stav se jim znechucuje a rádi by vypřáhli z vozu, ku kterému se lehkomyslně dali zapřáhnouti.

7. A jsou konečně tací, kteří zejména za dob našich nechtějí žádných pout, žádných povinností nésti, zejména ne takových, které náboženství nebo církev ukládá. Svobodu hledají a úplnou nezávislost ve všem, tedy i v manželství. Chtějí tak zvanou »volnou lásku«, která dnes za předmět má tu, zitra jinou osobu — podle příkladu zvířat nerozumných. A jelikož zde stojí církev Páně jako skála pevná a nerozborná se svým nerozlučitelným manželstvím, útočí na ně vši mocí, aby pokud možné jest vylomila kámen z mohutné budovy církevních učení a zřízení. Posud naše občanské

zákonodárství drží se učení církve, že totiž manželství řádně mezi katolíky uzavřené je nerozlučitelné. Proto nyní ten útok na zákon aby změněn byl a rozlučení aby dovoleno bylo alespoň soudně. Avšak zapominají při tom na hrozné ony následky pro manžele, děti, obce i stát, které by v zápětí za rozlučitelností manželskou dostavit se musily.

Člověk sklesne v důstojnosti své k zvířeti nerozumnému, neboť chtiče jeho se rozpoutají a nedají se již omeziti. To má za následek slabost tělesnou, nemoci druhu nejhroššího, účinkuje i na rozum, neboť oslabuje jej, účinkuje i na srdce, neboť zdivočuje je, účinkuje na vzrůst člověčenstva, neboť potom lidstvo se nebude množit, ale bude ho ubývat. A co se stane se ženou? Obětována se muži celá, mládí své, krásu svou, snad i jmění, snášela s ním mnohé svízele a nyní, když snad sestárla, neb o krásu přišla, neb onemocněla atd., nyní má býti od muže odkopnuta? Kdo ji nahradí život ztracený? Jaký bude její osud? Je s podivením, že mezi buřiči proti svátosti stavu manželského jsou a býti mohou také ženy, vždyť je to právě útok na jejich čest, na jejich blaho, na jejich mateřskou důstojnost. Svátosti povýšil Kristus Pán ženu v manželství, učiniv ji muži rovnou, kdežto dříve byla otrokyní; a nyní chce tato žena zase sklesnouti do prvního stavu v pohanství, chce býti mičem v ruce mužově, chce býti zbožím, které přechází z ruky do ruky. Je vidět, jaká zaslepenost panuje u mnohých, že snad pro okamžitou rozkoš a svobodu zapominají na vlastní blaho a obětují celý život nezřízené vášni.

A co se stane s dětmi? Budou roztrženy, jedny dány otcí, jedny matce. Jaké to bude vychování? Kde naleznou rodinu a její krásný teplý krb, u něhož by ve šťastném mládí vyrůstaly? Ztratí již záhy otce neb matku, ačkoli žijí ještě, budou slyšeti snad i pomluvu z úst jednoho proti druhému, snad nebudou směti ani se k druhému rodiči hlásiti, jak otráveno již mládí těchto křesťanských dětí, a jaký to bude msti účinek na srdce jejich v době pozdější? Nebudou potom sami bez citu, beze vši mravní stálosti? Zlý příklad rodičův na-

kazí i děti. Smutný bývá obyčejně osud dítek, jestliže Bůh odvolá jednoho z rodičův a druhý zase vejde ve stav manželský, neboť ani otčím ani macecha nemívají a nemohou míti toho citu k dítkám, jako první otec nebo matka. Ale to se stane z dopuštění Božího, jenž sám rozvázal manželství rodičů. Hůře bude, když rodičové sami svévolnou rukou tento svazek manželský přetrhali, hůře pro ně a hůře pro děti a celou rodinu.

Luther to byl, zakladatel protestantství, který svazek manželský roztrhl a dovolil zase rozhrňvaným manželům nový uzavřít. A hle, jaké to má následky. Ve všech protestantských zemích ruší se manželství úžasným způsobem, mnohdy z malicherných příčin, soudem světským a zkušenost učí, že to pranic nepřispívá k zdokonalení lidstva ani k povznesení mravnosti a zbožnosti ba naopak. Již i v té svobodné Americe nahlízejí kruhy povolné, že časté rozvody jsou zlem velkým pro rodinu i stát a proto hledí je omezovati. Nemůže to ani jinaké býti, neboť žádná povinnost, již stav manželský ukládá, nevztahuje se na čas toliko libovolně určený; všíť ony člověka na celý život jeho. Má-li tedy, co ukládají, vyplněno býti, nelze se tedy nerozlučitelnosti manželského svazku tomu vyhnouti. Proto církev naše katolická dle nařízení Spasitele vždy pevně stála, stojí a státi bude na tom, že řádně uzavřený sňatek mezi katolíky je nerozlučitelný.

Zase však není církev tak neústupná, aby vidouc, že manželé z příčin velice závažných, když na př. jeden ukládá o život druhému, nebo ohrožuje jeho věčné spasení, k hříchům velkým jej svádí nebo hrozně trýzní atd., pospolu beze škody žiti nemohou, aby jim odloučení se od sebe nedovolila. Je k tomu zvláštní soud církevní — manželský — ustanoven, který přesvědčiv se o závažnosti důvodův a potřebě dovoli rozvod manželů buď na čas nebo na vždy, avšak nikomu z manželů, ani dílu nevinnému není dovoleno nový sňatek uzavřít za živobytí druhého manžela.

Rozlučitelnost manželství, jak ji mají protestanté, židé, dá se připodobniti k nestálému, povždy sem tam se háze-

jičimu živlu mořskému, jež tu úmysly obchodnickými, tu rozmařilostí, tam vášnivou vrtkavostí, tu zase nezřízenou tělesností brzy sem, brzy tam zmitán bývá; ježto povinnosti na čas toliko trvající ze zlobesí, z vášně, ze zisku rozvazují a ve vlnách tohoto zmitání utonou.

Krásná však je zajisté podivána, když manželé konajíce své povinnosti i po delším čase pospolného bydlení zvolají: »Nalezli jsme přístav pokoje a štěstí.« Proto křesťanští manželé, až vám snad někdo bude líčiti výhody rozlučitelnosti svazku manželského, až vám chváliti bude svobodu, která se však snadno z rhne v nevázanost, až

vás bude chtíti získati pro rozlučitelnost manželství, víte, co mu odpovíte? To, co Spasitel ďablovi jej na poušti pokoušejícmu: »Odejdi ode mne, satane, neboť jedině přikázání Božích se držeti budu.« Chraňte čest manželství svého, chraňte spokojenost a blaho rodiny své, chraňte zejména vy ženy křesťanské důstojnost svou, jako ženy rádné a ne jako poběhlice, nesklesněte muži v kal a neřest vášně a vy ženy v otroctví, v prodejnost, chraňte i duše své, jichž spása by nutně trpěla, zkrátka chraňte svátost stavu manželského a jeho nerozlučnost nedotknutou, jak ji ustanovil Bůh v ráji a zdokonalil a posvětil náš Spasitel Ježíš Kristus. Boh. Hendl.

Svatá zpověď přináší klid duši.

(Část další.)

soukromé svaté zpovědi nasvětluje se dále každému výborná příležitost potírati v sobě nezřízenou sebelásku, zapírati sebe a cvičiti se v pokoře. A toho všeho jest potřebí netoliko, aby člověk přiveden byl ku poznání velikosti hříchů svých a ku lítosti, nýbrž i k dosti- učinění.

Vždyť někdy ani není možno napraviti zlo hříchů spáchané, tak na př. na smrtelné posteli anebo když navrácení cizího majetku stalo se nemožným, tu kajcník k upokojení svědomí svého nemůže lež se rádně vyzpovídati, v trpkém rozhořčení na sebe žalovati a tak alespoň tu obět přemáhání sama sebe v dosti učinění přinést.

Jest však také zpověď sama sebou trestem již, který kajcník ve své zkrácenosti sobě ukládá, a to trestem sice citelným, ale také spasitelným. Rád by se na své hříšnosti pomstil a ve svaté zpovědi nalézá k tomu velehodnou příležitost, vydávaje svědectví sám proti sobě. Proto praví sv. Augustin: »Nechť jsou hříchy veliké, nechť jsou malé, bez pokárání zůstati nemohou; buď bývají trestány kajcím hříšníkem, buď Bohem

sámým při soudu. Božský trest však přestává, jestliže předchází je obrácení člověka, neboť Bůh chce kajcníků se vyznávajícího ušetřiti a nesouditi ty, kteří soudí samy sebe.« A církevní spisovatel Tertullian dokládá: »V čem ty neodpustíš sobě, v tom milostiv tobě bude Bůh.« Není to veliké upokojení duše naše, když víme, pakli že samy sebe ztrestáme pokáním, že smiluje se nad námi Bůh?

V čem má hřích každý, zejména těžký, původ svůj? Ve zpupnosti proti Bohu, a tato zpupnost jest zase následkem pychy lidské. Pýcha naplňuje srdce a duši člověka a obtěžuje ji jako kámen, nedá jí pokoje, pohání ji neustále dál a dále proti Bohu a Kristu a ženě ku propasti záhuby. Tak se stalo pyšným andělem, tak také ďablem svedeným prvním našim rodičům. Kde je cesta pro pyšného, aby zase našel Boha? Musí prodrati se sebeláskou, která jej oslepuje a nelíbenou pokorou zvlétziti nad vlastní nadutostí. Čím však lépe ukazuje se duch pravé pokory a tedy i znovuzrození, nežli právě žalováním na sebe a přiznáním se ku spáchanému zlému?

Toto pokorení je spasitelný lék, tvrdá a hrdá šije se jím sklání, pýcha

láme. A čím více bývá hříšník takto pokořen, tím lépe proň. S počátku se ovšem lék tento hrdě myslí naší protiví, ale jakmile jsme ho jen okusili, poznáváme hned záračnou jeho moc, konejšit nás a uklidňuje svědomí naše, snímaje s nás balvan tížící duši, pýchu a zpupnost naši. A věru okolnost tato je také jedním z mnohých důkazů, že svatou zpověď nařídil Pán sám. Či snad by lidé byli ochotně přijali úkon tento od lidí? Byli by se podrobili tomuto sebezapření, kdyby jen lidé tak byli naporužili? Měla by zpověď tak záračný účinek na duši naši a svědomí, kdyby byla od lidí ustanovena a ne od Boha? Věru, lidská pýcha není nejposlednější důkaz, že svatá zpověď jest ustanovení božské a nikoli nálež lidský. »Vol, co chceš,« praví sv. Augustin, »bez zpovědi souzen budeš.« K tomu Bůh zpověď ustanovil, aby vysvobodil pokorné; a protož odsuzuje ty, kteří se zpovídati nechťejí, aby věčně potrestal pyšné.

Ovšem lidem malé víry a vlažným křesťanům není svatá zpověď po chuti. Jakmile slyší, že by se zpovídati měli, tu se jich hned chytí strach a hrůza a hned mají steré výmluvy pohotové, hned volají: stydlivost je porušena, hříšník bývá jako na skřípce natahován, pro vzdělanou jemnou mysl je zpověď nenesitelnou, mučivou atd. O jakou útrpnost mají tito lidé se svou ubohou hříšnou duší, jen aby ji neosvobodili od hříchu. Jsou nemocní, ale ze samého strachu před hořkostí léku spásitelného, nechťejí ho užiti. Ovšem neupíráme, ba doznáváme, že sv. zpověď, zejména důkladná a dokonalá, v níž se nejtajnější záhyby srdce lidského odkryjí musejí, s namaňáním spojena jest; pravda jest, že se to s počátku člověku přičí, vyznati to co by rád, aby zůstalo navždy tajemstvím. Avšak tajemství to tíží duši, nedá pokoje a klidu nepopřává, až se ho člověk zbaví. Zde však platí také slova sv. Jana Zlatoústého: »Stydíš se vyznati z hříchů, stydíš se také hřešiti!« Pomněme také, že se nezpovídáme andělům, kteří ve své dokonalosti nad křehkosti lidské jsou povzneseni a snad by přísněji s námi naložili. Zpovídáme se knězi, člověku, který právě tak křehký jest a hříchu přístupný, který bídu a vrtkavost

srdce lidského dobře zná a tedy s kajcníkem útrpnost cítí, laskavě s ním naloží a spíše jej polituje, nežli zahroží.

Nemusi tato okolnost dodati nám myslí, síly a nekonejší naše pobouřené svědomí? Sv. Pavel a sv. Augustin odkryli ve spisech svých před veškerým světem poklesky a chyby své, oplákováje je bez přestání.

Proč bychom tedy my se měli zdráhati hříchů naše svěřiti knězi, o němž přece víme, že uloží je ve hrob zapomenutí a mimo Boha že nikdo o nich nezví? Kdo by se ještě vzpíral svaté zpovědi, ten zajisté neokusil sladkého ovoce, které přináší, ten nesvalil se svědomí svého tížící břímě hříchů a nedošel žádoucího pokoje. O kterak jest p. litování hoden, že takovou malátností stížen jest, a že neví co to jest v hříších jíti, s basiliskem obcovati, jedovatého hada na svých řadrech zahřívati a nechťiti užiti prostředků k nápravě. Hledá pokoj a mir srdci svému, ale ne tam, kde jediné naléztí jej možno u Boha skrze svatou zpověď.

Nepokoj svědomí jeho jest jen přetuchou hrozně bouře soudu Božího, která nastane, jestliže nerozežene mraky hroící upřímným pokáním. A pokládá-li kdo zpověď za mučírnu a trýzeň, což teprve mu bude zevrubně odhalení všech jeho spáchaných, nevypovídaných hříchů, v onen poslední a veliký den při veřejném soudu Božím. Sv. Jan Zlatoústý praví o tom: »Kdo se stydí jednomu člověku vyznati hříchy své, nestydí se však páchatí je před tváří Boží; kdo nechce vyznati a pokání činiti: v onen den ne před jedním nebo dvěma, nýbrž před lidem celého světa bude zabanben.« Tato lichá a falešná stydlivost, jak ji Pascal jmenuje, byla vždy a jest posud prostředkem ďablovým, aby odvrátil lidi od pokání. Sv. Jan Zlatoústý učí o tom, řka: »Satan překáží člověku, aby se hřeše nestyděl, neboť ví, že bychom před hříchem utíkali, kdybychom se hřešiti styděli; ve zpovědi hledí nás však stydlivými učiniti, neboť také ví, že ten, jenž z hříchů svých vyznati se stydí, pokání činiti nemůže.« Spáchaní hříchové na jevo přijiti, souzení a trestání býti musejí, to žádá spravedlnost Boží, a nestane-li se to na světě, stane se to

na soudu Božím po smrti, čím později tím hůře pro člověka. Avšak jaký jest přece rozdíl mezi soudem zpovědním a soudem na věčnosti? Rouška, kterou zde lichá stydlivost tak pečlivě zahalovala

spáchané hříchy, ta na věčnosti spadne a to ne tajně, nýbrž veřejně, a tam se soud neukončí rozhrěšením jako ve svaté zpovědi. (P. d.)

První moravská lidová pouť do Svaté země

v srpnu roku 1905.

(Část další.)

Jak se začalo ráno šerit, již plna byla paluba, hlavně na přídi lodí tísnilo se nedočkavci, každý chtěl první viděti Svatou zemi. Konečně chvíli po východu slunce v dáli na východě zamlženém viděti proužek pevné země, jenž stále roste, v pravo směrem k Egyptu viděti 5 plachetních lodí, pozorujeme i větší loď před sebou státi a za ní vysoká věž — věž to kostela františkánského v Jaffě, městě přístavním. Na věži v záři sluncem leskně se svatý kříž. Hebrejské jméno Jaffa znamená krásku a město Jaffa je opravdu kráska — ale jen díváme-li se na ni z dáli. Je stupňovitě vystavena na pahorku pobřežním, což ji právě tak krásnou činí.

Jaffa je prastaré město, jež připomíná se na památkách egyptských již roku 1600 před Kristem; sem voženo po moři dříví cedrové s Libanonu ku stavbě chrámu Salamounova a odtud dopravováno do Jerusalema, zde vsedl Jonáš na loď, chtěje marně uniknouti rozkazu Hospodinovu, aby kázal pokání Ninivským, zde sv. Petr vzkřísil zbožnou Tabithu a bydlel v domě koželuha Šimona, kde při modlitbě na ploché střeše stalo se mu zjevení, jimž poučen byl, že má též pohany přijímati do církve. Jaffa má na 40.000 obyvatel, z nichž je 1500 katolíků,

Jaffa je přístavní město — ale bez přístavu. Loď musí zůstati dobrou čtvrt hodiny daleko v širém moři státi, protože moře dále je mělké a plno skalisek, z nichž některá vyčnívají i nad moře. Mezi skalisky těmi mohou projeti jen malé loďky, jež převážejí cestující s lodí na břeh. Na loďkách těch uviděli jsme poprvé obyvatele Svaté země, Arabů.

V cestopisech líčívá se živými barvami vřava, již Arabové při přistání velkých lodí způsobují. O závod blíží se k lodi a jakmile lodní schody byly k moři spuštěny, vylézají střelhitě po nich, jeden druhého předstihují a bijí, rvou se, shazují se; každý z nich chce býti první na lodi, aby ulovil nějakého cestujícího pro svou loďku. Nejdříve chopí se zavazadel, a jak ta má, už musí i cestující s ním.

Scéna tato nám ušla, neboť loďky byly už napřed objednány a zaplacený — ale Arabové tak už jsou zvyklí křičet, že křičeli i tentokrát, ovšem zcela zbytečně. Náš vůdce upozornil nás, že nejsme povinni za převoz nic dávat, ale na Svaté zemi že jest zvykem dávat bakšiš, t. j. zpropitné; a proto, že budou Arabové jej i od nás žádat. Nemáme však dávat mnoho 10—20 kr. dostačí; ostatně Arabů prý neuspokojíme nikdy, kdyby někdo jim dal i dukát, oni budou volat znova a ještě více »bakšiš«, ano řeknou: »Pane, ty jsi bohat, my chudí, dej nám ještě.«

Ač moře bylo dosti klidné, nebylo sestupování do loděk bez obtíží. Loďky sebou zmítaly, a tu musel poutník přised na poslední stupeň schodů, skočiti do loďky; váhal-li, chopil ho Arab stojící na schůdkách a mrštil jím do loďky, kde ho zachytil do náruče jiný Arab a podal soudruhu, jenž ho usadil na lavičku v loďce. Do jednotlivých loděk vešlo se 10—30 poutníků. Některý poutník asi při usazení zvolal »tak!«, ihned to pochytil Arab a pak při usazování každého poutníka volal »tak!«. Potom odrazila lodička od lodí, letěta rychle po vlnách mírně se houpajíc; Arabové

veslující řvali z plných hrdel, jeden naháněl nám strachu křiče stále »ich er-trinke!« (utopím se), jiný sundal turban s hlavy a volaje »baksíš« začal vybírat zpropitné. Buď aby nás pohnal k většímu zpropitnému nebo že mnoho dostával, opakoval občas »Austria gut« (Rakousko je hodné).

Při vystoupení z ložky viděl jsem jednoho z poutníků, muže z lidu, jak vyskočiv na břeh poklekl a s pláčem se modle pozdravoval Svatou zem. Snad i jiní tak uvítali Svatou zem.

Jak šťasten byl ten poutník — on snad na cestu obětoval poslední majetek — ale oběť ta odměněna byla vrchovatě radostí, jež nyní naplňovala jeho srdce. Namítává se proti poutím, že lid při nich utratí mnoho peněz a pouť do Svaté země stála ovšem mnoho peněz, ale těm, kteří takto litují cizích peněz, volám: »Můžete tomu lidu ubohému, lopotné pachticimu se po denním chlebě připravit radostí čistších, vznešenějších, než jaká byla radost tohoto muže?!

Vystoupivše na břeh, šli jsme po-brežní uličkou kus cesty a tam ve stínu domů čekali jsme na ostatní poutníky. Někteří zaskočili do malé kavárničky, jejíž majitel venku sedě dělal kříže, naznačuje tím, že je křesťan; to jsem častěji i v Jerusalemě u obchodníků viděl, ale nedám nic za to, že to byli Mohamedané. K vůli výdělku Arab všechno udělá.

Na ulici byli jsme brzo obklopeni hochy a žebráky křičícími »baksíš, baksíš!«. A zvláště prodavači nejroznějších věcí: hroznů, datlí, pohlednic, růženců a j. Všecko nabízeli v cenách přemrštěných s velikým křikem a živými posuňky. Aby nás tuze neobtěžovali, o to starali se policisté s karabáčem v ruce, jeden měl k tomu účelu klestec z vinné révy, jímž žebráky a uličníky i dotěrnější prodavače přetahoval.

Po vyloďení všech poutníků šli jsme úzkými stupňovitými uličkami v průvodu, modlíce se růženec, vzhůru do františkánského kostela sv. Petra, kde promluvil světec pan biskup olomoucký a zapěli jsme »Tebe, Bože, chválíme«. Pak po svatém požehnání brali jsme se zase dolů městem krivolakými uličkami, kde je bazar, či tržišť, kde v otevřených krámech a na ulici na hromadách

nakupeny potraviny, zboží, vše, nač si jen člověk vzpomene; i řemeslníci tam v otevřených dílnách neb na ulici pracují. Podobně je to i v Jerusalemě, zvláště v ulici bazarové. Šli jsme k nádraží, potkávající dlouhé karavany velbloudů s těžkým nákladem a oslů s nákladem neb s jezdci na nich sedícími. Blíže k nádraží je nové město se širokými ulicemi. Tam i kočáry jezdí.

Na nádraží bylo dlouhé čekání. Někteří jsme tam stáli skoro dvě hodiny, jež nám hleděli Arabové ukrátkit prodejem věci a dlouhým smlouváním o cenu. Tak za láhev limonády chtěl prodáváč 1 frank, ale dával ji potom po 20 hal. Bylo při tom i dost kratochvíle. Tak jeden roznášec limonády nabízel ji slovy: »Limonade Eis« (Limonada led), chtěje nejspíše naznačit, že je studená — ale jakýs ferina z poutníků ho poučil, aby volal »Limonade heiß!« (limonáda horká), a ten horlivě volal stále »Limonade heiß!«. Jiní prodavači nabízeli hrozný v proutěných koších slovy »gute Trauben« a brzy se naučili také říkat »dobré hrozný«. Jeden, jenž nalezl mezi poutníky méně svědomitého učitele češtiny, volal při nabízení hroznů »dobré trouby« a divil se, proč se tolik smějeme.

Ale jak jsme se s nimi dorozuměli? Velmi dobře. Obchodníci a prodavači v Palestině znají ze všech větších řečí evropských tolik, aby se mohli dohovorit s Evropany, tak italsky, francouzsky, anglicky, německy, někteří i rusky. A kde se nedostává slovo, doplní to posunek. Obyčejný sluha v hospici francouzském mluví pěti řečmi evropskými.

Poutníci byli rozděleni na 5 skupin po 100 osobách; byl jsem s poutníky česko-budějovickými v 5. skupině, jež čítala 128 osob. Ta byla, jako pátá, všude poslední a tak i drahou jela v posledním vlaku. O zavazadla jsme se nemuseli starat — ta jsme ráno vydali na palubu lodi a večer jsme si je odnesli z chodby hospice, kde jsme bydleli, do pokojů.

Od Jaffy jeli jsme na vzdálenost asi jedné hodiny samými zahradami, kde pěstují se vinná réva, stromy fíkové, někdy ohromné, citroníky, keře pomerančové, a nadě vším tím vrcholí vysoké, stíhlé, majestátní palmy datlové. Zahrady

ty musí pracně býti zalévány, neboť v Palestině neprší od začátku dubna skoro do konce října; kde se nezalévá, tam je v létě smutná, hrozná poušť. Zahrady ty mají podivné plody z živých kaktusů i na 2 m vysokých; i dále poblíž dráhy a v Jerusalemě viděli jsme kaktusové plody.

Dále jeli jsme velikou a úrodnou rovinou Sáronskou, kde bydlivali za dávných dob Filištinští, s nimiž Hebreové vedli tak kruté boje. Dle Písma svatého patří rovina ta k nejpůvabnějším, ale my spatřili ji vyprahlou, na níž jen tu a tam sporé plodiny zolovyschlé se bělaly, byla to především durra (druh vysoký prosa krmeného) a jinde jen všelijaký bodlákovitý plevel spásaný od stád černých koz. Teprve na podzim, když začne déšť, a ještě více z jara oděje se rovina Sáronská nádhernou vegetací a květy, o nichž Spasitel řekl, že jsou tak krásné, že ani Šalomoun u veškeré své slávy nebyl tak oděn, jako jedno z kvítků těch.

Jeli jsme kolem dvou větších měst s plochými střechami (kolem Lydoly, kde svatý Petr uzdravil Aeneáše, dnou stíženého a Ramly, města se 7.000 obyvatel, mezi nimi jen 100 katolíků), kolem vesnic arabských, jež spíše se podobaly zříceninám, a viděli jsme též asi na dvou místech způsob, jak se v Palestině mlátí obilí. Tam nepotřebují stodol, protože od doby, kdy začíná žet, přestává déšť. Obilí sváží se na pahorek neb do údolí, kudy vane silnější vítr; tam se rozprostou snopy na udupaném místě dokola, pak honí po nich dobytek, až zrno je vyšlapáno, sláma je ovšem tak rozšlapána, že není k potřebě, ale Arabové jí též nepotřebují — rozdrčená sláma s obilím se pak přehazuje, vítr odnáší prach, plevy a kusy slámy a na mlátě zůstává — čisté obilí. Daří se tam vedle jiných plodin výborně pšenice a ječmen. Plodiny jež jsme viděli ještě na polích, pocházejí z druhé setby. Jak se mlátilo před 4000 lety, jak nám to líčí Písmo svaté, tak mlátí se tam doposud. Na nádražích viděli jsme žoky obilí, určeného k vývozu.

Ponenáhlu zvědá se krajina, pahrbky přecházejí pak ve vysoké hory, kde viděti jen skálu a kamení, dráha vine se údolím, po jehož úbočích jsou proužky vzdělané země, kde z jara byl sklizen ječmen. Málokde viděti malou vesnici a v ní vinnou révu nebo nějaký strom. Jen olivy rostou i na stráních v té pustině; ty jediné vydrží i bez zalévání.

Cestou míjeli jsme mnohá památná místa biblická; tak ještě v rovině Akkir, starý to Akkaron Filištinů, kde je nyní zemědělská škola židovská, Tell Džeser, starou pevnost Gazaru, již dostal Šalomoun jako věno manželky své od Faraona, dále do hor údolí Šorek, kde bydlila Dalila, jež oklamala Samsona, v horách jeskyni Samsonovu, kde tento rek číhával na Filištinské, nedaleko už od Jerusalema studnici Filipovu, kde prý jáhen Filip pokřtil komorníka královny mouřinské.

Po 3 a půl hodině jízdy blíží jsme se k Jerusalemu. Umlkl hovor — zraky všech otevřenými okny i dveřmi (byl jsem v prvním voze) upřeny byly k východu. Prvně zahlédli jsme hroty věže ruské na hoře Olivetské, východně od Jerusalema, pak na západní straně města minaret mešity na hoře Sionu a vedle lešení nového katolického chrámu staveného na místě, kde zemřela Panna Maria

Na nádraží byly už bíle oblečené družičky, ozdobená Panna Maria z lodi, poutnický prapor a řada našich kněží v rochetkách. I my se k nim přidružili — kdo nás přišel uvítati, to pomijím — a šli jsme ne silnicí, ale postranními kamenitými cestami v průvodu po dvou zpívající česky: »Tě, Bože, chválíme« a pak modlice se bolestný růženec a opět zpívající: »Tisíckrát pozdravujeme Tebe« ku bráně Jaffské a odtud za zpěvu do chrámu Božího hrobu, kde poutníci vrhli se na kolena libajíce posvátnou půdu. Odtud po promluvě p. biskupově a hymnu latinském: »Tě Bože chválíme« vedeni jsme byli do svých hospiců čili hostinských domů, naše 5. a 4. skupina do francouzského hospice Otců Assumptionistů. (P. a.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XII. Záhuba missijní stanice Nyangao.

Již ve dvou předešlých číslech »Š. B. P.« bylo pojednáno o vzpouře černochů ve východní německé Africe a o škodách katolických missiím způsobených. Tentokrát vyličíme zkázu missijní stanice Nyangao, jak ji popisuje missionář otec Leo, jenž šťastnou náhodou smrti unikl. On píše:

»Dne 25. srpna 1905 bylo nám od úřadů v Lindi sděleno, že na splanině Jumben Selemany vypukly nepokoje. Byť i tyto nepokoje dosud nenabýly velkých rozměrů, že se nám nicméně radí, abychom přišli do Lindi anebo zbraněmi se zaopatřili. Nechť missionáři pošlou do Lindi posly a udají, kolik ručnic a střeliva si přejí. Poděkoval jsem se za zprávu a dopsal jsem do Lindi, že zatím zůstanu na stanici a prosil jsem o střelivo pro naše evropské ručnice, jakož i o sto ručnic a náboji pro naše věrné černochy, po případě o čtu vojenkou. Na to úřady odpověděly 26. srpna, abychom, kdyby nebezpečenství hrozilo, a my nemohli již do Lindi dorazit, se obrátili do Masasi a tam vyhledali vojenského velitele Ewerbecka, jenž má u sebe 30—40 „askarů“, t. j. domorodých vojáků, a k němu se připojili.

Zatím donášeli naši černošé denně poplašné zprávy, že povstání rychle na všech stranách se šíří. Jelikož se věc stávala podezřelou, vzal jsem 25. srpna missijní sestry do našeho domu, opevnil jsem je, abych předešel náhlému přepadu, a dal jsem je i v noci hlídati. Noc na pátek a sobotu minula klidně. Zprávy o válce, přepadech a požárech se množily. Přišla neděle. Jak prázdný byl tentokrát kostel, jak plný býval v předešlé neděle a svátky! Dostavilo se jenom několik dětí na služby Boží; dospělých bylo pramálo, a ti byli ozbrojeni puškami. Vše bylo již rozčilené. Že by však nepřátelé byli už v nejbližší blízkosti, toho jsme se nenadáli. Mnozí černošé, zvláště ženy a děti prchli do pustiny a schovali se.

Bylo v neděli v poledne. Všech nás zmocnil se jakýsi nepokoj. Ani jsme si

po obědě nepopřáli obvyklého odpočinku, jako jindy. Asi o dvou hodinách v poledne přikvapil černoch učitel Tomáš z venkovské školy v Kamboně sotva dechu popadaje a zvěštoval, že povstalci již dorazili k osadě půl hodiny vzdálené, ji přepadli a chatrče i sklad bavlny zapálili. Starosta a jeho pisař prchli. Za těchto okolností nezbývalo nežli život zachrániti útekem. Někteří věrní černošé zůstali ozbrojivše se ručnicemi v missii, já jsem se odebral ještě do kostela, požil rychle svatou hostii a dal jsem se na útek. Avšak kam? Pod jakou ochranou?

Nejprve uchýlili jsme se do osady vysoko položené, jménem Nahava. Dobří lidé zavedli nás do bezpečného úkrytu v hustém křoví za osadou. Byly právě tři hodiny odpoledne; tam jsme čekali, co se dále bude dít. Byli jsme dva, já a bratr Cyprian, oba vyzbrojeni puškou a revolverem. Dlouho, dlouho nepřicházela žádná zpráva. Konečně okolo páté hodiny donesli nám dobří lidé pitné vody. Večer proslýchalo se, že pro dnešek není už žádného nebezpečení, teprv zítra o 8. hodině ránní že lupičská rota se dostaví. Naši přátelé zavedli nás do blízké chatrče, kde jsme střídavě bdíce přenocovali.

Následujícího dne z rána, v pondělí 28. srpna zalezli jsme opět do hustého křoví; potichu se modlice leželi jsme na holé zemi. O 8. hodině ránní oznámila nám rána z ručnice přepadnutí naší missijní stanice. Následovalo drancování, na které se naši přátelé zdaleka dívali, a nám potom v našem úkrytu ličili. Konečně vzplálo všecko ohněm, až na dům sester, kterého proplechovou střechu nebylo lze zapáliti. Dlouholetá klopotná práce byla v několika hodinách zničena a jak pak teprv práce pro tolik duší dětských, které v posledních letech do naší školy docházely!

V pondělí v poledne nadešel rozhodný okamžik. Náš úkryt byl vyzrazen, povstalci chystali se nás přepadnouti. Tlupa jich přiblížila se k nám na 15 metrů. Seděli jsme ve svém úkrytu tise, sotva dýchajíce, aby nás nepřátelé ne-

našli. Ale nadarmo. Najednou zazní strašný povyk. Byli jsme obklíčeni. Zabučely výstřely z ručnice, šípy litaly. Postavili jsme se, já a bratr Cyprian na odpor a jali jsme se také z našich ručnic střeliti. Rána padala za ranou. Již padlo několik našich nepřátel, když jsem byl raněn na levém rameni, tak že jsem nemohl již puškou vládnouti. Povzbudil jsem své věrné, aby vzbudili dokonalou lítost a udělil jsem všem generální rozhřešení. Zatím střelil bratr Cyprian statně do nepřátel. Jestě několik výstřelů, a sám také raněn na ruce. Avšak také nepřítel naraziv proti svému očekávání na odpor tak tuhý, dal se konečně na útek.

Na mou radu dali jsme se na útek také my, ale v opácnou stranu. Utíkali jsme hustým křovím, abychom se brzy dostali do údolí řeky Lukuledi. Na úteků teprv zpozoroval jsem, že někdo z mých věrných schází; sestra Valburga se ztratila, kde zůstala, nemohli jsme se dovědět. Nemohli jsme se však ztrátou její mnoho obírat, ježto každé prodávání mohlo přinésti záhubu. Dvě hodiny utíkali jsme bosky, aby nás stopy neprozradily.

Mezitím vydala se také na cestu menší tlupa povstalců, aby nás na úteků zadržela. Ale cesty Boží nevyzpytatelné jsou; v údolí řeky Lukuledi nemohli jsme pro bahnité břehy na druhou stranu, a to bylo štěstím pro nás, neboť nepřátelé byli na jiném místě řeku přešli, nadběhli nám a očekávali nás na protějším břehu. Tak nám oznámil později černoch, se kterým jsme se střetli na dalším úteků.

Unaveni námahou a ztrátou krve, zalezli jsme konečně do houští a odpocívali jsme plných 5 hodin, až nastala úplná tma. Potom vyrazili jsme zase, abychom hledali vodu a palčivou naši žízeň uhasili. Po nějakém čase nalezli jsme řeku Lukuledi. Přešli jsme na druhý břeh, ale tam byla krajina močálovitá a my nemohli jsme dále. Za tmy ztratili jsme pravý směr. Zcela znaveni vrátili jsme se do houští, ale blíže řeky, abychom měli aspoň vodu. Botou bratra Cypriana čerpali jsme vodu. Ostatek noci uplynul beze spánku. Když svítalo, vystoupil jsem z úkrytu, abych vyzkoumal, kde vlastně jsme. Vycházející slunce a běh řeky Lukuledi ukázaly mi pravý směr.

Nicméně nebylo radno skrýši opustiti. Tento den bylo nám ještě cvičiti se v trpělivosti a vyčkati, až by se naskytla příležitost z křoví vystoupiti. Skrčení v dutém stromě čekali jsme bez potravy do večera. Asi o 9 hodinách večer pravil jsem svým druhům: „Nemůžeme zde zůstat, zahynuli bychom hladem. Chce-li nás Bůh zachovati, ukáže nám jistě pravou cestu.“ Vyrazili jsme tedy a brali jsme se trápeni jsouce moskyty cestou, kterou jsme byli za svítání našli. Musili jsme opět přes řeku. Na druhém břehu spatřili jsme nedaleko chatrč a oheň a zaslechli lidské, mezi nimi dětské hlasy. Poslal jsem bratra Cypriana na výzvědy, jací by to lidé byli. Bohu díky! Nalezli jsme dobrého křesťana, jenž nás celý minulý den hledal s černým vojínem, jenž se byl, hledaje nás celou noc, ještě nevrátil. Nás křesťan, jenž věděl, kde nás hledá, běžel mu vstříc a po 1½ hod. vrátil se s ním a ještě s jinými černochy k chatrči.

Dobří ti lidé zásobili nás potravou. Byl však také svrchovaný čas, neboť již dva dni jsme hladověli. Potom prchali jsme rychle dále, aby se nepřátelé o naší zastávce nedověděli. O půlnoci jsme byli ještě na pochodu údolím řeky Lukuledi a dorazili jsme k osadě obydlené černochy nám přátelskými. Obyvatelé dali nám jísti a zavedli nás ještě za tmy do úkrytu, kde jsme celý den až do soumraku zůstati musili. Když se smrákalo, byli jsme z úkrytu vyvedeni na hlavní silnici. Utíkali jsme klusem; někteří z nás jakožto předvoj o něco napřed, jiní poněkud vzadu, aby dávali pozor, nehrozí-li nebezpečství. Tak jsme přišli o 11. hod. v noci do Utui, kde nám bylo řečeno, že se není čeho obávat. Nicméně cestovali jsme téže noci ještě dále.

Z rána přišli jsme do Ruahy. Tam leželi v noci němečtí vojáci namořní, ale odtáhli ještě před naším příchodem. Bylo nám však raděno, abychom tam nezůstali, ale hleděli doraziti na vysočinu Majani. Přívětivý Arab donesl nám kokosového mléka, kterým jsme se velmi občerstvili. Odpocívali jsme do 1. hodiny v arabské mešitě. Před odchodem donesli nám dobří vesničané ryby a rýž a počastovali nás i čajem. Ryby a rýž ponechali jsme svým hladovým průvodcům,

kteří oboje v okamžení shltli. Nastal poslední pochod do Lindi. Nadmíru unaveni, majíce bolavé nohy, roztrhané, pomazané, krví potřísněné šaty vtáhli jsme konečně do Lindi. Večer navštívil nás lékař třetí válečné lodi, v přistavu kotvící, aby shlédl naše poranění a poskytl nám pomoci lékařské. Moji poraněnou ruku uložil do desek a ránu bratra Cypriana vymyl a obvázal.

Až potud zpráva otce Leona. Těžce zkoušené katolické missie v německé východní Africe doporučují se do modlitby zbožných čtenářů.

XIII. Z deníku missijní sestry.

Zvěčnělý P. Wehinger — píše sestra Maria Antonia na stanici sv. Jana u města Mandalay v Indii — nazval útulnu malomocných předsíní očištcovou. Jakmile se v takovém katolickém ústavě octli, jsou již v bezpečnosti a o jejich spasení netřeba se obávat. Já však myslím, že pro mnohé je útulna předsíní nebes, ježto malomocní už zde na světě mnoho trpí a mezi nimi duše v pravdě vyvolené jsou. Seznámím laskavé čtenáře s pěkným trojlístkem. Jsou to tři naši nejstarší chovanci, v jejichžto duších jsem působení milosti Boží již často obdivovala: Saya Mia, Josef a Jakub.

Saya Mia je slepý a skoro hluchý. Měli byste však viděti jeho radostnou tvář, kdykoliv se ho táží: »Sayo Mio, jak se daří?« Činím to každý den. »Dobrá Antonie, dobrý den, vede se mi dobře,« tak mi zpravidla odpovídá. Když někdy zapomenu se ho otázati, jak se mu daří, vrátím se raději, abych dobrého starocha o radost nepřipravila.

Josef je skoro slepý, ale při vši své bídě usmívá se vždy mile a jest spokojen. Nemůže-li někdy v neděli na mši sv., odskočí se tím, že na svém lůžku co nejhlasitěji může, zpívá Kyrie, Gloria a Credo. Avšak největší radost působí oběma, sedí-li s třetím svým druhem Jakubem pod stromem a vypravují si o nebi, jeho kráse a blaženosti.

Jakub byl jedním z prvních ošetřovanců naší nemocnice. Malomocenství zachvátilo zvláště obě jeho ruce a rozežralo je poněkud až na krátké pahýlky. To mu však nevadilo svým spolurpítelům

rozličné služby prokazovati. Dříve byl horlivým budhistou a vedl nějaký čas i život poustevnický, obrátiv se, stal se mezi malomocnými apóstolem. Konal s nimi křesťanská cvičení, připravoval umírající na přijetí svatých svátostí, těšil je a v hodinu smrti předříkával jim zbožné vzdechy a modlitbičky.

Také jemu přiblížil se poněkud konec života. Když bylo malomocenství ztrávil jeho obě ruce, zdálo se, že zmizelo. Schová-li se však tento strašný neduh, je tím více nebezpečný. Pak se obyčejně vrhne dovnitř a vypukne najednou tím silněji. Tak bylo i s Jakubem. O posledních svátcích velkonočních pravil: »Jsou to pro mne svátky poslední.« A také skutečně byly. Před smrtí bylo mu ještě podrobiti se těžké zkoušce. Jindy býval vždycky klidný a spokojený, ale najednou stal se smutným, zadumčivým a ani se svými starými přáteli nemluvil. Bylo na něm viděti, že ho něco tíží. Když ho jedenkrát otec missionář povzbudil, aby své utrpení nesl trpělivě, vyrazeno jeho tajemství. »K čemu to?« pravil smutně, »přijdu jak tak do pekla.« »Kterak to?« »Viděl jsem zlého ducha, který mne svedl, tak že jsem se dopustil těžkého hříchu.« »A co jsi tedy spáchal?« »Zlý duch mi řekl, budu-li kouřiti opium, že ozdravnu a já jsem mu věřil. Není to těžkým hříchem?« »A skutečně jsi opium kouřil?« »Nikoli.« »Nuže, pak jsi ani nezhrěšil.« »Já jsem však nicméně zlému duchu věřil.« »Ty jsi ho však neposlechl a můžeš proto býti spokojen.«

A skutečně Jakub se zase uklidnil a pokoj duševní neopustil ho až do konce. Jenom jednou po přijetí svátostí umírajících ptal se zase: »Nepřijdu tedy do pekla?« »Naopak, přijdeš jistě do nebe a uvidíš brzy Pána Boha.« »Ještě dnes?« »Možná ještě dnes a až budeš v nebi, budeš se modlit za nás všechny, za sestry i generální představenou, není-liž pravda?« »Ó ano, budu se za všechny modlit.« »Nezapomeň!« »Ó nikoliv, kterak bych mohl na dobré sestry zapomenouti?« To byla jeho poslední slova. Ještě téhož večera odešel na věčnost. — Takové a podobné případy opakují se často a skýtají sestrám mnoho útěchy a oslazují jejich práci tak tvrdou a obtížnou.

Různé zprávy.

Zvláštní církevní obřad. Nikdy nebývá v Gorici do biskupského chrámu Páně takový nával lidstva, jako na jitřní na Boží Hod vánoční, která bývá ráno o pěti hodinách. Když je při kněžských modlitbách, které jsou před jitřní šesté čtení (lekce), tu vystoupí nejmladší z kanovníků, který od pradávných dob má k tomu právo a oděn jsa v obřadní roucha, vezme do pravé ruky — dlouhou, širokou šavli, v levé drží breviř a zpívá předepsané čtení. Vedle něho stojí po obou stranách ministranti s hořícími svíčkami a před ním drží jiný příslušující kněz velký kříž. Když pak dočtl, zamávne mohutně šavlí do čtyř stran světa, či jak tam říká lid: »rozděluje svět.« Zajisté podivný, úplně nezvyklý církevní obřad! Vlastně může se říci ojedinělý. Neboť něco podobného dělá se v sousedním městě u Gorice, v Cividale, ale ne na vánoce, nýbrž na svátek svatých Tří králův. Tam když čte jáhen evangelium při mši svaté, drží v pravici šavli, na hlavu si dá místo biretu skvostnou, červeno-bílými pástrosími péry ozdobenou přílbu, což je zajisté zvláštní, vojensko-duchovní pohled. Před lety byl podobný obyčej také v blízké Udině, což však z jistých důvodů odstraněno, a šavle, které se při tom užívalo, je uchována na památku v klenotnici stoličního chrámu Páně. Odkud je tento obyčej, který uchoval se jen v Gorici a Cividale? Vídeňský universitní professor Dr. Jindř. Svoboda, odborný znalec, obíral se touto otázkou a přispuje její původ do začátku středověku a pravi, že je to dědictví z římských dob. V dobách, kdy dojížděli římská, německá císařová na vánoce do Říma, aby přítomni byli mši svaté, kterou sloužil sám papež, měli výsadu, že četli jistou část (lekci) při kněžských modlitbách, a že před i po četbě papeže pozdravili taseným mečem, což asi mělo naznačovati, že světská nejvyšší moc je ochotna propůjčiti své mocné rámě

k ochraně církve. Tento obyčej došel obliby v Akvileji, která byla předchůdkyní biskupství gorického a udinského. Neboť tehdy byli někdy biskupové vojenského ducha, sami táhli do boje a měli mnohdy mocné rody za své poddané. V dějinách se vypravuje, že patriarcha akvilejský Bertrandus slavil roku 1340 »vojenské vánoce«, což asi znamená, že někde konal obřad, který se dosud v Cividale uchoval. Z politických důvodů zrušil papež Benedikt XIV. mocný akvilejský patriarchát a rozdělil ho ve dvě biskupství, v Gorici totiž a v Udine, ono v naší říši, toto v Itálii. Vše co bylo vzácnějšího v Akvileji, bylo rozděleno mezi oba tyto kostely a tak zdá se, že se předědil zvláštní církevní obyčej s tasenou šavlí do obou těchto kostelů, tak lze si vysvětliti, že na obou místech v Gorici a v Udině, jakož v Cividale, kde sídlil po nějakou dobu akvilejský patriarcha, zachoval se tento obyčej. Vzpomeneme-li si, že koná něco podobného po korunovací uherský král, že také »rozděluje« taseným mečem svět na čtyři strany, a máme-li před očima též úkon při papežské mši, když jí bývali před věky přítomní německí císařové, je nám jasno, co vše znamená. Obyčej tento jsa pradávný, přináleží zajisté k nejpodivnějším v naší církvi a je také málo znám.

Řády v anglikánské církvi. Církev katolickou zničil v Anglii ukrutný král Jindřich VIII. (1509—1547). Za jeho vlády bylo odpraveno: dvě královny, 12 vévodů a hrabat, 164 šlechticů, 2 kardináli, 2 arcibiskupové, 18 biskupů, 13 opatů, 1560 převorů a řeholních kněží, 38 doktorů bohosloví, 124 měšťanů a 110 paní. Tehdy potlačený též všechny kláštery a řehole. Teprve po roku 1833 počali Anglikáni uznávající výbornost řeholí, zaváděti je i ve své církvi. Nyní je ženských anglikánských kongregací asi deset. Na první místo nutno postavit

benediktinky ve Westmalingu, které jsou napolo katoličky. Nejčetnější je kongregace „všech Svätých“ čítající na 300 sester. Všechny tyto kongregace mají účely podobné našim, vyučují mládež, starají se o nemocné, modlí se hodinky, jsou oděny jako naše jeptišky, ano některé dávají si sloužit i latinskou mši svatou a požehnání s nejsvětější Svátostí. Mužských řeholí je méně; nejrozsáhlejší je kongregace Otců sv. Jana evangelistů, kteří mají názor, že církev katolická je sice jedna, ale že je rozdělena na tři větve, a sice na římskou, řeckou a anglikánskou. Kromě těchto jsou i anglikánští benediktini a františkáni, u nichž to vypadá jako v každém jiném katolickém klášteře. Všichni věří v přítomnost Boží ve Svátosti oltářní, v kněžský úřad, ctí vroucně Pannu Marii a modlí se růženec. Doufejme, že toužící po pravdě vejdou v jeden ovčinec, a přijdou k plnému světlu katolické pravdy.

Spolek pro katolickou universitu. V Solnohradě byl založen roku 1884 spolek, který chce zříditi v Solnohradě katolickou, neodvislou universitu. Koncem r. 1905 měl spolek tento jmění 2.489.766 korun; během r. 1905 přibýlo 447.344 K, v čemž je hlavně velkomyslný dar nejméně šlechtičny, která darovala na základní kámen 200.000 K. Protektorem spolku je solnohradský arcibiskup kardinál Katschthaler.

Prýč od Říma. Vrchní církevní protestantská rada ve Vídni sděluje, že od roku 1899 do konce 1904 odpadlo v Rakousku 29.330 osob ku protestantismu, 5092 osob z protestantismu navrátilo se do církve katolické, v celku prý tedy pozbyla naše církev 24.238 věřících. Dle jednotlivých let byl následující poměr: katolíků odpadlo roku 1899 6047, r. 1900 4699, r. 1901 6299, r. 1902 4247, r. 1903 4056, r. 1904 3982 osob. Do církve katolické se protestantů navrátilo r. 1899 675, r. 1900 705, r. 1901 830, r. 1902 937, r. 1903 937, r. 1904 1008 osob. Ovšem je-li tato zpráva úplné pravdiva, nelze dokázati.

Sizící obraz Panny Marie. Blíže Muncakazu v Uhrách je mariánské poutní místo Maria Poez, kdež uctívá se prastarý mariánský obraz, zavěšený na hlavním oltáři. Dne 3. prosince roku

lonského bylo právě v tomto chrámu Páně mnoho zbožných osob, které jak tvrdí, úplně jasně viděly, že obraz slzel. Pověst o tom hned se rozšířila po širém okolí a sešlo se mnoho set osob, které v nejbližších na to dnech Marii účtu zde složili. Biskup z Muncakazu Julius Sirkah, pověřil probošta Alexandra Mikitu úkolem, aby zjev tento co do pravdivosti vyšetřil. Sestavena komise, do níž povoláni ze světských úřadů, vrchní župan, komitátní soudce, vice starostů a jiné osobnosti; zasedání jsou veřejná. Dle starých ústních podání slzel tento obraz mariánský již dříve, a sice ponejprv roku 1696 a podruhé 1713.

Odpadlíci při práci. Roku 1905 bylo v Rakousku založeno 7 nových míst pro protestantské kazatele, 4 nové vikariaty, 4 nové fary, 6 nových kostelů bylo vysvěceno. Německý spolek „Gustav Adolf“ poslal na pomoc 442.000 marek, spolek „Wartburg“ 159.800 marek.

Odměna ctnosti. Francouzská akademie v Paříži uděluje každoročně velké ceny za největší a obdivu nejhodnější ctnostné skutky. Vloni obdržela první cenu jeptiška sestra Emerenciana Hartmanová. Když jí zemřeli rodičové byla mladičkou dívkou, vychovala úplně sama za hrozného strádání pět svých mladších sourozenců, pak vstoupila do kláštera milosrdných sester, kdež sloužila sirotkům úplně 35 let. Druhou odměnou byla vyznamenána šička, která denně vydělala tři koruny, vychovávajíc při tom pět malých sirotků a splácejíc zároveň dluhy po zemřelém otci. Dále byla odměněna chudá žena z venkova, která sbírala po celém svém okolí mrzáčky a nemocné děti a je ošetřovala. Pak i velká řada služek, které vytrvaly u svých pánů i za změněných poměrů a když upadly do největší bídě dále jim po léta sloužily. Mnohem více odměn obdržely ženy než mužové.

Katolická universita v Belgii. V celé Rakousko-Uherské říši nemáme žádné katolické university; již po léta sbírají se příspěvky sice, aby mohla býti zřízena v Solnohradě, ale ku provedení tohoto úmyslu je ještě daleko. Šťastnější je malá poměrně země Belgie, tam mají četně navštěvovanou universitu katolickou v Lovani. Ku konci minulého školního

roku studovalo tam 2163 studujících, kteří přináleželi 29 různým říším. Belgičanů bylo 1899, cizozemců 264, z nich na př. 68 z Hollandska, 29 z Německa, 28 z Francie, 25 z Luxemburska, 21 ze severoamerických Spojených Států atd. Bohosloví studovalo z nich 117, právní vědy 388, lékařství 407, filosofii a literaturu 297, svobodné umění 278, hospodářství 144, odborné předměty 472. Když byla tato universita roku 1835 otevřena, navštěvovalo ji 86 studujících, r. 1871 bylo jich 1045, r. 1885 1502, r. 1902 2011.

Arcibiskup v Sarajevě odsouzen. Roku 1891 vydala bosensko-hercegovská vláda nařízení, jímž se zakazovalo pod trestem křtíti mohamedány. Svatý Otec tehdy proti tomuto nařízení protestoval, neboť bylo vydáno bez jeho souhlasu. Od té doby bylo v oněch zemích pokřtěno několik mohamedánů, a nikomu nic se nestalo. 17. prosince 1905 pokřtítil za souhlasu sarajevského arcibiskupa Dra. Josefa Stadlera, jeho tajemník, 23letého mohamedána Mehmeda Sivanoviče, který byv dříve vyučován na svou žádost přijal tuto svátost. Arcibiskup byl proto odsouzen k pokutě 500 K a jeho sekretář

ku vězení na dva dny. Oba proti tomu protestovali. Všechna veřejnost je věru zvědava, jak dopadne záležitost, zda v naší říši platí zákonem zaručená svoboda svědomí? Arcibiskup dostal ze všech zemí naší říše a od osobností vysokého i obyčejného stavu mnoho blahopřejných listů.

Úcta nejsv. Srdce Páně v červnu. V době nynější tak zlé a nebezpečné není jiného lepšího prostředku k zachránění našemu jako vroucná úcta nejsv. Srdce Pána Ježíše. Proto hlavní ředitelství vyzývá všechny, kdož jsou dobré vůle, aby napomáhali všemi prostředky k rozšíření úcty nejsv. Srdce Páně mezi všemi stavy, u dítek, u mládeže, u mužův i žen, ve všech ústavech, na školách obecných, středních i vysokých, ve všech klášterech a jich ústavech, ve všech bohoslovných ústavech a seminářích, aby i měsíc červen tak byl zasvěcen nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, jako jest měsíc květen zasvěcen nejblahosl. Panně Marii. Volejme všichni o pomoc k nejsvětějšímu a láskyplnému Srdci Ježíšovu a budeme vyslyšeni a nastanou opět časy pokojné a blahé.

Z Ces. Budějovic. Nejvroucnější díky vzdávám božskému Srdci Páně, blah. Panně Marii ustavičné pomoci, sv. Josefu a svatému Antonínu za vyslyšení prosby a všech záležitostí po několikrát vykonané pobožnosti.

M. K.

Z Třeboně. Nejvroucnější díky vzdávám božskému Srdci Páně, Rodičce Boží Panně Marii, sv. Josefu, sv. Janu Nep., sv. Antonínu Pad. a sv. Alžbětě za vyslyšení prosb a pomoc v těžkých záležitostech.

H. F.

Z Němčic na Hané. Plně učiněný slib vzdávám nejvřelejší díky božskému Srdci

Páně, blahosl. Panně Marii Hostýnské a sv. Janu Nepom. za vyslyšení a pomoc z velikého neštěstí a za ukončení trapné a dlouho trvající nemoci své nešťastné sestry. Odevzdávajíc vše ostatní do vůle Boží, volám: »Jak se Bohu líbilo, tak se stalo. Budiž jméno Páně pochváleno!«

Čtenářka »Školy«.

Z Vrutku (Čechy). Veřejně nejpokornější díky vzdávám nejsv. Srdci Pána Ježíše, jehož jsem v delší nemoci své za pomoc prosila, a jak pevně doufám též vyslyšena byla.

A. S.

Panna Maria, milostiplná, útočiště naše.

(Hlavní úmysl.)

Vtělením Syna Božího počíná naše vykoupění. Při vtělení Syna Božího vyplnila se slova Páně: »Tak Bůh miloval svět, že poslal jednorozeného Syna svého na svět, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.« Nepřišel však Syn Boží na svět jako pouhý Bůh, nýbrž jako Bůh a spolu člověk, protože chtěl za nás trpěti a nás bolestnou smrtí na kříži vykoupiti. Jako člověk vyvolil sobě za matku nejčistší Pannu Marii, kteráž proto byla již od věčnosti k tomu vyvolena, od hříchu dědičného uchráněna a milostí plná. Co vše učinil Salomoun, aby vystavěl nádherný chrám v Jerusalemě! Z Libanonu dal přivážeti drahocenné dříví a shromáždil nejčistší zlato, jímž bylo ve chrámě takofka vše pokryto. Když již Salomoun dal si tolik záležet na stavbě domu Hospodinova, tím více postaral se Bůh všemohoucí sám, aby jednorozený Syn jeho v Marii nabyt stánek přiměřený své božské velebnosti. Proto již před narozením musila Maria posvěcena býti a milostí Boží naplněna, poněvadž měla býti Matkou Syna Božího, Ježíše Krista. Z té příčiny praví učený Suarez: »Maria dostala v prvním okamžení svého početí více předností a milostí než všechny duše svatých, ba více než všechny sbory andělů, poněvadž ji Bůh ještě více miloval nežli všechny svaté a duchy andělské.« Proto při zvěstování vtělení Syna Božího nazval anděl Páně Pannu Marii milostiplnou řka: »Zdrávas, milostiplná, Pán s tebou!« Milost Boží trvala vždy s Marií Pannou a nebylo ani okamžiku, kdyby milost Boží byla ji opustila. Ano Maria Panna ještě sama snažila se, aby víc a více milostí Boží hodnou se stala. »Mnohé dcery shromáždily bohatství, tys převýšila všechny«, dí o ní Duch svatý. (Přís. 31.) Dobře tedy činí otcové církevní, jmenují-li Marii Pannu mořem milostí; neboť jak nemožno jest udati, kolik kapek vody jest v moři, tak nemůžeme spočítati milostí, kterých Maria plna byla a ještě jich sobě vydobyla.

Maria Panna jest matkou božské milosti, poněvadž Ježíše Krista z Ducha svatého počala a porodila, »v němž všechny poklady moudrosti a poznání skryty jsou« a v němž celá plnost božství přebývá. (Kol 2, 3.) Plným právem dí svatý Ambrož: »Nazývá se ta milostiplná, která jediná obdržela milost, které se nedostalo žádnému jinému tvorů, ježto byla naplněna původem milosti, Bohem.« Protože jest Panna Maria plná milostí, může i jiné k milosti vésti; neboť jest dle svatého Tomáše Akvinského nejen pro sebe, nýbrž také pro všechny lidi milostiplnou. Když Panna Maria přibuznou svou Alžbětu navštívila, posvětila dům její, přinesla milost, již Jan, předchůdce Páně, již v životě matky své byl posvěcen. V Káni Galilejské přímluvou svou způsobila, že se chudým snoubencům dostalo zvláštní milosti od Pána Ježíše, jenž proměnil vodu ve víno a tím snoubence z nesnáze veliké vysvobodil. Ne bez příčiny velebila žena ze zástupu nejsvětější Pannu volajíc: »Blahoslavený život, který Tebe nosil, a prsy, kterých jsi požíval«, poněvadž se nám skrze Marii Pannu stalo spasení.

Tuto svou Matku milostiplnou Pán Ježíš na kříži umíraje nám odevzdal za matku naši a nás za dítky její, když pravil: »Ženo, hle, syn tvůj« a k Janovi: »Hle, matka tvá!« Od té doby máme v Marii, Matce Boží i matku naši, která nás dítky své neopustí, ale za nás se přimlouvá u Syna svého Ježíše Krista. Je tedy i k nám Matkou milostiplnou! Utkejme se k ní s plnou důvěrou a vyzýváme ji, aby nám potřebných vyprosila milostí. Ona, Matka milostiplná, jistě vyslyší naše volání. Jednou přišel k sv. Bernardu veliký hříšník a nařikal na množství velikých svých hříchů a téměř zoufale volal: »Jest nemožno, abych ještě dosáhl milosti u Boha!« Pln soucitu pravil sv. Bernard: »Nikoli, synu můj, nezoufej, neboť kdybys nenalezl milost u Boha, nalezneš ji u Marie Panny. Ona nalezla milost u Boha nejen pro sebe, ale i pro nás! Nuže neztrácej mysl, povstaň a spěchej k Matce Boží; klekni před obrazem jejím a volej: Matko božské milosti, pohleď na mne hříšného! Ztratil jsem milost Boží a Tys ji nalezla! Matko božské milosti, vrať mi milost Boží; vypros mi smíření s božským Synem svým, buď mou ochranou a pomocí, abych opět lehkomyšlně nehřešil a milost Boží neztratil.« Tak mluvil nadšený ctitel Rodičky Boží sv. Bernard a hříšník nabýval naděje, spěchal k obrazu Marie Panny, modlil se, jak mu sv. Bernard poradil, oplakával své hříchy, vyznal je, činil příslné pokání a zemřel blaženě. Vyznal ještě před smrtí, že Maria Panna jest pro každého i hříšného Matkou milosti.

Nastává nám měsíc květen, plný květů, plný vůně, plný krás přírodních, plný zpěvu a radosti! A tento krásný měsíc zasvěcen nejsvětější Panně milosti plné, nejkrásnějšímu květu, Královně máje! K ní spěchejme všichni mladí i staří, spravedliví i hříšníci, prosme o smilování, o přimluvu její, aby se nám všem dostalo milosti potřebné, zvláště v této tak nebezpečné době. Maria, Matko božské milosti, se Synem svým rač nás smířiti, Synu svému rač nás poroučeti, k Synu svému rač nás jednou přivést!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za větší rozkvět úcty a důvěry k nejsv. Rodičce Boží, Marii Panně milostiplné a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomoceň. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patroně ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Ve všech potřebách utíkat se k Marii, Panně milostiplné.

Úmysl v červnu: Apoštolát v měsíci nejsv. Srdce Páně

Úmysly apoštolátu modlitby.

V měsíci květnu utíkejme se k Marii, Matce milostiplné.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. Ú.	Sv. Filipa a Jakuba , ap. P. (62). Zdar májovým pobožnostem. Křesťanské dělnictvo. Stavba 2 kostelů. Odstranění řevnivosti. Polepsení více osob.	
2. St.	Sv. Athanasia , bisk. a uč. cirk. (373). — Sjednocení církve východní s římskou. Trpělivost v pronásledování. Horliví kazatelé. Obrácení hříšníků.	
3. Č.	Nalezení sv. kříže (326). — Láska k ukřižovanému Spasiteli. Nepřátelé kříže Kristova. Obnova křesť. společnosti. Více farností. Nemocní.	
4. P.	Sv. Floriána , muč. (297). Sv. Moniky , vd. (387). — Dar vroucí modlitby. Odvrácení neštěstí. Obrácení velkých hříšníků. Katolické jednoty.	
5. S.	Sv. Pia V. , pap. (1572). — Sv. Otec Pius X. Vítězství církve sv. nad nepřáteli. Poutníci v Římě. Poslušnost k církevním příkázáním.	
6. N.	<i>Neděle III. po Velikonoci.</i> Ochrany sv. Josefa . — Důvěra k sv. Josefu. Za křesť. rodiny. Za odvrácení útoků na rodinu. Za požehnání Boží.	
7. P.	Sv. Stanislava , bisk. muč. (1080). — Velepastyřové naši. Pokoření nepřátel Božích. Věrné plnění příkázání Božích. Apoštolát modlitby.	
8. Ú.	Zjevení se sv. Michaela, archanděla (490). — Obnova bratrstva svatého Michaela. Pokoření nepřátel Božích. Pokoj a mír v zemích našich.	
9. St.	Sv. Řehoře Naz. , bisk. a uč. cirk. (391). — Obrácení nevěřců a pohanů. Hojní kajníci. Pronásledování katolíci. Obhájení zájmů Božích.	
10. Č.	Sv. Antonina , biskupa (1459). — Za šťastný pro nás výsledek voleb. Smíření manželů. Pokoj a svornost v jednom domě. Horlivost v dobrém.	
11. P.	Sv. Mamerta , bisk. (477). — Pane, vyslyš prosby naše! Duše v očistci. Nemocní. Neohrožené vyznávání víry. Odvrácení pokušení. † rodiče.	
12. S.	Sv. Pankráce , muč. (304). — Obrácení odpadlíka. Pronásledovaná církev ve Francii. Podpora sv. Otce Pia X. Křesťanské školy a učitelé.	
13. N.	<i>Neděle IV. po Velikonoci.</i> Sv. Serváce , bisk. (384). — Katolické řády ve vlasti naší. Nábožné vychování dítek. Požehnání Boží katol. podniku.	
14. P.	Sv. Bonifáce , muč. (307). — Horlivé vyznání víry. Přemáhání zlosti a závisti. Za křesť. zvedenost studující mládeže. Zachování nevinnosti.	
15. Ú.	Sv. Isidora , rolník (1130). — Katol. spolek rolnický. Pobloudilé dělnictvo. Napravení zlých poměrů. Odvrácení nevraživosti. Láska k církvi svaté.	
16. St.	Sv. Jana Nepom. , muč. (1383). — Úcta svatých patronů našich. Zbožní a horliví zpovědníci. Štědrost k chudým. Pokoj a mír v zemích našich.	
17. Č.	Sv. Paschala Bayl. , ř. (1592). — Úcta nejsv. Svátosti oltární. Touha po častém svatém přijímání. Napravení urážek Pánu Ježíši učiněných.	
18. P.	Sv. Venancie , muč. (250). — Křesťanská srdnatost. Trpělivost nemocným. Pokoření nepřátel církve svaté. Bohoslovné ústavy. Umlrající matka.	
19. S.	Sv. Petra Celest. , pap. (1296). — Svatý Otec Pius X. a snahy jeho. Spolek rozšíření sv. víry. Missie u pohanů. Sjednocení Slovanů u víře katol.	
20. N.	<i>Neděle V. po Velikonoci.</i> Sv. Bernardina Sen. (1444). — Za pevnou důvěru v Boha. Za vyslyšení proseb našich. Obrácení velkých hříšníků.	
21. P.	Sv. Felixe , řehol. (1587). — Za Boží ochranu. Za odvrácení škodlivých bouří a neštěstí. Dar kajcnosti. Apoštolát svatého Cyrilla a Methoděje.	
22. Ú.	Sv. Julie , panny (439). — Jednoty panen. Obrácení zbloudilých rodičů a dítek. Duše v očistci. Za Boží požehnání. Za pobožnosti. † matka.	
23. St.	Bl. Ondřeje Bobola , ř. m. (1657). — Katol. missie v Africe. Za svornost. Úcta nejsv. Svátosti oltární. Rodiče a přízeň. Obrácení dvou osob.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. Č.	Nanebevstoupení Páně. — Přijď, Pane, království Tvé! Bázeň Boží ve školách. Zdar katolickému podniku. Horlivost ve službách Božích.	
25. P.	Sv. Řehoře VII. , pap. (1085). — Vítězství svaté církve nad nepřáteli. Odvrácení zlého. Napravení odpadlíka. Za trpělivost v pronásledování.	
26. S.	Sv. Filipa Ner. , vyzn. (1595). — Ujímání se vdov a siroteků. Pokoj v rodině. Obrácení jistých osob. Duše v očistci. † rodiče a bratři.	
27. N.	<i>Neděle VI. po Velikonoci.</i> Sv. Magdaleny z Pazzis , p. (1607). — Úcta nejsv. Srdci Páně. Řády ve vlasti naší. Utíšení rozbrojů v zemích našich.	
28. P.	Sv. Viléma , řeh. (812.) — Obrácení Anglie na víru katolickou. Přemáhání zhoubné lenosti. Katolická církev na Východu. Podpora sv. Otce Pia X.	
29. Ů.	Sv. Maximina , bisk. (394). — Katolická církev na Rusi. Velepastýřové naší. Ochrana nevinnosti. Obrácení hříšníků. Zdar lidovým missiím.	
30. St.	Sv. Gerlaka , ř. prem. (1589). — Řád premonstrátský. Odevzdání se do vůle Boží. Poutní místa Mariánská. Odstranění pohoršení. Duše v očistci.	
31. Č.	Sv. Anděly Mer. , zakl. ř. Urs. (1540). — Díky Matce milostiplné za všechna dobrodíní. Zemřelí údové katol. bratrstev. Vyslyšení proseb.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.		

Vtělením Syna Božího počalo naše vykoupení. »Tak Bůh miloval svět, že poslal jednorozrozeného Syna svého, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.« A skrze koho dostalo se nám Syna Božího a s ním i vykoupení? Skrze Marii, nejsvětější Pannu! Anděl Boží ji pozdravuje, milostiplnou nazývá ji, zvěstuje jí vtělení Syna Božího, jenž se má počítí z Ducha svatého a má naroditi se z ní milostiplné a čeká na odpověď. Maria Panna, vidouce ve všem vůli Boží, svoluje býti matkou Pána Ježíše, řkouce: »Ejhle, dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého!« Jako k nám skrze Marii Pannu sestoupila milost s nebe, tak zase máme i my skrze Marii milostiplnou přístup do nebe. Ji tedy vzývejme, ji ctěme a oslavujme, aby byla milostiplnou i k nám nehodným ctitelům svým a byla nám mocnou pomocnicí ve všech potřebách našich.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjimaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1886. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za větší rozkvět úcty a důvěry k nejsv. Rodičce Boží, Marii Panně milostiplné a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Ve všech potřebách utíkatí se k Marii, Panně milostiplné.

Úmysl v červnu: Apoštolát v měsíci nejsv. Srdce Páně.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XL.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ČERVEN 1906.

Srdce Pána Ježíše jest kniha života, psaná slovy lásky. Uvažujme projevové vlastnosti lásky, útrpnosti a bázně. (Sv. Antonín.)

Zavrou-li se tobě srdce všech lidí, nermuť se; Srdce Ježíšovo ti zůstane věrno a vždy otevřeno.

Božskému Srdci Páně.

Věnuje nehodný ctitel.

VI. Srdce Páně — kopím probodené.

Nejsvětější Srdce Ježíšovo!
Když Tě ostré kopí vojínovo
probodlo, tu ranou otevřenou
vyšla voda s krví drahocennou,
aby smyla všeho světa viny,
a zlé napáchané lidstvem činy.
Ty jsi probodnouti se nechalo,
bys nám lásku svoji ukázalo!

Srdce Páně, kopím probodené;
Tobě vyznání činím zkroutěné,
a s lítostí žaluji na sebe,
já hříšný tvor, že jsem často Tebe
kopím hříchu znovu probodával,
ač velkou lásku Tvou jsem poznával,
jž od věků jsi mne milovalo,
a v lásce té dosud neustalo!

Nejsvětější božské Srdce Páně;
ve Tvé nejdrazší, přesvaté ráně,
já hříšný tvor hledám útočiště,
a také naleznu je tam jistě,
vím, že mne od sebe nezavrhněš,
břímě hříchů s mého srdce svrhneš,
kterých velmi mnoho napáchalo,
když svádného hlasu poslouchalo!

Božské Srdce mého Spasitele,
jž Tě milovati volím vřele,
nechci žádným hříchem Tebe ranit,
budu hříchu všeho vždy se chránit,
Ty v mém srdci rozněť lásky oheň,
a jej udržovat nezapomeň,
aby jiné lásky nehledalo,
jen Tebe nade vše milovalo!

VII. Obraz Srdce Páně.

Zřím obraz, jenž Jezu Krista zobrazuje,
jak na božské Srdce svoje ukazuje,
jeho ústa jak by promlouvala ke mně
hlasem laskavým a kárajícím jemně:
„Viz Srdce, jež lidi vřele milovalo,
a milováno jest od lidí tak málo!“

Kříž na Srdci Páně a koruna z trní
moji hruď hlubokým žalem vždycky plní,
srdce mé vždy bolest a lítost pojímá,
kdykoliv o černém nevděku roztímá,
kterým Spasitele lidstvo zahrnulo,
jehož Srdce k lidstvu vřelou láskou lnulo!

Bolestí, lítostí srdce mé se svírá,
na Srdce Páně když oko moje zírá,
vždyť nevděkem také já jsem zahrnoval
Srdce Páně a kříž jemu připravoval,
hříchy svými věnce z trní jsem uvíjel,
Srdce Ježíšovo jimi též ovíjel.

Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi,
kteří Tě sytíme stále potupami,
Tebe každodenně hříchy urážíme,
tak v přesvaté hloubí Tvé trny vrážíme,
ó ině, Srdce Páně, s námi slitování,
když prosíme Tebe o Tvé smilování!

Oheň lásky, který z Tebe mocně plane,
popřej, ať roznítí každé srdce chladné,
které Tě, ó Srdce Páně, nemiluje,
a jen v lásce světských věcí si libuje,
k milování Tebe i mé srdce pohni,
a je rozplameň ve Tvoji lásky ohni!

Nejsvětější Srdce Ježíšovo — mé všechno.

Zbožný vzdech ctitele nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

(Rozjímání dle německého od *Dra. Rud. Zháněla*.)

Staří vykládali nezaručenou legendu o králi Edesském Abgarovi, který velmi toužil spatřiti tvář Pána Ježíše; poněvadž sám nemohl se odebrati do Palestíny, poslal tam malíře, znamenitého umělce, aby zhotovil věrný obraz Spasitelův. Ale malíř nebyl s to, by zachytil štětcem vznešenou tvář, z níž zářila božská velebnost. Když božský Spasitel viděl velikou touhu královu poznati jeho tvář, vzal prý plátno a otiskl svůj božský obličej tak krásně a dokonale do něho, že by to nebyl ani anděl lépe učinil. Obraz ten poslal božský Spasitel Abgarovi, který dosáhnuv jím také kýženého zdraví, uschoval ho mezi nejpřednější a nejvzácnější poklady své. Legenda tato je sice úplně nezaručena, ale nicméně poznáváme z ní, že dychtili mnozí za časů Ježíšových spatřiti milostnou tvář jeho, jak vypravuje také evangelium na mnohých místech. Kterak neměla božská velebnost táhnouti k sobě srdcí lidských? Dit o Spasiteli Písmo, že je překrásný tvář nad všechny syny lidské. (Žalm 44, 3.) Otec nebeský pak volá: »Tentof je Syn můj milý, ve kterém se mně zalíbilo.« (Mat. 17, 5.) Sami andělé toužili spatřiti velebnou tvář jeho, pročez nedivme se, když všechna země touží jej viděti! (III. král 10, 24.)

»Pane, chceme Ježíše viděti,« volali zástupové přichvátavši zdaleka široka do chrámu jerusalemského. Sv. Brigita vypravuje ve zjeveních svých, že obyvatelé nazaretští říkali jsouce zarmoucení: »Pojďme k Synu Marie, pohledme na něj, abychom se potěšili.« O císaři římském Augustovi, za něhož rozsáhlá říše radovala se v mlru, praví lichotivě básník Ovid, že tvář jeho byla nejpotěšitelnější z celého Říma (Eleg. ad Gotam); řeč tato je ovšem pouze obrazivou, o tváři Pána Ježíše však právem dítme, že pohled na ni obsahuje nejvyšší blaženost nebes i země.

Ctitel nejsv. Srdce Ježíšova má také planouti touhou viděti dobrotivou tvář Spasitelovu a spojití se s nejčistším Srdcem jeho. Jako sv. František Seraf. v zápalu nadšené lásky volal: »Bůh můj a mé všechno,« tak má se nésti horlivý ctitel celým srdcem svým k Srdci Ježíšovu, které má býti po výtce předmětem všech tužeb jeho. »Nejsvětější Srdce Ježíšovo — mé všechno,« toť budiž heslem všech nábožných ctitelů Srdce toho.

»Ó Ježíši! Tobě obětuji srdce své, vlož je do Srdce svého; v Srdci Tvém chci přebývati a Tvým Srdcem chci milovati. V Srdci Tvém chci žiti jako neznámý světu a známý jen Tobě. Na tom Srdci Tvém chci roznítiti lásky žár, aby v něm srdce mé vzplanulo. V něm nalezne sílu, osvětlení, odvahu a pravou útěchu. I kdyby všechna srdce lidská přede mnou se zavírala, nekormoutilo by mne, neboť Srdce Ježíšovo zůstane mně vždy věrno a otevřeno.

Ó nejsvětější Srdce Ježíšovo, mé srdce budiž oltářem lásky Tvé, oltářem obětním; nechť oči mé vždy se upírají na ránu Tvou, v mé paměti nechť stále utkvívá milosrdenství Tvé a všechny útroby mé nechť jeví lásku k Tobě. Pochválen, milován a uctěn budiž Kristus Pán náš v nejsvětější Svátosti oltářní.«¹⁾

¹⁾ Modlitba ctihodného faráře v Arsu.

Rozjímání.

I. Kolik hlav, tolik smyslů, dí staré přísloví; správně také říci můžeme: kolik hlav, tolik tužeb, tolik žádostí. Někteří touží po bohatství, jiní po vyznamenání, jiní po radostech, jiní po dobrých pokrmích, jiní po krásných statcích, jiní po nádherných šatech, jiní po požitcích, přemnozí po věcech pouze pozemských. Mnozí říkají: »Nebesa nebes Pánu, ale zemi dal synům lidským« (Žalm 113, 16), ponechme Pánu Bohu jeho nebe, my chceme mít pouze zemi. Proto stavějí si domy, jakoby chtěli na věky v nich přebývat a říkají: »Duše, máš naschováno mnoho dobra na četná léta; odpočiň si jen« (Luk. 12, 19), skupují vše, shromažďují zlato a stříbro, jakoby zůstali tu na věky.

Jsou to lidé, o nichž dí sv. Pavel (epišt. k Filip. 2, 21): »Hledají, co je jejich, a ne, co je Ježíše Krista« hledají věci pozemské, pomíjející, časné a ztrácejí nebeské, nepomíjející a věčné. Sv. Jan proto nařká: »Celý svět je postaven ve zlém (1. epišt. 5, 19), poněvadž vše, co je ze světa, je žádost těla, žádost očí, a pýcha života.« (1. epišt. 2, 16.) Ubozí chudši, kteří se pachtí po věcech tohoto světa! Jednají tak pošetile, jako klenotník vyhazující z krámu zlato, stříbro, perly a drabokamy a shromažďující na místo nich prach, popel, písek, kamení! Jak draze platí pomíjející radosti své! Na tomto světě přinásejí jim bídu, nouzi, soužení, posměch a na onom věčnou zkázu, kde je pláč a skřípot zubů. (Mat. 8, 12.) Rozkoše a radosti pozemské podobají se praménku libezné šumícímu, příjemné uspávacímu, který otravuje život a přináší smrt. Je to okouzlující hlas sirén, které krásným zpěvem lákají cestujícího v záhubu; je to jako lep, který zadržuje pernalce a nedá mu uletět; je jako motýl létající v noci kolem svíčky, až spálí si křídla. Jak ubozí, nešťastní jsou, kteří netouží po Ježíši, kteří nechťejí znáti Srdce jeho nejdobrotivějšího! Co spomůže jim všecek jejich statek, jmění, čest a vyznamenání, po nichž se pachtili dnem i nocí? »Neboj se, když by zbohatl člověk a když by se rozmnožila sláva domu jeho. Nebo když zahyne, nevezme ničehož, aniž sestoupí s ním do hrobu sláva jeho, vejde k pokolením otců svých a na věky neužítí světlo,« dí žalmista Páně (Žalm 48, 17—20). Sv. Augustin pak volá (Man. 4. hl.): »Běda nešťastné duši, která nehledá a nemiluje Krista; zůstává suchou a bídnou; kdo Tebe Boha nemiluje, ztrácí život; kdo nesnaží se žít pro Boha, není ničím a k ničemu. Kdo odporuje žití pro Tebe, je mrtev. Duše, která nehledá a nemiluje Boha, miluje svět, slouží hříšňům, podrobena je neřestem, nikdy není bezpečnou.«

II. Blahoslavení, kteříž hledají Ježíše, kteří touží spojení býti s nejsv. Srdcem jeho. »Ejhle,« volá týž svatý Augustin (Man. 3. hl.), »když duch můj vzdychá po Tobě, samo břímné tělesné méně tíží, ustává zmatek v myšlenkách, všechno zmlká a tichne: srdce plá, duch se raduje, paměť se občerstvuje, rozum se rozpačuje, a celá duše toužíc Tebe spatřiti, je vzhata láskou k věcem nadpozemským. Kéž by duchu mému dostalo se křídel jako orlovi, aby letěl a neumdlel, letěl a dospěl až k nádhře domu Tvého a ke trůnu slávy Tvé.« »Naplihuješ ty, kteří netouží po ničém, než po Tobě,« dí týž světec jinde (Soliloqu. hl. 30.), »udůstojňuješ je sebe, posvěcuješ, blažíš, očišťuješ, činíš je přáteli Božími, kteří všechno pokládají za marnost, aby jen získali Tebe samého.«

Jak prospěšno je především pláti touhou po Srdci Ježíšově! Daleko prospěšnější je to, než majetkem mlíti celý svět; neboť »co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, ale na duši své škodu vzal?« (Mat. 16, 26.) Kdo touží po Ježíši, má všechno, co srdce lidské může oblažiti a šťastným učiniti. »Hledá-li duše něco zevnějšího,« podotýká svatý Augustin (Soliloqu. hl. 30.), »je zjevno, že nemá Tebe v sobě, neboť má-li Tebe, není, po čem by ještě toužila, ale má v Tobě všechno dobro.«

Proto volal patriarcha Jakub umíraje: »Hospodine, čekám na Tvé spasení.« (Gen. 40, 18.) Mojžíš prosil, řka: »Ukaž mi, Pane, tvář svou, abych poznal Tebe.« (Enod. 33, 13.) David, muž dle Srdce Páně, vzdychal: »Jako jelen dychtí po studnicích vod, tak dychtí duše má po Tobě, Bože . . . byly mi slzy mé chlebem

dnem i noci, když mi říkají každého dne: „Kde je Bůh tvůj?“ (Žalm 44, 2—4.) Když tázali se andělé Magdaleny: „Ženo, proč pláčeš?“ odpověděla: „Poněvadž odnesli Pána mého a nevím, kde ho položili.“ (Jan 20, 13.) Srdce apoštolů se rozradovala, když spatřili Pána vstávšího z mrtvých (Jan 20, 20), hleděli toužebně za ním, až zmizel jim v oblacích nebeských. (Skutk. apošt. 1.) Svatý apoštol Pavel přeje si „zrušen býti a býti s Kristem.“ (Filip. 1, 23.)

III. Kterak jeví se touha po nejsv. Srdci Ježíšovu, kterak můžeme dosíci nejužšího spojení s ním? Dobrý Spasitel nezjevuje se nám nyní v tělesné způsobě, kterak se můžeme sjednotiti s ním?

Svatý Augustin dí: „Ačkoliv nikdo nemůže v tomto životě spatřiti onoho světla pravého, světla andělského, které je uchováno jako zvláštní odměna svatým v nebeské slávě, přece věřiti a poznávati a mysliti a pevně se přidržovati jest již jako viděti a družiti se k němu. Proto ať zni hlas náš nad anděly, ať rozjímá člověk myslí pozornou o Bohu, ať prozpěvuje slovy, jak může, jemu chválu.“ S nejsv. Srdcem Ježíše Krista spojití se znamená: pevně a nezlomně v ně věřiti a cítiti v sobě, co je v Ježíši Kristu (Filip. 2, 5.); z celého srdce ho milovati a upřímně s ním smýšleti. Nejvíce sjednocujeme se se Srdcem Ježíšovým pravou křesťanskou láskou; neboť „Bůh je láska.“ (1. ep. Jan. 4, 16.) Cestou pak k pravé lásce je touha. Proto praví sv. Bernard, že jako víra vede k plnému poznání, tak touha vede k plné lásce; neuvěříte-li, nepoznáte, nebudete-li naplněni touhou, nebudete ani milovati dokonale, neboť, jak mluví sv. Augustin, když v to, co věříme, doufáme, žádáme a milujeme úsilovněji. Mohutnější pak je hlas touhy, než zvuk slov. Žalmista Páně volá s toužebností: „Běda mi, že tak dlouho pohostinnu jsem.“ (Žalm 119, 5); „co jest mi v nebi, a co žádám na zemi, než Tebe.“ (Žalm 72, 25). Andělé ve Zjevení (22, 20) volají s dychtivostí: „Přiď, Pane Ježíši!“ Svatý Bernard, jehož srdce plálo láskou k Srdci Ježíšovu, volá ve svatém nadšení svým:

Ó Jesu, sladka pamět Tvá,
ta pravou radost duši dá;
však nad med a vše, co svět zná,
slasť větší přítomnost Tvá dá.

(Jesu dulcis memoria dle překladu Sušilova.)

Duše naše má se snoubenkou ve velepisni volati: „Táhni mne: za tebou běhati budeme ve vůni masti tvých.“ (1, 3.) Se Samaritánkou rceme: „Dej nám, Pane, té vody, abychom již nežíznili.“ (Jan 4, 15), aby se stala v nás pramenem živým, dosahujícím do života věčného.

Touze spojení býti s nejsv. Srdcem Ježíšovým nemáme klásti mezl, nýbrž snažiti se, aby vždy více a více se rozmáhala. Sv. Augustin dí (Germ. 5. de verbis Apost.): „Pohrdni duchem svým, přijmi Ducha Božího; ať nebojí se duše tvá, že bude ti úzko, když dítí bude v tobě duch Boží; nevyloučíš On ducha tvého, neboj se.“ Přijmeš-li za hosta některého boháče, jsi sám v nesnazi i nemáš, kam bys ty se odebral a tvoji. Co si počnu, kam půjdu, říkáš si. Přijmi však Ducha Božího, budeš mít místa dosti a žádné nouze. Řekneš hostu svému: „Podivně rozšířil jsi dům můj; když jsi tu nebyl, bylo tu úzko; naplnil jsi přibýtek můj, ale nevyloučil jsi mne, nýbrž jen moji úzkost.“ Musíš však, milý ctiteli, vzácného hosta svého v mysli a v srdci svém bedlivě opatrovati; to stane se, budeš-li moci se snoubenkou ve velepisni zvolati: „Milý můj náleží mně a já jemu,“ jako bys řici chtěl: „Bůh, který je sama láska, přichází ke mně, do srdce mého a chce, aby příchod jeho, t. j. milost jeho, mi prospěla.“ Také já chci dle možnosti své uctíti toho svého vzácného hosta a na slovo poslušen býti. Žádáť Srdce Ježíše Krista jen moji spásu, já pak chci jen vykonávati jeho svatou vůli. Chci jen jemu náležeti a neposlouchati nikoho jiného.

Následuj, milý ctiteli nejsv. Srdce Ježíšova, sv. Bonaventuru, velkého učitele církevního, který volal: „Ty jsi mi dal sebe a žádáš ode mne jen srdce mé? Ó, jak nepatrné je, Pane můj, který jsi tak dokonale!“ Dále pak dít tentýž svatý učitel (In stimulo divini amor. 2, 3): „Kdybych, ó Ježíši, měl srdce větší

než všichni lidé, kdybych měl lásku všech andělů, kdybych měl svatou touhu všech na zemi i na nebi, kdybych všechno toto dal Tobě, což by to bylo? Pro tak velikého Pána bylo by to nejnepatrnějším dárkem, jako nic! Proto musím tím větší radostí Tobě dárek tak nepatrný, jako je srdce mé, věnovati, zcela Tobě zasvětili, obzvláště, poněvadž chceš ho přijati. Pošetilcem bych byl, kdybych daroval je stvoření, když chce je mít Bůh sám. Proto chci, aby srdce mé nedlelo již ve mně, nýbrž zcela spočívalo v Tobě, ó Ježíši, který stvořil jsi je ku své slávě. Lépe bude, když přebývati bude srdce mé u věčné radosti, u věčné velebnosti, u nesmírné dobrotivosti, než v mé křehké nádobě, lépe ve Tvém božství, než v mé zlobě. Proto, milý človče, končí svatý Bonaventura, »dychtiv buď toho v srdci svém často a přecasto, pak Bůh naplní touhu tvou, dá ti svou milost, připodobí úplně srdce tvé Srdci svému.«

Závěr.

Písmo svaté (Luk. hl. 19. 1—10¹⁾) vykládá o celníku Zachaeovi, který přál si touhou velikou viděti Ježíše; poněvadž nemohl pro zástup, jsa postavou maličký, předběhnuv vstoupil na strom planého fíku, aby jej viděl, nebo měl tudy jíti. Kéž srdce naše podobnou touhou zapáleno jest, jako srdce Zachaeovo, abychom podobně, jako sv. František Seraf. v nadšené lásce své volával: »Bůh můj a mé vše,« volali i my: »Nejsvětější Srdce Ježíšovo jest mi vším na nebi i na zemi.«

Vzdychejme se sv. Augustinem: »Stvořil jsi nás, ó Bože, pro sebe a nepokojno je srdce naše, dokud nespočine v Tobě. Vnučni mi, ó Bože, dílo dobré a svaté, abych myslil jen na tebe, povzbuzuj, abych je konal, přemlouvaj, abych tě miloval, posiluj, abych se Tebe přidržel, zachovej, abych tě neztratil, neboť mé srdce prostíne a nerozdělené vzdychá, touží a spočine jen v Bohu jediném.«

Budeme-li s pokorným Zachaeem dychtívi viděti Ježíše, stane se nám jako, jemu spasení; spatříme s ním Ježíše, nyní na světě sice, jak dí sv. Pavel (1. Kor. 13, 12), jako v hádance, po tomto putování však tváří v tvář.

Seslání Ducha svatého.

(K svátkům svatodušním.)

největším svátkům křesťanským v roce patří bez odporu svátky svatodušní čili »Seslání Ducha sv. apoštolům«. Ano, Eusebius jmenuje svátky tyto největšími, neboť Duchem svatým naplněna jsou všechna zaslíbení Kristova, seslání

Ducha svatého jest pečeti jeho evangelia a dokonání velikého díla vykupitelského. Duch svatý byl seslán, praví sv. Augustin, aby moc jeho dokonala dílo, které Spasitel započal, aby zachovala to, čeho Spasitel dobyl a posvětila to, co Spasitel vykoupil. Bůh Otec stvořil člověka, Bůh Syn jej dokonalil vykopením a Duch svatý dokončil celé dílo povznesení lidstva, čili jak jiný duchaplný spisovatel se

vyjadřuje: Otec učinil nás lidmi, Syn křesťany a Duch svatý svatými.

Před příchodem Ducha svatého ležela církev Kristova takřka jakoby v plénkách, a teprve toho okamžiku, kdy Duch svatý naplnil apoštoly, ukázala se v celé kráse své a celé důstojnosti, jakožto nevěsta Kristova a nastoupila práva, židovstvem opuštěná a rozvínovala moc Bohem jí udělenou. Ani apoštolé, které přece Spasitel byl ustanovil, aby všemu světu kázali svaté jeho evangelium, nebyli před příchodem Ducha svatého k tak velikému úkolu způsobeni, vždyť Písmo svaté samo líčí je jako prosté muže neučené, bázlivé, ba i ctižádostivé a prehlivé. Petr, prostý rybář, který nic jiného neuměl, nežli ryby lovit, jehož posavadním světem

¹⁾ Evangelium na slavnost posvěcení chrámu.

byla jeho lodička, ten měl být hlavou apoštolův a celého křesťanstva, ostatní apoštolé beze všeho vzdělání, nízkého stavu sami chybám podrobeni, kterak mohli slovo Boží zvěstovati a kleslý svět obrátiti? Avšak, jak podotýká sv. Chrysostom, také musili být zvěstovatelé víry Kristovy, jichž Kristus užíval za hlasatele své, aby tím více vynikla moc božská a účinek milosti Ducha svatého, kterým učenci světa a mudrcové lidští usvědčeni byli z bludu a blaznovství. Malých použil Pán, aby velké věci učinil, a tak vysvitla jeho všemohoucnost a také zpečetěna byla pravda jeho svatého slova.

Sotva Duch svatý naplnil duše apoštolů, již počínají svůj úřad učitelský, ústy Petrovými káží shromážděnému lidu o Kristu ukřižovaném a vyzývají ku pokání, vyzývají k víře v Ježíše jakožto Syna Božího a již přijímají tisíce posluchačů do lónu církve křtem svatým. Ejhle, toť jsou narozeniny církve svaté, které dnešního dne slaví, od té doby rostla, slíla, mohutněla a rozšiřovala se po zemích všech. Ovšem ne bez překážek, ne bez pronásledování, ne bez utrpení. Kdyby byli apoštolé kázali světu, co se mu líbí, co lichotí mu a nadřazuje jeho vášním a náruživostem, o tu by bývali vítáni, avšak kázali pravý opak toho, co svět miluje

Kázali učení plné tajemných, rozumem nedostižných pravd, kázali mravy, proti nimž se náruživost a zkaženost lidská bouří. Svět jest pyšný, nadutý a ctižádostivý, apoštolé kážou pokoru a sebezapíráni; svět jest hrabivý a lakotný a apoštolé žádají odtrhnutí srdce ode všeho pozemského; svět jest citlivý a mstivý a apoštolé volají: milujte nepřátele své! Svět jest pohřížen v rozmarlost a nemravnost a apoštolé napomínají k mrtvení sama sebe, k čistotě duše i těla, k boji proti zлым náklonnostem, k boji za ctnost a za Boha. Co mohli při takovém učení od světa čekati? Mohli oni slabí muži přemoci tak mocný svět? Oni sice nikoli, ale ten, jenž skrze ně mluvil, jenž je poslal, jenž je silil, Duch svatý. Cestují krajinami neznámými, přicházejí k národům cizím, a hle, vsudy otvírají se jim srdce lidská, která s radostí a ochotou přijímají učení jejich a berou na sebe sladké jho Kristovo; brzy

ozývá se všude čest a sláva Krista Ježíše, Syna Božího, vtěleného a ukřižovaného.

Ovšem nelenil ani svět zlý, nelenilo peklo, které vítězství kříže nemohlo snést. Se vsí zuřivostí pozvedlo se proti Kristu k boji; vše, co zloba lidská zlého vynaléztí může, pomluvu, pohanu, rouhání, pronásledování, muky, všeho toho užito v míře nejhojnější proti apoštolům i křesťanům novým, aby jen jméno Kristovo smeteno bylo s tváře země. Mudrcové pohanští soptí, židé bičují a žalářují, císařové tlmí a jejich úředníci po rozsáhlé řiši mučí a usmrcují po tisících věrné vyznavače Kristovy.

Svatý Petr a sv. Pavel dokonávají v Římě život svůj, jeden na kříži, druhý pod mečem katovým, ostatní apoštolé všichni kromě Jana podléhají smrti mučednické. I Jan hosen jest do kotle vařícího oleje a potom vypovězen na ostrov Patmos. Po tři sta let bouří svět proti Kristu; kříž musil se uschovati do podzemních kobek, které utočštěm staly se štváným křesťanům, papežům a biskupům. Jméno křesťan jest ve psí dáno, a za nepřítel státu i císaře prohlášeno. Již již doufal svět, že potfel Krista a že náboženství jeho neukáže se na světě, a hle, všecko marné.

Svatý Augustín praví o tom: »Nestalo se nic jiného, nežli že ze země, která pila tolik krve mučednické, vsudy bohaté osení vyrostlo.« Tertullian, jenž žil za času hrozného pronásledování za císaře Severa, napsal: »Krev mučedníků jest semenem křesťanů.« Čím více nás znou, jako na poli obilí, tím více jest nás. Jenom vaše chrámy, vy pohané, zdstavují vám prázdno, všechna ostatní místa jsou křesťany naplněna. Da se takové vítězství nauky křesťanské mysliti bez zvláštní nějaké veliké moci? Nikoliv.

Duch svatý to byl, který silil tolik mučedníků ze všech stavů lidské společnosti, i všeho stáří a pohlaví, malé i velké, muže, ženy, bohaté i chudé, učené i prosté, aby s radostí pro Krista vše i smrt trpěli. Je to moc v pravdě božská, které se nic nevyrovná a proti které veškerá moc světská ničím jest. Duch Boží rodmýchal plamen svaté lásky v srdcích věřících a proti tomuto plameni nemohla nic zloba lidská, ani vztek pekla nemohl jej udusiti. A tak

po třistaletém boji urputném umdlely síly jak židovstva tak pohanstva, boj ustal a církev křesťanská vyšla jako vítěz z podzemních svých stánků na světlo Boží, aby svobodně konala vznešené poslání své ku spáse lidstva.

Moudří a učení, osvícení Duchem svatým věnovali se svatě službě její, králové sestupovali s trůnů svých, pokorovali se před ukřižovaným Spasitelem a kříž Kristův stal se jejich nejkrásnější ozdobou, neboť se zaskvěl na korunách královských a na korouhvích válečných.

Ctnost panenství, u pohanů neznámá skoro, kvůli květem nejkrásnějším a brzy zdobily zemi stánky její — kláštery, kde duše Bohu zasvěcené věnovaly se Boží chvále a prospěchu lidstva trpícího. Půda neúrodná obrácena v úrodná role, národové nevzdělání a suroví přivedeni jsou křesťanstvím ku zdroji věd a dobrých mravů, a s virou, zbožností, vzdělaností a pilností rostl také blahobyt a sláva národů křesťanských. Ovšem nebyla nikdy církev bez bojů, bez nepřátel. Nepřátelé vnitřní (kacíři a bludaři) a zevní (nevěrci) neustali nikdy poškozovati církev a činiti překážky svatému jejímu konání.

Než bojem silila, trébovala, čistila se církev Páně, v boji tom ukazovala se povždy nezdolná její moc, která není z tohoto světa, bojem odpadlo od církve, co lidského a světského se na ni navěsilo a tak zůstávala vždy čistá, svatá, neposkvrněná, všechna krásná nevěsta Kristova. Toho důkazem jsou skoro dvatisíceleté dějiny církve naší. Duch svatý neopustil ji nikdy a také neopustí ji, až dokonáno bude dílo její a ukončeno koncem pokolení lidského na této zemi. Ovšem působili tehdejší křesťané Duchem svatým seč byli, proto také tak skvělých se dodělali výsledků. A jak je to nyní? Zdá se, že starý nepřítel církve, ďábel, zase rozdmýchává nenávist zlých lidí proti Kristu, že zase pozvedá hlavu svou proti pomazanému Páně. Všecky známky nasvědčují, že svět ještě jednou pokusí

se povaliti církev Páně, a věru prostředků k tomu má dosti po ruce.

Věda lidská honosí se, že nepotřebuje Boha, že již sama všechno vystihla, nevázanost světská nechce Boha, aby nepřekážel ji v náruživostech a vášních jejích nezřízených. Vlády světské po nejvíce opanovány jsou lidmi, jimž svět vším jest, neboť ničím, kteří bojí se křiklounů, ale Boha se nebojí. Pronásledování začíná již, neboť nejstarší dcera církve, Francie, vztýčila prapor vzpoury proti církvi.

MLádež se kazí, zhoubný tisk rozšiřuje nevěru, spolky četné podporují vzpouru proti Bohu, ano v celku říci možno, že svět postaven jest ve zlém i co se týče učení i co se týče mravů. Odvrátil se z velké části od Krista a od církve jeho a jde svou cestou, proti Bohu. Porobení, ba vyhubení církve katolické, toť cíl všeho konání nynějších nepřátel. Nastává boj, boj krutý, a jaký bude jeho výsledek? Budeme-li bojovati sami, podlehneme; bude-li s námi Duch svatý, zvítězíme.

Slabá jest naše síla, slabá i naše víra, a proto vzhůru srdce tam k nebi, odkudž apoštolé přijali Ducha svatého, hledme a tam volejme, tam modlitby své vyslejte, aby i nám Bůh Ducha svatého seslati ráčil. Církev sice neklesne a nezhyne, ale my jednotlivci i ce' národové bez Ducha svatého nebudeme této církve dobrými údy a proto uschneme. Prosme za dar Ducha svatého, za dar síly, za dar osvícení, za dar vytrvalosti. V utrpení bude Duch svatý naším těшитelem, v boji naším pomocníkem. On povede naši vůli, kterou posílí, on pozvedne naše srdce, které rozežřeje, on očistí a duše skvrny a poleje rány balsámem milosti a zhojí je. Udělí nám zásluhu ctností a dopomůže nám k šťastnému konci, abychom následovali všechny horlivé křesťany do života věčného.

Sešli, o Pane, Ducha Tvého a stvoření budou, a obnovíš tvář země!

Boh. Hendi.

Boží Tělo.

Nade všechno svaté světější, nade všechno vznešené vznešenější, nade všechno krásné krásnější jest ono veliké tajemství Boží lásky i moci, které dnešního dne slavně slavíme, tajemství nejsvětější velebné Svátosti oltářní. Duch náš žasne nad stvořením celého světa, žasne nad jeho krásným a účelným uspořádáním, žasne nad jeho udržováním, mysl naše s údivem pozoruje vykupitelské dílo Spasitelova, diví se jeho utrpení a smrti, ale přece nad to vše větším jistě jest nám tajemstvím přítomnost Kristova v nejsvětější Svátosti. Je to zajisté div všech divů Božích, který nepochopíme slabým rozumem, z něhož však srdce naše vycituje tu nezměrnou lásku Spasitelovu k nám, která nepřestala na tom, že se obětoval za nás na kříži, nýbrž která jej pudila že i po této drahocenné oběti u nás a s námi zůstáváti chce v tak prosfoučké způsobě chleba, aby nás šlil, těšil, živil a posvěcoval. O jak pokoril se zde pro nás Syn Boží!

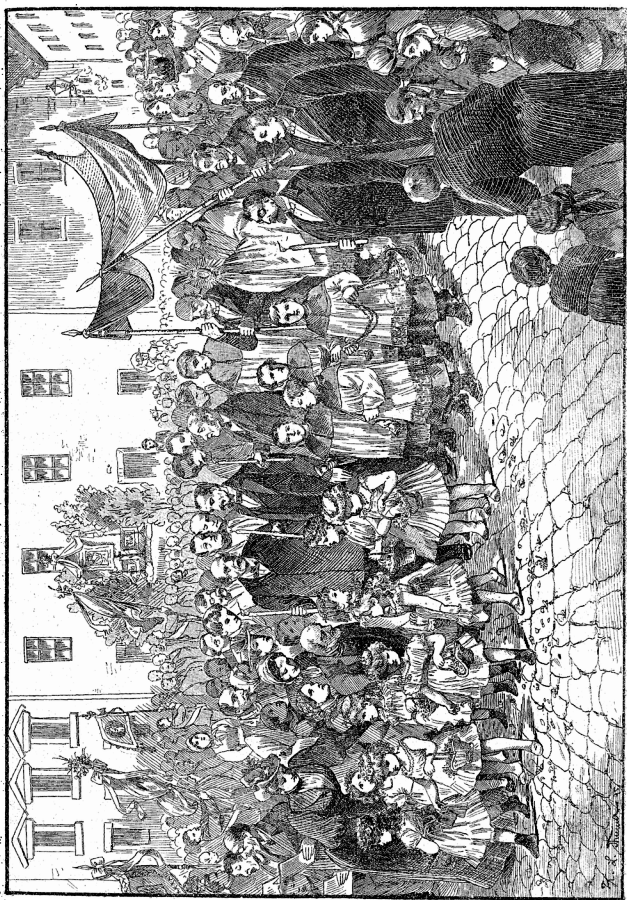
Celý jeho pozemský život byl sice veliké pokoření pro něho, jeho potupná a bolestná smrt na kříži bylo pokoření hrozná, ale přece v tomto tajemství nejsvětější Svátosti pokořuje se Kristus k vůli nám nejvíce.

V životě svém na zemi v pozhnaném nám člověčenství zakrýval Syn Boží božství své, avšak také je odhaloval poněkud. Pak ukázal Kristus Pán něco z božské velebnosti své třem apoštolům na hoře Tábor, když se před nimi proměnil, což naplnilo je všecky úžasem velikým. A když přišli žoldnéři vedeni Jidášem do zahrady Getsemanské, a na otázku Kristovu odpověděli, že hledají Ježíše Nazaretského, tu odvětil jim »já jsem«. Při tom však probleskl paprsek božské krásy a vznešenosti ze svaté tváře jeho, tak že ustrašení na zem padli. Ba i na Kalvarii pronikala jeho božská přirozenost tak, že setník zvolal v úžasu: »Věru, tento byl Syn Boží.«

Avšak ve velebné Svátosti netoliko že nejví se jako Bůh, ba není zde pozorovati ani stopy podoby a bytosti

lidské! Ne proto, že by zde Kristus Pán nečinil zázrak, vždyť svatý Tomáš Akv. nazývá velebnou Svátost »největším zázrakem Kristovým«, avšak zázrak tento jest způsobu jiného. Za živa činil Kristus Pán zázraky, aby dokázal božskou svou všemohoucnost, ve velebné Svátosti však užívá zázraků, jež zde činí k tomu, aby svou božskou Velebnost zastřel rouškou nepřehlednou. Jestliže sv. Pavel praví o Kristu Pánu, že se velice snížil přijav podobu sluhy a stav se člověkem. — Co říci máme teprve o takovém pokoření, které sobě připravil v nejsvětější Svátosti oltářní? Nezahanbuje naši pýchu tato převeliká nepochopitelná pokora Pána našeho? Nemučí nás co nejvíce dojmouti ta nevstíhlá láska, která jej k tomu pudila? A proč to činí Spasitel? Co je účelem tak velikého tohoto ponížení jeho? Chtěl být s námi, chtěl se sdíleti s námi jako přítel s přáteli, chtěl ustavičně obnovovati obět svou za nás přinesenou na kříži, ba chtěl se s námi co nejúžeji spojit, a proto být pokrmem a nápojem naším! Své tělo dal nám za pokrm a svou krev za nápoj. »Tělo mé právě jest pokrm a krev má právě jest nápoj,« tak praví sám o sobě. A aby to učiniti mohl, aby byl zejména pokrmem a nápojem pro nás, musil sestoupiti do této takřka propasti poníženosti, objeviti se ve způsobě chleba a vína, kde přítomnost jeho nic nám neukazuje, kde toliko víra v slovo jeho božské jej poznává. Proto je tajemství nejsv. Svátosti pro Krista Pána největším pokořením a pro nás však jest důkazem největší jeho lásky, jak praví sv. Bernard.

Avšak ať jest pokoření jeho sebevětší, přece nepřestává ve velebné Svátosti být Kristus celý, pravý Bůh a spolu člověk, a proto nalezl velebné Svátosti naše největší účta, která se jeví kláněním se, poutou božskou. Čím více se Kristus zde ponízuje, tím více máme jej v nejsvětější Svátosti povznášeti svými poutami. Proto zavedla církev svatá tuto dnešní slavnost, nejkrásnější, nejvznešenější v pravdě královskou. Je to vítězný pochod Krista Krále v prostiěk jeho podobě, tak, jako kdysi královský vjezd

svůj slavil do Jerusalema sedě na oslici, jako pcectný Ježíš se ve velebné Svátosti pokojuje, my jej však povznášejme, on zahluje svou božskou velebnost, my však ji uznávejme a jako Boha a krále svého provázejce na slavné jeho cestě osadami věřících. Vítězství jeho musí býti veřejné, neboť on přemohl svět i ďabla, a pánem učiněn je všeho, co je. Netoliko v chrámech, úzkých zdech budov se mu dnes klaňme, nikoliv, ven mezi lid, ven do přírody ho nesme, a tam ať každé kolo před ním se sklání. Ó kéž bychom také důstojně oslavovali Spasitele dnešního dne při vítězném jeho slavném pochodu. Kéž bychom mu nahrazovali, co mu nesčetní vlažní ba i studení věřící odpírají, kéž bychom vynahradili mu vše, čím jej nevěřící a bezbožní urážejí, nahradili zdvojnásobnou účtou láskou a poslušností. Kéž bychom si také oněch tří věcí vážili, které nás v chrámě na Ježíše v nejsv. Svátosti oltářní přítomného pamatují a které jsou: svatostánek, oltář a stůl Páně.

Svatostánek, toť onen palác Boha živého na světě mezi námi, o němž praví Pismo svaté, řka: »Ejhle, stánek Boží mezi lidmi a přebývati bude v něm.« Pán, jenž naplňuje celý svět, viditelný i neviditelný, ten bere za vděk úzkým, malým přibýtkem ve svatostánku, aby tím blíže byl u nás, a abychom tím snáze mohli k němu přijíti. Nalezá nás také často klečeti před svatostánkem? Vidi naši pokornou účtu, slyší naše chvály a modlitby, vidi naši lásku v srdci? Ó jak často jest opuštěn náš Ježíš předobří ve svém stánku: jen to věčné světlo ještě hoří před Ním. Zajiště nedostatečná to náhrada za srdce lidská, která by hořeti měla láskou, ale chladná jsou a tvrdá jako kámen.

Oltář, to vznešené místo, kde se obětuje Bohu O ci, Bůh Syn v nejsv. oběti mešní, zdaž požívá u nás té cti a vážnosti, jaké zasluhuje? Sváté je to místo, neboť sestupuje naň Bůh sám; je to jeho kolébka, jako byly kdysi jesličky, je to jeho poslední lůžko, jako byl kdysi kříž. Jak se zhrozil Jakub vida ve snu na řebříku do nebe dosahujícím anděly Boží vystupovatí a sestupovatí a slyšel hlas Boží s hůry. sdělil se tak, že prociitnuv, zvolal: »Ó jak hrozné je

místo toto, je to místo Boží a brána nebes.« a na znamení účty k posvěcenému místu tomuto položil tam kámen a polil jej olejem. A jak chováme se my k oltáři Páně? Jak pohlížíme naň v době, kdy přináší se na něm přesvatá oběť? S jakou zbožností klečme při ní? Ó jak mnoho, mnoho nám schází ku pravé zbožnosti, ku pravé účtě. A to vše musí Kristus trpěti od nás, kteří přece myslíme, že jej milujeme, což teprve od těch, kteří veřejně jej tupí a víru v něho a jeho nejsvětější Svátost dávno již zahodili. Nebývají to oltáře se svatostánky, kterých ruka bezbožná svatokrádežně se dotýká, je olupuje, ničí a boří? Ó jak hluboce klesá člověk, nemající účty k Nejsvětějšímu! A to vše musí Kristus trpěti v tajemství lásky své. Jaký bude však jednou jeho soud? A ten stůl Páně, kde ustavičně je přistrojena hostina, ku které Spasitel všecky zve, a kde podává sama sebe za pokrm a nápoj nejvznešenější, jak bývá osazen? Zdaž mnozí se nevymlouvají, jak ondy v evangeliu všelidskými starostmi vezdejšími a potřebami světskými, že přijati nemohou?

Milejší bývá zábava hříšná, nežli skvostná večeře Páně, kterou povznáší nás Bůh k sobě a činí z nás spolehodovníky své. Ostatnímu všemu věnují pozornost, účtu, péči a lásku jen Ježíše a velebné Svátosti zanedbávají, ten není hoden jejich povšimnutí; nemají v něho důvěru, od něho nic neočekávají, neboť všecko myšlení a chtění jejich obráceno je na věci a požitky tělesné a světské, ovšem marné a pomíjející.

Bojí se mnohdy lidí a zákona světského, Ježíše a jeho svatých přikázání se nebojí. Divadla, hostince, místa výletní a zábavná hemží se lidem, který tam vydrží celé dny mnohdy v kouři, prachu, dešti i mrazu a kostel, svatostánek, oltář i stůl Páně bývá opuštěn; mnohým i ta příhodinka mše svaté zdá se dlouhou a myslí. Bůh ví, jakou obět tím Pánu Ježíši přináší.

Ó hrozné budou jednou naše účty u soudu! Ježíš vše to trpí, snáší, schovává. čeká, volá, ano prosí duše lidské: »Pojďte ke mně všichni,« a slibuje »a já odberstvim vás.« Může Ježíš více činiti než činí? Může větší lásku míti k nám a větší útrpnost s námi nežli má? Ó, jak

mnohem více zasluhujeme my výtky oné, kterou byl Pán nás učinil židům, říká: »Ó pokolení nevěřící a převrácené, dokud budu s vámi? Dokud budu vás trpěti?« (Mat. 17, 6.)

A k tomu přistupují všechny ty hříchy, jichž lidé se dopouštějí svatokrádežným svatým přijímáním. Kdo vypíše bolest Kristovu, když on nejsvětější a nejčistší má vejti do srdce hříchy přeplněného, obydlí nečistého? A kolik asi těch svatokrádežných přijímání bylo již za 19 set let, a kolik je jich posud v srdci jedem? Ó běda, jak vydán je Bůh náš hříchem tím na pospas tvorbě svým nejborsím! Volají sice četné duše zbožné: »Ó Srdce Ježíšovo, nyní od nevděčných lidí ve Svátosti oltářní bodané, smiluj se nad námi!« Ale to je všechno málo; toť nepatrná náhrada. Proto chce církev slavnosti Božího Těla netoliko povznést

Krista ve velebné Svátosti, ale také veřejně a slavně v celém světě odprostiti a litoť svou na jeho dáti nad hroznými urážkami jemu činěnými. Jelikož ví, že hrozné tresty čekají na provinilce proti nejsv. Svátosti oltářní, hledí církev nádhrou veřejnou pohnouti lidi, aby vtru v Krista Ježíše v srdci svém obnovili, na velebnost Boží si vzpomněli a před Bohem se pokorili a tak jej smířovali. Spojme tedy úctu svou s úctou církve a své modlitby a chvalozpěvy s jejími, své slzy a vzdechy s jejími, aby Ježíš z velebné Svátosti na nás milostivě vzhledl, nám, našim přibytům, našim pracím žehnal, zlé zahnal, pomoc svou nám dával za živa, obzvláště však milostným nám byl ve smrti, abychom jej naposled zde ve velebné Svátosti hodně uctili a přijali a v nebi již tvaří v tvář spatřiti zasloužili.

Boh. Hendl.

* * * * *

Svatá zpověď přináší klid duši.

(Ostatek.)

Před tváří Boží, před všemi anděly, před všemi svatými, před všemi přáteli a příbuznými, před všemi lidmi objeví se hříchy naše v podobě své pravé. O kdo pochopí to hrozné zabanění, jaké tu očekává hříšník nekajícího? A stoje tak zabaněný uslyší ještě z úst věčného soudce hrozná slova: »Dokud čas milosti, čas milosrdenství trval, nespěchal jsi smířiti se se mnou, nechť tě tedy na věky tíží spravedlivý soud můj. Odejdiž ode mne do ohně věčného!« Bude potom ještě tak zle smýšleti o zpovědi zavržený hříšník? Nebude si snad přát: o kěz bych se mohl jen jednou ještě zpovídati? Ale není možné. Platí o něm slova sv. Pavla: »O nesmyslní, kdo zámil vás, abyste nebyli poslušni pravdě?« (Gal. 3, 1.)

Dále uklidňuje nás svatá zpověď proto, že máme naději, že se vina naše upřímným vyznáním zmírní. Vždyť i my lidé jsme nakloněni míti větší soustrast a útrpnost nad zločincem vinu svou kajícím vyznávajícím, nežli nad tím, který

tvrdostně ji zapírá. U Krista Pána na Kalvarii viseli dva lotři. Vina jejich byla asi stejná, a přece vidíme, že mezi nimi jest veliký rozdíl. I kdyby nebyl Kristus Pán lotru na pravici byl řekl: »Ještě dnes budeš se mnou v ráji,« citili bychom k němu větší útrpnost a zmenšovali bychom vinu jeho, poněvadž se tak kajícím z nich vyznával. Ve sv. zpovědi se tedy vina vyznaná znamenitě menší a mírní a trestuhodnost snižuje. V tomto přesvědčení můžeme upřímně s církví svatou zvolati: »Mnoho jsme sice zhrěšili, však slituj se nad vyznávajícím se.« (Hymnus svatopostní.) Nebývá to příčinou velikého upokojení duše naší?

Avšak tu by nám někdo říci mohl, zpovídejme se Bohu samému, dojdeme také upokojení a odpustění. O nikoli. Lehkomyslný by se zpovídal lehkomyslně a nedošel by pokoje a úzkostlivý zase by neměl žádné jistoty ani záruky, zdaž odpuštění došel, a tedy by také žádoucího pokoje nedosáhl. Dejme tomu, že by Spasitel náš nebyl ustanovil sv. zpověď, že apoštolům a jejich nástupcům nedal

moc svazovati a rozvazovati, odpouštěti a hříchy zadržovati, nýbrž, že by žádal jenom litost a chtěl abychom touto hříchy své smazali. O v jaké trapné nejistotě bychom se ocitli! Jak málo kdo povznese se na tak vysoký, na tak vznešený stupeň litosti, aby sebe ujistiti mohl: ty jsi nyní učinil všem požadavkům pokání zadost. Ano i onen skrovný počet kajníků, jichž litost by snad dosti silnou, čistou a vytrvalou byla, i oni by přece ze všech pochybností nevyvázli. Učený Möhler praví o tom: «Člověk jest již tak uzpůsoben, že nevěří v nic vnitřního, čehož obraz nevidí, v zevnější, a také ve skutečnosti dospívá vnitřní pohnutí ku své dokonalosti jen tehdy, vzalo-li na sebe nějakou zevnější podobu.» Každý tedy chce a musí od jiného slyšeti, že s Bohem opravdu se smířil, že vykonal vše co předepsáno, potom teprve dojde pokoje vnitřního. Zde však nelze člověku tak snadno samoláscce přístupnému důvěrovati, a proto běda nám, kdyby osud náš vězel jen v rukou našich! Pak stali bychom se největšími nepřáteli svými podvádějíce a klamajíce samy sebe! Jenom zповěď knězi učiněná, jeho napomenutí, pokárání a odpustění dává nám jistotu, že také Bůh nám odpustiti ráčil, neboť on dal knězi právo a moc na místě Božím souditi a rozhřešovati. Jen taková zповěď je s to, aby nevědomé poučila, úzkostlivé upokojila, liné povzbudila, nečistě očistila, neboť má moc z ducha Kristova a proto jest její ustanovení jediná spása lidstva.

Jen zповěď katolíkův uklidňuje mysl, upokojuje svědomí, neboť dává člověku naprostou jistotu, že s Bohem smířen jest, jestliže se přičinil vykonal vše, jak jen mohl. Jak drahocenný je to tedy prostředek k získání klidu duše!

Avšak ještě jinak napomáhá svatá zповěď ke klidu srdce našeho. Kdo se ohlíží po světě, pozná, že zlo se rozlézá, že zločiny se množí, že nemravnost bují, zkrátka, že lidstvo jest ve zlém postaveno. A to zajisté každého znepokojuvati musí, neboť jde tu o blaho celku i jednotlivých národů, neboť spravedlivost povyšuje, hřích pak bidné činí národy. A tu je zase svatá zповěď lékem výborným, neboť jí se umenšuje ve světě počet hříchů, zlu se ujímá půda; svatá zповěď jest

uzda, která zdržuje mnohé od páchání hříchů. Pevnější hráze proti hříšným nefestem všeho druhu nad svatou zповěď není. Kolik skutků zlých se svatou zповěď překazí, kolik úmyslů neslechetných rozpláší, jak přemnohá nepravost se nezpáše, neboť kajník si vzpomene: «Musím se z toho přece zase zpovídati!» a raději se skutku zřekne.

Tak jako dravec posléze opouští skrýši, kde mu již několikráte mláďata byla pobrána a peles zničena, jako pavouk utíká z koutů, kde jeho pavučina často bývá potrhána, tak vyhání i svatá zповěď dravce pekelného, jedovatého pavouka tím, že peles jeho v srdci lidském bourá a jemu ani oddechu a pohodlného zahnízdění se nedopřeje. Ovšem musí to býti svatá zповěď náležitě a častěji konaná.

Jakého ochránce nalézá ve svaté zповědi panenská a panická čistota! Mládež nekušená, na niž pokušení ůhá na všech stranách, často podlehává; potom hloub a hlouběji klesá ubohá obět hříchu a hledí bídu svou před světem zakryti. Kdo má zde pomoci? I nejbližší, rodiče, nedopátrají se včas toho, až již následky hříchu zjevný jsou a pomoci není. Kdo má zde býti rádcem, kdo pomocníkem? Jen zkušený a moudrý zповědník je s to, aby duši takovou chránil, udávaje jí cestu a prostředky buď k udržení čistoty nebo k navrácení se na cestu dobrou. Kdo častěji svatou zповěď koná, nikdy tak hluboce padnouti nemůže jako bez ní.

A co platí o čistotě, platí i o jiných ctnostech. Ó kam by se poděla bezuzdná lehkomyšlnost bez svátostní zповědi! Soud Boží zdá se zmámenému hříšníkovi příliš vzdáleným, kam až tedy, kam až by jej zavlékla rozpustilá bujnost, kdyby nebylo bližšího soudu, v němž musí se tak ukázati, jako jednou před Bohem vševědoucím?

I sám neverec Voltaire doznává, že nepřátelé církve svým odporem proti svaté zповědi nejsilnější zničili uzdu, kterou se tajně hříchy poutají. Zdalíž tedy neukojuje se naše srdce ve strachu před zkázou lidstva, když vidí, že Bůh tak spasitelný dal prostředek, aby se zabránilo zlu a nefesti cestou dokonalou, svatou zповědí?

Proto z toho ze všeho, co řečeno bylo, poznáváme, že svatá zповěď pro-

spívá jak jednotlivcům tak i celému člověčenstvu, že obecné i soukromé blaho a štěstí podporuje a chrání a že ona jediná přináší duši pokoj a klid, a tedy zakládá spokojenost pravou, tedy i pravé štěstí člověka.

Užívejme tedy tohoto spasitelného a účinného léku často a dokonale; kdy-

koli svědomí naše se ozývá, kdykoli hřích nás tíží a nám pokoje nedá, přistupme ku správě Boží, a milost Páně zase občerství, oživí, potěší a upokojí kleslé naše svědomí. Spasiteli však našemu, jenž z lásky a milosrdenství takový lék nám poskytl, děkujeme z hloubi srdce svého.

Boh. Hendl.

Poklad víry.

(Část další.)

Považme nad to, jakými divy přišel a přichází nám Bůh vstříc, abychom poznali a věděli, jak rozumno je věřit. Vedle divů Kristových, vedle divů svatých apoštolů, vedle divů, jež konali ve jménu Božím světcové a světice všech věků křesťanských, čili jež Bůh sám na doklad jejich svatosti konal, spatřujeme veliký div přerychlého rozšíření křesťanství. Již v II. století mohl napsati slavný spisovatel Tertullian: »Jsme od včerejška, a přece naplnili jsme všecko, naše města, ostrovy, pevnosti, ba i ležení vojenské, císařský palác, senát (radu), náměstí (forum); jenom chrámy jsme vám nechali.« Však i pohanští spisovatelé z I. století Plinius, Tacitus, Seneca svědčí, jak pohanské chrámy pustnou a křesťanství se vzdává, ač tolik a tolik překážek stavělo se mu na odpor. Byloť pohanství po tolik století, ba tisícletí panujícím náboženstvím, bylo hluboce zaštipeno do srdce národů; nádherné měli pohané chrámy, velkolepé výroční slavnosti a svátky; křesťanství přišlo ve způsobě přepokorné a chudické, zrovna jako Kristus Pán, jenž spatřil světlo světa ve chlévě a skonal na kříži; služby Boží musily se konati ve skrytém, v jeskyních, v katakombách, v podzemních pohřebištích. Pohanství dovolovalo svým vyznavačům všechny možné vášně a nepravosti, kdežto křesťanství poroučelo přísný boj proti hříšnosti, poroučelo přísné sebezapření a opanování sebe sama. Pohané nad to byli proti křesťanům zaujati nejhoršími

předsudky, považovali je za bezvěrce, nerozumějící nejsvětější Svátosti oltární mysli o nich, že vraždí dítky, pijí jejich krev, jedí jejich maso. Císařové říkají, jimž božská pocta se vzdávala, jimž oltáře se stavěly, pokládali křesťany, kteříž toho činiti nemohli a nesměli, za vlastizrádce a zdvihli proti nim 10 velikých pronásledování, v nichž povražděno nejstrašnějším způsobem téměř 13 mil. svatých mučedníků a mučednic.

Přes všechny tyto překážky rozšířilo se křesťanství v krátké době daleko široko, a to po lidsku souzeno, prostředky velmi prostinkými, jeho hlasatelé, svatí apoštolové byli lidé bez všeliké hmotné moci, rodem většinou jenom prostí rybáři; víme, co jim řekl božský Spasitel, když je do práce apoštolské posílal: »Jdouce kažte řkouce; přiblížilo se království nebeské. Nemocné uzdravujte, mrtvé křtíte, malomocné čistěte, zlé duchy vymítejte; darmo jste vzali, darmo dávejte. Nemějte zlata, ani stříbra, ani peněz v opascích svých, ani mošny na cestě, ani dvou sukni, ani obuvi, ani hůlky; hodent zajisté je dělník pokrmu svého. A do kteréhokoli města neb městečka vejdete, ptejte se, kdo by v něm byl (toho) hoden, a tu pobuďte, dokud nevyjdete. Vcházejte pak do domu, pozdravte ho řkouce: 'Pokoj buď domu tomuto.' A jestliže bude ten dům hoden, pokoj váš přijde naň, pakli nebude hoden, pokoj váš navrátí se k vám. A kdožkoliv by nepřijal vás, aniž uposlechl řeči vašich, vyjdouce ven z domu neb

města toho, vyrazte prach z nohou svých. Amen pravím vám: lehčeji bude zemi Sodomských a Gomorských v den soudný, nežli městu tomu. Aj, já posílám vás jako ovce mezi vlky; protož buďte opatrní jako hadové a prostní jako holubice. Strážte se pak lidi; neboť vás budou vydávati do rad a ve shromážděních svých vás budou bičovati; a před vladaři i před krále voděni budete pro mne, na svědectví jim a národům. Když pak vás vydají, nepřemýšlejte, kterak aneb co byste mluvili; dánť bude vám v tu hodinu, co byste mluvili; neboť nejste vy to, již mluvíte, ale Duch Otce vašeho, jenž mluví ve vás. Vydáť pak bratr bratra na smrt a otec syna; a povstanou synové proti rodičům a budou je zabíjeti; a budete v nenávisti pro jméno mé; ale kdož setrvá až do konce, ten spasen bude. Když pak se vám budou protiviti v městě tomto, utecte do jiného. Zajisté pravím vám, nezchodíte měst israelských, až přijde Syn člověka (totiž k soudu a s pomstou nad Jerusalemem i nad celou zemí israelskou). Není učedník nad mistra, ani služebník nad pána svého; dostiť jest učedníku, aby byl jako mistr jeho, a služebník, jako pán jeho. Jestliže hospodáře Belzebubem nazývali, čím více domácí jeho? Protož nebojte se jich. Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, ale duše nemohou zabiti. Než bojte se raději toho, kterýž může i duši i tělo zatratiti

do pekelného ohně.* (Mat. 10). A co Pán řekl, stalo se.

Ký tudíž div, že tolik jinověrců, tolik protestantů, vidouce a rozjímajíce všecko, co jsme zde pověděli, řekli si: »Nebylo by rozumně déle vzdalovati se cirkve katolické.« Řekli si tak a vrátili se do lůna naší svaté cirkve. Veliký dr. Windhorst, vůdce katolíků německých, hlava velkomocného středu na říšském sněmu německém, muž, jenž imponoval Bismarckovi — veliký Windhorst řekl tudíž svatou pravdu: »Byti katolíkem, toť vrcholem vědomosti, a všichni professoři universitní, pokud jsou mimo církev katolickou, nevědí, co náš malý katechismus.«. Bolné nařikal si druhdy náš slavný Sušíl, pozoruje, kterak mnohý zaslepenec, u své pýše či jiné náruživosti zpronevěruje se svaté víře:

„Víra, to prý kvítek jesti svadlý, jenžto ztratil krásu a slast vůně; lupen je to do propastné tůně se stromu již člověčenstva spadlý; nyní rozum již jak orel zmladlý vévoditi bude na svém trně, a hned silou, jižto sám má v lůně, obnoví svět tento k smrti schřadlý. Tak i u nás hlásá mnohý zavdy, přeludem jsa svodín zlého vraha, ač pak v tom jest jenom hrob vši pravdy. Víra, strom, jenž nikdy neuvadne, národ však, jenž na kořen mu sahá, jak list svadlý s lidstva stromu spadne!“

(P. d.)

* * * * *

PAVOUK.

Uiděl jsem pavouka
přísti nit,
docela tichoučko souká
muškám síť.

A když ji dopředl,
zalezl v kout,
dílo své prohlédl,
chtěl se už ssout.

Se sítkou láskoval
věterek mírně,
rozzloben uschoval
bručák se líně.

Bručely, smály se
pavouku mušky,
chuť-li má, ptaly se,
broučí-li nožky.

Mušku chtěl lapiti,
dělal si chuť,
větřík však počal škádliti,
klidným tu buď!

Rozmrzen, vzal nůžky,
přestříhal síť...
moudřejší než mušky,
nechal je být.

V. H.

Boje a koruny.

(Část další.)

Výstup 3.

Klemens. Sabinus. Perennis. Cimber. Eurykles.

Cimber:

Hned pojdte, princové!

Sabinus:

My?

Eurykles:

Já svobodu vám přináším!

Sabinus:

Spravedlivý Bože!

Cimber:

Jsou jisty pro vás brány paláce.

Stráž podplacena! Všechno volno jest!

Klemens:

Pojďte!

Cimber:

V tábor se mnou půjdete!

Klemens:

To k tomu ještě!

Sabinus:

A vojsko?

Cimber:

Je připraveno, jak se zjevte,
hned — ručím vám!

Klemens:

Ó zadrž již!

Eurykles:

Proč?

Klemens:

Měj úctu přec před syny mími zde!

Zde já poručím! Nikdy děti mé
tě neposlechnou!

Cimber:

A otec dětem chce snad zakázat,
by žili, světem vládí? Dnes je den,
ježž dal nám Pán, nuž vzhopme se!

Klemens (k Sabinovi):

Ó neposlouchej ho!

Sabinus:

Již příliš mnoho slyšel jsem.

Perennis (k Sabinovi):

Ó bratře můj!

Sabinus (k Perennisovi):

Jen mne nech!

(Odchází do pozadí jeviště.)

Perennis:

O Kriste, jeho duši chraň!

(Klekne a modlí se.)

Cimber:

Pán oba volá v boj, a já tu jsem
bých odvedl je.

Klemens:

Pán nikoli, to satan volá jel!

Cimber:

Ty spíláš mně?

Klemens:

Jen vyjdi pryč!

Cimber (pro sebe):

On zase brojí proti plánům mým
a mezi mne a syny staví se.

(Ke Klementovi.)

Což na kolenou tebe prosit mám
za děti tyto, které miluji?
Což nevidíš, že smrti jdou již vstříc.
a naše naděj' každou vtefinou
již ztrácí se? Já cizí dětem tvým
tě prosím za život těch dětí tvých,
a ty jsi bez srdce?

Klemens:

Ať zemrou v zátí nevinnosti své!

Eurykles:

Ó ctnosti veliké!

Sabinus (pro sebe):

Ó jaký zmatek zmítá duši mou!

(K otcí.)

Otče!

Cimber:

Ty aspoň se mnou pojd', Sabine můj,
já prosím tě, ty se mnou pokus se
o pomstu Krista, Boha našeho,
jenž dlouho tak již tupen, haněn jest.
Ty zachraň církev, zachraň křesťany!
Jen se mnou spěš!

(Nabízí mu meč.)

Zde, císaři, můj meč!

Klemens:

Co diš to? Císař? Není císařem!
Ty z něho učiníš jenom povstalec,
když proti císaři mu dáváš meč?

Sabinus:

Ten meč mne slepí, okouzluje mne!

Cimber:

V mém vyzvání snad nebes hlas!

Klemens:

Toť pekla výkřik jest!

Sabinus:

To nevěřím. Vždyť musí přec být Bůh
své cti obhájcem. Sem, Cimbre, meč!

(Vezme meč.)

Nuž ku předu!

Perennis (vyskočiv):

Sabine!

Klemens:

Ó nešťastníče!

Sabinus (ke Klementovi):

Vy za mnou nejdete?

Klemens:

Nikdy!

Sabinus:

Ó hrozná pochybo!

Klemens:

Na matku pomni svou!

Cimber:

Ji ušetř smutku, pojď!

Klemens:

Ty matky hněv jsi předobře
na sebe uvalil a Boží též!

Sabinus:

Je pravda to?

Cimber:

Pojď, cisáři, a pospíchej!

Klemens:

O Kriste můj!

Cimber (k Sabinovi):

• Rci, chceš vládnouti?

Sabinus (temným hlasem, rozhodnut):

Chci mučedníkem být!

(Pustí meč a padne otci v náručí.)

Klemens:

Ó dítě mé!

Cimber (k Sabinovi):

Nuž umři tedy,
a na otce ať padne tvoje krev!

(Zanechav meč na zemi, odejde.)

Výstup 4.

Klemens, Sabinus, Perennis, Eurykles.

Perennis:

Zde víra vítězem!

Klemens:

A vítězem můj syn!

Sabinus:

Však srdce mé jest na smrt raněno!

(Usedne. Otec a Perennis se nad ním sklánějí.)
(Přestávka.)

Eurykles:

A v srdci mém se víra rozmáhá.

Jak velký Bůh, jenž takou hlásá ctnost!

Jak velký Bůh, pro něhož umírat

je lehko, snadno tak!

Jsem křesťanem, ó slyš mne, konsule,
i já chci umřít!

Klemens:

Ty, dítě ubohé!

Perennis (na Eurykla ukazuje):

Hle, Sabine, to tvoje odměna!

Klemens (k Euryklovi):

Což otec tvůj?

Eurykles:

Ten nebude se tomu vzpírat,
tak doufám já, a kdyby přece snad —

Štěpán (za jevištěm):

Je pravda to?

(Vstoupí a zaražen se zastaví.)

Výstup 5.

Klemens, Sabinus, Perennis, Eurykles, Štěpán.

Štěpán (pro sebe):

Eurykles opět zde! Toť osudné!

(Nahlas.)

Ty opět zde? Kdo sem tě přivedl?

Eurykles:

Když odtud vlekli mne, ja volal jsem,
v tom Cimber šel, a ten mne vyprostil.

Štěpán:

Ha! Cimber prokletý!

Hned opusť místo to a prchni pryč!

Eurykles (prosebně):

Otče!

Štěpán:

Pryč! Já to chci! Ty poslechni!

Eurykles:

Ne! Já zůstanu!

Štěpán (ukazuje na Klementa a jeho syny):

Těm brzy hodina udeří poslední!

Eurykles:

Co na tom jest?

Perennis:

O šťastné tušení!

Eurykles (ke Štěpánovi):

Ó drahý otče, zachraň tyto zde,
neb s nimi zahub syna svého též!
Já zůstanu!

Štěpán (zoufale):

O třikrát běda mně! Teď počíná
i muka má! Tys pomstěn, Klemente,
neb abych tebe zničit mohl já,
v dům tvůj jsem uved' toto dítě své.

Eurykles:

Mne?

Klemens:

Ó Bože!

Štěpán:

A tys jej vírou svou mně otrávil.
Ó vrať mi jej, vrať!

Klemens:

Kéž odpusti ti Bůh!

(K Euryklovi.)

Jdi, poslechni!

Eurykles (k nim se tulí):

Já měl bych od vás jít?

Perennis (slyše někoho přicházet):

Císař jde!

Štěpán (chtěje Eurykla odvést):

Se mnou pojď!

Eurykles (volá):

Výsosti, jsem také křesťanem! (O. p.)

Podobenství Kristova v evangeliích.

a nejkrásnější podobenství považuje se ono »o milosrdném Samaritánovi«, a sice jak formou tak i obsahem. Podobenství toto je zajisté všem známé; nalezá se v evangeliu sv. Lukáše, kapit. 10. Připomínáme jen některé zevnější okolnosti, které posluchače zvláště dojímaly. Spasitel klade událost tu do krajiny mezi Jerusalemem a Jerichem. Město toto je proslulé štěpnicemi balsamovými (odtud má i jméno své) a leželo asi den cesty od Jerusalema a vedlo veliký obchod s hlavním městem židovským. Proto také cestu tuto ohrožovali ozbrojené tlupy lotrů, kteří pocestné přepadali, jakž se to děje časem i podnes. A tak posluchači, slyšíce popis krajiny, hned mohli živě si ji představit, což zajisté na ně mocným dojmem působilo. Že šel kněz a levita kolem zraněného, lehce se vysvětlí tím, že Jericho bylo město kněžské, kde po Jerusalemě přebývalo nejvíce kněží a levitů. Kněžstvo u židů bylo totiž rozděleno na 24 tříd; z těch polovina bydlila v Jerichu. Podle třídy musili pečovat o službu chrámovou v Jerusalemě a proto bylo jak kněžím, tak levitům často putovati do Jerusalema a zase odtamtud se vraceti. Jericho pak leželo na cestě do Samari, je tedy pochopitelné, že se i Samaritáné po cestě této ubírali. Tyto okolnosti vnější vetkal Pán ve své krásné vypravování a tím zajisté živě posluchače své dojímal.

U nás pocestní nemívají obvykle u sebe léků, ani mastí, ani obvazů, neníť toho třeba, avšak jinak je tomu na východě až po dnešní den. Nemůžet se pocestný spoléhati, že v hospodách nalezne mimo nocleh ostatní zaopatření, proto i potravu a jiné potřeby musí voziti s sebou. Olej a víno bývaly obyvatelům palestýnským denní potřebou, oleje bylo užíváno za omastek a vína za nápoj, což divu, že Samaritán obě měl s sebou. Také se oleje spolu s vínem smíšeného užívalo zhusta jako léku při zranění.

Samaritán dověda zraněného do hospody, dal hospodáři dva peníze řka: »Měj oň péči a cožkoli nad to vynaložíš, já, když se vrátím, zaplatím tobě.« Podle našich peněz byly oba denary zajisté malou náhradou, avšak u židů měly tehdy větší cenu. Denar se totiž platil za denní práci na vinici a dělníci rádi za denar pracovali. Ostatně již po dvou dnech mohl zraněný žid dobře se vrátiti do svého domova, an tento byl jen asi mili vzdálený.

Toto jsme uvedli na důkaz, kterak Pán Ježíš uměl všech okolností tak krásně a případně užiti, aby naučení z podobenství plynoucím dodal důrazu. Byloť podobenství toto odpovídi na otázku zákonníkovu: »Kdo jest můj bližní?«. V odpověď tuto zavínil Spasitel i domluvu a ostrou výtku neupřímnému dotazovateli dávaje mu na srozuměnou, že Samaritán lépe rozumí a věrněji šetří zákona nežli učitel, vzdělanec a kněz židovský. Chtěl dále učiti lásce k bližnímu, obecně, kteráž dobře činí, bez ohledu na viru i na rod a která se přiči zásadě nelidské, že se má jinověrci a člověku jiné národnosti odepřiti všeliká pomoc, byť by i hladem a nouzí zahynouti měl. Než podobenství toto má v sobě ještě jiný vznešenější význam. Neboť kdo uvažuje o něm, nevidí v něm hlubší dějiny a osud člověčenstva? Kdo nahlíží, že ten milosrdný Samaritán je sám Kristus Pán? Krátce avšak mistrovsky načrtl nám Spasitel osudy lidstva počna od pádu Adamova až do vykoupení. Či lze lépe pád lidí vyznačiti, nežli obrazem člověka pocestného, který upadl mezi lotry a oloupený o vše, co měl, zraněný na celém těle, nahý a polomrtvý, bez všeliké známky života leží podle cesty? A tu přichází kněz židovský, zástupce všeho náboženství: za Noema, za Melchisedeka, za modlářství v Egyptě, Indii, Řecku i v říši římské. Všecka stará náboženství viděla v člověku tvora padlého, porušeného, bidného a raněného, ale pomoci jemu, pozvědnouti jej, navrátiti mu zase dřívější štěstí těla i duše, to nedovedla, nemohla. Po knězi přichází levita židovský, kterýmžto se vyznačuje kněžstvo israelské a Starý Zákon. Tehdy poznávali dobře i ubohý stav lidstva hříšného, ale přece nebyli ani oni s to, aby z pádu mohli jej pozvědnouti. Konečně zjeví se Samaritán, cizinec na zemi té, cizinec člověku zraněnému lotry, a hle, již také ujímá se ubohého a účinně mu pomáhá; leje víno a olej na rány jeho, obvazuje je a odevzdává hospodáři k dalšímu ošetřování, až by úplně ozdravěl. Toť Kristus, jenž skrze rány své zhojí rány naše, nepravosti naše s nás sňal, trpív za ně. Olej, toť obraz všeho požehnání a milosti, kterých nabýváme svatými svátostmi Kristem pro spásu naši ustanovenými (křtem, břimováním, posledním pomazáním a svěcením kněžstva), víno pak znázorňuje nám nezkalený a ustavičný proud života, který ze Svátosti oltářní se rozlévá do duší věřících, vdechuje nové zdraví a novou sílu až do smrti.

Jak tajemný a přece jak spasitelný je olej při svátostech užíváný, jak tajemné a přece jak oživující je víno proměněné v nejsvětější krev Spasitelovu ve Svátosti oltářní. Milosrdný Samaritán, Kristus Pán, navrátiv zraněnému základ zdraví a života, odebral se dále cestou, a nevrátil se, až zase na konci světa. Jelikož však dobře věděl, že člověk, ač zachován byl milostí jeho při životě a zdraví, přece zůstává tvorem slabým a křehkým, že nemá ničeho, než co mu zanechal jeho dobrodinec, proto odevzdal jej pečlivým rukoum spolehlivého hospodáře, a tímto hospodářem je církev Kristova. Dokud nepřijde Kristus k soudu, zastává církev jeho na světě úřad Slitovníka a opatrovníka duší. Jsme poutníky na tomto světě, nemáme zde stálého bydla, nýbrž jdeme budoucímu vstříc, a tu nutno čekatí, až Slitovník, Pán náš přijde, aby nás dovedl do pravého domova. Zatím čekáme v domě, ve kterém pokoje, oddechu, pohodlí, pokrmu i léku, posily i ošetření, slovem všecko nalézáme podle rozkazu a opatření milosrdného Samaritána, který zachoval nás od smrti, vymyl rány naše a obvázal je. A kde je sbor, kde nějaká církev, která by jako naše svatá katolická ukájela syny své a dcery takovým citem, takovou jistotou, že stojí pod obzvláštní, bezpečnou péčí řádného hospodáře? Pohlédneme jen do života a vizme, kde se ono nařízení hospodáře také vskutku provádí. Zajdeme do Granady a vizme muže, který chodí mezi nemocnými po nemocnici jako anděl, posiluje a těše ubožáky. Vizme jej, an na bedrách svých vynáší nemocné s nebezpečím vlastního života, když v nemocnici vznikl oheň a vše strávil. Kdo je to? Je to sv. Jan z Boha, zakladatel řádu milosrdných bratří; ten zajisté následoval božského Samaritána v milosrdenství. Jdeme na horu sv. Bernarda a navštívme muže hrdinské, kteří si tam v zasněžených pláních vystavěli útulek, každé noci vycházejí, aby zachraňovali ubohé zbloudilé, kteří by jinak jistě smrti propadli. Jsou to řeholníci katoličtí, kteří následují Krista,

jako dobrého pastýře a milosrdného Samaritána a veliký jest počet těch, kterým život zachovali. Anebo obrátme se kamkoli do světa a vizme milosrdnou sestru, jak ošetřuje zraněné na bojišti, jak těší nemocného v nemocnici, jak opatruje chudé trpící po domech a tak více napomáhá láskou svou, trpělivostí a obětavostí k uzdravení nemocných, nežli všeliké umění lékařův a lék lidský. Hle, toť jsou obrazy milosrdného Samaritána, jak je podle božského vzoru vytváří církev katolická. A tento duch lásky oslavoval církev Páně od počátku jejího a nepřestává působiti v církvi katolické ku blahu lidstva časnému i věčnému až podnes.

Podobenství o milosrdném Samaritánovi podává nám spolu důkaz o božství Kristově. Neboť nelze si mysliti člověka sebe moudřejšího, jenž by nám tak věrně mohl nastíniti obraz pádu člověčenstva a lépe porozuměti dějům mravního života lidstva, jak to učinil Kristus Pán v podobenství tomto. Kdo by také mimo Krista Pána směl tak smýšleti o následcích smrti své ku prospěchu všeho lidstva a sama sebe prohlašovati za Spasitele člověčenstva skrze vlastní své potupné utrpení? Také by pouhý člověk nemohl se tak hluboko duchem svým ponořiti v budoucnost a vymysleti sobě soustavu tak jasně a určitě, která trvající po věky, po staletích ještě zachovala a rozdávala by ovoce obětné smrti jeho, jako církev naše katolická? Proto je krátké, však mistrné podobenství o milosrdném Samaritánovi důkazem, že nebyl Spasitel náš pouhým člověkem, nýbrž Synem Božím.

Než spěchejme již ku konci! Uvedli jsme, že podobenství Kristova sebraná v evangelii sv. Matouše souhlasí s úmyslem sv. evangelisty, přesvědčiti totiž židy, že Starý Zákon pominul a Nový Zákon nastal. Podobenství sv. Lukáše a Marka vztahují se k mravní stránce vynikající církve Páně. Z toho vidno, že tito svatí evangelisté hlavně zevnější způsob církve, obraz to svatého člověčenství Páně, vyznačiti hledí vypsáním podobenství božského Mistra. Jiný ráz má do sebe evangelium sv. Jana. Svatý Jan měl již před očima církve celkem vzdělanou; avšak záhy počal se také trousiti koukol na vyvolenou roli Páně. Proto bylo potřebí evangelia pro ty, kteří byli v církvi, aby utvrzení byli ve víře, zejména v božství Kristovo, proto nepojal svatý Jan v evangelium své podobenství Kristovo, která věřícím již z ostatních evangelií byla známa. Poněvadž Kristus Pán dvojitý způsob měl při učení, že totiž mluvě o církvi, o její úloze, o jejích proměnách, mluvil raději v podobenstvích, ale mluvě o sobě samém, o své bytnosti, o svém životě před Abrahamem, o jednotě své s Otcem, o svém božství, tu neužívá podobenství, nýbrž mluví zřejmě a jasně. A svatý Jan měl nejvíce osobnost Kristovu jako Syna Božího vtěleného na mysl, a proto nepodával podobenství, nýbrž jen jasná a zřejmá slova Spasitelova. Sv. Matouš na př. zachoval nám ve svém evangelii zprávu o ustanovení křtu sv. a způsobu, jak se má udělovati. Sv. Jan však uvádí rozmluvu Ježíšovu s Nikodemem, aby nám tak na oči postavil neviditelné účinky působení Ducha sv. skrze svátost sv. křtu. První tři evangelisté vypisují bedlivě, kterak Pán ustanovil nejsvětější Svátost oltářní. Svatý Jan o tom nemluví, ale zachoval nám za to v 6. kapitole neocenitelné ony řeči Spasitelovy, kterými se tak přesně a potěšitelně vyznačuje spojení duše naší s Kristem, jež působí přijímání nejsvětější Svátosti. Sv. Jan chtěl tedy a měl za úkol zvěstovati to, co Spasitel náš učil ohledem na tajemné účinky, jež vedle božské přirozenosti své působí ve vnitřním životě církve, jakož i v duši věřící, ovšem však jen takové, která v církvi jest a církve poslouchá. Má tedy evangelium sv. Jana zvláštní svůj ráz. Ovšem milo by nám bylo probírat se v pokladech nebeské pravdy složené v podobenstvích onoho Mistra, jemuž rovného neviděl svět a neuvidí; milo by nám bylo při každém z nich vždy na novo pocíťovati svatou rozkoš vědomím, že jakož se církev katolická obrazí v těchto krásných podobenstvích, tak zase jen ona jediná je s to, aby je náležitě vyložila a vysvětlila. Než každý čtenář sám může si poklady tyto otevřít, čítaje pilně v podobenstvích Páně. Ovšem musí při tom míti srdce zbožné a mysl neocizenou pravdě, pak bude oplývatí vděčností k Spasiteli, že mu dal zrozenou a živu býti v jednotě církve Kristovy, církve katolické.

Boh. Hendl

První moravská lidová pouť do Svaté země

v srpnu roku 1905.

(Část další.)

Na ulicích stálo všude mnoho lidí nejrozmanitějšího druhu, střechy a okna plna diváků, tolik věcí nezvyklých při každém kroku — výborná to pastva pro oči, ale dnes měly oči naše uložený půst, a také, pokud jsem pozoroval, jen málokterý poutník se kolem sebe rozhlížel. Guvernér paša jerusalemský nás také, oplácejce oficiální návštěvu p. biskupovi, proto pochválil. Nábožnost a uslechtilé chování se našeho lidu, zvláště též prostých venkovanů, dělaly prý v Jerusalemě velmi dobrý dojem.

Čítáváme, jak poutníci, uzřevše v dále Jerusalema, poklekli a líbali půdu posvátnou; tak přiblížila se k Jerusalemu i první vojska křížácká. Ale ti přicházeli od severu neb severovýchodu a odtud s hory Skopus je vskutku pohled na Jerusalema překvapující; my však blížili se k městu od jihozápadu, potom od západu — a tu zajisté mnohý poutník byl velice sklaman. Z Jerusalema starobylého viděli jsme jen hroty věží, kopuli a minaretů, šli jsme kolem moderních staveb se střechami nikoli plochými, nýbrž taškami jako u nás pokrytými, pak viděli jsme v levo ohromné, po evropsku stavěné domy ruské kolonie s pěti rotundami ruského chrámu. Pohled ten je tuze prosaický a nemůže uchvátiti. Uchvácení jsme byli pohledem na pravý Jerusalema teprve, když dávali jsme se na něj s hory Olivetské.

Po večeri připraveno nám milé překvapení. Na stěně ohromné chodby klášterní, upravené v jídelnu stál veliký dřevěný kříž bez těla Kristova, plocha jeho samá elektrická žárovka (několik set); my si kříže málo všimli, byli jsme však rektorem hospice vybičováni, abychom se na kříž ohlédlí: v tom mžikem zazářily všechny žárovky. Ale jestliže jsme zjevem tím byli příjemně vzrušeni, myslím, že hostitelé naši ještě více byli překvapeni tím, co následovalo; kterýsi z poutníků zanořil naši krásnou píseň »Svatý kříži, tebe ctíme, tvrdé lůžko Ježíše« — a 228 přítomných poutníků vpadlo nadšen jedním hlasem ve zpěv ten. To opakovalo se

ještě několikrát o večerech následujících. Slyšel jsem povždy rád píseň tu a od pouti už zas několikrát jsem ji slyšel, ale scházelo jí něco, co nás všechny tehdy tak okouzlo — nadšení zpěváků.

Zprvu litoval jsem, že nejsem ubytován v rakouském hospici, ale tento večerní výjev nahradil mi to a netoužil jsem už po »rakouské půdě«. Zazpívali jsme si mimo to nábožné písně české na některých památných místech a denně při večerní pobožnosti s požehnáním v kapli hospice a občas též světské písně při slavnostních příležitostech, při stole, zvláště při loučení o poslední večeri; při této nad obyčej vzplálo vlastenecké smýšlení, jemuž dáno výrazu nadšeným zpěvem písně »Hej Slovane!« Na ulici před hospicem stávaly prý večer celé zástupy obyvatelů jerusalemských, naslouchající zpěvům našich dvou skupin.

Večer určeny byly kněžím kostely na památných místech, kde časně ráno měli sloužit mši svatou; touha všech byla ovšem, sloužit především na Kalvarii a na Božím hrobě. Sloužil jsem mši svatou za 8 dní našeho pobytu v Jerusalemě na místě narození Panny Marie v kostele sv. Anny, na místech, kde Spasitel byl bičován a kde zbičován ukazován byl od Piláta lidu slovy: »Ejhle, člověk!« — pak v jeskyni, kde krvi se potil, na Kalvarii při 13. zastavení křížové cesty u oltáře Bolestné Matky Páně, v kostele Božího hrobu u oltáře, kde zjevil se Pán Mari Magdaleně, mimo to na místě narození sv. Jana Křtitele a v Betlémě v jeskyni narození Páně.

Abych tam sloužit mohl, vstával jsem ve 2 a 3 hodiny (u nás v Čechách bylo v ten čas teprv 12^{3/4} a 1^{3/4}, což se vysvětlí zeměpisnou polohou) a ve 3^{1/2} neb 4 hodiny už jsem s některým jiným knězem opouštěl hospic a po tmě spěchali jsme na místo nám vykázané. Na cestě k jeskyni krvavého potu byl nám vůdcem (byli jsme tři) farář spolupoutník, ale když jsme přišli v úplné tmě před 4. hodinou na dno údolí Josafat a já, tuše, že jsme již blízko jeskyně, se ho ptal, kde jest vchod do ní — objevilo

se, že on na těch místech dosud nebyl a o ničem neví. Nyní začali jsme každý na svou pěst hledat — při tom jsme se od sebe odloučili. Zbýl jsem sám ve tmě; kolem mne šlo právě několik ruských poutnic, venkovských to žen, do ruského kostela na horu Olivetskou. Ptal jsem se jich česky, pomalu vyslovuje každou slabiku: »Kde jest hrob Panny Marie?« — ježto jsem se domníval, že by tomu snáze rozuměti mohly, než slovům: »Jeskyň, kde Spasitel krví se potil.« Ukázaly mi a z chrámu hrobu Panny Marie dovedl mne arménský kněz na mou latinsky přednesenou prosbu — po malém otálení, jakoby se rozmýšlel, má-li mé prosbě vyhověti — ku východu do jeskyň, jež jest hned vedle. Byla ještě zavřena; frater františkán ten den se trochu opozdil. Za chvíli nalezl vchod a mne u něho stojícího druhý poutník, třetí pak, »vůdce« nás, šel bloudě skoro až na vrchol hory Olivetské.

V jiné dny dopadlo pro mne hledání kostela šťastněji; skoro vždy stáli už před branou hospice hoši arabští, nabízejíce se nám v několika řečích (německy, francouzsky a italsky), že nás doprovodí; jmenovali při tom celou řadu kostelů, až přišli na ten, kam jsme chtěli jíti; pak nám též ministrovali. Čipernost hochů arabských mne velice zajímala a mohla by věru býti vzorem pro mládež naši, kdyby neměla — jednu vadu: dělají všecko to jen k vůli »baksíši«, jinak by nehnuli ani nohou!

Druhý den v pátek 18. srpna, v den narozenin našeho císaře pána, byly slavné služby Boží pro poutníky u Božího hrobu na stříbrném oltáři, daru to císařovny Marie Teresie, jež konal pan biskup Wisnar. Po evangeliu promluvil česky a německy; trest řeči české tvořila slova sv. Augustina: »Vzkříšení Kristovo jest záznakem, abys věřil, jest příkladem, abys doufal;« v německém pokračování zmínil se o narozeninách našeho zeměpána a o jeho pouti do Svaté země roku 1869, kdy dai na těchto místech tak krásný příklad víry svou zbožností, přijetím sv. svátostí a neobyčejnou štedrostí. Při službách Božích přítomni byli též Rakušané v Jerusalemě hydličí, tak zvláště rakouský konsul s úředníky konsulátu a rakouské

pošty, mimo to sekretář guvernérův, též z cizích konsulů někteří a jejich dámy.

Odpoledne na to začali jsme si prohlížeti památky Jerusalemské po 5 skupinách, každá vedena dvěma bratry františkány k ochraně majíc po 2 policistech.

Jerusalem starý hradbami obehnaný rozkládá se na několika horách či spíše pahrbcích, z nichž nejrozhlednější je jihozápadní Sion 777 m vysoký; k východu od něho je pahrbek Moria (744 m), kde stával chrám židovský. Mezi Sionem a Moria bývalo hluboké údolí, teď jen málo znatelné; jeť vyplněno, jakož i doliny mezi ostatními pahrbky, zříceninami dávného Jerusalema. K severu od tohoto údolí býval pahrbek Akra; na něm a v údolí stávalo za dob židovských dlejší, na Sioně hořejší město¹⁾ Teprve po smrti Spasitelově přidán k městu pahrbek severozápadní Gareb (790 m) a severovýchodní Bezetha a zdí obehnaný; při tom byla i Kalvarie ležící na Garebu pojata dovnitř města, kdežto při smrti Spasitelově stála ještě za hradbami. — Pahrbky ty mají sklon k východu k hoře Olivetské; proto, jak jsem řekl, od západu není skoro nic z města viděti, za to s hory Olivetské vidíme město před sebou u veskeré velikoleposti.

Pahorky, na nichž leží Jerusalem, jsou od okolních hor, jež jsou vyšší, odděleny na západě, jihu a východě hlubokými údolími; údolí východní jest ono známé údolí Josafat či údolí potoka Cedronu, od mohamedánů nazývané též údolím Panny Marie, to dělí Jerusalem od hory Olivetské; na severu souvisí půda Jerusalema nepřetržitě s následujícími pahrbky, již stoupají tam do značné výše.

Ulice města jsou úzké, klikaté, většinou stupňovitě do výše vystupující, dlážděné červenavým mramorem velice hladkým; tu a tam jsou klenutím kryté a nedbale čištěné; proto panuje v nich veliký zápach a nečistoty a smetí je tam dost a dost. V těch povalují se po zemi Arabové, jimž práce tuze nevoni, v těch leží na zemi i potraviny na prodej

¹⁾ Někteří novější spisovatelé hledají horu Sion nikoli na jihozápadě, nýbrž na východě, kde býval chrám, oč se právě hádají archeologové.

— vše obsypáno hejny much: pečeně, koláče (jež obojí pekou se na ulici před očima diváků), hrozny, čerstvé fíky a přerozmanité jiné plodiny. Raději bych býval věru hlady umřel, než bych byl požil něčeho z potravin zde kekoupinabízených.

Úzkými a stupňovitými ulicemi nemohou vozy (vyjma části ulic u brány Jaffské a Damašské) jezdit, proto dopravuje se zboží na velbloudech a oslích, již dlouhými řadami táhnou ulicemi, nikomu dobrovolně se nevyhýbajíce; když naše skupina šla ulicemi, klestil ji cestu policista, rozdávaje bičikem rány zvířatům i lidem — jinak bychom se vpřed těžko dostali: Arab a zvláště venkovský Arab-Beduin, nemusí-li, nikomu se neuhne. Pro úzké ulice zdá se město, díváme-li se na ně s povýšeného místa, jakoby bylo bez ulic, dům na domě; části města s nízkými kamennými domy, plnými nepravdivých přístavků, podobají se více zbořenistím. — Domy nemají střech jako u nás; střechy jsou ploché, na střeše domu bývá jedna i více kopulí, vždy nad příbytkem rodiny v domě. Po střechách domů možno se procházeti; zvláště v podvečer bývá to oblíbené místo pro večerní odpočinek, ježto je tam po denním vedru příjemný chladivý větrík. Se střechy našeho hospice byla mimo to zajímavá vyhlídka na celý Jerusalema a okolní vrchy.

Díváme-li se odtud k jihovýchodu, vidíme v pravo mohutnou citadellu stvrzí Davidovou, blíže k nám budovu patriarchátní kathedrály, od nich na severovýchod františkánský klášter s chrámem nejsvětějšího Vykupitele, jež poznáme dle věže, jihovýchodně od něho nesejné dvě kopule chrámu Božího hrobu, vedle nich k jihu vysoký minaret, k východu od něho nový protestantský kostel Spasitelův s věží; v levo spatřujeme dále k jihovýchodu rakouský hospic s protějším ještě nedostavěným kopulovitým chrámem katolických Arménů, za nimi k východu klášter a kostel »Ejhle, člověče!« a chrám svatě Anny, odtud k jihu bývalý hrad Antonii, odkud směrem západním vede cesta křížová; na jih od hradu jsou na ohromné prostore

chrámu kdysi židovského dvě veliké mešity s vysokými kopulemi; na západ od těchto, patřime-li rovně k jihovýchodu, jsou nám nápadny dvě veliké kopule na hoře Sionu, jsou to kopule na dvou synagogách židů Sefardů (španělských židů, roku 1497 ze Španěl vyhnaných) a Aškenazů (tak zv. německých židů, v novější době z Evropy přistěhovalých), od nich na západ jsou arménské kláštery na Sionu s chrámem sv. Jakuba; přes ně již za hradbami viděti bylo lešení svatyně, stavěné od německých katolíků na místě úmrtí Panny Marie a vedle ní minaret nad večeradlem Páně. V této směsi starobylých budov roztroušeno je několik stíhlých minaretů.

Vše to, vyjma poslední dvě budovy, rozloženo jest v nepravdivěm víceúhelníku, skoro čtverci, zarámovaném 12 m vysokou šedou zdí hradební s pěkným cimbuřím, 10 velikolepými branami (z nichž 3 jsou zazděny) a 34 věžemi hradebními v okruhu 4 kilometrů, rozestřeno u našich nohou na půdě mírně zvlněné k jihovýchodu a a k východu skloněné.

Patřime na město, jehož paměti sahají přes 4000 let do šeré dávnověkosti, jehož jméno »Jerusalem« hlásá, že to mělo býti město pokoje — odkud i pokoj pro nás křesťany vzešel, draze zaplacený krví Vykupitelovou, začez by neméně jak dějiny svými zasluhovalo zváno býti též »městem krve«, neboť v něm a k vůli němu prolévána byla mnohokrátě krev lidská bez míry: byloť sedmnáctkrát od nepřátel dobyto a pobořeno; ale ze ssutin povstávalo vždy zase v nové nádheře. Až od té doby, kdy obyvatelé jeho dopustili se vraždy na Synu Božím, změnilo roucho nádhery a obléklo se v šat smutečný, ne černý, nýbrž šedý s bílými plochými střechami, jenž vyvolává v pozorovateli náladu velmi tesknou; k náladě té hodí se i okolí města — povýšené nad město — vypráhlé, pusté, samá skála bělavá, jako umrlčí kosti vyplachnuté deštěm; oko marně hledá les, pole, zeleň, jen tu a tam sporý strom zahlédne v té pustině, obyejně jsou to olivy, jež se svými temně zelenými, vezpod bělavými listy, jakož i stíhlé cypríše tu a tam v městě,

zvláště na prostranství chrámovém truchlivě k nebi čnice, smuteční obraz ten ještě zvyšují.

Toliko obrátíme-li se k severu, prchají smutné myšlenky před utěšenějším pohledem na rozsáhlé sady olivové a nové stavby evropské, jež stojíce ještě výše než hospic, zakrývají nám další obzor — opět tak truchlý, jako ostatní kraj palestýnský. Přívětivější ovšem bývá pohled na město v době podzimní a jarní, kdy po vydatných deštích holé srázy skal aspoň tu a tam se zazelenají.

Jerusalem uvnitř hradeb má čtyry čtvrti: křesťanskou (na mapce I.), arménskou (II.), mohamedánskou (III.) a židovskou (IV.). Mimo to povstala mimo hradby na západě, severozápadě a severu veliká předměstí, jež velikostí i počtem obyvatelstva vyrovnají se vlastnímu Jerusalemu.

Kolik obyvatel má Jerusalem, nelze s určitostí udati, ježto Turci při sčítání lidu počítají rodiny a nikoli hlavy. To souvisí s názorem mohamedánským o ženě: žena neplatí u nich za člověka a proto jí též nepočítají — mohamedán nám otevřeně řekne, že 999 žen nemá ještě cenu jednoho muže. A pak židé, většina to obyvatelstva jerusalemského, nedají se vůbec spočítati; od dob krále Davida, kdy na ně po sčítání přišel mor, hledí se přesnému sečtení všelijak vyhnouti. Je také mnoho židů v Jerusalemě na zapřenou, ježto je tam Turci už nechťejí pouštět. Židé totiž rádi se dávají v údolí Josafat u Jerusalema pohřbíti, věříce, že tam bude se konat poslední soud a oni takto k němu budou míti nejbližší; a ježto by turecká vláda převoz mrtvol jejich z Evropy do Jerusalema nedovolila, chodí židé z některých krajin evropských do Jerusalema — umřít. Tak u nich pohodlně rozřešena důležitá pro mnohou rodinu otázka: jak se zbavit zlé tchyně — pošlem ji na stará kolena do Jerusalema. Ale Turek nestojí o židy a o staré židy už docela ne. Cesta přes Jaffu jest jim uzavřena, chodí tedy do Jerusalema oklikou přes Galileu a proklouznou tak úřadům tureckým. I mladí židé rádi se stěhují do Jerusalema, protože tam mohou bez práce žít: žijí totiž židé jerusalemsští z podpor zasílaných jim od bohatých židů evrop-

ských. Žid Montefiori vystavěl jim nad to pohodlné domy mimo hradby na straně severní města; ale tam necítí prý se židé doma, jim nejmilejší jest jejich čtvrť židovská (t. zv. ghetto) uvnitř hradeb s uzounkými, klikatými uličkami, plná zápachu a nečistoty. I v našich některých městech voní někdy ulice prazvláště, ale to je rajská vůně u porovnání se zápachem čtvrti židovské v Jerusalemě. Šel jsem tudy dvakrát a pokaždé jsem utíkal, co mi nohy stačily.

Židů může býti v Jerusalemě na 60.000, ale ač takto mezi asi 80.000 obyvateli daleko vynikají počtem, jsou pro ostatní jen povrhelem, nemajíce žádné váhy v městě. Jest podivno, že ani obchodem se tam nezabývají.

Vládnoucí třídou v městě jsou mohamedané, ač jich jest jen asi 6000.

Vypravuje se, že židé stále mezi sebou se hašterí o peníze z Evropy darované, takže jejich vrchní rabín a turecké úřady nestačí je rovnat.

Ale i ostatní náboženská vyznání v Jerusalemě jsou odkázána na podporu souvěrců odjinud, hlavně z Evropy. Angličané, Američané protestantští a anglikánští vynakládají veliké sumy na podporu svých souvěrců v Jerusalemě (jest jich tam asi 1000) a na obrácení jiných na viru svou; v novější době i němečtí protestanté dost peněz tam posílají, zvláště od návštěvy císaře Viléma II. Ale snahy jejich mají jen zdánlivý úspěch: jsou to vyhozené peníze; kdo se dá ze židů a mohamedanů od nich pokřtiti, udělá to jen na oko — k vůli penězům. U mohamedanů nemohou protestanté už proto nic pořídit, že mohamedán nemůže pochopiti, jak by mohl pořádný člověk se nepostiti a necítiti Pannu Marii. (Mohamedané se přísne postí a ctí Marii Pannu, nazývajíce ji Sitti Mirjam, t. j. paní Marii).

Z ostatních vyznání křesťanských nejčetnější jsou Řekové nesjednocení či schismatictí (4500). Jejich popové, t. j. kněží jsou často fanatické, nešťitící se žádného prostředku, jenž jim pomáhá ke vlivu v lidu; při tom jsou málo vzděláni a planou nesmířitelnou záští proti katolíkům, jimž by rádi vyrvali posvátná místa. I podařilo se jim

úskokem, podplacením tureckých úřadů, násilím i vraždou mnohé svaté místo katolíkům vzíti. K vůli nim musí býti na místě narození Páně a v kostele Božího hrobu stále stráž turecká, ježto Rekové už nejednou návodem svých popů vrhli se na katolické strážce míst těch, františkány a krvavě je zbili: tak v listopadu roku 1901 před chrámem Božího hrobu a asi před 3 léty v Betlémě. Je to zahanbující pro křesťany, že Turek musí mezi nimi dělati pořádek!

S Řeky sympatisují Rusové, ač stávají se už Řekům svým vlivem nepohodlnými. Rusové putují hojně, často pěšky do Jerusalema a přinášejí tam a posílají ohromné sumy peněz.

Na severu od Jerusalema jest rozsáhlý prostor zastaven budovami ruských domů a hospiců, kde včas svátků velikonocních přebývají tisíce ruských poutníků; mají tam též chrám a při něm svého biskupa (v neděli před polednem se nás tam několik vydalo, obdivovali jsme se libozvučným zpěvům při mši sv., sloužené biskupem). Na hoře Olivetské koupí Rusové kde který pozemek se ke koupě nabízí; mají tam už dva kostely a ženský klášter. Rusko si počíná v Palestýně jako nyní v Čechách Prusáci, již svými protestantskými pastory, modlitebnami a penězi podnikají t. zv. fr. edliche Annexion; a katolíci v Palestýně s hrůzou

pozorují rostoucí vliv ruský. Kdyby Rusové Turkey z Palestýni vyhnali, říkají, pak vyženou odtud i katolíky. To však tak brzo nebude, a zatím i v Rusku nadejde nová doba — červánky náboženské svobody již se tam ukazují.

Smířlivější jsou rozkolní Arméni, již mají v Jerusalemě nejbohatší kláštery a kostely, zvláště na Sioně. Bydlí jich v Jerusalemě jen asi 300. Mimo to je tam ještě na 700 křesťanů jiných sekt, jako jsou Syrové, Koptové, Habešané. Někteří z Arménů, Řeků i Koptů jsou s církví katolickou sjednoceni; užívají však při bohoslužbě obřadu východního a řeči své starobylé.

Katolíci (2500 duší) mají v Jerusalemě svého biskupa s titulem patriarchy, jenž však má jen málo kněží podřízených; duchovní správu ve Svaté zemi a v Jerusalemě vedou františkány; farářem jerusalemským jest Čech P. Hermes Kohout, rodilý z Kolince u Sušice. (Jeden z mnoha světských kněží v duchovní správě v zemi pracujících, farář Gatt v městě Gaze, známé ze života Samsonova, kde působí přes 30 let, nás v hospici navštívil a byl štědrě obdarován poutníky, jež zcela odkázán na podporu cizí, jeho osadníci mu nic nedávají, ale rádi od něho berou; kostel, faru i školu sám si musel postavit.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XIV. Maria pomocnice.

Bylo krásné ráno. Ve třípřítivém lesku vycházejícího slunce stály domky se svými špičatými střechami pagody a prosná pole říše nebes, jak Činu nazývají. Škádlivě tančily teplé paprsky sluneční po tváři starého Ču a probudily ho ze spánku. Všecek rozespálý posadil se, protřel si oči a rychle vyskočil. »Krásný to den!« zvolal a zatřásl svým nejstarším synem Ma, sedmiletým silným chlapcem. »Vzhůru Fáne!« zvolal potom a probudil mladšího syna, sotva šestiletého, ze sna. »Ano, je dnes krásný den,«

potvrdila slova svého muže manželka jeho Veipa a postavivši na stůl hrnc s kouřící se prosnou kaší, položila k němu dřevěné lžíce. »Pojďte, děti,« pravit, »máte-li hlad, pospěšte si!«

Hoši nedali si dvakrát říkati. Zpomněvše docela upravit si své šaty — chudí Číňané spávají často ve svém oděvu — byli skokem u stola. A jak jim snídani chutnalo! Když byla kaše sněžena, poskočili vesele, stanuli však najednou klidně, neboť Ču dal jim znamení, aby tiše se chovali. Uctivě naslouchali slovům otcovým: »Milé dítky,

již jste dosti staré, abyste chodili do školy. My nejsme bohatí... »Nikoliv« potvrdila jeho slova Neipu; »nejsme bohatí.« »Nemáme mnoho«, pokračoval otec, »ale já chci milerád přičinit se, abych výlohy školní zapravil. Učte se pilně, snažte se stát se učiteli, abyste byli cí a chloubou své rodiny.«

Ma a Fan sklopili hlavy a neřekli nic. Do školy chodili? A proč? Není to mnohem příjemnější spát v trávě aneb chytati motýly? Ústa jejich zůstala zavřená, za to mluvily jejich oči tím výmluvněji. »Pojďme«, poručil Ču. I vydali se na cestu do školy mistra Tongčea, v blízké vesnici. Cestou seznamoval otec své syny s učením velikého Konfucia a ličil, jak potřebno je ve vědách čínských se vzdělávati. »Jaká čest by to pro mne byla«, doložil důrazně, »kdybch byl otcem dvou učenců!«

Důrazná řeč otcova vzbudila v myslí sedmiletého Ma citizadostivé myšlenky. Již jednou viděl takového učence. Všichni obyvatelé skláněli se před ním až k zemi. Takového něco by se mu také líbilo. Ma vztýčil sebevědomně hlavu. V tom okamžiku pojal úmysl, stát se učencem.

Zkušenému učiteli líbil se jeho dobrosrdečný pozdrav, jeho otevřené, nenucené chování. »Tvůj starší syn«, pravil Tongčeu, »přivede to k něčemu. Viz jenom jeho chytré oči, kterak prozrazují rozum a ostrovtip. Buď bez starosti, Ču, učiním z něho, co bude možno.« »A Fan?« otázal se Ču. Fan se zatím o školu pramálo staral. Skrčil se do kouta u dveří a zívaje díval se na ulici. Jeho chování slibovalo málo naděje na úspěch ve studiích. »Uvidíme«, odpovídal Tongčeu vyhýbavě na otázku otcovu.

A starý učitel se ve svém tušení nesklamal. Brzy předčil Ma všechny své spolužáky. Tongčeu svého pilného a přičinlivého žáka víc a více chválil. Na Ma pohlíženo jako na dítě zázračné, které to nejméně přivede na vrchního mandarina. Fan naproti tomu ani se nenamáhal, aby se něčemu naučil a Ču se nad tím velmi rmoutil. Rozmrzen proto pravil mu jednoho dne Tongčeu: »Proč pak mají právě z tvé rodiny vyjít hvězdy dvě, kdežto v mnohých jiných rodinách všechny děti zůstávají

v temnu? Nebojíš se ve své domýšlivosti hněvu bohů?« Ču sklonil hlavu, Fan však, porozumněv velmi dobře smyslu té řeči, zlenošil se ještě více. »Ma vyniká za sebe i za mne,« pravil lehkomyslně.

Od té doby, co matka Neipu o neobyčejném nadání svého prvorozeného syna mluviti slyšela, uctívala bohy tím horlivěji. Denně chodívala do pagody (chrámu) na konci osady a prosila bůžky, aby dopřáli jejimu Ma stále ochrany a čestné dráhy životní. Ču se sice mnoho nemodlil, ale za to více pracoval. Mohl si pro své stáří mnohý groš uspořiti, ale jeho otcovská pýcha toho nedovolila. Ma, toto zázračné dítě, musilo svému budoucímu stavu přiměřeně vychováno býti. Nic nebylo tak krásného, nic tak dobrého, co by Ma nebyl musil mít. K jeho chvále budiž však řečeno, že měl dobré srdce a po bratrstvu se také s Fanem o všechno dělil.

Tak uplynula léta. Tongčeu tvrdil, že Ma nyní rovně tolik ví, co on sám. Ču a Neipu sehnali, co mohli a dali mladíku slušný obnos peněz. S radostným srdcem odebral se Ma do nejbližšího města, aby se věnoval povolání mandarinskému. Fan netoužil tak vysoko. Našel si službu u bohatého Číšana v okolí. Ježto častěji rodiče své navštěvoval, smířili se tito brzy s jeho nízkým stavem.

Ma studoval v městě celý rok. I tam osvědčil se jako mladík neobyčejně nadaný. Najednou však rozesla se a brzy se i potvrdila zpráva, že Ma zemřel. Tak byly všechny naděje a radosti starých rodičů rázem pochovány. A 3 dni potom oznámil jim pán, u něhož Fan sloužil, že i tento podlehl tyfu.

Bolest a zoufalost rodičů neměla mezi. Když byli své milované syny pochováni, běžela Neipu starostí všeka bez sebe, do pagody. »Bídni bůžci! Ukutní bohové!« volala, »tak odměňujete mé denní modlitby? Nemilosrdní bohové, co jsem vám udělala, že jste mně obě moje dívky vyrvali? Kdybyste opravdu byli dobří, nebyli byste mně tuto bolest způsobili.« Zoufalství zbavilo ubohou matku téměř rozumu. »Kdyby bohové byli skutečnou mocí, myslila si, »byli by mohli mé syny zachrániti.« A v ne-

změrném zármutku svém vrhla se na sochy bůžků, rozbila je a odesla z pagody hlasitě bohy, lidi a všecko na světě proklínající.

Uplýnuly tři měsíce, ale žalost Neipuina se nezmírnila. »Ona se zblázní«, říkali lidé, když hluboce shrbená, nerosrozumitelná slova mumlajíc chodila kolem nich. Jednoho večera po dlouhotrvajícím pláči usnula. Ve snu viděla zázračně krásnou, bíle oděnou paní státi před sebou. Neipu chtěla ji uctivě pozdravit, ale neznámá paní pravila ji vlivně: »Odřekni se bludné modloslužby svých otců a obrať se k náboženství Boha, jenž nebe a zemi stvořil. Tak najdeš útěchu v životě, po smrti štěstí bez konce.«

Paní zmizela a Neipu se probudila. Co se jí tehdy zdálo, sama potom často vypravovala. Co je to jenom za náboženství, myslila si tehdy, o kterém neznámá mluvila? Sama o něm nevěděla ničeho, nikdy vůbec neslyšela o jiných bozích, nežli o svých, neslyšela jiné nauky kromě Konfuciovy. Probudila tedy svého muže, který rovněž nad smrti svých synů velice se rmoutil, nicméně však říkával: »Musíme býti rozumní. I kdybychom zármutkem zemřeli, přece jich nevzkřísíme. Nač tedy tolik pláče?« Byl proto velmi překvapen, vida, že jeho manželka se uklidnila a vyslechl trpělivě, co mu o snu vypravovala. »Znáš toto náboženství«, pravila Neipu na konec. Ču hledal ve své paměti. A přece! Před lety jednou slyšel, že daleko, velmi daleko od jejich vesnice, v krajině Singangfu se usadily ženy z Evropy, které k jakémusi zcela zvláštnímu náboženství se přiznávaly. »To bude to právě«, pravila Neipu, »pospěšme tam hned!«

Jenom stěží podařilo se Čuovi ženu svou přemluvit, aby aspoň do rána vyčkala. Ráno vzali si na cestu vlněné příkrývky, hrnec prosa a šli. Dobří starochové nevěděli, že jenom 4 kilometry od jejich vesnice bydleli křesťané. Zajiště měl Bůh své příčiny, dopustiv, že tak daleko od svého domova se vzdálili. Jejich cesta trvala celý měsíc. Konečně přišli do Tongniea-fangu a v tamější katolické missii vyslovili přání, katolic-kou víru poznati. Zavedli je do místnosti, kde visel obraz Panny Marie. Najednou

padla Neipu na kolena, ukazujíc na obraz nejsv. Panny a volá radostně: »To je ona, to je ona, ta krásná paní, kterou jsem ve snách viděla! O ano, je to ona, poznávám ji zcela určitě. Ona mi uložila, abych se stala křesťankou. Nuže přijměte nás oba mezi sebe!«

Přání obou starochů bylo ovšem vyhověno. Nyní učil se poznávati krásu našeho sv. náboženství a připravují se na křest svatý. A až budou dostatečně vycvičeni, dostane se jim vzácné milosti, ku které jim nejsvětější Panna Maria způsobem tak podivuhodným dopomohla.

Kdož by mohl, čta tuto událost, která před několika měsíci skutečně se stala, pochybovati, že se Bůh duši lidské zjevuje, kdy a jak se mu líbí, aniž k tomu zevnějších nástrojů potřeboval? Tamější křesťané říkají, mluví-li se o snu staré Neipu: »Bůh je mocný a jeho požehnaná Matka plna nebeské dobroty.«

XV. Začátky missionářských útrap.

Útrapy života missionářského začínají vlastně již na cestě z domova k dalekému cíli. Mnohý missionář zakouší dosti svízělů a strastí, prve než došel sobě určené missijní stanice. Jmenovitě cesta po moři bývá pro nezvyklého nováčka obtížná a s mnohými nepřístupnostmi spojena. Živé líčí nám první útrapy života missionářského P. Petr Gineiger, jenž se byl 10. února 1906 z Hamburku odebral do německé východní Afriky. On píše:

»Na palubě parníku ‚Aline‘ 28. února 1906.

Když jsme 8. února přibyli do Hamburku, bylo nám za tmavé noci hledati hotel. Byl to vlastně dům rodinný, v němž jsme nedostali ničeho k snědku. Měli jsme veliký hlad a bylo štěstí, že mi v Řezně jistá paní dala na cestu několik kousků perniku. Následujícího dne o 4 hodinách odpoledne vstoupili jsme na loď, která brzy na to odrazila od břehu. V Kuxhavenu kotvila loď do neděle do rána, načež vyplula na širé moře. První den byla plavba velmi klidná v pondělí však začala se loď kolibati a kolíbá se podnes. Ceľý den padá se strany na stranu, někdy se zvedne, aby pak tím hlouběji zapadla do hlubiny. Člověku div nepřecházejí smysly. Z po-

čátku nebylo mi možno déle prodlévat v kajutě; zdržoval jsem se nejraději na palubě. A to bylo dobře, neboť tak zachránil jsem se před mořskou nemocí. Časem přivykl jsem nepřetržitému kolibání a nyní mohu se zdržovati, kde mi libo, nahoře nebo dole. Píši tyto řádky v jídelně. Vážně ovšem na to mysliti, co píši, nemohu, neboť nejenom se loď kolíbá, ale i nesmírný hluk zde v jídelně mne vyrušuje. Jedni zpívají, jiní hrají v karty a v této vřavě mám psáti dopis!

Obě missijní sestry, které jedou se mnou, trpí mořskou nemocí mnoho. Sestra Terezie Anežka již od neděle 11. února leží na lůžku. Nemůže požití a pít z hola ničeho. V pátek vynesli ji přece na palubu, ale ubohá seděla celý den nepohnutě na tomtéž místě. Večer ji zase odvedli. Sestra Emilie Konstancie nebyla sice stále upoutána na lůžko, ale o mnoho zdravější není.

Také ostatní cestující byli většinou mořskou nemocí postiženi. Máme sice na lodi svého lodního lékaře, ale ten byl chudák ze všech nás nejvíce nemocen. Včera přišel k jedné ze sester a ptal se ji, jak se vede? — bylatě právě těžce nemocna. Ale tu sestra vece jemu: »Nejprve mi řekněte, jak se vede vám?« V první den plavby byl v druhé třídě celý stůl obsazen. druhý den scházely už ženy, aby moudře všelikým nepřijemnostem předešly. Z pánů, jižto chtěli býti pokládáni za statečnější, ztrácel se jeden po druhém a pospíchal, aby co možná nejdříve se dostal ven. Ovšem provázal každého takového hrdinu hlučný smích ke dveřím. Konečně zbyli jsme u stola tři až čtyři. Nyní opět se jeden po druhém dostavují. Na stole jsou

dřevěné ohrádky, aby talíře se nešoupaly k sousedovi. Polévka na talíři šplouchá někdy tak, že těžko je ji lžící zachytiti. V kuchyni to každou chvíli praští; brzy hrnec, brzy talíř bere za své.

Je-li moře hodně rozbouřeno, vniká voda i do kajut. Ježto okno má kajutu dobře přiléhalo, a voda tudíž do vnitř nemohla, popustil jsem ji oběma nemocným sestrám a ponechal jsem si kajutu jejich, která byla mnohem horší. Nejprve nevěděl jsem, kudy do postele. V posteli házel jsem sebou jako v kolébce a byl ve stálém nebezpečení, že vypadnu a přijdu k úrazu. Voda vnikla oknem dovnitř. Složil jsem proto svá zavazadla na bezpečné místo a boty postavil jsem pod postel. Lodníci přicházeli každou chvíli, aby vodu vynášeli a podlahu sušili. Brzy se mi to zomrzelo a proto jsem zavřel dveře. Když jsem již usinal, slyším podivný šum pod mou postelí. Rozžehnu světlo a dívám se, co by to bylo. Hle, moje boty plavaly vesele v malém rybníčku.

Celkem však daří se nám dobře. O cestující je dobře postaráno, důstojníci a lodníci jsou velmi přívětiví a slušně se chovají. Velikou obětí je pro nás pouze to, že nemůžeme sloužit mše svaté, ježto loď příliš se kolísá. Avšak ani tehdy, až se moře uklidní, nebude mi možno celebrovati, ježto nemám přenosného kamene oltářního. Za velikého spěchu před odjezdem nebyl jsem s to, abych si nějaký zaopatřil. Nicméně důvěřuji v Boha, že nás i za další cesty chrániti bude jako dosud, a že šťastně cíle svého, nového to působistv v zámořských missiích, dojdeme.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Orlové. Dle učiněného slibu, vzdávám vroucí díky nejsv. Srdci Páně a Panně Marii za vyslyšení prosb v jistých záležitostech časných i duševních. F. S.

Jistá osoba děkuje sv. Josefu za mocnou přímluvu, že dosáhla cíle života dávno vytuženého. K....a.

Ze Smíchova. Plně učiněný slib, vzdávám nejvroucnější díky božskému Srdci Páně a Panně Marii za vyslyšení

prosbu v nemoci mé. O Maria, Matko přemilá, pros za nás ve všech potřebách našich u svého milého Syna. A. P.

Z Chlumu. Byl jsem v nesnázi. Prosil jsem tedy blah. Pannu Marii, sv. Josefa, sv. Františka a sv. Antonína Pad. za přímluvu a pomoc, slibiv, že to v některém časopise uveřejním, bude-li mi pomoheno. Prosbu má vyslyšena a já činím povinnosti své zadost. A. K.

Různé zprávy.

Něco o papežích Doposud vládlo v naší církvi 258 papežů, průměrně byl každý z nich 7 let papežem. Skutečně vládlo 7 let jen 6 papežů, méně než 7 let 104 papeži, jen tři dny byl nejvyšší hlavou církve Štěpán II. (752), 147 papežů vládlo více než 7 let. Nejdéle byl papežem Pius IX., totiž 31 let, 7 měsíců a 22 dní, druhý po něm byl Lev XIII., který vládl 25 let a 5 měsíců. Oba překročili léta sv. Petra, který dle všeobecného mínění řídil církev Kristovu 25 let a 2 měsíce. Tu myslíme si, kolik papežů asi zemřelo během jednoho století? Nejvíce v 10. století, kdy osířel Petrův trůn 25krát, nejméně v minulém století devatenáctém, kdež bylo 6 papežů, z nichž vládli Pius IX. 31, Lev XIII. 25, Pius VII. 23, Řehoř XVI. 15, Lev XII. 5 a jeho nástupce Pius VIII. jen rok a 8 měsíců. Mimo desáté století zemřelo nejvíce papežů v 11., a sice 21, jinak jich umírá průměrně za 100 let 14. Úmrtnost papežů v některém století nezavisí však na tom, v jakém věku života svého dosedli na trůn, právě ti papežové, když jsou zvoleni, měli mnoho let; vládli obvykle velmi dlouho. Lev XIII. jsa zvolen, měl 68 let a dočkal se 93 let. Řehoř IX. byl zvolen ve věku 83 let a dočkal se 97 let, sv. Agathon, dříve benediktin, zvolen byl čítaje 104 léta a vládł ještě 2 léta, 6 měsíců a 14 dní, tento dočkal se ze všech papežů nejdělsího věku, druhý byl Řehoř IX., třetí Lev XIII. Nejvíce papežů zemřelo ve věku 69 let, a sice 8, ve věku 81 let 6, v 68 5, v 64 6. Nejmladší zemřel Řehoř V. (996—999), rodem z Korutan anebo z Tyrol, když byl zvolen, měl jen 24 léta a vládł 2 léta, 9 měsíců a 15 dní, zemřel v 26 roce věku svého. Co do národnosti bylo 107 papežů rozených Římanů, dalších 99 bylo rozených Italů. Z Francie jich bylo 15, z nichž 5 nesídlilo v Římě, 6 bylo z Německa, Řeků bylo 15 a z těchto 9 světců, Španělů byli 2, Syrů 6,

z Afriky bylo 6 papežů, vesměs světců. Žádný trůn na světě nezdobilo tolik vzácných charakterů, šlechtitných mužů, neboť bylo nehodných papežů nanejvýše 6. Ale co je to proti 250 ušlechtilým mužům, z nichž 81 je světců a z nichž 31 položilo život za viru; k těmto pak nutno připočísti 7 blahoslavených papežů.

Nedejme se! Často prospěje, když nedáme se my katolíci a hájíme práva svá, jsou-li někým utlačována. V prosinci m. r. usnesla se městská rada v Innocentii, že pojmenuje kterousi nově otevřenou ulici třídou Lutherovou. Tamější katolíci rázně proti tomuto uražení svých citů náboženských protestovali, sebrali na žádost, kterou podali zemskému výboru, aby toto pojmenování zrušil, 900 podpisů oprávněných voličů. Zemský výbor jednal o této záležitosti a poručil městské radě, že ulice nesmí býti jmenována třídou Lutherovou.

Dílo sv. Jana Františka Regis. Spolek tento vytkl si za úkol »divoka« manželsví proměnit ve svátostna. Videňský spolek přičinil se během roku 1905, že řádně a církevně bylo sezdáno 895 párů snoubenců. 786 dětí bylo legitimováno, pro 521 osob bylo zaopatřeno z Uher povolení ku sňatku, pro 21 byla vymozena papežská dispens, 8 sňatků bylo uzavřeno na loži smrtelném. Nejstarší z ženichů čítal 74, nejstarší z nevěst 72 let. Jedni z nich žili 30 let v konkubinátě. 2 odpadli, 45 jinověrců bylo přijato do církve. 34 dospělých přijalo svatě břimování. Spolek je ve Vídni VII./3 Bernardova ul. 37.

Videňský spolek pro stavbu kostelů. Koncem roku 1905 měl tento spolek jmění v hotovosti 16.215 K 70 hal. a ve státních papírech 282.050 K. Během roku byl největší dar Jeho Veličenstva císaře 83.000 K, z něhož postaven byl nový kostel z nouze v XX. okresu Brigittenau; též odkázal zemřelý prelát K. Dörfler 170.000 K. Co nejspíše počne se stavbou kostelů v Simmeringu,

v Baumgartenu a též se vyjednává s obcí v Hetzendorfu. S povděkem vzato na vědomost, že obec vídeňská darovala úplně zdarma pozemek na stavbu dvou roku 1905 provedených kostelů, v XX. okresu Brigittenau a v Nové Markétě. Tedy provedl spolek tento v roce 1905 stavbu dvou nových kostelů z nouze, což je zajisté velkolepá a zdárna činnost.

Pryč od Říma v Korutansku. Celé Korutansko, čítající 385.450 obyvatelů, patří ku diecesi kerské. Nyní je tam 18 luteránských far, z nichž dvě byly založeny v poslední době, a sice v Beláku a v Celovci. Katolíků je 368.324, protestantů 20.393. Mezi Slovinci, jichž je 75.000, je jen 81 protestantů. Od roku 1896 odpadlo katolíků 652, ale 287 nekatolíků stali se katolíky. Evangelický pruský spolek zaslal od roku 1899 nejméně 72.000 K podpory. Katolických far je 345, expositur 5, kaplanství 105, beneficií 40. 2 kláštery benediktinské jsou ve Sv. Pavle a Tanzenbergu, jesuité jsou ve Sv. Ondřeji a v Celovci, kapucini ve Wolfsbergu a v Celovci, servité v Luggavě a v Kötschachu, dominikáni ve Friesachu, františkáni v Beláku a milosrdní bratři ve Sv. Vítě; řeholních kněží je 237. Řeholních sester je v 22 domech 316.

Katolíci v Australii. Katolíků je 928.413. Katolické školy jsou národní: 1087, kolejí pro hochy 33, vyšších dívčích škol 169, 215 pokračovacích škol, s 127, 376 žáky a žákyněmi. Všechny tyto školy vydrží si katolíci úplně sami. Všech obyvatelů je v Australii skoro 3 miliony, je tedy asi třetina katolická.

Spolek sv. Bonifáce. Spolek tento vytkl si za hlavní účel stavěti kostely v obcích, kde velký je nedostatek o chrám Páně a kde víra katolická nejvíce je ohrožena. Aby názory své rozšířil do nejširších vrstev obecnstva, vydává list »Svatý Vojtěch« v řeči české a v řeči německé list »Sv. Bonifác«, které oba vycházejí ve 20 tisících výtisků. Nedávno vyšla zpráva za rok 1905, z níž vyjímáme: v pokladně zbylo z roku 1904 35.566 korun, nově se přijalo ze sbírek kostelních 148.434 K, z německého spolku v Paderbornu 31.970 K, z diecesních komitétů 28.146 K, ze sběrného spolku 8.304 K, v celku obnášel příjem za rok

1905 252.421 K. Vydání bylo: tisk, expedice a administrace obou časopisů 89.412 K, na rozšiřování dobrých knih a časopisů 3614 K. Na stavbu kostelů 130.253 K, a sice na kostel v Libni 31.305 K, v Předlici 36.569 K, v Trutnově 15.000 K, v Habespirku 16.000 K, v Novém Sedle 9259 K, v Aši 6490 K, v Rothavě 4147 K a na jiných 21 místech 11.480 K; všechno vydání obnášelo 223.279 K, koncem roku 1905 zbylo v pokladni na hotovosti 29.141 K.

Denní pořádek svatého Otce. Čím větší postavení má papež na světě, tím větší očekávají ho práce a starosti. Aby vykonal každodenní práci a úkoly, rozděluje si přesně všechny čas a ustanovuje si pořádek, který odpovídá jeho horlivosti a zbožnosti. Pius X. vstává vždy před 5. hodinou, sám beze vší pomoci se obléče a jde do své kaple, kdež poklekně na jednoduché klekátko z ořechového dřeva, na němž je červený koberec. Modlí se mimo jiné i breviář a koná rozjímání, což trvá hodinu. O 6. hodině slouží mši svatou, ku kteréž často připustění bývají cizinci, jimž rád podá papež Tělo Páně. Sloužívá mši svatou dosti rychle 25—30 minut. Pak přistoupí k oltáři některý z kaplanů a slouží nejsv. oběť, při níž je přítomen svatý Otec. Jda z kaple rád se pobaví s přítomnými, jež obyčejně i krátce oslovuje. Pak snídá černou kávu a až do osmi čte, studuje a píše. O 8. hod. přicházejí sekretáři, jimž určí jejich denní práci, o 9. hod. předstupuje státní sekretář Merry, který se obyčejně zdrží po celou hodinu, potom jsou audience kardinálů, vyslanců, biskupů a jiných, jež trvají až dopoledne. Rázem 12. hodiny shromáždí se okolo papežovo v jídelni, kdež dříve než se sedne ke stolu, pomodlí se všichni společně »Anděl Páně«. Proti dřívějšímu zvyku zve papež někdy i hosty. Oběd je nanejvýš jednoduchý. Po obědě jde papež pěšky na procházku do zahrad, při čemž rád oslovuje sluhy, zahradníky a dělníky. O dvou vrací se do svých komnat a obírá se svými pracemi až do pěti. Od pěti do osmi opět uděluje audience. O osmé hodině je velmi jednoduchá večeře, při níž sekretář předčítá něco k rozjímání, obyčejně z »následování Krista«. Někdy přicházejí i po

večeři dobří přátelé a známí, kteří se zdrží přes devátou hodinu. Tu uchyluje se papež do své pracovny a pracuje při světle až do půlnoci, kdy uléhá na železnou, prajednoduchou postel; celá ložnice je jako klášterní cella (světnička) skoro beze všeho zařízení.

Missionářský ústav ve Sv. Gabrieli.

U Mödlingu blíže Vídně jest ústav společnosti božského slova nazvaný Svatý Gabriel. Koncem února t. r. vysvětil tam J. M. biskup vídeňský dr. Marschal 46 jáhnů na kněze, kteří odeberou se co nejspíše na missie mezi pohany. Svatý Otec Pius X. zaslal všem účastníkům apoštolské požehnání. Podivno jest, že mezi těmito 46 nově vysvěcenými kněžími je jen jeden Rakušan (z Moravy) všichni ostatní jsou z Německa.

Rakousko-uherský hospic v Jerusalemě. Přičiněním a prací plukovníka na odpočinku slechtice Himmela bylo zasazeno v rakousko-uherském domě poutnickém 400 umělecky provedených pamětních desk a znaků, na nichž jsou zapsána jména proslulých poutníků, kteří kdy navštívili Svatou Zemi. Dvě desky jsou s českým nápisem, na prvé je více jmen poutníků a poutnic z naší vlasti české z let 1090—1359, na druhé je vyznačena pout krále Vladislava II., který se účastnil s dvěma bratry a četnou družinou pánů i vojáků druhé křížácké výpravy (1147—1149).

Hrozná svatokrádež. V Římě v kostele Panny Marie na kopci přistoupili čtyři asi 16letí studenti ku svatému přijímání vmísivše se mezi lid. Ale hned utekli před kostel, tam vyplili svatou hostii a šlapali ji nohama. V kostele přítomný kněz msgr. Tozzi pozoroval mladíky, šel za nimi, a když utíkali, dohonil je. Byli odevzdáni policii. Katolické římské listy vypravují o několika podobných hrůzyplných svatokrádežích mládeže, které přihodily se dosti často v poslední době.

Nevěsta krále španělského. Dne 8. března t. r. přestoupila z anglikánismu ku katolictví v kapli královského zámku v San Sebastiano nevěsta krále španělského princezna Viktorie Battenbergová.

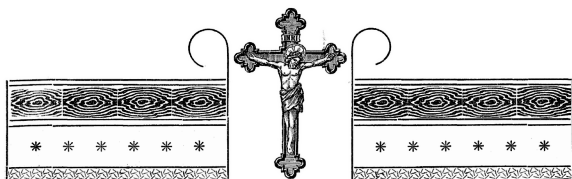
Hned po tomto svatém výkonu telegrafovala Sv. Otci do Říma následovně: V okamžiku, v němž vstupuji v církev katolickou, vzdávám ve vši pokoře díky Vaší Svatosti za prokázanou mi otcovskou dobrotivost a prosím Vaší Svatost, abyste mne přijmouti ráčil za věrně oddanou dceru, pojal mne opětně do svých modliteb a udělil mi apoštolské požehnání.

Kapucini jako missionáři. Jak vzkvétají kapucínské missie, poučí nás následující zpráva: roku 1886 bylo 23 missionářských zemí s 454 missionáři kapucíny. Koncem roku 1904 bylo však 830 missionářů, kteří působili v 32 různých zemích. U nás v Evropě jsou hlavně v Cařihradě, ve Filipopolu a na Kretě. Ale jaká práce je čeká? Působit mezi 139 miliony pohanů. Kapucini tito mají 302 školy s 15.000 žáky, 32 vyšších s 1700 chovanci, 56 sirotčinců s 2923 sirotky, 79 nemocnic, 262 missionářských stanic a 422 kostelů a kaplí. Loni bylo 24.212 křtů, 86.605 břimovanců a 1,362.350 věřících přijalo Tělo Páně. Během loňského roku odešlo 74 kapucínů z našich zemí do missií, a sice do všech dílů světa.

Arcibiskup Stadler, který byl odsouzen proto, že pokřtil Mohamedána, který se dobrovolně hlásil, k pokutě 500 K, nebyl, jak se očekávalo, omilostněn. Bosenská vláda strhla mu tento obnos z platu, který od vlády dostává. Arcibiskup marně proti tomu protestoval.

Statistika biskupů. Počátkem letošního roku bylo v naší katolické církvi 1513 biskupů, mezi nimiž je 497 titulárních. Z nich přináležejí 291 různým řádům církevním. Nejvíce je jich z řádu františkánského, a sice 37, z pařížského missijního ústavu 35, z dominikánův a z lazarištů po 19, z kapucínů 15, z ješuitů 14, z augustiniánův a z oblatů neposkv. Početí Panny Marie po 11, z Bílých Otců a z Otců sv. Ducha po 9, z basilianů, karmelitův a minoritů po 7 atd. V celku jsou tito biskupové vzati z 58 různých řádů naší svaté církve. Z oněch 291 řeholníků je 90 Francouzů, 79 Italů, 21 Němců, ostatní jsou hlavně z Belgie, Hollandska, Anglie atd.

Časté přijímání nejsvětější Svátosti oltární.

(Hlavní úmysl.)

tec nebeský připravil nám hody věčné blaženosti a chce, abychom jich po vykročení z tohoto života požívali, či jak praví svatý apoštol Pavel: »kterýž chce, aby všichni spasení byli.« (1. Tim. 2, 4). Bůh, láska věčná, podává nám jasné důkazy své svaté vůle. K vůli nám poslal svého jednorozemého Syna, Pána Ježíše, a ten podstoupil pro naše spasení smrt nejpotupnější a nejbolestnější. Než kdo pochopí vysokost, hlubokost a širokost lásky Boží k nám. Nebylo dosti na tom, že Spasitel náš tolik trpěl a tak bolestnou umřel smrtí! Láska jeho k nám přinutila Pána, aby s námi zůstal ustavičně, a to v nejsvětější Svátosti oltární. Večer před svým utrpením ustanovil Pán Ježíš tuto svátost lásky a zanechal nám tak sebe sama za pokrm k životu věčnému. Onť je ten chléb, který s nebe sestoupil, onť je ta nebeská mana, kterou kdo se živí, živ bude na věky. Tak pravil sám Ježíš Kristus: »Tělo mé právě je pokrm, krev má právě je nápoj; kdo jí tělo mé a pije krev mou, přebývá ve mně a já v něm.« Když již Spasitel dává nám své tělo za pokrm a krev svou za nápoj, co jiného chce, než abychom z toho chleba jedli a z kalicha pili, a to co nejčastěji.

A skutečně hned na počátku církve sv. vidíme, kterak věřící se shromažďovali na každý den s apoštoly Páně k oběti mše svaté a okolo stolu Páně. Skutky apoštolské vypravují o tom, že věřící na každý den trvali jednomyslně ve chrámě a lámali po kouscích chléb. Totéž tvrdí svatý apoštol Pavel, že věřící scházeli se k večeři Páně jísti. A nejsouce si jisti životem v čas pronásledování, vyznávali křesťané na každý den hříchy své a posilovali se svatým přijímáním k smrti mučednické. A nemohouce do shromáždění přijíti, brávali s sebou domů nejsv. Svátost, aby v čas nebezpečnosti jí posílit se mohli. A dokud křesťané každodenně, neb co nejčastěji mohli přijímati Tělo Páně, dotud zkvétala svatost, nevinnost a hrdinnost jejich u vyznání víry. Jakmile přestala tato vroucí touha po nejsvětější Svátosti oltární, ochabovala také horlivost křesťanů. Vzdalujice se od ohně lásky, zvlažněli křesťané čím dál tím více, tak že bylo třeba přikázání dáti o svatém přijímání v době velikonoční.

Tazete se, kde nejvíce kvete život katolický? Kde nejvíce jeví se horlivost u vykonávání povinností náboženských? Tam, kde věřící co nejčastěji přijímají svátost pokání a nejsvětější Svátost oltární. Není možno, aby kdo často dli u Pána Ježíše v nejsvětější Svátosti, nebyl rozehřát ohněm svaté lásky. Čím častěji ke stolu Páně přistupujeme, tím užší je naše spojení s Kristem, tím vroucnější je také naše láska k Bohu, tím větší ochota žít tak, jak se Bohu líbí. Za lásku odměňuje Spasitel zase láskou a tento svazek lásky stává se každým svatým přijímáním pevnější.

Jako přijímáme vícekrát denně tělesný pokrm k zachování života vezdejšího a k zachování síly ku práci, tak třeba i duši naší pokrmu duchovního, ne-li vícekrát za den, tedy aspoň jednou za den, nebo jednou za týden, a sice požíváním

těla i krve Pána Ježíše při svatém přijímání. Jako tělo bez požitého pokrmu hyne, tak i duše slábne v dobrém, nemá-li posily z nejsvětější Svátosti oltářní. Čím častěji z toho chleba andělského jí, tím lépe pro ni a každého člověka křesťana. Jako rozpustěný vosk s kusem jiného vosku se spojuje a jako kapka vody s vínem se směšuje, podobně člověk spojuje se s Kristem, když požívá těla a krve jeho. Kdo tělo Páně často hodně přijímá, není možno, aby se Spasiteli svému nestával podobnějším. Čím častěji ku svatému přijímání přistoupíme, tím větší nabudeme síly k odporování zlému, ku přemáhání zlé žádostivosti a všelikých pokušení. Sněm tridentský praví, že nejsvětější Svátost je lékem proti hříchům těžkým. Doráží-li těžké pokušení proti čistotě, požívejme Beránka neposkvrněného. Pokouší-li svět a chcete mu odolati, spojte se často s Kristem. Čím větší bude v srdci vašem plamen lásky Boží, tím více bude hasnouti oheň zlých náruživostí.

Proto i nynější svatý Otec Pius X., chtěje vše obnoviti v Kristu, doporučuje co nejvřeleji všem věřícím, zvláště pak osobám duchovním v řádech, kongregacích, seminářích, ústavech, III. řádu sv. Františka a všem věřícím časté svaté přijímání a napomíná biskupy a kněze, aby co možná časté svaté přijímání podporovali a svěřeným sobě duším doporučovali dle uznání jejich hodnoty a potřeby. Ti, kteří jsou v dokonalosti pokročilejší, mohli by častěji v témdni nejsv. Svátost oltářní přijmouti, jiní snad aspoň v neděle a svátky, nebo jednou za 14 dní anebo za měsíc. Pamatovati však dlužno, aby se tak nestávalo snad jen pro chválu lidskou, nebo z nepravé pobožnosti, nýbrž z čisté lásky a touhy po Pánu Ježíši, s opravdovou pokorou a kajcností. Nechať tedy neuplyne ani jediný den, v němž by nepřistoupili nábožní věřící ke stolu Páně. Kéž bychom všichni spláceli lásku Pána Ježíše zase láskou, která vrcholí ve spojení se s Kristem při sv. přijímání.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, aby věřící dle přání sv. Otce pokud možno denně přistupovali ke stolu Páně a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Přistupovati ke stolu Páně tak často, jak z odpovědnosti dovolí.

Úmysl v červenci: Volba stavu pro život.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V červnu modleme se o časté svaté přijímání.

(Ustanoven a žebnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. P.	Sv. Fortunáta , kn. — Úcta nejsv. Srdce Paně. Dar zdraví očí. Smíření manželů. Obrácení hříšníků. Mnoho rodin. Jistá duchovní rodina.	
2. S.	Sv. Blandiny , p. a m. (177). — Pobožnost k Srdci Paně u mužů. Dar křesť. lásky a trpělivosti. Zachování postu. Břimovanci. Přemáhání zlo- ti.	
3. N.	Seslání Ducha svatého. Sv. Klotildy , král. (545). — Pobožnost k Srdci Paně u žen. Za dary Ducha svatého. Díky za obdržení milosti.	
4. P.	Pondělí svatoúšnáí. Sv. Františka Caracciolo (1608.) Pobožnost k Srdci Paně mezi mládenci. Za dary Ducha svatého mladíku. Rodina.	
5. Ů.	Sv. Boniface , bisk. m. (755). — Pobožnost k Srdci Paně mezi pannami. † kněz B. V. Odvrácení zlého. Za bratrskou svornost. Břimovanci.	
6. St.	Úmrtí sv. Norberta , zakl. ř. prem. (1134). — Pobožnost k Srdci Paně mezi dítkami. Zachování postu. Řád prem. Zvelebení poutního místa.	
7. Č.	Sv. Roberta , opata. — Pobožnost k Srdci Paně mezi kněžími. Hodnostář církevní. Dar bázně Boží. Trpělivost nemocným. Napravení starce.	
8. P.	Sv. Medarda , bisk. (545). — Pobožnost k Srdci Paně mezi bohoslovci. Velepastýřové naši. Zachování postu. Nemocný kněz. Za křesť. rodiny.	
9. S.	Sv. Prima a Felicianu muž. (286). — Pobožnost k Srdci Paně v seminářích. Zachování postu. Duše v očistci. Napravení mládeže. † rodiče.	
10. N.	Neděle I. po sv. Duchu. Nejsv. Trojice . — Pobožnost k Srdci Paně mezi studujícími. Plnění slibu křesťního. Katolické missie mezi pohany.	
11. P.	Sv. Barnabáše , ap. P. I. stol. — Pobožnost k Srdci Paně ve klášterích. Katol. tisk. Apoštolát sv. Cyr. a Meth. Zdar katol. podniků. † matka.	
12. Ů.	Sv. Lva III. , pap. (816). — Pobožnost k Srdci Paně v ženských ústavech. Sv. Otec Pius X. Vítězství svaté církve nad nepřáteli. Pokoj a mir.	
13. St.	Sv. Antonína Pad. (1239). — Pobožnost k Srdci Paně na středních školách. Důvěra k tomuto světcí. Napravení neblahých poměrů. Nepřátelé.	
14. Č.	Božského Těla. Sv. Basíla , bisk. a uč. cirk. (379). — Časté sv. přijímání nejsv. Svátosti. Bratrstvo věčného se klanění. Napravení urážek.	
15. P.	Sv. Víta , muž. (300). — Pobožnost k Srdci Paně na vysokých školách. Pokoření nepřátel církve. Přemáhání zlosti a závisti. Obrácení odpadlíků.	
16. S.	Sv. Bennona , bisk. — Pobožnost k Srdci Paně mezi řeholníky. Missie mezi Slovany. Velepastýřové naši. Kněz a jeho svěřenci. Za svornost.	
17. N.	Neděle II. po sv. Duchu. Sv. Františka Reg. , řeh. (1640). — Pobožnost k Srdci Paně mezi řeholnicemi. Za trpělivou snášelivost. Umírající.	
18. P.	Sv. Marka a Marcellina , muž. (286). — Pobožnost k Srdci Paně v rodinách. Statečné vyznání víry. Duchovní a jeho svěřenci. Duše v očistci.	
19. Ů.	Sv. Juliány z Falkon. , p. (1340). — Pobožnost k Srdci Paně mezi dělnictvem. Bratrstvo nejsvětější Svátosti. Obrácení hříšníků. Odvrácení pohoršení.	
20. St.	Sv. Florentiny , p. — Pobožnost k Srdci Paně mezi živnostnictvem. Dar zdraví očí. Zachování panenské čistoty. Ostražitost smyslů. Rodina.	
21. Č.	Sv. Aloisia z Gonz. (1591). — Pobožnost k Srdci Paně mezi úřednictvem. Dar nevinnosti a čistoty srdce. Studující mládež. Bohoslovci. Nemocní.	
22. P.	Nejsv. Srdce Pána Ježíše . — Za lásku k Srdci Paně, které tolik nás miluje. Horlivost v dobrém. Obrácení hříšníků. Dar tichosti a pokory.	
23. S.	Sv. Ediltrudy , abat. (679). — Ctitelé nejsv. Srdce Paně. Ženské řehole. Církev katol. na Rusi. Pokoření nepřátel Božích. Křesťanské vychování.	

Odpuštěky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. N.	Neděle III. po sv. Duchu. Narození sv. Jana Křtitele. — Kazatelé nejsv. Srdce Páně. Hodnostář církevní. Spolek sv. dětství. Lidové misie.	
25. P.	Sv. Viléma , opata (1142). — Horlitelé úcty nejsv. Srdci Páně. Apoštolát slova a tisku. Řeholní dům. Požehnání katol. podniku. Smíření manželů.	
26. Ú.	Sv. Jana a Pavla , muč. (362.) — Spisovatelé o nejsvětějším Srdci Páně. Velepastyřové naši. Katol. jednoty. Vítězství pravdy a spravedlnosti.	
27. St.	Sv. Ladislava , kr. (1095). — Obhájci úcty nejsv. Srdce Páně. Ochrana proti nepřátelům. Obhájci zájmů Božích. Svornost národů. Nemocní.	
28. Č.	Sv. Lva II. , pap. (683). — Rozkvět časopisů nejsv. Srdce Páně. Sv. Otec Pius X. Podpora katol. misí. Neobrozené hájení sv. víry katolické.	
29. P.	Sv. Petra a Pavla , ap. P. (67). — Církev svatá pod ochranou nejsv. Srdce P. Poslušnost a úcta k církvi Kristové. Věrné plnění zákona Božího.	
30. S.	Sv. Pavla , apošt. památka. — Díky nejsv. Srdci Páně za všechny milosti. Obrození křesť. společnosti. Zemřeli údobí katol. bratrstv. † rodiče.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.		

Vroucným přáním Pána Ježíše i jeho svaté církve jest, aby věřící co nejčastěji, ano pokud možno denně nejsv. Svátost oltářní přijímali. Mají tak činit, nikoliv ze zvyku, z okázalosti, ne pro chválu lidskou, ale z čisté lásky k Pánu Ježíši ve Svátosti oltářní přítomnému. Pokud se to státi může, rozhořuje se zpovědník, který může uznat, zda kdo hoden jest denně neb týdně nejsv. Svátost oltářní přijímati. K častému svatému přijímání hodí se tento měsíc nejsv. Srdci Páně zasvěcený. Co v tomto měsíci zvláště se doporučuje, může státi se i v jiných měsících, ano po celý rok. Nebuďtež cizinci u stolu Páně, ale přistupujte k němu hodně často. Zijtež tak čistě, abychom mohli každý den přijmouti chléb andělský, pokrm to pro život duše naší tak potřebný.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjimaje (ic), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvoju svatou církev a její nejvyšší hlavu, aby věřící dle přání sv. Otce pokud možno denně přistupovali ke stolu Páně a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlily.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, naši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 800 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu citelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Hele! apoštolské; Přistupovat ke stolu Páně tak často, jak zpovědník dovolí.

Úmysl v červenci: Volba stavu pro život.

Škola Božského Srdce Páně.

ROČNÍK XL.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ČERVENEC 1906.

Svatí bratři ze Soluně, květy rájské nebes vůně, Cyrille náš s Methodějem, prostě za nás, jižto
pějeme: Kyrie eleison. — Prostě za nás Ducha Páně, necht' je s námi, církev chráně, a jednotou
lásky, víry, spojí s nebem svět ten širý. (Píseň.)

Božskému Srdci Páně.

Věnuje nehodný ctitel.

VIII. Dva stánky nejsvětějšího Srdce Páně.

I. Chudý kostelíček.

V chudém kostelíčku prostřed vesničky
Srdce Páně má svůj stánek prosítký,
přec však radostné jest zde dlení jeho,
Srdce Ježíšova přemilostného,
vždyť nepřebývá zde osamotnělé,
neboť bohabojní obyvatelé
je opuštěno zde neponechají,
ve svůj kostelíček často spěchají,
aby srdce Páně zde navštívili,
u Něho, co třeba, si vyprosili,
pro svůj práce plný život vezdejší,
jim všem kostelíček jest nejmilejší,
kde, ač v chudém stánku, přebývá stále
Srdce nebeského, věčného Krále,
kterému se oni vroucně klanějí,
jemu v obět srdce svá přinášejí,
proto Srdce Páně dlí tu s radostí,
ač chudičský stánek jenom je zde hostí,
láska však věřících, kteří tak rádi
zde je navštěvují, všechno nahradí.

II. Nádherný chrám.

Ve chrámě nádherném, v městě lidnatém
Srdce Páně sídlí v stánku bohatém,
který stříbrem, zlatem je vyzdobený,
k přebývání Boha přizpůsobený,
přec zde naplněno jest velkým bolem,
Srdce Páně, když zří, jak lidé kolem
stánku jeho stále houfem chodí,
Srdci Páně však se nepokloní,
a když ve chrámě lidé kteří vkročí,
s místa na místo své obrací oči,
výzdobu chrámu zde sobě prohlíží,
však kolien svých, a hlav svojich nesníží,
aby Srdci Páně se poklonili,
a je Otčenášem zbožně uctili,
když pak si prohlédli všechno důkladně,
odcházejí z chrámu zase tak chladně,
proto Srdci Páně bolné jest dlení
tam, kde lásky lidské pro Něho není,
i v nádherném stánku je zarmouceno
a nevděkem lidským znovu mučeno.

* * * * *

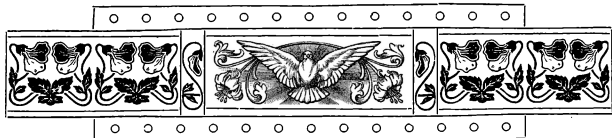
Zná všechno Pán...

Zná všechno Pán, to mnoho je,
v tom útěcha je velká,
když všude hněv, a samá zlost
a pomluva jen mělká.

On všechno ví, je práškem jen
před tváří jeho vesmír —
tvé myšlenky i nehlubší
zná, v srdcích boje i mír.

Proč naříkat a bédovat,
nač ničiti své zdraví?
Jen srdce čisté ostříhej,
a věz, že Pán Bůh vše ví.

V. H.

Srdce Ježíšovo trpělivé a mnohého milosrdenství.

Svatý Jan, patriarcha Alexandrijský, jsa ještě mladíkem sedmnáctiletým, měl podivné vidění; zjevilo se mu totiž milosrdenství Boží v podobě spanilé a velebné panny, z níž vycházelo světlo jasnější nad slunce, na hlavě pak měla věneček olivový, a pravila mu laskavě: »Jsem prvorozenou dcerou nejvyššího krále, budeš-li mne následovati, dovedu tě před tvář jeho; neboť nikdo nezmůže u něho tolik, jako já, já jsem to byla, která ho přiměla, že sestoupil na zemi a vykoupil lidstvo.« Od doby té snažil se Jan konati skutky milosrdenství; když pak po letech pln zásluh a dobrých skutků dokonil časný život, viděl kterýsi svatý muž, jak duši jeho přijala velebná panna a zavedla ji do nebe.

Důmyslná parabola tato naznačuje, že milosrdenství jest jedna z nejpřednějších vlastností Božích. Nejsvětější Srdce Ježíšovo jest plno milosrdenství k nám. Kam bychom dospěli, kdyby nebylo tak dobrotivo? Zda obstál by před soudem jeho který člověk? Milosrdenství nejsvětějšího Srdce Ježíšova táhne se jako zlatá nitka dějinami světa od počátku až na doby naše a nepřestane na věky. Milosrdenství nejsvětějšího Srdce poznáme poněkud, uvážíme-li, 1. kterak již ve Starém Zákoně lidstvo jen hledíc na milosrdenství Srdce Ježíšova spaseno býti mohlo, 2. kterak v Novém Zákoně nejsvětější Srdce jest plno trpělivosti a milosrdenství ke všem. Nejsvětější Srdce Ježíšovo, trpělivé a plno milosrdenství, smiluj se nad námi.

I. V neskončené »dobrotivosti« své stvořil Bůh člověka k obrazu a podobnosti svému, obdariv ho mnohými milostmi a dokonalostmi na těle i na duši. Ale chabý člověk nezachoval darů těch nadpřirozených; nevěře Bohu, svému Stvořiteli, poslechl ďábla, zhřešil a uvalil velikou vinu na sebe a své potomky. Uraziv Boha, nejlaskavějšího Otce svého, pohrdl lehkovázně jeho příkazem, stal se nevěrným cili sobě určenému. Kde spatřujeme v celé přírodě něco podobného? Hvězdy nebeské pohybují se neustále v dráhách jim určených, roční časy střídají se pravidelně, potoky a řeky spějí k moři, rostliny rostou, kvetou a přinášejí ovoce; zda některý z těchto tvorů porušuje zákony božské sobě vštípené?

Čeho žádný tvor si nedovolí, toho dopustil se již první člověk. Bůh dal mu svobodnou vůli, aby rozhodl se pro dobro nebo zlo; člověk zneužil tohoto vzácného daru, vypověděl Bohu poslušnost. Hrozný to zločin a pych, toť vzpoura a urážka, kterou spáchal nepatrný červík pozemský proti věčnému Bohu! Jaký asi stihne jej za to trest? Kdyby nebeská tělesa vybočila ze svých drah, roztrátila by se na tisíce kusů. Kdyby jiní tvorové nevěrnými se stali svému účelu, bídě by zhynuli. Andělé, kteří ve zpupnosti své vzbouřili se proti Bohu všemohoucímu, byli na věky zavrženi a do pekla svrženi. Ó divme se nesmírné velkomyslnosti a nevýslovnému milosrdenství Božímu! Bůh sice za trest vyvrhl Adama z ráje, odňal mu dary nadpřirozené na duši a na těle, ale přece dříve, než vyhnal jej ze zahrady rozkoše, potěšil jej a seslal jasný záblesk neskončeného milosrdenství svého do zatemněné duše jeho. »Nepřítelství položím mezi tebou a ženou, mezi semenem tvým a jejím; ona potře hlavou tvou a ty úklady činiti budeš patě její,« tak promluvil Bůh ke lstivému hadovi naznačuje, že zlomena bude jedenkrát moc jeho a lidstvo opět vysvobozeno z klatby hříchu.

Ó kdož vyličiti může slovy důstojnými nevzpytatelnou moudrost Boží a veliké jeho milosrdenství? Sám Syn Boží chce státi se člověkem, přijati na sebe podobu lidskou, aby zadost učiněno bylo spravedlnosti božské. »Nebo jako skrze hřích jednoho (přišla) na všechny lidi (vina) k odsouzení, tak (přišla) skrze spravedlnost jednoho na všechny lidi milost k ospravedlnění života.« (Řím. 5, 18.) Jak trpělivě snášel Bůh hříšníky! Nešťastníka, který první poskvrnil zemi krví lidskou, snášel trpělivě až do jeho smrti, ba učinil mu znamení, aby nesklátila ho pomsta lidská. Zkaženému pokolení lidskému za doby Noemovy popřál lhůtu 120 let, aby se polepšilo a napomínal je skrze patriarchy, aby se obrátili od krivých cest svých. Věru, kde najdeme většího milosrdenství?

Ale také na spravedlivých zjevilo se milosrdenství Boží. Nikdo z nich nemohl vejíti do slávy nebeské, dokud Spasitel nepřemohl pekla, ďábla a smrti, a nevstoupil slavně na nebesa. Nicméně udílel jim dobrotivý Bůh pro zásluhu jednorozeného Syna svého tolik milosti, že mohli zbožný, svatý, Bohu libý život vésti. Proto nalézáme již ve Starém Zákoně tolik tak vzácných příkladů všech ctností a dokonalostí, pobožnosti, lásky k bližnímu a j. Ač oběť pro spasení lidstva ještě dokonána nebyla, ač smírná krev nevinného Beránka ještě netekla, přece Bůh hledě na budoucí oběť tu, neboť před očima jeho není ani přítomnosti ani minulosti, byl lidem milostiv a dával jim potřebné milosti ke svatému záslužnému

životu. »Proto ať zmlknou nářky těch,« píše sv. Leo, »kteří opovázlivě proti Bohu nejvyššímu se pozdvihující, obviňují ho, že poslal pozdě Vykupitele, že neučinil pro věky minulé, co stalo se v dobách posledních.« Již ve Starém Zákoně ukázalo se, že »milosrdenství Hospodinova plna jest všechna země.« (Žalm 32, 5.)

II. V listě ke svému žákovi Titovi píše sv. Pavel o Kristu Pánu: »Ukázala se dobrotivost a laskavost Boha našeho Spasitele.« (3, 4.) A vskutku, kdo patří na velebnou postavu milostivého Spasitele našeho, nepodíval by se božské jeho dobrotě, trpělivosti a milosrdenství? Co ve Starém Zákoně naznačeno, to skutkem tu vyplněno. Aby milosrdné Srdce jeho smlovalo se, netřeba ani nařikati na svou bídu. Tak volali slepci u Jericha: »Pane, Synu Davidův, smiluj se nad námi!« Ježíš smloval se, dotkl se jejich očí a hned prohlédli. (Mat. 20, 30 nn.) Malomocný padnuv na kolena, prosil Spasitele, aby byl očištěn, Ježíš vztáhl ruku svou a očistil ho hned. Ano mnohdy ani nečekal Spasitel, až by ho prosili, nýbrž v neskonalém milosrdenství Srdce svého přispěl ku pomoci ihned; tak špatliv plačící matku Naimskou, pravil k ní: »Neplač,« a vrátil jí syna živého. Když zástup dlouho poslouchaje řeč jeho, neměl, čím by se nasýtil, učinil zázrak nečekaje, až by ho o něj prosili. Když dobrotivě, lásky a milosrdenství plné Srdce Ježíšovo tak ochotně spěchá na pomoc v potřebách tělesných, tím méně opustí nás v potřebách duševních. »Nechceť Bůh smrti hříšníka, ale aby se obrátil a živ byl.« (Ezech. 33, 11.) »Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co bylo ztraceno.« (Luk. 19, 10.) Po tři a třicet let dobrotivý Spasitel se namáhal, aby spasil svět; žádná cesta nebyla mu obtížnou, žádná námaha velikou, žádná vzdálenost nepřekonatelnou, žádná doba nepřítomnou, aby zbloudilé uváděl na cestu pravou, chybníci napomínal, kleslé povzbuzoval, hříšníky vyhledával a zachraňoval. V překrásných podoběnstvích líčí nám dobrotivý Spasitel neskonalé milosrdenství Srdce svého. Proto přirovnává se k pastýři, který zanechává všeho a neustane, dokud nenajde ovce ztracené. Vypravuje o ženě, jež ztratívsí perlu drahocennou, prohledává pilně celý dům svůj, a když perlu najde, svolává sousedky své, aby s ní se radovaly, že nalezeno jest, co bylo ztraceno. Poněvadž pudí ho milosrdné Srdce jeho, vychází hospodář o každé hodině na trh volati dělníky na vinici svou. Uspěl strom a neplodný, třebas nenesl po několik let prázdného ovoce, neuvrhne ještě do ohně, nýbrž dává ho okopávati, poroučí, aby byl pohnojen, ponese snad přece ještě ovoce. A jaký význam má krásná parabola o marnotratném synu? Opustil nevěděčně otce dobrotivého, promrhal špatným životem celý statek, ale otec nepamatuje na jeho nevědeckost, nýbrž jakoby se nebylo nic stalo, přijímá ho do své náruče a poroučí sluhům, aby rychle donesli mu šat nový. Jak milosrdné zachoval se dobrotivý Spasitel ke kajnici Magdaleně, jak láskyplně přijal opovržené celníky, jak milostivě odpustil plačícímu Petrovi, jak dobrotivě odpustil kajcimu lotru! Co učinil zatvrzelému městu Jerusalemu? Místo aby svolal na ně síru a oheň s nebe, neustal tam kázati, zázraky konati, nemocné uzdravovati; hořké slzy proléval, že nechtějí poznati, co je jim ke spáse. Na kříži umíraje, modlil se za své vrahy, omlouvaje jich u nebeského Otce a čekal ještě dlouhá léta, posílal jim své apoštoly a učedníky, aby se obrátili z cest svých špatných a převrácených. »Milostivý a milosrdný, trpělivý a velikého milosrdenství jest Hospodin.« (Žalm 144, 8.)

Závěr. Co dobrotivě, milosrdenství plné Srdce Pána Ježíše činilo zde na zemi, za svého pozemského pobytu, činí doposud, neboť »jest tímže dnes i na věky.« (K. žid. 13, 8.) Touže trpělivostí, jako dobrý pastýř, vyhledává své ztracené ovečky a raduje se nad nalezanou. V neskončeném milosrdenství svém vyvolil si v nepatrných způsobech chleba přibýtek mezi námi, aby vždy slyšeti mohl naše prosby. »Díky vzdáváme proto Hospodinu, poněvadž je dobrotivý a milosrdenství jeho trvá na věky!« (Žalm 106.) Překrásná slova, jež bychom měli hluboko si vštípit do srdce svého. Když v Japonsku misijnáři katoličtí vykládali pohanům, co milosrdné Srdce Ježíšovo vykonalo pro svět, kterak prolilo poslední krpěť krve své pro spasení světa, pravili posluchači nadšeně: »Ó, jak veliký je Bůh křesťanů; jak

dobrotiv a pln milosrdenství! Když pak slyšeli, že mnozí křesťané Boha nemilují a hříchem ho urážejí, zvolali rozhořčení: »Ó, ti nevděčníci a zlí! Jest vůbec možno, aby křesťan nevděku toho schopen byl! Ve kterém kraji zemském bydlí lid ten bez srdce?« Takové bylo smýšlení pohanů, když slyšeli o velikém milosrdenství Srdce Ježíšova. Kterak chováme se my k němu? Jest srdce naše proniknuto láskou a vděčností?

»Ó, můj nejlaskavější Ježíši! Když rozjímám o tvém Srdci dobrotivém a vidím je plné lásky a sladkosti k hříšníkům, naplňuje se srdce mé radostí a nezvratnou důvěrou, že i mne milostivě přijmeš. Ach, kolik hříchů jsem spáchal. Ale nyní jich oplakávám, v ošklivosti je mám jako Petr a kající Magdalena, poněvadž jsem jimi urazil Tebe, nejvyšší dobré. Ó popřej i mně odpuštění všech hříchů mých! Ó kéž — o to Tě prosím pro Tvé nejsvětější Srdce — raději umru, než bych Tě urazil; žil bych však rád jediné proto, abych mohl opětovati Tvou svatou lásku.«

Dr. Rud. Zhdněl.

Poklad víry.

(Část další.)

II.

Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude; kdož pak neuvěří, bude ztracen.« (Mark. 16, 16.)

V předešlé stati slyšeli jsme, jak rozumno je po katolicku věřiti; nyní vizme, jak přísná to povinnost.

Kněz zavolán k smrtelnému lůžku boháčovu, jenž se počítal i mezi »vzdělance«. Na laskavá otcovská slova knězova odpověděl boháč: »Velebný pane, nenamáhejte se; jste zavolán, jen aby bylo vyhověno mé milované choti a mým dítkám; jáť nevěřím nic, ani ve věčnost, ani v peklo.«

Kněz se zarmoutil. Za chvíli vyňal hodinky, ukázal je nemocnému vece: »Pane, nyní je 10 hodin, až bude 12, zkusíte, je-li věčnost, čili ne.« Po té odešel. Za čtvrt hodiny znova proň přiběhli. Vrátil se. Nemocný se již nezdráhal, přechoťně přijal svaté svátosti.

Ó věru, příslušná to smělost, člověk-li odmítá víru a chlubí se nevěrou. I kdyby trebas pochybnost bylo, je-li věčnost, musil by si každý rozumný člověk říci: »Zvolim jistější stránku a budu tak živ, aby pak mně nebylo bédovati, přece-li je věčnost.

My však jistojistě věduce, že katolická církev jest od Boha založena, že Bůh ji zachovává, řídí a spravuje a všelikého bludu chrání, víme též jisto-

jistě, že co ona hlásá, jest svatosvatá Boží pravda, že svatou naši povinností je, církvi věřiti, církve poslouchati; kdo by toho neučinil, vydává se v nebezpečí na věky zahynouti. Jako byla za potopy jenom jedna záchranná archa, archa Noemova, tak je jenom jedna pravá záchranná církev; kdo vědomě a svévolně do ní nevejde anebo ji opustí, sám je vinen, nedoplňuje-li jeho životní lodička břehu věčného spasení, nýbrž octne-li se v přístavu věčného zavržení. Zřejmě, velezřejmě řekl nám to sám Syn Boží: »Co je platno člověku, byť všecek svět získal a na své duši škodu trpěl? Anebo jakou dá člověk výměnu za duši svou?« (Mat. 16, 26).

»Jednoho je zapotřebí« (Luk. 10, 42.), jednoho vši mocí má býti dosaženo, a to jest nebe, věčná blaženost; té-li člověk nedosáhne, všechno bylo marno. Víme však též, co pravil svatý Pavel: »Bez víry nemožno líbiti se Bohu.« (Žid. 11, 6.) Ano tedy jedno potřebné, o něž běží, je nemožno bez víry. Proto i právem hrozí Bůh věčným zavržením těm, kdož nechťejí věřiti: »Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude; kdo pak neuvěří, bude ztracen.« (Mark. 16, 16.) »Kdo věří v Syna, má život věčný; ale kdo jest nevěřící Synu, neužítí života, nýbrž hněv boží zůstává na něm.« (Jan

3, 36.) »Kdo věří v něho, nebude souzen; ale kdo nevěří, již jest odsouzen; neboť nevěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího.« »Nevěřícím bude díl v jezeře, které hoří ohněm a sírou.«

Kdo pak tedy rozumný chtěl by po těchto tak zřejmých a hrozných výrocích Páně ještě tvrditi, že je lhostejno, co člověk věří, jen když poctivě žije? Je to poctivý život, když člověk nedbá ani prikázání Božího »V jednoho Boha věřiti budeš?« Je to poctivý život, když člověk odmítá kořen všeliké svatosti, všelikého ospravedlnění, všeliké počestnosti, totiž víru, jak ji sněm tridentský nazývá? Nikoliv! Kdo nevěří, bude zatracen.

Dobře tudíž odbyl kdysi neohrožený spolustolovník rouhače Voltaira, jenž na hostině u pruského krále Bedřicha II. prohodil drze tato slova: »Já svoje místo v nebi prodám za pruský tolar.« — odbyl ho spolustolovník říka: »Pane Voltaire, nyní jste v Prusku, kde nikdo nemůže prodávati, co mu právem náleží; dokážete-li mně, že Vám které místo v nebi patří, dám Vám za ně 1900 tolarů.« Zahanbený Voltaire zavedl jinam řeč. Dobře udělal; kdo nevěří nemá místa v nebi. Řeklť Pán: »Kdo pak neuvěří, bude zatracen.« Tomuto výroku věčné pravdy nikdo se nevyhne.

* * *

I vidno z toho ze všeho, že nevěra patří k nejtěžším a nejosudnějším

hříchům. Jen považme, co dělá nevěrec. Před ním stojí vševědoucí Bůh, jenž se nemůže mýliti, Bůh nejvyšší pravdomluvný a nejsvětější, jenž nemůže klamati, a přes to praví nevěrec: »Nevěřím!« I upírá tím Boží vševědouce, tvrdí, že Bůh se může mýliti, upírá Boží pravdomluvnosti a svatosti, že Bůh může lidi klamati a podváděti. Není to rouhání, není to hřích, ba nejhroznější hřích? Proto řekl Pán posílaje apoštoly do světa: »Kdožkoliv by nepřijal vás, aniž neuposlechl řečí vašich, vyjdouce ven z domu nebo z města toho, vyrazte prach z nohou svých (totiž na znamení, že chcete čisti býti od vin, zatvrzelosti jejich, ježto byli milostí Boží zhrdli). Amen pravím vám: lehčeji bude zemi Sodomských a Gomorských v den soudný, nežli městu tomu« (Mat. 10, 14—15). Věru, hříchy Sodomských a Gomorských byly veliky, tak veliky, že spravedlivý Bůh obě ta města zničil ohněm s nebe; avšak větší je hřích nevěrců, hůře, těžce hřeší ten, kdož tvrdošíjně se vzpírá svatému evangeliu, kdož zavírá uši slovu Kristovu, slovu církve svaté, ba od víry odpadá. Dobře tudíž prohlásil roku 1679 papež Benedikt XI.: »Ti, kdož v katolické víře se zrodili a v ní vychováni jsou, těžce hřeší, pozbudou-li této víry, jelikož nemohou nížádného rozumného důvodu uvést, proč by se své víry vzdávali.«

(P. a.)

VINY.

Tiše, tiše, něco tuká
na okno, když kolem noc...
hlásí se to v srdci muka,
jak je hrozná jejich moc!

Bože, Bože, kdy umlknou
teskné steny duše mé,
kdy ty tíhy viny zniknou,
mír se v srdci rozleje?

Pane, Pane, nedej dlouho
čekat na svou dobrotu,
Ty, všech hříšných žhavá touho,
sejmi vin mých tíhotu...

Tiše, tiše, něco tuká
na okno, když kolem noc,
na srdci mém Páně ruka —
prchá z něho muk všech moc...

V. H.

Otčenáš a pozdravení andělské.

Napsal *Albán Stolz*. Česky podává *Fr. P. Kořek*, katecheta.

Díl I. Otčenáš.

Předmluva.

Co špatných, zhoubných knih se předkládá našemu lidu! Má-li se čelit každému zlu, třeba tedy i špatné četbě meze klásti. Jako soli je třeba zábavných a při tom poučných knih, v nichž by lidé nyníjší nábožensky vlažné doby zajímavě, poutavě a přesvědčivě poučení byli o duševních svých potřebách. V tom ohledu vyniká Al. Stolz. Poutavě, poučně a řízně podává poučení o potřebách duše naší. Prostý lid i vzdělanci ve spisech jeho najdou pobavení i poučení. Až dosud platným jest přísloví: »Tam se dobře daří, kde Bůh hospodáří.« Je třeba, aby křesťanský duch zavládl v rodinách, a k tomu přispěti mají i knihy náboženského obsahu poučně a poutavě psané. Z toho důvodu podává překladatel i tento spis Al. Stolze, nazvaný »Otčenáš a pozdravení andělské«, jež v českém jazyku podati svolil nakladatel B. Herder ve Frýburku v Breisgavě. Kéž dojde obliby v českém jazyku jako došel v původním, kde dožil se sedmáctého vydání.

Omluva před světáky.

Mizí staré zvyky a obyčeje, mizí i blahobyť, pokoj a svornost. Chodíval vesnici ponocný, rohem svým mohutně ohlašoval hodiny a zpíval zbožnou píseň aneb dodal aspoň: »Chval každý duch Hospodina!« nebo: »Všecko do času, Pán Bůh na věky.« Děje-li se tak někde ještě dnes, zajisté nikdo tím nebývá podrážděn, nikdo proti tomu ničeho nemamita: zbožní lidé, kteří si svého náboženství váží, slyší rádi takovou píseň nebo zbožný pozdrav; a lidé, v jejichž srdci náboženství uvadlo, kteří vůbec náboženství nemají a o ně se nestarají, ti jsou hloupi ke zbožným písním a pozdravům, nedají se jimi nikterak vyrušiti nebo znepokojiti.

Jaký obyčej panuje u vás? Zpívá posud zbožnou píseň, pronášá posud

zbožný pozdrav, nebo u vás již tento krásný zvyk zanikl? Kdo vinen tím, že u vás přestal tento zbožný obyčej, že ponocný odtroubí pouze chladné své hodiny, ten zajisté chvály nezaslouží ani jménu svému tím cti nezískal. Vždyť i v Turecku hlásný, který s věže čas oznamuje, musí vždy přidati: »Modlete se, modlete se, čas ubíhá, soud se blíží!« A kdyby snad onen hlásný z nedbalosti toto napomenutí vynechal, se zlou by se potázał, neboť i Turkovi je čas a jeho oznamování něčím vážným, důležitým.

Krásněji a dojemněji nad tlukot slavíka slyšel jsem oznamovati čas ve Švábsku. Jel jsem po řece Nekar z Heidelbergu do staroslavného města Heilbronu. Druhého dne ráno sešel jsem se s ostatními druhy svými na tržišti u hlavního chrámu. Byl rozkošný letní den; slunce s blankytu stříbrně ozařovalo město i pole. Za okny zpívali v klecích uvěznění kanárci a jásali radostí v raním čerstvém vzduchu. Druhévo moji dali se do živého a veselého hovoru.

V tom zazněly nad námi dojemné a mohutné zvuky rozléhající se zvolna v krásných plných tonech, jakoby s nebe přicházely. Ztichli jsme všichni a s napjatou pozorností pohlíželi jsme vzhůru. V Heilbronu je totiž krásný obyčej, že každý den osm trubačů s věže hlavního chrámu Páně troubí nápis kostelní písně, nebo, jak oni říkají, chorálu na čtyři strany města. Lidé v městě bývají tím upamatování třikrát denně: ráno, v poledne a večer, na slova písně a na čas, kolik je hodin. Jak bylo mně, bylo by snad mnohému: ranní pozdrav s věže chrámové působil mocně na moje srdce a srdce mě zase odesílalo pozdrav vzhůru i nad samu věž — k nebesům — k Bohu. O kéž by nedali lidé vymizeti těmto krásným a významným zvykům!

Než, proč zmiňuji se v knize této a to hned na začátku o ponocných, o tureckých hlásných a o oněch trubačích? Hned vysvětlím, proč jsem tak učinil. Mnohý rozumbrada řekne: »Jaká to přemrštěnost a převrácenost náboženská, psát i kalendáři, jak tato kniha nazvána

byla v původním vydání, o věcech náboženských! Do kalendáře patří veselé žerty, které by nás rozesmály; užitečné věci a vynálezy z hospodářství nebo poučení o právech lidu.« Tak by mohl někdo namítati. Na tuto námitku odpovídám: Když Turek a ponocný oznamuje čas nepřipojují žádného žertu, ani ponaučení nedávají, jak by se daly stěnice vyhubiti, nebo nová olejová barva připravit, ba ani nepřipojují žádného zákona z obecního řádu, a když oni trubači oznamujíce tři doby denní ku zbožné písni nepřidávají ani valčíku, ani skočné, pak si může dovoliti také takový kalendář, který obyčejně a tento zde aspoň dle jména má 365 dní, celý rok, jistou dobu, ve které umírá průměrně 35 milionů lidí, podati něco vážného, něco náboženského, a ne jak dosavadní kalendáře, staré věci ořepávati a samá poučení podávati, jak by pole nebo dílna řemeslnická více užitku přinesla a vše jen žerty koreniti. Člověk a jeho dnové i jeho rok nejsou ničím směsným, nýbrž uvázíme-li vše opravdově, něčím velice vážným a důležitým. Proto tato kniha, nazvaná kalendář, nemá pouze udávati pozemský čas, nýbrž má také ukázati, čím je čas u Boha a jaká jest cena a jaký cíl naší nesmrtelné duše. Kdyby člověk tak učeným byl, že by znal běh všech hvězd, kdyby tak sličným byl, že by svou krásou obdiv vzbuzoval, kdyby tak bohatý byl, že by největší boháči proti němu pouhými žebráky se zdáli, přece všechny tyto věci nezapomíná člověk zde na zemi stálého a pevného místa, ano všechny tyto věci zkontrolovat člověka, když pomyslí, že je všechny musí opustiti, že na jeho hrob podobná slova napsána budou, jaká čteme na hřbitově jednoho moravského města: »Zde tvůj cíl! Bohatství, krása, vše, co světského máš, nic s sebou nevezmeš, všecko zde, bys trůn měl, zanecháš.«

A proto náboženství nepatří pouze do kostela, nýbrž musí se jeviti i v životě, v domě i ve veřejnosti a křesťanské slovo nemá pouze z modlitebni knihy šeptem pronášeno býti, nýbrž má také v poučné knize mocně k právu svému se hlásiti, vždyť právě slovu božímu patří první místo a první hlas v nebi i na zemi. Stále má zvučně, někdy i ostře

hlásáno býti světu slovo Páně. Ať si proti tomu reptají tak zv. osvícení lidé, ať reptají také vůdcové a svůdcové lidu sebe více, ať nás ukřičují: já se při tom raduji. Náš božský Mistr řekl: »Oheň přišel jsem pustit na zemi a nechci, než aby hořel« (Luk. 12, 49.), a tak nebojím se ani já rozněcovati onen oheň. Mým praporem a znakem je: Bůh a Ježíš Kristus, a za ty nikde se nestydím, nýbrž bez ostychu a bázně k nim se hlásím, ať si některý křesťan židovského, tureckého nebo pohanského smýšlení sebe více křičí a sebe více zuří.

Nyní však zalétá duše moje k Tobě, jedině pravý Bože, a prosí Tebe o Tvoje mocné přispění. Uděl mně svého svatého Ducha, abych pravdivě, mocně a živě vysvětlil, čemu Tvůj božský Syn učil, totiž »Otče náš«, a aby Tvůj Duch a Tvé slovo neutrpělo na moci a krásě mými myšlenkami a mým spisem.

A teď, jako když po bouři pod večer slunce mraky proráží a stříbrnými paprsky svými hory i údolí mile ozařuje, na travě a na listí třeptá se kapky dešťové tak mile a dojemně, jako usmívající se dítě se slzami v oku, tak i myslí mou přesly chmurné mraky, a já v duchu ku smíření podávám vlidně ruku všem, kdož jiného jsou smýšlení. Domnívá-li se však přece někdo, že ho chci v této knize řízně tnouti do živého, tu napřed se ohražuji: Chci pouze zlého tebe zbaviti a stane-li se to snad ostře a tebe se to nemile dotkne, snad bolestněji, než-li třeba, pak mně to nepokládej za zlé, je to můj zvyk.

Počínám tedy ve jménu Páně.

Jitřní záře a ranní píseň.

Otče náš, jenž jsi na nebesích.

Ve Valdmattu pod starým hradem Vindekem spadl silný jinoch s katanu a přerazil si páteř. Za velkého nářku a bédování přinesen byl domů do dvorce a položen do postele. Byl to bujarý mladík, plný života a síly; teď leží nemocný, nemocen až k smrti. Otec jeho sedl si k němu na postel pln starostí a zármutku. Nemocnému jinochu vníká bolest vždy hlouběji do těla i do duše, a on právě není zvyklý na bolesti, vždyť

ještě nikdy nemocen nebyl. Ve svém hrozném stavu pohlédl v slzavé oko otce a pravil: »Otče, pomozte, pomozte mně!« Otec pohnut žalem z hloubi srdce zvolal: »Milé dítě, jak rád bych ti pomohl, kdybych jen mohl.« — A nemoc vzrůstala se hrozně v páteři a v nervech; smrt blížila se k mladíku blíž a blíž a zkracovala jeho dech; již ozývá se smrtelný chrapot, na čele vyvstává studený pot, a za chvíli mladík je mrtev. Druhého dne přinesl truhlář rakev, do níž vloženo bylo tělo zemřelého, na to pokropeno bylo svěcenou vodou a odneseno nahřbitov. Zpěváci zapěli mu poslední píseň, kněz vykonal pohřební obřady, pomodlil se za něho, a rakev spuštěna byla do hrobu. Tam nyní odpočívá jeho tělo; zdali tam kříž na jeho hrobě dosud stojí, a zdali možno na kříži tom dosud přečísti, kdo tam odpočívá, nevím, protože je to už mnoho let, co pohřben byl. Kde však duše jeho jest, toho teprve nemohu věděti. Pán Bůh dej mu věčné odpočinutí a radostné vzkříšení! Pomodli se také ty za něho aspoň Otčenáš!

Nyní však aspoň v duchu posad' se vedle otce na smrtelné lože onoho mladíka a obrať všechny své myšlenky na tuto událost. Abys však ani příliš mnoho ani příliš málo o tom nepřemýšlel a myšlenkami daleko nezáletal, chci ti ukázati cestu. Můžeš mne pouze následovati směrem a myšlenkami, jak ti naznačím. Kdyby tě snad nestihla podobná nehoda, totiž pád se stromu, a kdybys sobě ani vazů ani ničeho jiného nezlámал, přece i tobě nadejde hodina, kdy budeš ležeti na smrtelném loži a užíš, kterak smrt s kosou k tobě se blíží, aby skosila život tvůj, kterak dech se ti krátí, studený pot vyvstává na čele a nosu, a ty nemůžeš se proti tomu brániti. Mohl bys také k otci nebo matce, nebo kdo u tvého lože jest, o pomoc volati a nařikati: Pomozte, pomozte mně! Než běda, oni mohou ti podati lžici masité polévky nebo starého vína, mohou tě namastiti, pot s čela ti utřiti, mohou ti hlavu dát

výše a modlitby předřikávati; konečně (což tobě všecku takřka nadějí na pozemský život odejme) rozžehnou hromničku, dají ti do ruky kříž, a nejbližší příbuzní nemohou se déle udržeti, dají se do usedavého pláče, pomoci však tobě nemohou, kdyby snad i krev i život svůj za tebe dali. A když tobě začne zníti v uších, jako bys svrchu mohutný proud padati slyšel, a když lidi, kteří k tobě mluví, jakoby z daleka slyšíš, smrt zastírá tobě oči černým závojem, takže se domníváš, že nastává noc; nohy a ruce ti chladnou; jak ti bude v této chvíli, a do čí rukou upadne duše tvoje, když se rozloučí s tímto neviditelným světem? Ke komu se obrátíš o pomoc?

V té chvíli má mít člověk někoho u sebe, kdo tak rád pomáhá jako otec, a kdo zároveň pomoci může. V té chvíli má mít člověk u sebe někoho tak mocného, jakého potřebuje v hodině smrti, jenž by znal i družky její, nemoci a bolesti, a kdo by s nimi tak lehce a jistě zacházel uměl, jako lékař se svými přístroji. Člověk potřebuje takového dobrodince, který by též do duše vniknouti a z ní úzkost a útoky zapuditi mohl. Dobrodínce ten musil by mít také moc na onom světě, aby tam pokoj, světlo a vše potřebné opatřil; musil by mít laskavou tvář, dobrý sluch a dobré srdce, aby viděl, co člověku chybí; aby slyšel, po čem duše volá a touží, když umdlél jazyk; a aby rád v každé chvíli pomohl. Takového mocného otce měli bychom mít, ten by byl pro nás veliké ceny. Neznáš žádného takového?

Než, nikdo neumírá několikrát, každému jest určena jen jedna hodinka smrti, které se každý dožije; naproti tomu, jak mnoho jest hodin života, a z těch nejsou všechny štěstím a radostí blažené! Jak mnohý žije ve mnohých strastech a příkořích, takže rád by učinil životu svému konec, rád by se života zbavil jako zlé ženy, kdyby jen náš milý Pán Bůh nebyl to přísně zakázal!

(P. d.)

Boje a koruny.

(Ostatek.)

Výstup 6.

Klemens. Sabinus. Perennis. Štěpán. Eurykles.
Domitian. Nerva. Strážní vojiny.

Domitian:

Kdo to volá?

Štěpán:

Zoufalec!

Domitian (ke Štěpánovi):

Je tvůj to syn?

Elymas:

Tys, Eurykle, zde?

Štěpán (před Domitianem klekaje):

O výsosti, ku nohám padám tvým!

Jej oklamali, vtáhli do sítí

a rozum jeho šalbou pomátli.

Ty neposlouchej ho! Ti bidníci!

Ó nech mne z drápů vyrvat jej!

Domitian:

Zde zůstane!

Štěpán:

Ó slitování mě!

Domitian:

Buď umlkní neb zhyň!

To řádění už musí přestat!

Elymas (císaři Cimbrův meč ukazuje):

Zde viz!

Domitian:

Ejhle meč!

(Ke Klementovi):

A komu určen byl? V či hrud' se měl
ten meč zde ztopiti?

Klemens:

Ty nás se, výsosti, přec báti nemusíš,
vždyť má-li hrozit meč, pak neleží
před zrakem všech.

Elymas:

Kdo přinesl jej jsem?

Domitian (ke Klementovi):

Dej odpověď!

Klemens:

Já musím mlčet!

Domitian:

Ha! rozumím. To tvoje mlčení

na tebe žaluje. Zde zrada je!

Však odpřisáhní Boha, víru svou
a všechno uvěřím, vše odpustím!

Klemens:

Můj císaři a pane —

Domitian (pokynem ruky jej přerušuje):

Na syny pomni své a slov svých važ!

Vždyť poslední, jež díš, jim přinese

buď život nebo smrt. Hle, přípravy

ke korunovací svým chodem jdou;

ke smrti příprava se stane hned.

Hle! Odpuštění, štěstí, koruna —

to ještě možno vše. Však po chvíli

již neoblomím se a ve mramor

mé srdce ztvrdí se a vychladne.

Ber zitra korunu neb nyní smrt!

Teď volte si, meč čeká nabroušen!

Klemens:

Má volba, císaři, je hotova.

Já volím smrt, chci v Kristu umřít!

Domitian:

Nuž umři si, ty hanbo Flaviu!

A ty, Perennis?

(Krátká pomlčka.)

Perennis:

Již od útlého mládí toužil jsem

bych hodným stal se smrti pro Krista —

a sen můj splnil se. Dík, císaři!

Sabinus:

Já miloval jsem život přes příliš

a reptal jsem, že bude vyrván mi.

Však Boží milost bouři ztíšila,

mně touha zbyla jenom po smrti.

Chci umřít též!

Domitian (ke strážím):

Nuž vedte k smrti je!

A rychle poprava ať skončena!

Klemens:

Již volá Pán nás k hodům krvavým.

Nuž jménem Páně! Děti, ku předu!

(Odehází; na několik okamžiků však v pozadí
scény se zastaví.)

Eurykles (k Domitianovi):

A já?

Štěpán (pro sebe):

Ó bohové, mně pomozte!

Eurykles:

Mne nezapomeň, pane, připojit,
jsem křesťan též!

Domitian:

Pak s nimi zhyneš též!

Štěpán:

Ó dítě mé!

(K Domitianovi:)

Ó slitování můj!

Domitian:

Již zapomínáš slov svých, bídíku?
Což nepravíš, že kdybych váhal já
a lítost měl nad Euryklem tvým,
že sám bys bohům obětoval jej?

Štěpán:

Ó slituj se!

Domitian (s výsměchem):

Spíš vděčen buď, že zločin nespácháš!

(Ke stráží:)

Na smrt vedte je!

Štěpán (prosebně):

Elymo!

Elymas:

To dítě, výsosti —

Domitian:

Hned umlkní,
sic ranou jednou vedle křestana
i žida zasáhnu!

Elymas (tíše ke Štěpánovi):

Však my se pomstíme!

Eurykles (ke Štěpánovi):

Buď s Bohem, otče!

Klemens (k Domitianovi):

Kéž dlouho šťastně vládneš, císaři,
kéž vládá tvoje Římu prospívá!
Tvůj zrak je dosud zastřen, ó kéž Pán
jej otevře, toť přáním posledním
je těch, kdož v Pánu na smrt jdou!

(Domitian odpovídá poroučivým, hrdým pokynem
ruky. — Klemens, Sabinus, Perennis, Eurykles
se stráží a vojíny odcházejí.) — Mlčení.

Výstup 7.

Domitian. Štěpán. Elymas. Nerva.

Elymas (tíše na Domitiana ukazuje):

My mysl jeho oživme!

(Hlasitě.)

Ó výsosti, to hořské vítězství
tě korunovat bude na věky!

Domitian (zachmuřně):

Teď krve mojí krůpěj poslední —
hle, katu dána jest!

Nerva:

Své hrdiny
zas v tobě, výsosti, Řím, poznává.
Ty říši své a jejím zákonům
jsi obětoval syny nevděčné,
ač miloval jsi je!

Elymas:

A nyní zas
nad tvojším trůnem jasno je!

Domitian:

Však v cizí ruce přijde moje říš
po smrti mé!

Nerva:

Však kdo ti cizím teď?
Tys přiblížil si k srdci svému Řím
a ctít tě budou nyní za boha!

Elymas:

A trůn láskou, bázní obklopen
ti věčně bude...

(Cimber vstoupí.)

Výstup 8.

Domitian. Štěpán. Elymas. Nerva. Cimber.
Později stráž.

Cimber:

Kde jsou princové?

(K Domitianovi:)

Co s nimi stalo se, o výsosti?

Domitian:

Za vzbouření již potrestáni jsou!

Cimber:

Že vzbouřili se, diš?

Domitian:

A kdo tedy?

Cimber:

Tot lži jest, pomluvou! Já vinník jsem!
Já porušil jsem věrnost císaři —
jen jeden vinen jest a tím jsem já!

Domitian:

Ty, Cimbre?

Cimber:

Hned katům rozkaz dej,
bych v mukách dožádal. Však prince živ!

Domitian

(ukazuje na meč, na zemi ležící):

A tento meč?

Cimber:

Tento meč je můj!
Já říši, trůn chtěl jím ti vyrvat.
Však oni nechtěli se vzbouřiti
a raděj smrt si zvolili.

Domitian:

Že oni nevinni? A já krev svou
na smrt vydal bez viny?

Štěpán:

Snad není ještě pozdě, výsosti.
Ó slitování!

Elymas (Štěpána odstrkuje, tiše)!

Ty v záhubu nás přivedeš!

(K Domitianovi, ukazuje na Cimbru.)

Ty neposlouchej zrádce, výsosti!

Cimber (ukazuje na Štěpána):

Já zrádcem jsem? Teď mluv ty, Štěpáne!

Domitian:

Ať odlož se ihned poprava!
Jen rychle pospěšte!

(Stráž, která mučedníky odvedla, vstoupí.)

Již mrtvi jsou?

(Stráž se pokloní na znamení souhlasu.)

Štěpán:

Ach, pozdě již!

(Krátká pomluka.)

Domitian (ke stráži ukazuje na Cimbru):

Zde toho muže popravte!

Cimber:

Ó Bože, odpusť mi! Vy oběti,
již palmou věnčené na výsostech,
mé slzy lítostné před Boží tvář
kéž přednesete s přimlouvou!
Jak vinník umírám, ne mučedník!

(Odejde se stráž.)

Výstup 9.

Domitian. Štěpán. Elymas. Nerva.

Domitian (jakoby odsuzoval jakés zjevení):

Ha! — Titus! Klemens! oba synové.

Ha! — Co to duchů vstává pojednou!

Ó běda mi!

(Obrátí se k Elymovi a Nervovi:)

Vy nutili jste k činům těm!

Vy proti krvi mne jste pošťvali.

Mí synové! Ach já je zahubil!

(K Elymovi a Nervovi:)

O třeste se! O třeste se!

(Odhází v rozčilení.)

Výstup 10.

Štěpán. Elymas. Nerva.

Nerva (k Elymovi):

Slyšel jsi?

Elymas (zachmuřeně):

Můj plán se nezdařil. Řím neužrčí
ve vzpouře křesťanů!

Štěpán:

O dítě mé!

Tot ovoce mých černých snah!

Nerva:

Teď opatrně v před —

Štěpán:

— pomstít se!

Elymas:

Své syny utratil, své podpory,
a nyní ukrutník ať padne sám!

Štěpán:

Kdy jej zasáhne rána smrtící?

Elymas:

Zítřka!

Večer.

Po nebi andělé
v oblacích plují,
pod nimi hvězdičky
tiše láskují.

Noc však je v srdci mém
smutná a temná —
kéž by z těch hvězdiček
svítla v ně jedna.

Zasvítla, zahřála,
vzbudila touhu —
toužiti stále jen
po věčném Bohu.

V. H.

Nevděk.

a našich dob množí se stesky, že bývalé krásné ctnosti mravní, jak je křesťanství vypěstovalo v srdci věřících, čím dál tím více mizí. A to platí také o jedné z nejkrásnějších a také nejnútnejších, totiž o vděčnosti. Vděčnost mizí, ale nevděk, jak se příslovím říká, světem vládne. Není vděčnost ctností libovolnou, nýbrž je povinností spravedlnosti; není také obzvláštní zásluhou, neboť sám Spasitel praví: »Milujete-li ty, kteří vás milují, jakou odplatu mlti budete; zdaliž i publikáni toho nečiní?« Avšak přece blaží, přece je jakousi odměnou za lásku a skutky dobré již zde na zemi a pobádá srdce šlechetná, aby tím více dobrého konala. A proto jest opak vděčnosti — nevděk — tak ošklivou vlastností. Neboť jako láska k nepříteli jest vrcholem křesťanské dokonalosti, tak nevděk k dobrodinci je zase propast vši nešlechetnosti. Nevděk protiví se netoliko křesťanské povinnosti, nýbrž i samé lidské přirozenosti. I ta nemá tvář prokazuje se člověku, jenž jí dobře činí, vděčnou, zahanbuje tedy rozumného člověka, proto nevděk hanobí důstojnost lidskou. Nevděk je také však velice nebezpečným zlem, neboť ruší všeliké svazky společenské. — Nevděčník bývá s to, aby vykopal dobrodinci jámu, aby se mohl zmocniti jmění jeho, kterýmž mu byl dobrodinec pomáhal z nouze a bíd, nevděčník kýdá hanu na svého duchovního otce, učitele, představeného, kteří ke všemu dobrému jej vésti a směřují ctností do srdce jeho zasíti usilovali; nevděčník zradí nejlepšího přítele svého, ba i příbuzné své, domov svůj, rodnou obec, řeč i vlast, ano on jako Jidáš dovede i svého Boha zapřítí a prodati za hrstku stříbrných; nevděčník pozvedá svou zlořečenou ruku na otce, zhanobí šediny jeho, které mu starostí zbělely, on rozryje prokletou rukou svou prsa materská, která někdy mlékem svým jej kojila. Vyvrheli tomu není nic vznešeného, nic vážného, nic svatého.

Proto také všechny věky a všichni národové zavrhovaly nevděk jak ohavnost jednu z největších. Každé provinění

nalézá nějaké útrpnosti, má nějakou výmluvu a omluvu, nevděk však nikdy a u žádného. Každý řádný člověk odvrací se od nevděčníka s opovržením, vyhýbaje se jemu jako morové ráně, ano i nevděčník jeden uhne druhému s cesty, právě tak, jako je to u zrádců. Nevděk plodí zradu a proto nevděk jen mohl zraditi a na kříž přibiti Pána Ježíše. Ó jak ošklivá nectnost je tedy nevděk lidský! A jak povstává v srdci lidském? Co je jeho kořenem a pramenem? Jako každá věc, tak i nevděk má své stupně, počátek svůj, vzrůst a konec.

Počátkem, kořenem jeho jest onen stav duše, o němž Spasitel pravil: »Že není ani studený, ani horký, ale vlažný.« Napřed usdílí se v srdci jakási lhotejnost ke všemu dobrému, vlažnost k těm, kteří jemu dobře činí, a vlažnost ta zabraňuje, aby obdržel dobrodini uvážil, uznal a sebe ku vděčnosti zavázal. Chladnost tato přechází brzy i na záležitost týkající se věčné spásy duše samé. Srdce stydne v lásce k Bohu, pramen věčné vody a milosti Boží vždy více vysychá, mysl se zatvrzuje, až pak žádné dobré slovo, napomenutí není přístupno. Ó jak tak mnohý již jest touto ranou morovou nakažen! Koná sice ještě náboženské své povinnosti, ale toliko zevně, dle zvyku. Ruch a význam jejich, který oživuje, dávno se vytratil mu ze srdce. »Milujte nepřátele své!« volá Kristus, ale takový zvlažnělec zapomíná netoliko na nepřátele, nýbrž i na přátele a dobrodince, ba zapomíná i na největšího dobrodince, Boha samého.

»Dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí«, napomíná Kristus, učitel nebeské lásky, ale takový lhotejný je s to i zlořečiti těm, kteří mu zehnali. »Modlete se za ty, kteří vám protivenství činí,« povzbuzuje nás božský mistr, ale člověk takový vzdoruje i těm, kteří jej zrodili, krmili, jej vychováli, jemu radili a pomáhali. A přece myslí takový pomatenec, že je také jistě dobrým křesťanem, ba myslí, že když někdy peníze zaplatí dobrodinci, že již vši povinnosti vděčnosti se zbavil, jako by se láska dala penězi vykoupiti.

Vyšší stupeň nevďěčnosti jest však ten, kde netoliko člověk zapomíná na obdržené dobrodiní, ale netoliko snad za zlé odplácí zlým, kde kde za dobrodiní dává nenávisť, zlobu a zášť. Toť je již nejvyšší stupeň pokaženosti lidského srdce, tu nehlouběji klesá člověk. Však nedivme se. Vždyť od zlého k horšímu jest jenom krok. Kdo jednou zapomene se nad rukou, která mu žehná, ten snadno bude brzy i ruce zlořečiti; kdo nepamatuje na srdce, které láskou proň bilo, ten snadno bude s to, aby takové srdce probodl. Cesta nepravosti je srázná, nelze se tak snadno člověku na ní zastavit bez zvláštní pomoci Boží a úsilí vlastního. Hřích jeden plodí druhý a tak je brzy celý řetěz hříchů hotový. Sem patří zrádce svého národa, své vlasti a krve, sem lehkovážný odpadlík od církve, sem škůdce nevinnosti, sem patří rušitel důvěry dané, sem bídík, jenž oklamal přátelství, sem nešlechtník, jenž se stydí za chudého otce a prostou matku, sem patří svatokrádce, bratrovrah a otcovrah.

Děsí se za jistě, milý čtenáři, těchto zločinů do nebe volajících i zločinů, pro které staří národové ani pojmenování neměli, ani zákona, aby lidé na možnost takových přestupků nebyli ani upamatováni. Snad se radujeme v duchu, že takovýchto vin prosti jsme a zavrhuje je jiné, na nichž je, byť jen z části, poznáváme? Avšak rozpomeňme se, zda-li jsme úplně čisti a nevinni v tomto ohledu. Třebas jsme žádnému neodpláceli zlé zlým, tím méně dobrodiní prokázaná, třebas jsme nezapomněli, že mnoho dobrého jsme od lidí přijali; zda-li pak jsme však byli vždycky vděční k nejsvětějšímu dobrodinci svému, Bohu? Pamatovali jsme vždy na jeho dobrotu a milost, bez které bychom nebyli ani na světě, kterou vše máme, co máme a jsme, co jsme, která každým okamžikem a každým dechnutím se obnovuje? Možná, že si připomínáme i lásku zemřelých svých rodičů, přátel a dobrodinců, a to vděčně, zdali však také pamětlivi jsme i dobrodiní, kterých vydobil nám Kristus Pán? Není-liž Pán, jenž za hříchy naše krvácel a zemřel na kříži, naším největším dobrodincem? Ci snad platiti má o nás onen nářek Spasitele, jež vedl nad nevďěč-

ností lidu israelského, řka: »Lide můj, co jsem tobě učinil, nebo v čem jsem tebe zarmoutil? Pověz mi! Ze jsem 40 let tebe na poušti vedl, manou tebe živil a vedl do země úrodné, připravil jsi kříž mně, Spasiteli svému!« Snad si připomínáme s vděkem ty, kteří nám přispěli v nouzi a bídě, vytrhli nás z nebezpečí černého; zdaž však také v paměti vděčně chováme i ty svaté muže, kteří vytrhli předky naše, tedy i nás, národ náš z nouze a mrákoty duchovní, z bludů, pověr, z neřestí pohanských? Jsou to známá zajisté nám jména našich svatých věrozvěstů a duchovních apoštolů Cyrilla a Metoděje. Víme-li, co byli z lásky k našim otcům podstoupili, přetrpěli, obětovali a vykonal? Nahlížíme-li, k jakým díkům jsme jim tedy zavázáni? Světíme-li tedy v takovém duchu vděčnosti a lásky den jejich? Vážíme-li si ostatních bratří našich zasloužilých o náboženství, o církev, o školu, o vlast a vzdělanost? Podporujeme-li je, kdekoliv můžeme? Přispíváme-li tak k rozšíření království Božího na zemi? Ó, bijme se v prsa, že jsme posud málo z toho všeho vykonal; vymlouváme se mnohdy jako oni pozvaní k veliké večeři králově, že máme jiné starosti, jiné práce a na toto že nemáme kdy. Hle, nebyli-li jsme snad nevďěční vůči lidem, jak jsme nevďěční často vůči Bohu, Kristu a svatým našim patronům!

A kde možno hledati příčiny této veliké nectnosti, nevďěku? Jsou mnohonásobné, ale všechny rostou na půdě necitelnosti, jakési surovosti a zanedbalosti duševní. Obzvláště však k nevďěku zavádí trestuhodná lehkomyšlnost. Nectnost tato je příčinou, že se záhy na všechna dobrodiní zapomíná.

Praví sice pořekadlo, že kdo dobré činí, ať to zapíše v písek, kdo dobrodiní přijímá, ať to zapíše ve skálu, ale lehkomyšlný člověk obrátí pořekadlo a přijímaje dobrodiní zapisuje si to v písek, to jest do děravé lehkomyšlné své paměti. Kdo tedy snad k lehkomyšlnosti nakloněn jest, ten nechť tím horlivěji koná povinnost: ničeho, co dobrého od jiných obdržel, nenechat bez odměny, bez vděku. Vděčnost jest zlatá páska poutající lidi vespolek, vzbuzuje jakési vnitřní přibuzenství a přátelství mezi lidmi a nic

si nepojistí a nezíská přízeň a uznání jako vděčné srdce a citlivé, lehkomyšlnost však všechny odrazuje.

Jiná příčina zdá se nám býti marnost a vyšší stupeň její pýcha. Marnost považuje každé dobrodini za povinnost, pýcha pak neráda někomu něco vděčí, ba hrdost tato bývá dobrodiním jiných uražena. Jak docela jinak jedná pokora! Tato ráda přiznává se k tomu, že sama ze sebe nic nezmůže, mnoho však že může s pomocí lidskou, všechno pak s pomocí a milostí Boží. A má člověk příčinu býti pyšným? Nač? Na krásu těla? Ta pomine brzy. Jediná nemoc ji zohyzdí. Na bohatství? To se lehce ztrácí, a ne-li, nepodržíme je vždy, opustíme všechno. Na čest a slávu světskou? Není to marnost před Bohem a rozumnými lidmi? Na duševní schopnosti? Což jsme si je sami dali?

Jedinou cenu má ctnost. Ta však v jádru svém daleko vzdálená jest pýchy. Střežme se tedy lehkomyšlnosti, marnosti a pýchy a vyhneme se necnosti nevďčnosti.

A jaké následky mívá nevďek? Strašlivé. Nevďkem ztratí ten, kdo jej zakusil, víru v ctnost a spravedlnost lidskou, ztratí důvěru v člověčenstvo. Ba někdy pobude i víru v Boha a jeho prozřetelnost, jakoby Bůh za to mohl, že jsou lidé nevďční. Jak často zajisté slyšíme rodiče nebo dobrodince, kteří nevďk klidili, si naříkat: »To už jako by ani Pána Boha nebylo!« Další následek nevďku jest ochlazení lásky k Bohu, uzavřenost, nedůvěra, ano i trpkost, když se vidí láska zneuznaná a všechno úsilí o dobro nevďkem splácené. Utlumují se city lásky přátelské, podřívá kořen dobrých a blahodárných

skutků, a tak usychají poupata první srdečnou láskou a horlivostí kojená, hned v prvním vzniku svém, která se jinak mohla vyvinouti v krásné květy dobročinné, blahodárné, bohumilé činnosti. Že se za nynějších dob nařiká na nedostatek vespolečné lásky, míru, ochoty, trpělivosti, shovívavosti, toho příčinou jest nevďčnost, a proto kdo se jí dopouští, at sám k sobě zvolá: Ejhle, to skutek tvůj!

Podryl jsi víru ve spravedlnost a prozřetelnost božskou a důvěru lidskou v srdcích dobrodinců tvých, zasloužilých o tvé dobro, zasadil jsi jim ránu přehlubkou. Vždyť ta rána nejvíce bolí, která zasazena jest rukou milovanou! Ale běda tobě nevďčníku! Žijet posud Bůh, mstitel zlého, a v soudech jeho spočívá přísná spravedlnost! O synu nevďčný, třes se před soudem Božím! I tvé vlasy prořídnou a zešediví a nevďčná ruka potomka tvého dosáhne i srdce tvého. A ty dcero, nad jejíž nevďkem úpí matka, i tebe zastihne mocné rámě Páně. Ty, jenž sklamal jsi důvěru, zradil jsi vlast, i na tebe doroste zrádce, spíše nebo později metla Páně »tou měrou ti naměří, jakouž ty jiným měřívál.« O kdo by z nás se neděsil takových šedin, takových metel, takových soudů? A proto obraťme pokud čas jest, obraťme se, odřekněme se vši nevďčnosti a napravme, co jsme pokazili. Polepšení a poznání sebe samých nikdy nepřichází pozdě, a opravou ctností navrácí se pokoj a radost v srdce naše. Buďme vděční k Bohu i lidem, známým přátelům, dobrodincům, zvláště rodičům, učitelům a duchovním pastýřům, vlasti i národu, mocnáři, člověčenstvu i církví Páně, jak velí Bůh v přísném čtvrtém přikázání.

Boh. Hendl

U kříže.

Pode křížem rád si sedám
k odpočinku krátce,
břímě své tam k nohám kladu
světa všeho vládce.

Chvilčku jen pozdrím se,
pak zas dále chvátám,
cítím, jak mi ulehčilo,
tíže všechna ta tam.

V. H.

První moravská lidová pouť do Svaté země

v srpnu roku 1905.

(Část další.)

Františkáni jsou skoro od 700 let (odr. 1236) strážci posvátných míst a vytrpěli za ten čas nevýslovně mnoho od mohamedanů a ještě více od Řeků; 4000 jich v té době zemřelo smrtí násilnou. Jejich farní kostel v městě zasvěcen jest nejsvětějšímu Vykupiteli; při něm je veliký klášter s vedlejšími budovami, v nichž je lékárna, škola pro hochy (o výchovu a vzdělání dívek starají se ženské kongregace), průmyslová škola, sirotčinec, knihtiskárna s továrnou na liti písmen a j. v. Nedaleko odtud jest františkánský hospic, t. j. dům pro ubytování a pohoštění poutníků, jenž se jmenuje Casa nova, t. j. nový dům; tam může býti přijato najednou 300 poutníků a každý poutník může býti zdarma hostěn 15 dní; jest však zvykem, že jen chudí užívají toho dobrodini, jiní platívali 5 franků i více denně dle vlastního uznání.

Starost o chudé ve Svaté zemi, kde je chudoba domovem (klášter rozdává mimo peněžitou almužnu denně mezi chudé 400 bochníků chleba, strávuje zadarmo 100 lidí, dává nemocným chudým bezplatně léky i pomoclékařskou, ano platí mnohým i byt), péče o udržování posvátných míst, o výživu členů řádu, dělníků, jichž jest za dobrý plat na 200 zaměstnáno v dílnách klášterních, sirotků (500) i školních dětí, jimž též šat a denně aspoň chléb se dává — to vše musí vyžadovati ročně miliony peněz. A odkud je vezmou františkáni? Jejich podniky se málo vyplácejí, většinu peněz dostávají z Evropy od dobrodinců; velikým jejich dobrodincem jest i náš císař pán. Na Velký pátek sbírá se i u nás v kostelích almužna pro strážce Božího hrobu a pro missionáře ve Svaté zemi. Přesvědčili jsme se na vlastní oči, že františkáni peněz těch dobře užívají ku prospěchu míst křesťanům památných i ku podpoře chudých. Na lodi naší sebráno bylo dobrovolně na mše svaté a almužny pro kláštery jerusalemské za plavby tam na 4000 K, ty vkládány

byly od našich poutníků do pokladny umístěné na hlavním oltáři lodním u nohou Panny Marie; pan plukovník divil se obětavosti našeho lidu.

Františkáni mají více klášterů při posvátných místech v Jerusalemě (i Palestýně). Mimo ně jsou tam i jiné řády mužské a ženské: tak zvláště dominikáni, kteří tam mají u kostela sv. Štěpána (na místě, kde byl dle jedné tradice sv. Štěpán ukamenován) vyšší biblickou školu, Bílí Otcové u chrámu sv. Anny vychovávajíci kněze pro sjednocené Řeky, Školští bratři s rozsáhlou školou, Assumptionisté, již mají ohromný, nedávno vystavený hospic s překrásnou kaplí a museem, kde nás 228 bydlelo a místa zbylo ještě dost, benediktini beuronští, uvedení na Sion v březnu roku 1906. O Milosrdných bratřích a ženských klášterech aspoň některých se později zmíním; nedaleko hospice francouzského mají dům s útulnou kaplí Sestry smírné, které stále se modlí před vystavenou Velebnou Svátostí na oddělení urážek Spasiteli činěných.

Ti všichni dostávají podporu z Evropy. Jak viděti, všechna náboženská vyznání v Jerusalemě a ve Svaté zemi jsou odkázána na podpory souvěrců z Evropy. Obyvatelé jerusalemské z náboženství žijí, může se říci; ale musíme též přiznati, že také dle svého náboženství žijí a jsou si vědomi posvátnosti místa, kde přebývají. Tam katolíci, jenž by nechodili k svatě zpovědi a k svatému přijímání a v neděli do kostela, přestal by považován býti za katolíka; a podobně je tomu i u jiných vyznání.

Naši lidé vyrostli v samých sporech národnostních budou se diviti, že roztrádoval jsem obyvatelstvo jerusalemské dle náboženství — a nikoli dle národnosti. To je ve Svaté zemi pravidlem: tam ptají se člověka nejdříve na náboženství, potom teprve na národnost. Dle národnosti sestává obyvatelstvo mohamedánské z přístěhovalých Turků, již jsou úředníky a

vojiny a tím též pány v městě, ač nepatrní počtem a z Arabů domorodých. Křesťané jsou buď původu arabského nebo řeckého, nebo z Evropy přibylí zástupci rozmanitých národů, mezi nimiž nesmí scházeti ani nějaký ten Čech; Evropanům říkají zde Frankové, to proto, že Francie měla do nedávna křesťany tu v zemi v ochraně a dosud si právo k tomu osobuje, ač povinností s tím spojených plnění nechce, takže nyní každý stát chrání své příslušníky zdejší; něco málo křesťanů je národnosti arménské, syrské, koptické (z Egypta), habešské a z jiných menších národů asijských. Arabové v Palestýně dělají se na tři odstíny: 1. Arabi v městech, potomky to arabských opanovatelů země smíšených s původním obyvatelstvem

syrským, 2. Arabi ve vesnicích, jimž říkají felah, t. j. rolník, zbytky prý to nejstarších obyvatelů, Chananeů, a 3. kočovné Arabi či Beduiny, již jediní mohou býti považováni za čistokrevné Arabi; tito bydlí pod stany táhnouce s místa na místo, do Jerusalema přicházejí prodávat výtěžek svých stád, jako felahové plodiny polní. Vládnoucí řečí jest arabština.

Náboženství má vliv i na život společenský a mravy obyvatelů jerusalemských; ty jsou namnoze stejny jak byly před dvěma, ano před čtyřmi tisíci lety za dob Abrahamových.

Náš český člověk by tam při delším pobytu pohřešoval spolkový život, hostince a pivo; dámy snad i divadla, koncerty a kávové společnosti.

(P. d.)

Obrázky z katolických misii.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XVI. Kobylky.

Velkou útrapou pro missie africké jsou kobylky. Přepadne-li tato havěť pole a sady, od missionářů v potu tváře založené a obdělávané, zničí za krátko celou úrodu a způsobuje missii ztráty ohromné. V roce minulém stihla tato pohroma mimo jiné i missii založenou ve východní Africe od Trapistů a člen tétoho řádu, bratr Dionýs píše o tom následovně:

»Loňského roku objevily se nešťastné kobylky opět. Některý den přiletěly v takovém množství, že až zastínily slunce. Běda polím a zahradám, kam se byly spustily. Za půl hodinky není tam po zeleni ani památky. Žravá, nikdy nenasytná havěť nešetří ničeho, ani rýže ani fazoli, ani kapusty, ani dyní; i tabák je jí vítanou lahůdkou.

Nárek obyvatelů tak těžce poškozených bývá ovšem veliký. Jednoho večera viděl jsem ženu, která kobylky od svého políčka odhánějíc, následovně k nim mluvila: »Klidte se odtud! Co budu jisti, když mně všechno sežerete? Táhněte odtud! Hle, slunce brzy zapadne

a vaše družky již dávno zaletěly do lesa, aby si odpočinuly, kdo vás ke mně poslal? Vy mně chcete sežrati mou kukurici? Naopak já vás všechny pochytám a sním. Ano kobylky budu jisti.«

Rozumí se, že ta žena také ze všech sil se přičinila, aby svou hrozbu ve skutek uvedla. V jisté doby pojídají zde kobylky všichni, mladí i staří. Děti je jednoduše napichují na dřívka, drží chvíli nad ohněm a jedí potom bez soli a omastku. Dospělí hledí si nejprve zaopatřit nějaký omastek a sůl a pekou je v hrnci, načež celá rodina si na nich pochutnává. Ptáme-li se jich, proč zvířat tak ošklivých požívají, dívají se na nás udiveně a praví: »Předně jíme je, poněvadž jsou dobré a za druhé, poněvadž nám všechno sežraly.«

Jednoho dne přišel ke mně mladý černoch a nabízel mi košík pečených kobylek ku koupi. Když jsem mu dal na srozuměnou, že kobylek nejím, pravil smutně se tváře: »Otče, kup je přec, jsou skutečně velmi dobré! A potom sežraly mi kukurici, kterou jsem si na-

sázel, abych si za ni pořídil kus látky na šaty. Čím se mám tedy odívat, když neutřím žádných peněz na látku.

Hoch vzbudil ve mně útrpnost. Nechal jsem mu jeho kobylky a daroval jsem mu kus látky na šaty. Kdo byl nyní šťastnějším nad něho? Měl nové šaty a košík plný kobylek k tomu. Nové šaty si hned oblékl a kobylky snědl do jedné. Dobré chutnání!

O loňské žni píše tentýž missionář: »Minulý rok byl velice mokrý. Některé plodiny se proto dobře vydařily, jiné nikoliv. Mimo obyčejnou zahradní zeleninu pěstujeme zde buďto pro sebe, neb pro školní děti: zemáky, kukuřici, ječmen a žito, sladké brambory, obyčejné brambory se dobře vydařily, za to špatná byla ženi na zemáky sladké. Co zbylo, sežrala divoká zvěř, která je vedle kobylek hlavní útrapou zdejší krajiny. Strava našich školních dětí bude proto letos velice skrovná. Kukuřice jsme letos nasázeli po pět mr, ale divocí kanci z ní více sklídili, nežli my. Byli bychom rádi nakoupili kukuřice v sousedství, ale zdejší černoši natírají sami, že nastane mezi nimi hladomor. Ječmen vydařil se celkem dobře, ale ptáci, kteří se ho loni ani nedotekli, nechali nám letos sotva polovici úrody. Nalíčili jsme sice na ně několikrát ptáčko lepu, ale bez úspěchu. Také oves vydařil se výborně, ale tiž ptáci nechali nám ho sotva na semeno. Čím máme nyní naše školní děti — jichž je nyní přes 70 — živiti? Domů je poslati nemůžeme, neboť ani jejich rodičové nemají z čeho žiti. Aby nouze byla ještě větší, lehne si černoch před svou chatrčou řekne lhostejně: »Jaká pomoc, je hladomor.« Bůh sám ví, jak letošní rok ještě skončí.«

K této zprávě připojuje bratr Dionýs ještě tuto poznámku:

»Nedávno byly nám poslány dva pěkné zvony, jichž dárkové žijí v krásném Rakousku. Na slavnost Všechných Svatých roku 1905, kdy zároveň 15 z našich školních dětí ponejprv přistoupilo ke stolu Páně, bylo jimi poprvé zvoněno. Naše děti se denně modlí za šlechetné dárce. Podobně došla nás nedávno bedna s rozličnými, užitečnými věcmi. I za ni vzdáváme všem, kdož na ni přispěli, vroucí díky. Avšak nejvíce povděční

jsme velkodušné dobroditelce, která naší missijní stanici darovala krásnou monstranci. Božský Spasitel ve svatostánku, jemužto její dar v první řadě náleží, odplatí jí stonásobně!«

XVII. Obrázek z missií mezi protestanty.

Smutné zkušenosti nabývají často katoličtí duchovní správce v krajinách většinou protestantských, že totiž díky vinou rodičův nezřídka umírají bez křtu svatého. Špatný příklad protestantů působí nakažlivě. Protestanté čekají se křtem často celé týhodny i měsíce. Nedávno udal se případ, že protestantskému faráři zemřelo beze křtu dítě 6 měsíců staré.

Nezřídka stává se dokonce, že dítě umírá beze křtu, protože rodičové nevědí, že v čas nouze každý člověk může křtiti. »Jednoho dne,« vypravuje katolický farář v krajině většinou protestantů obydlené, »přišel ke mně posel a pravil: »Pane faráři, přijďte rychle do Suhlu; bude třeba pokřtiti dvojčata, která jsou velmi slabá.« Z mé osady Celly do Suhlu je dobrá hodina, potřeboval jsem však sotva půl hodiny, abych tu cestu vykonal, neboť byl jsem si vědom, že na mém spěchu možná věčně spasení dvou dětí závisí. Spocen došel jsem na místo. Bylo částečně pozdě, neboť jedno dítě před půl hodinou zemřelo. Druhé žilo po křtu sv. sotva pět minut. Právil jsem rodičům: »Proč pak jste nechali dítě umřít bez křtu svatého?« »Sotva se děti narodily poslali jsme pro Vás a Vy jste také ihned přišel. Učinili jsme tedy, co jsme mohli.« »Nikoliv, neučinili jste, vy jste měli dáti děti pokřtiti od sousedky, pani Möllerové, která byla doma.« »Jak to,« minil muž, »ona přece nemůže křtiti, to může jenom farář.« »V nouzi může každý člověk platně křtiti,« pravil jsem, »tomu jste se přece učili ve škole. — »Ach, pane faráři, my jsme mnoho do školy nechodili. V našem domově děti chudých lidí málo školu navštěvovaly.« »Neslyšeli jste nikdy tedy, že v nouzi každý člověk křest svatý platně uděliti může?« »Ne, nikoliv, nikdy jsme to neslyšeli, dnes to slyšíme ponejprv.«

Šťastná zajisté země, kde povinnost školní je zákonem přikázána a kde děti

mají příležitost důkladně svatému náboženství se naučiti.

Jindy vrazily dvě ženy, držíce v rukou tlustý balík, do mé světnice a křičely: »Pane faráři, honem, pokřtíte toto dítě, neboť umírá!« »A kde je máte?« ptám se. »Zde v podušce.« »Vyndejte je ven, vždyť se zadusí!« Když byly hlavičku odhalily, křičelo tak hlasitě a ohlíželo se tak čile, že jsem je mohl pohodlně a klidně pokřtiti. Žije zajisté posud.

Po křtu svatém tázal jsem se žen: »Proč pak jste dítě nepokřtily, když jste je pokládali za nemocné?« »A mohly jsme?« tázali se udiveně. »Ovšem, a vy to nevíte?« »Nikoli, to jsme nevěděly.«

Jindy zase přesvědčil jsem se, že od domácích byl dítě křest sv. z nouze udělen, ale patrně nesprávně. Tu a tam nebylo použito ani vody, nýbrž byl dítě udělán na čele kříž a při tom se řeklo: »Já tě křtím atd.,« anebo místo vody užíváno čaje. Jakás žena pokřtila dítě svěcenou vodou a řekla při tom: »Já tě křtím ve jménu Krista Pána.« A opět jiná žena pokřtila nemluvně slinou, naslinivši jeho čelo.

Člověk by nevěřil, že jsou takové případy nevědomosti možny. Nicméně jsem jist, že skoro každý duchovní správce v krajinách smíšených a možná i jinde podobně měl případy. Co zde činiti? Já sám při křestanském cvičení dospělým i dětem ukazuji, jak se křtí. Zda to vždy pomůže? Při každé příležitosti napomínám věřící, aby své děti dávali pokřtiti zavčas, nejlépe v týž den, kdy se narodily. Taková útlá stvoření jsou vždy v nebezpečení předčasné smrti. Příčiny, proč se se křtem odkládá, jsou obyčejně malicherny.

Ostatně v protestantských krajinách je třeba katolické děti nejen křtiti, ale i v katolickém náboženství vychovávat. Na to je zase třeba katolických škol, kostelů, učitelů a kněží. Tisíce katolických dětí propadá protestantismu, ježto zmíněných činitelů se nedostává. A nedostává se, poněvadž přemnozí katolíci o spolku svatého Bonifáce vůbec nevědí, anebo vědouce o něm, ho nepodporují, ač by mohli.«

XVIII. Obrázek z Bosny.

Bylo překrásné počasí podzimní — píše jistý missionář bosenský — jeden den krásnější než druhý a „nebe jako rybí oko“, jak říkají Bosňáci. Neodolatelná touha táhla mne vši mocí k malému kostelíčku Srdce Ježíšova v Pečině, a já chtěj nechtěj odhodlal jsem se navštívit zase jednou milého Spasitele v jeho tamější chudické samotě. Bylo mi, jakoby mně sám božský Spasitel byl poslal pozvání a vydal jsem se tedy na cestu. Objednal jsem dva koně a časně z rána vyšul jsem se ještě s jedním druhem do sedla. Ranní mlha ležela ještě v údolí, ale brzy jsme se z ní vynořili. Pod námi vlnilo se pak mlhavé moře, z něhož okolní vrchy jako ostrovy vyčnívaly. Když se pak mlha docela rozptýlila, ležela podzimní krajina v plné své kráse před námi. Překrásné vyhlídky naskytovaly se zrakům našim, ale naše koně stoupali těžce po úzké stezce nahoru. Konečně přijal nás bosenský vysoký les do svého stinného podloubí, ale stoupali jsme ještě asi dvě hodiny, než jsme dojeli vrcholu.

Konečně stojíme nahoře. Vrch se jmenuje „Mravinjac“ — mravenčí kopec, a je to skutečně obrovské mraveniště. Vstoupíme na mýtinu a odtud viděti daleko k jihu. Dole na úpatí leží Pečina, náš cíl. Kdo by to nevěděl, ani by tomu nevěřil, že tak hluboko musíme sestupovati. Seseďáme s koní a vedeme je za úzdu ubírajíce se po křivolakých cestíčkách dolů. Již jsme zcela na blízku, již vidíme chalupy, ale předmětu své touhy, kostelíčka Srdce Ježíšova ještě nevidíme. Konečně za posledním záhybem cesty ukazuje se i on zrakům našim, ale o běda! Ačkoli bělouňky kostelíček na nás přivětivě hledí, něco mu přece schází — nemá ještě vížky. Až po střechu kostelní je už sice postavena, ale pro chudobu zdejších obyvatelů nemohla býti dokončena. Tak zde stojí kostelíček bez vížky jako žebráček bez čepice, a to nikoliv několik neděl nebo měsíců, nýbrž již dvanácte let!

Hlasitě »Hvaljen Isus« (Pochválen buď Ježíš Kristus) znělo z každé chatrče, když jsme kráčeli osadou a podle domáckého mravu byli jsme všude tázáni, jsme-li unaveni. Záhy shromáždilo se u

kostelička několik bosenských sedláků a pomáhali nám obdivovati se kousku věže, který byli od posledního našeho pobytu zdejšího přistavěli. »Velmi pěkná to věž,« chválíme, »pevná a z tvrdého tufu, a jak pak teprv, až bude celá!« »Ano,« vece jeden z Bosňanů, »a základy její jsou tak hluboko, jako je římsa její vysoko.« »Ovšem, důkladného základu je zapotřebí, má-li věž býti vysoká; jak vysoko budete ještě stavěti?« »Jako od zdola k římsce, tak asi 5—6 metrů.« »A nemůžete nyní něco peněz sehnati? Vždyť je podzim.« »O, pane, letoš rok nás nechal na holičkách, byltě příliš vlhký a studený. Neviděl jste našeho prosa? Je černé a vypadá jako spálené. Nyní (ku konci září) začínou teprv žně. Také ječmen nic nevydává, mnoho kladů je prázdných, stébla jsou tmavá, vždyť teprv nedávno naň sněžilo.« Viděli jsme skutečně, že snopy, které ženy právě vázali, byly načernalé. »Zde je ovšem dobrá rada drahá,« pravím, »máme tedy zase čekati? Avšak nemohli byste aspoň něco dáti pro váš kostelíček?« »Hned bych dal zlatku, kdybych ji měl,« pravil jeden. »Později však, až něco odprodám, dám milerád svůj příspěvek.«

Zatím dostavilo se poledne. Jeden ze sedláků zazvonil kravským zvonom »Anděl Páně«. Bosňané sundali turban s hlavy a modlili se. »Nebylo by lépe,«

pokračoval jsem potom v rozmluvě, »kdybyste sebrali almužnu na zvon Srdce Páně? Budete-li mít zvon, nedá vám to pokoje, dokud i věže mítí nebudete.« »Ach, milý pane, nejprve chlév a potom krávu.« »Dobrá, doporučím vaši záležitost dobrým lidem. Snad se najde nějaká šlechtná duše. Dobří lidé vám pomohli postaviti kostelíček a pomohou zajisté postaviti i věž. Vám však bude poříditi aspoň a svěsti stavivo, bezplatně pracovati a podle slabých sil vašich i penězi přispívati.« »Ze srdce rádi tak učiníme,« vděčně odpověděli osadníci.

Teprve nyní vstoupili jsme do svatyně. Vypadá to tam sice chudobně, ale všecko je čisté a to činí dobrý dojem. Stěny jsou holé. S hlavního oltáře hledí na nás božský Spasitel s neuměleckého obrazu oltářního pěkně přivítivě a ukazuje nám své plápolající srdce, jakoby chtěl říci, že je mu blaze mezi těmi chudobnými lidmi, jako kdysi mezi pastýři v Betlémě. Dlouho klečeli jsme v této tiché svatyni nejsvětějšího Srdce, kde nic není slyšeti kromě šumícího vedle potůčka, dlouho modlili jsme se za naše potřeby a nezapomněli jsme ani šlechtných dobrodinců, za jejichž pomoci a příspěví zde v daleké Bosně tak zajímavý kostelíček Srdce Páně byl postaven. Avšak věž ještě schází.

Děkuvzdání božskému Srdci Páně.

Ze západních Čech. Jak slíbeno bylo, vzdávám tímto božskému Srdci Páně za milostivé vyslyšení našich prosb — za šťastné odvrácení hroziící soudní pře — nejvroucnější díky. F. H.

Od Uher. Hradiště. Díky vroucné buďtež vzdány božskému Srdci Páně za vítězství pravdy v soudní při. Th. S.

Z Prahy. Plním tímto slib svůj a díky vzdávám nejsv. Srdci Páně a nejbl. Panně Marii za rychlou pomoc v nesnázích a pochybnostech svých. Terciálka.

Z farnosti Štábovské. Díky vzdávám nejsv. Srdci Páně, blah. Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu za vyslyšení prosby v důležitých záležitostech. F. S.

Z Prahy. Nejsv. Srdci Páně budiž chvála a dík nejvroucnější, že jistá chovanka s dobrým prospěchem odbyla zkoušku dospělosti na přímluvu svatého Antonína a sv. andělů strážných. Slíbily jsme uveřejnění a almužnu na chléb sv. Antonína. Veliký jest Bůh ve svatých svých. M. M. A.

Různé zprávy.

Terciářské »Kneippianum« na Moravci (Morava). S povolením nejdůst. bisk. konsistoře a vysokého c. k. místodržitelství v Brně a pod dozorem c. k. místodržitelského inženýra p. Vladimíra Fišera z Brna staví právě společnost professních sester III. řádu sv. Františka na Moravci velmi prospěšný ústav »Kneippianum«. Co to bude? Budou to:

1. Lázně dle osvědčené metody † Msgra. Sebestiana Kneippa, bývalého faráře wörishofenského v Bavorsích, které i každému chudému přístupny se stanou, protože budou laciné a pak proto, že lázeňský lékař 4 půldny týhodne bezplatně ordinovati bude. Činnost lázeňskou hodláme započítí 15. května 1907, s počátku jen v jednom křídle. Zpropitné bude zrušeno. Lázní možno bude používatí po celý rok, budou studené i teplé, pro každé pohlaví zvlášť a velmi pohodlně oddělené. Wörishofeny leží 629 m nad hladinou mořskou, Moravec 571 m. Každý nemocný bez rozdílu náboženství a národnosti může se k nám s důvěrou obrátiti.

2. Bude to mateřinec a český klášter nové kongregace sester III. řádu svatého Františka pod ochranou archanděla Rafaela, či krátce »Rafaelek«, jichžto stejnokroj bude barvy hnědé, pokrývka hlavy úplně bílá, na prsou svatý kříž, okolo beder bílé cingulum na povrchu řeholního roucha a 5desátkový růženec visící po boku. Tak usneseno v protokolu 6. ledna 1906 a nastávající »Rafaelky« zvolily si již i prozatímní představenou. Celý ústav a pozemek přes 12 mír bude gruntovního majetkem těchto sester. Klášter bude český a společně modlitby též české. Sestry se však přičiní, aby dle možnosti i druhému zemskému jazyku se přiučily. Jelikož je to ústav léčebný, nebudou Rafaelky nikdy (pouze pro nemoc) propuštěny.

3. Bude to pensionát starších sester III. řádu sv. Františka, které jeptiskami

státí se nemohly, které si však přejí svá zbývající léta v tichosti a ukrytosti a pokud možná též ve službě nemocných z lásky k Bohu podobně jako »Rafaelky« ztráviti a podobně jako ony na smrt a věčnost klidně se připravovati. K nim se přidružití mohou i jiné starší dámy. Mnohé z nich velice po něčem podobném touží; jmenovitě si přejí býti na Moravci, kde tak zdrávo a tak krásno jest a kde nyní jako pensistky i lázní bezplatně a i lázeňského ošetřování používatí mohou.

4. V domě bude větší kaple s nejsvětější Svátostí, a bude i o to postaráno, aby denně aspoň jedna mše svatá v ústavu sloužena byla. Časem bude míti ústav i svého vlastního domácího kněze.

Protektorem domu bude vysokorodý pán baron Gabriel z Gudenusů na Moravci. Nížepsaný je splnomocněn dle protokolů ze dne 24. března 1905 a 6. ledna 1906 stavbu provéstí a vše zaříditi, čeho k tomu účelu třeba; v případě jeho úmrtí provedou to za pomoci jednoho kněze z okolí a jmenovaného pana barona Gabriela z Gudenusů známý otec terciářů vldp. P. Jan Hejtánek, bisk. vikář v Ném. Bělé a dp. František Žundálek, zdejší krajan, redaktor a katecheta v Praze.

Peníze od sester na stavbu poskytnuté připadnou jen tenkrátě ústavu majetkem, když v ústavu jako »Rafaelky« až do smrti žily; jinak zůstanou jejich soukromým jménem a vyplatí se každé sestře bez úroků v případě, že by ústav opustila.

Veškeré volné jmění pak sestrám »Rafaelkám« společné, kdyby snad měla kongregace se někdy zrušiti neb rozpadnouti, případně po uhrazení všech povinných požadavků vůbec, jakož i všech nároků jednotlivých sester »Rafaelkek« zvlášť, nejdůstojnějšímu biskupu brněnskému, který ho dle vlastního dobrozdání použije k dobročinným účelům.

Dále je protokolárně ustanoveno, aby v případě buď dobrovolného neb nuceného prodeje ústavu, ukončeného neb neukončeného, ústav ten prodán byl opět jen některé církevní kongregaci katolické, a aby ta ho co nejvíce možná dle úmyslů »Rafaelek« dále vedla a spravovala; v případě, že by žádná taková společnost »Kneippianum« zakoupiti nechtěla, jest ustanoveno, že pak ústav může býti prodán jenom některé jiné osobě katolické.

Tu máte, milí terciáři, krátce vyličenou věc, o čeho vám okamžitě v tom ohledu věděti třeba. Kdo by si přál věděti víc, nechť si zajede na Moravec, kamž dojíždí třikrát denně pošta, kde je telegraf a nyní právě i telefon se zřizuje. Kdo chce jeti po železnici, nejlépe učiní, vyjede-li z Brna o 12. hod. v poledne s tišnovským vlakem až do Rožné, odtud poštou na Moravec, kam o 3/5 dorazí.

Z Velké Meziříče sem dojíždí pošta o 11. hod. dopoledne a jede nazpět o 1/4 odpoledne. Z Nového Města sem dojíždí pošta o 3 hodinách odpoledne. Do Rožné jezdí z Moravce o 1/10 hod. dopol. Až se prodlouží dráha vedoucí do Velké Býteše a Křižanova, oč se právě jedná, bude míti Moravec železniční stanici.

Kdyby tento podnik terciářský nesliboval nevýslovně mnoho výhod pro tělo i duši, čas i věčnost, a kdyby sliboval pouze výhody světské, hmotné: věrte mi, že bych ani stěblem nehnul. Ústav náš, jakoby s nebe daný, bude v každém ohledu dobrodiním velikým; zvláště ubohým nemocným všeho druhu dostane se v domě právě křesťanské lásky vzorné obětavých, přičinlivých a veselých samaritánek, které snad mnohem lépe se věnovati budou nemocným, než vlastní matka.

Bratři, sestry! Kdo z vás má v srdci trochu šlechtnosti, prosím, podporujte nás: okamžitě buď peněžitými půjčkami na 4%, neb peněžitými dary, později prádlem, peřinami, plátnem, šatstvem, náradím, knihami a všude všim, co se dá sehnati. Co světská nevěsta přináší světskému ženichu, to přines zvláště ty, šlechtná panno terciářko, obětuj Ježíši Kristu a staň se jeho nevěstou

»Rafaelkou«. Která asi na tom bude lépe, světská nevěsta, nebo ty zde a pak na věčnosti? Obojích je třeba, obojích si přeje Kristus Pán a jeho svatá církev; avšak toliko ty nejschetrnější, nejobětavější a nejtrpělivější si volí za nevěsty. Svět ovšem nechápe, co je duch a počítá jen s hmotou a váží si jen hmoty, ač v ní právě spokojenosti dosud nikdy nenalezl ani nenalézá. Co tomu však říkáš ty, zkušená sestro terciářko, sv. Duchem osvícená, láskou Kristovou zanícená? Porad se s Bohem, pomni na smrt, na soud, na nebe, ale také na peklo; pak učin, k čemu tě Duch sv. nabádá, a neotálej! Co můžeš pořídit dnes, neodkládej na zítra, zitřejší den je nejistý.

Veledůstojné duchovenstvo, ctihodné otce ředitele III. řádu svatého Františka však zvláště prosíme, aby na tento ústav upozornili a dle možnosti jej též laskavě podporovati ráčili. Stavíme ústav v šlechtném zámyslu, jak Pán Bůh ví a jen v šlechtném úmyslu dle příkladu Ježíše Krista a našeho sv. Otce Františka »Rafaelky« v něm i žítí chtějí. Tak bude i Bůh vždy s námi a jeho svaté požehnání, tak se podnik vydaří a nevýslovně mnoho dobrého působiti bude.

Jménem stavební společnosti ústavu »Kneippianum« na Moravě:

P. Kašpar Dunda,

farář moravecký,
ředitel III. řádu sv. Františka,
spolnomocný stavby podnikatel.

Mariánská kongregace v Sarajevě.

V Sarajevě zdárně působí Mariánská kongregace mužů a žen, která se skládá ze tří částí. Prvá k počtě svaté Cecilie pěstuje horlivě církevní zpěv, druhá k počtě sv. Františka Borgiáše uctívá nejsvětější Svátost oltářní, třetí k počtě svatého Františka Saleského rozšiřuje co nejúčinněji katolické knihy a časopisy.

Řád kapucínský. Nyní je rozdělen řád kapucínský na 55 provincií s 713 kláštery a 9970 členy, z nichž je 4848 kněží, 1938 kleriků a 3184 bratří. V cizích zemích působí z nich jako misijnáři 834 členů, a sice 586 kněží a 248 bratří. Tito misijnáři jsou rozděleni v 35 misijních okresech, z nichž 6 je v Evropě, 10 v Asii, 3 v Africe, 13 v Americe a 3 v Australii.

Nouze o katechety v Mnichově. Letos mají v Mnichově 51.758 katolických dětí v národních školách; tříd je 1058 a hodin týdních 2116. Náboženství vyučuje 79 kněží z duchovní správy a 51 beneficiantů z ochoty. Vzdor tomu, ač všichni přetíženi jsou prací, vyučují svěťští učitelé ve 367 třídách náboženství.

Dobročinnost svatého Otce. Papež Pius X. daroval chudým v okolí Neapole, kteří byli postiženi hrozným výbuchem Vesuvu 10.000 korun a vyslovil jim svou velikou lítost, že mu nedovolují špatné poměry hospodářské, aby jim mohl dát více, jak by si přál.

Volba stavu a životního povolání.

(Hlavní úmysl.)

Hospodář najímá dělníky na pole své nebo na vinici svou a slibuje jim mzdu a vyplácí jim jak jeden každý pracoval. Podobně najímá i Otec nebeský všechny lidi ke službě své, by jim na konci života dal zaslouženou mzdu, odplatu v království nebeském. Vlastně všichni máme sloužiti Pánu Bohu, všichni jsme povolány dělníky na vinici Páně, a přece ne všichni jsou stejnými dělníky a neslouží tímž způsobem Pánu Bohu. Jinak slouží Bohu kněz, jinak člověk světský; jinak sestra v klášteře, jinak dívka ve službě; jinak úředník, jinak obyčejný dělník. Jestli však každý z nich koná své povinnosti a práce svědomitě a z lásky k Bohu, každý tím slouží Pánu Bohu, každý z nich dostane odplatu věčnou. Záleží mnoho na tom, jaký si kdo stav vyvolí. Co vlastně rozumíme stavem? Stav znamená stávající, trvalý poměr, v němž jednotlivec vůči společnosti lidské se nalézá. Takový stav, nebo poměr musí si každý člověk zvolit, něčím totiž musí býti, aby byl užitečným členem společnosti lidské a nebyl snad jen člověkem zahalejícím.

Vyjde jinoch ze školy a rozmyslí se čím bude, k čemu má chuť a povolání; totéž myslí s ním i rodiče jeho; přemyslí, až konečně se na něčem pevném ustanoví a jinoch se věnuje vytknutému povolání. Dívka nemohouc býti doma, přemyslí, jaký úkol by měla převzít, aby jednou se poctivě živiti mohla. Rozhodne se pro práci rukodělnou, nebo pro službu, až by jednou vstoupila ve stav manželský. Studující dokonav přípravná svá studia, přemyslí jakou by měl nastoupiti dráhu, má-li se věnovati stavu duchovnímu nebo světskému, povolání úřednímu nebo řemeslu, průmyslu, obchodu a jiným povoláním. Volba stavu má býti vždycky svobodná a dobrovolná. Jak mnozí s donucením věnují se některému stavu nebo povolání, které se jim nelíbí a pak jsou nespokojeni! Dobře jest prositi Pána Boha o radu a dobré vnuknutí, abychom zvolili tu dráhu, kterou nám sám Bůh ustanovil, abychom věnovali se tomu stavu, v němž bychom opravdu šťastni byli a což hlavního jest, spasení duše své dosáhli.

Kéž by každý poslechl hlasu Božího, mluvícího k nám skrze svědomí, skrze vnukání Ducha svatého, skrze rodiče a dobré přátele. Pán Bůh člověka vede mnohdy divnými cestami, až jej přivede k cíli, kde jej chce mít, aby působil. Tak volá mnohdy hlas Boží: Tebe jsem ustanovil, bys stal se zbožným otcem v tichém statku rolnickém, tebe zase chudou matkou s duchem obětavosti Ježíše Krista. Tebe jsem vyvolil na světě k životu panenskému, bys mnohým dobře činila; ty máš v tiché samotě kláštera se modliti a pokání činiti; tebe jsem určil milosrdnou sestrou, bys shromáždžovala mezi pohany opuštěné děti, o ně pečovala v sirotčincích a je ve škole pro nebe odchovala. Tebe zase povolal Pán ku kněžství, bys v prosté osadě vedl dobré lidi vzhůru cestou k nebesům; tebe opět

vyvolil jsem za vojevůdce, tebe obhájce spravedlnosti a utiskovaných. Všem pak řekl Pán: Jděte i vy na vinici mou a já dám vám, co bude spravedlivé.

Ze všech povolání jest a zůstane vždy nejkrásnější: Bohu sloužiti, neboť Bohu sloužiti je tolik jako panovati. A kdo hledá povolání své v bohatství, ve slávě, v počtech a jiných takových věcech bude jistě sklaman. Či co prospěje člověku, byť celý svět získal a na duši své škodu trpěl? A přece velmi četní lidé dají se svéstí převráceným rozumem a zkaženou vůlí svou a minou se tak s pravým svým povoláním.

Kdo jste snad tak nešťastní, a zle jste sobě volili v povolání životním, neste své neštěstí s duchem kajícím a litostivým a dojdete milosti a slitování a zachráníte duši svou. K tomuto neštěstí jste nebyli Bohem povoláni, vy sami jste se v ně uvrhli, snad i vzdor výstrahám rodičů, přátel a duchovních rádců. Nyní snášejte své neštěstí s trpělivostí, s lítostí nad poblouzením svým a prostě o milost a sílu s hůry a spolu i o polehčení stavu svého.

Kdo jste tak šťastní a dobře jste volili stav svůj, blaze vám, neboť ve svědomitém plnění povinnosti svého stavu, ve snášení břemene i horka dne můžete sobě nebe zasloužit. Vám řekne jednou nebeský hospodář: »Ejhle, služebníče dobrý a věrný, že jsi nad málem byl věrným, nad mnohem tě ustanovím, vejdi v radost Pána svého.«

Proto chcete-li šťastně voliti stav svůj, rcete s klidem duševním: »Mluv, Pane, neb slyší sluha tvůj!« Pane, co chceš, abych činil? A zůstanu-li při tom i chudým, či bohatým, bude-li můj život namáhavý či pohodlný, můj stav vážený nebo opovrhovaný, budou-li radosti nebo strádání mým údělem, na tom mi nic nezáleží, jen zjev mi Pane vůli svou, bych ji vezdy plnil a nebe si zasloužil. Proto modlete se horlivě před volbou svého stavu. Modlete se za osvícení, by mlhy se rozptýlily a cesta životní se vám jasně zjevila. Modlete se, neboť Bůh neodpírá dobrého ducha těm, kteří zaň prosí.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za šťastnou volbu stavu a povolání životního a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hešlo apoštolské: Voliti stav jen vzhledem k Bohu a spasení duše.

Úmysl v srpnu: Rozšíření víry.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V červenci modleme se o šťastnou volbu stavu.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. N	<i>Neděle IV. po sv. Duchu. Předrahé krve Páně.</i> — Úcta nejsv. Svátosti olt.	
2. P.	Odvracení zlého. Požehnání katol. podniku. Přemáhání zlosti a nenávisť.	
3. Ů.	<i>Navštívení Panny Marie.</i> — Křesťanská láska k bližnímu. Navštěvování nemocných. Družiny mariánské. Duše v očistci. Dar zdraví očí. † rodiče.	
4. St.	<i>Sv. Phokas, m. (303).</i> — Vyznání víry. Zabránění pohoršení. Nemocný kněz. Napravení mládeže. Křesťanské školy. Šťastný výsledek voleb.	
5. Č.	<i>Sv. Prokopa, opata (1053).</i> — Dar pobožnosti. Pohrdání světem a jeho radostmi. Přemáhání zlého. Řeholný dům. Úcta sv. Patronů. † matka.	
6. P.	<i>Sv. Cyrilla a Methoda, ap. slov. (869 a 885).</i> — Apoštolát sv. Cyr. a Meth. Sjednocení slov. národů v církvi katolické. Hrob sv. Methoda.	
7. S.	<i>Sv. Bohumila, kn. m. (1070).</i> — Obrácení Anglie na víru katolickou. Bohoslovné ústavy. Zvelebení Velehradu. Napravení opileců. Přemáhání pokušení.	
8. N.	<i>Sv. Vilibalda, bisk. (786).</i> — Řád sv. Benedikta. Za jednotu a svornost. Velepastyřové naši. Dar sebezapření. Duše v očistci. Sv. Otec Pius X.	
9. P.	<i>Neděle V. po sv. Duchu. Sv. Alžběty, kral. portug. (1336).</i> — Štědrost k chudým. Obrácení nevěrců. Křesťanské rodiny. Zbožné vychování dítek.	
10. Ů.	<i>Sv. mučedniku Gorkumských (1572).</i> — Statečné hájení víry. Missie mezi pohany. Pronásledování katolíci. Napravení zlých poměrů. Umirající.	
11. St.	<i>Sv. sedmero bratři, muž. (150).</i> — Dar trpělivosti. Apoštolát slova. Horlivost u vyznání víry. Přemáhání lhostejnosti a lenosti. Nemocní.	
12. Č.	<i>Sv. Antonia M. Zakaria, vyzn.</i> — Horlivost pro spásu duší. Bratrstvo nejsv. Svátosti oltářní. Horliví kněží. Spolek sv. děstství Páně. Nemocní.	
13. P.	<i>Sv. Jana Qualb., op. (1073).</i> — Láska k nepřatelům. Dar snášenlivosti. Pokoj a mír v zemích našich. Vítězství pravdy nade lží. Za svornost.	
14. S.	<i>Sv. Markéty, p. a m. (260).</i> — Časté svaté přijímání. Za ochranu Boží. Jednoty panen. Pokoření nepřátel církve. Šťastný průběh voleb. † otec.	
15. N.	<i>Sv. Bonaventury, reh. a uč. círk. (1274).</i> — Láska k Ukřižovanému. Čekatelé kněžství. Katol. tisk. Smíření manželů. Obec. Katol. jednoty.	
16. P.	<i>Neděle VI. po sv. Duchu. Sv. Jindřicha císař. (1024).</i> — Císař a král nás. Dar svornosti v rodinách. Odvrácení různic. Nemocní a umírající.	
17. Ů.	<i>Panny Marie Karmelské.</i> — Bratrstvo svatého škapuliře. Duše v očistci. Zdar slavnosti. Věrné plnění povinností. Ochrana mládeže. Rodina.	
18. S.	<i>Sv. Aleše, zebr. (417).</i> — Trpělivost v chudobě. Dobročinné ústavy. Dar štědrosti. Laskavá péče o chudé. Obrácení hříšníků. Horlivost v dobrém.	
19. Č.	<i>Sv. Kamila, zakl. ř. (1614).</i> — Ošetřovatelé nemocných. Pokoj a mír v zemích našich. Náležitě svěcentí dnů Páně. Obnova společnosti lidské.	
20. P.	<i>Sv. Vincence Paul., zakl. ř. (1660).</i> — Ochrana mládeže. Spolky svatého Vincence. Odstranění pohoršení. Přemáhání zlých náruživostí. † rodiče.	
21. S.	<i>Sv. Jarolima Aemil. (1537).</i> — Sv. Otec Pius X. Pokoření nepřátel Božích. Přemáhání zlosti a hněvu. Za útěchu zarmouceným. Zachování postu.	
22. N.	<i>Sv. Praxedy, p. (164).</i> — Buďme milosrdní. Láska k nevinnosti. Zachránění úrody. Obrácení zatvrzelých hříšníků. Rodina. Duše v očistci.	
23. P.	<i>Neděle VII. po sv. Duchu. Sv. Maří Magd., kajic. (73).</i> — Dar pravé kajcnosti. Uzdravení očí. Pokoření nepřátel. Obrácení zatvrzelých hříšníků.	
	<i>Sv. Apollináře, bisk. m. (81).</i> — Velepastyřové naši. Setrvání v dobrém. Studující. Služebné v městech. Nádražní missie. Svornost. Nepřátelé.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. Ů.	Sv. Kristíny, p. m. (300). — Vítězství spravedlnosti. Za odevzdání se do vůle Boží. Dar poznání duše. Duše v očistci. † kněží. Ženské řehole.	
25. St.	Sv. Jakuba, apošt. P. (44). — Láska k nepřítelům. Zdar katol. podniků. Novosvětcenci. Pomoc zbožnému muži. Řády ve vlasti naší. Studující.	
26. Č	Sv. Anny, matky P. Marie. — Úcta sv. Anny. Utíšení rozbrojů. Bázeň Boží v rodinách. Křesť. vychování dítek. Duše v očistci. Za mládež.	
27. P.	Sv. Pantaleona, lék. m. (305). — Vyléčení ran duše. Křesťanství lékaři. Náprava pobloudilců. Přemáhání pokušení. Křesť. dělnictvo. Za lásku.	
28. S.	Sv. Nazaria, Alsa a spolumuč. (56). — Za ducha obětavosti. Trpělivost nemocným. Slepec a jeho rodina. Síla v povolání. † kněz. Dar zdraví.	
29. N.	Neděle VIII. po sv. Duchu. Sv. Marty, p. (84). — Péče o domácí. Dar pravé zbožnosti. Zamezení hříchů. Zachování víry a mravnosti. † otec.	
30. P.	Sv. Abdona a Senen., muč. (250). — Vítězství svatě církve katolické. Zdar pouti velehradské. Dar lásky Boží. Dva bloudící bratři. † matka.	
31. Ů.	Sv. Ignáce z Loyoly, zakl. ř. (1556). — Horlivost pro čest a slávu Boží. Apoštolát sv. Cyr. a Meth. Tovaryšstvo Ježíšovo. † údové katol. bratřev.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dospěje-li mladík nebo dívka do jistých let, přemýšlejí o stavu, jaký by si měli vyvolit, v němž by šťastni byli. Zle se táže, kdo hledá v budoucím svém stavu jen bohatství, jen radovánky a podobné věci. Neňaje-li, co hledal, jest člověk nešťastným. Stav či povolání jsou úlohy životní, jichž plněním máme Bohu sloužiti a tak duši svou pro věčnost zachovati. Bohu sloužiti můžeme v každém stavu a hledáme-li Pána Boha, nalezneme jej a v něm nalezneme všechno štěstí, všechnu spokojenost a spasení duše své. Proto při volbě stavu nebo povolání životního máme zkoumati sami sebe, tázati se bohobojných rádců a prosit Pána Boha samého, aby řídil kroky naše a vedl nás do toho stavu, v němž nás chce mít. Podrobme vůli svou vůli Boží!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsi. Srdcem svým Bohu chválu jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymáhaje(ce), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za šťastnou volbu stavu a povolání životního a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Hešlo apoštolské: Voliti stav jen vzhledem k Bohu a spasení duše.

Úmysl v srpnu: Rozšíření víry.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XL.

Vychází
počátkem každého měsíce.

SRPEN 1906.

Jak milé je Srdci Ježíšovu srdce tiché! Ježíš miluje srdce plné tichosti, která umí hanu a potupu trpělivě snášeti. (Sv. Alfons.)
Srdce Páně je ti blíže v utrpení nežli ve štěstí. (Bl. Markéta.)

Božskému Srdci Páně.

Věnuje nehodný ctitel.

IX. Ó smiluj se, Srdce Páně.

Po marných světa radostech
tak mnozí se lidé ženou,
ale na radosti věčné
snad docela zapomenou.

Celým srdcem, celou duší
lnou mnozí k té hrudě zemské,
a toužit zapomínají
po blahé vlasti nebeské.

Srdce tak přemnohých lidí
lásce smyslné se koří,
k Bohu, a k věcem nebeským,
láskou ale nezahoří.

Láska smyslná ta bolí
Srdce Páně převelice,
kterou se v záhubu věčnou
vrhá lidí na tisíce.

Truchlí velmi Srdce Páně
nad lidskou zaslepeností,
že tonou v lásce smyslné
a v proudech světa marnosti.

Proudy smyslných rozkoší
co již lidí pohltily,
a o časné, věčné blaho
úplně je oloupily.

Mnozí jsou tak zaslepeni,
že nevidí propast děsnou,
ve víru těchto rozkoší,
v kterou snad již brzy klesnou.

Ó, smiluj se, Srdce Páně,
smiluj se nad lidmi všemi,
kteří v radostech smyslných
nebe hledají na zemi!

Osvět je, aby poznali
velkou zaslepenost svoji,
ať nepadnou v propast věčnou,
které na pokraji stojí.

Plamenem Švé lásky vřelé
roznět srdce jejich chladná,
ať je v moc svou neuchvátí
víc smyslná láska žádá.

Dej, ať lidé výhost dají
navždycky lásce smyslné,
v srdcích svých a láskou vzplanou
k Tobě, Srdce, láskyplné!

Ještě jednou vroucně prosím:
„Smiluj se, ó Srdce Páně,
nad lidmi pobloudilými,
dej jim dojít k nebes bráně!“

Svatý Dominik

a pobožnost svatého růžence.

e 12. století panovala v celé Evropě veliká zkáza mravů. Tažení křížácké do Svaté země, aby Turkům zase vyrvána byla, spojená s dlouhou přípravou válečnou doma a hrozným utrpením na cestách, zatlačila všechno snažení po duchovní práci a ušlechtilosti, neboť kde se ozývá řinčení zbraní, kde tisícové padají na bojištích, tam zajisté není místa pro klidnou výchovu duševní a vzdělání; život vojenský přináší s sebou již jakési sesurování mravů, což v tehdejších dobách jistě více se jevilo nežli dnes. A tu vyvolil si Bůh Dominika za nástroj, aby říši jeho, říši milosti, čistoty mravů podle víry zase oživil. Narodil se v Calaruegu, diecese osmenské ve Španělsku r. 1170 a obdržel při křtu svatém jméno Dominik, na počest sv. opata Dominika ze Silosu. Jistá zbožná žena uztěla na čele novorozeněťka zářící hvězdu, proto také vidíme na některých obrazech svatého Dominika s hvězdou na čele.

Když jednou jej malého hochu vedla matka do kostela benediktinů v Silosu, tu náhle zvolal kněz bohoslužbu konající, slova: »Ejhle reformátor (oprávce) církve.« Dominik měl velice zbožnou matku a příklad její působil i na chlapce blahodárně, tak že modlitba stala se jeho nejzamílovanějším zaměstnáním, největší radostí jeho bylo, mohl-li jíti do chrámu Páně. Často opustil v noci lůžko své a trval v kostele po několik hodin na modlitbách, spojuje je se skutky kajícími. Všichni, kdož jej znali, obdivovali se jeho mravnosti, horlivosti a vědomostem, poslušnosti a dětinné jeho pokorě. Uče se pilně na školách, přivedl to ve vědách tak daleko, že již jako mládeneček za nejlepšího studenta byl považován. Vědomosti nenabyl jenom učením se, nýbrž, jak sám říkal, více modlitbou. Boje se, aby ve víru světa nepřišel ve zkázu, žil v ústraní a držel tělo své ve přísné kázni. Vida nemravnost a zkázu lidstva, hleděl vlastními skutky kajícími Pánu Bohu zadost činiti. Umrtnování toto však způsobilo, že upadnuv v nemoc těžkou, stál na pokraji hrobu. Když již již ducha vypustiti měl, zjevil se mu sv. apoštol Jakub Větší a uzdravil jej, aby zase s novými silami se spásе duší věnovali mohl.

Od matky své, kterou v mládí svém ztratil, naučil se Dominik jak něžné úctě Mariánské tak lásce k bližnímu obětavé, kteréžto vlastnosti jej po celý život zdobily. Na kněžství jsa posvěcen, stal se Dominik záhy hledaným vůdcem duchovním pro moudrost svou a svatost života. Biskup jeho Diego ustanovil jej kanovníkem kapituly v Osmě, aby napravit příkladem a slovem svým ostatní kanovníky při chrámě biskupském. Příklad jeho na ně tak působil, že se obrátili a Dominika za svého představeného zvolili. Dominik však toužil i jiným duším prospívati, proto po pět let chodil po zemi jako missionář a kázáními svými, modlitbou a zejména velikou láskou obrátil mnoho hříšníků a zbloudilých přivedl zase do lůna pravé církve.

Když roku 1204 král Alfons IX. poslal biskupa Diega do Francie, aby tam na dvoře královském vyjednával o sňatek královského syna Ferdinanda

s princeznou Lurignanskou, vzal biskup Dominika s sebou. Na cestě přišli i do krajiny zvané Lanquedokské, kde tehdy bujelo kacířství Albigenkých. Zavrhli tito pobloudilci veškeru zevnější bohoslužbu, zavrhli i svaté svátosti, povrhli kněžstvem, popírali zmrtvýchvstání a očištěc a kázající vzpouru proti církvi, natropili v krajinách těch hrozných škod. Mor duševní rozšířil se jimi po celé jižní Francii. Svatý Bernard sám marně se namáhal, aby tuto zkázu odvrátil. Jeho výmluvnost ohnivá, jeho skutky zázračné nemohly přece tuto zatvzelenost hříšnou přemoci. Dominik vida zkázu tolika lidí, láskou jsa puzen, umínil si jim ku pomoci přispěti. I namáhal se seč byl, aby slovy laskavými, poučováním, modlitbou je na cestu dobrou uvedl. Ale přes to byly výsledky práce jeho nepatrné.

Leč Dominik neustával bojovati proti zuřivosti kacířů. A boj tento byl krutý. Kacíři pálili města i vesnice, drancovali jako nejhorší nepřátele, zabíjeli kněze, ničili kostely, trhali bohoslužebné roucha a znesvěcovali svaté nádoby. Vidouce horlivost Dominikovu proti nim, hleděli jej úkladně zavraždit, avšak Bůh chránil povždy věrného sluhu svého. Jednou se ho několik kacířů tázalo, co by dělal, kdyby vrahové naň doráželi? Odpověděl zcela klidně: »Děkoval bych Bohu a prosil jej, aby nechal krev mou po krůpějích téci a údy mé jeden po druhém fezati, aby mé mučednictví prodloužil a korunu mou okrášlil.« Odpověď tato hrdinská učinila na tazatele veliký dojem. Avšak ovoce nevyrovnalo se práci jeho, což působilo Dominikovi hroznou bolest. A tu obrací se k nejvyšší Panně Marii, modlí se k ní uslenýma očima a prosí ji, aby ona mocná ochránitelka církve s ním bojovala a jemu nějaký prostředek udala, kterým by mohl zachrániti duše nebohé.

A když tak jednou nejvroucněji Matku Boží vyzýval, objevila se mu a pravila, že pozdravení andělské jsouc počátkem vykoupení světa, bude také počátkem obrácení kacířů, že bude-li kázati o růženci, jenž obsahuje 150 Zdravasů, uzří, jakým zdarem užitečným práce jeho bude odměněna. A muž Boží poslechl. Zanechav hádek a výkladů učených, kterými hleděl posud kacíře obrátiti, jal se kázati především o ctnostech blah. Panny a Matky Boží Marie, o lásce její k lidem a učil jak lze Matičku Kristovu uctívati růžencem a jakých prospěchů z toho nabýti možno. A hle! Brzy ukázalo se, jak mocná a zázračná jest pobožnost tato. Maria Panna dodržela slib svůj a více nežli 100.000 kacířů se obrátilo, kteří života nepořádného se zrekli a dále se přičiňovali, aby pobožnost svatého růžence se rozšiřovala, tak že bratrstva se zřizovala, která za hlavní povinnost měla svatým růžencem Matku Páně oslavovati. A Bůh žehnal práci takové. Bratrstvo svatého růžence rozšířilo se brzy po celém křesťanstvu a nadáno bylo od papežů velikými milostmi a odpustky. Skrze svatý růženec ochráněno bylo křesťanství několikráte před porobou tureckou, tak r. 1571, kdy slabé vojsko křesťanské v námořní bitvě u Lepanta zvítězilo nad přesilou tureckou a roku 1683, kdy město Vídeň a s ním celé naše mocnářství osvobozeno bylo od obležení tureckých vojsk. Křesťané připisovali toto dobrodíní přimluvě Rodičky Boží, kterou horlivě svatým růžencem za pomoc vyzývali.

Svatý růženec jest až posud Marii Panně nejmilejší poctou, neboť opakuje se v něm tolikráte pozdravení andělské, které vyšlo od Boha a povýšilo Pannu Marii na nejvyšší stupeň důstojenství — mateřství Božího. Svatý růženec je také proto modlitbou velice účinnou, neboť povzbuzuje víru svatou, utvrzuje naději v pomoc Boží a milosrdenství a rozohňuje lásku k Ježíši Kristu rozjímáním svatého života jeho od začátku až do konce, který byl cele vyplněn skutky lásky a dobrovolnosti k nám hříšným lidem. Svatý růženec má proto také zaslíbení vyslyšení,

a je spolu mocnou zbraní proti pokušení ke zlému a nepřítelům spasení našeho, ďáblu, světu a vlastní pýše naší. Proto nabádá nás církev svatá, abychom častěji svatý růženec pobožně se modlili, tajemství jeho pozorně rozjímali a tak Rodičku Boží a skrze ni i Syna jejího co nejlépe uctivali a prosili.

K tomu cíli zvolila celý měsíc říjen, kdy denně po celé církvi sv. růženec se modlí. Na jaře věnován jest Marii Panně měsíc květen, jako kvítka probudilé přírody obětujeme jí pobožnost májovou, na podzim v říjnu, kdy ovoce a úroda zemská shromážděna jest do stodol, obětujeme jí ovoce duchovní úcty, zbožnosti a lásky — svatý růženec. A v dobách našich, kdy nevěra a bezbožnost čím dále tím více bují, zajisté potřebno jest, abychom uchopili se prostředku, který se osvědčil za dob sv. Dominika, pobožnosti sv. růžence, a uvidíme, že osvědčí se i nyní. Vždyť i za dob našich vše to zlé jest jenom ovocem pýchy lidské, která se staví proti Bohu a nad Boha. Zde nepomůže nic jiného nežli pokora křesťanská, a ta se zase probudí rozjímáním o pokoře Kristově a svaté jeho matky v modlitbě růžencové. Dostaví-li se pokora, pak uzná každý svou hříšnost a uteče se zbožnou modlitbou k tomu, od něhož jedině lze čekati odpuštění, ku Kristu Pánu, zbožnost se oživí, přijímání svatých svátostí bude častější, ctnosti křesťanské a bohumilé rozpučí se a celý život náš zase okřeje. O kéž bychom měli i nyní nějakého svatého Dominika, jenž by svatý růženec s takovou horlivostí, zbožností, pokorou a také, řekneme, pomocí Boží hlásal a učil jako on! Buďme každý sobě Dominikem a hleďme ne toliko slovy, nýbrž srdcem i rozumem modlívati se svatý růženec a nechati jej působiti na veškeré konání naše. Prospěch z toho největší budeme míti sami a Rodička Boží odplatí poctu, kterou jí tím prokážeme, stonásobně.

Vraťme se nyní zase ku sv. Dominiku. S modlitbou sv. růžence spojoval Dominik i učení sv. víře katolické u pobloudilých kacířů Albígenských. Když byl jednoho dne s jedním kacířem učenou hádku měl o Písmě svatém a protivníka svého tak potfel, že nemohl na vývody nic odpověděti, zvolali přítomní kacíři: »Ne slovo, ale skutek ať rozhodne. Knihy obou nechť se uvrhnou do ohně a či kniha neshoří, ten bude míti pravdu.« I stalo se. Kacíři vhodili do ohně spis o svém bludařství a sv. Dominik Písmo svaté. Spis kacířů hned byl ohněm stráven, Písmo svaté však zůstalo neporušené. I vhodili potom ještě dvakrát, třikrát svatou knihu do ohně, ale vždycky se jí plameny uhnuly. Tak potvrdil Bůh zázrakem učení Dominikovo. Co tak pracoval Dominik jako missionář na obrácení kacířů, získal několik druhů, kteří se u něho křesťanské dokonalosti učili a pod jeho vedením pracovali na spásu bližních chtěli. Dominik vida, jaké požehnání by z toho pro lidstvo vzešlo, kdyby takých horlivců více bylo, sepsal pro ně zvláštní řeholi, nařizuje světencům svým přísné krocení těla, mlčení, evangelickou chudobu, modlitbu a hlásání slova Božího, tak aby slovem i příkladem rozšiřovali království Boží na zemi. Biskupové krajiny té schválili úmysl Dominikův a papež Honorius III. potvrdil nový řád sv. Dominika r. 1216. Řád tento přijal název »řád kazatelský«. Dominik šel do chrámu sv. apoštolů Petra a Pavla, aby Pánu Bohu za tuto milost poděkoval. A tu se mu zjevíli oba sv. apoštolé a podávajíce mu jeden hůl, druhý knihu, pravili: »Jdi a kaž, neboť k tomuto úřadu vyvolil Tě Bůh.« Proto od té doby chodil Dominik obyčejně s hůl a knihou epistol sv. Pavla, jichž četbu svým podřízeným co nejvšeleji doporučel. První klášter nového řádu zřízen byl pécí biskupa Toulouského v městě Toulouse. Brzy potom rozesílal svatý zakladatel žáky své do Španěl, Portugal, Italie, Uher, Polska a Německa. Také ve vlastech našich byl řád kazatelský brzy uveden a došel veliké obliby.

V Prouille založil svatý Dominik také klášter pro sestry dominikánky a později pro lidi světské svůj »třetí řád«, který také u nás rozšířen jest. Vřelé přátelství choval svatý Dominik ku sv. Františkovi Serafinskému. Duše svaté se vždycky najdou a poznají a milují navzájem. Jednou potkal Dominik Františka v ulicích římských, i padl mu kolem krku a poceloval jej. Od té doby spojovalo oba svaté a horlivé muže přátelství nejněžnější až do smrti, které přeshlo i na oba jejich řády.

Horlivá missionářská činnost Dominikova a svatý jeho život potvrzeny a vyznamenány byly všemohoucím Bohem i zřejmými zázraky. Na modlitbu Dominikovu vzkřísil Pán několik mrtvých k životu. Roku 1218 na popeleční středu dlel Dominik s kardinálem Štěpánem v jistém klášteře. Tu obdržel kardinál zprávu, že synovec jeho Napoleon spadl s koně a hned mrtev zůstal. Strýc byl bolestí všecek zkrúšen. Tu dal Dominik mrtvolu přinést do kláštera, obětoval mši svatou s hořkými slzami, při níž po pozdvihování několik vteřin nad zemí se vznášel. Po mši sv. se odebral s lidem k mrtvému, narovnal mu polámané pádem údy a vrhnuv se na kolena, modlil se. Vstav, pozvědł ruce své k nebi a děláje svatý kříž nad mrtvým, zvolal velikým hlasem: »Mládenče, ve jménu Pána našeho Ježíše Krista vstaň!« A hle! Hned vstal mrtvý a byl zdrav. Papež s celým duchovenstvem a lidem děkoval slavnou bohoslužbou Bohu za tak veliký zázrak, který ku cti svaté církve a potvrzení jejímu učinil. Podruhé zase vzkřísil Dominik jistého řemeslníka, který spadl s klenutí kláštera sv. Sixta a zabil se. Po třetí vzkřísil světec náš mrtvé dítko. Papež chtěl tento zázrak s kazatelnou oznámiti, ale pokora Dominikova toho neptipustila. Proto není se čemu diviti, jestliže se lid k Dominikovi hrnul a jej za svatého pokládal. Mnozí uřezávali lem roucha jeho a brali sobě na památku, tak že mnohdy šat jeho mu jen ke kolenům sáhal. Pokora Dominikova byla tak veliká a upřímná, že nikdy nemluvil o svých pracích, nýbrž že se vždy považoval za sluhu každého, i nejnižšího člověka. Důvěra jeho v Boha byla tak neochvějná, že mnohdy, když v klášteře nebylo ani sousta chleba, přece bratry ke stolu svolal, nepochybuj, že Bůh jim pošle, čeho nutně potřebují, což se také vždycky stalo, neboť vždy našel se dobrodinec, který bratřím v nouzi vypomohl.

Když často umdlen jsa a promoklý až na kůži domů se vrátil Dominik z práce apoštolské, první cesta jeho byla k nejsv. Svátosti oltářní, kde třeba několik hodin na kolenou se modlíval. Ba říkalo se o něm, že nemá bytu jiného nežli kostel; bylo-li tělo však již příliš zemdlené, tu prosíval Krista Pána ve velebné Svátosti za dovolení, aby si směl sednouti na roh stupňů oltářních. Cestoval vždy bosky, jenom když přicházel k městům, obul sandály, aby se vyhnul chvále světské. Dominik byl celým mužem modlitby. I když cestoval, žádal průvodčí, aby šli napřed, »on že bude na Pána Boha mysliti«. Modlil se takřka ustavičně a modlitba jeho docházela také vyslyšení.

Když jednou cestoval do Milana, zjevena mu byla hodina smrti. Dominik řekl k jednomu ze svých spolubratřích řeholních: »Nyní mne vidíš úplně zdravého, ale ještě před svátkem Nanebevzetí Panny Marie zemru.« Vrátil se do Bologny, kde přepadla jej zimnice, v níž však přece ještě přítomen byl nočním hodinkám. Po nich vrátil se do cely s velikou bolestí hlavy a citě konec života, vykonal životní svatou zpověď a přijav svaté svátosti umírajících s příkladnou zbožností, ještě jednou napomínal plačící bratry k chudobě a pokorě, k čistotě srdce a horlivosti pro spásu duší a zemřel tiše ustavičně se modle dne 6. srpna r. 1221, stár jsa 51 roků.

I po smrti oslavil jej Pán mnohými zázraky, pročež jej papež Řehoř IX. brzy po smrti roku 1235 za svatého prohlásil.

Svatý Dominik byl prostřední postavy, hubeného sice, ale vždy růžového obličej, neboť se v něm odrážela vroucí jeho láska k Bohu, která v srdci plála. Čelo měl vysoké a vznešené, nos dlouhý a ohnutý, souměrná ústa, chůzi vážnou. V pohledu jeho tkvěla zvláštní síla, kterou pronikl až do hloubi srdce a přechetně lidí tak Pánu Bohu získával. Zásady sv. Dominika dají se shrnouti za tyto jeho výroky: »Vlažnost povstává z přílišné důvěry ve vlastní ctnost a jest pašmístem všech pokušení.« »Kdo chce to tak daleko přivést, aby opravdově říci mohl, že se nemá čeho báti, musí milovati chudobu a pokoru.« »Panenská nevinnost jest drahocenný poklad, vyžaduje však veliké péče, aby v čistotě byl zachován.« »Kdo se stal pánem svých náklonností a náruživostí, bude také pánem celého světa.« Když se ho jednou tázali, jak se lze naučiti nejlépe kázati, pravil: »Co se mne dotýče, učím se v knize svaté lásky, neboť tato kniha jest nejlepší

ze všech a obsahuje nejlepší návod pro dobrou a užitečnou kázání. Když mu nabízel trojí biskupství, zvolal: »Raději bych s holí v ruce utekl, nežli biskupství jedno přijal. Neboť Pán mne neposlal, abych byl biskupem, nýbrž kazatelem.« Přicházel-li k některému městu, modlil se: »O Bože, netrestej obyvatele tohoto města pro to, že k nim přicházím.« Jaká to pokora! Když se ho tázali, proč se denně třikrát bičuje, odpověděl: »Jednou to činím za své hříchy, podruhé za hříchy bližních a po třetí za dušičky v očistci.« Nikdy neřekl slova marného nebo v nepravý čas. Jednou svěřil se svému důvěrníkovi, řka: »Až posud mně Bůh nikdy nic neodepřel, zač jsem jej opravdově žádal.« Můžeme právem říci, že hlavní ctnost Dominikova byla sebezapírání. Proto také říkal: »Člověk budiž ustavičně kladivem a ne kovadlinou naruživosti svých. Ty musíš naruživosti potříti a ne od nich potřen býti.«

Svatý Dominik byl velikým mužem jako křesťan, jako kněz a jako řeholník. Jeho příkladná pokora spojená s úplnou láskou k Bohu, učinila z něho světee prvního řádu. S jinými svatými muži a zakladateli řádů Norbertem, Bernardem a Františkem byl Dominik ozdobou církve ve století 12. a 13. a žije posud ve své řeholní rodině, řádě dominikánském, který neocenitelné služby prokázal církvi a z něhož vyšlo množství učených a slavných papežů, biskupů a kněží.

Svatost zakladatelova odrážela se v řádě dominikánském po všechny časy, proto také honosí se celou řadou svatých a světic z lůna jeho poslych. Pobožnost svatého růžence, tak rozšířená a každému katolíkovu tak drahá, jest nejkrásnějším dědictvím po sv. Dominikovi. Proto modleme se jej často, rádi a zbožně, abychom netoliko Rodičku Boží ctili a vzývali, ale i svatému Dominikovi v nebesích radost působili, že si vážíme odkazu jeho a že ho užíváme ke cti Boží, oslavě Panny Marie a spáse naší. Přímluva jeho zajisté bude nám hojnou odplatou. Kéž taková hvězda, jako zdobila čelo sv. Dominika při jeho narození, hvězda víry a lásky Boží, zdobí i duši naši, po celý náš život svítí nám cestou do vlasti nebeské a přivede nás ku zářnému slunci Ježíši Kristu, u něhož sv. Dominik již se raduje. Aby se nám všem tak stalo, sv. Dominiku, oroduj za nás.

Boh. Hendl.

* * * * *

Nyní kyne mi lepší a věčný život.

Ku svátku sv. Vavřince napsal *Igndt Zhdncl.*

Když blízek byl smrti svatý mučedník Vavřinec, tu mezi jinými krásnými, pozoruhodnými slovy pronesl též: »Nyní kyne mi lepší a věčný život.« Všechn život náš pozemský je jen přípravou k životu věčnému, zde máme sítí semeno dobré, o ně se starati, pak budeme dobře kliditi, smrt naše má býti taková, abychom říci mohli se svatým Baziliem: »Umřeme, abychom byli živi.« Ale kolik je lidí, kteří by se starali výhradně o svou věčnost, o svou duši a její spásu. Mají plnou hlavu obyčejně jen svých starostí, kterak by sebe a své uživil. A přece jako rychle seseče sekač trávu (Zalm 102, 15.), tak neočekávaně i smrt

mnohého překvapí. »Smrti, dobrý jest soud tvůj,« čteme v Sirachu (41, 3), ano, co nejvíce na starosti má umírající, o to také máme se s největší pečlivostí starati, pokud zijeme. A co je to jiného, než jak vyjádřil se svatý Vavřinec: »Nyní kyne mi lepší a věčný život.« Jedině ctností, jež jsme vykonali, jsou nám útěchou při smrti a zůstanou při nás i po smrti.

Nejlépe mluví se z vlastní zkušenosti, co sám někdo zakusil, o tom nejlépe může také jiné poučiti. Avšak nikdo z nás nemůže z vlastní zkušenosti mluvit o smrti. Poslyšme, co vypravuje Písmo svaté o smrti zbožného krále židovského Ezechiáše. Ezechiáš rozne- mohl se těžce až k smrti, duše již již

chystala se opustiti tělesnou schránku. Tu přišel k němu z rozkazu Božího prorok Isaiáš a řekl: »Žiď svůj dům, neboť umřeš a nebudeš živ.« (4. Kr. 20, 1.), jakoby chtěl říci: »dobrý králi, máš-li poříditi ještě nějakou pozemskou záležitost, učíš tak, nebudeš již dlouho živ.« A čím se těší král? Ulekl se, obrátil důvěrně tvář svou ve stranu, kdež byl chrám, s velikým pláčem se modlil řka: »Prosím Hospodine, rozpomeň se medle, kterak jsem chodil před tebou v pravdě a v srdci dokonalem a což je libého před Tebou, jsem činil. Žil jsem, jako věrný sluha, vládl jsem podle zákona tvého, ostříhal jsem cesty tvé, chtěl jsem šťastným učiniti národ můj a přičiňoval jsem se, aby všichni poddaní moji živi byli, jak ty předpisuješ.«

Tak těší se zbožný král, toto jedinou jest útěchou v jeho zápasu smrtelném. Nevzpomínal na vítězné války, jež vedl, ani na slávu a moc svou, na své bohatství a peníze, nýbrž odvolával se jen na duši svou, již hleděl zachovati neposkvrněnou a čistou, na povinnosti Bohem sobě svěřeného úřadu, jež vždy dle možnosti svědomitě plnil. Štasten byl král Ezechiáš, že dovolávací se mohl milosrdenství Božího, poukazuje na dobré, jež vykonal.

Jak docela jinak umíral jiný král, jménem Antiochus. Povolal své přátele k sobě a umíraje, pravil k nim: »V jaké veliké soužení jsem přišel a v jaké vlny zármutku, v němž nyní jsem...« Teď rozpomínal se na věci, jež nikdy jindy nevystoupily mu na mysl, nyní dělalo mu svědomí výčitky a pln bolesti pravil: »Nyní se rozpomínám na zlé věci, jež učinil jsem v Jerusalemě, z něhož jsem pobral všechny kořisti zlaté a stříbrné, jež byly v něm. Protož poznal jsem, že proto nalezly mne tyto zlé věci. (I. Mat. 6, 12.) Jaké výčitky svědomí měl? Nyní jasně poznával své hříchy, »poslal jsem hubiti kdysi bez příčiny obyvatele judské

a nutil jsem národ vyvolený, aby odpadl od víry otců svých, býval jsem veselý a milován v moci své, brůzou jsem byl pro své nepřátele, pánem tolika zemí a lidí. A vše marno — hynu zármutkem velikým.«

Ani bohobojný Ezechiáš, ani hříšný Antiochus nenalezli, umírajíce útěchy ve věcech, jež vykonal pro svou čest, své dobré jméno, pro svět, hledíce pomoci svému tělu a tomu, co s ním souvisí. Doposud nikdo nezemřel, že by mohl s sebou vzíti své bohatství. Byť měl někdo bohatství Krösusovo, nejbohatšího ze všech lidí, musí vše opustiti a nezbude mu nic, než několik prken, z nichž zbito bude poslední jeho obydlí — rakev, jež tak významně jmenuje se v polském jazyku »domovinka«. Žádná

vzpomínka na naše vavříny, ať dobyli jsme si jich na poli práce buď duševní, nebo ruční nebo na poli slávy neusuší nám smrtelného potu, který řinouti se bude se skrání našich. Vše světské a se světem souvisící objeví se nám jako nicotné, titěrné, malinké, nepatrné; mnohé, což považovali jsme za něco důležitého, čímž

léta snad jsme se

obírali, ukáže se nám nyní jako prázdná mlha, která zmizí; tu zvoláme se sv. Augustinem: »Kde je moudrost?« Lidský rozum, jak jsi byl krátkozraký, dbal jsi na tak mnohé věci a na duši svou, která jediná živa bude na věky, jsi zapomněl? Jediný dobrý skutek, který jsme vykonal, přinese nám tu více útěchy, než několik let, jež ztrávili jsme v radovánkách a v rozkoších. Žijme tak, abychom umírajíce, vzpomněti si mohli na mnoho dobrého, jež jsme vykonal a na nic zlého. Vždyť starati se o spásu duše své, má býti první naší starostí, prvním životním úkolem, neboť po smrti kyne nám život lepší, věčný.

II. Vše, co máme ve světě, ať je to bohatství či nádhera, krása, nadbytek, mládí, pole, domy, vinice, či vše, co

svět světem činí, zůstane nám věrno až do naší smrti. Až do hrobu nás sice doprovodí, ale pak jakoby se nějaký anděl postavil před nás splanoucí mečem a řekl: Až sem a ani o krok dále, opustí nás vše a my sami předstupujeme před soudnou stolicí Boží. Ale tam, jakoby na nás čekali dobří skutkové naši, aby nám pomohli v onom hrozném okamžiku, aby nás doprovázeli jako orodovníci, prosíce za nás o smilování.

Nemají nepravdu lidé, kteří říkají, že svět je divadlo a každý člověk že je v něm hercem. Či nehraje někdo úlohy pána, jiný služebníka, někdo přichází v rouchu přeskvostném, drahokamy vyzdobeném, někdo v oděvu žebráckém, někdo přijede na koni bohatě vyzdobeném, někdo však o berlách, pomocí nichž sotva se pohnouti může s místa. Život některého člověka jest ustavičnou veselohrou, jiného však hroznou truchlohrou. Někdo odejde do zákulisí v nejlepších letech pln života, někdo přečkav mnoho let. Přemnozí starají se jen, jak by hráti mohli na tomto jevišti stále jen úlohu veselou, ničím nepřijemným nerušenou. Tu však potřebí vzpomenouti si na slova, jež připomněl sv. Řehoř Nazianský svému příteli Basiliovi: »Zanech všeho a staraj se o spásu své duše.« Starost o statky pozemské budiž tvou poslední péčí, první však budiž péče o nesmrtelnou duši.

Nebylo snad mocnějšího císaře za doby, v níž žil sv. Augustin, nad Theodosia. Měl vše ve světě, co si přál. Když zemřel, promluvil o něm Augustin ke svým posluchačům asi v tomto smyslu: »Zemřel náš přemocný císař, a co si s sebou vzal? Neodnesl vítězných praporů, jež dobyl v bitvách, ani čestných názvů, jež obdržel za dobyté země; toto vše bylo jen marnou ozdobou jeho rakve. Neodnesl velkého dílu světa, jímž ovládal, neboť připadl jeho dědicům: Neodnesl trůnu, neboť sedí nyní na něm jeho syn.

Nevzal čestných úřadů, jichž je tolik v jeho říši; neboť uděluje je nyní po své libovůli. Nic nepřinesl před svého božského soudce, leč že přijal laskavě napomenutí sv. Ambrože, že dal synům svým za učitele výtečného muže Arsenia, že dal příbuzným svých nepřátel, místo pomsty, bohatou almužnu, že obsazuje čestná místa nedával přednost svým pochlebníkům a miláčkům, že oplakával přehořkými slzami své hříchy před lidem milánským, že těm, kterým ublížil, bohatě vše vynahradil; tyto svaté skutky jediné přinesl s sebou z této světské liché slávy, jen tyto očekávaly ho u brány do věčnosti a doprovodily ho k Bohu; jen v nich pozůstávala celá jeho císařská sláva, v níž slavil svůj vjezd do nadpozemského světa.«

Kdo bude naším průvodčím až přiblížíme se k soudci nejvyššímu? Vykonal jsem něco dobrého, cvičili jsme se ve ctnostech, vyplňovali jsme věrně povinnosti svého stavu, starali jsme se, aby po našem příkladu i naši domácí sloužili Bohu a plnili příkázání, jež dal Bůh, jež dala Ježíšem založená církev, starali jsme se o spásu své duše? Snad postaví nám někdo na hrob nějaký pomník, kdež zaznamenáno bude naše jméno, náš stav. Ale zda možno by bylo napsati na náš hrob slova, jež pronesl božský mistr ku sestře Lazarové: »Maria vyvolila sobě nejlepší částku.« Chraň Bůh, aby žádný z nás neměl smrt jako Gambetta, zarytý nepřítel církve, který dle hodnověrných zpráv umíraje, volal: »Citím oheň v sobě, jaký hrozný osud!«

Jediné ctnosti a dobré skutky, jež jsme za živa vykonal, budou nám útěchou při smrti, tyto jediné nás neopustí, zůstanou nám věrny i po smrti a budou nám průvodčím před soudnou stolicí Boží. Budiž tedy starost o spásu duše, naší první a hlavní myšlenkou a jedinou péčí.

Důvěra v dobrotivé Srdce Ježíšovo.

V Krajinské třídě, nejstarší a nejlidnatější to ulici v Českých Budějovicích, stojí starobylý dům, zvaný »U mrtvého pekaře«. Podivný název ten vysvětluje neobyčejná událost, která sběhla se před dávnými lety. Žil totiž v domě tom počestný mistr pekařský, jemuž zemřela v květu mládí jediná dceruška. Nářku nebylo konce a dívka pochována s okázalostí dle patricijských zvyků starých zlatých časů. Skvosty, jež vloženy do rakve dívčiny, podráždily lakotu hrobníkovu tou měrou, že odhodlal se k oloupení mladistvé mrtvolky. Odhrnul tenkou vrstvu země, kterou nasypali smuteční hosté na zimné lože dívčino, a lakotně rval s mrtvého těla klenot za klenotem. Zbýval ještě prsten zasnubní, který tkvěl však tak pevně na něžném prstíku, že nebylo možno odstraniti ho v divém spěchu. I odhodlal se lakotou zaslepený rouhač k násilnému zohavení mrtvolky a jal se řezati nepodajný prst. Sotva dotklo se však břítké ostří nože ruky mrtvolky, počala tato jeviti známky života. Dívka pootevřela víčka oční, pozdvihla se v rakvi a spěchala šileným chvatem k otcovskému domu, jehož dvěře byly ještě otevřeny. Úžas — a napotomní radost rodičů lze si představití.¹⁾

Na příběhu tomto dobře jest znázorněn nevyzpytatelný běh Prozřetelnosti Boží. Bezbožný zlosyn zanašel se zlými úmysly; ale právě otevření rakve a zranění prstu zachránilo domněle mrtvou dívčinu! Věru nevyzpytatelný jsou úradky Prozřetelnosti Boží!

Proto napomíná božský Spasitel,

¹⁾ Příběh tento uvádí ve »sbírce příkladů z dějin slovanských« Jan Nep. Černohouz podle díla »Čechy«. Že podobné příběhy se dějí, dokazuje tato pravdivá událost. Před nedávnem byl v předměstí pražském pochován vyšší císařský důstojník. Týž ležel již jako mladý poručík v rakvi; byly tu všechny příznaky, že jest mrtvý. Matka jeho byla k mrtvému synu telegraficky povolána a hoče plakajíc nařikala u syna, kterého právě kladli do rakve. V tom okamžiku domněle mrtvý se pozdvihl; ležel po celou tu dobu zdánlivě ztuhlý, nicméně však věděl, co se kolem něho děje, nemoha to zjevně ukázati. Žil pak ještě dlouho; ale vlasy jeho zůstaly po přestálých hrůzách jako sněh bílé.

abychom nestarali se ptíli, nýbrž abychom vždy s důvěrou pohlíželi k Bohu. I nad nepatrnými květkami polními a bezstarostnými ptáčky bdí dobrotivé oko Boží! (Mat. 6.) Zdaž nemůžeme proto s důvěrou očekávati od dobrotivého Dárce nebeského všecko, co nám, tvorům rozumným, dle obrazu jeho stvořeným, pro duši a tělo potřebno jest? »V něm — (v Bohu) — žijeme, pohybujeme se, jsme,« di Pismo sv. (Skutky ap. 17, 28)

Slabé srdce lidské činí sobě sice mnohé starosti, jest chabé a malomyslné; uvrzme však všechny starosti své na nejdobrotivější Srdce Ježíšovo, důvěra ta nás nikdy nesklame.

Důvěra v Boha a v dobrotivé Srdce Ježíšovo jest jedním z nejdůležitějších základů křesťanského života. Abychom proto ve ctnosti té řádně upevněni byli, chceme dnes rozjímati o důvěře v dobrotivé Srdce Pána Ježíše; důkazy toho dávají nám 1. dějiny světové, 2. život každého z nás.

Moudrosti Srdce Ježíšova, pouč srdce naše, lesku Srdce Ježíšova, osvět nás, do sladkého Srdce svého ponot nás, utvrď v nás důvěru naši.

1. »Všechny věci skrze Slovo učiněny jsou a bez něho nic není učiněno, co učiněno jest.« (Jan 1, 3.) Dobrotivý Bůh učinil celý svět z ničeho a postavil člověka do ráje rozkoše. Ve světě vše jest sporádáno velikou důmyslností; slunce, měsíc, hvězdy a jiná tělesa nebeská, daleko větší než naše země, pohybují se vesmírem, dráhy jejich vykazala jim vůle Nejvyššího. »Oděn jsa světlem rozestíráš nebe jako oponu, činíš oblak stupněm svým. Založil jsi zemi na základu jejím, nenakloní se na věky věkův... Jak velicí jsou skutkové tvoji, Hospodine! Všecky věci s moudrostí jsi učinil, naplněna jest země zbožím tvým.« (Žalm 103, 2—24.)

Dobrotivý Bůh řídí a spravuje svět. »Nebesa vypravují slávu Hospodinovu a dílo rukou jeho zvěstuje obloha.« (Žalm 18, 1.)

Obzvláště však důvěrou ve prozřetelnost Boží naplniti musí srdce naše úvaha o dějinách lidstva.

První listy Písma sv. Starého Zákona ličí významnými slovy obrysy dějin pravěku, věda lidská pak snaží se vniknouti do mysterií těch ještě hlouběji. Dějiny světové vykládají o starých Egypťanech, Assyřanech, Babyloňanech, ale doznávají také, že žilo a proslavilo se před věky mnoho národův, jichž neznáme ani dle jmen. Hluboko v lůnu země nalézají se starobylé kamenné zbraně, hliněné střepy, zlaté ozdoby, misty také rozsáhlé budovy, nevíme však kdo je zrobil, kdo tu žil a sotva kdy se dovíme.

Na planinách mesopotámských nalézají vědci zbytky prastaré pokročilé kultury před Babylonem a Ninivem, ale doposud udati nelze, kdo byl národ ten, jaké bylo jeho jméno. Na pouštích egyptských stojí obrovské pyramidy, tisíciletí svědkové věkův minulých, ale kdo řekne nám jména těch, kteří je stavěli, kteří v nich našli poslední odpočinek? Na širé rovině Upsalské v jižním Švédsku vypínají se mohutné mohyly pravěkých králů, ale nikdo neví, jaké bylo jejich jméno, kterým národům panovali, zda vzpomínal lid jich s láskou, či s odporem. V našich slovanských krajinách jsou četné rozsety kulaté pahorky, hroby to pravěké, ale nikdo nezná těch, jichž kosti tu odpočívají po věky.

Dějiny světa vykládají jen, která národové se povznášeli, bojovali mezi sebou, pak zase mizeli z jeviště světového.

Byl však tenkrát národ, o který Bůh pečoval způsobem zvláštním. Po 40 let vodil a sytil jej na poušti, dal mu v užívání zemi oplývající medem a mlékem, bděl nad ním, aby neporušenu zachoval ideu božskou.

Z nečetné rodiny Abrahamovy vyvinul se národ četný, jako písek na břehu mořském; Bůh vedl a řídil lid ten, chránil zemi jejich, tak že nezahynul v ohromném vlnobiti národů, jež hrnulo se Asii. Králové egyptští, assyrští, babylonští, perští, Makedonci, Římané, Řekové vtrhli s ohromnými armádami do země, ale národ israelský přečkal všechny.

Jestě zřejměji, než ve Starém Zákone ukazuje se Boží moc v dějinách křesťanství. Učení kříže bylo židům ohavností, pohanům bláznovstvím. Božský Spasitel dokonil život svůj na potupném

znamení kříže, všichni jeho učedníci umřeli smrtí násilnou. Římský stát zuřil ohněm a mečem, slovem a písmem, zákony a žaláři po 300 let proti učení Kristovu, ale konečně musil pyšnou šíji svou skloniti před nenáviděnými křesťany, marna byla všechna zloba pekelná, čisté evangelium zvítězilo nad pokáleným a porušeným světem pohanským.

Jako tenkrát, tak doposud bojují brány pekelné proti církvi svaté, pronásledují kněze, žalárují vyznavače, zápas tento častěji opětuje se v dějinách, ale vždy vychází církev znovuzrozena vítězně z tohoto zápasu; vždyť platí o ní slova Kristova, že »brány pekelné ji nepřemohou«.

Pohlédjeme proto vždy s důvěrou v Boha, s důvěrou v mocné Srdce Ježíšovo do budoucnosti; neboť »je-li Bůh s námi, kdo zmůže něco proti nám?«

II. V osmé hlavě evangelia sv. Matouše vykládá se o bouři na moři, kterou božský Spasitel utišil jediným slovem. Za krásného počasí odrazili apoštolé od břehu; pojednou zdvihl se nepřiznivý vítr, který vzrostl v bouři, tak že vlny hrozně se vzdýmaly. Silné vanoucí vítr opíral se mocně o hladinu vodní, která konečně sebou zmítala, vlna valila se za vlnou, jedna větší druhé, loď hnána prudkým větrem kymácela se po rozbouřených vlnách jsouc brzy vzhůru povznášena, hned zase smetena do mokré propasti. Svati apoštolové, mužové to otužilí v boji života, kteří již častěji v životě svém utkali se na moři s prudkou bouří a vzdorovali rozkaceným zivlům, jsou plni strachu a úzkosti, nevědí si pomoci, míní, že přiblížila se již poslední jejich hodinka. Proto spěchají k Pánu, který klidně spí uprostřed rozrušené bouře, budí ho a volají: »Pane, zachraň nás, hyneme!« »Vstav Pán přikázal větrům a moři a nastalo utišení veliké.« (Mat. 8, 26.)

Dobře praví proto svatý zalmista, jakoby ve vidění věcí budoucích: »Nechť chválí Hospodina z milosrdenství jeho a vypravují divy jeho synům lidským, kteříž plaví se po moři na lodích a konajíce práci na vodách mnohých. Tiť viděli skutky Hospodinovy a divy jeho na hlubině mořské. Řekl a povstal vítr bouřlivý a zdvihly se vlny jeho. Vzušely

se až k nebesům a sestupovaly až do propasti; duše jejich ve zlém chřadla. Zkormoucení jsou a motali se jako opilí, všechna moudrost jejich pohlcena jest. A volali k Hospodinu, když soužení jsou a z nouze jejich vyvedl je; proměnil bouři jeho v povětrí tiché a umlkly vlny jeho.« (Žalm 106, 21—29.)

Život lidský, který často srovnává se s plavbou po moři, je podobně pln bouří; prudké vášně, nezřízené choutky, nebezpečná pokušení zmítají slabou loďkou života lidského a ženou ji nejednou k záhubné propasti. Mnohdy plyne sice loďka života vodami klidnými, ale náhle neštěstí rozvíří hladinu, povstanou protivné větry a záhuba zdá se neodvratnou.

V dobách takových třeba je člověku posily, potěchy, podpory a tu nalézá v pevné důvěře v dobrotivé Srdce Ježíšovo.

Sv. Bernard (Řeč 9. o žalmu 90.) dí: »Když svět zuří, když zlý nepřítel doléhá, když i tělo vzpouzí se proti duši, budu přece v tebe doufati. Neboť kdo v tebe doufaje byl zahanben? Celou zbožností srdce přilneme k této pevné důvěře, držíme se jí celou silou duše své, neboť je psáno: pomůže těm, kteří v něj doufali.«

Ve všech potřebách volejme proto s důvěrou k Bohu, obracejme se s důvěrou k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, dá nám jistě vše, čeho potřebujeme. Či nepraví k nám předdobrotivé Srdce to: »Pojďtež ke mně všichni, kteříž obtíženi jste, já vás občerstvím.«

Za pobytu svého pozemského dalo nejsvětější Srdce mnoho důkazů toho, jak pečuje o potřeby naše tělesné i duševní.

A) Když spatřil Ježíš veliký zástup, který po celý den dlel na poušti bez pokrmu a nápoje poslouchaje slova jeho, mimoděk vydral se ze soucitných prsou jeho soustrastný vzdech: »Lito jest mi lidu,« a učinil div, aby mohli se nasytiti. Znaje potřeby lidu nečekal ani, až by zázraku na něm chtěli, nýbrž koná to hned, aby přispěl jim.

Jindy vcházel božský Spasitel do městečka Naimu, odkudž právě vynášeli mrtvého mladíka, jediného syna chudé matky vdovy. Srdce dobrotivého Spasitele vidouc smutný průvod pohřební, bylo

hluboce dojata. I pokynul nosičům, aby zastavili, matku potěšil slovem »neplač« a pak chopiv se ruky jinochovy přivedl ho k životu a vrátil matce. Nikdo ani neprosil Spasitele, aby pomohl, šlechetné Srdce jeho však vidouc hluboké hoře ztrápené matky nemohlo jinak, než pomoci jí v nouzi její. Tak jedná dobrotivé Srdce Ježíšovo.

Tim spíše vyslyší nás dobrotivé Srdce Ježíšovo, když s důvěrou k němu volati budeme: »Pravím vám, di Pán Ježíš s důrazem, »všecko, začkoli modlíce se prosíte, věřte, že vezmete a stanete se vám.« (Marek 11, 24.)

Kdysi šli za božským Spasitelem dva slepci volající: »Synu Davidův, smiluj se nad námi!« Ježíš pravil jim: »Věřte, že mohu vám to učiniti?« Odpověděli: »Ano, Pane!« — I dotekl se očí jejich a pravil: »Staň se vám, jak jste uvěřili.« Učinění jsou vidomými v téže chvíli.« (Mat. 9, 27—30.)

Sestry Lazarovy a otec zemřelé dívky obrátili se s důvěrnou prosbou na božského Spasitele a prosba jejich, ač byla velika, byla vyplněna. Lazar vstal z mrtvých, ač již tři dni ležel v hrobě, dívka, od rodičů oplakaná, je vrácena opět živa do náručí jejich.

B) Ale nejen v potřebách tělesných, nýbrž obzvláště v potřebách duševních slyší nás dobrotivé Srdce Ježíšovo a pomáhá ochotně.

Tak pravil božský Spasitel ke kající Magdaleně: »Odpouštěj se tobě hříchové tvoji. Víra tvá tě uzdravila, jdi v pokoji!« (Luk. 7, 48.) K muži šlakem raněnému pronesl potěšitelná slova: »Doufej, synu, odpouštějí se tobě hříchové tvoji.« (Mat. 9, 2.)

Lidé zavrhuji často hříšníky a odvracejí se s ošklivostí od nich; Ježíš je vyhledával, obcoval s nimi laskavě, tak že se horšili nad tím Fariseové. Nechť v pravdě dobrotivé Srdce jeho smrti hříšníka, nýbrž aby se obrátil od převrácených cest svých a měl život věčný.

Když předvedli před Spasitele ženu těžce se prohřešivší a fariseové pobízeli lid, aby ji kamenoval, shýbnul se Ježíš a psal na zemi. Když neustávali se ho otazovati, zdvihl se a řekl: »Kdo z vás bez hříchu je, vrz na ni první kamenem,«

a opět schýliv se, psal na zemi. Žalobníci majíce špatné svědomí, rozcházeli se zahanbeni, Pán pak propustil ženu s dobrotivým napomenutím: „Jdi a neheš již!“

Dobrotivé Srdce pečovalo o duševní blaho lidstva nejen odpouštějíc hříchy ale také pilně horlíc o jejich spasení. Po tři léta putoval po vlasti své, nepřeje si ani oddechu, neustále učil a dobře činil; celé noci strávil na modlitbách, vyléval k nebeskému Otci zbožné prosby za všechny lidi, zvlášť za ty, kteří uvěřili ve slova jeho.

Ani na kříži nepřál si pokoje; modlil se za ty, kteří ho ukřižovali. Když pak lotr kajicně obrátil se k němu, slibil mu božský Spasitel v nekonečné dobrotě Srdce svého radosti rajske.

Nesčíslné mnoho důkazů vzácné dobroty své dalo nám Srdce Ježíšovo pečujíc o časné i věčné potřeby naše; otevřelo nám bohatý poklad všech milostí, abychom čerpali z něho a dosáhli života věčného. Proto nemáme nikdy malomyslnosti, nýbrž vždy s důvěrou se k Srdci Ježíšovu obracet.

Závěr. Pevné jsou základy, na nichž

spočívá důvěra v nejsv. Srdce Ježíšovo; dějiny světové, dějiny národů křesťanských, vlastní životní zkušenost jsou mohutnými pilíři, na něž se důvěra také opírá. Tak pevná a nezdolatelná jest důvěra křesťanská v dobrotivé Srdce Ježíšovo, jak pevně sedí Bůh sám na svém trůně věčném. Důvěra tato nebude nikdy zahanbena, neboť odnáší se k Srdci všemocnému, nejvyšší dobrotivému, pravdivému a věrnému.

Děkujeme Bohu, že nám dává tak pevnou důvěru v Srdce své; nic ve světě ať neotřese skálopevnou důvěrou naší, nic ať ji nezmenší a neseslabí. Byť by srdce naše vědomo si bylo hříchu a svědomí zkaleno vinou, nedejme místa malomyslnosti, hvězda pevné důvěry ať nám září a vyvede nás z temné noci — smrti. Potká-li nás jakékoliv neštěstí, nemoc, nebezpečství, neklesejme na mysl; jediný pohled k nebi, jediná vzpomínka na nejdobrotivější Srdce Ježíšovo osvěží, upevní a probudí důvěru naši.

Důvěrujme v Srdce Ježíšovo, nepustí nás nikdy; neboť „kdo v ně věří, nebude zahanben na věky“.

První moravská lidová pouť do Svaté země

v srpnu roku 1905.

(Číst dále.)

Hostinců dříve v Jerusalemě nebylo a jest jich i nyní jen málo. Ale to nejsou hostince k večernímu sezení a pití piva. Jak se svečeří (a soumrak nastává náhleji a dříve než u nás), hledí každý obyvatel jerusalemský býti pěkně doma, a chce-li se bavit, vyleze si na plochou střechu a tam hovoří s domácími. Do nedávna se městské brány všechny zavíraly, kdo zůstal venku za hradbami — byl tam do rána. Policie prý též ráda sebere pozdního chodce po úzkých, petrolejovými lampami spoře osvětlovaných ulicích. Pivo se v Jerusalemě dostane, ale je drahé (1 K 20 h stojí láhev) a prý špatné; neokusil jsem ho, ježto ani doma piva nepiji. Divadla v Jerusalemě není a koncertních

sálů též ne. Jerusalemité mají jediné divadlo, na něž chodí se často divat: křesťané Boží hrob a Kalvarii, židé »zeď stesků«, kam chodí v pátek odpoledne oplakávat zkázy chrámu a národa svého, mohamedané t. zv. svatý okrslek, kde stojí jejich proslulá dvě mešity; koncertem jsou křesťanům nábožné zpěvy denně ve chrámě Božího hrobu po pořádku od různých křesťanských vyznání zpívané, židům páteční nářek u jmenované zdi, mohamedánům volání muedzina k modlitbě se stíhlých minaretů (věží s visutou galerií na mešitách), jež pětkrát denně jest slyšeti.

A kdo by také v Jerusalemě hrál a zpíval? K tomu je třeba součinnosti

žen. Ale ženy v Palestýně dle orientálních zvyků ve veřejné místnosti ukazati se nesmějí. Anomohamedánky nesmějí bez důležité příčiny ani na ulici, a pak jen s hustým závojem na obličej. Mně zdálo se vždy, že potkávám živé mrtvolu na ulici. Taková žena má přes hlavu a spodní roucho přehozený bílý neb černý šat, jenž sáhá až k zemi, kolem krku přiléhá těsně, jen obličej jí není zakryt; ale obličej přece nevidíme, neboť visí přes něj vespod šatu šedý závoj, vyšívaný často červenavými květy. Jdou po ulici velmi pomalu a opatrně, obyčejně po dvou, nic nemluvíce. I křesťanky jsem viděl v takovém úboru v kostele, ale bez onoho škaredého závoje. Takový šat nepodléhá modě, je pořád stejný — o jak tak mnohý muž u nás závidí Turkům tu jednoduchost v oděvu ženském!

Venkovanky nenosí onen bílý neb černý šat ani závoj; ty mívají temné modravý dlouhý šat přiléhající k tělu. kolem pasu širokou barevnou stuhou přepásané, s rukávy u pěstí velmi rozšířenými, na hlavě bílou plachetku na šíji splývající; ovšem barvu bílou a modrou nelze mnohdy ani rozeznati pro stáří oděvu a špinu.

Žen v evropských šatech viděli jsme jen málo, jsou to paní a dcery Evropanů v městě žijících; podobně nosí se po evropsku i evropští muži. Vzdělanější a zámožní, zvláště mladí Arabové hledí se též po evropsku šatit, až na pokrývku hlavy, jež u nich bývá fez (turecká čepice, jaké zhotovují ve Strakoncích).

Šat obyčejných Arabů není skoro rozdílný od šatu žen venkovských, jest však barvy více světlé, barevně pruhovaný s úzkými rukávy; přes ten nosí někteří volně na ramenou zavěšený plášť jednobarevný; tu a tam viděl jsem muže též v širokých pytlových kalhotách, u těch hořejší šat byl krátký jako kazajka, obě spojoval široký barevný pás kolem beder; na hlavě mívají mladší fez, starší turban, jenž jest barevná (u mohamedánů často bílá zlatem prošívaná) látka malebně kolem hlavy otočená s malou čepičkou na vrcholu hlavy; Beduini otáčejí hlavu bílým neb různobarevným plátnem, jež splývá malebně přes šíji, chráníc ji i hlavu

proti úpalu slunečnímu, a upevňují je kolem hlavy barevnou šňůrou. Někteří naši poutníci je v tom nápodobovali a mimo to oblékli se v bílé plátěné pláště sáhající až pod kolena; takový šat je nejlepší ochrana proti slunci i proti prachu; není třeba se báti, že by člověk jim stal se nápadným a byl obtěžován zevlujícími — v Jerusalemě si toho nikdo nevšimne. Na nohou nosí jen někteří střevíce, sandály neb jakési trepky, většinou se chodí na boso, i vojíka jsme bosého potkali; že mládež nemoří nohy obuví, rozumí se samo; jednou viděl jsem takového bosáčka v prazvláštním vystrojení: měl, hoch asi čtyřletý, na sobě šat dle střihu a z látky mnichů františkánských, bratr františkán vysvětlil mi, že rodiče rádi zaslibují dítky sv. Františku, a pak, dokud nedorostou, oblékají je v šat sv. Františka. Nejlépe se nám líbil šat Betlemitek, jenž velmi pěkně se nese: s hlavy vysoko načesané či spíše vysokou oblou čepicí kryté splývá bílá plachetka v zadu hluboko na tělo, jež přes spodní dlouhý šat kryto jest barevným, často bohatě vyšívaným rouchem podobným skoro dalmatice, již nosí diakon při slavné mši svaté. Pestrý a malebný je též šat Beduinů, ač mnohdy pro hadry a špinu těžko lze původní barvu rozeznati.

Špinu vůbec milují nadmíru Orientalové; vida to, teprve pochopí člověk, proč Mojiš z lidem tolik v zákoně poroučel — by se myli. Ze špíny povstávají v Palestýně rozličné nemoci, zvláště oči, takže tam snad každý šestý muž je aspoň na jedno oko chybný (jak je to u žen, skoro vesměs zahalených, nevím). Vidali jsme tam děti i dospělé s bolavýma od špíny očima, obsypanýma hejny much, jež na vředech se pásly, aniž ti k zaplacení jich rukou hnuli.

Ale není ani divu, že lidé tamní tak málo se myjí: jsou za jedno dost líní, za druhé nemají také vody. Jerusalema má jediný pramen vody, a to ještě trpké (pramen Panny Marie), potok Cedron nemá v létě ani jediné kapky vody, z okolí Betlema přivádí se vodovodem z dob ještě Šalomounových voda dvěma rourami do města, ale to vše daleko nestačí. Kde tedy naběrou vody? Chytají v zimě (kdy tam prší,

snh padá jednou za několik let a nezůstává ležet) vodu dešťovou a k tomu ještě na střechách a svádějí ji do studnic — cisteren (jež vlastní vodu nemají) a ta jim musí vydržeti na celý rok do nového deště. Voda ta má příchut zemitou a samotnou lze těžko požívat, ale přimíchá-li se k ní jen trochu vína, dá se pít. Vypil jsem ji denně mnoho s málem vína a nic mi po ní nebylo. Voda je v Jerusalemě tak vzácná, že se i kupuje. Potkáme často prodáváče vody s měchem na zádech vlastníka, neb na hřbetě oslím. Měch dělá se z kozí kůže nevydělané, čerstvé: kde při stahování zvířete zůstala díra, zašije se, kůže rozpáraná se sešije a měch je hotov. Nám by snad se do vody takové nechtělo, ale Jerusalemským chutná. Z této nouze o vodu si též vysvětlíme slova Spasitelova: «Kdožkoli dá nápoje jednomu z těchto nejmenších čišť vody studené, toliko ve jménu učedníka zajisté pravím vám, neztratí odplaty své,» t. j. dostane odměnu v království nebeském. (Mat. 10, 42.)

Za to je v Jerusalemě dost laciného vína, ale vínem tím je těžko žízeň uhasiti, ježto obsahujíc mnoho alkoholu, způsobuje tím větší žízeň. Litrová láhev dobrého vína stála půl franku, či asi 45 h; vrchovatý talíř krásných velkých hroznů 20 haléřů.

Platili jsme francouzskými penězi, ale též našimi rakouskými; zvláště zlaté koruny, ano i stříbrné rádi tam brali, v některých krámech raději ještě než francouzské peníze, máť frank nyní asi o 10 h nižší kurs než koruna. Nejlépe jest vyměnit si doma ve směnnárně peníze rakouské za franky, platíme pak vše o něco laciněji, ježto korunu tam berou za frank. I papírovými rakouskými penězi mohlo se ve větších obchodech platiti.

Rád bych se ještě zmínil o tom, co mi nejvíce ztrpčovalo pobyt ve Svatém městě.

Nebylo to vedro a úpal sluneční, jež shledal jsem snesitelnějšími, než jsem si představoval, ježto při vysoké poloze města stálý tam vítr nebo aspoň váněk příjemně ochlazuje; nejvyšší teplota byla tam + 32° R, tu jsme zažili toho roku v Čechách již v červnu; v pokoji měl

jsem + 21° R a mohl jsem míti v noci příjemný chlad, jako někteří jiní poutníci, kdybych se byl nebal komárů, a okno v noci, kdy býval venku i citelný chlad, nechal otevřené; na hlavě nosil jsem při procházkách městem proti slunci bílou plachetku, kryjící i krk, světlého slunečníku jsem zřídka kdy použil; skoro k smíchu mi bývalo, jak naši venkované horlivě ho užívali, ač doma by se za něj styděli, ale bylo nám to tak raděno a oni svědomitě poslouchali; ostatně v době největšího úpalu od 10 neb 11 hodin do tří odpoledne bývali jsme doma v hospici; některé ovšem hnala buď zvědavost, buď koupěchtivost, buď zbožnost i v ten čas ven do města.

Nebyla to strava v hospici, nám nezvyklá, hlavně nedostatek hovězího masa (ač i to jsme někdy aspoň dostávali), pořád se opakující pečeně ze skopového (snad i z kozího) masa, neobvyklá jich úprava a příkrm k nim, jenž často přišel, když s masem již jsme byli hotovi; malé sebezapření, vzpomínka, že jsme na pouti, hojnost hroznů dobrých a čerstvých fiků, večer i chutná marmeláda z ovoce s them, jemuž někteří »heřmáněk« přezdíli, vyrovnaly by vše — aspoň u mne.

Nebyla to námaha přílišná, již bych byl za jiných okolností sotva vydržel; snaha: vše viděti, vítězila nad každou únavou. Nebyla to ani touha po domovu: nám skoro všem byl osmidenní pobyt v městě krátkým — ale bylo to neslýchané obtěžování žebráky, jež lze těžko popsat. Kamkoli jsme se hnuli, obklopovali nás zdraví i churaví, všelijak znetvoření a belhavci, staří i hoši, jichž všech nahota jen nuzné krytl — ne šaty, ale hadry, běhali kolem nás křičíce jeden přes druhého »baksiš!« Zvláště úzkostlivě prosil chromý jeden, jenž o holi a jedné noze (druhá byla nakřčena) s neuvěřitelnou rychlostí oběhl vždy celou skupinu po jedné straně a přešel na druhou stranu totéž opakoval; vypravovalo se o něm, že je velmi bohat a zmračeným jen se stavi. Ještě skoro nejlépe bylo, nedati jim ničeho, neboť, jak dali jsme jednomu, shlukli se kolem dárce ostatní a křičeli ještě hluchěji, až se baksišem vykoupil. Stalo se mi několikrát, že dal jsem baksiš hochu

žebrajícímu, ale v tom stála kolem mne tlupa hochů, jakoby že země vyrostli, byli za rohy domů, bojce se policisty, ale vidouce, že lze něco získati, vyřítili se střelbitě a nepovolili, až byl každý podarován. Jeden poutník, jenž rád si dělal žerty z Arabů, byl by býval málem jednou sbit od hochů žebравých, vysvobodil ho starý jakýs Arab.

A bylo to nad to ještě neptřejnější a trapnější táhání se s prodáváči na ulici a v obchodech. Kdybych byl cestoval jen pro zábavu neb poučení, snad by mi i rozkoš bylo dělat o hluché nabízení a vychvalování nejrozmanitějšího zboží, to předstihování se prodáváči, ten shon jejich a pokřik a strkání věcí do rukou na ulici, to násilné vtahování poutníků do obchodů. ale takhle mne to jen zlobilo a rozčilovalo, zvláště kde mně, jako v Betlemě, prodáváči pokazili celý dojem z jeho návštěvy tuze krátké nebo překazili prohlídku některé památky, jako ve sv. Janě. Obchodníci mívají své nadháněče, kteří kupce zvony lákají a i proti vůli vodí do jejich krámu; ti volají jeden přes druhého všemi evropskými jazyky, na nás obyčejně německy, někdy též polsky a ruský: »Levné ceny — řádný obchod — katolický obchod — pojdte otče, bratře, krajane — jen se podívejte — dáváme zadarmo — jste umdlen, zajděte, máme občerstvení« (to též kávu černou neb limonádu, přý obchodníci poskytnou, ale dají si to pak při nákupu mnohonásobně zaplatit vyššími cenami). Po polodenních vycházkách na smrt zemření museli jsme den ze dne před hospicem projiti zástupem žebráků a těchto dotěravců nad žebračky dotěravějších, proti nimž nepomůže ani ledový klid, ani ujišťování, že ničeho nekoupíme — jen bičik policajtův. Když se někteřímu podaří vlákat poutníka do krámu, nechá ho tam na pospas obchodníkovi a spěchá po jiné kořisti. V obchodě pak nastane nekonečné, velice mrzuté smlouvání o cenu, zapřísahání se, že je to právě zlato a stříbro, že nelze slevit ani haléře — až to dá potom obchodník rád za polovici, třetinu i ještě levněji.

Jiní nosí zboží po ulici buď jen v rukou neb v košíku a vnucují je ne-

méně neodbytně. Když jsem jednou se vracel ode mše sv., přichytil se mne Arab, jenž italsky o sobě tvrdil, že je katolik z Bellema (jak jsem později se přesvědčil, bylo obojí pravda); nabízel mi 15 růženců za 15 franků; nemaje chuti ani času zdržovati se smlouváním, šel jsem dále, jeho si nevšímaje; konečně po dlouhém dotírání a prošení podal jsem mu položertem 6 franků; křičel ještě víc a nad to chlapec 14letý mu přispěchal na pomoc; já však zůstal lhostejným a když jsem měl vstoupiti do brány hospice, on vida, že víc nedám a o růžence jeho nestojím, vtačil mi do ruky 15 růženců ve dvou svazcích spojených a vzal s povděkem 6 fr. Ale sotva jsem mu je vyplatil, počal i on i hoch na mne volati: »Padre, (otče) baksíš!« Tento Bellemita celých 8 dní nás provázel nabízejí bez omrzení svoje zboží a došel s námi až na nádraží. Jiní i do hospice vnikali za námi, ač věděli, že policista náš nezná žertů a nemilosrdně vyplácí drzé veřtelce, ale což je jim o ránu! Jen když vydělají něco a ještě líp, když notně ošidí neprozřetelného a nezkušeného poutníka. Náš jeden poutník koupil 4 medailky z aluminia, jež všechny měly cenu sotva 16 hal., za 1 K 60 h, ježto ho prodávác ujistil, že je to právě stříbro. Chudák ještě se mi chlubil, jak lacino koupil. Lituji velice, že naši vůdcové a průvodcové nám včas neporadili, kde v klášterech dají se památky ze Svaté země výhodně koupiti. Byli bychom ušetřili času i peněz a bylo by to prospěšno bývalo nejen nám, ale i dobrým účelům, jimž kláštery ty slouží.

Je-li toto vylíčení Jerusalema jen kusé, je toho příčinou jednak to, že nechci a k vůli stručnosti ani nemohu psáti o všem, co jsem viděl, jednak, že při tak krátkém pobytu zůstaly nám mnohé zajímavosti na př. život v domácnosti, pohřeb a pláč žen při něm (což poslední některá skupina náhodou zahlédla), ukryty, a co jsem neviděl, o tom vyprávěti nechci, třebaš bych to z knih znal.

A nyní stručně naznačím, jak prohlíželi jsme si Jerusalema, zvláště místa každému křesťanu drahá, posvěcená slépějí a krvi Spasitelovou.

V pátek 18. srpna po službách Božích ve velechrámu Božího hrobu uctívali jsme v tak zv. kapli Zjevení, kde Spasitel po zmrtvých vstání zjevil

se svojí Matce, sloup, u něhož byl bičován Ježíš v domě Pilátově.

(Na str. 117. ve sloupci 2. v řádce 9. a 11. má státi místo křesťaně Křefané.)

Otčenáš a pozdravení andělské.

Napsal *Albón Stolz*. Český podává *Fr. P. Košák*, katecheta.

Mladík vyučený řemeslu odchází do ciziny, jde den ze dne dál a dále a práce dostati nemůže, nohy jej bolí, naskakují mu puchýře, boty jeho pocítují již dlouhou cestu a počínají děravěti. Nastává chladno a zima, dnové se krátí, na výšinách viděti již sněh. Mladíku jest již několik dní nevolno, nemá chuti k jídlu, je velmi slabý; hlava ho bolí, třese se zimou, v noci dostává horečné záchvaty a hrozné sny. Ubožák onemocněl příliš vzdálen od svého domova mezi cizími lidmi. Jak smutno je a pusto v duši tohoto mladíka! Smutně jde dále, potácí se a hledá chodníky a nejširší kameny, jde-li vydlážděným místem, nedívá se ani na krásné domy a chrámy v cizím městě. Je snad docela opuštěn a není nikoho, kdo by se o ubožáka staral, jeho bídu znal a útrpnost s ním měl v cizí zemi?

Anebo snad jsi odveden, musíš býti vojákem. Na vojné dostáváš stravu a žold velmi skrovný, prodáváš snad ještě komisárek, abys několik haléřů dostal. Žádný si tě nevšímá, nemáš žádné vážnosti, neboť jsi pouze prostým vojákem. A mnohý poddůstojník pyšně si vykračuje a je hrubým, velmi hrubým, bije tě ručnicí, kleje na tebe při vojenském cvičení, není s ničím spokojen, co děláš, protože mu ničeho na přilepšenou nedáváš. V kasárnách ohání se rákoskou, je nevrlým a krutým, ač je mu to zakázáno. A neradil bych ti, abys sobě postěžoval setníku, neboť pak by byl na tebe desátník (kaprál) ještě horším. A tobě je (příznej se, je to na tobě vidět) teskno po rodičích a po domovu, po tvé rodné vesnici; a vsadil

bych se, že jsi první dobu, když jsi k pluku přišel a mnoho cvičení vojenských konati musil, v noci na posteli potají si zaplakal. Nemáš snad nikoho, komu bys tíži svého srdce vyjevil, komu by sis postěžoval a jenž by tobě útěchy a úlevy poskytl?

Anebo (kniha tato dostane se do rukou různých lidí) pohlédneme na ženu, která v neděli odpoledne dá se do čtení, když starší dítky odešly na křesťanské cvičení a požehnání a když náčiní již umyla. Uměl ji muž, nosí ještě po něm smutek, zůstaly malé dítky a majetek je značně zadlužen. Nedatilo se jim příliš dobře, dokud muž byl živ, ač byl mužem sporivým, v neděli ani do hospody si nezašel a ve všední dny těžce pracoval, jak nyní bude s nimi, když živitel rodiny zemřel? Ach, domek bude asi prodán dražbou i pole, ano i hubená kráva. Jaká těžká starost doléhá bolestně na duši chudé vdovy a srdce stísněno je zármutkem. Chodí sem tam jako nemocná, raději by odpočívala v hrobě u svého muže, nerada by však chudé milé dítky opustila. Příbuzní nestarají se ani o bleudou vdovu, ani o chudé dítky. — A není snad nikoho na světě, komu by si ubohá vdova ve své bídě postěžovala a jenž by zcela jistě účast bral na jejím osudu a jí pomohl.

Anebo — však již dosti příkladů. Kdo by spočítal všechny strasti a útrapy, všecka neštěstí a nehody, všechny úklady a překážky na trnité cestě života lidského! Neptišli bychom ku konci, beztak jsem se již dlouho zdržel. A ty, človče, který tyto věci právě čteš, nemusíš teprve býti poučen o tom, co je kříž. Již jsi s ním dosti obeznámen, byť bys ho v lásce neměl a možná, že

brzy velký a těžký kříž na tebe vložen bude. Budeš se ohlížeti, aby ti někdo pomohl, ale nepomůže ti žádný z lidí, i kdyby snad někdo mohl tobě poskytnouti pomoci, nebude chtít, protože se mu to zdá obtížné. A není nikoho, jenž by v životě i ve smrti, v čase i věčnosti neštěstím stíženému ku pomoci přispěl svou mocnou pravicí a svým milosrdným srdcem? Neznáš nikoho takového?

A hle, duše lidská, tobě hlásá blahodárné náboženství Ježíše Krista radostné a milé poselství. Pohlédni ještě jednou na stránku, kde je nápis tohoto odstavce velkými písmeny napsán: Jak tam čteš a modlíš se? Není-liž pravda, stojí tam psáno: »Otče náš, jenž jsi na nebesích.«

Tak začíná modlitba, kterou sám Pán s nebe na zem přinesl a mezi lidmi zavedl. A kdyby tato modlitba nebyla delší ani kratší, než jak svrchu napsáno jest, tak že by zněla pouze: »Otče náš, jenž jsi na nebesích, Amen,« přece byla by modlitbou nejvzácnější, které nás Pán naučiti mohl. V těchto slovech zajisté jest obsažena a zcela jasně vysvětla z nich největší útěcha, jakou si mysliti můžeme. Drž se vždy pevně těchto slov, věř, doufej, modli se a buď přesvědčen, že Bůh je tvým otcem, jedné dle toho, pak nebudeš nikdy opuštěn a bez ochrany. A Bůh není vzdáleným otcem, kterému bys musil dopis psáti, poštou poslati a na odpověď dlouho čekati. Můžeš býti na vojně nebo na cestě do Ameriky, nebo můžeš třeba ve Vídni neb v Uhrách práci hledati jako tovaryš; a hle, Otec onen je ti všude na blízku, tak velmi blízko, blíže ještě, než tento spis, který máš před sebou. Obrát se k němu ještě nyní na okamžik zbožnými myšlenkami, dřív než dále čísti budeš, protože on u tebe jest a také nyní rád tě vyslyší. — On není takovým otcem, který na loži sedí, když jsi nemocen a volá: »Rád bych ti pomohl, kdybych mohl!« — Není takovým, jenž by k ubohé vdově volal: »Mám sám ženu a děti, mám též dluhy, nemohu se o tebe starati!« — Není takovým, před nímž bys se musil báti žalovati na poddůstojníka, žalovati jemu, Pánu nebes i země, že jsi trýzněn, abys od poddůstojníka potom ještě více

trýzněn nebyl. Ba právě on je bohatým a všemocným Pánem a Bohem, který mocně vše řídí; jemu není nic příliš velkým, ani příliš malým. A čím pevněji ty tomu věříš a jej důvěrně vzýváš, tím více jej to vybízí, a on nemůže jinak: musí se tě ujmouti.

Proti tomu mohl by někdo nebo snad i více lidí povstati a říci: »Já jsem již také Boha vzýval a přece se mně při tom dařilo zle, ano přišel jsem též o svůj majetek.« Na to odpovídám: »Bůh není naším sluhou, nýbrž naším otcem. Kdyby byl Bůh naším sluhou, pak by musil nám býti po vůli, kdykoli bychom si toho přáli. Toho však nečiní žádný rozumný otec svému dítěti, nýbrž žádá-li dítěto něco, pak otec teprve uváží, zda-li je to včasné a dítěti prospěšné. Člověk podobá se velmi často mnohým ženám, které jsou v jiném stavu. Tyto mívají často divné choutky, na př. vápno nebo syrové maso jísti, nebo něco ukrásti a pod. Tak my všichni často toužíme po věcech nepatřičných, nebo po věcech, které by nám věčnou zkázu přinesly, anebo žádáme si věcí, jichž nám Bůh dle své nevystihlé moudrosti a svatosti a dle svého řádu buď hned, anebo vůbec nikdy dáti nemůže. Proto volej jen srdečně k Bohu o pomoc; pak ale buď klidným, pokorným a poctěj Bohu na vůli, zda-li tvoji žádost splnit chce a myslí si: Bůh nejlépe ví, zda to, o čem jsem prosil, je rozumné nebo nemoudré. Ať Bůh učiní dle svého nevyzpytatelného soudu, já vše milerád přijmu. A pak-li ďábel vzbuzuje v tobě myšlenky, že Bůh snad mohl jinak učiniti, více dle tvého rozumu a přání, a nezdálo by se ti snad úplně správným, jak to Bůh učinil, pak přečti sobě u proroka Isaiáše (55, 8, 9.) slova, která Bůh k lidem mluví: »Nejsou zajisté myšlení má myšlení vaše, ani cesty vaše cesty mé. Nebo jak povýšena jsou nebesa nad zemí, tak povýšeny jsou cesty mé od cest vašich.« Přemýšlej o těchto slovech, nezapomeň na ně, vtiskni je v duši svou a opakuj si je, kdykoli duše tvá ve víře v Boha Otce chladne, a ji vyznávati se ostýchá.

Nemocná žena ležela vysílenu, hlas jí slábl a byl nejistý, duše byla souzena bolestmi a horečkou. Přiblížilo se po-

slední odpoledne jejího života, neboť druhého dne zemřela. V toto poslední odpoledne první jarní slunce zazářilo teple a mile do světnice a na její postel. Nemocná cítila se silnější než dříve, povstala, slezla s postele a klekla na zemi. Potom modlila se hlasitě a radostně: »Chval Pána Boha, duše má, a nepapmeň na jeho dobrodíní, onť odpusti tobě hříchy a léčí tě ze všech tvých poklesků!« Děkovala Bohu, jsouc od něho radosti duchovní naplněna, za to, že ji po celý život vedl, že ji oblažoval a vše dobré jí skýtal; děkovala Bohu také co nejvroucněji a nejupřímněji za hořesti a strasti, kterými ji nebeský Otec k Kristu přivedl. A když se pak po příkladu Krista láskyplně pomodlila, za přátele i nepřátele, odevzdala se zcela do vůle Boží. Modlila se: »Vnitřní úzkost a hořesti, které trpím, jsou sice veliké. Chceš-li však, milý Otče, tu volím je ráda, a ochotně snášeti ještě více roků, ještě déle, jak dlouho ty chceš, jen když ty jsi a zůstaneš mým!« Povstala po těchto slovech, lehla si do postele a Bůh povolal ji druhého dne k sobě. Tak myslí, modlí se a umírá, kdo věří v Otce nebeského.

My však chceme ještě důkladněji věděti, co znamená »Otče náš, jenž jsi na nebesích.« Bůh je veliký, velmi veliký, Bůh nevyzpytatelné velebnosti. Znáš vypravování o králi Šalomounovi? Písmo svaté vypravuje: Udělal král Šalomoun trůn z kostí slovoňích veliký a obložil jej zlatem skvucím velmi, kterýž měl šest stupňův a vrchol trůnu okrouhlý byl na zadní straně a dvě ruce byly po obou stranách držící sedadlo. A dva lvové stáli vedle rukou těchto. A dvanácte lvíčků tu stálo na 6 stupních s obou stran. Nebylo takové dílo uděláno ve všech královstvích. Nad to všechny nádoby, z nichž pival král Šalomoun, byly zlaté. A všeliké nádoby v domě bylo ze zlata nejčistšího, nic nebylo od stříbra, aniž ho sobě co vážili za dnů Šalomounových. I zveleben je král Šalomoun nade všechny krále zemské bohatstvím a moudrostí. A všichni králové žádostivi byli viděti tvář Šalomounovu, aby slyšeli moudrost jeho, kterou složil Bůh v Srdci jeho. A přinášeli jedenkaždý dary jemu, totiž ná-

doby stříbrné a zlaté, roucha a zbroj i vonné věci, koně a mezký, a to každého roku. (III. Král. 18—25.)

Tak vypravuje Písmo svaté. Však co je tento slavný král Šalomoun proti Bohu? U porovnání s Bohem je ubohým a nepatrným žebrákem a všichni císaři a králové tohoto světa jsou u porovnání s Nejvyšším bidnými červíky zemskými. Ano i sám nejvyšší archanděl porovnán s Bohem, jest nepatrným človíčkem. A nyní uvaž, člověče, onu milost, když k tomuto velkému a mocnému Bohu volati můžeš: »Otče náš!« Zkus to někdy a řekni hraběti nebo knížeti pyšně si vykračujícímu: »Otče!« Snad by některý tu nebo tam strpěl, kdybsy slušným způsobem a rozumně tak k němu promluvil. Mnozí jiní však by to považovali za urážku a domnívali by se, že se k nim chováš příliš vsedně. Mnohý pohlédl by na tebe hněvivě a s opovržením, nedal by ti buď žádné odpovědi, nebo snad by ti odpověděl trpce. K Bohu však srdečně můžeš volati: »Otče,« a Bůh rád slyší, když takto k němu voláš. A není to pouze způsob mluvy, nýbrž Bůh je skutečně naším otcem. Proto Bůh dopřál tobě, že jsi byl pokřtěn ve jménu Otce na důkaz, že tě přijal za dítko své; byl jsi na křtu svatém na temení hlavy pomázan svatým křížem, jako vůbec všichni králové křížem pomazáni byli a byl jsi pomazán na důkaz, že jsi z rodu královského, že jsi synem nebo dcerou nebeského krále. To znamená velmi mnoho. Jak mnohý si na tom zakládá, jestliže otec jeho jest úředníkem, představeným aneb něčím podobným; a kolik pýchy proudí žilami mnohých měšťanů a myslí si ku podivu, jak velkou věcí je, pochází-li někdo z lepšího domu. A přece neměl by si na těchto věcech nikdo mnoho zakládati; neboť co pomůže spoléhati na zářivé tituly a na vznešené úřady? Smrt skosí svou smrtící kosou a smete všechno to s povrchu zemského, smrt zničí vše, jako v papírně se zničí různé látky, takže není pak možno poznati na zbylé kosti z nohy, zda za živobytí svého lesklou obuv nebo dřevěný nosila, nebo zda bosky chodívala. Než člověk pyšným býti může, je jeho vznešený původ od Boha, že jest

královským synem nebo dcerou a že jim věčně zůstane, neodmítne-li od sebe otcovské ruky nebo otcovského srdce, nezneuctí-li svého vznešeného původu, neposkvrní-li znaku svého a neučiní-li se nehodným vznešeného přibuzenství svého. Na to máš být hrdým. Ukazuj po celý život svůj tuto hrdost a jedné vždy šlechtně. Styď se, konati něco, co by se neslušelo na tvůj původ od Boha. Neoddávej se nestřídmosti v jídle ani v pití a na to buď hrdým. Neoddávej se hanebné nečistotě a buď hrdým na to. Nelži a nepřetvařuj se a buď hrdým na to. Chovej se k představeným uctivě a pro Boha poslušně, nepodlízej však, ani nelichoť, a na to buď hrdým. Měj ustavičně na paměti, že pocházíš z královského a božského rodu a že chceš svému vznešenému otci čest dělati.

A ještě jednou »Otče náš!« Uvažuj také druhé slovo; také ono má své přednosti a sílu, jestliže je v srdce přijmeme a jemu v srdci vzrůstu dopřejeme. Ano toto slovíčko, kdyby od lidí správně pojato a užíváno bylo a kdyby dle něho život lidský zařízen byl, pak by bylo zlatým klíčem k nebesům i ke všem dobrým místům. Nestojíš v modlitbě Páně: »Otče můj«, nýbrž »Otče náš«. To znamená, že nesmíš Boha považovati pouze za svého Otce, jako by ostatní lidé nižšího řádu byli mezi vším stvořením. Nikoliv, Bůh není pouze tvým Otcem, ani pouze mým Otcem, nýbrž naším Otem, otcem všech lidí. I kdyby byl někdo vpádých očí nebo krátkozrakým, snad i nedoslýchavým, hrbatým nebo slabým aneb přihlouplým, i kdyby snad byl kulhavým a kdyby neměl žádného oděvu, že by se snad ostýchal ve svém sešlém oděvu do kostela jíti, a kdyby v čas velikonoční vypůjčiti si musil oblek, aby své povinnosti zadost učinil a ke stolu Páně přistoupil — to vše nic nevaď. Bůh je přece jeho Otcem.

Byl jsi snad v ostatky ve velkém městě a viděl jsi tam přestrojené a zakuklené lidi? Tam můžeš spatřiti staré a hrbaté postavy: rolníky, vysloužilce, komíníky a pod., a to jsou často jinak krásní, mladí lidé z vážených rodin v tomto přestrojení. Tak často také člověk velmi bídně vypadá, je však přestrojeným synem královským, jenž se ovšem sám ze žertu nepřestrojil, nýbrž Bůh ho tak oděl z důležité příčiny; a když se přiblíží popeleční středa, náš poslední den, pak smrt sejme s něho škrabošku a člověk objeví se v mladistvé a královské kráse v nebeském zámku královském před svým Otcem, jestliže snad svoje křestní roucho a svoji urozenost ďáblu za bídný peníz nezaprodal; a ve slavný den vzkříšení také jeho tělo s velikou slávou z mrtvých povstane. Velice prospěšné by bylo, kdybychom každý den a každou hodinu — ustavičně, když s lidmi jednati máme, na paměti měli, že tito lidé pravými dítkami Božími jsou. Pak by měl každý více úcty k druhému a neodpovídal by mu přikře, neztrpčoval by druhému jeho trudný život, bylo by více pokoje na zemi, ve společnosti a v rodinách, nebylo by třeba tolika vězení, četníků a soudců, čímž by se mnoho ušetřilo. — Víš sám, že žádný otec chladnokrevně a bez vzrušení myslí nepohlíží na to, když s jeho dítkem nespravedlivě a přikře se zachází. A bolestnější rána nemůže snad být zasazena, jako když někdo jednou rukou panovníku své země list prosebný podává, druhou pak rukou jeho dítko bije. Chceš-li, aby tě Bůh v lásce měl, a má-li ti tvá modlitba prospěti a něco tobě vymoci, pak nezapomeň, že Bůh na to patří a pozoruje, jak ty se k jeho dítkám na zemi chováš. Abychom pak to stále na myslí měli, proto v modlitbě voláme: »Otče náš« a dle toho máme jednati.

(O. p.)

Poklad víry.

(Část další.)

III.

•Nic pevného, nic stálého na světě za našich dnů; názory se mění jako listí na stromech: vše se opotřebuje a mizí úchvatnou rychlostí; mezi kolébkou a hrobem člověka desetkrát se promění společnost. Uprostřed té měnivosti jest jenom jedno město a jenom jeden muž skýtající obraz stálosti a pevnosti — Řím a papež. Lidé zmitáni větrem hledají odpočinku; avšak nenaleznou ho, dokud nepřistanou u majestátní skály, jež vyčnívá nade všechny vlny — dokud nepřistanou u Říma a papežství. Tak napsal před několika lety slovatný spisovatel Evžen Robin, vrátiv se do lůna katolické církve.

Jenom kdo spočine na skále Kristově, na skále Petrově, jenom kdo se drží církve svaté, jest bezpečen před vlnami bludu a lži; neboť jenom církev má od Boha připověděno, že jí brány pekelné nepřemohou; jenom ona jest vedena Duchem svatým, jenom ona nemůže nikdy a nikdy bludu hlásati.

Přes to však vidíme, že mnoho, přemnoho lidí jest daleko bezpečného přístavu, mnoho, přemnoho lidí jest ujařmeno nevěrou. Která toho příčina? Nevědomost a náruživost.

* * *

Mnoho, přemnoho lidí nemá pravého a dostatečného poučení ve věcech víry. Za mlada si nebleděli patričně vyučování náboženského, jehož beztoho ve škole nemnoho, nebo třebaš by ho bylo s dostatek, neměli pro ně patričně pozornosti a plně. Učili se přemnohým věcem, poznali náboženství Egyptčanů, Řeků, Římanů, vědí mnoho z historie, naučili se cizím řečem, chodili do pokračovacích kursů, navštěvují universitní lidové přednášky, vědí nebo myslí, že vědí mnoho, jenom ve svatém náboženství nedovedou třebaš na nejjednodušší otázky odpověděti; náboženství jest jim věcí vedlejší, vzdělanost však, osvěta, zisk, požitek nade všecko. Kázání, křesťanské cvičení bývá mnohým, přemnohým věcí neznámou, náboženského časopisu do ruky nevezmou; za to libují si v novinách,

listech, časopisech, knihách vůči víře lhostejných, ba přímo nepřátelských, oblibují si společnost lidí takých. Ký tudíž div, že se více zpronevěřují? Že třeba od víry odpadají? Jak jsou politování hodní! Jakým nebezpečným spánkem uspána jest duše jejich!

Dva mladici zastudia upřímně učinili přátelství. Dostudovavše gymnasium, rozešli se různými cestami. Jeden stal se kapucinem, druhý důstojníkem. Po letech potkali se v Paříži na Novém mostě. Ihned se poznali a srdečně pozdravili. Důstojník pak změřil si pohledem kapucína od hlavy k patě, zahleděl se na chudičský hnědý habit jeho a řekl s jakousi útrpností: »Příteli, jakous to přinesl oběť a jak Tebe politovati, jestliže nebe jest jenom smyslenkou.« »Ušetři si soustrasti,« odvětil kapucín, »jáť jsem na světě mnoho neztratil. Tebe však, příteli, jak želeť, peklo-li není smyslenkou!«

Vůči kolika lidem bylo by takto mluvit! Jak se na nich vymstí ona neblahá nevědomost!

Druhá příčina nevěry jest náruživost.

* * *

Před 1900 lety stáli sobě tváří v tvář dva muži, v nichž se zračila protiva oné doby — Kristus a Pilát. Pilát ptá se Pána Ježíše: »Ty-li jsi král židovský?« Odpověděl Ježíš: »Sám-li od sebe to praviš, čili jini pověděli tobě o mně?« Odpověděl Pilát: »Zdaliž jsem já žid? Národ Tvůj a nejvyšší kněží vydali mi Tebe. Co jsi učinil?« Odpověděl Ježíš: »Království mé není z tohoto světa. Kdyby z tohoto světa bylo království mé, služebníci moji zajisté bránili by, abych nebyl vydán židům; ale nyní království mé není odsud.« I řekl jemu Pilát: »Tedy král jsi Ty?« Odpověděl Ježíš: »Ty praviš, já jsem král. Já jsem se k tomu narodil, a proto jsem na svět přišel, abych svědectví vydal pravdě; každý kdo jest z pravdy, slyší hlas můj.« Di jemu Pilát: »Co jest pravda?« (Jan 18, 33—38.) Řekl to pohrdavě, jakořka posměšně. Toť obraz naší doby. Nyní nechtějí mnozí o pravdě slyšeti, o pravdě

vědět, aby nemusili podle pravdy žít. Jinak věru nelze si vysvětlit jejich neštěstí. Stojí církev před nimi, jako stál Kristus Pán před Pilátem. Stojí před nimi se svou pravdou, se svou silou, se svým požehnáním po všechny věky až po naše časy. Jestli církev stromem, jenž své větve rozšířil po všem světě; jest matkou národů, jež odchovála na svém klíně, jež je svými prsy odkojila k vyššímu, nadpřirozenému, nebeskému životu. Národové přišli a odešli, církev stála u jejích kolébky i hrobu, ona zůstala. Nová pokolení vzešla, nové nadešly časy, vše opět zmizelo, jenom církev zůstala. Kolikrát mysleli nepřátelé, že církev již zničí! Kolikrát jí už hrob kopali! Jak se přepočítali! Ona se jim dívala do hrobu, jí však dosud nikdo. Kdo vída to všechno, nevěřil by jejím slovům, jejímu učení? Kdo? Člověk zlé vůle, člověk hříchy a náruživostí sevřený!

Když sv. Pavel v Cesareji nevinně vězněný stanul před římským místodržitelem Felixem, člověkem to necudným a podplatným a mluvil mu o spravedlnosti a čistotě a o budoucím soudě, zachvěv se, odpověděl Felix: »Tentokrát odejdi, v čas příhodný zavolám tě.« Toť historie tisícův a tisíců jiných lidí. Slyší pravdu, znají pravdu, a přece se dle ní neřídí, jelikož mají zkažené srdce, jelikož mají vůli zotročenou hříchy a nepravostmi.

Srdce hříchy poskvrněná a pokažená svádí rozum a štké ho proti pravdě, proti náboženství, proti církvi. Člověk takový prohlašuje zpupně: »Není Boha, není věčnosti, není pekla.« Kdyby byl upřímný, musil by dodat: »Není Boha, protože mým náruživostem, mým hříchům nechce se Boha, nechce se věčnosti, nechce se pekla.« Byl jsem nevěrcem, protože jsem byl mravně zkaženým, vyznal malíř Boucher na smrtelném lůžku.

František Coppée, nejoblíbenější nynější básník francouzský, člen francouzské akademie, ve své knize »Dobré utrpení«, jež za jedinkrát rok 75krát vydána, vyznává upřímně: »S cesty zbožnosti svedly mne hříchy mého mládí a ostychavost z nich se vyznati. Velmi mnozí, jimž podobně se vede, přisvědčí mně, ač chtějí-li být upřímní, že pro

přísný zákon, jež náboženství v příčině mravnosti ukládá, odcizili se víře. Když jsem učinil první krok na srázné dráze, čel jsem knihy, slyšel jsem řeči, viděl jsem příklady, jež mě utvrdily v domněnce, že jest člověk oprávněn poslechnouti pýchy a smyslnosti. Brzy stal jsem se ve věcech náboženských úplně lhobejným. Když jsem takto padl, což to jiného, než jako když vojn sběhne od praporu, protože se mu zmrzela kázeň!

Komu se nechce skrotiti svých náruživostí, ten všechno, co jim lichotí, pokládá za dovoleno, třeba víra sebe více proti tomu protestuje, sebe přísněji to odsuzuje. Lakomec pokládá lichvu za oprávněný zisk, mstivému jest msta věcí cti, nemravovi jest necudnost nevinnou rozkoší, kdežto půst, modlitba, zpověď, čistota jest mu bláznovstvím. Tak si plete člověk náruživý své pojmy, až konečně upře všech pravd a povinností, jež víra hlásá — až se z něho konečně stane nevěrec. Zdaliž je pak šťasten? Ach, nevěra ještě nikoho neučinila šťastným!

* * *

Roku 1898 nalezli v městě Cambrai ve Francii zastreleného mladíka, sebevraha. V kapse měl na papíře tužkou napsána tato slova: »Kdo mě nalezneš, věz, že jsem býval šťasten, dokud jsem žil podle víry. Neštěstím však, jehož jsem nemohl a nemohl s dostatek oplakati, octl jsem se ve společnosti nevěreckých svobodářů, a ti přivedli mne tam, kde mě nyní vidíš. Prosim za odpuštění svých milých rodičů, jimž způsobím takovéto hoře. Chtěl jsem jim jednou být oporou ve stáří; avšak nemohu a nemohu, život jest mi nesnesitelný.«

Zdaž jest nevěrec šťasten?

Neméně smutně se vyslovuje francouzský filosof Th. Jouffroy: »Jak prázdná jest duše má. Po mnoha letech cítil jsem se puze na opět jednou zavítati do své otciny k starické matce. Byl jsem opět pod střechem, pod níž jsem byl strávil léta svého dětství, uprostřed osob, mezi nimiž jsem byl vyrostl. Všecko bylo, jako za mého mládí, jenom já jsem se změnil. Moje matka modlila se právě tak zbožně, jako když se se mnou ještě dítětem modlívala. Chrást, v němž jsem byl poprvé u stolu Páně, byl též;

sloužena v něm s touž nábožností mše svatá. Na hřbitově modlili se lidé s touž důvěrou za své zesnulé bratry a sestry. Všecko, co mne druhdy obklopovalo za mého mládí, co mne druhdy milovalo, všecko mělo totéž srdce, touž víru; jenom já jsem ji ztratil, jenom já jsem se ubíral světem bez víry a sestaral jsem; jenom já, ač tak učený, ničeho jsem nevěděl, jenom já, ač tak osvícený, zůstal jsem bez světla, jenom já, ač zdánlivě tak klidný, neměl jsem pokoje. Ó věru, bez víry není štěstí. Vzhopme se! Vážme si svatě víry, hajme si svatě víry, žijme podle ní!

„S urputností ukrutného draka pozdvihá se nyní nevěra. Aj, viz, jaká její nádhera, jaká pýcha, vzdornost, zpupnost jaká! Dráha její lest jest křivolaká, z pekelného vyšla jezera černorudá tato příšera, a jen po ďáblu vždy popotáhá. Michaeli, mocný Boží vůdce, nesejdeš-li s nebe ku pomoci oprostíš choť Páně toho škůdce? Vyjdi v půtku se knížetem noci, na hlavu mu stoupni mocnou nohou, hrtán jemu protkni hrálí¹⁾ strohou.“

Suřil.

Svaté přijímání dnes a dříve.

Střediskem veškerého našeho náboženského života je bez odporu oběť mše svatě. Zde člověk ne slovy, ne bitím snad v prsa na znamení kajcnosti, nicoty a trestuhodnosti své Bohu se koří, nýbrž celý se všemi svými mohutnostmi Bohu se obětuje, jenž zase jako v náhradu za to podává nám své lidské tělo a krev k nasycení a napojení žíznivých duší. Na sta, ba tisíce lidí je denně přítomno oběti nej-světější, a také na tisíce přistupuje ku stolu Beránka nejvyššího. Bude snad asi málo těch, kteří by znali vývoj dnešního způsobu svatého přijímání. Poněvadž věc sama sebou je dosti zajímavá, chci podat malý nárys vývoje životního našeho zdroje.

Jak dnes se přijímá, každý z vlastní zkušenosti ví. Na znamení největší úcty děje se přijímání vždy kleče. Nebylo tomu však stále. V Novém Zákoně čteme, že při poslední večeři přijali apoštolé tělo a krev Páně sedíce. »Když pak byl večer, posadil se za stůl se dvanácti učedníky svými.« (Mat. 26, 20.) A tak tomu bylo i v prvních dobách křesťanských; i první křesťané přijímali na svých místech sedě. Přijímání takové bylo možné,

poněvadž věřících bylo poměrně málo, mohl tedy kněz neb jáhen i sedícím věřícím tělo Páně podati. Později, když počet rostl, musilo se od tohoto způsobu upustiti, a věřící přijímali stoje. Konečně náboženství křesťanské se víc a více třífělo, zdokonaľovalo, takže nejen pro velký počet věřících, kteří přijímali, ale i jak Tertullian praví: »Bylo by to znamením neúcty seděti před tím, jehož především je se obáhati a ctíti.« Při modlitbě se z pravidla neklečelo; v čas velikonoční a v neděli, kdy připomínáno zmrtvýchvstání Páně, bylo jakousi povinností na znamení radosti státi. Neboť smrti Kristovou na kříži stali jsme se dítkami Božími, z hříchu vysvobozeným slušelo jen při zpovědi pokorně klečeti.

Podobným způsobem ovšem i nejradostnější a nejslavnější náboženský úkon, svatě přijímání, dalo se ne kleče, nýbrž stoje. O tom svědčí Tertullian, Dionys Alexandrijský, a též konstituce apoštolská (4. stol.) zřejmě dří: »Se srdcem k Bohu pozdvíženým, s bázní a chvěním chceme při oběti státi.«

Teprve na obrazech 12. stol. vidíme, že se přijímá kleče. Obrazy tyto však větším dílem neznázorňují přijímání vě-

¹⁾ Kopím.

řících, nýbrž poslední večeři Paně. A konečně obrazy ty mají už ráz své doby, tehdy už ovšem se v církvi svaté přijímalo kleče, ne však hned v prvních dobách křesťanských. Dobu, kdy vlastně počalo se přijímatí kleče v církvi západní, přesně stanovití nelze. Na východě přijímá se dosud stoje. Dle jedněch přijímalo se stoje do polovice 9. století. Dle jiných zase aspoň ve Francii a Itálii dalo se tak až do století 13. Při přijímání svaté krve vždy se stálo. Krev Paně rozdával jáhen; a tu buď přiložil přímo kalich k ústům přijímajících, nebo jej držel zpřímá a dával každému z něho piti rourkou. Při úkonech těchto mohlo se, kdyby byli klečeli, snadno něco z kalicha vyliť, proto stáli.

Druhý rozdíl je, jak se přijímalo tělo Paně. Nejprve přijímal biskup, po něm kněží, jáhnové, podjáhnové, a konečně lid. Kněží a jáhnům kladl tělo Paně bi kup na ruku a oni odstoupivše na levou stranu oltáře položili tělo Paně na oltář a odtud teprve přijímali. Podjáhní a nižší duchovní přijímali tělo Paně v ústa, pak přijímal ostatní lid a na konec děti, jež obdržely malé částky udobené při lámání svatého chleba. Biskup nebo kněz, jenž večeři Paně podával, řekl: »Tělo Paně zachovej duši tvou,« a přijímající odpovéděl: »Amen.« Mužové obdrželi svatý chléb do pravé ruky na dlaň neb do prstů, levá ruka pak pravou křížem podírala, ženy však na bílý lněný šat, odkudž braly jej do úst. Na začátku 9. stol. ve Francii a Německu způsob tento znenáhla se odstraňuje a počíná se Eucharistie klásti do úst. Takže synoda rouenská, v témže století slavená, nařizuje, by se tělo Paně ne více na ruku, nýbrž v ústa kladlo.

O přijímání krve Paně jsme se zmínili shora. Možno dodatí ještě, že u nemocných a malých pokřtěných dítek, které též přijímaly, namáčel se obyčejně svatý chléb ve svaté vino, a tak podaly se zároveň obě způsoby.

Jakkoli přijímalo se zpravidla pod obojí způsobou, přece i pod jednou dosti často. Tak na př. nepřítomným donášel se jen svatý chléb, za pronásledování uschovávali křesťané svaté tělo doma, mniši brali si je na poušť atd. Viděti z toho tedy, že už tehdy též křesťané

věřili, že ať přijímají pod obojí nebo jednou jen způsobou, přijímají celého Krista. Křesťané přijímali večeři Paně jako i dnes lační, mimo Zelený čtvrtek, kdy se přijímalo až večer.

Při svatém přijímání zpíval se nějaký vhodný žalm s antifonou, která se udržela až do dneška a kněz se ji modlí v missalu pod nadpisem communio.

Zbývá ještě promluvití, kde se přijímalo? V prvních dobách přijímalo duchovenstvo v choře (presbytáři), ostatní pak věřící mimo chor. Toliko císař měl jakési privilegium a mohl též přijímatí v presbytáři. O sv. Ambrožovi však víme, že nedovolil císaři Theodosiovi v Miláně v presbytáři přijímatí, poukazuje na patřičný rozdíl mezi klérem a laiky. Presbytář byl oddělen zábradlím od lodi chrámové, a u tohoto zábradlí, asi jako dnes, později věřící přijímali. Jen novokřtenci, když přistupovali k prvému sv. přijímání, mohli přijímatí v choře.

S obětí mše svaté byly spojeny agapy, hodý lásky, které se z přebývající obětí darů (věřící přinašeli obětní dary, chléb a vino a též jiné pokrmy) vystrojoily, jak viděti z listu sv. Pavla ke Korintským: »Když pak se vespolek scházíte, jž to není večeři Paně jísti. Nebo jeden každý bře nejprve večeři svou k jedení: a jeden zajiště lační a druhý pak jest opilý.« (11, 20—21.) Při hodech těchto všichni ať bohatý či chudý, z toho co přineseno a k obětování se nepotřebovalo, společně jedli. Byla to jakési vyrovnání sociálních protiv. Později byly tyto agapy přeloženy na večer; předsedal jim vždy biskup nebo kněz, při tom se četlo buď Písmo svaté, neb život svatých, zpívaly hymny. Ale zlořády, jak viděti též z výše citovaného listu sv. Pavla, které se záhy do nich vetřely, byly příčinou, že byly ve století čtvrtém zakázány.

Po svatém přijímání následovala modlitba a mše byla ukončena, což slulo rozpustění církve, dnešní »Ite missa est«.

Jak viděti z krátkého tohoto pojednání, byl způsob svatého přijímání poněkud odchýlný od nynějšího. Odchylna tato však nezměnila ničeho na podstatě svatého přijímání.

I v prvních dobách jako dnes přijímalo se tělo i krev Beránka nejsvě-

těššího, i tehdy musila předcházeti sv. přijímání svatá zpověď, která byla daleko přísnější nežli dnes. Viděti jen, která pečlivá matka naše církev svatá dle okolností zařizovala vnější svoje úkony bohoslužebné, vycházejíc tak ochotně vstříc požadavkům doby i vě-

řících. Co to bylo bouří, a nerozbily dosud lodičku Petrovu, a dle slov Krista samého nikdy nerozbijí. Podrobujme se proto rádi a ochotně nařízením církve svaté, jež jistě jsou jen k našemu prospěchu jak časnému tak věčnému.

V. H.

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

IX. Z Japonska.

Velkou a důležitou událostí v katolickém světě missijním je v novější době slavné přijetí papežského vyslance, amerického biskupa z Portlandu, msgr. O'Connella na císařském dvoře v Tokiu. Aby totiž sv. Otec Pius X. navázal nové styky s říší japonskou, která po válce rusko-japonské nad míru zmohutněla a se povznese, a aby i v novém období pro církev katolickou v Japonsku získal mocnou státní ochranu, vyslal v říjnu minulého roku řečeného biskupa k mikádovi. Papežský vyslanec byl pak na dvoře císařském s těmitěž počtami přijat a uvítán, jako kterýkoliv jiný vyslanec té které velmoci a missijní časopisy podávají o této památné události podrobné zprávy, které neváháme i se čtenáři »Školy« sděliti:

Dne 25. října roku 1905 přistál papežský vyslanec v Jokohamě a byl od místodržitele se všemi počtami přijat. Následujícího dne odebral se do Tokia a ubytoval se v hotelu »Imperial«. Ježto ministr zahraničných záležitostí baron Komura, právě se byl vrátil z Ameriky, bylo přijetí u ministerstva odloženo na čtvrtý listopad. V tento den, kdy právě mikado slavil své narozeniny, bylo u Komury obvyklé úřední představení, ku kterému výhradně jenom vyslanci u císařského dvora pověření, pozváni byli. Tak byla úředně uznána rovnocennost papežského vyslance se všemi ostatními. Při této příležitosti poznal O'Connell celou řadu nejznámějších mužů Japonska, mezi nimi admirála Togu, který tolikrát byl k velikosti své vlasti tolikrát přispěl. Přítomní se také

neobyčejné zručnosti, se kterou tito mužové nejméně dvě řeči cizí ovládali. Hrabě Kotsura, předseda ministerské rady, papežského vyslance ihned si povšimnul a přiměřenou promluvou pozdravil.

Dne 10. listopadu byla audience u mikada. Papežský vyslanec byl beze všeho sprostředkování některého cizozemského vyslance, bezprostředně ministerským předsedou hr. Kotsurem císaři představen, což nemálo bylo nápadno. V nádherném povoze státním jel biskup v úplném církevním rouchu, biskupský kříž na prsou, nejživějšími ulicemi hlavního města a byl všude uctivě pozdravován. Jeho Veličenstvo, Mutsu Hito, stál v trůnním sále, ve stejnokroji generála, obklopen císařským domem a maje po levé ruce prvního ministra a očekával papežského vyslance. Biskup O'Connell, zjev to účtu vzbuzující, podal, byv předpuštěn, císaři vlastnoruční list papežův a vyslovil jménem Pia X. díky celého katolického světa za ochranu, které byl císař katolickým missiím za války poskytoval. Ostatní obsah rozmluvy chová se v tajnosti.

Zpět jel biskup zase ve státním voze. Mohl v něm konati všechny úřední návštěvy. Dva dni později dával císař na počest vyslancovu hostinu v paláci »šiba«. Princ Fushima předsedal.

Dne 15. listopadu uspořádal univerzitní studenti na počest vyslancovu v největší dvoraně tokijské shromáždění, kterého na 4000 osob seúčastnilo. Po pořádku vystoupilo šest řečníků, mezi nimi univerzitní profesoři a jiní vynikající mužové. Mimo jiné řečnil Ane-

zaki, professor srovnávajících věd náboženských na universitě v Tokiu. Týž vykonal nedávno studijní cestu po Evropě. Před svou cestou byl také mylného názoru, jakoby katolická církev k mrtvým náležela, jakoby neschopna byla obnovy, jakoby katolíci národné byli národy odumírajícími. Za to však že protestantské náboženství je náboženstvím budoucnosti. Do Japonska si přinesl docela jiné názory. Katolictví naopak ukázalo se mu býti nejmocnějším a nejmohutnějším náboženským sdružením, jaké svět zná. Po Anezaki mluvil Schimado Saburo, jenž je považován za největšího řečníka japonského. Pojednával o předmětu »Katolická církev a vzdělanost«. Mimo jiné pravil, že okolnost, že dnes papež, hlava veskeřého křesťanstva, posílá vyslance svého k císaři japonskému, aby mu poděkoval za ochranu katolíkům za poslední války poskytnutou, je důkazem, jak vysoko se japonský národ v posledních 60 letech povzněl. Protestantický kazatel jménem Lloyd přednášel o japonských mučednících. Bezprostředně před O'Connellem vystoupil japonský katolický kněz, dovedný to řečník konferenční, a mluvil o papeži a o postavení, které ve světě zaujímá. Nyní teprve přišel na řadu apoštolský vyslanec. Děkoval nejprve za přijetí tak čestné, které mu Japonsko připravilo, blahopřál říši a panovníku tak výtečnému a dovedné pak navázal svou další řeč na slovo předsedy řečníka Anezaki, který se byl velmi příhodně o katolické církvi vyslovil, řka, že se zakládá na autoritě, která je středem její jednoty a základem její všeobecnosti. Národ, jako jsou Japonci, kteří si všechny vy-možnosti ducha v době tak krátké osvojili, nemohou zajisté zůstat hostejnými k otázkám náboženským, kterými se ve všech dobách duch lidský zabýval. Ve světových dějinách posledních 2000 let stojí v popředí událost tak mohutná a důležitá, že ji nelze přehlédnouti, a to je jsoucnost církve katolické. Ona jediná ve své jednotě a obecnosti sahá zpět až ku Kristu a na ni jedinou lze vztahovati slova, kterými Kristus církvi svou založil. Tuto myšlenku pronesl řečník velmi jasně a přesvědčivě.

Bouřlivý potlesk byl odměnou jeho slov. Japonští studenti mávali kapesníky a volali srdečně: »Banzai papež! Banzai biskup O'Connell!«

Dva dni na to uspořádala i císařská rada pro školu a výchovu shromáždění v aule císařské university. Sešlo se tam na 2000 osob. Tam se setkal O'Connell s nejznamenitějšími zástupci japonské vědy, mezi nimiž byli mnozí, kteří byli ve Spojených Státech studovali. Souhlasná výchova celého člověka je první výchovatelskou zásadou katolické církve a školy. Jednostranné vzdělání rozumu pokládají sami Japonci za velkou chybu své školské soustavy. Řeč byla ihned přeložena do japonštiny. Ku konci poděkoval kancléř vysoké školy řečníku a podal mu diplom čestného člena císařské university.

Dne 22. listopadu dával ministerský předseda na počest papežského vyslance slavnostní hostinu, na kterou ostatní ministři a nejčelnější političtí vůdové pozváni byli. Při šampaňském povstal hrabě Kotsura a pronesl důstojný přípitek na Pia X., na který pak O'Connell připitkem na mikado odpověděl. Oba přípitky byly vyslechnuty stoje. Bylo to v dějinách japonských poprvé, že papež a mikado svými zástupci výrazy vzájemné úcty si vyměnili.

Dne 23. listopadu odejel biskup O'Connell z Tokia. Ministerský předseda a císařský dvorní maršál, četní zástupcové nejvyšších kruhů a skoro celý sbor diplomatický rozloučil se s ním na nádraží. —

Za svého pobytu v Japonsku stýkal se papežský vyslanec ovšem i s katol. misijními a chválil jejich nezištnou horlivost a život docela bezúhonný. Přesvědčil se také, že ve všech kruzích japonské společnosti požívají upřímné vážnosti.

Jednoho dne byl biskup také pozván k bohatému, vznešenému buddhistovi, upřímnému to příteli a příznivci katolické missie. U stola seděla proti němu osobnost oděná v roucho nápadně skvostné. Byl to buddhistický vrchní bonca (mnich). »Toužil jsem velice,« pravil, »vás viděti. Jak rád bych jednou zavítal do Říma, sídla do nástupce Petrova, ježto však to není možno, prosím

vás, abyste papeži výraz mé nehlubší úcty vyřídili! Hostitel byl onen pán, který nedávno katolické missii překrásné slavební místo na stavbu katolického kostela daroval.

Jaký pak je význam této návštěvy papežského vyslance na dvoře mikadové? V Japonsku samém vyvolala dojem velmi příznivý. Známosti o katolické církvi nemají Japonci správné, ale to vědí dobře, že žádný panovník na světě svou důležitostí a důstojností hlavě katolické církve se nevyrovná. Papežské poselství považováno proto za velkou čest pro mikáda a jeho národ. Zda i jiné účinky máli bude, ukáže budoucnost. Jisto jest, že se Japonci od nynějška nespokojí povrchními a na mnoze nepřítznivými zprávami nepřátelských novin, ale budou hleděti samostatně o podstatě a dějinách katolické církve se přesvědčiti. Již tímto způsobem bylo by mnoho získáno a ostatní podá se samo.

XX. Naše děti.

Malý Mukasa — píše missijní sestra Maria v Africe — milý to černošek výrazného a chytrého vzezření, byl do naší missie přiveden jako desítiletý chlapec. Byl tehdy těžce nemocen. Jeho pohanští rodičové vyčkali, až nouze dostoupí nejvyššího stupně, obávajíc se, že by si ubohý synek mohl katolické náboženství oblíbiti. Teprve když viděli, že není pomoci, přivedli choré dítě do missie. Sestry naučily ho bez odkladu hlavním pravdám svatého náboženství a připravily ho tak na křest svatý. Jeho dnové zdáli se býti sečtení a on sám přál si umřítí jako dítě Boží. Konečně přiblížil se den pro něho tak krásný. Když potom posvátná voda splákla čelo jeho, zrcadlila se na jeho vpadlém obličejí nevyslovná radost, a když kněz mu podal hořící svíci řka: »Vezmi tuto svíci, nyní jsi dítětem Božím,« přitiskl ji k sobě a nechtěl ji ani dáti z ruky. S radostí očekával nyní smrt, která mu krásné nebe měla otevřítí.

Avšak Bůh ustanovil jinak. Svátost znovuzrození byla proň proti všemu očekávání počátkem nového života. Dobré sestry ošetřovaly ho pečlivě a ode dne křtu svatého stav jeho stále se zlepšil. Dnes je docela zdrav a jeden z nejpil-

nějších žáků ve škole. Když se byl pozdravil, tísnila ho ještě těžká starost. Obával se totiž, že bude poslán zpět ke svým pohanským rodičům. Avšak od té doby, co mu dovoleno bylo zůstat v missii, žádný král není šťastnější nad našeho Josífska. Při vyučování je při svých dobrých vlohách s odpověďmi ihned po ruce, jenže ovšem odpověď ta nebývá vždycky správná.

»Co pak se děje o Božím Těle?« tázala se jednou sestra. »Velký deštník se nese na procházku,« byla jeho odpověď; mínil totiž baldachýn. Jindy tázala se sestra: »Josefe, co činí kněz na památku umývání nohou na zelený čtvrtek?« Josef byl ihned hotov s odpovědí: »Umývá si také nohy.« — Mimo svou dětinskou lehkomyšlnost má Josef dobré a učenlivé srdce a jest naděje, že z něho bude řádný křesťan. Bůh ho opatruj i jeho dobrodince v daleké Evropě!

Jiné dítě naší missie je Maria Immakulata; milé to, ale velmi ostýchavé děvče o 13 letech. Narodilo se v osadě Bira, několik hodin od missie vzdáleně. Její dobří rodičové navštěvovali sami křesťanská cvičení katechetů a nebránili ani dceři, aby totéž činila. Když byla dostatečně vyučena, dala se v missii zapsati mezi čekatele křtu svatého. Povzbuzována svými rodiči a sama po křtu svatém nevyslovně toužíc, konala denně dalekou cestu do missie a zpět a při vyučování nikdy nescházela.

Nadešel obávaný den zkoušky. Srdce ji tlouklo úzkostí. A skutečně! Při své vrozené ostýchavosti nedovedla ubohá říci ani slova, táž, která katechismus vždy tak dobře uměla. Ale Marie nedala se odstrašiti. Oplakala sice hořce svou nehodu, ale důvěřujíc pevně v Boha, začala znovu denně konati dalekou cestu do školy a Bůh odměnil její důvěru. Při nejbližší zkoušce přemohla svou úzkostlivost a obstála velmi dobře. Plná radosti běžela do kaple, aby poděkovala nejsvětější Panně, které jedině svůj úspěch při zkoušce připisovala. S příkladnou zbožností a hluboce dojata přijala svátost křtu a od té doby na své první horlivosti ani dost málo nepopustila. Vrátila se potom do své rodné dediny, kde svým dobrým příkladem povzbuzuje své krajany a rodičům svým radost působí

Nedávno byla v naší missii dívka čtrnáctiletá, jménem Alihayagadde, z osady Musule, několik hodin od nás vzdálené. Její pohanští rodičové učinili seč byli, aby ji zabránili naslouchati vyučování tamějšího katechisty. Když se chtěla dáti na missii zapsati za čekatelku křtu svatého, bylo jí překonati nevýslovné překážky. Teprv když rodičové viděli, že nic není s to, aby ji v jejím úmyslu zviklalo, dali jí toužebně žádané svolení. Nicméně nebylo ani nyní bez obtíží. Srdnatě vykonala cestu několik hodin dlouhou, nepovázivši, že po vy-

učování nesmí se domů vrátiti. Jak šťastnou cítila se tedy, když ji sestry dovolily v missii až do dne pokřtění zůstat. Nyní začala se pilně a horlivě připravovati na svatě přijímání. Zkoušece podrobila se s dobrým prospěchem a 9. března roku 1906 byla pokřtěna na jméno Anna. Po křtu svatém zvolala plna radosti: »Vyhнала jsem ďabla ze svého srdce a jsem nyní dítkem Božím.«

Nyní působí jako horlivá křesťanka ve své rodné dědině a denně modlí se za obrácení svých pohanských rodičův a za své dobrodince v Evropě.

Různé zprávy.

Černoch katolickým biskupem. Před nedávnem zemřel v městě Marianno, biskup Silverius Gomez Pimenta, černoch. Jeho rodičové byli otroci. Narodil se r. 1850. Protože vynikal již jako malý chlapec velkými schopnostmi, byl naň upozorněn arcibiskup z Balice, který ho ve studiích podporoval, přijal později do semináře a pak vysvětil na kněze. Roku 1890 stal se světícím biskupem a roku 1896 skutečným biskupem v Marianně. Kdo ví, jak v Americe zrovna zavrhuji černochy a je nechtějí ani za lidi sobě rovné uznati, pochopí, jak je církev katolická spravedlivá ku všem svým dítkám a jak je všechny miluje stejnou láskou.

Nově nalezené umělecké dílo. Ve všech životopisech přeslavného umělce Michel Angela se vypravuje, že vyřezal ze dřeva překrásný kříž a daroval jej svému příznivci, převorovi kláštera sv. Ducha ve městě Florencii. Dílo toto však se ztratilo a až po sta let znalci po něm pátrali, nebylo možno naléztí ho. Před nedávnem byl ve Florencii velký znalec umění církevního, profesor z university v Heidelbergu, Jindřich Thode a zabýval se studiem uměleckých předmětů, jež jsou uloženy v kostele sv. Ducha. Velkou radost pocítili všichni

přátelé církevního umění, neboť našel onen dávno hledaný kříž Michel Angelův. Ale nejpodivnější je, že visel všemu světu zrovna před očima, kde kdo ho vídal; neboť visí na hlavním oltáři mezi sochou Panny Marie a sv. Jana, jež jsou však z doby pozdější. Kdo nyní kříže blíže si povšiml, poznal, že jej zhotovil nesmrtelný mistr Michel Angelo. Nový to důkaz starého mudrosloví: Co každodenně vidíme, zevšední.

Plující sirotčinec. V moderním válečnictví nutno pokračovati s duchem času, kdoby se nějak opozdil, musí sám následky si přičítati. Kolik pokroků bylo učiněno na př. ve válečných lodích, z nichž mnohé, jinak však dobré a zachovalé bývají prodány za neveliký obnos. Tu přišel na dobrou myšlenku šlechtetný lidumil v Benátkách professor David Morenos, jenž požádal italskou vládu, aby mu zadarmo přenechala některou z nepotřebných válečných lodí k účelům křesťanské lásky, zavázal se totiž, že přemění ji v sirotčinec pro pozůstalé hochy po chudých rybářích. Všechna čest vládě, že přistoupila na tento šlechtetný návrh a přenechala velkou válečnou loď jménem »Seylla«, ano že darovala k potřebné úpravě i značný

peněžitý obnos, což učinila též obec benátská, jakož i někteří bohatší jednotlivci. Na lodi byly zřízeny: místnosti pro správu a ředitele, spárna pro 160 sirotků, nemocnice, lázně, učirny a jiné. Každého roku bude přijato 40 sirotků, kteří budou vychováni na řádné lidi. Loď je zakotvena poblíž Benátek, s nimiž je ve stálém spojení. Kdo by si chtěl prohlédnouti tento plující sirotčinec, může tak učiniti, neboť je vstup volný.

Církev katolická v Irsku. V Irsku žije nyní 3,308.561 katolíků, což jsou $\frac{3}{4}$ ze všeho obyvatelstva. Protestanté bydlí hlavně na severo-východní části ostrova. Katolíci jsou rozděleni na 28 biskupství; všech kněží jest asi 3000. Církev je svobodná, správu náboženské obce vedou církevní spolky. Vše platí se z dobrovolných příspěvků věřících.

Důvěrný přítel Pia X. Biskup padovský kardinál Callegari, který těžce onemocněl, býval důvěrným přítelem nynějšího sv. Otce Pia X. Roku 1880 býval Callegari biskupem v Treviru a Josef Sarto — nyní Pius X. — byl kancléřem jeho kapituly u stoličního chrámu Páně. Když se jednalo, aby obsazeno bylo sídlo biskupské v Mantově, tu doptával se papež Lev XIII. po kanovníku Sartovi a biskup Callegari dal o něm tuto zprávu: „Ze Sarta by byl nejen výtečný biskup, ale třeba i papež.“ Později navrhl též Callegari Sarta za patriarchu do Benátek, když tam zemřel kardinál Agostina. Když pak vstoupil na stolec papežský benátský patriarcha, odměnil se svému příznivci a příteli tím, že prvním kardinalem, kterého jmenoval, byl Callegari. Když uslyšel papež Pius X. zprávu o jeho nemoci, upřímně si zaplakal a zvolal: „Jak rád bych ho navštívil!“

Rozvody manželské v Německu. Bohužel rok co rok přibývá rozvodů manželských. V celé německé říši bylo během roku 1903 rozvedeno 9932 manželství roku 1904 však již 10.882. Protože počet všech manželství obnáší asi 9,796 400, lze říci, že připadlo roku 1904 průměrně na 10.000 manželství 11.1 manželských rozvodů.

Stávají se katolíky. V Rusku byla nyní prohlášena svoboda náboženská. Byla tu všude vyslovena oprávněná naděje, že navrátí se k církvi náš mnoho

věřících, kteří násilím byli vládou donuceni odpadnouti ku pravoslaví. Bohudíky vyplňuje se tato naděje; neboť jak oznamuje katolický biskup z Vilny, navrátilo se v jeho diecesi do lůna církve katolické dvacet tisíc věřících, kteří byli doposud pravoslavnými.

Katolíci v severní Evropě. Dánsko má nyní v celku $2\frac{1}{2}$ mil. obyvatelstva, z nichž je 7037 katolíků pod správou apoštolského vikáře msgr. z Fuchů, sídlícího v Kodani. Stanic misijnářských je 34, z nichž 10 je prozatímních, bez kněze, jenž by tam bydlil stále. Všech kněží je 27. Počet žáků v katolických školách je 1535 — loni 1440. V Kodani jsou 3 katolické fary s 4000 duší. V létě přichází do Dánska na práci na 5000 polských dělníků, z nichž mnozí pak v zemi zůstanou. — Ve Švédsku je mezi 5 mil. obyvatelstva jen 2278 katolíků pod správou apoštolského vikáře msgra. Alberta Bittera, sídlícího ve Štockholmé, v Norvéžsku je apoštolským vikářem v Kristianii msgr. J. B. S. Fallize, jemuž podřízeno je 2000 katolíků. Všechno Norvéžsko má 2 miliony obyvatelstva.

Rozvod manželský. Horlitelé pro rozvod manželský ve svých svoláních udávali, že jen v samé Vídni je 38.000 katolíků, kteří jsou rozvedeni, ve všem Rakousku je jich 200.000. Ale docela jinak označuje statistika; neboť dle statistické knihy města Vídne bylo koncem roku 1904 ve Vídni mužů 4111, žen 4723, dohromady 8834, kteří byli soudně rozvedeni, dobrovolně rozvedených bylo: mužů 353, žen 457, dohromady 810. Součet všech rozvedených byl tedy ve Vídni 9644, což však jsou nevesměš katolíci, nýbrž příslušníci všech v Rakousku zastoupených vyznání. Tedy jich není 38 tisíc, nýbrž jen asi osm tisíc; třicet tisíc jich jednoduše přilhalo. Co se týče celého Rakouska, tož lze dokázati ze statistických úředních spisů, že bylo od roku 1882 do 1904, čili za posledních 23 let rozvedeno 20.051 manželství katolických, čili 40.102 osob bylo rozvedeno, nekatolických bylo rozvedeno v téže době 3128. Z let před rokem 1881 není statistických dat; ale dejme tomu, že bylo průměrně v letech 1862 až 1881 po 600 manželství katol. rozvedeno, bylo by za 20 let 12.000 manželství,

čili 24.000 katolíků rozvedených. A kdyby z těchto, v posledních čtyřiceti letech rozvedených nikdo nebyl zemřel — což je nemožno — obnášel by jejich počet úhrnný 64.000. Ve skutečnosti žije jich sotva polovice. A pak mluví se o 200 tisíc rozvedených v Rakousku!

Mrtvý vystoupil z církve. Ve Štyrském Hradci zemřel 4. ledna t. r. vyšší důstojník ve výslužbě, který nařídil v poslední své vůli, aby byla spálena jeho mrtvola. Katolický farní úřad výkropu proto odešel. Příbuzní zemřelého podotkli, že obrátí se na starokatolického duchovního, aby pohřbil mrtvého, což se i stalo. Krátce na to obdržel katol. farář přepis od městské rady, v němž se oznamuje, že dle předloženého protokolu starokatolické duchovní zprávy onen důstojník »pro případ smrti« z katolické církve vystoupil, byl pryč za živobytí pro různé překážky donucen odpad odložit až po smrti a chtěl si pojistit takto starokatolický pohřeb. Zemřel 4. ledna, ale od víry odpadl dle protokolu 5. ledna. Zákon vyžaduje, že kdo odpadne od církve, osobně to musí úřadům oznámiti a vlastnoručně protokol podepsati. Ale na vše toto městská rada ve Štyrském Hradci nedbala a dovolila, aby zemřelý mohl vystoupiti z církve.

Švýcarští katolíci. V katolických kantonech ve Švýcarsku bydlí na 135 tisíc katolíků. Roku 1905 sehnali v kostelích 179.000 K na potřeby svých spoluvěrců, kteří žijí roztroušeně v ostatních protestantských kantonech. Mimo to věnovali jiní dobrodinci z nich na týž účel 65.000 K.

Zbožná rodina. V listopadu 1905 byl v Paderborně posvěcen na biskupa kněz z řady františkánského P. Athanas Götte. Je z rodiny, kdež bylo 13 dětí, z nichž osm je členy řádů. Tři bratři jsou misijnáři v Číně, jeden je jesuitouknězem, čtyři sestry vstoupily do kláštera. Z ostatních dětí jsou čtyři lékaři a nejmladší bratr je ředitelem konservatoře v Berlíně. Otec byl rolníkem v Paderbornu.

Změny v úry v Uhersku. Během celého roku 1904 odpadlo v Uhrách kalvinistů 1545 (636 mužů a 909 žen), katolíků 1447 (636 mužů a 811 žen), 907 řeckých katolíků, 892 nesjednocených Řeků, 834 lutheránů, 471 židů

(244 mužů a 227 žen). V Uhersku je katolíků 8 mil., kalvinistů 2 mil. Naproti tomu však vstoupilo do katolické církve 2677 osob, ku kalvinianům 1173, k lutheránům 1112, k řecko-katolické církvi 631, k židům (36 žen a 38 mužů, z nichž 18 mužů byli již dříve také židé. Katolíci tedy neztratili nic, ale naopak přibýlo jim 1324 duší.

Vyznamenání misijnáři. Čínský císař Kvang-y vyznamenal biskupa v Jižním Šantungu Hennighausena knoflíkem třetí třídy, a tři misijnáře touže hodností čtvrté třídy. Vyznamenání dostali, jak pravil místodržitel, za své smírné, poctivé smýšlení, za snahu udržeti přátelství mezi křesťany a pohaný a hlavně za zásluhy o školství.

Pryč od Říma. Všeněmecký tisk píše, že od roku 1899 do 1905 v Rakousku přestoupilo ku protestantismu 33.819 osob, od protestantismu odpadlo 6147 osob. Dle let odpadlo katolíků k protestantům: r. 1899 6047, r. 1900 4699, r. 1901 6299, r. 1902 4247, r. 1903 4056, r. 1904 3932, r. 1905 4480. Německo vypomohlo čtyřmi miliony marek v této době.

Katolíci, nedejme se! Koncem roku 1905 bylo v celém Rakousku (bez Uherska) 47 sociálně-demokratických sdružení, rozdělených ve sto zemských svazů, 3111 skupin s 323.099 členy. R. 1905 přibýlo členů o 70 procent, čili o 133.978. Členstvo je, dle zpráv spolehlivých, nyní vytrvalejší než dříve, a zůstává spolku věrno, nevystupuje hned zase po zápisu, jak se dříve stávalo, ze sdružení. V Čechách přísluší ze všeho dělnictva 10%, k tomuto sdružení, na Moravě a ve Slezsku 13%, čítají tyto spolky členů v Čechách 93.325, na Moravě 37.599, ve Slezsku 14.496. Nejvíce členů je ve ve Vídni, celá totiž čtvrtina všeho dělnictva v zemi, a sice 117.091. Nejvíce přirostlo svazů ženských, a sice r. 1905 o 117%. Odborový tisk sociálně-demokratický sestává z listů 40 německých, 29 českých, 5 polských a 1 italského. Náklad se pácí na 331.930 výtisků. Jména obnáší 5-3 mil. K. Co říkáte těmto zprávám čtenářové »Školy?« Po-bídnou někoho z vás, lidí dobré vůle, abyste podporovali dobrý, katolický tisk a netrpěli ve svých domech pod žádnou podmínkou tisk nevěrečků?

Katolíci v Číně. Katolíci v Číně jsou rozděleni na 38 apoštolských vikariátů a tři apoštolské prefektury, v nichž je 880 tisíc katolíků. Evropských kněží je 1143, domorodých 521. Skoro všichni novokřtění jsou výhradně jen z chudiny, doposud se nepodařilo, aby příslušníci vyšších tříd přijali sv. křest. Třetí neděli po velikonoce byla v Pekingu církevní synoda. Znalci tvrdí, že během dvou let bude v Číně milion katolíků.

Katolické italské listy. V Římě, v sídle papežově vychází katolický denník »Osservatore Romano«, který však mívá všechny zprávy příliš pozdě, proto nenachází mnoho podpory a má poměrně málo čtenářstva. Právě nyní jedná se o to, že bude v Římě vycházet nový, různě redigovaný katolický denník, jemuž dají název »Il Corriere di Roma«. V celku vychází nyní v Itálii 22 katol. denníků; z nich tři v Turíně (»Italia Reale«, »Momento« a »Armonia«), dva (»Osservatore Cattolico« a »Lega Lombarda«) v Miláně, dva (»Eco d'Italia« a »Cittadina«) v Janově, po jednom mají města: Bologna, Vicenza, Brescia, Udine, Benátky, Modena, Neapol, Bergamo, Lucca, Como, Cagliari, Sassari, Cunes, Verona a Řím. Mimo to je v Itálii 151 jiných listů, které vycházejí méně než 6krát za týden, 74 katol. odborných listů, 22 Revues a 114 náboženských periodických publikací; před 22 lety r. 1884 bylo jich 147. Katolických italských listů v cizozemsku vychází 24 z nichž 12 v naší říši (v Trientu, po dvou v Terstu a Gorici, po jednom v Pole a ve Spalato).

Obětovná řeholnice. Úctyhodný, obětivý skutek vykonala představená milosrdných sester v nemocnici v Eschu u Luxemburgu. Pětileté dítě, jež se tak těžce opánilo, že se pochybovalo o jeho uzdravení, bylo doneseno do nemocnice těchto milosrdných sester. Lékař je prohlédl a prohlásil, že má-li být uzdraveno, je nezbytně potřebí, aby se na ránu dal kousek lidské kůže zdravého člověka, čímž se rana zacelí. Ač zámožní rodičové dítěte nabízeli veliký obnos, kdo by jim

vypomohl, přece se nikdo nechtěl odhodlati, aby mu vyřízl kousek kůže. Aby dítě zachovala na životě, odhodlala se představená a dala si z ramena vyříznouti 10 čtverečních centimetrů své kůže. Zajiště čin všeho podivu a uznání hodný.

Smišená manželství. Ve vlastním Prusku bylo roku 1904 uzavřeno v celku 294.732 manželství, z nichž bylo 25.573 smišených, čili 8·7 ze sta, počítají-li se ku Prusku i ostatní provincie, je poměr: každé jedenácté manželství je smišené. Ze všech dítek ze smišených manželství je 57% evangelických a jen 43 katolických. Smišená manželství jsou příčinou, že katolické církvi v Německu ubývá členů.

Vyznamenaný kardinál. Ve Francii je společnost zvaná čtyřiceti nesmrtelných, jejímž údy stanou se největší velikánové duševní ze všeho národa. Zemřelý kardinál z Autunu Perraud byl členem této korporace. Po jeho smrti byl nedávno za člena zvolen znamenitý dějepisec kardinál Mathieu, což je v době, kdy vláda francouzská vše katolické potírá, jistě velmi významné. Při volbě bylo přítomno 31 členů, z nichž 26 volilo kardinála.

Spolek Tomáše Kempenského. Ve Zwolle v Holandsku, kde žil blahoslavený Tomáš Kempenský, utvořil se z katolíků i protestantů spolek pode jménem tohoto všemu světu známého muže, který má za účel založiti museum, v němž se uloží všechny předměty, věci, památky vztahující se na něho i na jeho spis »následování Krista«.

Františkáni. Nyní má řád svatého Františka 16.842 členů v 79 provinciích; tyto mají 828 klášterův a 541 residencí čili menších klášterů. Doma ve vlasti působí 7374, na missiích 2492 kněží; kleriků je 3319, bratří laiků 3673, z nichž jest na missiích 269. Noviců jest 843, studentů kandidátů 1922. Klářísek jest 9932 v 496 klášteřích. Mužských kongregací třetího řádu je 13, klášterů 75 a členů 1006, jeptíšek třetího řádu je 33.814, jež žijí v 2951 klášteřích. Františkánům jest podřízeno 5011 terciářských obcí, které čítají 888.884 členů.

Rozšíření víry katolické.

(Hlavní úmysl.)

Na hoře Olivetské stojí Pán Ježíš uprostřed svých apoštolů a učedníků, loučí se s nimi, chtěje vstoupiti na nebesa a dává jim poslední rozkaz, říká: »Jdouce do celého světa, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učíce je zachovávatí všecko, cokoliv mluvil jsem vám. A aj, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.« Apoštolé Páně, posílnění milostí Ducha svatého, kážou neohroženě učení Pána Ježíše židům i pohanům, v zemi judské a v okolních krajinách, ano plaví se po moři do jiných dílů světa, do Afriky, do Evropy; všude hlásají Ježíše ukřižovaného, aby mu všechny duše získali. Pán žehná práci jejich, potvrzuje pravdu mnohými divy, z nichž největším divem jest, rychlé rozšíření církve Kristovy po všem světě, a to 12 chudými rybaři — apoštoly. A když apoštolé jeden po druhém zemřeli, byli tu zase jejich učedníci, toutéž moci duchovní obdaření, kteří dále pilně pracovali na rozšíření království Božího na zemi. Ano, téměř každý upřímný křesťan stal se apoštolem víry uprostřed světa. I stalo se, že druhdy pohanští národové přijali ochotně víru Kristovu a radovali se, že náležejí k církvi katolické. Také mnozí panovníci mají velkou zásluhu o rozšíření víry katolické tím, že hlasatele její do svých zemí povolali a jejich práci podporovali.

Jak staral se na př. kníže moravský Rostislav, aby mu poddaný lid stal se křesťanským. I prosil císaře řeckého Michala, aby mu poslal muže plné moudrosti a svatě horlivosti, aby hlásali slovanským jazykem učení Kristovo. Přišli svatý Cyrill a Methoděj na Moravu (roku 863) a ve krátké době obrátili na víru nejen Moravu, ale i Čechy i na jihu Bulhary, Slovince, na severu Rusy; proto vším právem nazývají se slovanskými apoštoly. Německo obráceno na víru katolickou sv. Bonifácem, Polabané sv. Bennonem, Anglie obrácena sv. Augustinem a spoludruhy z ř. du sv. Benedikta atd. Každý panovník za šťastného se pokládal, když v zemi jeho zavládlo křesťanství a s ním i pokoj i požehnání. Bedřich II., král pruský, jenž s Voltairem armádě filosofů velel a náboženství se jen posmíval, promluvil na sklonku života svého tato slova: »Nahlížím, jak nespravedlivě jsem v ohledu náboženském jednal; jak rád podal bych nejskvělejší vítězství, jež jsem kdy slavil, za to, jen aby láska k náboženství v zemi mé tak se zahostila, jak jsem ji na počátku vlády své nalezl.« Blaze každému panovníku i poddaným jeho, jestliže víra Kristova kvete a zakotvena jest hluboko v srdcích lidských. Nešťastný každý národ, který pohrdnul vírou, tím základem pravého štěstí a blaha pozemského i věčného. A protože učení Pána Krista jediné jest schopno a mocno učiniti opravdu šťastným každého člověka, proto nepřestává církev katolická víru tu mezi věřícími upevňovati a mezi pohany rozšiřovati. Chce totiž jako zakladatel její, aby všichni národové světa ku poznání pravdy přišli a skrze víru a dobré skutky spasení věčného dosáhli. Z té příčiny nepřestává církev, totiž svatý Otec, posílá missionáře z rozličných řádů do zemí pohanických, aby kde tma bludu a nevěry panuje, rozsvítili světlo pravdy Boží a ukázali lidu ubohému pravou cestu ke spasení. A titi obětovaví kněží opouštějí vše a vydávají se jako oběť Pánu nebeskému, odcházejí do nehostinných krajín zámořských, aby se snad již nevrátili mezi své, aby jen strádali, pracovali, trpěli a často i smřli mučednickou zemětí. Věru, veliká to oběť missionářů! Věru, podivuhodná horlivost pro spásu duší! Často musejí sami postaviti si nějakou kapli, školu, obydlí, sami vzdělávati kousek

půdy pro živobytí, a to nejen pro své, ale i těch, mezi nimiž pracují. O jak potřebí jest podporovati tyto šlechetné snahy missionářů!

My si ani pojmu nemůžeme učiniti o té bídě, jakou mnohdy snášeti musí missionáři i ubozí obránci. Kdo čte zprávy o katolických missiích, ví, že v každé jsou výkřiky bdy a nouze a prosba o pomoc. Jak se jim má tedy pomáhati? Modlitbou a almužnou. Modlitbou můžeme je podporovati, prosíce Pána žní, aby poslal hodné a horlivé dělníky na vinici svou, aby žehnal pracím jejich a chránil stádece jejich před útoky dravých vlkův. Almůžnou máme podporovati missionáře, aby mohli tím zdárněji působiti, kostely a školy stavěti a zjednati potřebných věcí pro kostel i školu.

Každý katolík jest povinen přispěti hřivnou svou, byť i nepatrnou, k rozšíření svaté víry mezi pohanskými národy. Co by to bylo pěkné podpory, kdyby každý týdně aneb aspoň měsíčně věnoval na ten účel dvouhaléř! To by mohl i nejhudobnější učinit. Bohatí by mohli dáti více. Kolik mnohý rozháze peněz na věci nepotřebné, ano i hříšné! Co by mohl dobrého způsobit, kdyby to obětoval na missie a na rozšíření víry katolické po všem světě!

A proto především sami si važme nade vše učení Pána Krista a podporujme modlitbou i štědrou almužnou missionáře v dalekých zemích, aby tím zdárněji pracovati mohli na rozšíření království Božího na zemi.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření katolické víry po všem světě a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati missionáře modlitbou i almužnou.

Úmysl v září: Nedělní klid.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V srpnu modleme se za rozšíření víry katolické.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svátostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. St.	Sv. Petra v okevech (439). — Osvobození od zlých náruživostí. Nemocná matka. Dar zdraví očí. Tři ubohé rodiny. Záchrana mládeže. † rodiče.	
2. Č.	Sv. Alfonse Lig. , bisk. a uč. cirk. (1748). — Řád kazatelský. Nemocný. Živí a † dobrodinci. Smíření manželů. Lidové missie. Dar pobožnosti.	
3. P.	Nalezení ostatků sv. Štěpána , prvom. (415). — Smíření národů. Pokoj. Živá i † přízeň. Napravení osady. Svornost v rodinách. Dar sebezapření.	
4. S.	Sv. Dominika , zakl. ř. (1221). — Pokoření nepřátel Božích. Svätý Otec Pius X. Vítězství sv. církve. Stateční obhájcové pravdy Boží. Nemocní.	
5. N.	<i>Neděle IX. po sv. Duchu.</i> Panny Marie Sněžné (366). — Poutní místa. Vítězství nad pokušením. Nemocná. Odvrácení neštěstí. Dar čistoty.	
6. P.	Proměnění Páně. — Obrození srdce. Povznesení života křesťanského. Zdar podniku. Obnova společnosti lidské. Nemocní. Za duše v očistci.	
7. Ú.	Sv. Kajetána , zakl. ř. (1517). — Polepšení velikých hříšníků. Záchrana nevinnosti. Smíření se protivných stran. Umlrající. Odstranění zlého.	
8. St.	Sv. Cyriaka a soudr. m. (303). — Dar horlivosti v dobrém. Věrnost v předsevzetím. Odstranění nesvornosti. Napravení chyby. Dar lásky.	
9. Č.	Sv. Emidia , bisk. m. (3. stol.). — Velepastyřové naši. Svätý Otec Pius X. Mariánské kongregace. Horliví kněží. Odpadlíci. Šťastná hodina smrti.	
10. P.	Sv. Vavřince , m. (258). — Dar mužné trpělivosti. Katolické spolky. Štědrost k nuzným. Navracení odpadlíků do církve. Stálost v dobrém.	
11. S.	Sv. Filumeny , p. a m. (300). — Jednoty panen. Dar čistoty a nevinnosti. Vítězství pravdy a spravedlnosti. Více osob. Odstranění nestrádnosti.	
12. N.	<i>Neděle X. po sv. Duchu.</i> Sv. Kláry , zakl. ř. (1257). — Řehole ve vlasti naší. Dar stydlivosti. Řád karmelitů. Nemocný. Odvrácení neštěstí.	
13. P.	Bl. Gertrudy , ab. ř. prem. (1297). — Řád premonstrátský. Za ducha řeholního. Pomoc Boží v povolání. Překazení pohoršení. † dobrodince.	
14. Ú.	Sv. Eusebia , kn. m. (3. stol.). — Povolání ke stavu duchovnímu. Vykořenění různic a svárů. Vítězství nad pokušením. Smíření manželů.	
15. St.	Nanebevzetí Panny Marie. — Následování ctností bl. P. Marie. Ustavičná touha po nebi. Zbožné vychování dítek. Bázeň Boží mládeži.	
16. Č.	Sv. Rocha , poust. (1327). — Odvrácení nemocí a jiných soužení. Za milost dokonalého života. Věrnost v předsevzetí. Nemocný. † rodiče.	
17. P.	Sv. Liberáta a spolum. (483). — Neohrožené vyznání víry. Dar sebezapření. Poslušnost v rodinách. Mariánské kongregace. Umlrající.	
18. S.	Sv. Heleny , cis. (328). — Císař a král náš. Úcta svatého kříže. Pokoj a Boží požehnání. Svornost v rodinách. Napravení poměrů. † kněží.	
19. N.	<i>Neděle XI. po sv. Duchu.</i> Sv. Joachima. — Vítězství svaté církve. Zabránění špatným novinám a knihám. Smíření se různých stran a živelů.	
20. P.	Sv. Bernarda , op. a uč. cirk. (1153). — Povolání ke stavu duchovnímu. † kněz B. P. Požehnání Boží katolickému podniku. Horliví kazatelé.	
21. Ú.	Sv. Františky ze Chant. (1641). — Upřímná zbožnost křesťanských matek a vdov. Zdar poutím. Zbožnost v rodinách. Stranění se zlých lidí.	
22. St.	Sv. Timothea , bisk. m. (4. stol.). — Včasné zaopatření nemocných sv. svátostmi. Tři ubohé rodiny. Obrácení syna. Za dar bázně Boží.	
23. Č.	Sv. Filipa Benit. , řeh. (1285). — Láska k pokoji a tichosti. Polepšení dvou bratrů. Nemocná matka. Obrácení nevěrců. Neposlušné dítky.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	P.	Sv. Bartoloměje , ap. P. (71). — Za ducha apoštolského kněžím. Živi a † dobrodinci. Osirelé sestry. † rodiče. Duše v očistci. Dar štědrosti.	
25.	S.	Sv. Ludvika , krále (1270). — Císař a král náš. Živá a † přízeň. Dar pokory a sebezapření. Za Boží ochranu. Dar pobožnosti a moudrosti.	
26.	N.	<i>Neděle XII. po sv. Duchu.</i> Sv. Zefyrina , pap. m. (219). — Svatý Otec Pius X. Pokoj. Nemocná. Obrácení rodiny ve víře vlažné. Dar čistoty.	
27.	P.	Sv. Josefa Kalas. , zakl. ř. (1648). — Křesťanské školy a učitelé. Stálost v dobrém. Vítězství nad pokušením. Dar trpělivosti a snášenlivosti.	
28.	Ů.	Sv. Augustina , bisk. a uč. cirk. (430). — Obrácení nevěrců a bludařů. Zdar katolickému podniku. Obrácení odpadlíka. Odvrácení pohoršení.	
29.	St.	Stěti sv. Jana Křtitele (31). — Horliví kazatelé slova Božího. Záchrana nevinnosti. Dar vytrvalé modlitby. Duše v očistci. Za svornost v církvi.	
30.	Č.	Sv. Ruženy L. , p. (1617). — Nevinná mládež. Věrnost v předsevzetí. Mariánská kongregace. Horlivost v povolání. Za svornost v rodinách.	
31.	P.	Sv. Rajmunda , kard. (1240). — Za lásku, která vždy a všude dobře činí. Zemřelí údové katolických bratrstev. Nemocní a umírající. † rodiče.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Až dosud platí rezkaz Pána Ježíše k apoštolům pronesený: „Jdouce do celého světa, učte všechny národy!“ Netoliko svatí apoštolové pracovali neunavně na rozšíření království Božího na zemi, ale i jejich nástupcové pilně pracovali na vinici Páně, hlásajíce slovo Boží a klidíce utěšené ovoce. Tak pokřesťanění byly všechny téměř země v Evropě, v Asii, v Africe i v Americe. Nesmíme zapomenout na obrácení slovanských národů sv. apoštoly Cyrilem a Methodem. Mnohé však země byly zase bludy zachváceny a otrženy od pravé církve, mnohé dosud nepoznaly pravého učení Kristova. A proto i nyní vysílá církev věrověsty do zemí pohanských, aby hlásali křesťanské učení a s ním aby i křesťanskou kulturu šířili mezi divokými národy. Jsou to missie mezi pohany. Než, mají-li prosperovati, potřebují podpory naší marnosti. Modleme se tedy, aby Pán nebeský žehnal pracím jejich a podporujeme je ochotně i peněžními dárky, z nichž vydrží se missie katolické, kostely a školy.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření katolické víry po všem světě a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastrži ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati missionáře modlitbou a almužnou.

Úmysl v zátí: Nedělní klid.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XL.

Vychází
počátkem každého měsíce.

Září 1906.

V tomto chrámu v této svatyni blažených, v této arše Nového Zákona chci jméno Páně chváliti slovy Davida: »Nalezl jsem mé srdce, abych Boha prosil.« Já však jsem též našel srdce mého Krále, mého bratra, mého upřímného přítele, srdce Ježíše. A neměl bych se mu klaněti? (Sv. Bernard.)

Božskému Srdci Páně.

Věnuje nehodný ctitel.

Píseň záslibná k nejsvětějšímu Srdci Páně.

Srdce Páně, v svatostánku dlicí,
dnem i nocí zde přebývající,
od mnohých jsi dosud nepoznáno,
a jím stále cizí zůstáváno,
proto my se chceme přičiniti,
nevědomost jejich odčiniti
dokonalým Tebe poznáváním
a lítostným Tě odprošováním,
ó přijmi to naše zaslíbení,
dej nám milost slibu ke splnění!

Srdce Páně, v svatostánku dlicí,
úcty božské zde zasluhující;
od mnohých lidí však nejsi ctěno,
ale hříchem často uráženo,
proto my se chceme přičiniti,
jich neúctu k Tobě odčiniti
vpravdě božským Tebe uctíváním
a lítostným Tě odprošováním;
ó přijmi to naše zaslíbení,
dej nám milost slibu ke splnění!

Srdce Páně, v svatostánku dlicí,
pro Boží čest, slávu zde horlící;
mnohým na cti Boží nezáleží,
oni po své slávě a cti běží,
proto my se chceme přičiniti,
slávychtivost jejich odčiniti
Boží slávy, cti vyhledáváním
a lítostným Tě odprošováním;
ó přijmi to naše zaslíbení,
dej nám milost slibu ke splnění!

Srdce Páně, v svatostánku dlicí,
„pojďte ke mně všickni!“ volající;
mnozí lidé hlas Tvůj přelýchají,
Tebe marně volati nechají,
proto my se chceme přičiniti,

nevšímavost jejich odčiniti
častým, zbožným Tě navštěvováním
a lítostným Tě odprošováním;
ó přijmi to naše zaslíbení,
dej nám milost slibu ke splnění!

Srdce Páně, v svatostánku dlicí,
všecky lidi vřele milující;
od mnohých však nejsi milováno
a neláskou tou zarmucováno,
proto my se chceme přičiniti,
tu nelásku k Tobě odčiniti
stálým vroucím Tebe milováním
a lítostným Tě odprošováním;
ó přijmi to naše zaslíbení,
dej nám milost slibu ke splnění!

Srdce Páně, v svatostánku dlicí,
celé srdce lidské žádající;
mnozí Ti však celé nedávají,
půl světa, půl Tobě nechávají,
proto my se chceme přičiniti,
rozdvojenost jejich odčiniti
celého Ti srdce věnováním
a lítostným Tě odprošováním;
ó přijmi to naše zaslíbení,
dej nám milost slibu ke splnění!

Srdce Páně, v svatostánku dlicí,
zde za všecky lidi se modlící;
mnozí lidé nikdy se nemodlí,
jiní málo na modlitbách prodlí,
proto my se chceme přičiniti,
nepobožnost jejich odčiniti
pobožností svých věrným konáním
a lítostným Tě odprošováním;
ó přijmi to naše zaslíbení,
dej nám milost slibu ke splnění!

Srdce Páně, v svatostánku dlící,
zde za lidi se obětující;
mnozí nechť se obětovati,
v oběť Bohu sebe věnovati,
proto my se chceme přičiniti,
jich neobětovnost odčiniti
svým Bohu sebeobětováním
a litošným Tě odprošováním;
ó přijmi to naše zaslíbení,
dej nám milost slibu ke splnění!

Srdce Páně, v svatostánku dlící,
nás, hříšníky, s Bohem smírující;
mnozí nechť usmířit se s Bohem
po spáchaném těžkém hříchu mnohém,
proto my se chceme přičiniti,
nekaženost jejich odčiniti
kajených skutků vykonáváním
a litošným Tě odprošováním;
ó přijmi to naše zaslíbení,
dej nám milost slibu ke splnění!

Srdce Páně, v svatostánku dlící,
zde všem ctnostem nás vyučující;
mnozí lidé ctností si neváží,
v nich Tě následovat se nesnaží,
proto my se chceme přičiniti,
jich neváženost ctností odčiniti
Tvých ctností věrným následováním
a litošným Tě odprošováním;
ó přijmi to naše zaslíbení,
dej nám milost slibu ke splnění!

Srdce Páně, v svatostánku dlící,
zde milostí nám poskytující;
Tvých milostí, Tvých se dobrodiní
mnozí lidé nehodnými činí,
proto my se chceme přičiniti,
tu nehodnost jejich odčiniti
hodným Tvých milostí přijímáním
a litošným Tě odprošováním;
ó přijmi to naše zaslíbení,
dej nám milost slibu ke splnění!

Srdce Páně, v svatostánku dlící,
pokoj pravý nám nabízející;
mnozí, ač zde žijí v nepokoji,
přece netouží po Tvém pokoji,
proto my se chceme přičiniti,
tu netouhu jejich odčiniti
pravého pokoje milováním
a litošným Tě odprošováním;
ó přijmi to naše zaslíbení,
dej nám milost slibu ke splnění!

Srdce Páně, v svatostánku dlící,
světlem víry nás osvěčující;
světlem víry, jež nás vede v nebe,
nechtí mnozí zde dát věsti sebe,
proto my se chceme přičiniti,
tu nevěru jejich odčiniti
statečným své víry vyznáváním
a litošným Tě odprošováním;
ó přijmi to naše zaslíbení,
dej nám milost slibu ke splnění!

* * * * *

Pojď za mnou!

Ke svátku svatého Matouše.

1. Ježíš přišel na svých apoštolských cestách do městečka Kafarnaum, uzřel tam člověka, sedícího na cie, jménem Matouše. A řekl jemu: pojď za mnou. I vstav, šel za ním. Na pouhé zavolání Matouš celník, vše co měl opustil, stal se učedníkem Kristovým a zůstal u něho.

I my všichni jsme povoláni, abychom Krista následovali, neboť jsme proto od Boha stvořeni. Kdo miní Krista následovati, vzdej se všech svých světských radostí, nadějí, opuť přátele, rodiče, příbuzné — což jistě není nic snadného. »Žádný, kdo vztahuje ruku svou k pluhu a ohlíď se nazpět, není způsobilý ke království Božímu.« (Luk. 9, 62.) Kdo chtěl by následovati Krista, ale nechť by se odřící věci světa tohoto a ohlídal by se na ně zpět, není způsobilý, aby jednou mohl býti odměněn životem věčným.

2. Ježíš Kristus sám praví: »Chce-li kdo za mnou přijíti, zapřít sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.« (Mat. 16, 24.) Proč bojíme se Krista v kříži následovati? »Ve kříži spása, ve kříži život, ve kříži obrana proti nepřítelům, ve kříži zdroj nebeské sladkosti, ve kříži posila myslí, ve kříži duchovní radost, ve kříži vrchol ctností, ve kříži dokonalost svatosti. Není spásy pro duši, ani

naděje v život věčný, leč ve kříži.« (Kempenský násl. 1, 12.) Kristus Pán nás vybízí, abychom jej následovali, neboť praví: »Já jsem dvéře. Vejde-li kdo skrze mne, spasen bude, a vejde i vyjde a nalezne pastvy.« (Jan 10, 9.) Kdo nevchází tedy dveřmi, které jsou Kristus, nevejde do království věčného. Na otázku, co jsou tyto dvéře, odpovídá svatý Augustin: »Následovati životem Krista,« jíti po cestě, po které kráčel Kristus. Církev naše učí, že jenom ten vejde do nebe, jehož život odpovídá přikázáním Božím a církevním, čili kdo život svůj uspořádal pokud mohl dle příkladu božského Mistra.

3. Zajímavé jest dívat se na malíře, který chce zhotoviti kopii (otisk) věrnou nějakého obrazu. Ne stokrát, ale tisíckrát pozorně se dívá na originál (původní obraz), ba vždy než namaluje nějakou i sebe menší čárku, pozoruje, zda odpovídá a je správná; zajisté že vstúpil si pak vše důkladně v paměť. Použijeme-li tohoto srovnání k našemu předmětu, tož řici musíme, že je Kristus obraz, jež potřebí stále a stále pozorovati; Kristus jest pro nás originál a my máme býti kopiemi, máme se tímto originálem tak dlouho zaměstnávat, až je život náš podobný životu našeho Pána a Spasitele. Rozkaz, který dal Bůh Mojžíšovi, platí v tomto smyslu i nám: »Vzhlédni a učíš podle způsobu (vzoru), který tobě na hoře ukázán jest.« (2. Mojž. 25, 40.) Bohužel je však mnoho lidí, kteří pozorující se jediným pohledem na Krista, činí jako navštěvovatelé obrazáren, kteří pozorující,

že všechny stěny jsou plny obrazů, povrchně se podívají na všechny, a žádný si zevrubněji neprohlédnou. Podobně činí mnozí z nás, jdou okolo kříže, pozdravují ho, políbí ho, ale blíže si ho nepovšimnou.

4. Jaký rozdíl je tu mezi Starým a Novým Zákonem, tehdy odkazování byli lidé na vzor zvířat! Moudrý Salomoun napomíná: »Jdi, ó lenochu k mravenci a zpytuj cesty jeho a uč se moudrosti. Připravuje sobě v létě pokrm a shromažďuje ve zni, co by potom jedl.« (Přisl. 6, 6.) Job pak pobízí: »Zeptej se jen hověd a naučí tebe, a ptactva nebeského a oznámí tobě, mluv zemi a odpoví tobě a vypravovati budou tobě ryby mořské.« (Job 12, 7—8.) Chce říci: Zeptej se hověd, kterak trpělivě nosí jho, jež vložil na ně pán, ptáci vznášející se letem vysoko k nebesům, budou ti vyprávěti, abys nevěšel srdce svého na věci pozemské, ale povznášel se myslí svou k Bohu a k nebi; optej se země, která přináší úrody a napomene tě, abys přinášel ovoce vhodné, činil pokání; ryby mořské tě poučí, že ač žijí mnohdy v kalné vodě, přece vesele plovou, tak i ty, přijde-li na tebe utrpení všelijakého druhu, neztrácej mysli a uchovej si poklid srdce. Tak učiti se mohli mnohemu lidé od nerozumných zvířat. V Novém Zákoně však přišel sám Kristus na svět a pravil: »Učte se ode mne.« Ježíš je nám všem vzorem nedostlžným, který vždy a ve všem dal nám příklad, abychom i my činili, jak on činil. »Co pomůže člověku, byt všechen svět získal a na své duši škodu trpěl?« (Mat. 16, 26.)

5. Latinské přísloví praví: slova pohnou, příklady táhnou. Důležitější nad všechna slova je příklad. Proto také božský Mistr, jako vzor pravého učitele nespokojil se pouhým slovem, které zajímá a snad pohne útrubami posluchače, ale dal nám sám sebe za vzor, abychom na jeho příkladě poznali, jak máme žít, abychom došli k poznání pravému, k lásce Boží, k věčnému životu a dosáhli tak cíle, ke kterému jsme stvořeni. O tomto úkolu Spasitelové mluví v duchu prorockém Isaiáš, řka: »A budou oči tvé viděti příkazatele tvého a uši tvé budou slyšeti slovo ze zadu napomínajícího: toť jest cesta, choděž po ní a neuchylujte se ani na pravo ani na levo.« (30, 20.) Zdaliž nečiní něco podobného místři se svými učedníky? Žádný mistr nespokojí se, aby jen slovy řekl svému učňovi, jak má něco vykonati, jak má některý nástroj vzíti do ruky, jak se k němu postaviti; jen z ústního poučení málo by třeba i sebe nadanější učen pochybil, ale mistr sám stoupne si k dílu, udělá co potřebí a řekne učňovi: divěj se jak já to dělám, pozoruj vše; neboť potřebí učiti se i očima, všelicos obkukati. Podobně učinil i Ježíš Kristus s námi, neboť když umyl při poslední večeři nohy svým apoštolům, pravil jim: »Příklad zajisté dal jsem vám, abyste jakož jsem já učinil vám, tak i vy činili.« (Jan 13, 15.) Svatý Augustin praví: »Všechen život Kristův na světě byl příkladem mravů pro lid, jež stvořil.

6. Ze života svaté Alžběty, kněžny durýnské, vypravuje se tato událost. Ve kterýsi svátek oblékla se Alžběta jak mohla a uměle nejskvěleji, na hlavě třeptila se drahokameny ozdobená koruna, na krku měla několik zavěšených šňůr z perel, oděv byl z nejdrahocnějších látek a všecka byla ozdobena zlatem i stříbrem. Takto vykráslena šla v průvodu všech svých dvořeninů a svého manželza na služby Boží do kostela. Usedla na vyzdobené a povýšené sedadlo, před nímž bylo klekátko. Klekla si a modlila se. Náhodou pohlédla mezi modlitbou na kříž a zrak její utkvěl na Ukřižovaném. Tu jakoby nějaký doposud jí neznámý oheň celým tělem a celou duší jí byl pronikl, všecka se zachvěla a otřásla, srdce se jí sevěřelo, ústa zavřela, zbledla, z očí vypryskly hojné slzy a padala do mdlob. Tak byla dojata, že nedbajíc na všechno své okolí dala se do pláče a zvolala: »Ó můj Ježíši, odpusť mi, ty máš na hlavě trnitou korunu, která tak hrozná jest, že krvácí a já mám ozdobenou hlavu korunou ze zlata a drahokamenů, tys všecek pokryt ranami krvácejícími a já všecka vyzdobena purpurem, hedbávím a nejskvostnějšími látkami, ty visíš na kříži, já sedím na měkkém, vypoštěřovaném a vyvýšeném sedadle.« Všecka rozehvěna strhla s hlavy korunu, s krku drahocenné šňůry, s prstů prsteny, plna nevole hodila vše na zem a zvolala: »Nikdy již nevkróčím takto vyzdobena před Tvůj obličej, ó ukřižovaný Spasiteli, Tys sotva

nejnutnější oděm a já tak vyzdobena. Nikdy se již tak neobleku. A tento skutek byl počátkem nového života, a způsobil, že Alžběta zůstavši věrna svému slibu, stala se světicí. Pozastavme se poněkud u tohoto příkladu a zpytujeme své svědomí, a poznáme, že i nám bylo by snad mnohdy potřeba, řídit se tímto vznešeným příkladem.

7. Kristus Pán vyblízl nás, abychom ho následovali a zároveň slibuje, co nám za to darem dá. Ve Zjevení sv. Jana čteme: »Aj, stojím u dveří a tluku; jestliže kdo uslyší hlas můj a otevře mi dveře, vejdu k domu a budu s ním večeřeti a on se mnou.« (3, 20.) Divme se této nevýslovné velké dobrotě Boží, Ježíš Kristus, Syn Boží stojí u dveří, ani dovnitř nejde, nevolá, ale klepe, aby tím více na sebe upozornil, když pak uslyšíme hlas jeho, vejde k nám, bude s námi večeřeti a my s ním.

Velkým vzorem jak máme Krista následovat je nám všem svatý Matouš. Všechno opustil okamžitě, bez váhání šel s Kristem. Jak byl poslušný, ihned uposlechl rozkazu Božího; následoval Krista, vyplniv, k čemu napomíná svatý apoštol Pavel: »Buďtež následovníci Krista.« (K Efes. 5, 1.) Prokázal Kristu pohostinství a zjevil též své hříchy, neboť celníci považování byli za hříšníky. Kéz i my všichni po příkladu sv. Matouše uposlechneme hlasu Kristova a staneme se jeho následovníky, plníce jeho zákon; zapamatujme si slova moudrého Siracha a řídme se podle nich: »Neprodlévej obrátiť se ku Pánu a neodkládej ode dne ke dni.« (5, 8.)

Ignát Záhradní.

Svatý archanděl Michael.

velikém boji v nebesích vypravuje nám sv. Jan evangelista v knize Zjevení (12, 7): »I stal se boj veliký na nebi, Michal a andělé jeho bojovali s drakem, a drak bojoval i andělé jeho: a nemohli tito odolati, aniž jest místo jejich více nalezeno na nebi. I

svržen jest drak ten veliký, had starý, jenž slove ďábel a satanás, kterýž svádí veškeren okresek světa a svržen jest na zem i andělé jeho s ním svrženi jsou.«

Hrozný to byl boj pýchy proti Bohu na začátku stvoření. Svatý Jeronym a sv. Augustin soudí, že drak onen, lucifer, byl andělem nejdokonalejším, dílem nejkrásnějším, které kdy z ruky Boží vyšlo. Také svatý Řehoř Veliký praví: »Toho nejprve stvořil Bůh, jež nad ostatní anděly výtečnějším učinil.« Dle Písma svatého však pýcha zmocnila se tohoto knížete nebeského a přivedla jej i jeho spojence ku pádu. V čem by však tato pýcha a skutek záležel, nám Písmo sv. nepraví. Svatí Otcové jsou toho názoru,

že Bůh stvořil anděly svatými a spravedlivými, že však chtěl, aby si této veliké blaženosti své také zasloužili vůlí svobodnou. Musili tedy i oni podstoupiti zkoušku. A tu jim Bůh zjevil něco ze svých úradků budoucích, zejména vtělení se Syna Božího, a dal jim na vědomí, že se budou musiti klaněti Bohu v těle lidském. Lucifer však, maje příliš velké mínění o své vznešenosti, a libuje sobě ve své dokonalosti, byl takovýmto úmyslem Božím uražen. Myslí, že není nad něho a že chce-li Bůh již se užce spojit s některým tvorem, že není žádného, který by cti té hodnějším byl nad něho. A tak povzneslo se srdce jeho nad míru, divíc se kráse své, a tato krása způsobilá, že pozbyl moudrosti své a vzpouzel se Bohu. Dobře se hodí naň slova proroka Ezechiela (28, 17): »I pozdvihlo se srdce tvé krásou tvou; ztratil jsi moudrost svou v kráse tvé, na zem povrhl jsem tě.«

Lucifer nepřestal však na vlastní vzpouře proti Bohu, svedl i anděly jiné, předstíraje, že úradkem Božím jsou snižování a potupení, takže se k němu při-

dali. Pýcha zaslepila všechny, takže neviděli kam se říti, že proti Bohu všemohoucímu ničeho nezmohou. Neboť veliký archanděl Michal vida potupu Nejvyššího a vzpouru mezi knížaty nebeskými, zvolal hlasem nebeským: »Quis ut Deus?« (Kdo jest jako Bůh?), t. j. kdo se z vás může rovnati Bohu? On a s ním dobří, Bohu věrní andělé, nestrpěli pyšného lucifera a jeho nohsledy, nastal boj, a hle, zvítězili; zkouška jejich dospěla ke konci, Michal a jeho druhové v ní obstáli. Lucifer a jeho stoupenci pak uvrženi byli do pekla. Z největšího blaha do největší bídý, a to na věky, bez naděje na Vykupitele a na vykoupení.

Dobří andělé požívají na věky veliké blaženosti, neboť Bůh zjevil jim slávu svou a oni patří naň tváří v tvář a požívají ho. A vůdce jejich sv. Michal daleko jest nad ostatní povýšen na nebi i na zemi. Ustanoven jest vůdcem lidu Božího, ochráncem církve, za kterou a s kterou bojovati bude do konce světa se všemi nepřáteli Božími. A jméno sv. archanděla Michala jest slavné po celém světě. Již od nejstarších dob slaví se svátek jeho v církvi východní i západní, jméno jeho vyskytuje se při svaté oběti mešní v »Confiteor« kněze hned po jméně nejsv. Rodičky Boží, vyzývá se v litaních o přimluvu a cítí se jakožto obzvláštní patron a zastávce sv. církve katolické.

Sv. Michal jest nám vzorem pokory a poslušnosti k Bohu, kdežto lucifer odstrašujícím příkladem pýchy a vzpoury. Pýcha však vždy padnoucí musí, byť by se i zdálo, že pevně stojí. Vždyť padá, kdo slabostí trpí a potírán jest nepekonnatelnou silou. A co jest slabšího a vrtkavějšího nad člověka pyšného? David se modlil k Hospodinu řka: »Nepricházej na mne mdlá pýchy.« (Ž. 35, 12.) Na pohyblivém místě noha pevně státi nemůže. A oč opírá se člověk pyšný? O sama sebe. Komu důvěřuje? Sobě

samému. Kristus Pán sám nepravost tu odsoudil podoběnstvím o pyšném fariseovi a pokorném celníkovi. (Luk. 18, 9.)

Avšak co jest člověk sám sebou? Marnost, slabost, nicota. Žalmista Páně dobře dí: »Člověk marnosti podoben jest, t. j. marným pomíjajícím věcem podoben jest.« (Ž. 143, 4.) A jinde: »Hle, bytost má jest jako nic před tebou.« (Ž. 38, 6.) Tak lucifer opíral se o lež, opustil pravdu a padl. Sv. Bernard dokládá, že pravda tato, kterou opustil, bylo ono pravé mínění, že ze sebe není nic, že je-li něčím, Bohu tím povinen jest, že Bohu náleží za všechno čest největší, jemu však žádná. Pyšného však dále potírá moc neodolatelná, moc Boží. »Bůh se pyšným protíví,« praví svatý

Petr v I. listě svém. Bůh sám prohlásil, že nedá nikomu slávu svou a nedá si ji bráti od nikoho: Slávy své, jinému nedám.« (Is. 42, 8.) Zdaž nezničil Bůh toho, jenž po slávě jeho sahá, pyšného? Naopak pokora nalézá před obličejem Páně zalíbení, neboť svatý Petr dokládá: »Ale pokorným dává svou milost.« A jaká je to milost? Pomoc, aby setrvali v ode-

vzdanosti do vůle Boží. Pokorný zná pravdu, že sám sebou ničím není, proto spoléhá ve všem na Boha, a ten jej chrání všeho pádu. Jeho pokora jest úctou, kterou vzdává moci, dobrotě a věrnosti Páně; tato důvěra jest Bohu milá, a Bůh pokorného hájí a ochraňuje jakožto svého. K pokornému se sklání, jej k sobě povznáší a velikou mu dává slávu. Tak vede pýcha k největšímu pádu, pokora však k nejvyššímu významání a blahu.

Boj svatého Michala s luciferem neodbyl se jen jednou na nebi, opakujet se ustavičně ve světě. Přátelé Boží, vyznavači Krista, věřící stále musejí vésti boj proti nepřítelům Božím. Za našich dob zase lucifer pozvídá hlavu a rozdmýchuje zášť a nenávisť proti všemu,

co má značku Boží. V nynějším světě jsou mnozí, kteří do sebe zamilováni jsou, spoléhají na sebe, očekávají vše jen od světa, rozumu, vědění, umění a práce. Pána Boha prý už nepotřebují.

Jsou prý osvíceni, prohlédli prý a poznali pravdu, které se přiči uznávají Boha, uznávají Krista a věřití církvi katolické. To jsou ti luciferové, světlo-noši, kteří přeceňují vlohy Bohem člověku dané a užívají jich proti dárci samému. Pýcha zase zmocnila se mnohých za dob našich, že volají: nechceme Boha, nechceme Pána, jsme Bohu rovni, nebojme se ho, neočekáváme nic od něho. Boj tento plane po světě skoro vsudy. I do naší vlasti zanesen jest již boj ten. Nepřátelé vymýšlejí věci, kterými by nejlépe církev zranili. Nejnověji začali trásti sloupem sv. manželství, žádajíce i pro katolické křesťany rozlučitelnost svazku manželského a možnost nový sňatek uzavřít. Tak chtějí rozvrátiti křesťanskou rodinu, jejíž základem a ochranou jest manželství sv., jak je Kristus chtěl mít a to nerozlučitelné. Dále sahají drzou rukou po mládeži, nechťejíce dopustiti, aby ve škole byla nábožensky vedena a vychovávána. Náboženství prý do školy nepatří, děti školní prý nemají choditi do kostela, ke svatě zpovědi, na processí a pobožnosti, škola prý musí býti ode všeho křesťanského a zvláště katolického rázu očištěna, aby »volnou byla«. Každý pozná na první pohled, kam se tím míří. Odciziti mládež Bohu, církvi hned v začátku života jejího, aby pak později mladí lidé lhotejnými se stali vůči náboženství a snad i houfně z církve vystupovali, a tak lépe nepřáteli Boha a církve ovládnání byli. Je to plán chytře sdělaný, a jestliže se nepostaví katolíci proti takovému nástrahám jako jeden muž, uvidí, která škoda jak jednotlivcům, tak rodinám a celému národu z toho vzejde. Vždyť nevěra nikdy ještě nikomu neprospěla. Není na tom dosti, že bojují proti živému Bohu a Kristu a věrným katolíkům, ani zemělým nechťejí dáti pokoje. Vytasilť se s návrhem, aby mrtvolý nebyly pocho-vávány do země, nýbrž po způsobu pohanškém v pecích spalovány. Je to nový útok na církevní zařízení, jímž se

po příkladu Spasitelově a všech prvňch křesťanů, těla nebožtíků vkládají do země, odkud vzata jsou. Nepřátelům nejedná se snad o to, že by spalování mrtvol lepší bylo, nežli pohřbívání do země, nikterak, nýbrž jedině o podřívání církve, její vážnosti a jejích svatých obyčejů. Všecko, co církev káže, činí a konati velí, jest jím zastaralé, nedůstojné, špatné, oni sami vše opravití, t. j. zničiti usilují. Odvěk nepřítel Boží, drak, našel za dob našich mnoho přátel, mnoho stoupenců a tyto zase šve proti Bohu a kterého poslal proti Kristu i církvi jeho svatě katolické.

A tu má každý z nás býti Michalem a volati: »Kdo je jako Bůh?« Semknouti se mají všichni věrni Boží v jeden svaz a čeliti slovem, písmem, zejména skutky a životem takovýmto pyšným nepřátelům Božím. Boj tento jest perný, ale vítězství konečné naše. Svatý Michal s celým vojem svatých andělů stojí nám po boku a bojuje s námi, dávaje nám příkladem svým síly a odvahy. Čtème jej a zvývejme a jako vůdce svého následujme! On modlitby a prosby naše odnáší Pánu dle slov Písma svatého: »Stál anděl u oltáře chrámu, drže kaditelnici žlutou v ruce své.« On povzbuzuje nás, bychom se nebáli, neochabovali pro Boha postoupiti boj nejprudčí, neboť nemůže zvítěziti pyšný protivník — jelikož potírá jej neodolatelná moc Boží. On obzvláště umírajícím pomáhá, duše jejich přijímá a do nebes provází. Čtemeť slova Boží: »Archanděle Michale, ustanovil jsem tě nade všechny duše, abys je přijímal!« A církev se modlí za zemřelé slovy: »Praporečník sv. Michal ať je uvede do světla svatého.« A v hodině smrti modlí se církev za věřící: »Kž jej přijme svatý Michal, jenž nebeského vojska zasloužil vůdcovství.«

Proto svatý Vavřinec Justinian doporučí vřele pobožnost k sv. Michalovi slovy: »Ať uznají všichni ochránce svého, jej chválami velebí, k němu se blíží modlitbami, sliby jej zvyšují, pobožností si nakloňují a napravením života obveselují; neboť nebude moci prosbami pohrdnouti, zahrnati důvěru, zapuditi lásku, poněvadž chrání pokorné, čistotné miluje, hájí život, řídí na cestě a uvádí do vlasti.«

Boh. Hendl.

Otčenáš a pozdravení andělské.

Napsal *Albón Stolz*. Český podává *Fr. P. Košík*, katecheta. (O.)

Ještě jednou: »Otče náš, jenž jsi na nebesích!« — V Lichtenthalu u Badenu neb u Karlsruhe ujíždí chlu- mem spřežení bujných ořů; tlustá těla jejich svědčí, že jsou dobře opatrováni — v kočáře sedí pán nebo dáma a s ni snad dvě neb tři, a jedna z nich má tlustého zlého psika na klíně; jsou velice ozdobně oblečeny v šaty z hedvábného damašku a z hebkého sukna — loket stál jistě asi deset korun — najedly se dobrých kofeněných jídel a napily se výtečného vína, jak lze poznati z roz- pálených tváří a z jiskřících se očí. A rolník plahočí se po poli oblečen v se- slé šaty z cvilinku, kůň jeho jest velmi sesláblý, jakoby měl krev v žilách ztuhlou a jakoby již delší dobu o hladu byl a při tom musí přece těžce tahati a pole orati. — Mladík sedí na silnici a tlučé kamení, má tvrdé mozoly na rukou, opálený obličej jako Španěl, slunce páli ho ostře do hlavy, prachu napolýká se velmi mnoho, neboť mnoho jedoucích povozů stále prach zdvihá. Co asi sobě myslí tito lidé v prachu, potu, při bídné stravě a v chatrném obleku, když s krás- ným spřežením zámožní lidé mimo jedou? Nemohou snad takovému chu- dáku na mysl připadnouti podivné my- šlenky, nepřekáží-li mu v přemýšlení únava, myšlenky proti právu a řádu světovému? Mohl by si chudáš pomysli- ti: »Proč pak oněm daří se tak skvěle a mají každý den neděli? A my musíme těžko pracovati a ještě nemáme doma nic kloudného k jídlu, jíme pouze bram- bory a černý chléb a pijeme jen oby- čejnou vodu? Vypijeme-li tu a tam nějaký ten žejdlíček, je to špatný ná- poj a žena ještě se mrzí a kysele se tváří, hned nadá lumpů a vyvádí se. A přijde-li pohroma na některé kraje, kru- pobití, požár, povodeň, cholera, stihne pak a zničí nejspíše a nejvíce obecný lid. Zda tu nemusí člověk v srdci býti stísněn a malomyslně hlavu svěsiti a si mysliti: »Bůh je chudášům a rolníkům otčímem a pouze pro lidi bohaté má srdce otcovské.«

Na slova ta dávám správnou a

pádnu odpověď, proti níž nikdo povstati nemůže, a ta zní: »Otče náš, jenž jsi na nebesích.« Bůh svoje otcovství jasně a zřejmě teprve v nebi na jevo dává. V nebi však není tak, jak se kdysi čtyřleté děvčátko domnívalo. Toto dítě mělo zlého a zlostného otce, který byl velice oddán pití a také šňupal. Posílal často dcerušku ke kupci pro tabák. Než jak obyčejně dítka dělávají a zapomínavy jsou, zůstala dceruška mnohdy státi a dívala se, jak jiné děti u cesty si hrály, a potom často přišla s tabákem pozdě domů. Otec klel, dítka nadával a je bil. Dítě se dolekalo a třáso se na celém těle a ani se neod- vážilo plakati. Jedenkrátě dítě toto one- mocnělo, a matka jeho, která také mnoho skusila, seděla na loži u dítka a pravila: »Viš co, Terezko, umři a modli se v nebi, abych já také brzy zemřela a za tebou do nebe přišla.« Nemocné dítko odpovědělo: »Ano, chci tak učiniti, budu se potom v nebi mod- liti, abys brzo přišla, aby také Karel přišel i Marie.« Tu tázala se matka: »Za otce se nechceš modliti, by k tobě do nebe přišel?« Tu rozmýšlelo se ubohé dítě a pravilo: »Ne, musila bych zase chodit tatínkovi pro šňupavý tabák a byla bych zase bita.«

Tak domnívá se mnohý jako toto děvčátko, že na onom světě jde vše tímž způsobem, jako na tomto, a komu se na tomto světě zle daří a za ostat- ními stojí, domnívá se, že ani na onom světě nebude větším, a že ani tam lépe se mu dařiti nebude. Věř mi, nebudeš zkrácen, jen konejšprávně své povinnosti zde na zemi v době zkoušky, v době učení a postu, a přijde též tobě radostný den vzkříšení: nebeský Otec uschoval tobě tvé radosti, tvé sváteční roucho a tvoji zlatou korunu v nebeské poklad- nici do té doby, až bys skončil své zá- ležitosti v cizině, a až by duše tvoje tělesný příbytek opustila. Zcela pošetile jest, domníváš-li se, že Bůh má vlnidnější a laskavější srdce k lidem, kteří v domech třípatrových bydlí, denně dvakráte kávu pijí, mnoho krásného šatstva mají a do

divadla chodí; chudák však, že je pouze povrhelem, a že také v nebi nemůže mnoho očekávat, leč snad jedno z nejoslednějších míst.

Zdaž nehodoval Herodes a silné víno nepopíjel a lahůdek nepožíval, a zdaž mu nehrávali valčík a tureckou muziku? A dcera rozhytíle Herodiady před ním křepčila a skákala, aby se jeho srdce rozveselilo; vůbec zkusil a zažil tento Herodes se svou souložnicí mnoho rozkoše a slávy. Dole však, ve vlhkém žaláři sedl Jan Křtitel, má špatný vzduch a špatné světlo, též i špatnou vyhlídku, a údy jeho jsou těžkými řetězy spoutány a na vyvážnutí není ani pomyslení; konečně je slyšeti kroky, hrkání klíčů, dvéře se otevrou, a jimi vchází kat s jedním neb dvěma pomocníky, přinášejí s sebou meč a mísu, páchají na Janu násilí, utínají mu bezprávně slechetnou hlavu a kladou ji na mísu. — Tak se to událo.

Domníváš se, že byl Herodes miláčkem Boha, a Jan že byl zavržen jako spotřebovaný řemínek u střevíce? Zajisté že nikoliv. Bůh jest Otcem, jenž jest na nebesích; tam zjevuje se jasně jakým Bůh jest, a kdo jest jeho milým dítětem. Nebuď tedy bláhovým a pošetilým, když se tobě zle daří. Když nemocný žebrák na roztrhaném slámku leží a zdá se mu, že má plnou truhlu zlata a že je velkým pánem, okolo sebe že má mnoho služebnictva v služebných šatech, kteří ho obsluhují pečeni, červeným vínem a posvícenskými koláči, a když on si ve snu radostí a rozkoší zavýskne, tak že vlastním křikem sebe probudí, a když královský synáček v plnokrevnosti své síly a mladosti děsivý sen má, jakoby byl těžce sevřen a sklíčen a lekem procitne: zajisté tím krátkým snem nestal se velkým pánem a nemůže proto za šťastného pokládán býti, ani syn královský pro děsivý onen sen neupadl do bíd, nýbrž jest každý z nich tím, čím byli bdíce. Tak jest i celý život lidský jen krátkým snem; někdo má rozkošný sen, druhý zase trudný. Čím však každý je, a jak to s jeho osudem dopadne, to zjeveno bude teprve při procitnutí, až bude snata s duše záclona, až totiž duše tělesnou schránku svou opustí, a smrt dvéře věčnosti otevře. Pročež ať žádný

neřká; že Bůh jest Otcem strannickým nebo neúprosným Bohem. Daří-li se ti zle na zemi, tedy jest to jen trudný sen, a žalost i radost zmizí, jako ranní mlha a jako večerní červánky — měj trochu strpení, chovej se řádně a poslouchej dobře (neboť co člověk dělá a jakým jest, není žádným snem), pak jedenkrát poznáš jak laskavý jest Pán, jaké otcovské srdce má, a že tobě vše na velké úroky uložil a tobě vyplácí, co jsi na zemi vytrpěl. Neboť jediný okamžik v nebi jest více, než 1000 let v největším štěstí na zemi. A takové štěstí nekonečné je tobě v nebi uchystáno.

Procházel jsem se jednou v zámku ve Würzburgu a prohlížel jsem bedlivě krásné knížecí pokoje. Nechci obsírně vypravovati, co všechno jsem viděl, a jaké myšlenky mne napadaly. Přišel jsem do jedné z předních světnic, v níž visel krásný obraz; zůstal jsem dlouho před obrazem tímto státi, a když jsem konečně odcházel, táhlo mne něco zpět. Vrátil jsem se zase k obrazu a zůstal před ním státi. Oko a duše zahloubaly se do obrazu, jako sluneční paprsek do tichého jezera a byly jako připoutány k tomuto obrazu. A v duši jakoby zněl povzdech: »Proč jsi pouze malbou a ne skutečností, proč nemáš duše? Proč vzbuzuješ zalíbení a jsi jen mrtvým se řaděním barev?« A když takové myšlenky v duši mé vznikaly nad mrtvým obrazem, tu jiný duch odpověděl dal ve mně duši mé: »Hle, jestli kraj, kde nekonečně větší krásy se spatřují, nežli zde na obrazu; a tam jsou postavy živé a na věky nemizí, a pohlížejí na tebe tak laskavě, jak ty na ně patříš a mluví tak lahodně a přívětivě, jak vypadají. Je to Bůh, jeho andělé a svatí a říše dítek nad hvězdami . . .

Měj jen strpení, čím zcela opravdově a pečlivě, co Bůh chce — neboť vpravdě křesťanský život jest přímou a jistou cestou do kraje onoho.« Takový hlas ozýval se ve mně; zamyslel jsem se, opustil obraz a s sebou odnášel jsem si toto povzbuzení: Jiná země, větší zámek má krásnější obrazy, snaž se tam vpustěn býti. — Jindy zase přišel jsem k sedmiletému děvčátku. Bylo těžce nemocno srdeční vadou a těžkým dechem

až k smrti usouzeno. Ještě nikdy neviděl jsem bytosti, která by se tak andělu podobala, jak my si anděla představujeme, jako toto dítě. Sedělo zpřímá na postýlce, jeho snědé vlásy byly krásně zapleteny, jako k nějakému svátku, jeho nevýslovně útlý obličej byl jako mramor bílý, ručky byly sepyaty: nyní sedělo tu těžce sklíčeno smrtelnou nemocí a úzkostí, bylo při tom tak tiché tak mírné a tak do vůle Boží odevzdané! Znal jsem dítěto to, dokud ještě bylo zdravé; patřilo k nejsličnějším a nejveselejším dětem. Jaké jsem kdy viděl, úsměv neodcházel s tváří jeho po celý den. V posledních jeho okamžicích chtěl jsem mu udělati radost, i daroval jsem mu obrázek, na němž anděl strážce dítětu do nebe cestu ukazoval; usmálo se sladce v úzkostech smrtelných, sotva na obrázek pohlédlo; ani smrt nemohla radosti dítěta zabrániti; bylť ono dítětem spolu i andělem, anebo dítětem, jež právě v anděla se proměnilo. »A ty musíš,« tak jsem pozoroval, »za několik dní v hrobě odpočívati a krásné tělo tvé bude hnilobou porušeno.« Zde jest krása v živé bytosti, Bůh sám ji způsobuje. lidem ukazuje a po krátkém čase zase odnímá, jako malíř stírá obraz na tabuli nakreslený. »Proč činí tak Bůh?« — Také zde u lože ubohého umírajícího dítěta dal mi duch odpověď: »Což pak nevíš, že ve »Věřím v Boha« stojí: »těla vzkříšení?« Také tělo tohoto dítěta při vzkříšení obdrží neméně krásy, než na světě mělo, právě v krásě tělo povstane, a krása ta bude mnohem jasnější a skvělejší, než byla na zemi, a všechno krásné, jež tak rychle zaniká, vzbuzuje touhu a tesknost po oné krásě, která mnohem větší a věčná jest.

A přece, duše čtoucího, nebo má vlastní duše — jisto jest, a věř tomu pevně: toto dítě, bytost to mezi andělem a člověkem, ano každá i nejkrásnější a nejvznešenější bytost na zemi je pouze nepatrnou malbou, jakoby od nějakého hrnčíře, proti zářícím postavám a podivným krásám andělským, jaké při vzkříšení od východu při trůnu Pána vznášeti se budou. Jakým teprve musí být ten, který všecku slávu a krásu stvořil, jak skvostný musí být přibytěk nebeský, ve kterém svůj trůn má! — A ten je tvým

Otcem, u něhož smíš a máš věčně přebývati. Jestliže Petr při proměnění Pána Krista na hoře Tábor, když spatřil jen něco nebeského zářiti na lidském těle Spasitelově, zvolal pln úžasu: »Pane, dobře jest nám zde býti!« — jak ty budeš neustále volati, až jednou Boha spatříš tak, jak jest: »Dobře je zde býti věčně!«

A všechno, co jsem zde napsal o věcech nebeských, jest jen jako mluvení žebráka, jako kdyby školní chlapec z prosté, šindelem kryté chaloupky horské, mluvit chtěl o krásě a nádheře královského neb císařského paláce, neb jako kdyby bídný červíček, který nikdy z vlhkého mechu nevylezl, mluvit chtěl o kлокotu skřivana, jenž nad zelenajícími se poli pod modro-jasnou oblohou nebeskou čerstvý ranní vzduch dýše a klokotavým zpěvem svým Stvořitele velebí — anebo jak orlu bývá, když nad vysokými skalami, nad alpskými velikány se vznáší a svýma jasnýma očima do slunce hledí. Ano, všechno, co lidé mluví, myslí a sní o nebi, i všechno, co nejšťastnější lidé viděli, slyšeli a okusili, jest proti pravému nebi jako mdlá bludička nad bahnem proti žhavému světlu slunečnímu. Buď tedy velikou a silnou, duše lidská, a nespokojuj se pouhým špatným pozlátkem a pomíjejícími vzděšnými radostmi — jak bídné bývají často a jak skrovné u obyčejného člověka — trocha nápoje, kousek masa, několik vydělaných haléřů, nebo zábava o výročním trhu! Kdo by v těchto věcech pravou rozkoš hledal a v nich své nebe viděl? Pohlédni vzhůru a zvolej: »Otče náš, jenž jsi na nebesích!« a k němu pozdvihni své srdce, k svému Otci a ku věčnému dědictví svému, k nebi. Nedaři-li se ti dobře, měj jen malé, docela malé strpení, až smrt tebe vysvobodí ze slzavého údolí na zemi a přivede tě do pravé vlasti tvé — do stánků nebeských. Tam všechno nalezne svou spravedlnost, pokoj a spokojenost v plné míře. —

»Tam — všechno — nalezne — svou — spokojenost,« tak to doznívá, jako kdyby zvonem dozvonili. Nemohu však opomenouti připojit k tomu nějaké »ale«, jako bych byl lidem pro jejich věčnou spokojenost nepřiznivým.

Totíž: Král jakýs jel šestispřežím po silnici a spatřil na cestě žebravé děcko; napadne mu, vzíti žebravé dítě s sebou. Vzal je a ujal se ho, jakoby bylo jeho vlastní. Činí dítěti vše, co mu milé a dobré a ukazuje všemožnou přívětivost; a když dítě plaše a potměšile se tváří, jako mladá liška, myslí si král: »Budu trpěliv s ubohým bloudem, však dítě rozváže a bude jináčím.« Než dítě se nejinačí, ač král nikdy ani nejmenším mu neublížil, nýbrž lépe se o ně stará než otec o své vlastní dítě. Nikde vděčného pohledu, ani uznání, ani přívětivého obličej, ani poslušnosti, ani laskavé úslužnosti; hoch pohlížel na vše jako na povinné, neboť jest ještě ke všemu nespokojen, jako by se mu ani po právu nedálo. Dlouho jej král napomíná a varuje, ba usiluje zdvojenou přívětivostí srdce jeho si získati, jakoby král bez mladého neposluchy ani byti nemohl, ač jen z milosrdenství a ze své dobroty se ho ujal. Ale vše na darmo. Co bys učinil s tím hochem, kdybys byl králem? Pověz to bez obalu! Ty však tím králem nejsi, nýbrž jest jím Bůh. Za to však jsi snad tím nezbedným žebravým hochem a snad již dlouho jsi jednal dle výše uvedeného způsobu; vzpamatuj se, abys nebyl zahnán, jak psáno jest u sv. Matouše (XXV. 42.) na uvážení: »Potom řekne i těm, kteříž na levici budou: Odejděte ode mne zlořečení do ohně věčného, kteříž jest připraven ďáblu a andělům jeho atd.«

Ale nyní již dosti, sice nepřijdeme dále ku sedmi prosbám Otčenáše. Chci ještě jen krátce uvéstí smysl toho, co bylo řečeno a dáti návod, jak bychom toho měli užitečně použiti.

Když ráno procitneš a vstaneš, nevstaneš snad jako pes nebo kráva nebo vepř z pelechu, nýbrž jako člověk rozumem obdařený. Proto bude tvým prvním zaměstnáním pomodliti se k Tomu, jenž tě stvořil a tobě procitnouti dal. A tu modli se k němu tak, jakoby tě právě nyní z něho povolal k bytí a životu, jako kdyby to byl první den tvého života. A tu nejlépe a nejvhodněji se pomodliš, začneš-li dle smyslu a s porozuměním říkati: »Otče náš, jenž jsi na nebesích!« Při tom sobě pomysli: Jaká

je to přece jen čest a sláva, že smím a mám nazývati velikého Boha Otcem! A jsem-li z tak vznešeného rodu, jsem-li dítětem Božím, pak chci se také vznešeně a šlechtěně chovat a nechci se dopustit žádné špatnosti ani myšlením ani žádostí, ani slovy a skutky. Neboť jinak nemohl by mne můj milovaný Otec se ctí za své dítě uznávati, nýbrž musil by mě opět s hanbou zapuditi. A pomysli: Je to radostnou událostí, že tak mocný pán chce býti mým otcem; proto nebudu se nikde báti, ani lidí, ani ďábla, nýbrž přikázání Otce svého plniti; Otec můj ať za mne všechno vybojuje, což také jistě učiní. — A pomni: Každý člověk, s nímž dnes obcovati budu, je dítětem Božím. Mohu tedy mnoho u Boha získati, budu-li, pokud možno, mírně a šetrně k manželce nebo k manželu, ku bratrům nebo sestřám aneb k čeládce se chovati; přijde mně to jednou u Boha velice vhod a získám tím Jeho Srdce. Ba právě budu hledět, abych nikomu neublížil, nikoho bez potřeby nezarmoutil; neboť Bůh, Otec lidí patří na to a nezapomene toho, i kdyby toho člověk zapomenul. A pomni: Bydlí-li Otec vlastně v nebi, pak jistě není země pravou vlastí, nýbrž je jen zbrojnicí a předsíní; nesmím tedy hlubokých základů na zemi klásti, a dostačí jen domek z prken; a nesmím jen po veselých dnech toužiti a zde se pevně usazovati, nýbrž musím znenáhla touhu vzbuzovati po domově, kdež jsem ještě nebyl, po Otci, jehož jsem dosud neviděl.

A činí-li tě den mrzutým a doléhá-li na tebe svými trampotami, pak pomysli: Jsem ještě v době učení a v době na zkušeně v cizině; budu-li se moci jednou usaditi v otcovském domě v nebi, bude mně to pak velmi vhod, že jsem dříve dole na zemi musil mnoho zkusiti. To v myslí uvažuj, když se ráno modlíš, zamysli se trochu a nemodli se hned dále, když vyslovíš ona drahocenná slova: »Otče náš, jenž jsi na nebesích.« — A máš-li se za dne rozzlobiti, nebo býti netrpělivým, nespokojeným, malomyslným, podlým aneb ničemným, tu řekni s rozumem a důrazem duši své: »Slyš duše, nemyslíš více na to, co jsi se ráno modlila? Co jsi sobě umínila a co's přislíbila, když

jsi se modlila: „Otče náš, jenž jsi na nebesích?“ Lituješ toho už a chceš slib svůj tak brzy zrušiti? To duši své předlož, aby opět přišla k rozumu, aby

se zase vzmuzila a po své přímé cestě rádně ku předu kráčela.

„Otče náš, jenž jsi na nebesích!“ —

Něco do památníku srdce i života.

Na jedné z vysokých hor krásného Švýcarska stojí veliká budova s chrámem. Je to bývalý klášter sv. Otce Benedikta, jež nepřátelé církve katolické, majíce v zemské radě většinu, ještě s jinými byli zrušili. V klášteře ukazuje se veliká síň, která kol kolem ověšena jest velikými obrazy světců Božích. Jsou to malby, které vytvořila ruka zbožného umělce, pracujícího pro čest a slávu Boží a k počtě vyvolenců Božích, a kterými chtěl malíř netoliko oko pokochati, nýbrž i rozum poučiti a srdce rozebráti. Proto přidal pod obrazy nápisy, dýšící moudrostí křesťanskou, které zasluhují, abychom i my si jich povšimli a do srdce si je zapsali.

Pod obrazem sv. Lukáše čteme: „Nečti mne, jestliže nechceš žíti mně! Kletbou ti bude evangelium, sám-li živým nebudeš evangeliem.“

Pod obrazem sv. Martina, papeže: „Země jest pod tebou, pošlapati ji musíš, ne zývati.“

Pod obrazem sv. Jana Zlatoústého: „Nejen hodina ranní, ale každá měj v ústech zlato. Vezmi je a kup za ně nebe. Žádné zlato nerozpráší se tak rychle, jako zlato hodinové. Brachu, ruče se chop zlata toho! Ač rychle přechá, přece v sobě chová — věčnost!“

Pod obrazem sv. Augustina: „Dnešek je tvůj. Dnes svlékni člověka starého; zítřek však nedovoli tobě obléci nového! Viz knížete protiv! Ta nejkrásnější však ze všech protiv je ta, že ze ztraceného syna církve se stal opět nalezeným dítětem Božím.“

Pod obrazem sv. Basilia: „Posti se více duchem nežli tělem. Nemíř nej-

větší tvůj život tělesný; obětí nejlepší jest vůle tvá. Ani v Novém Zákoně za své nevzaly oběti zvířat; proto dlužno abys zabil v sobě veškerou zvířeckost smyslů svých.“

Pod obrazem sv. Mikuláše: „Ctnost nechce býti tak ctěna, jako spíše plněna. Nejlépe ji doporučí — plnění! Každá hodina jest výroční trh, kde se ctnosti všechny ke koupi nabízejí, avšak ne mnohé se kupují.“

Pod obrazem sv. Hilariona: „Předstín nebe jest peklo. Spust se v myšlenkách často do něho a nebe jest dojista tvoje! Jednou do pekla musíme, buď zde myslí nebo tam skutkem. Odebeř se pod zemi a lhostejným ti stane se vše, co na zemi jest. Brány pekla vzdáleny jsou od tebe jen jedno mženi oka.“

Pod obrazem sv. Řehoře Nazianského: „Život jest divadelní hra, v níž vyznamenává se ne ten, kdo tuze vznešenou, nýbrž ten, kdo svou osobu dobře představuje. Tam to jest vloženo v moci ruky Boží, toto ve tvé.“

Pod obrazem svatého Floriana: „Krásnou chceš býti růže, zdravým dub, utrpením však citlivka: nedotýkej se mne.“

Pod obrazem sv. Isidora: „Neubližuj svému ubližiteli! Otevřeš-li bok svého bližního, nezavřeš rány své vlastní; krví cizí neteče balsám na ránu tvou! Chceš-li se hodně hněvati, sám sobě se hněvej!“

Pod obrazem sv. Jana z Boha: „Z Boha, jaká to urozenost, jakýť to šlechtický původ, z Boha, jaké to šlechtické určení, k Bohu! Člověče, úpis tvůj dlužní visí na kříži, zrak tvůj jest

prach, předci tvoji jsou hříšníci, list tvůj slechtický jest svědomí tvoje.

Pod obrazem sv. Jana almužníka: »Ruce chudých jsou nejlepšími tvými spořitelny. Dej jim a dás sobě! Chceš-li vyslyšen býti od Boha, tu prvé vyslyš Boha v žebrákově. Chceš-li otevřít sobě nebe, otevři dříve nuzákovi ruku svou. Nezůstavuj majetku svého zde, odkudž musíš přece jednou odejiti, ale odešli jej napřed tam, kamž tebe uvede smrt! Nemůžeš-li dáti skutkem, dej alespoň úmyslem.«

Pod obrazem sv. Jana, kajčnicka: »Děšť obměkčí zemi, slza kajčnická však nebe. Srdce hříšnickovo jest kámen, žádná hůl Mojžíšova nestačí vodu slzavou vy-louditi z něho. Než hle, tu se bůl kříže Kristova dotkne skály srdce hříšnickova a ono rozplývá se v potocích slzi lítosti.«

Pod obrazem sv. Bennona: »Jako se ten nenasytí, kdo ve snách jí, tak ani ten, jenž požívá radostí světa. Radost světská jest prázdný hlahol, který v okamžiku zrození umírá.«

Pod obrazem sv. Františka Regis: »Nepřítel tvůj největší jest v tobě; ty sám, pod tebou — peklo, vedle tebe — svět. Nad tebou pne se milostivé nebe, ono chce spasiti tebe, ale nikoli bez tebe.«

Pod obrazem sv. Josefa Kupertina: »Oko naší duše jest rozum, její brejle jsou náruživosti. Co skrze ně vidíme, vidíme v barvě jejich skla. Pryč tedy s brejlemi — náruživostmi! Oko duše dá se vždycky uléčiti.«

Pod obrazem sv. Pavla, kajčnicka: »Krev Vykupitelova jest útěchou srdci, v něm duším spravedlivých, blahodárnou rosou svědomí kajčnickově, vřelým olejem srdečnímu žárů zatracenců.«

Pod obrazem svatého Antonína z Paduy: »Život není žádný sen; a je-li jím přece u tebe, o kterak tě jednou probudí hřímání trouby andělské: „Vzhůru mrtví!“ Jak, nejsouliž kladiva utrpení dosti mocní budičové na tvých, za krátko došlých hodinách životních? Bdi a modli se! Duch jest mdlý; tělo tak chtivě hříchul.«

Pod obrazem svatého Ondřeje Korsina: »Polepšení a dobří skutkové jsou rostliny rajske. Těm však neslouží vzrůst povlovný. Prutem Aronovým, keřem Jonášovým musejí býti, rozkvétající okamžitě; neboť severní vichrové smrti snadno mohou sraziti ovoce.«

Pod obrazem svatého Vincence z Paula: »Pravice jeho, která rozdávala statisíce, nic nevěděla o milionech, jež rozdala levice jeho. Nejlepší pojišťovna pro tvé zboží jest chýše nouze a chudoby: onať jest nejzaručenější pokladnice, odkud peníze tvé nejinak, nežli s tisícerymi úroky nazpět se tobě vydávají. Vincenc tam uložil miliony; kolik pak ty?«

Pod obrazem sv. Rajmunda: »Kolébka a hrob; mezi oběma leží tvá věčnost. A jaká?«

Tak mluví k nám světcové na obrazech onoho kláštera. Jak něžná, jak pravdivá to řeč? Otevřme jen rychle svůj památník, t. j. paměť, a vpišme zlatými písmenami do ní pravdy tyto zlaté. Ale neuložme je tam tak, aby zase co nejdříve vymizely, nýbrž přečítejme, uvažujme, v tuk a krev své duše je obracejme den co den s neustávající píli a vroucností. Pak ovoce zlaté přinesou nám, za které i nám bude možné koupiti si nebe.«

Boh. Hendl.

Vyznání konvertity.

Píše P. Augustin Arndt T. J. — Přeložil Jan Tagliaferro.

Narodil jsem se v Berlíně dne 22. června r. 1751 z rodičů protestantských. Otec mi záhy zemřel, matka pevně se držela pravd víry, které protestantismus z katolické víry si odnesl. — Více než matka na můj první vývin náboženský působil na mne správce opatrovny, kterou jsem až do 6. roku navštěvoval. Nazýval se Rebach a byl jako jeho představený, pastor Knack, muž velmi ctihodný. Každá nepravost dítěte hned přísně byla trestána, třeba otcovská vládlnost ke všemu vládla. Ke cti mužů těchto budiž řečeno, že nás vychovávali k tomu, abychom se naučili milovati Spasitele. Často zpívali jsme píseň: »Jednoho třeba Pane, nauč mne to znáti« a j.

Bez vlivu tohoto muže byl bych vírem bezbožnosti ve velkém městě uchvácen býval, jehož mne uchrániti chtěla pečlivost mateřská. Tak jsem měl pevnou oporu v dětinném přílnutí k Bohu. Nikdy jsem nevynechal v dětství ranní, ani večerní modlitby.

Co nebe začal opravdu zbožnou duši, to dále vedla jiná duše zbožná. Na gymnasiu vyučoval mne muž, jehož srdce šlechetností a vroucností sotva rovného nalezne. Byl to opět protestantský kazatel, Dr. Meseburg. Oběma vychovateli, kteří Boha upřímně hledali a milovali, zachoval jsem i jako kněz katolický nezměněnou lásku svého srdce.

Snad podiví čtenáře, že mezi kazateli takové povahy se nalézají. A přec je tomu tak. Proč by to bylo nemožno? Vždyť mají křesťanskou nauku, třeba ne celou, přece mnohé trosky zjevení; na křtu svatém přijali milost posvěcující a mohou ji, když ji ztratili, znovu nabýti litoostí dokonalou. Ovšem jsou nyní věřící kazatelé tak řídkí, jako v letech mého dětství nevěřící; zhoubná nevěra vše zaplavila, protestantismus ztrácí jedno dědictví po druhém, až přijde na mizinu. Tím jest rozřešena otázka, jsou-li pastorem v dobré víře. Odpověď třeba o každém zvláště podati. Všeobecně lze

to říci o věřících, pokud se nedali proti katolické církvi uchvátiti nenávistí, jež nevěřící pastory naplňuje.

Skončiv studia gymnasiální měl jsem se obrátiti k studiu povolání. Zvolil jsem (protestantské) bohosloví, ale teprve, když jsem přestál těžké boje. Stalo se mi, jako mnohým mladým protestantům. Sotva který bývá ušetřen kruté zkoušky, kdy pochybnost otrásá všemi základy víry. Nevěřící kritika obrala si za úkol vše strhati, co z víry v duši zbylo a pýcha učitelů zdá se mládeži vzletem do nejvyšších končin ducha. Ve vyšších třídách gymnasia považovali naši učitelé náboženství za svou povinnost, nás povznést na stanovisko »vědecké«. Všecko náboženské prohlášeno za vidinu, sotva že ušetřena jsooucnost Boží a nesmrtelnost duše. Právo Boží na zachovávání jeho příkázání taktéž popíráno.

Několik let mne poutaly tyto blouznivosti, ale konečně se vzbouřilo srdce proti evangeliu čistého rozumu; ze země zaslíbené vyvedeno na poušť, zatoužilo vsi silou po ní, po Spasiteli, jenž za všechny lidi na kříži zemřel. Jak snadný je takový obrat pro bloudícího katolika! Protestant však žije takřka ve dvou světech zápasících mezi sebou a vlastní důmyslností a síle musí důvěrovati, aby došel k pravdě a k štěstí srdce.

Stal jsem se opět orthodoxním, t. j. pravověřícím, ale nenabyl jsem dřívějšího klidu a pokoje ve věcech náboženských. —

V nejvyšší třídě měli jsme úkol o otázce: »Co jest hloupost?« V nepochopitelné drzosti a nerozumně domýšlel jsem se, že lze mezi křesťany křesťanský mluvit, a tu mi vyklouzla z pera věta, že je třída hloupých, kteří každou pravdu zjevenou bez výšetření zamítají za nesprávnou a zdravému rozumu lidskému odporující. Běda, co jsem učinil? »Mohu-li vám raditi,« řekl professor, upustte od myšlenky, že budete studovati bohosloví, neboť jste fanatici, vy byste stavěli hranice pro kacíře.« Propouštěje mne, připomněl mi tento pán: »Láska nežalí. Nezavrhujte jako bludáře každého,

kdo má jiné mínění. Buďte snášlivý a pamatujte, že člověk není neomylný.»

Universitní professoři náleželi ke 3 různým směrům: k svobodomyšlné, věřící a sprostředkující straně. Většina studentů se přidružila k věřícím profesorům; i já jsem u nich hledal poučení a útěchy. Ale marně: rozervanost protestantismu již příliš hluboko se vplížila do života mého, než bych se slepě byl dal vésti. Nikde jsem neviděl pravdy nepochybné, nikde jednoty. O nejdůležitějších místech Písma svatého podávali doktoři tucty různých mínění, které měly vesměs býti nesprávný až na jejich vlastní, ale nikdo nebyl nucen toto mínění si přisvojit. Právo volného bádání nesmělo býti upřeno; proto mohl každý k výkladům správným pro jiné vynalézt ještě jeden výklad s jeho stanoviska oprávněný. Kam vede takový výklad Písma, o tom příklad:

Ve vesnici, kde jsem se o prázdninách zdržoval a svého vážného přítele, Dra. Meseburga na kazatelně zastupoval, kázal jsem o textu z prvního listu sv. Pavla ke Korinthským. Tu jsem řekl: »Co,« volá mnohý osvícenec, »tělo mrtvých vstane? Že duše je nesmrtelná, to snad ještě věřil, ale těla vzkříšení, které ve své nejsvětější víře křesťanské vyznáváme, u něho vyšlo z módy.« Po kázání mluvil jsem s tamějším statkářem majorem šl. B. o kázání. »To přece nemohu věřit, že těla z mrtvých vstanou,« míní, »tu třeba bibli obrazně pojímati. Duše je nesmrtelná, ale tělo ve světě duchů, jakým jest nebe, jest nesmyslem; opakují, vy jste místo špatně rozuměl, má se jenom obrazně vzít.«

Co jsem mu měl odpovědět? Třebas jsem pilně studoval, nebyl duch můj upokojen. S hladovým srdcem jda ulicemi města, užírl jsem antiquariát. Patře na knihy, nalezl jsem mezi nimi »Nekonečný pozdrav« od Albana Stolz. Vstoupil jsem do krámu, žádal tuto knihu, listoval a četl v ní. Mluva spisovatele byla přitažlivá, jenom obsah vzbuzoval u mně pochybnosti. Náhodou našel jsem místo, které vyvracelo bludné mínění protestantů o účtě Panny Marie, a proto jsem knížku koupil, abych se dále poučil o pravém učení katolíků. Tedy žádné klanění — jenom účta.

To bylo rozumné; těšil jsem se, že nyní o učení katolickém něco více vím, než moji kolegové. Dále jsem nemyslel; uzavěrky jsem další nevyváděl. Kniha byla brzy zapomenuta a událost zanechala ve mně žádných dalších dojmů.

Ale jen zdánlivě; byl to první kruh v řetězu milostí, které mi dobrotivá prozřetelnost seslati ráčila. Za několik měsíců šel jsem okolo jediného tehdy knihkupectví katolického; byl jsem zvědav, co ve výkladním okně jest vystaveno: pálení kacířů, středověká pověra atd. Ale při prvním pohledu do okna nalezl jsem nový kalendář od spisovatele »Nekonečného pozdravu«. Hned byl v rukou mých a já spechal domů, abych ho přečetl. Napadl mi nápis: »Katolik a protestant se domlouvají.« »Vy myslíte,« dává Alban Stolz slovo katolikovi ke svému odpurci, »že církev katolická vás protestanty všechny do pekla odsuzuje. Chyba lávky! Naopak církev katolická považuje všechny protestanty, kteří jsou pokřtěni a žijí dle svědomí, jako příslušníky církve dle duše.« Jak zaplesalo srdce mé! »Tedy nejsme úplně odloučení, máme něco společného!« radoval jsem se, chodě rozrušen po světnici.

Ale hrozná pochybnost povstala v duši mé: Jak, je-li to jen osobní mínění spisovatele a nikoliv mínění církve katolické? Co dělat, abych se nejistoty zbavil. Měl bych spisovateli psáti. Jeho způsob psaní dokazoval mnoho dobroty; snad by mi několika řádky z rozpaků pomohl. Sedl jsem a napsal jsem mu své námitky a poslal list nakladatelství Herderovu. —

»Jste sice,« psal jsem, »jen vesnickým učitelem, jak ze spisů vašich uvítá, ale chvalíte lásku katolíků. Nuže ukažte jí! Jděte k místnímu faráři a tažte se, zdali církev katolická opravdu má tak útěšné učení, a prostě ho, aby vám udal některé dobré knihy o papežské neomylnosti. Nemohu snadno věřit, že křehký a hříšný člověk — a tím je přece též papež, dle mínění katolíků nikdy se myliti nemůže; neboť vynalézci neomylnosti — jesuité — jsou přece opatrní lidé.« — Pan profesor universitní Alban Stolz se asi srdečně usmál, když dostal můj list; snad poznal dle psaní moji rozrušenost a měl útrpnost

se mnou. Neb za 8 dní měl jsem balíček s listem již v rukou. Můj pozdější přítel zvláště svou spokojenost vyslovil nad upřímností a prostotou, se kterou jsem ho oslovil, a dal mi radu, abych spisy Lutherovy studoval a pozoroval, jak má klapy na očích, aby neviděl, co v levo a v pravo od něho leží.

Poslechl jsem rozumné rady a začal spisy Lutherovy pozorně čísti — a . . . Luther byl mi skoro druhým Kristem, povznešeným nad apoštoly a mučedníky. Ale nyní bledla svatozář, kterou ho ozdobil minění nám vstípené, a jeho nestálost v mínění mne přiměla, že jsem dějiny tak zvané reformace dle současných spisovatelů prozkoumal. Tu se církev katolická v jiném světle představila, než jak jsem dosud na ni patřil. Nebyla zrádkyní na Kristu, nýbrž vznešeným odleskem svého zakladatele. Začal jsem si vážit jejího zařízení a zaviděti jí podivné jednoty, jaká vládla v jejím učení a v článcích víry: jako ve velkolepém domě spočíval kámen na kameni, až klenba závěrečným kamenem nahoře dovršena byla.

Mínil-li snad čtenář, že jsem nyní uvnitř byl katolíkem, mýlí se velice. Třebas studium vede k lepšímu poznání a vážnějšímu náhledu, srdce přemůže toliko milost Boží, k obrácení dojde člověk jenom dlouhou, vytrvalou modlitbou. Díky Bohu, že jsem i to poznal a podle toho jednal. Kupoval jsem častěji katolické knihy a mezi nimi latinské »Následování Krista«. V dodatku byla modlitba sv. Bernarda »Pomni«. Četl jsem ji tolikrát, až jsem ji uměl z paměti. Jednou spatřil jsem u knihkupce tak krásnou sochu Rodičky Boží, že jsem ji hned koupil. Postavil jsem ji ve světnici, stál často před ní, až jsem, nevíj jak, Pannu Marii prosil, aby mi u svého Syna vyžádala osvícení, kde je pravda. Ano pravda!

Úmysl můj byl pevný: ať boj zůstane sebe více, jenom pravdu, ať je třeba katolická!

V podivném rozporu s tehdejší náladou kázal jsem tehdy poprvé na venkově a i v Berlíně jsem opět vystoupil na kazatelnu. Že moje kázání prostonárodním tonem svým dojem činila a mnohá duše se zarazila, která byla na

cestě k nevěře, to jsem děkoval po Bohu právě spisům profesora Albana Stolze. Ve vesničce, kde můj přítel Dr. Mesenburg byl pastorem, nazývali nás kněžími. Když pastor název tento starostovi vytknul, odvětil tento: »Předkové naši měli kněze, my chceme též mít kněze.« V Berlíně mne zhrozila netečnost, se kterou farníci kázání zanedbávali. Nyní je tam ještě hůř, když sotva 2% všech protestantů tam o náboženství své dbají.

Konečně boj dobojován. Přesvědčil jsem se, že protestantismus nemá plné pravdy a že Luther ani bible z pod lávky nevytáhl, ani čistého evangelia nepřinesl, nýbrž že pravda souhlasí s tím, co katolíci věří a učí.

O velikonočních roku 1874 navštívil jsem rodiče, tehdy v Bernburku (Anhalt) bydlící. Příliš zaměstnán v srdci nejdůležitějšími otázkami náboženství, než bych pro něco jiného měl smysl, nemluvil jsem tam ani o politice, ani o náboženství; nechtěl jsem býti rušen v nabyté jistotě. Jak velice jsem byl překvapen, když po několika nedělích matka moje do Berlína přišla a dříve, než mne pozdravila, tázala se, zdali jsem katolíkem. Do té chvíle jsem si nebyl vědom, že mi třeba k církvi katolické přestoupiti. Mínil jsem, že mohu věřiti všem, co katolíci věří, na základě práva protestantského, věřiti, co za pravé uznávám. V té chvíli mi pak najednou bylo jasno, že musím věřiti, co církev katolická učí a že se k ní přiznávati musím. Neváhal jsem to matce říci. Plačíc padla přede mnou, zapřísáhala mne, abych ji této veliké hanby nedělal. V takových chvílích dává nám Bůh, že zapomínáme, co jsme sami ze sebe, a osvícení milostí Boží, myslíme a mluvíme, co jest Božího. Tak jsem myslel, kdo otce a matku více miluje, než Krista, není hoděn božského Mistra, a podle toho jsem řekl matce, že nic na světě mne nemůže zdržeti, abych se vůli Boží nepodrobil. Proto jsem byl od rodičů zapuzen a nejbližší příbuzní stali se mi nepřáteli.

Abych úmysl svůj rychle provedl, jel jsem ke kněze-biskupovi Jindřichu Försterovi do Vratislavi a prosil jsem ho o přijetí do kněze-biskupského semináře kněžského. Když mi oběho se

dostalo, šel jsem se poděkovat šlechtěnému knížeti církevnímu, a on, chtěje mi otevřítí vyhlídku do budoucnosti, řekl: »Napřed do bohosloví, pak svěcení kněžské. Ale dnem tímto začíná vyznávání víry a snad mučednictví; neb od oltáře půjdete do vězení a odtud do vyhnanství.« Již se ukazovaly na nebi první černé chmury oné bouře, která na Německo tolik bídy přinesla a pod jménem »kulturního boje« známa jest. Předpovědění biskupovo mělo se dříve vyplnit, nežli tužil. Ani rok neminul, a náš biskup pruskou vládou sesazen, kníže-biskupský konvikt zavřen a nejprudší pronásledování duchovních se rozpoutalo.

Byl jsem na to připraven. Neboť hned den po svém obrácení mohl jsem v novinách hrozné a nesmyslné báchorky o sobě čísti. Jeden list vypravoval, jak kdosi za 50 tolarů svou duši církvi katolické zaprodal. Protestantský list církevní hlásal, že katolíkovi lze snad odpustiti, že po katolicku jest pokřtěn, ale když protestant se stává katolíkem, to prý je nevpověděným bojem každému jednotlivému protestantu. Jiný list opět připomínal předpověď mého gymnasiního professora: »Budete jednou soudcem víry a paličem kacířů.« Oním jsem se stal v boji proti nevěřícímu kazateli don Sydowovi, tímto budu brzy jistě. Co to škodilo? Pro Pána jsem vše opustil, v Pánu jsem nalezl hojnou náhradu za všechny oběti. Štvanice přispěly jenom k tomu, že jsem lépe si vážil štěstí pravé víry a tím úžeji s církví se spojil. Pomínám, jak jsem byl pronásledo-

ván pro mši svatou, které jsem nesloužil, (protože jsem nebyl ještě knězem). Z kláštera Annaberku, kde jsem se na čas uchýlil, šel jsem do Rakouska, a hlas ani zde jsem neužil pokoje. I když jsem vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova, musil jsem Rakousko opustiti, protože pruská vláda po mně slídila.

Dvou zvláštních radostí se mi ještě dostalo: Ten, jenž mne přijal do církve katolické, posvětil mne na kněze a moje matka, dávno již se mnou smířená, mi vzkázala na smrtelné posteli poslední přání, abych na ni pamatoval u oltáře.

Mnoho let minulo. Patřím-li na život zpět, musím doznati: Pán Bůh mne vedl, a já jsem nic jiného nečinil, než že jsem vedení jeho následoval, mnohdy váhavě, pochybuje i někdy odporuje.

Byl jsem obrácen k církvi katolické jenom citem a srdcem, jak se strany protestantů mi vytýkáno? Ano i ne. Jistě, kdyby matka moje tak pečlivě nebyla bděla nad čistotou srdce a mravů, srdce nebylo by zůstalo nedotknuto zkázy, jaká mne v Berlíně obličovala, a hlas Boží byl by marně na srdce mé klepal. Ale teprve po dvouletém studiu stal jsem se katolíkem, když badání dějepisné mi církve a reformaci v pravém smyslu ukázalo a já důkladně poznal učení víry. Pravda a láska k Bohu byly mými prvními přáními náboženskými; Bůh v milosrdenství svém rozptýlil mluhu a církve se mi ukázala v jasném lesku zjevení Božího. V ní žiti, jest odtud mým nejvyšším štěstím, v ní umřiti, jest obsahem všech mých modliteb.

* * *

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Čáslavi. Dle slibu svého vzdávám radostné díky nejsv. Srdci Pána Ježíše, neposkvrněné Panně, sv. Josefu, sv. Antonínu Pad., sv. Janu Nep., sv. Petru z Alkantary, sv. Andělu strážnému a všem milým svatým za milost vysvobození z velikého nebezpečení. J. E.

Z farnosti rajhradské. Jistá osoba vzdává nejsrdčejší díky nejsv. Srdci Pána Ježíše a neposkvrněnému Srdci

Panny Marie za milostné vyslyšení po vykonané 9denní pobožnosti. A. S.

Z Telče. Tisícere díky vzdávám milostnému pražskému Jezulátku a neposkvrněné Panně, Rodičce Boží Lurdské za vyslyšení prosby po 9denní pobožnosti, za polepsení dlouholeté choroby oční. Poznáno, chváleno, vzýváno a milováno budiž vždy a všude nejsvětější Srdce Ježíšovo a Marie Panny. M. F.

Pomatenost ve víře.

a posledních dob vidáme bohužel, kterak lid náš, posud věřící a zbožný, začíná se chytati domněnek a náhledů čelcůch proti svaté víře a naší svaté církvi katolické.

Po městech i dědinách roz-
hazují a rozšiřují se knížečky a letáky, které zrovna zuří proti víře a sv. církvi, listy a noviny jen se hemží nájezdy na náboženství, mnohé rouhačství se nyní bez bázně a strachu píše i mluví a lid náš nestaví se na odpor proti těmto nepřátelům duše své, jak by měl. Pojmy se pletou, lidé staví se na místě Boha, poslušnost zákonů božích se vykládá za otroctví, církve se vydává za nepřítelkyni blaha lidstva, a lid se kolísá, viklá, jest pomaten, pomalu ztrácí poklad, nejsvětější víru v Boha a důvěru v církev. Poslechněme jen ty řeči, které se vedou v hospodách, ve schůzích o náboženství, o zpovědi, o Rodičce Boží a o církvi a zhrozíme se převrácenosti, která panuje. Když ovšem se někdo tak otázel takových rozumářů, co vědí o náboženství, o svatých svátostech, o tom, na čem církev zakládá svou víru atd., zajisté s tíží, by odpověděli něco moudrého. ba mnozí by ukázali, že nemají o těch věcech ani ponětí. Ale rouhat a posmívat se, vše svaté hanit a tůpit, kněze zlehčovat atd., to jim jde, jako na provázku; co čteno, napsáno, praveno a složeno v tom ohledu, to se vykládá s libostí a tvrdí se, jako by to bylo pravdivé. Ovšem, je to tak snadnější. Jsou to věru smutné zprávy o lidu našem. A co nejsmutnějšího jest, že mladé naše pokolení vyrůstá pod vlivem ducha tohoto záhubného. Ale pro Bůh, co z nás bude, vymizí-li víra ze srdcí lidských a s ní i bázeň Boží? Život bez víry, život zbavený mravních základův a nebeské své ceny dochází na špatné konce neboť končívá záhubou, a to již časnou, tím více věčnou. Než pátrejme po příčině, ptajme se, čím to, že se šíří nechť k sv. náboženství, že mizí a hynou posvátné zvyky a obyčeje v rodinách, že se rozmáhá nedbalost v přijímání svatých svátostí,

že rouhavé a pohoršlivé řeči se veřejně mluví a že se špatné příklady tak rozmnožují? Čím to vše?

Jedna z příčin jest, že se užívá věcí pravdivých za podklad k názoru mylnému. Člověk, který dále nemyslí, nesoudí, neuvažuje a nezkoumá, bēře pak vývody klamně — zdanlivě pravd vě — za dokázanou pravdu.

Tak se říká: vše, co jest na světě, roste, stárne, hyne a buď se k tomu přidá, tak je to také s člověkem a s duší jeho, i tato sestárne s tělem, hyne a shasne a nezbude po ní nic. Mnozí vývodu tomuto uvěří, druhou větu vezmou za pravdivou k vůli první a to tím spíše, že názor tento podporuje požívavost člověka a potvrzovati se zdá pravidlo: »I jezme, pijme, hýřme a užívejme světa! Po smrti beztoho nic není.« K jakým koncům však by to vedlo, uzná každý, kdo více o této věci rozjímá, uvidí hned, že se zde člověk staví na roveň zvířatům, že se popírá vyšší jeho určení i jeho vznešenější vlastnosti, rozum a vůle svobodná, zkrátka, že tvrzen to se přlíci přirozenosti lidské a tedy pravdě — proto je lživé a nemravné. Jindy se zase říká: »Pohané a židé bývali leckdy lepšími lidmi, nežli mnozí křesťané,« ale snad se k tomu dělá závěrek: »proto nezáleží na tom, jaké náboženství člověk má — jedno jest jako druhé.« Jaké šálení je ve větě té. Přiznáváme, že mnohý pohan neb žid lepší jest, nežli tak mnohý křesťan, ale toho přece vinu nenese náboženství křesťanské, aby se proto na roveň stavělo pohanství anebo židovství anebo snad ještě pod ně snižovalo. Není pravda, že jedno jest, jakou víru člověk má, ale pravda jest, že víra Kristova nade všechny vznešenější jest, že by i všichni křesťané daleko lepšími býti musili, nežli pohané a židé, kdyby se také podle víry Kristovy a její příkázání přesně řídili. Co židé a pohané dobrého mají a dobrého konají, mají ze zjevení Božího, které i u nich částečně se zachovalo a z poslušnosti k zákonu přirozenému, který Stvořitel do srdcí všech lidí vložiti ráčil. Ale

plnou pravdu vědomosti o Bohu, o cili člověka nemají, nemají ani prostředkův k životu spravedlivému napomáhajících. To vše má jediné náboženství Kristovo. Proto lež jest a nemravné tvrzení, že víra jako víra, že na náboženství nezáleží. V tom si mohou libovati jenom lidé neteční, kterým na pravdě nezáleží a kteří se neradi podvolují zákonu Kristovu.

Jindy bývá zase «pokrok» příčinou, že se mnozí odvracejí od církve Páně. Říká se totiž: «Pokrok, toť obecný zákon světa, zákonu tomu podléhá také náboženství i církev. Církev katolická není však pokročilá, proto nelze se jí držeti.» Zase jedna lež a mámení. Není pravda, že je všude zákonem pokrok. Zákony přírodní, jimiž řídí se na př. tělesa nebeská ve svém oběhu, neznají pokroku, jsou tytéž a běda nám, kdyby se změnily, neboť by se země naše brzy rozbila. A potom slovo «pokrok» znamená krok ku předu, tedy k lepšímu, dokonalejšímu. Jak však si jej vykládají takoví lidé? Za pokrok mají: jedli-li v pátek maso, mají-li v postě a v adventě taneční zábavy, nejdou-li na služby Boží v neděli a ve svátek, pracují-li v těchto dnech, nechodí-li ke sv. zpovědi velikonoční, zbavili-li se bázně před peklem a ďáblem, to mají za pokrok. Zbaviti se každého zákona Božího a jednati dle převrácené vůle své, to jest pokrok? Také je to pokročení, ale ne vpřed, nýbrž hodně do zadu, je to zpátečnictví, neboť vrhá lidi do stavu pohanského zpět, vyvolává všechny ty bídý, neřesti a hříchy, z nichž Kristus svět vysvoboditi chtěl. Takových pokroků ovšem církev nezná a znáti nesmí. V učení víry a mravů se církev nesmí měniti, neboť pravda božská, kterou hlásá, jest vždy tatáž, před 2000 lety, jako dnes. Bůh se nemění, u něho není pokroku, také ne u jeho pravdy a učení. Jenom ve věcech lidských může býti řeč o pokroku, o zdokonalování se, o touze po lepším poznání a snaze, co nejvíce se přiblížiti k prameni všeho dobra a krásna, k Bohu. Takový pokrok, jediné uslechtilý, se však mnohým nelíbí, jim se zamlouvá odloučení se od Boha a jeho zákona, což mylně nazývají pokrokem.

Rovněž tak brojí se proti svátosti pokání, neboť nevědí mnozí, v čem jádro její záleží, i říkají: Nač má kněz vědět moje hříchy, nač mám klekati před ním, jako před pánem a žebrati u něho o rozhřešení, vždyť rozhřešení nemůže dáti leč Bůh. Poslední věta je jediná pravdivá, ostatní jsou mylné. a kdo neví, na čem se zakládá zpověď a rozhřešení kněžské, snadno se pomate takovou řečí a povrhne svátostí pokání, která se mu zdá býti břemenem. Uvažuje-li, uzná a pozná, že ovšem jen Bůh může dáti rozhřešení, ale že tentýž Bůh je dáti chce jen skrze svého sluhu — kněze, neboť Kristus pravil: «Kterýmkoli odpustíte hříchy, odpuštěny jsou, kterým zadržíte, zadržány jsou.» Má-li kněz jako plnomocník Kristův odpouštěti, musí vědět co, tedy znáti hříchy kajcínika, a jak je může poznati, leč když kajcíník je vyzná. Sv. zpověď je proto nutná a nepovídá se kajcíník snad k vůli knězi, aby on věděl jeho hříchy, ale k vůli sobě, aby mu byly odpuštěny. A konečně, co z toho kněz má, že poznává hříchy jiných? Jen trápení ducha, práci obtížnou, kterou koná z lásky ke kajcíníkovi a jeho duši; slyší, ale hned zase musí zapomínati; neboť použití slyšeného ve výpovědi nikdy nesmí. A konečně chce člověk Bohu předpisovati, jak mu má hříchy odpouštěti? Kristus nařídil tak, a proto člověk — křesťan, chce-li dojiti rozhřešení, podrobiti se musí. A proč pak světský soudce má věděti zlé činy provinilce? a přece se musí z nich také před soudem vyznávat i neobdrží za to rozhřešení, nýbrž trest. A což by už hříšník neměl právic činiti na pokání? Měl by mu Pán Bůh snad úplně zadarmo a bez jeho práce uděliti milost za všechny urážky a hříchy? To přece od spravedlnosti Boží očekávati nelze. Kdo se provinil, musí nějakým způsobem hleděti se káti a k tomu jest svatá zpověď.

Tak a podobně se mluví i o jiných věcech náboženských. Svůdce a protivník náboženství Kristova zastře se oděvem světa, na pomoc užije jedné neb druhé pravdy, aby pak snáze přístup zjednal bludu a klamu; lidé povrchní, kteří nemyslí a neuvažují anebo sprostáckové, kteří nerozeznávají pravdu od

lži, ovšem pak snadno sedají takovým na lep, ba i sobě v tom libují, že přý nabývají svobody a mohou se vychloubati pokročilostí ducha a tvrditi o sobě, že krácejí s duchem času. Proto ta velká pomatenost u víře. Zde platí slova Kristova: »Pravda osvobodí vás.«

Jiná příčina pomatenosti ve víře je zpozdilá hrdost a slepá pýcha. Potkáváme se totiž často s lidmi, kteří za mladých let pobýli ve školách a později povznegli se na čelnější úřady, nebo přední místa společnosti lidské. Ve školách slyšali i oni o Bohu a o svatém jeho zákoně. Náboženství bylo i jim vykládáno a oni byli přidržováni a povzbuzováni k úkonům náboženským, avšak náboženství nevniklo do srdce, nestalo se jim milou povinností, nýbrž nemilým břemenem. Sotva že vyšli ze škol, povrhli jím. Nikdo je od té doby neviděl u sv. zpovědi a u stolu Páně leda ještě před svatbou, a to více z přinucení, nic je netáhne do kostela, leda povinnost úřední v některých dnech. Chtěli se pomstiti za to, že kdysi byli ve školách přidržováni k úkonům náboženským, a proto na ně pohlížejí s nechutí, na kněze pak, jakožto sluby církve hrdě a pánovitě. Náboženství pokládají ve své naduté učenosti za báčorku, za nečestné pro sebe pokládají, aby s lidem věřícím se účastnili bohoslužby, svaté zpovědi, poutí a s ním slavili po křesťanskou svátku Páně a svatých Božích. Útržky a urážky církve a kněžstva jsou jim milou zábavou, vše zlé a špatné na ně vrhají, aby jen svou špatnost zakryli anebo omluvili. Pýcha tato a hrdost ducha odvrací duši jejich od náboženství, jsou pomateni sami ve víře. matou jiné jak řečí, tak příkladem. Hrdost a pýcha byla příčinou prvního pádu andělů a až posud je hlavní příčinou výpravy proti Bohu a Kristu ku škodě lidstva, škodě časné i věčné.

Jiná příčina pomatenosti ve víře je také domnělá vzdělanost a bádavost rozumu lidského. Jsou lidé, kteří na výsost povznášejí rozum svůj a jeho poznání, jakoby se mysliti nemohli. Ve všem chtějí se spoléhati jen na vědění lidské a zapomínají na omezenost rozumu i ducha lidského, který vše vypátrati není s to. Proto ovšem se jim víra

protiví, vždyť by se museli tím poddati jinému.

Proto volají: »Blázen, kdo věří — není nic, co nelze pochopiti a poznati rozumem. Věda, to je bádání lidské, zastupuje všude víru a co věda neví, není pravda. Věřit může jen člověk omezený.« Tak a podobně se holedbají rozumáři a řečmi těmito se sami zaslepují, zaslepují i jiné a tak se stává, že víra pozbývá u nich účty a vážnosti, pohrdají jí i Bohem a jsou pomateni. Víra však nám podává dvojí věci a pravdy, jedny, které bádáním rozumem také chápati můžeme, jiné, které jsou nad rozum náš, jsou to tajnosti Boží. Byl by to zajisté slabý a malomocný Bůh, kdyby ve zjevení svém podával nám toliko to, čeho i rozumem svým dojiti můžeme; k čemu by to zjevení potom bylo? A neměl by mítí Bůh nic lepšího nad poznání slabého člověka, vznešenějšího, co by nám zjevil? Jaký by to byl Bůh a jaké jeho zjevení? Bůh jest nevyzpytatelný, nad svět povznesený a proto ve zjevení jeho musí býti věci, které jsou nad náš pomysl, nad náš rozum, které jmenujeme tajemstvím víry. Věřiti Bohu zajisté není pro člověka nečestné a nedůstojné, ba naopak je to, co Bůh nám zjevil daleko pravdivější, nežli to, co sami poznáváme, neboť náš rozum se mýlí, jak ze zkušenosti víme, a to hodně často. Bůh však se nemýlí, a proto také nikoho zjevením svým klamati nemůže a nechce. Míti vše za pravdu, co věda za ni vydává, vyžaduje mnohdy více víry, než věřiti Bohu. Věda je přece jen výsledek práce lidské, a tak má býti lepší, pravdivější, nežli výsledek moudrosti a lásky Boží, zjevená víra? Lidem máme ochotněji věřiti, než Bohu? K jakým nesmyslům vede tedy výhradně se spoléhání na rozum lidský? Bůh proto žádá, aby se mu člověk podrobil i s rozumem svým, to ovšem se lidem hrdým na svůj rozum, na svou pokročilost a na své vědění přičí, a proto se jim přičí náboženství pravé. Jaká to pomatenost i tam, kde člověk myslí, že je nejmoudřejší.

Neposlední příčina pomatenosti ve víře, která svádí i lidi jinak hodné, je neblahý stav nynější společnosti lidské, zejména co se týče hmotného zaopa-

tření. Mnohým se zdá tento svět býti jen peleší křivdy a bezprávi; jeden prý tu vládne vším, má, co hrdlo ráčí a druhý nemá ničehož; ten trpí nouzi, onen plýtvá zlatkami a brodí se v kalu neřestí a prostopášnosti. A kde prý jsou zastanci utiskovaných proti utiskovatelům? S kazatelnicí hlásají prý kněží jen o trpělivosti, o pokoře, o poslušnosti a o účtě k vrchnostem; takovým způsobem však nadržuje se prý bohatým a mocným, a zamezuje se rovnost na světě a kazí blaženost. Když toto slyší trpící a utiskovaný, brzy uvěří, že jest tomu vsutku tak, pomate se ve víře, ba zanevře na náboženství a církvi. A když konečně zazní volání: vzhop se trpící lidstvo, svrhni pouta, ztroskotej okovy tyranův a kněží, Bůh o tobě neví, o tebe se nestará, postarej se sama o sebe. Nač máš pěstě, sílu, než abys i ty panovalo a užívalo světa; potom se nedivme, že nalézá sluchu a že začíná boj jedných proti druhým, že zůstane vespolná nezná ani práva, ani cti, ne-

šetří ani statkův, ani životů. Zjevy nejnovější, kdy úkladné vraždy se množí, nám to jasně dokazují; vašeň nabývá vrchu nad rozmyslem a domnělé bezprávi trpěné stává se bezprávím ještě horším. A zůstane se obrací nejvíce proti Bohu a církvi, jakoby oni vinni byli neutěšenými poměry nynějšími a jakoby stranili jedněm proti druhým. Vyčítá se Bohu nespravedlnost, tvrdost a nemilosrdnost, a proto prý to nemůže býti pravý Bůh. Tak se matou mnozí a propast, do které je pomatenost tato žene, je hrozná. Zde platí slovo apoštolovo, který dí: »Nevěřte každému duchu, nýbrž zkoušejte duchy, zda-li z Boha jsou.« Tato slova za pravidlo si má vzít každý křesťan, když za našich dnů chce zůstat křesťanem pravým, Bohu věrným a nedržeti ze falešných proroků, aby s nimi také nebyl jednou zavržen. Než co medle máme souditi o věcech svrchu dotčených? Odpovíme si, jak nám rozum velí, svědomí a svaté evangelium, a to v čase přístím. (O. p.)

Obrázky z katolických misii.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

XXI. Na jezeře Nyanza.

Ve velkém jezeře africkém Nyanza leží malý ostrov Kome. Teprv před několika roky začala tam práce misijní, ale úspěch je nadmíru potěšitelný. Jeden z tamějších missionářů, kteří vesměs náležejí řádů Bílých otců, píše:

Novokřtenci dávají nejlepší vůli na jevo. Po celý čas postní bylo každodenně po mši svaté kázání, na které docházel vždycky velmi velký počet křesťanů. Před svátky velkonočními konala se trojdenní duchovní cvičení, kterým všichni křesťané z ostrova obcovali.

Naši novokřtenci přijímají velkou většinou svaté svátosti každých 14 dní. Velmi zřídka se stává, že by čekali celý měsíc. Povážíme-li vytrvalost našich mladých lidí, nemohu se dosti vynadiviti hluboce účinkující moci milosti Boží. Jaké síly mravní mají zapotřebí, aby uprostřed pohanského, bohaprázdného a zpusťného okolí čistotu srdce a náboženský

cit si zachovali! Jaká nebezpečnost je obklopují! Jedno z těchto nebezpečností je opilství, které na našem ostrově velmi zlobně rádí. Celá země je porostlá banány, ale z ovoce těchto stromů dělá se pouze banánové víno; je proto ostrov Kome takofka rájem všech opilců.

Následky opilství v naší zemi nelze dosti černě vylíčiti. A přece uprostřed tohoto zpusťného, nekáraného obyvatelstva působí nám naši křesťané jen málo starostí. Když se však přece některý z nich jednou zapomněl, dostane od otce převora, jenž se brzo o tom dozví, dobrotitivě avšak důrazně napomenutí. Ubohý provinilec prosí zahanben a pokorně za odpuštění, slibuje, že budoucně vši příležitosti ke hřlohu se bude vystríhati, a což nejlepší ze všeho jest, dostojí slovu. Někteří rozbili docela své vinné džbány, aby střídmě a po křesťanskou mohli žíti. Takové a podobné případy jsou pro nás velkou útěchou.

Je zajisté potěšitelné, že křesťanství na tomto neznámém, odlehklém ostrově tak zdárně alkoholismus potírá.

Ještě při jiné příležitosti pozoroval jsem tento rok a naučil se vážit si živé víry našich milých křesťanů. Naši kapli byla zprvu bídná slaměná chatrč, do které se v neděli a ve svátek jenom málo věřících vešlo. Bylo proto třeba za každou cenu nový, prostornější a slušnější kostel postavit. Jsme však chudí a nikdy nebyli bychom mohli takový náklad na se vzít. Ustanovili jsme tedy vydání k našim křesťanům svolání, aby nám přispěli, že se jedná o dům Boží. Peněz neměli ovšem žádných, za to však měli silné páže a tyto své páže věnovali šlechetně zbožnému účelu. Donášeli stavivo a o stavbě nové svatyně pilně a nezištně pracovali.

Také horlivosti ve věcech duchovních přibývá čím dál tím více, ačkoli s počátku mnoho práce stálo, je přesvědčiti, že každý křesťan svému okolí má být apoštolem. Nyní již o tom nepochybují a snaží se přese všechny nesnáze křesťanskou víru rozšířovati; vnikají i k nemocným a umírajícím, vyučují je a křtí ty, které byli dostatečně na křest svatý připraveni.

Svátek svatého patrona je zde ve velké úctě a vážnosti. Pro každého křesťana je to jeden z největších svátků v roce. Slaví se způsobem vpravdě křesťanským: v předvečer každý, kdo svátek slaví, jde ke zpovědi, na svůj svátek přistoupí ke stolu Páně, daruje něco ve prospěch misie a shromáždí konečně své přátele k slavnostní hostině.

V květnu a říjnu uctívají naši křesťané nebes Královnu dětiným způsobem. V říjnu modlí se denně svatý růženec.

Mezi staršími lidmi je málo ostrovanů, kteří na víru křesťanskou přestupují. Jsou to většinou nepolepšitelní opiči. Takové duše nejsou téměř schopny, aby símé slova Božího do svých srdcí přijaly. Přes to jsou mezi nimi někteří, kteří rádi náboženskému vyučování obchůzají a pravidelně jednou za týden do našich schůzí docházejí. Ovšem takovým je dlouho čekati a přísné zkoušce se podrobiti, prve než ke křtu svatému připuštění bývají. Čtyry roky sotva stačí. Větší naděje poskytuje mládež. Od roku

1902 naše školy zkvétají. Chodí do nich skoro všechny děti z ostrova a z okolí. Tam se učí čísti, psát a počítati a katechismu. Z nich jest jich nyní na 400 dobře vyučeno a na křest sv. připraveno.

Naše apoštolské vycházky přinášejí nám často sklamaní. Chaty černochů leží totiž daleko v zemi roztrouseny; nikde není obyvatelstvo pohromadě a mimo to nebývají černoši ve dne skoro nikdy doma. Buďto pracují v poli nebo loví ryby. Často se stává, že nikoho nezastaneme doma anebo že jsou všichni opilí. Opilství mívá však v zápětí časté spory, ano i vraždy. Černoši vraždí se navzájem pro malicherné přetčiny. Msta krevní řadí zde hrozněji nežli na Korsice nebo v Kabylii. Proto není také v zemi žádné jistoty a bezpečnosti.

Černoši nemilují stálého pobytu. Pro přetčinu často malichernou opouštějí svou dědinu a stěhují se na jiné místo nebo do jiné krajiny. Jeden se stěhuje, že jeho pohlavár ho nenávidí, jiný, že ho jeho sousedé nemají rádi, třetí, že v jeho chatrči někdo zemřel a opět jiný, že v nynějším svém sídle je nemocen a bojí se, že umře. Tak se stává, že domorodci nějaký čas pravidelně do náboženského vyučování docházejí a za několik dní na to nás dojde zpráva, že se vystěhovali.

Přes to náš vliv loňského roku značně zmohutněl. Ačkoli celá země mezi velký počet pohlavárů je rozdělena, podařilo se nám přece většinu jich si nakloniti. Všichni nás již navštívili a dali svolení, aby jejich poddaní na křesťanská cvičení směli choditi. Všude, kde jsme začali působiti, zjednali jsme si všeobecnou oblibu. Zvláště ostrované z Kome jsou nám velice nakloněni. Jejich náklonnost získali jsme si svým rozvázným chováním při změně trůnu, když jsme byli ostrov zachránili od války občanské a zpuštění země zbránili. Král Heyula zemřel totiž bezdětek a podle zvyků dříve na ostrově panujících měli všichni příbuzní zemřelého býti povražděni. Zároveň byly by se statky královské rodiny staly kořistí všech tuzemských pobudův a lupičů. Bylo by nastalo hrozné bezvládní a všichni hodní lidé byli by se museli zachrániti útěkem, zatím co by byla loupežná chasa

zle řádila. Tehdy však se tak nestalo. Oznamili jsme totiž úmrtí královo nejbližší vojenské stanici a v zemi byl zachován klid, dokud nebyl zvolen král nový. Tím zachránili jsme zemi před velkým neštěstím a všichni hodní obyvatelé shromáždili se pak okolo nás. Mnozí usadili se na blízku missijní stanice. Ano, jednoho dne chtěli obyvatelé celé velké dědiny vstoupiti do našich služeb. Neptijali jsme ovšem tohoto nabídnutí, abychom tím králi nezpůsobili zbytečné mrzutosti. Nový král je našim nejlepším přítelem; váží si totiž rozličných dobrých služeb, které jsme mu prokázali.

XXII. Augustin Musothe

čili

»Vítá věje, kam chce.«

(Píše mgr. Streicher, apoštolský vikář ze severní Nyanzy ve střední Africe.)

Augustin Musothe jest jméno jednoho z našich námi přijatých a vychovaných černošských dětí. Jak pak se to stalo, že tento černý hoch stal se chovancem semináře? Zajisté jenom milostí Boží, kterou Bůh uděluje komu chce a jak chce.

V bidné chýši, ve které se narodil, nepomysli zajisté nikdo, že mladý černochoz odloží jednou a do ohně zahodí pohanské amulety a nahradí je medailkou nejsvětější Panny. A přece bylo v oné chýši jméno Ježíš a Maria už známo. Otec dítěte stýkal se totiž často s našimi domorodými křesťany a slyše v sousedních chýších každodenní společné modlitby černochozů již křesťanských, odhodlal se státi se také křesťanem. Jednoho dne zašel si k tamějšímu katechistovi a řekl mu bez okolků: »Chci se naučiti modlitbi.« »Dobře,« praví katechista, »ode dneška přijdeš každý den já tě naučím modlitbám a katechismu a zavedu tě potom k missionářům, aby tě zapsali.« Stalo se. Milost Boží působila očividně v duši černochoze; zůstal věren a přijal po obvyklé době zkušební křest svatý. Avšak nikoli sám. Také jeho synek, jenž právě začínal žvatlati, byl přinesen do kostela a pokřtěn v týž den s otcem na jméno Augustin. Po křtu svatém vrátili se oba do rodné vesnice.

Sotva byl tolik silen, že mohl unésti hůl, stal se Augustin pasákem koz. Je

to starodávňý úřad všech dětí jeho kmene a pohlaví, jakmile začnou běhati a skákati. Když mu bylo devět let, přivedl jej katechista k missijním sestřám v Rubaga, aby se tam naučil čísti a psát a na první svatě přijímání se připravoval. Mezi stejnověkými chlapci nevynikal však, jak byste si mysleli, nadáním a zbožností, ale spíše hloupými kousky, pro které nejednou byl trestán. Jednou na příklad natřel si nos a čelo vápnem, tak že vypadal jako šprýmař z cirků. Svými nápady rozesmál často celý dům. Inu, děti jsou všude jednaké. Přes to všechno podržely jej sestry rády u sebe, neboť měl jinak dobré srdce a nikomu neublížil. Avšak po prvním sv. přijímání změnil se patrně. Nespokojiv se již pouhým učením se katechismu, zanašel se už jinými, vyššími myšlenkami. Jednoho dne slyšel ve škole slova učitelky: »Hoši buďte hodní, aby vás Bůh vyvolil za své sluhý, abyste, až budete velcí, směli sloužiti mši svatou!« Kdo by se byl nadál, že toto slovo stane se pro našeho Augustina osudným! V týž den, kdy toto slovo slyšel, umínil si státi se knězem a úmysl svůj ihned sdělil svým představeným a od té doby je chovancem našeho semináře. Má sice dosud náklonnost vyváděti veselé kousky, ale to náleží k jeho povaze. Jinak jest zbožný a pilný a je naděje, že časem kříženého cíle dojde.

XXIII. Po válce.

Když ve východní německé Africe vypuklo povstání černošského kmene Hererů, trpěly za války velmi i katolické missie. Několik kostelů a missijních domů bylo pobořeno a spáleno, sady a zahrady zpuštěny a značný počet missionářů a missijních sester, mezi nimi biskup Spiss, zavražděn. Když konečně po tuhému odporu povstání bylo německým vojskem potlačeno, vrátili se missionáři na zpuštěné stanice a jali se znovu na vinici tak nebezpečné pracovat. Smutný dojem, jaký na ně učinil pohled na děsnou spoustu, kterou měla válka v zápětí, popisuje jeden z nich následujícími slovy:

»Meškám již několik dní se svým lidem na naší dříve kvetoucí stanici v Epukire. Smutný pohled naskytl se

zrakům našim, když jsme se vraceli. Kolkolem bylo rozloženo vojsko, které se bylo vrátilo z bojiště, aniž bylo Herery zajalo. Nepřátelé ustupovali stále do vyprahlých pustin, ve kterých sice domorodci, nikoli však běloši žiti mohou. Námahy a svízele, které našim vojínům bylo podstoupiti, byly nesmírně nelibé a nás hrbitov, jenž se denně rozšiřuje, dosvědčuje, že nepřátelské koule nebyly pro naše vojiny tak nebezpečné, jako mnohé nakažlivé nemoci.

Avšak ve válce nevede se tak jen lidem, nýbrž i zvířatům. Na celém rozsáhlém bojišti leží na tisíce zvířecích zdechlin. Zvláště studně a jezírka jsou jich plny. Zvířata puze žízni vrhala se do nich a hynula. I zde v Epukire ležela zdechlina na zdechlině, a ještě nyní hynou zvířata denně následkem přílišného namáhání. Aby nepovstaly nové nakažlivé nemoci, zdechliny se rychle zakopávají, ale to vyžaduje mnoho práce i času.

Naše zahrady byly nadobro seslapány a zpuštěny. Po ohradě nezbylo ani památky. Náš dům byl srovnán se zemí, takže jsme neměli přístřeší. Nicméně nedali jsme se tím zastrašiti. Rychle

dali jsme se do práce za pomoci a přispění okolních nám nakloněných černochů zbudovali jsme si slušnou chatrč. Hustá střecha z trávy chrání nás před deštěm a žhavými paprsky slunečnými. Zvuky »zvonu«, t. j. prozatím staré hlavně z pušky, shromáždují zase naše křesťany ke službám Božím a na křesťanská cvičení, a jako jindy, tak zaznívají i nyní jásavé dětské hlásky v tichém opět údolí říčky Epukiry a hlásají chválu Boží i nejsvětější Panny. Naše zahrady jsou opět ohrazeny a klidící osení svědčí o pilnosti našich křesťanů.

Přes to zdá se, jako by se blízko na obzoru černalo hrozivé mračno. Ještě včera byli spatřeni nedaleko naší stanice tři nepřátelští vyzvědači. Od černochů pracujících na poli vyzvídali, zda jest v Epukire mnoho vojáků, kam chodí dobytek na pastvu atd. Když černosi nechtěli ničeho prozraditi, byli od surovců zabiti. Jenom několik žen uprchlo a oznámili nám, co se stalo. Z toho vidno, že v úplné jistotě dosud nežijeme. Ježto však zatím celé území je hustě vojskem obsazeno, lze se nadíti, že se hrůzy válečné opětovati nebudou. — Dejž Bůh!

První moravská lidová pouť do Svaté země v srpnu roku 1905.

(Ósát další.)

Památky jerusalemské.

a) Na Sioně.

V pátek odpoledne prohlíželi jsme místa památná na Sionu. Šli jsme z francouzského hospice (1^a) kolem paláce patriarchátního (2), sídla to katolického patriarchy jerusalemského a spolu jeho kanovníků, kněží a učiliště bohosloveckého s přiléhajícím chrámem patriarchátním, ku bráně Jaffské (3). U brány stojí mohutná věž, lépe řečeno tvrz Davidova (4), památník a hlasatel dávné slávy israelské. Zde bydlel král David již v 10. století před Kr. Věž je vystavena z mohutných otesaných

kamenů bez malty; aspoň její spodní část pochází jistě z doby Davidovy. Práví se, že římský vojevůdce Titus při dobytí Jerusalema (roku 70 po Kr.) schválně věž tuto zachoval, aby budoucí věky posouditi mohly velikost opevnění města, od něho dobytého. Herodes Veliký, jež lépe zvátí jest Ukrutným, vystavěl si vedle věže Davidovy nádherný palác a k jeho ochraně přidal nově tvrz, jež pojmenoval dle jmen a ku počtě své manželky, bratra a přítele, již všickni brzo potom byli od něho odpraveni.

Nechavše v levo rakouskou poštu (5), přišli jsme v arménské čtvrti ku bohatému arménskému klášteru (6) s kostelem svatého Jakuba Staršího, postaveným na

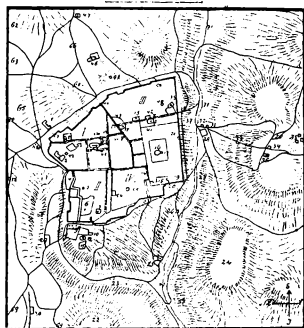
¹⁾ Číslice arabská ukazující, kde místo ono jest hledati na mapce.

místě, kde byl tento apoštol na rozkaz Heroda Agrippy I. roku 42 po Kr. stat (Sk. ap. 12, 2). V předšní kostelní visí kovové prkno, na něž se tluče kladivem; tak totiž Arméni seznávají ke službám Božím. Podlaha třílodiho kostela s kopulí pokryta je nádhernými koberci, stěny pak obloženy jsou do výše 2 m porcelánovými deskami, výše nad nimi je samý obraz, mnohý z nich starobylostí památný; hlavní oltář září zlatem a drahokamy, dvěře i kazatelna jsou ze drahého dřeva, vykládaného slonovinou a perleti. V severní stěně malá kaple označuje místo, kde byl svatý apoštol Jakub stat; i jeho trůn biskupský ukazují v chrámě a v zamřížovaném výklenku jižní stěny tři neotesané kameny nad sebou ležící, z nichž hořejší je s hory Sinaj, prostřední s Táboru, spodní z řečiště Jordánu. Přepychem dýšící palác patriarchy arménského, klášter, školy, hospice pro 2000 poutníků arménských jsme neprohlíželi, ze zahrady viděli jsme jen nádherné pinie, zeď přecínávající.

Hned na jih odtud jest ženský klášter arménský s kostelem (7), kde se říká »u stromu olivového«; stojí totiž tam na nádvoří oliva, jež přý vyrostla z kořene oné olivy, k níž přivázan byl Spasitel, když bývalý velekněz Annáš se radil se židy o jeho odsouzení. Zde stával dům Annášův, kam Ježíš po zajetí v zahradě Getsemanské přiveden k výslechu a mezi výslechem uderen pěstí do tváře od služebníka veleknězova (Jan 18, 12—13); místo, na němž Ježíš stál, označuje maličká kaple postranní vlevo od vchodu do kostela.

Prošedše branou Sionskou (8), kde hradby jdou v půli přes horu Sion, kdežto hradby z dob židovských táhly se daleko jižněji a tak celou horu Sion obklopovaly, přijdeme na veliké pusté prostranství s několika prastarými památnými budovami, více zříceninám podobnými. To jen zbylo z té nádhery a krásy slavných dob israelských, jak o ní svědčí žalmy a knihy proroků starozákonních. Sion byl od dob krále Davida chloubou Israele. Před nastoupením pouti mluvil jsem s jedním starým obchodníkem židovským

Plán Jerusalema a okolí.

63 Casa nova,	63, 64 předměstí,
54 synagoga Aškenazů,	65 kolonie ruská,
55 synagoga Sefardů,	66 olivové sady,
56 ves Šiloh,	67 nová brána,
57 dům pro malomocné,	68 brána Herodova,
58 ves et Tur,	69 cesta do Betlema,
59 německých Židovpláň,	70 cesta do Jafy,
60—62 kolonie židovské,	71 potok Cedron.

- hlavní ulice,
 — cesty a stezky,
 kanál,
 <<<<<< železná dráha.

o cestě do Jerusalema; prosil mne, abych dobře si prohlédl Sion a pověděl mu pak, zda jest opravdu tak pustý, jak se vypravuje, »vždyť,« pravil, »Sion náš byl utěšený, kvetoucí, sama nádherna.« Při tom zářily oči jeho; přál jsem si v té chvíli, aby i lid náš s takovým nadšením rozpomínal se na slávu svých památek. Zapomněl jsem však mu připomenouti proroctví Micheášovo, jenž Boha opustivším židům své doby volal do duše: »Sion vaší příčinou jako pole zorán a Jerusalema hromadou kamení bude« (Mich. 3, 12). Vyplnilo se do slova. Pustota této části Sionu je zvyšována jest i několik poutníků z Evropy, jest ohrazen; jest však bez ozdoby, jen olivový strom, několik keřů, kvetoucí rozmarýny a svedlé květy jiné vedle několika jednoduchých náhrobků s arabskými nápisy jej kraší.

Dále jest bývalý dům velkokněze Kaifáše (10), kde sv. Petr, apoštol Pána Ježíše třikrát zapřel. Svatý Petr udělal to v hrozném strachu a překvapení, ale co je dnes na světě Petrá, již Krista den co den zapírají, lhouce drže: »Neznám člověka toho!« (Mar. 14, 71.) Dům Kaifášův proměněn jest v arménský kostel, v němž na straně epistolní jest malá kaple na místě, kde Spasitel držán byl ve vězení v noci před Velkým pátkem; i místo, kde kohout zpěvem sv. Petrovi hřích připomněl, tam v předsíni ukazují.

Od domu Kaifášova šli jsme k jihu k tak zv. coenaculum (11), t. j. večeřadlu Páně, kde Pán Ježíš slavil »apoštoly poslední večeři, a při tom zanechal jim i všem křesťanům největší div lásky své — sebe samého ve způsobách chleba i vína v nejsvětější Svátosti oltářní. Zde myl apoštolům nohy a podal jim poprvé tělo své, posvětil je na kněze; zde loučil se s nimi, mluvě ona památná slova, jež každý křesťan měl by hluboko si vřítí v srdce: »Synáčkové, přikázání nové dávám vám: abyste se milovali vespolek, jakož já jsem miloval vás, tak abyste i vy se vespolek milovali. Po tom všickni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mítí lásku jedni k druhým.« (Jan 13, 33—35.) Odtud vyšel potom do zahrady Getsemanské, kde začalo jeho utrpení. Ale to místo vidělo ještě další divy lásky Boží k nám. Zde zjevil se Ježíš po z mrtvýchvstání apoštolům a dal jim moc odpouštětí hříchů; zde ukázal omdní potom nevěřícímu Tomášovi apoštolu své rány, aby jej přesvědčil o svém vzkříšení; zde očekávali apoštolé, trvajíce na modlitbách, příchod Ducha sv. a pak zcela změnění vystoupili na veřejnost, v jich čele sv. Petr poprvé zde kázal evangelium a 3000 lidí uvěřilo a byli pokřtěni; zde tedy počátek měla církev katolická.

Místo takové věru zasluhovalo, aby vystaven zde byl nejnádhernější chrám; a také opravdu již v prvních stoletích křesťanských stál zde chrám křesťanský, jenž opět a opět od nepřátel zbořen, ale zas znovu zbudován byl. Nynější podoba jeho o dvou poschodích pochází ze středověku, kdy po válkách křížáckých

(před r. 1333) usadili se u něho františkáni. Ale když v 16. století povstala mezi mohamedány pověst, že zde byl pochován král David, jež oni cti jako proroka, vyhnali odtud františkány a dovozovali potom křesťanům přístup sem jen stěží a za veliké peníze. Dnes turecký strážce za bakšis ochotně otevře svatyni hořejší, ale nedovolí, aby křesťan zde klekl neb kříž udělal neb hlasitě se modlil. Modlili jsme se na mnohých místech v Jerusalemě společně a hlasitě »Otče náš«, »Zdrávas« a »Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, jakož...« a mohli jsme tak získati pokaždé plnomocné neb neplnomocné odpustky dle výsad od Apoštolské Stolicе místům dotčným propuštěných — ale zde vůdce nás upozornil, že můžeme se modliti k získání plnomocných odpustků jen každý pro sebe, po tichu a stojíce. Na návrh dvou kněží zeptal se vůdce strážce tureckého, zda by za bakšis dovolil nám hlasitě se modliti — on řekl, že by rád dovolil (bakšis dělá v Palestýně divy!), ale že se bojí, ježto právě několik Turků venku stojí.

Někteří poutníci velice byli rozhořčeni proto, že na místě pro křesťana tak významném nesmíme se ani veřejně pomodliti. Dle mého náhledu neměli by se křesťané tolik horšiti proto, že mohamedané místo nám i jim drahé tak žárlivě strážejí, jako spíše proto, že mnoho křesťanů toho, co Spasitel v lásce své na tom místě nám zanechal, tak málo si váží, totiž nejsvětější Svátosti oltářní a svatého přijímání. To dvojí nám dražší má býti, než pouhé místo, kde byly ustanoveny. Stojí za přemýšlení, že večeřadlo Páně bylo františkánům a tím světu křesťanskému vyrváno nedlouho potom, když velká část Evropy odpadla od pravé víry k protestantismu počala popřati přítomnost Pána Ježíše v nejsvětější Svátosti a stolu Páně až na naše časy se odcizila.

Večeřadlo Páně, zvané arabsky Nebi Daud (t. j. prorok David) znatelně je dle kopule a vedle stojícího minaretu. Klenutou branou vešli jsme do nádvoří, u jehož začátku vystupovali jsme po schodech do hořejšího chrámu, vlastního to večeřadla, nyní mešity. Gotický klenutý prostor rozdělen jest

4 sloupy na dvě lodi, zející prázdnotou; kámen ve východní stěně vyčnívající má označovatí místo Spasitelovo při poslední večeři; v téže stěně vede několik schodů do síně ještě výše položené, kdež prý přijali svatí apoštolé Ducha svatého, severní část této síně jest oddělena mříží, v ní stojí vysoký katedrální koberec, pod nímž dole má, dle mohamedánů, býti hrob Davidův, nalézající se prý v dolejších chrámech, kamž Turci nikomu přístup nedovolují. Ale všeteční cestovatelé evropsí se tam za bakšis přece dostali a zjistili, že tam jest náhrobek ze šedého mramoru; král David tam ovšem pochován není.

Jen cestou od večeraďal odděleno jest Dormitio (12), t. j. místo, kde zemřela blahoslavená Panna Maria. Právo ke koupi místa toho bylo od sultána zajištěno německému císaři Vilémovi II. při jeho pouti do Svaté země roku 1898; císař koupené místo daroval katolíkům říše německé, kteří tam za našeho pobytu stavebci ze sbírek velikolepý chrám s klášterem, jež převzali roku 1906 benediktíni beuronští. V dolejších chrámech, t. zv. kryptě stál jednoduchý oltář, na němž již se mohla sloužit mše svatá, z vlastního chrámu viděti bylo jen nehotové zdi obklopené lešeními.

b) Zeď stesků.

Odtud jsme šli po východním svahu hory Sion podél městské zdi do údolí, jež dělí horu Sion od hory Moria, branou smetí (13) tak zvanou, ježto se tudy smetí, jehož je v údolí za bradbyami celé haldy, z města odstraňuje, vešli jsme opět do města a úzkými uličkami prodrali jsme se ku západní straně vrchu Moria, kde nahoře stával nádherný chrám židovský.

Z evangelia známo jest: prorocství Spasitelovo, když přibližuje se ve vítězoslávě s hory Olivetské k Jerusalemu a vida město před sebou v celé jeho slávě plakal nad zkázou jeho i chrámu pro nevěru a zatvrzelost židů; tehdy řekl, že nezůstane z těch velikolepých staveb kámen na kameni. Za necelých 40 let vyplnilo se prorocství to do slova, Římané nenechali opravdu v chrámě kamene na kameni, ale základy zůstaly netknuty,

zůstaly státi i mohutné podezdívky z kamenů na lokty dlouhých a širokých (jsou tam balvany i 10 m dlouhé, 4 m široké), jimiž hleděl Šalomoun a po něm i Herodes plochu vrchu Moria rozšířiti. Podezdívku tu nejlépe jest viděti na západní straně nedaleko jihozápadního cípu bývalého nádvoří chrámového; vyčnívá tu z úzké uličky do výše asi 20 m. V této uličce (14) shromažďují se židé jerusalemští každý pátek odpoledne, aby tam oplakávali zkázu města a chrámu a katastrofu, jež tehdy zničila říši židovskou; zahynulof při obléhání Jerusalema přes jeden milion židů, mnoho tisíc těch, kteří chtěli z města, kde panoval hrozný hlad, utéci, přibito od Římanů, po předchozím ukrutném zbičování, na kříže (některý den až 500!) a zbytek 97.000 prodán od vítězů do otroctví. To byl spravedlivý trest Boží na židy za to, že Syna Božího, Ježíše Krista, usmrtili. Oni volali před Pilátem: »Krev jeho (ať přijde) na nás i na naše syny!« (Mat. 27, 25.) A Bůh vyslyšel jejich volání; od té doby jsou židé psanci mezi národy, tvořice národ bez vlasti, jsou psanci nejvíce povrhovanými ve vlastní kdysi zemi — Palestýně. Turci pustí křesťana na místa posvátná aspoň za tučný bakšis — ale žida nikdy. Do chrámu Božího hrobu se žid nedostane, turečtí strážcové, jak by poznali, že je to žid, nemilosrdně by jej ven vypráskali; žid nedostane se též nikdy na nádvoří bývalého chrámu židovského. Jen to jim dovolují Turci, že smějí — a to dělají židé už od nepamětných dob — dole u oné staré zdi, popsané literami hebrejskými, oplakávati žalostný osud svého národa.

V dlouhé řadě stojí tam oděni většinou v bohaté hedvábné pláště různých barev s drahocennými beranicemi na hlavách držíce hebrejské knížky v rukou, z nichž žalobným hlasem odříkávají své stesky, odtud nazývá se zeď ta »zdi stesků«. Při tom se klátí, ruce zdvihají, tesklivě hledí na balvany ve zdi, občas je líbají neb čelo na ně pokládají. Někdy předříkává některý a okolní mu odpovídají žalobné »uvěh«. A co obsahují jejich stesky? Vybral jsem z nich několik vět: »Pro palác, jenž je zpustošen; pro chrám, jenž je rozbořen; pro zdi,

jež na zemi leží; pro drahé kameny, jež spáleny jsou; pro kněze, kteří poklesli; pro krále naše, kteří Hospodinem pohrdli — sedíme opuštěni plačící. Ty místo vzdechů, ty posvátné místo tichého bolu, ty místo žalob a slzi. Jen ty jsi nám zbylo z celé té velikolepé slávy, která nám patřila. Po staletí znesvěceno a pro nás ztraceno jsi. Ó Hospodine, smiluj se nad námi!»

Pronikne-liž tento úpěnlivý stesk až do nebes? Zajisté nikoliv, dokud ku pláči nepřistoupí také přiznání: »Zhřešili otcové naši, prolivše krev nevinnou,« a zároveň prosba: »Otče, odpusť nám, neboť otcové naši nevěděli, co činili!«

A to už modlí se v Jerusalemě za židy jejich vlastní děti. Kongregace cti-hodných »Sester Sionských«, založená od Alfonsa M. Ratisbonnea roku 1832 v Římě záračně obráceného a pokřtěného žida, která má klášter s kostelní na tom místě, kde židé na Pilátu vynutili ukřižování Ježíšovo, sbírá osiřelá děvčátka židovská, vychovává je, a tyto sirotky třikrát denně zpívají v klášterním chrámě: »Otče, odpusť jim, neboť nevědí co činí!« (Luk. 23, 34).

Nad hlavním oltářem ční do jejich kostela oblouk, jenž v těch místech přepíná ulici od bývalého bradu Antonia (41), kde byl Spasitel odsouzen; na oblouku tom ukazoval Pilát Ježíše zbičovaného židům, myslé, že se spokojí, když jej uvidí tak ukrutně zbičovaného. Ale myslil se — židé tím krvežíznivěji volali: »Ukřižuj, ukřižuj ho!« Na ploše oblouku toho jest nad hlavním oltářem mramorová socha Vykupitele trním korunovaného, jak ho Pilát lidu ukazuje. Oblouk ten přes ulici je sotva onen, na kterém Pán Ježíš stál; ten byl pravděpodobně při dobytí města rozbořen, ale později zas na téměř místě postaven.

V sobotu ráno jela naše skupina do rodiště sv. Jana Křtitele, odpoledne pak udělali si mnozí ze všech 5 skupin výlet do Bethanie (49).

V neděli dopoledne byli všichni poutníci společně na slavných službách Božích s českým kázáním ve chrámě patriarchátním (2), zasvěceném nejsvětějšímu jménu Ježíšovu, vystavěném roku 1872 v ušlechtilém slohu vlašské gotiky s pěknými

malbami na klenbě i na stěnách; hlavní oltář z pozlaceného bronzu darován byl našim císařem panem.

c) Na hoře Moria.

V neděli odpoledne prohlédli jsme si tak zv. »svatý okrsek mohamedánův« na hoře Moria, ohromné to prostranství, kde stával chrám židovský. Tam byl Ježíš jako dítě od Matičky své obětován dle zákona Mojžíšova, tam prodléval jako dvanáctiletý pachole, tam též učil, od tud z předsíni chrámových vyhnal ve spravedlivém hněvu, horle o čest domu Božího, penězomence a prodavače zvířat obětích — proto i nám křesťanům jest okrsek ten svatým. Prostora svatého okrsku měří 14 hektárů. Skoro uprostřed na vyvýšeném místě, k němuž se vystupuje po osmi schodištích, ukončených nahoře ozdobným sloupovím, je slavná, v osmihranu stavěná mešita Omarova (16), v jejímž středu vyčnívá ze země do výše asi 1½ m přirozená skála, »svatá skála« zvaná, chráněná kolem umělou mříží, přes 17 m dlouhá a 13½ m široká, již bujná obrazotvornost Orientalů spřádla hojnými pověstmi, někdy až příliš naivními.

Na tomto skalním balváu stával nejspíše židovský oltář zápalných obětí (pod širým nebem) a na západ od něho byl vlastní chrám židovský. Nad mešitou zdvihá se obrovská 30 m vysoká kopule, mající v průměru 20 m, na vrcholu korunovaná zlatým, daleko viditelným půlměsícem, znakem to mohamedánské víry. Kopule je mistrovské dílo stavitelské, povznášejícím dojmem; spočívá na 4 mohutných pilířích, mezi nimiž stojí po 3 sloupech, jež v kruhu bezprostředně obklopují svatou skálu; kolem těch stojí, zas v kruhu, druhá řada pilířů a 16 sloupů, čímž vnitřní prostor mešity rozdělen jest na tři soustředné lodi kruhové. Sloupy, každý jiný, vzaty jsou ze starobylých staveb a tesány vesměs z jednoho kusu mramoru; pilíře obloženy mramorem, stěny mešity deskami porcelánovými rozmanitých barev, nad nimiž nahoře vine se kolem modrý pás se zlatými nápisy arabskými; nad pásem tím počíná a až do vrchu kopule pokračuje přeskvostná mosaika, t. j. vý-

zdoba stěn z malých dílem barevných dílem pozlacených kamenků, znázorňující květy, hrozny, listy. A na tuto náheru padá barevnými okny přidušené světlo v takové směsici barev, že dojem toho nedá se vylíčiti: okna sestávají totiž ze sádrových žeber, do nichž jsou zasazena barevná skla, tvořící v složení svém arabsky a písmeny, žebra jsou dovnitř více rozšířena než na venek — světlo vnikajíc barevným sklem odráží se od žeber, že i tato zdají se svítiti.

To vše povznáší mysl a povzbuzuje k modlitbě. Bohužel, že zde jen na krátko — za válek křížáckých — uctíván byl modlitbou pravý Bůh! Na svaté skále vztýčen byl tehdy oltář k sloužení mše svaté a na hrotu kopule pozlacený kříž.

Pod skalou jeskyně, kde ukazují místa, kde prý se modlil Abraham, když nahoře na skále obětovati chtěl syna Isáka, David, Šalomoun, Eliáš. Ve stropě jeskyně viděti jest otvor skalou, kudy stékala nejspíše krev zvířat od Israelitů obětovaných a odváděna byla dále kanálem do potoka Cedronu; na podlaže jeskyně je kamenná deska, jež kryje asi otvor kanálu, jak souditi lze z dutého zvuku, uhodí-li se na ni; mohamedané ovšem nedovolí to zjistiti, jmenují místo pod jeskyní »studnicí duší« a myslí, že duše tam občas se shromažďují k modlitbě.

Před východní branou mešity Omarovy, též jmenované »skalní kopule« neb »skalním dómem«, jest malá mešita tak zvaná »řetězová« (17), spočívající na 17 sloupech. Šli jsme dále k jihu kolem pěkné, zcela z mramoru zbudované t. zv. »letní kazatelny« s překrásnými schody, prošli jsme jižním sloupovým řádem a na schodech k dolejší plošině vedoucích jsme se usadili, abychom se dali fotografovati. Před sebou viděli jsme druhou velkou mešitu Al Aksa (18), v níž mohamedané proměnili původní basiliku křesťanskou, zbudovanou od císaře řeckého Justiniana k počtě blah. Panny v podobě kříže o dvou podélných a jedné příčné lodi. Aby zmařili podobu kříže, přidělali mohamedané po každé straně po 2 nízkých lodích, takže jest nyní mešita sedmilodní s předstíní na 7 obloucích, též později přistavěnou, s kopulí, málo

se k budově hodící, z doby pozdější. Ukazuje se tam překrásná ze dřeva uměle vyřezávaná, slonovinou a perleti vykládaná kazatelna z 12. století. Jsou v mešitě na jednom místě 2 sloupy velmi blízko-sebe; mohamedané si vymyslili báchorku, že kdo mezi nimi projde, přijde do nebe — ovšem nebe mohamedánské; jednou zkusil to jakýs vypasený mohamedán, vlezl mezi sloupy, ale ven nemohl a umřel od velikého stlačení těla; od té doby je mezi sloupy mříž.

Na východ od této mešity nalézají se pod zemí tak zvané stáje Šalomounovy (19); je to 13 rozsáhlých podzemních sklepů, vystavěných z ohromných balvanů a 88 sloupů v dvacíti řadách. Některá sklepení jsou až 90 m dlouhá. Tam stavěl Šalomoun neb Herodes Veliký, aby rozšířili plochu chrámového prostranství a nemuseli vše až nahoru vyplňovat zemí. Křížáci prý tam měli stáje, ale Šalomoun sotva. Zde byli zbytkové obránců jerusalemských, sem se utekali, pokud tu nezahynuli hladem, od Římanů pobiti.

Též před mešitou El Aksa je půda svatého okrsku dutá; jsou tam nesmírné nádržky na vodu dešťovou i vodu ze Šalomounových rybníků od Betlema vodovodem sem přiváděnou; je tam prostor na 46 milionů litrů vody; v půdě zde i na jiných koncích svatého okrsku jsou otvory pro čerpání vody, odkudž mohamedánští nosiči horlivě vodu odnášejí.

Najížním konci stáží Šalomounových je brána, tak zvaná jednoduchá, dále na západ od ní brána trojnásobná a ještě západněji brána dvojitá či Huldina (20), od nichž vedly za dob židovských dlouhé, z převelikých balvanů vysoko sklenuté a vysokými sloupy rozdělené chodby (dosud zachované) na nádvoří chrámové; brány jsou nyní zazděny. — Kolikrát branami těmi šel božský Spasitel!

Dle pověsti dlel Spasitel na těchto místech již jako dítě. Když vystupovali jsme ze stájí Šalomounových, ukazovali nám v jiho-východním cípu sv. okrsku (ještě pod zemí) malou mešitu, v níž leží mírně prohloubený bělavý mramorový balvan, zvaný »kolébka Kristova«. Zde prý Panna Maria po obětování

malého Ježíška nějaký čas bydlela; dříve zde byl kostel k účtě Boží Rodičky.

Zeď hradební v těchto končinách, kde hora Moria přikře spadá do údolí Josafat, jest dle pověsti ono místo, kam postavil ďábel při pokušení Pána Ježíše, řka mu: „Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů, neboť psáno jest, že andělům svým přikázal o tobě, a na ruce uchopí tě, abys snad o kámen nohy své neurazil.“ (Mat. 4, 5. 6.)

Ve východní zdi hradební je tak zv. zlatá brána (21), nyní zazděná, kudy slavil Spasitel vjezd svůj do Jerusalema. Turci ji zazdili, ježto věří smyšlenému proroctví, že tudy křesťanský panovník vjede do města a jejich panství zničí. Mohamedánové ji nazývají též „branou spravedlnosti“, domnívajíce se, že branou touto půjdou lidé k poslednímu soudu do údolí Josafat, vedle na východ ležícího. Za panství křesťanského otvírala se jen na květnou neděli, kdy tudy na památku vjezdu Kristova jel ve slavném průvodu na oslátku patriarcha a o průvodě v den Povýšení sv. kříže na památku, že branou tou do města nesl svatý kříž, od Peršanů uloupený a zasvrácený, císař řecký Heraklius.

Obešli jsme uvnitř kolem celé východní zdi; půda je tam prázdná; byla porostlá bodlákovitými polosuchými bylinami, jež si někteří poutníci trhali na památku; vida to turecký strážce, řezal z olivy tam rostoucí pruty a nabízel je ke koupi. —

Za to, že jsme si směli sv. okrslek prohlédnouti, musel vůdce naší pouti platiti notný bakšiš (slyšel jsem, že 3 K za jednoho poutníka) a ještě žádali od nás nový bakšiš strážcové mohamedánští.

Ale ještě před 50 lety byli by se tam křesťané za žádnou cenu nedostali — takový smělec byl by býval na místě utlučen. Nyní žádají od křesťanů jen, aby, když vstupují do jejich mešit (i jinde), sňali obuv na znamení úcty před domem božím. Náš vůdce nás napomenul, abychom boty nenecívali venku stát, nýbrž vzali si je do ruky; jeden farář pověsil si je na slunečník, jež držel

přes rameno, než za chvíli nosil jen jednu botu. jakýs ferina z poutníků mu druhou vzal (za chvíli ovšem zas vrátil). Kdo nechtěl v obou mešitách choditi v pouhých punčochách neb bos, mohl si před branami jejich od arabských hochů za malý poplatek vypůjčiti trepky slaměné neb z hrubého plátna několika stehy sešité.

d) Kolem Jerusalema od západu k východu.

V pondělí ráno šli jsme údolím západním Gibon, kolem Sionu na jih, kde na pravo na svahu hory Zlé rady (22) (tak pojmenované, ježto prý tam Kaifás v letním svém sídle dal židům radu, aby Pána Ježíše zabili), je Hakedama = pole krve (23), koupené za 30 stříbrných Jidášových, za něž zradil Pána Ježíše. Údolí jižní se jmenuje Gehenna, kde modloslužební Izraelité ditky své obětovali bůžku Molochovi, vrhajíce je živé za zpěvu a hudby na jeho kovová, ohnéná rozpálená ramena; odtud jméno: gehenna stalo se výrazem označujícím peklo.

Když jsme se počali obracet i se severovýchodu odtud, viděli jsme na svahu hory Pohoršení (24), tak nazývané, poněvadž tam Šalomoun dal postaviti bůžky a oltáře pohanské pro svoje ženy, turecký dům pro malomocné. Dole přišli jsme k rybníku Siloé (25), jenž proslaven je zázrakem Ježíšovým, uzdravením slepce od narození. Siloé byl za starých dob dvakrát tak veliký, nyní je to malá nádržka vody, v níž praly arabské dívky prádlo — a při odtoku nabírali nosiči tutéž vodu do měchů k pití. Od nádržky Siloé jde k severu kanál ve skále vytesaný na rozkaz krále judského Ezechiáše v 9. století před Kristem, což vede Písmu svatého (4 Král. 20, 20) dosvědčuje i hebrejský nápis ve skále, nejstarší to nápis hebrejský; voda sem teče kanálem z pramene Panny Marie (26), kteréžto jméno se vysvětluje tím, že Rodička Boží, bydlíc nějaký čas při nedalekém chrámě židovském, pro vodu sem asi docházela. (P. d.)

Terciářské „Kneippianum“ na Moravci, Morava.

Do tohoto článku »Školy B. S. Páně«, červenec 1906 str. 197 se vloudila tisková chyba, stojí tam: »Jelikož je to ústav léčebný, nebudou Rafaelky nikdy (pouze pro nemoc) propuštěny.« Slova »pouze pro nemoc« dána do závorky, což smysl ruší. Ve »Stanovách« bude státi: »Propuštěny budou sestry toliko pro hrubý mravní poklesk, a to teprv až nejdůst. biskup brněnský za dobré uzná; pouze pro nemoc nikdy propuštěny nebudou.« Proč to? »Jelikož je to ústav léčebný.« Budou-li jiní, a mnozí docela zdarma léčeni, budou v první řadě a s největší péčí a obětavostí léčeny ty, jež ve službě nemocným zdraví obětovaly.

P. Kašpar Dunda.

Nedělní klid.

(Hlavní úmysl.)

Když byl všemohoucí Bůh všechno co na nebi a na zemi jest v šesti dnech stvořil, odpočinul dne sedmého a »požehnal dni sedmému a posvětil ho«. (Mojš. 2, 3.) Posvětil den sedmý, totiž ustanovil ten den ke své službě a slíbil požehnání těm, kdož jej náležitě světiti budou. Již Adam a jeho potomci světili den sedmý na rozkaz Boží a není tuším národa na světě, který by neměl sedmý den za den odpočinku a klidu. Na hoře Sinaj ještě více potvrdil Bůh příkaz svůj, když znovu nařídil: »Pomni, abys den sváteční světil!«. Konečně přišel Syn Boží, Ježíš Kristus, na tento svět, a mnohokrát hájil den sváteční proti zákoníkům a farizeům a vyložil jim, kterak třeba světit den Páně, »neboť Syn člověka je také Pánem soboty«. (Mat. 12, 8.) A když rozeslal Pán Ježíš apoštoly své do celého světa, aby hlásali jeho učení, dal jim také plnou moc mnohé věci potřebné v církvi ustanoviti. Oni pak ustanovili místo sedmého první den v týdnu na památku zmrtvých vstání Páně a seslání Ducha svatého. To je ten den sváteční, který světiti máme a mimo něj také zasvěcené svátky Páně, Panny Marie a svatých. Za doby naší mnozí křesťané již ani nevědí, jak mají den Páně světiti. Odtud zanedbávání kazání a mše svaté i odpoledních pobožností, a za to shánění se po radovánkách a rozličných požitcích. Nyní chtějí nahradit »svěcení dne Páně« »nedělním klidem«, či jak mnozí ukazují »nedělní leností«. Jest přece velmi důležité pro každého, aby den Páně náležitě světil, chce-li dosáhnout slíbeného požehnání.

Kterak tedy máme světit den Páně? Kterak máme zachovávat klid nedělní? Svěťme den Páně, jestli nábožně obcujeme službám Božím, zvláště mši svaté a když v takový den bohumilé skutky konáme. Třeba vzpomínáme každodenně na Pána Boha a třeba jemu každodenně sloužiti máme, tož přece se má tak dít zvláště v neděli a ve svátek, protože tento den sobě vyhradil Bůh a církev svatá jej zase Bohu přenechala. Z té příčiny dává církev svatá příležitost všem, aby v den Páně výhradně Pána Boha ctili a jemu sloužili, a to nábožným obcováním službám Božím, jakož již Pán Ježíš i jeho apoštolé činili. Dle nich máme i my poslouchati slovo Boží a nábožně obcovati nejsvětější oběti mše svaté, což je také každému křesťanu na výsost potřebí. »Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ostrihají ho!« (Luk. 11, 28.) Rovněž jest křesťanu třeba, aby byl přítomen nedělním službám Božím, protože při nich může vzdělati se dobrým příkladem jiných. Společné služby Boží mocně jímají srdce člověka. Byť by i někdy chladno bylo srdce naše, při společných pobožnostech se přece rozežheje a zaplane láskou k Bohu. Jestli Ježíš Kristus mezi námi v domě Božím a zve nás láskyplně k sobě: »Pojďte ke mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste a já občerstvím vás.« Aby však křesťan mohl této svaté povinnosti své zadost učinit, je třeba, aby od práce týdenní odpočal a jen ten den Pánu Bohu zasvětil a o duši svou více se postaral. Mimo to hodný křesťan koná ještě dobré, bohumilé skutky, dává almužny, navštěvuje nemocné, čte nábožné knihy. To jsou nejkrásnější hodiny, které takto zasvětíme Pánu Bohu samého.

Že máme v den Páně dobré, bohumilé skutky konati, nám Ježíš Kristus naznačil, neboť v den sobotní nemocné uzdravil a jiné dobré vykonal. Ovšem nesluší se v den Páně konati služebnou práci bez potřeby, ať již je to řemeslná, polní nebo tovární práce, ať již je to obchodní zaměstnání, čímž se den Páně zneuctívá a svěcení jeho překáží. Také se nesrovnává se svěcením dne Páně, či s klidem nedělním, hlučné radovánky, muziky, výlety, hry rozličné, pitky a jiné výtržnosti. A co bývá za doby naší častěji, jako takové světské radovánky, pro které mnozí na povinnosti k Pánu Bohu zapomínají? V neděli má mnohý řemeslník nejpilněji, třeba v týdně zahálel; mnohý rolník zase myslí, že přece může i v neděli udělat kus práce na poli, ač toho není potřebí. Kdy bývají hospody přeplněny, jak v neděli a ve svátek? Kostely se prázdní — hospody se plní. Kdy bývají obchody nejvíce navštěvovány, jako v neděli, vždyť je k tomu čas. Kdy bývá nejvíce radovánek a výletů, jako v neděli, vždyť je k tomu čas, a co mnohý vydělal za týden, myslí, že to musí utratit v neděli. Ach to není nedělní klid, nýbrž nedělní shánění! To není den Páně, ale den světa! To není den odpočinutí, nýbrž právě den boje a starosti. Z lásky k Pánu Bohu máme se takových hršných věcí varovat a hledět ctnostným životem a bohumilými skutky Bohu se zalíbit a duši své prospět.

O dbejme svědomitě svěcení dne Páně, pak jistě nemine nás pozhánání Boží. Daleko větší cenu má duše než tělo, a proto máme den Páně zasvětit dobrými skutky duchovního a tělesného milosrdenství. Otče, matko, pečujte v den Páně o poučení a povzbuzení dítek vašich a domácích. Ať vděčně vzpomínají na stvoření, na velikost a lásku Bohu Otce, Stvořitele nebe i země; ať vzpomínají na slavné zmrtvých vstání Páně a na seslání Ducha svatého. Tažte se jich, co si z kázání zapamatovali a přidejte ještě nějaké dobré a poučné slovo. Dbejte, abyste sami i vaši domácí mši svaté nábožně obcovali, svaté svátosti hodně přijímali, duchovní knihy četly a jiné bohumilé skutky konali. Jak my budeme světit neděle a svátky, tak i nám Bůh žehnati bude.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za zachování pravého klidu nedělního a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hešlo apoštolské: Všemohně se přičiniti o zachování klidu nedělního.

Úmysl v říjnu: Čtení dobrých knih.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V září modleme se za zachování nedělního klidu.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. S.	Sv. Jilji , opata (700). — Dar pokory. Řády ve vlasti našl. Za dary Ducha svatého studujícímu. Dobrý katolický tisk. Smíření manželů. † sestry.	
2. N.	<i>Neděle XIII. po sv. Duchu.</i> Sv. Andělů strážných. — Úcta sv. andělů.	
3. P.	Sv. Štěpána , krále (1038). — Císař a král náš. Urovnání poměrů. Duch modlitby. Nemocná matka. Obrácení hříšníka. Křesťanské školy a učitelé.	
4. Ú.	Sv. Rosalie , panny (1333). — Odvrácení zlého. Čtnost trpělivosti. Odvrácení nakažlivých nemocí. Živí a † dobrodincové. Duše v očistci. † rodiče.	
5. St.	Sv. Vavřince Justin. , biskupa (1155). — Důvěra v Boha. Kongregace mariánské. Živá a zemřelá přízeň. Vítězství nad pokušením. Umírající.	
6. Č.	Sv. Magna , opata (655). — Stálost v dobrém. Úcta nejsvětějšího Srdce Páně. Zdar podniku. Zachrana nevinnosti. Věrnost v předsevzetí. Kněží.	
7. P.	Sv. Reginy , panny a mučednice (261). — Zapírání sebe. Zdar duchovním cvičením. Katolické spolky. Smíření manželů. Umírající. Duše v očistci.	
8. S.	Narození Panny Marie. — Duchovní znovuzrození. Křesťanství dobrota. Bratrstva růžencová. Těžce nemocná osoba. Zemřelí kněží.	
9. N.	<i>Neděle XIV. po sv. Duchu.</i> Jména Panny Marie. Vítězství církve Boží. Horlivé kněžstvo. Mariánské kongregace. Pobožnost růžencová.	
10. P.	Sv. Mikuláše Tolet , řeh. (1309). Duch obětavosti. Velepastyři naši. Pokoj v domě. Požehnání katolickému podniku. Duše v očistci. Dobrodinec.	
11. Ú.	Bl. Karla Spinoly a soudruhů muč. (1622). — Vyznávání víry. Spolky ve prospěch mládeže. Láska k mravnosti a čistotě. Svěcení nedělí. † Matka.	
12. St.	Sv. Quidona , vyzn. (1012). — Prospěch v dokonalosti křesťanské. Dar šťastné hodinky smrti. Pokoření nepřátel Božích. Umírající. † kněží.	
13. Č.	Sv. Notburgy , p. (1313). — Svěcení neděl a svátků. Služebné ve městech. Nádražní missie. Křesťanské dělnictvo. Panenské jednoty. Příbuzní.	
14. P.	Povýšení sv. kříže (629). — Úcta svatého kříže. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. Mládež školní. Více farností. Obrácení hříšníků. Sv. Otec Pius X.	
15. S.	Sv. Cypriána , m. (258). — Dar trpělivosti. Rozšíření dobrých katolických knih. Křesťanské školy. Obrácení starce. Přemáhání pokušení. † kněz.	
16. N.	<i>Neděle XV. po sv. Duchu.</i> Sv. Ludmily , patr. země české (927). — Pokoj a mír ve vlasti naší. Vyrovnání národních třenic. Hojné požehnání.	
17. P.	Sv. Hildegardy , abatyše (1179). — Ženské kláštery. Zbožné a mravní vychování mládeže. Odstranění pohoršení. Křesťanské vychovávací ústavy.	
18. Ú.	Sv. Josefa Kupert , vyzn. (1664). — Dar poslušnosti. Bázeň Boží v rodinách. Věrné plnění příkazání církevních. Katolické missie mezi pohany.	
19. St.	Sv. Januaria a spolumuč. (303). — Křesťanská slechetnost. Velepastyřové naši. Obrácení zatvrzelého syna. Zachrana nevinnosti. † kněží. † rodiče.	
20. Č.	Sv. Eustachia a spolumuč. (120). — Pohrdání světem a radostmi jeho. Horlivé kněžstvo. Spolek pro rozšiřování víry. Umírající. Duchovenstvo.	
21. P.	Sv. Matouše , apóst. Páně (90). — Apoštolská horlivost v povolání. Obrácení odpadlíků. Rozšíření dobrého katolického tisku. Sv. Otec Pius X.	
22. S.	Sv. Mořice a spolumuč. (330). — Statečné vyznání víry. Duch křest. ve vojsku našem. Pobloudivé dělnictvo. Mariánská družina. Duše v očistci.	
23. N.	<i>Neděle XVI. po sv. Duchu.</i> Sv. Tekly , panny a muč. (1 stol.) — Svatý Otec Pius X. Zdar duchovním cvičením. Přemáhání náruživosti. † otec.	

Odpuštění 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	P.	Sv. Jaromira , biskupa a muč. (1046). — Útrpnost s nuznými. Dobročinné ústavy. Požehnání katol. podniku. Jednota a svornost v rodině.	
25.	Ú.	Sv. Gerarda , biskupa a muč. — Biskupové a jich kněží. Smíření manželů. Vítězství pravdy Boží. Obrácení zatvrzelých hříšníků. Za svornost.	
26.	St.	Sv. Justiny , panny a muč. (304). — Jednoty panen. Napravení zpustlé mládeže. Láska k čistotě. Přemáhání pokušení. Zemělidé dobrodinci.	
27.	Č.	Sv. Kosmy a Damiána , muč. (303). — Vyhojení ran duševních. Křesť. lékaři. Náležitě svěcení nedělí a zasvěcených svátků. Horlivost v dobrém.	
28.	P.	Sv. Václava , muč. a patr. země České (935). — Úcta sv. patronů. Mír a pokoj v zemích našich. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoděje. Za požehnání.	
29.	S.	Sv. Michaela , archanděla. — Bratrstvo sv. Michaela. Podpora sv. Otce Pomoc utiskovaným. Dar štědrosti. Poslušnost k svatému Otci Piu X.	
30.	S.	<i>Neděle XVII. po sv. Duchu.</i> Sv. Jarolima , uč. církevního (420). — Obhájcové zájmů Kristových. Zemělidé údobé katol. bratrstev. † kněží.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Svrchovaný Pán nebes a země výslovně poručil: »Pomni, abys den sváteční světil. 6 dní budeš pracovati a činiti všechna díla, sedmý pak den, sobota, Pána Boha tvého jest. Nebudeš dělati žádného díla v něm.« Tento rozkaz Boží má již svůj základ v zákonu přirozenosti a již i z toho důvodu povinni jsme zachovávatí jej. A přece za doby naší bývá den Páně nejvíce znesvěcován prací, obchodem, zábavami, nestřídmostí a jinými hříchy. Kterak má Pán Bůh lidem žehnati, nedbají-li příkazu jeho? Má-li se nám dostati požehnání Božího, musíme den Páně náležitě světití, netoliko od práce odpocínouti, ale Pánu Bohu sloužiti. Nestačí zachovati toliko nedělní klid, snad jen částečně v neděle a ve svátky. Celý der nedělní náleží Pánu Bohu. Proto je třeba, aby řemesla, obchody, úřady, kavárny utichly v den Páně docela a lidem dána byla příležitost, aby mohli vykonat povinnosti své k Pánu Bohu, obzvláště modlitbou, nábožným obcováním službám Božím, kázání a mši sv. a hodným přijímáním svatých svátostí. Kéž by nastal brzo opravdový nedělní klid a pak dá nám Pán požehnání své.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za zachování pravého klidu nedělního a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buď mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Všemohně se přičiniti o zachování klidu nedělního.

Úmysl v říjnu: Čtení dobrých knih.

Škola Božského Srdce Páně.

ROČNÍK XL.

Vychází
počátkem každého měsíce.

ŘÍJEN 1906.

Učiň lásky nejhodnější, Srdce Ježíšovo, abych jen Tebe a to pro Tebe samého milovala. (Bl. Markéta.)
Pane a Bože můj! Pro Tebe, ku Tvé cti a ku spáse svých spolubližních chci dnes a po všechny
dny života mého vně i zevně všechno konati. (Sv. Gertruda.)

Královno svatého růžence, oroduj za nás!

Růženec radostný.

I.

Anděl Páně s nebe sestupuje,
do Nazaretské chaty vstupuje,
Marii Panně poselství dáti,
že zvolena jest za Boží Máti.

Maria ze srdce pokorného
praví: „Staň se mi dle slova tvého!“
ó duše křesťanská, i ty ráda
pokorně plň, co Bůh od tě žádá.

II.

Pod srdcem svým nesouc spásu světa,
tam, kde bydlí příbuzná Alžběta,
Matka Páně spěchá bez prodlení
ochotně, Alžbětě k posloužení.

Volá — Alžbětou jsouc uvítána:
„Velebí duše má nebes Pána.“
I ty vroucně všude veleb Boha
křesťane, kam kročí tvoje noha.

III.

Když Maria Panna porodila
božské Dítě, v jesle je vložila;
jesle, jež v betlemském chlévě stály,
ty se nyní trůnem Boha staly.

Bůh, jenž nebe, zemi, a vše stvořil,
pro člověka tak zde se pokořil,
pokory však nezná člověk mnohý,
pyšní se, červíček ten ubohý.

IV.

Když přiblížil se den čtyřicátý,
Matička Páně a pěstoun svatý
s božským Dítětem konají cestu
dalekou, k Jerusalemu městu.

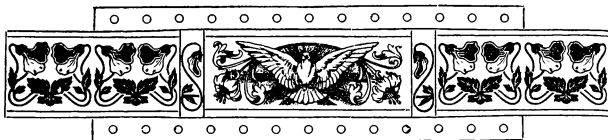
Tam v chrámě Maria, Matka čistá,
obětuje Bohu Jezu Krista;
matky křesťanské, i vy své děti
rády neste Bohu ku oběti.

V.

Když Pán Ježíš dvanácte let čítal,
v chrám Jerusalemský zas zavítal,
tam tři dny dlel mezi učiteli,
ti v podivu moudrost Jeho měli.

Rodiče s bolestí Ho hledali,
třetí den v chrámě se s Ním shledali;
ve chrámě, i ty, Ježíše svého
nalezněš, křesťane, ztraceného.

Svatý František z Assisi, zvaný Serafinský.

Ke dni 4. října.

Slova Kristova »blahoslavení chudí duchem« a zase jiná »velebím Tebe, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými, ale malým (t. j. prostým) jsi je zjevil« nelíbí se za dob našich světu. Prostota mysli spojená s nevinností srdce, zřeknutí se světa a jeho pochybných požitků, zapírání sama sebe, pokora, láska ke kříži a utrpení, to vše jsou věci, o nichž přemnozí za našich časů neradi slyší, ba i neradi čtou v životě těch, kteří se těmito křesťanskými ctnostmi vyznamenávali. Zázraky atť toho, či onoho druhu, neobyčejné milosti, které Bůh již od stvoření světa pokorným lidem uděloval, jakž svědčí o tom celý Starý Zákon a plný důkazů toho je Nový Zákon i knihy sv. Otců i skálopevná víra církve, to vše hází nyní osvicenci do jednoho koše, jakožto povídačky, a jako nepotřebné, ano vzdělání lidskému škodlivé vymyšlenosti. Ó, jak málo nyní svět poznává Boha, jeho moc, jeho moudrost a lásku. Věru, Bůh bydlí pro svět nyní v nepřístupném světle, jež pýcha lidská proniknouti nemůže. Bůh protiví se těm, kteří sebe za moudré a chytré mají, ale plným rukama rozdává milosti netušené těm, kdož v srdci mají obraz ukřižovaného a prosti jsou jako děti milující opovržené a přec u Boha tak vznešené ctnosti křesťanské, sv. chudobu a pokoru. To ukázal na služebníkově svém a velikém miláčku svatém Františku z Assisi, nazvaném Serafinském.

Sv. František náleží k oněm mužům, které Bůh za mnohá století vzbuzuje mezi lidstvem, aby zase upomenuli lid na Boha, aby navrátil se ku ctnostem, jež nohama šlapal a hledal zase Boha, kterému se odcizil. Náleží k oněm velikánům církve naší, kteří slovem, ale ještě více vlastním příkladem obrodili značnou část lidstva, mnoho duší získali Kristu a jejichž mocný svatý duch po staletí působil k zdekonalení nesčíslných křesťanů. Sv. František však náleží též k oněm světcům, kteří celým životem svým dýchali lásku Boží a touto jsouce oslňováni, láskou objímali i lidi slabé, majíce velikou moc nad srdcem lidským a proto také jsou netoliko obdivováni, ale i vskutku milováni.

Svatý František narodil se v Assisi, městě italském, r. 1182. Otec jeho Bernadone byl váženým kupcem, matka Pica, sice také paní řádná — avšak oba byli příliš ponořeni v starostech světských, takže výchova syna trpěla. O vzdělání jeho se sice starali, ale o zušlechtnění srdce, zbožnost ducha a ctnost se starali pramálo. Měl syn nabytí jen tolik vědomostí, co by stačilo k vedení obchodu. A synáček tíhnul více k světu, než k Bohu, na radovánkách světských větší měl zalíbení, než na modlitbě; avšak zdržoval se vždy výstředností, varoval se zlých společníků a měl srdce útrpné, dávaje chudým rád almužnu, zejména, když jej prosili jménem Božím. Jednou jsa záležitostmi obchodními zanesen, opomenul dáti chudému almužnu; brzy potom však cítil nad tím takovou lítost, že spěchal za ubožákem, kterému netoliko vše dal, co u sebe měl, nýbrž i slib učinil, že budoucně žádného chudáka bez almužny nepropustí. Od té doby byla na Františkovi pozorovati větší mírnost a touha po samotě. Těžká a dlouhá nemoc, kterou snášel trpělivě, způsobila v duši jeho blahodárný obrat. Jeda po nemoci na zotavenou,

potkal šlechtice, který sice velice bohat byl, ale rozličnými nehodami úplně zchudl. Pohled na tohoto zuboženého muže dojal šlechtetného jinocha tak, že mu drahé šaty své daroval a jeho roztrhané si oblékl. Téže noci měl František podivný sen. Viděl nádherný palác plný zbraní, které znamením kříže byly označeny a slyšel hlas, že tyto zbraně pro něho určeny jsou a také pro jeho budoucí spolubratry, kteří pod praporem kříže za čest a slávu Boží proti bludům a hříchům bojovati budou.

Po tomto tajuplném snu nalézal František větší radost na modlitbách, větší ošklivost před světem a cítil vřelejší touhu zcela se Bohu obětovati. — Nevěděl sice, na které cestě dojde tohoto cíle, avšak chtěje přece s pomocí a milostí Boží spolupůsobiti, ustanovil u sebe s větší přísností krotiti zlé nezřízenosti, činiti pokání a ustavičně bojovati proti nezřízené samolásce a smyslnosti. Brzy naskytla se mu zkouška, kterou obstál. Potkal totiž z nenadání ubohého malomocného. Pohled na tohoto nešťastníka zprvu vzbudil v něm hrůzu a odpor, však hned se vzmužil, nemocného objal a tak zvitězil nad zouzející se přirozeností. Milost Boží měla nyní vždy větší moc nad Františkem. Srdce jeho práhlo po samotě, obíralo se rádo rozjímáním o utrpení Spasitelově a mladý František utikaje světu, často zdržoval se ve chrámečku sv. Damiana, který před městem ležel, ale ve zuboženém stavu byl. František si umínil chrámeček tento ke cti Boží obnoviti, a proto sbíral příspěvky ve městě i na venkově. Avšak kněz, kterému je na opravu chrámku odevzdával, je nepřijal. To Františka roztrpčilo, i odešel a po několik dní se ani neukazoval. Téhož času trpěl velmi pokušeními, kterými měl býti s cesty jednou nastoupené sveden. Křesťanská dokonalost, po níž toužil, zdála se mu býti nedostižnou, umdlával již a chtěl úmyslu svého se vzdáti. Přece však úpěnlivě volal k Bohu o pomoc a ubíral se do města, kde se měl jeho osud rozhodnouti. Boje duševní, posty přísné a bydlení v polorozbořeném kostelíčku, ovšem nepřidaly Františkovi krásy na zevnějšku; proto jakmile se ve městě objevil, pokládali ho za potrhleho; děti běhali za ním házejíce po něm blátem a kamením, a tak povstal sběh lidu a křik, tak že sám otec jeho se dostavil a vida syna svého v takovém stavu, veřejně jej sbil a potom v domě zavřel. A co František? Chválil Boha a děkoval mu za všechno toto příkoří, snášel zlobu otcovu s trpělivostí, jsa ve svém úmyslu více ještě posilován. Ačkoli otec i rodina Františka prosili, a když prosby neprospívaly, jemu hrozili, aby jen zase se ujal obchodu, František nechtěl o tom ani slyšeti. Proto navrhl mu otec, ať se tedy vzdá svého dědictví, a to před samým biskupem. S radostí svolil František, podepsal před biskupem listinu jej vydědující, svlékl i šat i obuv a podáváje vše otcí, pravil s úctou, ale rozhodně: »Až posud jsem tebe nazýval otcem na zemi; nyní ale všim právem se modliti mohu: 'Otče náš, jenž jsi na nebesích', neboť naň skládám nyní všechnu svou důvěru a celou svou naději.«

Uslechtilé toto jednání jinochovo pohnulo biskupa až k slzám, objal jej, polbil a dal mu starý plášť na přikrytí. To stalo se roku 1206, kdy František čítal 24 let věku svého. Od té doby nebyl František svůj, nýbrž náležel Bohu a ubohým lidem. Čas svůj věnoval modlitbě, rozjímání a ošetřování nemocných, a to zejména malomocných. Usadil se u maličkého chrámu zvaného »Portiunkula«, poblíž města Assisi. Chrámeček tento náležel řádu svatého Benedikta, byl zasvěcen Panně Marii, královně andělů, býval chrámem poutním, nyní však ležel skoro v rozvalinách. František prosil o příspěvky na opravu, kterých se mu hojně dostalo, tak že chrámeček obnovil a okrášlil. Malý tento stánek Boží stal se kolébkou velkého

řádu sv. Františka. Pak zvolil si František nevěstu od světa opovrženou, svatou chudobu a pokoru. Tři jsou náruživosti, kterými ďábel svět pustoší, Boha potupuje, duše hubí: lakota, ctižádnost a rozkošnictví. Podobně však jsou i tři ctnosti, kterými Ježíš Kristus a jeho svatí Boha velebí, dílo ďáblovo ničí a vyvolené chrání, a to jsou ctnosti, na nichž spočívá evangelické sebezapírání: láska k chudobě, láska k potupě, láska k utrpení. Všemi těmito ctnostmi zářil sv. František jako hvězda první velikosti.

I. Bossuet, slavný kazatel, praví o svatém Františku, že miloval chudobu horoucí nadšeností. Nemiloval ji sám, nýbrž i působil, aby si ji zamilovali i jiní. Za veliké štěstí považoval jísti s Kristem Pánem chléb almužny. Jako bychom jej slyšeli volati: »Syn Boží když se narodil, když na této zemi život trávil, když umíral, všech věcí byl prázden; neměl ani tolik, nač by hlavu svou položil. Ó, svatá chudobo, poklade nevypravitelný, nelze žádné bohatství s tebou porovnat!«

Svatý František nazýval chudobu svou královnou, matkou, nevěstou a ustavičně prosil Boha o ni. Se zvláštní zálibou často se modlil: »Pane Ježíši, ukaž mi cestu chudoby a ctnosti, která Srdci tvému jest tak vzácná. Měj se mnou útrpnost, neboť ji miluji tak náruživě, že bych bez ní nemohl žíti. Vtiskni mi její pečeť, dovol, aby bylo vyznamenáním mým a mých synů, nic nemlčí a toliko z almužen žíti, a i almužen chceme užívatí mírně, abychom v každý čas cítili nějakých účinků svaté chudoby.«

Jeden spisovatel praví: »Kdyby ctnosti měly postavy lidské, jistě bychom se mohli domnívati, že chudoba evangelická tělo i duši přijala v osobě svatého Františka. Když se vzdal dědictví otcovského, neměl na celé zemi, co by svým nazval; své tělo považoval za otroka, kterému odpíral všecko, čeho nevyhnutelně zapotřebí nebylo k zachování života. Když cítil, že smrt se blíží, žádal, aby položen byl na popel, dříve však, aby mu byl šat slevčen a roztrhaný kus roucha byl naň položen, jako na žebráka. Jeho duch neměl nic společného s lakotou. Lakomec žárlí na toho, kdo bohatším jest, nežli on. Ale František žárlil na každého chudáka, jenž byl potřebnějším, nežli on. Lakomec nikdy nemá dosti, ale svatý František vždycky říkal, že má příliš mnoho; čím byl chudobnější, tím byl spokojenější.«

František miloval chudobu sám, ale působil i na jiné, aby si ji zamilovali. Procházel ustavičně městy a vesnicemi; všude opakoval první blahoslavenství Pána Ježíše: »Blahoslavení chudí duchem.« Slovo jeho a ještě více příklad jeho dojímal v onom rozmařilém věku mnohé, tak že mužové se všech stran se k němu hrnuli, aby se od něho učili milovati Ježíše a jemu v dokonalé chudobě sloužiti. A tak založil František svůj řád, kterému za první povinnost uložil — svatou chudobu. Slibil jim ochranu nebeskou, pokud tato ctnost mezi nimi kvéstí bude. Také ustanovil, aby i chrámové řádu jejich byli prosti vši drahocenné výzdoby, tak aby jednoduchost a chudoba je jen zdobila. František byl tichý a přísný ke všem; jenom kdyby kdo byl býval chtěl v řádu jeho oslabiti ducha sv. chudoby, proti tomu byl přísným a neúprosným.

II. Druhá skvělá ctnost, která svatého Františka zdobila, byla láska k potupě. Svatý Augustýn praví: »To je pokora dokonalá, ve které chudoba duchovní záležit. I svatý František věděl dobře, že ne pochvaly, ale potupy dojde, zvolil-li si život pokorný a chudobný, neboť takovýto život přiči se zásadám světa. I dozal toho měrou hojnou. Nejen obyvatelé města Assisi, rodáci a krajané jeho, nýbrž i příbuzní jeho i otec vlastní potupili jej, dali jej jako člověka potrhleho a nebezpečného zavřítí. Ale Františka nepokořili. Dle příkladu Ježíše Krista prál si co nejvíce aby potupením a posměchem byl zasypáván. Když však později se mu lidé divili pro četné zázraky, které konal, jeho si vážili a cítili, tu pečoval o to snažně, aby sebe sama pokořoval. Mluvil-li kdo před nim o pozhnání, které jeho skutky provází — tu odpovídal pokorně s Pannou Marií: »Pán vzhlédl na pokoru mou.« Zázraky své vykládá tak, že Bůh užívá jeho díla proto, že mezi lidmi nenalézá nižšího a bídnějšího, poněvadž Bůh vždy větší se jeví, čím nižší a nepatrnější je nástroj, jehož užívá. Tak se ponízuje, za hříšníka nehodného po-

važuje, jenž schopen jest všech skutků zlých, kdyby jej nezdržovala mocná ruka Páně. Čím více František přijímá milosti od Boha, tím více oplakává svou nedvěčnost, poněvadž je přesvědčen, že by jiný jich lépe užíval, nežli on. Ejhle, jaký to duch silný, jaký to pravý opak ducha světa, který jen vyhledává slávu a čest svou, chce být chválen, vážen a zapomíná, že vše, čím člověk jest, a co může, pochází od Boha, dárce všeho dobra. Příklad sv. Františka zajisté posiluje a těší všechny zbožné a pokorné duše, které čest a chválu Boží vyhledávají a rozmnožovati se snaží, kdykoli za to od světa jsou tupeny a posměch jim bývá údělem. Blahoslavení pokorní! Totiž chudoba ducha, Bohu milá, za niž přislíbil království nebeské.

Posměch, potupa bolí člověka velice, tuto vnitřní bolest snášel František rád; avšak on prahнул i po utrpení tělesném, což jest jeho třetí význačná ctnost. Od té doby, co se obrátil, bylo srdce jeho takovou láskou k Bohu proniknuto, že si utrpení Krista Pána ustavičně představoval a hořel touhou i život svůj Kristu Pánu obětovati. Třikráte šel mezi nevěřící, kde doufal koruny mučednické dobyti, ale Bůh mu to odepřel. Plavil se totiž do Syrie, aby tam obracel nevěřící na víru Kristovu anebo i krev za Krista prolil. Avšak bouře mořská zanesla koráb na pobřeží dalmatské a František se musil s nepořízenou vrátit do Itálie. Roku 1214 chtěl cestovati do Afriky za stejným úmyslem. Již se dostal do Španěl, kde přepadla jej nebezpečná nemoc, tak že se do Afriky nedostal.

Roku 1219 šťastně se František 6. výpravy křížácké a dostal se do Egypta, kde se prohlásil tureckým strážím za křesťana a žádal si vedení býti před sultána. Sultán oceňuje jeho neohroženost, žádal Františka, aby u něho zůstal, což tento slíbil s podmínkou, že smí veřejně a svobodně evangelium Kristovo hlásati. To mu ovšem sultán nedovolil, za to mu nabízel drahocenné dary, které však František nepřijal. Sultán dal světce doprovodit do města Damietty a louče se s ním, pravil: »Modli se k Bohu za mne, aby mně dal poznání pravé náboženství a také mně udělil milost je vyznávatí.« Od té doby byl sultán ke křesťanům mírnějším, a jak někteří spisovatelé udávají, dal se před smrtí pokřtiti. Svatý František odešel s bratry řádu svého do Svaté země, kde se ujal opuštěných svatých míst, které pod správu svého řádu postavil. Ze naše svatá církev ještě ve Svaté zemi mnoho míst posvátných, tak zejména Boží Hrob v Jerusalemě drží, jest zásluhou sv. Františka a jeho zasloužilého řádu. Za svatá místa prolilo již mnoho františkánů krev a zemřelo smrtí mučednickou.

Ač František také po takové smrti prahнул, nedal mu jí Pán, zajisté z toho důvodu, že celý život jeho byl ustavičným mučednictvím. Vždy podroboval se skutkům nejprísnejší kajcnosti. Spával na tvrdých kamenech, jakoby země mu byla příliš měkká, nosil ostrý pás, kterýž nikdy neodkládal, válel se ve sněhu a trní, aby přemohl žádostivost těla, každého roku držel čtvero přísných postů, kdy nejedl nic jiného, než potravu nejsprostší smíšenou s popelem. Tak žil František toliko pro kříž. Jeho život byl ustavičné mučednictví pro Krista ukřižovaného, tak že mohl s Bohem zvolati: »Neznám nic jiného, nemiluji nic jiného, nežli Ježíše, a to Ježíše ukřižovaného.«

Mohl-liž takový život zůstat bez odměny již na tomto světě? Nikoli! A odměny dostalo se Františkovi od Boha měrou svrchovanou.

1. V nedostatku svém nalézal hojnost, Kristus Pán louče se s apoštoly, ptal se jich: »Když jsem vás vysílal bez peněz, obuvi, zdaž se vám něčeho nedostávalo? Apoštolé jednými ústy odpovídají: »Pane, nic nám nescházelo!« Podobně sv. František žije v chudobě největší se svými bratry, bez důstojenství a slávy světa, ale chudoba tato byla úrodná a otevírala mu prameny jistější, než jsou pokladové světa, totiž lásku a obětavost věřících. Lidé staví mu kláštery, přinášejí potřebné zásoby, aby četné družstvo jeho se obživilo. Věru musel svatý František spíše nabízené dary odmítati, nežli o nové žebrať. Sv. Bernard dí o takovém chudém v Kristu: »Chudoben jest sice v Kristu, ale tím bohatším, poněvadž prozřetelnost jemu dává všechno, čeho potřebuje, a poněvadž si ničeho více nežádá a nepřeje.

2. V utrpení nalezal nejsladší radosti. Myslíme obyčejně, že kříž Kristův toliko nás posvěcuje, ó nikoli jen to, on nás i oblažuje. Srdcem se blaho cítí; blaženým je ten, jenž je tím, čím si býti přeje, praví Salvia.

A nikdy na zemi nebyl člověk jiný spokojenější s osudem svým, nežli sv. František Assiský. Na své poušti, na svých skalách, cestách, utrpení, kříži a bolestech byl František radostí takřka uchvácen. Celé noci opakuje s vroucností srdce největší: »Bože, tys můj statek jediný!« »Mám svého Boha a v něm všecko!« Blaženost hledal v tom, že se tvoří, pokud možno nejvíce vzdaloval, aby tím blíže byl Tvůrci a našel jej, a našel štěstí, neboť je hledal tam, kde jest, u Boha. Když volával: »Bože, tys moje všecko,« proléval potoky slzí ne bolestných, ale radostných, vzházejících ze štěstí, jež srdce cítí, když se k němu sklání Pán a je útěchou a milostí přehojnou naplňuje.

3. V pokoření nalezal František největší uznání. O Šalomounovi se vypravuje, že svou moudrostí a bohatstvím povýšen byl nade všechny krále pozemské. Svatý František vyniká mezi svatými svou zdánlivou pošetilostí a chudobou. Co žádal od světa? Nic jiného, nežli aby jím opovrhoval, zas on činil vše, aby světem pohrdán byl, avšak čím více se namáhá, aby byl povrhován, tím svět o to více pečuje, aby byl ctěn. Šel k sultánovi, aby byl posměchu a snad i krutému mučení vydán. A hle, sultán jej ctí a obdivuje se mu. A když se do vlasti své navracoval, ve městech i na venkově s jásotem byl vítán, lid i kněžstvo k němu se hrne, aby mu vzdávali čest. Všechno závodí vespolek, kdo dříve dotkne se šatu jeho a políbí nohy jeho. Taktéž ctění jsou i jeho soudruhové. Byť sebe více odmítali všecku oslavu, byť sebe více prosili, aby za nehoďné a hříšné pokládání byli, tím více lid snažil se dokazovati jim úctu svou. A nemohlo se díti jinak, neboť lid věděl o zázracích, kterými oslavil Bůh Františka, jak milým je Srdci Páně a proto jak velikým je světce uprostřed hříšného světa. Tak Bůh oslavuje své věrné duše velikomyslné, které se jemu cele odevzdávají. Ony neznají mezi obětí svých a lásky a proto i Bůh nezná mezi svých milostí a lásky.

Svatého Františka vyznamenal však Bůh ještě způsobem mimořádným, a to dvojím: roku 1221 obdržel František v chrámečku svém, zvaném »porciunkula« (svatý úděl), od Krista Pána samého způsobem zázračným plnomocné odpustky pro všechny křesťany, kteří v chrámečku tomto se kajicně modlíti budou ve stavu milosti jsouce. Stalo se to u příležitosti posvěcení chrámku toho na počest Panny Marie, královny andělů, kterou svatý František vřele uctíval. Papežové Honorius a Sixtus IV. zkoumajíce přísně tento zázrak, potvrdili odpustky tyto a proto rok co rok ve výroční den posvěcení chrámku porcinkule dne 2. srpna spěchají nesčetní zástupové do chrámů řádů sv. Františka, aby tam dosáhli plnomocných odpustků, zvaných »porciunkula«. Veliký jistě poklad zanechal František v odpustkách těchto celé svaté církvi. Druhé vyznamenání bylo tajné. Sv. František byl tak rozohněn láskou k trpícímu Spasiteli, že si toužebně přál i rány jeho na těle nositi a bolest tuto trpěti. A ejhle, přání jeho bylo vyhověno. Byl právě na pustém místě hory Alverno od svátku Nanebevzetí Panny Marie až do svatého Michala, trváje na modlitbách, postech a zbožném rozjímání. A tu o svátku povýšení svatého kříže 14. září roku 1224, když se modlil a Pánu žaloval, že lidé, kteří krev Mistrovu vycedili, jeho krve šetří, jeho tělu vtisknuto bylo patero ran Kristových, které jej proměnily v živého beránka obětelného a jej Pánu Ježíši bolestmi plném podobným učinily. Řídké jest to vyznamenání a tohoto dostalo se Františkovi na světě, jelikož evangelické zapírání sebe u něho nejvyššího stupně dostoupilo. Pro lásku svou k Ježíši ukřižovanému nazván byl František Serafinským. Rána jeho v boku krvácela silně; ačkoli se světec namáhal ránu očím ostatních ukrýti, přece zvědělo o tom několik bratří, kteří o tom některým zbožným duším pověděli.

Po smrti světcově pak rány na těle jeho od mnohých svědků viděny byly a také celá tato zázračná událost papeži, biskupy a hodnověrnými lidmi nade vši pochybnost zjištěna a potvrzena jest. Na památku toho povolila papežská stolice zvláštní svátek »pět ran svatého Františka«.

Svatý František byl jáhnem církve svaté. Svěcení na kněze z veliké pokory nepřijal. Poslední díl života ztrávil světec v ustavičných bolestech a nemocech, tak že byl kost a kůže. Z ustavičného pláče oslepl úplně, a když se jeho konec blížil, dal se donést do milého chrámu porciunkule, kde přijal svatě svátosti, položen byl na zem a loučil se s bratřími. »Kéž vás Bůh opatruje, děti moje,« pravil, »držte se Boha a zůstávejte vždy v této bázni. Vytrvejte v utrpeních a trampotách a budete spaseni. Já spěchám s touhou k Bohu, jehož milosti vás všechny poroučím.« Jednou rukou zakrývá ránu v srdci, žehnal bratry rukou druhou a usnul blaženě mezi čtením o utrpení Kristově v Pánu dne 4. října roku 1226 ve 45 roku věku svého. Druhého dne bylo tělo jeho za velikého účastenství lidu a všeobecného pláče do Assisi přineseno a tam v kostele svatého Jiří slavnostně pohřbeno. Řehoř IX. vyhlásil Františka pro neobyčejné a nespočetné zázraky, které se na hrobě jeho daly, za svatého.

Svatý František založil mimo svůj mužský řád, také řád panenský, zvaný klarisky a třetí řád pro kajcníky, kteří ve světě žijí. Řády jeho se v církvi znamenitě rozmohly, tak že v době rozkvětu čítaly 7000 klášterů mužských a 9000 klášterů ženských po celém světě roztroušených. Svatému Františku se také připisuje první stavění jeslíček o svátcích vánočních. Ejhle, co zmůže jediný člověk ve věku poměrně krátkém, jestliže svědomitě spolupůsobí s milostí Boží a jestliže srdce jeho naplněno jest čistou láskou k Bohu. Jakým dobrodiním jest takový světec pro církev, pro lidstvo a svět, svým slovem i svým příkladem! O pravou, jediné pravou, jsi ty naše svatá církev katolická církev Kristovou, že takové syny máš, kterým netoliko lidé se divili, nýbrž zajisté i nebesa nad nimi plesati musejí. Světci svými Bůh potvrzuje pravost naší svaté církve a moc jejího poslání na světě. František jest jedním z mnohých důkazů.

O kéž by Bůh i ze srdcí našich odstraniti ráčil všelikou neztřízenou náklonnost ku věcem pozemským, a nás odloučil od nás samých a k sobě co nejvíce přitáhl. Kéž i my milujeme Boha jediného a potom nalezneme jako František v něm pravý pokoj a pravé štěstí a budeme moci s ním zvolati radostně: »Bože můj, moje všechno!«

Boh. Hendl.

Chrám Páně — dům Boží, brána nebeská.

Ve Starém Zákoně vypravuje se, kterak Jakob utíkal před svým bratrem Esauem. Na cestě pak jsa umdlen, odpočinul si a usnul. Ve snách ukázal se mu Bůh a mluvil s ním. Když pak Jakob procitl, vyslovil se o tomto místě takto: »Vpravdě Hospodin jest na tomto místě. Je to dům Boží, brána nebeská.« Těchtoslov Jakobových můžeme všim právem užítí i o našich chrámech, neboť jsou také domy Božími, branou nebeskou.

V evangeliu, jež předčítá se v našich kostelích na den posvěcení chrámu, vypravuje se o Zacheovi, kterak, když Ježíš Kristus zavítal k němu do domu, pln radosti zvolal: »Dnes stalo se spasení domu tomuto.« (Luk. 19, 9.) A co řečeno

tuto o domě Zacheově, lze říci o každém chrámu našem, neboť přebývá v něm také náš božský Vykupitel, tam také nás přijímá pod svou ochranu a uděluje nám dary svého milosrdenství. Všemohoucí Pán, jehož obsáhnouti nemůže ani nebe ani země, jehož trůnem nebe jest, sestupuje do chrámu a přebývá zde uprostřed mezi námi, zde zjevuje nám zázrak své lásky, bydlí s námi pln milosrdenství a milostí. Zda nevzpomeneme při této myšlence na slova, jež pronesl Bůh k Šalomounovi, když posvěcen byl velkolepý chrám jerusalemský: »Vyvolil a posvětil jsem místo toto, aby mé jméno bylo tam na věky, a aby tu byly oči mé i srdce mé po všechny dny.«

Chrám Páně je dům Boží.

Chrám, jež vystavěl ve Starém Zákoně z rozkazu Božího král Šalomoun, skládal se ze tří částí, z velkého předdvorí, kam měl volný přístup všechen lid národa židovského, vlastní pak chrám měl dvě oddělení, jedno, do něhož měli vstoupiti jen kněží, a druhé, skvostnou oponou od něho oddělené, do něhož směl jen jednou za rok a podrobiv se různým předpisům očišťovacím, vstoupiti jediný velekněz. Smrtí by byl zemřel, kdyby někdo nepovolaný tam byl vstoupil. Neuschovává se sice v našich chrámech ani manna ani archa úmluvy zdobená postavami andělů, jako ve svatyni chrámu starozákonního, ale co bylo tam v obraze, je v našich chrámech ve skutečnosti; zde je přítomen Ježíš Kristus, jako pravý Bůh a člověk, zde obstupují oltář andělé, klanějíce se a zpívající: »Svatý, svatý, svatý, Hospodin Bůh zástupů.« Nikdo není vyloučen, že by snad nesměl předstoupiti nebo že by tak mohl někdo učiniti jen v jistý den, nýbrž náš svatostánek je vždy a pro všechny otevřen, přistoupiti můžeme kdykoliv se nám líbí, a chceme-li, zavítá k nám Spasitel. Ano, k nám všem volá sv. Petr: »Vy jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid dobytý, abyste zvěstovali ctinosti toho, který z temnosti vás povolal v předivné světlo své.« (1. Petr. 2, 9.) Náš kostel je proto právem nazýván dům Boží, neboť bydlí v něm náš Bůh, Pán všech Pánů, Ježíš Kristus v nejsvětější Svátosti oltářní.

Svatý Petr, jak z uvedených slov zřejmé, napomíná, abychom, chtějíce přičítání býti k národu vyvolenému, nezapomínali, že povolal nás Pán z temnosti v předivné světlo své, že vstupujeme do chrámu, máme býti čistí. »Kdo vstoupí na horu Hospodinovu? Anebo kdo státi bude na místě svatém jeho? Nevinný rukama a čistého srdce, kterýž nevzal nadarmo duše své, aniž přisahal ve lži bližnímu svému. Ten přijme požehnání od Hospodina a milosrdenství od Boha, Spasitele svého.« (Ž. 23, 3.) Kdo předstupuje před trůn Boží, jež Bůh postavil si mezi námi, má dle slov těchto předstoupiti s nevinnými rukama a s čistým srdcem.

Či nepovídati nám totéž kroupenky,

jež jsou umístněny při vchodu do kostela? Nenapomíná nás k čistotě duše výkon, když jde kněz v neděli přede mší svatou a zanotiv »Asperges me« prochází celým kostelem a pokropuje lid svěcenou vodou? Není-liž to upamatování na slova písma svatého: »Domu Božímu přísluší svatost.« Tak hájil čest domu Božímu arcibiskup Ambrož v Miláně proti císaři Theodosiovi, který máje na svědomí smrt mnohých lidí, kteří nevinni z jeho rozkazu byli utraceni, chtěl neučiniv dříve pokání a nesmířiv se s Bohem vstoupiti do chrámu.

Tu postavil se císaři v cestu arcibiskup Ambrož, vyčítal mu jeho hříchy a pravil, že dříve nesmí do chrámu vstoupiti, až učiní zadost spravedlnosti Boží. A hle! Císař uposlechl, uznal, že přísluší domu Božímu svatost, činil příkladně pokání.

Ó jak nutno přiznati, že jsou i mezi námi lidé, kteří zapomínají, že je chrám domem Božím. Či neviděli jsme, jak přicházejí do kostela jen ze zvědavosti, jak nečinně, nevědouce, čím by se měli obírat, zevlují, ohlížejí se, jiné vytrhují. Mnozí znesvěcují chrám Boží pýchou, chtějíce zalíbiti se jiným svým oděvem; jiní vytrhují druhé z pobožností hlukem, hovorem i jiným způsobem. Vše, nač v kostele se podíváme, vše co v kostele před očima našima se koná, volá k nám sursum corda, vzhůru obrať své srdce, nabývej se věcmi pozemskými, ale obrať mysl, myšlenky, srdce své k Bohu, jemu přednes vše, co tě tíží, a pomůže ti.

Jak rozhorlil se Ježíš, když přišel do chrámu a viděl že jsou v předstání prodáváci volů, ovec a holubů k obětem, penězoměnci; tu učinil z prvozář bič, vyhnal prodávající i jejich voly a ovce z chrámu, zpěvračel stoly penězoměnců a těm, kteří holuby prodávali, řekl: »Odnesetež to odsud a nečíte domu Otce mého domem kupeckým.« Zpytujeme své svědomí, zda neučinil i někdo z nás z kostela peleši lotrovskou, zapomněv na svatost, jež přísluší domu Božímu. Hrozně potrestal Bůh krále Antiocha, který znesvětil a oloupil chrám Hospodinův (2. Mak. hl. 9.), těžce pykal král Baltazar, který kázal přinést nádoby posvátné a pil z nich, neboť ztratil nejen říši svou, ale i zemfel. (Dan. hl. 5.)

Chrám Páně je branou nebeskou.

V kostele vidíme mnoho předmětů, které nám připomínají, že je branou nebeskou. Již z venčí vidíme štíhlé věže, zdi vyvýšené nade všechno ostatní stavení svou výškou; vstoupivše dovnitř pozorujeme sloupy, pnoucí se do výšky, nahoře vidíme klenbu, vše jakoby pozdvihovalo naši duši k nebi a vybízelo, abychom připravovali své duše pro nebeskou vlast.

Kostel je místo, kde otevírá se nám brána nebeská svatými svátostmi se svátostninami. Tu býváme přijati křtem svatým do církve, stáváme se z nepřátel přáteli Božími, získáváme i naději na věčnou spásu. Jak často býváme v kostele upamatováni, zda zachovali jsme věrnost, již jsme Ježíši slibovali a odřekli se v skutku ďábla a všech skutků jeho? V kostele promlouvá nad námi kněz útechy plná slova: »Odpustějí se tobě hříchové tvoji.« Po všechny neděle a svátky hlásá se ve chrámě slovo Boží, kdež poučováni býváme, jak dle přikázání Božích i církevních žít svůj máme uspořádati, abychom se líbili Bohu a účastnímy se stali jednou věčné slávy. V kostele býváme posílení chlebem andělským a spojení co nejúžeji s Kristem.

Je tedy každý chrám branou nebeskou, neboť všechny tyto vyjmenované a i jiné milosti jsou darem nebeským, přicházejí k nám s nebe, s nebem nás spojují a nebe již ve světě nám působí. Když v kostele se modlíme, vystupuje naše modlitba k nebi a milosrdenství Boží sestupuje s nebe. V kostele nalezne zarmoucený útěchu, duše se nasytí, upokojí, spojí s Bohem.

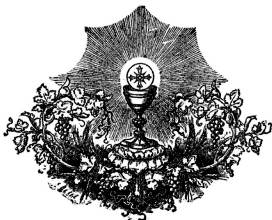
Je-li kostel branou nebeskou, pak rádi máme do něho spěchat, jakou radostí

má pro nás býti, kdykoliv možno zastaviti se v něm aspoň na krátký okamžik. »Jak milí jsou stanové Tvoji, Hospodine mocnosti. Touží a omdlévá duše má po síních Hospodinových. Srdce mé a tělo mé plesají k Bohu živému. Neboť lepší jest den jeden v síních tvých než tisíce (dnů jinde, snad v síních hříšníků ztrávených).« (Ž. 83, 1—3, 11.)

Král David praví o sobě: »Veselil jsem se z toho, když mi jest povědno: do domu Hospodinova půjdeme.« (Žalm 121, 1.) Kéž i nám je vždy útechou i radostí jíti do chrámu Páně a nic nezdrží nás od této povinnosti, hlavně v neděle a zasvěcené svátky. Je zajisté znamením špatným, přicházíme-li, když již kněz je buď u oltáře anebo uprostřed kázání. V kostele pak obraťme mysl svou upřímně k Bohu, běda, kdyby o nás mělo se užití slov proroka Isaiáše: »Lid tento přibližuje se ke mně toliko ústy svými, a rty svými oslavuje mne, srdce jeho pak jest daleko ode mne.« (Is. 29, 13.) O svatém Bernardu se vypravuje, že kdykoliv šel do chrámu Páně, vždy se před vchodem na několik okamžiků zastavil a poručil svým myšlenkám, aby zůstaly před chrámem tak dlouho, až zase vyкроčí z něho, aby ho mezi bohoslužbou zbytečně nevyrušovaly.

Nezapomínejme nikdy, že chrám Páně je domem Božím, je branou nebeskou. Přičiníme se ze všech sil a upřímně, aby nám kostel náš byl domem svatým, abychom vždy si připomněli, že domu Božimu přísluší svatost a nikdy o nás neplatilo slovo svatého Pavla, jež píše v první epistoletě ke Korintským: »Jestliže pak kdo chrám Boží poskvrní, toho zatratí Bůh.« (3, 17.)

Ignát Zhděnl.

První moravská lidová pouť do Svaté země

v srpnu roku 1905.

(Číst dále.)

Dále k severu jsou skalní velké hrobky: Zachariášova (neznámo, zda onoho Zachariáše, o němž praví Spasitel, že jej židé zabili mezi chrámem a oltářem (Mat. 23, 35) neb Zachariáše usmrčeného od horlivců židovských za obležení římského, Jakubova (to je svatý apoštol Jakub Mladší, příbuzný Pána Ježíše, první biskup jeruzalémský, od židů svržený se zdi chrámové r. 62), Josafatova (nějakého rabína), Absolonova (27), a za nimi na svahu hory Olivetské samé hroby židovské, uzavřené jednoduchými kameny, kdežto v levo na západě od potoka Cedronu je celý svah hory chrámové (Moria) pokryt hroby mohamedánskými, samý kámen náhrobní, většinou jednoduchý, ale někdy i uměleji vytesaný dle hodnosti pochovaných.

Hrobka Absolonova ze skály vytesaná v podobě veliké kostky ozdobené řeckými sloupy, nad níž se zvedá zděný čtverhran vybláhající v oblou pyramidu, je celá otlučena, neboť židé i mohamedané, jdouce kolem, málokdy přý opomenou kámen na ni vrhnouti, aby ukázali ošklivost nad nezdárným synem Davídvým, jenž však zde sotva jest pochován, neboť dle 2 Král. 18, 17 pohřbena byla mrtvola jeho v Zajordání, kde padl v bitvě.

Po levé ruce vidíme most přes potok Cedron, v létě vyschlý; tudy veden byl Pán Ježíš ze zahrady Getsemanské (28) po svém zajetí; trhnutím provazu, jímž byl svázán, svržen přý byl Spasitel do potoka, kde — dle zbožného podání — do tvrdé skály vtiskly se stopy jeho rukou, kolenou a šlépějí; ty se tam dodnes na balvanu ukazují.

Nedaleko tohoto místku viděli jsme ležeti v řečišti cedronském, podobně jako již při počátku vycházky v údolí Gihon, nedaleko skoro zcela suchého rybníku sultánova (29) u silnice k nádraží (30) a k Betlemu, velkou zdechlínu zvířecí, snad osla neb velblouda, obě částečně ohlodané, v tom parnu slunečním! Na východě nestará se nikdo o odklizení padlých zvířat, nanejvýš že je s cesty svrhnu, aby nepřekážela

jizdě; proto jsou pro ty krajiny a tedy též pro Jerusalema pravým dobrodiním psi, již tam četně bez pána pobíhají a v noci hrozně vyjce a stékající odbývají hody na zdechlinách mnohdy i na ulici ležících. Psi ti jsou žlutě-šedé barvy, prostřední velikosti; za dne leckde se povalují na hromadě smeti, plaše se vyhýbají lidem, v noci by mohli snad i člověku býti nebezpeční. Bez této zdravotní policie musel by v Jerusalemě a okolí panovati otravný zápach.

Vracejce se do města necháme v pravo zahradu Getsemanskou, pak jeskyni smrtelných úzkostí Ježíšových (31), kde Pán na Zelený čtvrtek večer krví se potil (ta jest nyní mimo zahradu Getsemanskou, oddělena od ní cestou), a dále podzemní chrám hrobu Panny Marie (32), kde tělo její na kratičký čas bylo pochováno a odtud na nebe vzato.

e) Na hoře Olivetské.

Na místa tato přišli jsme opět ve středu ráno, kdy sloužili jsme mše svaté v jeskyni úzkostí Páně a prohlédli si zahradu Getsemanskou, jež jest samý záhon květinový, chráněný mřížovím, aby návštěvníci, z veliké úcty k místu a z touhy, přinést si odtud něco na památku, květin nezpustošili. Naši poutníci napomenuti před vstoupením, aby ničeho netrhali; bylo toho také velice třeba. Trhalíť na jiných místech vše, co jim do cesty přišlo; některý poutník musel si přinést celé snopy rozličných bylin a prutů z Jerusalema; to přesahovalo zajisté meze úcty k posvátným místům, to byla již hrabivost, jež naplňovala mne nejednou odporem a i strachem, že utřžeme si ostudu před jinověrci. V Bethanii na místě domu Lazarova turecký hlídač pro to reptal na naše poutníky a na hřbitově katolickém na Sioně vrhli se poutníci na jedinou tam stojící malou olivu, když zaslechli, že vůdce náš dovolil jednomu faráři, všetečně jej o to prosícimu, aby z olivy té větvičku si utrhl. Jen rychlému zakročení některých kněží má oliva ta

děkovati, že nebyla od poutníků zcela rozsápána.

V zahradě Getsemanské stojí 8 oliv prastarých, s rozpukanými kmeny, obložených dokola kamením; pně jejich mají až 6 m v objemu. Ty snad tam stály již za času Krista Pána a byly svědky jeho krvavého potu a úzkosti před smrtí; to je jisto, že tyto stromy byly tam už roku 636, když Arabové Svatou zemi dobyli, neboť tehdy byly olivy tyto od Arabů výslovně osvobozeny od poplatku, který Arabové na každý strom v Palestýně uvalili. (Dodnes platí se tam z každého stromu daň, jež čilejšímu pěstování stromů velice překáží.) Prošli jsme dvakrát mezi záhonky, poprvé prohlízejíce si je, podruhé modlice se desátek bolestného růžence s vložkou: »který pro nás krví potiti se ráčil.« Pak nám dal každému zahradník, bratr františkán, na památku proutek rozmarýny, utržený v sousední zahradě, kde františkáni pěstují obilí a zeleninu, a z vlastní zahrady Getsemanské červený kvítek immortelky, zvaný tam »krev Messiašova«.

Zahrada Getsemanská jest nepravdivý čtyřúhelník, skoro čtverec 70 kroků dlouhý a široký, chráněný vysokou silnou zdí. Ve zdi vnitřní jsou vypuklé obrazy křížové cesty z pálené hlíny a v kapliče s malou bání mramorový obraz modlicího se Spasitele. Blízko vchodu je vysoký, stuhlý strom s velikými bodlinami; z takového stromu byla prý зробena trnová koruna Ježíšova a nikoli z keřů trnitých, jichž kolem Jerusalema všude plno roste a z nichž si někteří poutníci trnové korunky přinesli. Dvěře do zahrady jsou nizoučké; to proto, že v dávných dobách musili ji františkáni nejednou chrániti proti vpádu mohamedánů. Nedaleko od východu ze zahrady označuje kámen ve zdi místo, kde Jidáš políbením zradil božského Mistra, a kousek dál je veliký plochý kámen, na němž dle ústního podání usnuli tři svatí apoštolové, mezitím co Spasitel se modlil. Písmo svaté (Luk. 22, 41—44) praví, že Ježíš odešel od nich, co by kamenem dohodil, kde klekl a polit krvavým potem se modlil. Místo krvavého potu ukazuje se opravdu ve vzdálenosti co by kamenem

dohodil, za cestou v podzemní jeskyni mimo nynější zahradu.

Do jeskyně té sestupuje se po 8 schodech, jest 17 m dlouhá, 9 m široká a 3 m vysoká, osvětlována spoje otvorem ve stropě, podpíraném 2 příroznými a 3 zděnými pilíři. Pod stolem hlavního z 5 oltářů jest latinský nápis sedmi skvostnými lampami ozařovaný: »Zde učiněn jest pot jeho jako krůpěje krve tekoucí na zemi« (Luk. 22, 44). Výjev ten je znázorněn na oltářním obraze a spolu na přední stěně oltářní mramorovou vypuklou prací. Nad jeskyní je zahrada zdi chráněná.

Jdouce do zahrady Getsemanské a zpět, projítí jsme museli kolem dlouhé řady malomocných žebráků. Něco tak hrozného, jako zohavená malomocenstvím těla těchto ubožáků, jsem dosud neviděl. Uhnulí prsty na nohou a rukou, ošklivé vědy v obličej, oči vypadané, na zmrzačených pahýlech rukou držíce plechové hrnce, na almužnu (neboť kdož by se odhodlal položit jim něco na zahřívající ruce?) volají — mnozí sípavým, sotva slyšitelným hlasem, jeť i krk jejich malomocenstvím prožrán — volají: »Bakšiš, chavadža!« (bakšiš, pane!). Četl jsem o tom a umínil jsem si, že přemohu odpor před strašlivou touto nemocí a prohlédnu si ubožáky ty důkladně, ale nebylo možná: přemožen sám odporem a ošklivostí, sklopil jsem zrak, než ani to nestačovalo, já i potom viděl ještě tolik hrozného, že zakryl jsem rukou oči a utíkal co nejspěšněji z toho místa hrůzy. Malomocenství to je prý jiné, než bylo malomocenství, o němž se činí zmínka v Písmě svatém; malomocenství nynější prý je následek pohlavních výstředností. Malomocní tito jen neradi bydlí v domě pro ně od turecké vlády vydržovaném, kde i skrovnou výživu dostávají; milejší jest jim žebrotou obtěžovati poutníky, ovšem jen mimo město, neboť do města je jim vstup zakázán. Slyšel jsem, že Milosrdné sestry navštěvují ty nejubožejší z nich, kteří dťm svůj pro pokračilou nemoc již opustiti nemohou, čistí a znovu obvazují jejich rány a i potravou je zaopatřují; k tomu je třeba opravdu heroické lásky křesťanské, jež vykvetí může jen z víry pravé.

Od zahrady Cetsemanské vystupovali jsme vzhůru na horu Olivetskou, kamž vedou zde 3 cesty, cestou prostřední, nejkratší, ale též nejneshodnější kolem kostela ruského se 7 pozlacenými báními a přišli jsme na místo, kde Pán Ježíš plakal nad blížící se zkázou Jerusalema. Na místě tom latinsky zvaném: »Dominus flevit« (t. j. »Pán plakal«) (33) jsou zříceniny chrámu křesťanského, náležející mohamedánům; Františkáni postavili si vedle kapli, kolem níž jest zahrádka. Je dnes ještě pohled na město odtud uchvacující, zvláště při ranním osvětlení, kdy paprsky sluneční neoslňují diváku oči; jak teprve pohled ten musel působiti tehdy, když stál na nádvoří chrámovém místo jednoduchých zevně mešit, zlatem a bílým mramorem skvělící se chrám židovský!

Na vrcholu hory Olivetské jest mešita s kamenem uprostřed podlahy, hlásajícím místo, odkud Vykupitel vstoupil na nebesa (34), na kameně jest otisk levé šlepičky lidské, dle zbožného podání nohy Spasitelovy; kus kamene s otiskem pravé nohy byl pryč od mohamedánů odsekán a ukazuje se v mešitě El Aksa; i ten jsme viděli. Mešita byla dříve křesťanským chrámem od křížáků vystavěným; ale již cisarovna Helena zbudovala zde ve 4. století krásný chrám »Nanebevstoupení Páně«; jenž byl však od nepřátel zbořen. Nyní smí františkáni jen v předvečer, v noci a ráno o svátku Nanebevstoupení Páně v mešitě konati pobožnosti a mši svatou sloužiti. Z přiléhajícího kláštera Augustiniánského udělali si mohamedané klášter svých mnichů, tak zv. dervišů. Vedle leží vesnice Kefr et Tur a trochu dále k severovýchodu Zeitun.

Něco dále k východu je ruský ženský klášter s kostelem a 63 m vysokou věží (35) o 6 poschodích, nejlepším to místem pro vyhlídku v Jerusalemě. Na tu jsem jindy, jednou odpoledne, vystoupil, abych lépe viděl Mrtvé moře, jehož část je i dole s hory samé viděti, a ústí Jordánu.

Mrtvé moře leží v hluboké kotlině, kde v létě panuje děsné vedro; jet hladina jeho 392 m pod hladinou moře Středozemního. S věže na hoře Olivetské (818 m) díváme se do propadliny 1273 m

hluboké a spád ten ohromný děje se na prostote, kterou, jak se nám dle oka zdá, bychom pěšky přešli asi za dvě hodiny (ve skutečnosti sotva za 10 hodin); o vzdálenosti klameme se nejen tím, že vzduch Palestýnský je daleko čistší a proto průhlednější než u nás, ale i proto, že krajina ta je zcela holá, pustá, samé skalnaté hory, mezi nimiž zejí hluboké rokly.

Někteří poutníci podnikli touto pustinou výlet v kočárech k Mrtvému moři a ústí Jordánu a zažili tam teplotu + 49° R; tu jde o zdraví. Několik jich sice po návratu hrálo si na hrdiny, ale mnozí vyznali, že by k Mrtvému moři v létě už za celý svět nejeli.

Hladina Mrtvého moře zdála se mi s hory Olivetské, dle toho, jak na ni dopadaly paprsky sluneční, dopoledne býti bílou, odpoledne modrou, pak přecházela stále více do šeda, až večerní mlhy mi ji zcela zakryly. Na východě za mořem leskly se v záři sluneční 800 m vysoké, v půli přervané hlubokou roklinou, řečištěm to Arnonu, hory Moabské, od nichž severně trčí hora Nebo, s níž díval se Mojžíš před smrtí do země zaslíbené; jižní strana moře, kde stávala bezbožná města Sodoma a Gomorha, zahalena byla mlhou, skrze niž jen neurčitě možno bylo obrysy hor rozeznati; za to na sever od moře bylo dobře znáti křivolaký tok Jordánu, jako zelený pruh na šedé půdě, jenž tu a tam se ztrácel ve stromech a křovinách, na jeho březích rostoucích; za Jordánem zvedají se vysoké hory Galaadské, před ním leží Jericho a v levo od něho hora a poušť Karantanie, kde Spasitel 40 dní a nocí postem a modlitbou se připravoval na veřejné vystoupení. To všecko chtěl jsem viděti a k vůli tomu lezl jsem v hrozném větru kolem ohromných zvonů po 214 schodech na věž nahoru a — nelitoval jsem toho. Věž má pod vchodem čtyřhranný prostor, jen na východ otevřený, z ostatních tří stran obklopený pevnými stěnami, kolem nichž do kola je přidělena z venčí pavlač se zábradlím, takže možno ve výši kolem věže choditi. Pohledem na východ k moři Mrtvému plní se duše dojmy smutnými, jež rozplátni nedovede ani blízoučko ležící Bethanie, samá to ssutina, a

ještě blíže stojící nový františkánský chrámek na místě bývalé Betfage, ale zapuditi je může pohled na ostatní strany světové, zvláště na jihozápad, kde mile bělá se Betlem se stihlými vězemi, otočen zelenými vinicemi a hned dále na západ v zeleni stromů pobřížené město Bet Džala s letním sídlem patriarchy jerusalemského; za Betlemem hora na horu se kupí v jižním pohoří Judském až k Hebronu, proslavenému pobytem a hrobkou, podnes nedotknutou, Abrahama a jeho rodiny; v horách těch nápadně vyniká jedna, zvaná hora Franků, též Herodium (759 m) podle Heroda Ukutného, jenž tam v hradě svém byl pochován; je to vysoký skomolený kužel horský. Na západě v paprscích zapadajícího slunce skví se blizoučko u nohou našich v celé nádhře Jerusalema; zdá se nám, že je to jiné město, než na jaké jsme se divali se střechy francouzského hospicu: sluncem zlácené věže a kopule, v pozadí jich malebně do dálky nakupeň vrchy a hory, i háje olivové na jeho severu a nová předměstí na severozápadě dodávají mu odtud rázu příjemného, ano slavnostního. Na severu přes horu Skopus (50) (831 m) hledíme k horám Samařským, z nichž nám nápadná jest hora a osada Nebi Samuil (t. j. prorok Samuel), rodiště Samuelovo, korunované mešitou.

Sestupující s vrcholu hory Olivetské, zastavili jsme se u kláštera francouzských Karmelitánek v kostele »Pater noster« (t. j. »Otče náš«) (36). Před kostelem v pěkné gotické křížové chodbě jest na ohromných emailovaných deskách z pálené hlíny v 33 jazycích tiskovými písmenami napsán »Otče náš«, jež modliti se zde učil apoštolů Pán Ježíš (Luk. 11). I český »Otče náš« je tam pečl a nákladem nynějšího knížete Karla ze Švarcenbergů, pána na Vorlice (v diecési českobudějovické). Kostel vystavěn jest od francouzské vévodkyně Latour d'Auvergne roku 1869; ale již v nejstarších dobách býval zde křesťanský chrám. Na jihozápadním prostranství před tímto chrámem sejdem po schodech do podzemní kaple, zvané »Credo« (t. j. »Věřim«), kde dle podání složili svatí apoštolé,

než se do světa rozešli, apoštolské vyznání víry.

Při návratu do města podíváme se do chrámu hrobu Panny Marie (32). Nejspíše již koncem 4. století byl hrob Boží Rodičky označen křesťanským kostelem, častěji potom zbořeným a naposledy od křižáků znovu zbudovaným, jak poučuje nás krásná gotická brána. Sultán Saladin (v 12. století) zničil klášter Panny Marie zde stojící a hotejší chrám, dolejší však chrám, v němž nalezal se hrob Panny Marie, nechal státi, zajisté proto, že i pro mohamedány, uctívající též Matku Páně, bylo místo ono posvátným; později podafilo se františkánům chrám ten získati, ale byli roku 1757 odtud od rozkolných Řeků vypuzeni a směli potom jen v den Nanebevzetí Panny Marie zde pobožnost konati, a i v tom se jim nyní brání. Mají tu své oltáře též rozkolní Arméni a některá jiná křesťanská vyznání, ano i mohamedáni mají zde místo k modlitbě vykázané, zvláště jejich ženy rády se tam modlí, jakoby tušily, že jen úcta Panny Marie by dovedla je vysvoboditi z poroby mužovy, v níž tak těžce úpí; jediní katolíci jsou z užívání chrámu vyloučeni, ti jen soukromě smí se v něm modliti.

Po 48 stupních sestupuje se do temného podzemního chrámu, jenž má podobu kříže, jsa 29 m dlouhý, 6 m široký, pln lamp, jež jej mdlým světlem ozařují. Na východním konci podélného ramene lodního nalézá se kaple hrobu Panny Marie, z mramoru vystavěná a koberci zcela ověšená; v ní jest hrob Panny Marie, asi metr hluboko ve skále vytesaná rakev. Ve stěně vedle schodů do chrámu vedoucích ukazují též hroby rodičů Panny Marie, sv. Jáchyma a sv. Anny a hrob sv. Josefa; pravost jejich však není dokázána, neboť i v podzemní kapli kostela sv. Anny (39) ukazují se hroby rodičů Panny Marie.

Svatí Otcové praví, že příčinou smrti Rodičky Boží byla velká láska a touha po milovaném Synu Ježíši Kristu, a proto též její smrt jmenují zesnutím, ovšem bolestným — i smrt křesťana pozbývá hrůzy, čím více jeho srdce proniknuto jest láskou k Ježíšovi.

Přesedše kamenný můstek přes Cedron, upozornění jsme byli v levo od cesty před branou svatoštěpánskou (též branou Panny Marie zvanou) (38). na místo, kde dle pravděpodobnější tradice ukamenován byl od židů svatý jáhen Štěpán, pro hájení víry Kristovy (37).

f) Branou svatoštěpánskou ku Sestrám Sionským.

Branou sv. Štěpána vejde se zase do města a navštívíme v pravo chrám sv. Anny s klášterem Bílých Otců (39) (zvaných tak dle bílého šatu jejich), vychovávajících kněze pro Řeky sjednocené či Melkity. Zde byl dle podání dům sv. Jáchyma, a zde narodila se dle prastaré tradice P. Maria, v podzemní kapli z většího dílu ze skály vytesané jsou dva oltáře, jeden zasvěcený Neposkvrněnému Početí, druhý Narození Panny Marie, připomínající místa těchto událostí. Již sv. Helena nalezla zde chrám křesťanský; nynější chrám udržel se z doby křížáků; byv skoro zasypan ssutinami, darován byl od sultána císaři francouzskému Napoleonovi III. a od Francouzů obnoven, činí velmi příjemný dojem.

Severozápadně od chrámu sv. Anny odkryt byl roku 1871 hluboko pod zemí rybník s četnými stavbami nad ním a kolem něho, jež považují za rybník Bethesda (t. j. dům milosti neb lásky neb milosrdenství, pro uzdravení zde se za starých dob přibízející) či ovčí (ježto prý v něm napájení a práni bývali beránci určeni k obětím v blízkém chrámě židovském). Kolem něho leželo v podloubích (Jan 5) množství neuzdravěných, čekajících na pohyb vody, jenž nastal, když anděl Páně jistým časem sestupoval do rybníka; kdo první po hnutí vody sstoupil do rybníka, býval uzdraven. Zde Spasitel pouhým slovem uzdravil člověka 38 let nemocného, jenž neměl, kdo by ho spustil včas do vody. Při vchodu ke stavbám nad rybníkem, bývalým to kostelům, jež jsou nyní jedna zřícenina, pověšeny jsou na stěnách brány tištěné listy z biblí s evangelickým vypravováním o tomto zázraku v mnohých řečech, též v řeči české. Voda v rybníce, ač vítr ji rozčeřiti nemůže, stále

se mírně pohybuje. Novější někteří spisovatelé domnívají se, že ona Bethesda (Jan 5) totožna jest se sloupopádami kolem rybníka Silos (25). Vrátime se do ulice, do níž jsme prve vešli branou svatoštěpánskou a jež dle brány této jmenuje se u mohamedánů ulicí Paní Marie. Jdouce ulicí dále k západu, necháme v levo náměstí chrámové, v jehož severozápadním rohu byl hrad Baris (41), později od Heroda Ukutného Antonia pojmenovaný, kde byl Pán Ježíš od Piláta souzen. Z bývalých velikých a nádherných staveb zůstaly jen zbytky i nyní ještě rozsáhlé s vysokým minaretem, jež slouží nyní tureckému vojsku za kasárny.

V pravo od ulice je novou zdí ohražené nádvoří, v němž je malý klášter františkánský a kaple „Bičování Páně“ (42) s 5 mramorovými oltáři; pod hlavním oltářem deska s nápisem latinským ukazuje místo, kde Spasitel byl bičován.

Dále na západ jest na téže straně ulice klášter Sester Sionských s trojlodním chrámem „Ecce homo“ (15); nalezneme jej snadno dle oblouku ulici tam překlenujícího. Pod budovami klášterními navštívili jsme rozsáhlé v novější teprv době překlenující chodby a sklepení, kryjící starou dlažbu z dob římských, tak zv. Lithostrotos (židovský Gabbatha, Jan 19, 13), jako vzácnou památku na božského Vykupitele, jenž od Piláta nespravedlivě souzen, bičován a trním korunován jsa, po těchto místech krácel a krev přesvatou proléval. U ctihodných Sester nakoupili jsme si velmi pěkných památek; byly dražší, než jinde, ale též daleko trvanlivější a lepší.

g) Po křížové cestě.

V pondělí odpoledne prohlédli jsme si svatyně Božího hrobu a v úterý ráno vykonali jsme pobožnost křížové cesty, jdouce za zpěvu (ovšem českého) a modliteb po cestě, po které nesl Spasitel těžký kříž. Několika násobným rozbořením Jerusalema se stalo, že úroveň křížové cesty se zvýšila někde až o 8 m, ale směr cesty je správný, jak ukazují nejnovější vykopávky, jimiž odkryty půdorysy a zbytky prastarých chrámů a památek již

v prvních stoletích křesťanských kolem křížové cesty vystavěných. Cestu křížovou, latinsky též *via dolorosa* (t. j. cesta bolesti) zvanou, přejdeme snadno za čtvrt hodiny.

První zastavení (I.) je ve dvoře tureckých kasáren (v bývalém hradě Antonii) a není ničím označeno; tam jsme se je též modlili. Kolem stáli turečtí vojáci a důstojníci, vesměs slušně se chovající. Pak jsme vyšli na ulici, cestu to křížovou, jež se nazývá též ulicí Paní Marie, šli jsme, jakoby nazpět, t. j. k východní straně až tam, kde ve stěně kaple »Bičování Páně« jest ve zdi vyrytý křížek s latinským nápisem: »Zastavení II. naproti«, t. j. na druhé straně ulice, kde Turci na zdi kasáren nedovolí upevnit nápis a kříž. Zde byl soudní dům Pilátův, kde tento slaboch dal si od židů vynutit nespravedlivý rozsudek nad nevinným Ježíšem; ve zdi kasáren jest zde trochu znatelné (tak se mi aspoň zdálo) místo, kde stávaly asi schody mramorové, jež vedly nahoru k soudní stolici Pilátově. Sv. Helena dala schody ty vyjmouti a dopravit do Říma, kde dosud u chrámu Lateránského pode jménem »Scala santa« (t. j. svaté schody) se nalézají. V Praze na Karlově jest nápodobení těchto schodů; v schodech těch jsou malé kovové křížky, pod nimiž jsou kousky mramoru z pravých schodů v Římě. To dal náš slavný král, císař Karel IV. udělati. Věřící po schodech těch i v Římě i v Praze jen po kolenou, modlice se, vystupují.

Po schodech oněch šel Spasitel k výslechu před Piláta a zas dolů, aby přijal na ramena svatý kříž.

Jdouce odtud směrem západním, projdeme pod oním obloukem u kostela »Ecce homo« (15) a přijdeme naproti Rakouskému hospici (43) ku zastavení III., kde Spasitel poprvé pod křížem klesl; staví se tam právě velikolepý chrám katolických Arménů.

Dosud jsme šli k západu, nyní odbočíme na jih ulicí Damašskou (zvanou tak od Damašské brány) (44), kde u IV. zastavení setkal se Ježíš se svojí Matkou přesvatou; stará kaple »Panny Marie ve mdlobách« s obrazem znázorňujícím setkání to a se

zbytky jemné mosaiky v podlaze (mosaikové šlěpěje) zachovává památku místa toho.

Pak obrátíme se zase na západ do ulice tak zvané francké, jež jde již hodně do vrchu, a na rohu obou ulic červený kámen označuje místo, kde Šimon Cyrénský byl přinucen, aby pomohl Pánu Ježíši kříž nésti (V. zastavení); vedlejší dům patří františkánům, kaple v něm má oltář s obrazem představujícím Šimona Cyrenského, pomáhajícího kříž nésti.

Odtud asi 100 kroků k západu v překlenuté ulici je bývalý dům Veroniky, jež podala Spasiteli roucho k osušení obličejů, zastavení to VI.; i v tomto domě je kaple, náležející katolickým Řekům, jež má 2 zamřížovaná okna na ulici a latinský nápis: »Zastavení VI.« — Paní, Dalmatinka, prodávala v kapli obrázky roucha Veroničina (které chová se v Římě) a poutníci líbovali si, že mohli s ní česky se domluvit (ona ovšem mluvila chorvatsky).

Pak stoupáme dále kostrbatou ulicí, jež potom křížuje se na jednom překlenutém a proto temném místě s ulicí přicházející od jihu od bazaru. Zde za dob Kristových končilo město a v hradbách městských byla tu brána soudní, kde Spasitel byl poznovu přečten rozsudek, jenž pak přibit na sloup: při tom klesl Ježíš podruhé pod křížem (zastavení VII.). Františkáni zde postavili kapli, v níž chová se onen sloup. Při kopání základů ku stavbě domu vedle kaple stojícího našly se tu stopy širokého a hlubokého příkopu hradebního.

Potom veden Spasitel již za městem tehdejšímu ku Kalvarii či Golgotě (t. j. místu ležícímu či lebek). Překročíme příčnou ulici, jdeme po jeho stopách ulicí dále k západu, projdeme oblokovou chodbou a spatříme po levé straně nade dveřmi kříž řádu johanitského (v Čechách říkáme: maltézského) na poutním domě johanitských rytířů, bohužel, že nyní protestantům náležejícím; ve zdi přiléhajícího kláštera řeckého je vytesán malý křížek, jenž oblašuje nám VIII. zastavení křížové cesty, kde mluvil Ježíš k ženám jerusalemským: »Dcery jerusalemské, neplačtež nade mnou, ale samy

nad sebou plačte a nad svými syny. (Luk. 23, 28.)

Odtud blízko je zastavení IX., a kdybychom rovně přes ně mohli jít směrem jižním, byli bychom brzy na Kalvarii; ale že ta místa jsou nyní zastavěna domy se slepými uličkami, musíme domy obcházet a nevzhlednými, úzkými uličkami prodereme se do slepé uličky ku zadní straně chrámu Božího hrobu, kde přistavěn ku chrámu klášter Koptů a u vchodu do něho pahýl sloupu nám ukazuje IX. zastavení, kde Spasitel po třetí na zemi upadl.

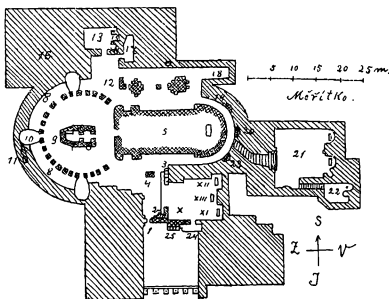
Musíme se odtud vrátiti toutéž cestou až do ulice od bazaru vedoucí a jdouce od ní rovně na západ prodjeme mezi německým protestantským kostelem nejsvětějšího Vykupitele (45) v levo a řeckým klášterem k chrámu Božího hrobu přiléhajícím v pravo — na nádvoří před chrámem Božího hrobu, v němž uvnitř je poslední pět zastavení křížové cesty.

Aby tak u nás zástup lidí se zpěvem a modlitbou šel ulicemi, občas se zastavoval, takže nikdo ulicí by projít nemohl: co by tu bylo bručení a úsměšků od našich moderních pohanů! Mohamedané v Jerusalemě jsou v tom ohledu snášenlivější; ti s úctou pohlíželi na náš průvod a zdvořile ustupovali s cesty, a kde některý venkovský Beduin neuhnul se dobrovolně, uhnul se bez hlesu po ráně, již mu policista, nás provázející, holi uštědřil.

a) Chrám Božího hrobu.

Chrám Božího hrobu má jediný vchod s jižního nádvoří, na němž znatelný jsou ještě stopy bývalého sloupodří. Vchod tvoří dvojité brána (1*), jejíž pravá polovice jest zazděna. Průčelí a brána slohu románsko-arabského byly jistě krásny ve 12. století, kdy byly vystavěny, ale nyní jsou sešlé, též

i vnitřek chrámu jest ošumělý — vzájemná revnivost křesťanských vyznání nedovolí, aby chrám byl opravován. Rozkolní řekové a Arméni, již se dělí s katolíky o právo užívání chrámu Božího hrobu, nedovolí opravu katolíkům a katolíci ji nemohou dovolit oněm, ježto dle řeckých a arménských pojmů by pak katolíci ztratili právo na spoluužívání chrámu. Kdyby Turci nebyli vlastně pány ve chrámě, byli by katolíci odtud už dávno vytlačeni. Ale Turci mají klíče ku bráně a otevírají ji a zavírají den co den v určité hodiny. Turci

Půdorys chrámu Božího hrobu.

Vyňat z knihy: La Palestine, vydané od Assumptionistů v Jerusalemě.

mají hned u vchodu v levo ve vyvýšeném výklenku stěny tureckou chrámovou stráž, asi 5 mužů, již pustí do kostela, koho chtějí (dříve jen za vysoké vstupné 5—12 dukátů za hlavu, nyní mají křesťané vstup volný, ježto některé evropské velmoci poplatek ten paušálně platí) a již, když je těba, i holi srovnávají sváťící se křesťany různých vyznání. Stráž ta málo dbá posvátnosti místa; hlídači ti se tam, sedíce neb ležíce s turbany na hlavách, baví, pokuřují si, vaří a pijou kávu aneb i spí.

Vnitřek chrámu je vinou a zlobou Řeků tak znešvařen, že nemůže působiti dojem jednotným a důstojným: oni totiž povýšený chor před Božím hrobem si ohradili zdí, sahající až po klenutí, takže povstal chrám ve chrámě. Mimo to je v chrámě do kola mnoho kaplí

*) Viz půdorys chrámu Božího hrobu.

buď ve výši podlahy neb hluboko pod podlahou neb i výše než je podlaha chrámová; některé jsou docela temna.

Hned u vchodu na pravo 18 schodů (2) vede na Kalvarii. Kalvarie není hora (a nebyla ani v čas ukřižování Páně, svatý evangelista Jan 19, 17 ji nazývá „místem“), nýbrž skála dosti nízká (jen 4-70 m), nalézající se nyní pod střešinou chrámovou. Svátá Helena dala při stavbě chrámu skálu kolem odtesati a co zbylo, obložit mramorem. Je tam nahoře kaple asi 15 kroků dlouhá a tolikéž široká, rozdělená 2 pilíři na 2 kaple; v pravé polovici je v podlaze mosaiková (z barevných kamínků) růžice, označující místo X. zastavení křížové cesty a na konci této kaple k východu oltář katolický s obrazem, představujícím přibíjení Ježíšovo na kříž, na XI. zastavení, kde Spasitel byl ukřižován. — V levé polovici kaple na Kalvarii je nádhernou a bohatstvím zářící oltář řecký na místě, kde stál kříž Kristův (XII. zastavení); pod oltářem je ve stříbrném plechu, kryjícím skálu, okrouhlý otvor, v němž zasazen byl kříž, v pravo a v levo, trochu do zadu, otvory, kde stály kříže obou lotrů. Otvory můžeme nahmatati rukou skálu. V pravo od otvorů kulatých je v plechu otvor podlouhlý, přikrytý plechem, který se dá odsunout; posvitíme-li si tam, vidíme ve skále puklinu, jež povstala zemětřesením při smrti Kristově. (Mat. 27, 51.) V pozadí oltáře stojí veliký kříž s obrazem Pána Ježíše na plechu namalovaným a po jeho stranách sochy Panny Marie a sv. Jana, Miláčka Páně, v životní velikosti. Ku prostřednímu otvoru pod oltářem stále přiklekají zbožní křesťané, aby líbali to místo, kde vykoupení naše bylo dokonáno. Přes četné stále hořící lampy panuje na Kalvarii přítíma, jež pod nízkou, těžkou klenbou velice dobře se hodí k vroucí pobožnosti — co tam již modliteb, co vzdechů úpěnlivých, co díky vysláno k nebesům, co slzí kajících prolito!

Uprostřed mezi oltáři stojícími na zastavení XI. a XII. je malý něžný oltář Sedmibolestné Matky Páně, kde ona mrtvé tělo Synáčkovo na klín přijala. Mramorové její poprsí na oltáři ověšeno

jest ozdobami ze zlata, stříbra, drahokamů a perel, věnovanými Matce Boží od vděčných žen křesťanských, jež cťli v Marii Panně svoji osvoboditelku z poroby, v níž u pohanů žena úpěla. To je zastavení XIII.

Tělo Spasitelovo odtud nesené ku pohřbu do hrobu (XIV. zastavení) po způsobě židovském ve skále vytesaného a odtud jen asi 50 kroků vzdáleného Sestoupíme s Kalvarie po jiných 18 schodech (3) a cestou ku hrobu Božímu jdeme kolem kamene červenavým mramorem zakrytého (4), kde bylo tělo Páně před pohřbem masťmi vonnými pomazáno, a obešedše roh řeckého vnitřního kostela (5) spatřujeme kapli Božího hrobu XIV.; nalézá se pod ohromnou a vysokou kopulí. Kaple byla po požáru před 96 lety (roku 1810) vystavěna ze žlutavého, červeně žilhaného mramoru od ruského stavitele ve slohu ruském, nevkusném, s cibulovitou věžičkou; jest 8 25 m dlouhá, 5-55 m široká, 5-50 m vysoká. Sestává ze 2 oddělení; první zve se kaple andělská (6), kde anděl ženám zvěstoval zmrtvých vstání Spasitelovo (Mat. 28, 5—7); vešlo by se tam asi 30 osob; uprostřed jest sloupek, v němž svrchu zadělán jest kus kamene z desky, která uzavírala hrob Kristův. Odtud se velmi nízkým otvorem, obyčejně po kolenu, vstupuje do druhého oddělení (7), kam by se vešlo nejvýše 5 osob; po pravé straně od vchodu je povýšené místo, jako lavice ve skále vytesaná, na vrchu trochu vyhloubená; to je místo, na které uloženo bylo tělo Spasitelovo plátny ovinuté (nikoli v rakvi!). Skálu původní viděti nelze, jeť všecko obloženo mramorem; místo, kde tělo Páně spočinulo, kryje deska z bělavého mramoru, v půli prasklá, as 2 m dlouhá, 0-8 m široká. Přikrytí stalo se nejen z účty, ale i z nutnosti, aby skála posvátná nebyla od větrůch z nepravé účty jako vzácná památka ulamována a odnášena. Za hrobem na stěně jsou dva polovypuklé obrazy: mramorový náležející Řekům, stříbrný patřící katolíkům, a obraz malovaný, majetek to Arménův — všechny tři znázorňují zmrtvých vstání Kristovo. To je významné! Kristus pouhou smrtí byl by

nám neprospěj; po smrti muselo nastati zmrtvýchvstání ověřené četnými svědky. Tím teprve dokázal Ježíš, že jest Bůh a a jeho nauka pravá, tím nám dal též pevnou záruku, že i my mocí jeho zmrtvých vstaneme. To vyjádřil překrásně

sv. Pavel v 1. listě ke Korintským: »Nevstal-liť Kristus z mrtvých, tedyť jest marné i naše kázání a marná jesti víra vaše. Ale nyní Kristus vstal z mrtvých — prvotiny těch, kteří zesnuli.« (1 Kor. 15, 14, 20.) (P. a.)

Pomatenost ve víře.

(Část další.)

Chceme-li posouditi výtky, které se náboženství a církvi činí, jako by jen o trpělivosti, poslušnosti kázala porobeným a utlačovaným a zastávala se bohatých a nemilosrdných, jak jsme byli v posledním čísle slyšeli, musíme si především dobře povšimnouti osob, které takové výtky činí a jiné ve víře a věrnosti viklají. Mějme zde na paměti slova Páně: »Jaký strom, takové ovoce.« Seznáme-li, že ovoce života jejich, skutkové jsou zlé, jež se samy sebou již přičlí zdravému rozumu a hlasu svědomí, pak ovšem snáze se budeme míti na pozoru před zásadami, z kterých se takové skutky rodí. Či můžeme míti důvěru ku člověku, jenž hlásá náhledy nebývalé, svatému náboženství se protivící zásady, které se protiví víře svatých apoštolův, mučedníkův a vyznavačů, vidíme-li, že je nedbalým otcem, nesvědomitým manželem, lehkovážným člověkem, kterýž nenávidí kázeň, haní počestnost mravů a za sklenici piva, něco peněz hotov je tu hyzditi, tam chváliti toho a onoho, jak se zračilo tomu, kdo chválu či hanu si u něho zamluvil. Kde to však takto vypadá v životě a skutečích, nebude asi v rozumu a zásadách více pravdy. Nechat si pak hlasatel sebe více vychvaluje své názory nové, my mějme se na pozoru, abychom ku vlastní škodě své nemuseli poznati že smutné zkušenosti, kterak jsou chatrné a bídné. Zároveň však uvažme svědomitě, jak to vypadá ve vlastním našem srdci, zdali snad nepřisvědčujeme, když si jiní posměch činí z víry naší? Dosti možná, že brzy poznáme, co nás vedlo na cesty takové. Tažme se přece: Proč medle se drželi předkové naši a proč se posud drží

miliónové lidí našeho sv. náboženství, když je tak špatné, jak posměvači hledí nám namluviti? Což byli všichni naši předkové, což jsou všichni nynější věřící lidé sami hlupci bez hlavy a srdce, bez rozumu a poctivosti? Byli a jsou to sami pokrytci a lháři? Odkud máme jistotu, že těm několika tupičům svaté víry pojednou vzešlo tolik světla, že ho mají nazbyt a jiným lacino chtějí přenechati? A kterak si počináme my, abychom obhájili víru a náboženství před útoky? A tu bohužel má tak mnohý jinak dobrý katolík mnoho sobě vyčítati. Čítá snad spisy, odebírá noviny, slyší přednášky lidí proti náboženství, ale aby také se poučoval z knih dobrých, podporoval a četl noviny katolické, chodil do schůzí a slyšel přednášky o katol. víře a obhajování náboženství, to mu ani nenapadne. Jak pak potom může víru svou hájiti, a kterou přece přísně zavázán jest, chce-li vůbec věřícím katolíkem slouiti. Nebudme tedy jednostranní, zkoumejme vše, pro i proti a seznáme, že výtky jsou plané, a že víra naše spočívá na základech pevných a neochvějných. Tu poznáme také, že je to lež a balamucení lidu, vytýká-li se církvi, že učí jen chudé trpělivosti a bohatým nechává zvlí. Kde — kde učí tak církev? Důkazy! Vezměme jen katechismus do ruky, neuvádějí se tam povinnosti všech lidí, bez rozdílu bohatství a stavu? Povinnosti spravedlnosti, poctivosti a lásky k bližnímu? Nikde neučí církev, že by chudí jen trpěti měli a bohatí jen užívatí, nikde neučí, že by bohatí směli chudé utlačovati, naopak učí, že bohatství jest věcí jen svěřenou, které užívati dlužno na podporu nema-

jetných. Učí, že silnější slabšího šetrí a podporovati má a ne ničí. Ovšem učí chudé, nemocné atd. trpělivosti, vzdýt jen tato osladi jim trpkost utrpení a zlehčí těžký kříž. Či snad lépe by jim posloužila, kdyby je nabádala k netrpělivosti, rouhání se Bohu a zoufalství? Ovšem učí, že násilím se nesmí dobývati právo, aniž se kdo smí zlé zlým spláceti. Avšak to zajisté pro lidi daleko lepší jest, než kdyby učila, že násilí dovolené jest, vzpouřa a vzájemně sebe vraždění spásitelné a Bohu libé. Kam pak by takto dospěla společnost lidská? Co by se z lidí stalo? Zvířata — bez citu, bez srdce i rozumu, silnější by zničili slabší. Církev při všem a ve všem má na zřeteli účel vyšší lidstva: slávu Boží na zemi a spásu nesmrtelných duší, která se má připravovati životem podle zásad Ježíše Krista. A Kristus Pán učil spravedlnosti podle přikázání Božích, učil lásku vespolečně, učil trpělivosti a sám dal nejlepší důkaz, jak trpělivosti, tak lásky, utrpení a smrti své. Poznejme jen učení Kristovo, kterak nám je podává církev jeho — poznejme je důkladně a pak snadno odmítneme všechny liché a plané výtky lidské přemrštěnosti a také se nedáme másti ve svatém náboženství svém. Vše, co se proti sv. víře pronáší, hoví tělu a jeho závistivosti, ubohá duše vychází podle nových náhledů na prázdnou.

Kdo však hlásá zásady hovící smyslnosti těla, žádostivosti očí a pyše života, ten jest prorokem falešným, vlkem, bytí v rouše beránčím, před nímž Spasitel důrazně varoval apoštoly své. A konečně pomysleme, zdali jest nám milé a prospěšné, abychom s takovými zásadami novověkých nevěřců došli k smrti a předstoupili před soud Boha vševědoucího a spravedlivého? Ovšem není pochybnosti, že to neb ono novověké učení bez Boha člověku lichotí, na čas mu lahodí a leccaké pohodlí slibuje, avšak co pomůže, když smrt se tím jen ztrpčuje. Smrt lehkou činí křestanu jen náboženství Kristovo, katolické. Nebojme se, toť pravda, která nás nikdy nezklame! Staříčká matka Melanchtonova, spojence Lutrova, tázala se syna: »Jsem stará, řekni mi, mám viru otcovu opustiti a novou přijmouti?« A syn odpověděl:

»Ve víře protestantské se lehčeji žije, ale v katolické se lehčeji umírá.« A matka odpověděla: »Tož zůstanu katolíčkou.« A to platí i o všech nynějších názorech protináboženských. Matou jen člověka, berou mu klid, vyrušují svědomí a připravují jen nešťastnou smrt.

Ostatně celá ta pomatenost ve víře za dob našich není ničím novým. To se již dělo za století předešlých právě tak, nevynesli tedy nepřátelé Kristovi na světlo nic nového, nýbrž opíli se jen podle starých bludařů, jichž bludy si přeměňují a předělávají, jak by se jim do krámu hodily. Ale také všechny bludy dřívější byly již vyvráceny důvody pravdy od výtečných učenců a mudrců křesťanských. Není to neovědomité, ohřívati staré bludy vyvrácené a jako pravdu je předkládati lidu nechápajícímu? Čestné a poctivé to zajisté není! Je to jen slepá nenávisť ku Kristu a jeho církvi, která, jak dí písmo svaté, vrací se zase jako pes ke svému výmětku. V oboru svaté víry se přece nedá nic nového nalézt, neboť Spasitel nám pravil vše, čeho zapotřebí máme ku spáse. Ovšem, během věků bylo učení naše důkladněji probráno, osvětleno, důvody rozumovými také podepřeno, lépe lidu k pochopení podáváno, ale to vše jest jen zevnější forma, jádro učení jest totéž, jak je zjevil Bůh a nedá se ani měniti, ani lepší nedá se nalézt. A učení toto trvati bude bez změny, neboť pravil Spasitel: »Nebe a země pominou, ale slova má nepominou« t. j. spíše by nebe i země pominula, nežli by vyvráceno bylo, co já učil jsem vás. Kdožkoli tedy slibuje náboženství nové, lepší, pošetilec jest buď, nebo lhář a podvodník a pravdy není v něm. Ó, kdo pak by chtěl věřiti člověku takovému at je to ten, neb onen?

Dále si musíme připomenouti, že ve věcech náboženských Bůh ustanovil za učitelku naši církev neomylnou, sloup pravdy. Ji světil Spasitel úřad učitelský, co ona učí, jeho učení jest. Kdo však z lidí sebe učenějších může se měřiti s Kristem? Kdo z nich může obstáti vedle něho aneb se snad dokonce vznášeti nad něho? Vždyť po všechny doby žili také učenci prvního řádu, mudrci velíci a badatelé světoznámí, kteří se v pokře skláněli před Kristem Pánem a vážili

si učení jeho na výsost a také dle něho živi byli. Ba oni čerpali moudrost svou z něho, modlíce se k němu a čítajíce v Písmě svatém. A nyní snad najednou má nějaký mluvka předčítí všechny ty znamenité muže silou ducha a bystrostí rozumu? Věk náš se sice rád honosí velikostí svých mužů, ale kde jsou ti, kteří by se mohli měřit s Origenem, Augustinem, Tomášem Akvinským, Bernardem atd.? Kdo by tedy z křesťanů chtěl povrhnutí učení Kristovým k vůli některému novotáři? Kdo by chtěl k vůli nim povrhnutí učení, které tací důmyslní mužové tolik cenili, milovali a velebili?

A ještě o jedné stránce náležitě se zmíniti třeba. Katolická církev směle se může honositi velikou řadou synů a dcer, kteřížto vynikali podivuhodnou ušlechtilostí srdce a podivuhodnou neunavnou plodností života v dobrých skutečích a ctnostech hrdinských. I svět pohlížeje na rekovnou obětavost a lásku jejich, bezděky diví se ohromné síle mravní, která se jeví ve všech skutečích jejich. A mravní tuto sílu čerpali jen a jen z učení Kristova. A nyní vizme, zdali rozmanité ty zásady našich novotářů jsou s to, aby vzbudily podobnou sílu mravní ve svých následovnících. Nemusíme dlouho zkoumati, neboť na jevě je, že té mravní síly mají po skrovnu. A tu bychom měli se dáti másti ve víře naší a sluchu popřáti těm, kteří ji za zkaženou a nepravou prohlašují? Máme se zřící zřídla vody čisté, zdravé a ustavičně tekoucí a píti ze zřídla kalného, nečistého, které nad to brzy ještě vysychá? Nepřátelé učení Kristova a církve jeho nemohouce se povznést k takové výši, jako věrní následovníci učení Páně, spokojují se tím, že tyto rekovné a ušlechtilé ctnosti haní a tupí a za škodlivé člověku vydávají.

Avšak lidové rčení dobře praví: „Kdo haní a tupí, jest v nepravu.“ Lépe by zajisté bylo a také šlechetnější, kdyby ukázali, že zможou ještě něco lepšího, nežli učení Páně; toho ovšem posud nedokázali a nedokážou nikdy. Které učení zmůže se na sílu milosrdných sester, bratří a různých řádů, nebožákům neziskně sloužících? Ani jedno, nežli pravé učení Kristovo v církvi ka-

tolické. Kdo zřídil ty velikolepé řehole a spolky na vykupování zajatců, jichž členové, bylo-li potřeba, sami do zajetí se vydali, jen aby jiné odtud vysvobodili, jako jest řád Trinitářův a řeholnic dobrého Pastýře? Na stupeň takové lásky se nepovznadlo žádné jiné vyznání, než katolické. A novotáři naši namlouvají lidu, že jej milují, svobodu a blahobyt mu zjednávají odloučením od Krista Pána a jeho církve. Či nebalamutí lid, nepodvádějí ho, nelhou a nematou jej ve víře? Kdo však jen trochu uvažuje, prohlédne jejich léčky a nedá se másti. Proto také každý povážlivý a šlechetný člověk straní se učení a náhledů, jež nemohou pomohouti a povznésti člověka k činům takové blahoplné a obětavé lásky, k jakým podnětu i síly poskytuje víra Kristova v církvi katolické.

Kdy pak tedy nedáme se másti ve víře novotáři, byt by sebe úlisněji a učeněji nám domlouvali?

Když si zachováme hluboký mravní cit, živý v neporušeném srdci a svědomí křesťanském. Zvíře má zrak, čich i chuť a těmito svými pudy poznává takřka neomylně, co by mu škodilo a bylo na záhubu, a toho se střeží. Co podobného jest v člověku srdce nezkaženého; je to cit mravní ve svědomí probuzeném a udržovaném náboženstvím.

Pokud tedy ucho áme v srdci svém onen cit neporušený, budeme již zdaleka snadno tušiti, které učení svědčí nám a které by na škodu bylo duši i tělu. Nechť si pak přijde některý sebe učenější novotář a domlouvá nám řka: „Nač se modliti? Nač svaté vzývati o přimluvu? Nač modlitba za zemřelé? Každý si pomoz sám! Nač čekati po smrti, zde na zemi se mějme dobře! Není Boha, vše je jen příroda, ta se obnovuje rok co rok a potrvá věčně atd. Taková slova zajisté přičítí se budou citu srdce tvého, citu tajemné té lásky, která tě nutí bezděky mluvití s Otcem nebeským a k němu volati v těžkostech vezdejších hlasem modlitby. A jinak odvrátí se srdce tvé od člověka, který by ti chtěl tupiti sv. zpověď a přítomnost Kristovu v nejsvětější Svátosti oltární. Neboť kdo poznal ze zkušenosti blahý onen pokoj, kterým oplývá srdce, smířené s Bohem ve zpovědnici, kdo to zkusil, jakou ra-

dostí se rozplývá duše, v které uhostil se Kristus Pán s předivnou láskou svojí: takového člověka nepřemluví, neomámí a nezmate člověk odcizený Kristu Pánu, ani tou největší výmluvností a učeností. Proto opakujeme: cit neporušený mravní cit živý náboženstvím Kristovým jest nad jiné vydatnější a silnější strážce a ohradou proti osočovatelným a protivníkům svaté víry. Neřekl zajisté Kristus bez příčiny památná slova, volaje k Otci: »Velebím tebe, Otče, že's věci tyto skryl před moudrými a opatrnými a zjevil je

maličkým.« Ne světskou moudrost, která nadýmá, ale prostotu, čistotu a upřímnost srdce miluje Pán, takovým se svěřuje, takovým dává sílu a pomáhá jim vítěziti. Bohdejž, by tedy každý z nás hleděl a snažil se býti a zůstatí jako maličtí, a nad zřítelnicí oka svého šetřiti onoho živého, prostého, mravního citu v neporušeném svědomí: útoky a útržky nepřátel víry Kristovy nedotkly by se ani povrchu duší našich, tím méně by je mohly pomásti.

Boh. Hendl.

Z cest kněze.

Několik vzpomínek z církevního a náboženského života v cizině.

Někdy mne navštěvuje hledaný a znamenitý malíř krajin pan J. Kdykoliv jdu na procházku v našem krásném okolí brněnském, pozoruji přírodu a kde shlednu nějaký pěkný koutek, zapamatuji si ho a pak zavеду tam pana J., který vše zachytne dovedným štětcem na plátno.

Jednou vyhlídl jsem právě na kraji osady P. starou, polozbořenou, doškovou stodolu, která malebně se vyjímalá; sotva jsem pana J. na ni upozornil, byl krásou její, jak řekl, zrovna básnickou, všecek nadšen. Hned si sedl a začal malovati; přisedl jsem k němu a upozorňoval chvílemi na nějaký odstín, na volbu vhodnější barvy a jak již při malbě vkus rozprádá rozprávku.

Po chvíli šel cestou místní starosta pan K. »Co tu děláte?« ptá se. Vysvětluji mu, že pan J. maluje tu starou, sešlou, dopola spadlou, dřevěnou stodolu, již tak krásně zastihuje rozlehlý ořech. »Ale co vám to napadlo,« namítl starosta, »jak jste si mohli vybrati takové staré haraburdí, které za tu práci nestojí, pojďte se mnou, dovedu vás k jině, úplně nové, krásné stodole, ta vypadá docela jinak, nežli tato chalupnická chamraď.«

Ano, každý dívá se na svět jinýma očima, každý povšimne si hlavně toho,

co jej zajímá. Lze na též předmět pohlížeti z více různých hledisk.

Cestuje-li kněz, povšimne si především náboženského a církevního života; pozoruje chrámy, umění, vnitřní úpravu v nich, vidí různé obřady, dívá se na lid, jak je vzdělán nábožensky, jak ukazuje a dokazuje svou víru, srovnává, uvažuje, chválí, haní, činí různá předsevzetí.

Co jsem zhlédl na cestách z tohoto oboru, mým aspoň něco sděliti s laskavými čtenáři.

Na východě. Modlíci se Turek.

Byl jsem s několika soudruhy v Řecku, v Athénách. Mínili jsme použití egyptské lodi a navštívit věčně památný Egypt. Tam však byla prohlášena desítidenní karanténa, to jest v Egyptě byl mor, kdo přijel, každého pustili do země, ale kdo odjížděl a chtěl pak někde přistáti, nebyl od úřadů dříve na zemi vpuštěn, až prodělal desítidenní karanténu, musil totiž ztráviti deset dní v nemocnici nebo na lodi. A před nemocnicí tureckou — br!! — má každý důkladnou a oprávněnou obavu. Po desíti dnech přijde lékař, prohlédne a teprve když dovolí, smí cestující přistáti na zemi.

Abychom těmto máloslibným záležitostem ušli, změnili jsme proto směr cesty, vsedli v Pireu, přístavu athénskému

na řeckou loď, jeli okolo malebně rozložených ostrovů Egejského moře do Smyrny. Tam přisedli jsme na ruskou loď »Carevič« a jeli okolo ostrovu Cypru přes Tripolis a Beirut do Jaffy a do Svaté země.

Na »Careviči« užířel jsem poprvé opravdové Turkey, byliť mimo Rusy, kteří též jeli na pouť do země, již posvětil svou krví božský Spasitel, na lodi četně zastoupeni. Mezi všemi Turkey, jež zvědavě a pozorně jsem prohlížel, zajímal mne muž, jež jakoby byli uznávali za svého pohlavára; byl asi padesát let stár, vzrostlý jako jedle, vychrtlý, odděný v tmavočerný šat našeho střihu, okolo beder měl široký pás a v něm několik zastrčených nožů a bambítek, na prsou viselo mu několik nábojů do pušek a na hlavě měl vysokou, černou, chlupatou beranici. Nemohl jsem pochopiti, proč si ho Turci tak všimají, neboť považoval jsem ho za křesťanského Kurda. Ale i mně se zalíbil svou svérázností, vážně si vedl, stále kouřil a skoro pořáde seděl po způsobu tureckém na bobku; nikdy neměl dlouhé chvíle, stále u něho byla společnost, v níž jak se mi zdálo, vedl vždy hlavní slovo.

Vyjeli jsme ze Smyrny brzy po poledni. Bylo prvního dne naší jízdy k večeru. Slunce chystalo se právě k západu, stál jsem na předu lodi, abych užil tohoto vzácného obrazu. Všecka obloha jakoby hořela, také celé moře na západní straně zbarvilo se do ohniva, nikde ani větríčku; byl jsem všecek zabrán v tuto krásu a ani si nepovšiml, že domnělý Kurd obcházel, jakoby něco hledal. V ruce držel cosi jakoby svinutý šátek a stále pozoroval zapadající slunce. Tu vzal koberec, ten byl totiž onen svinutý šátek, položil ho na zem, svlékl pantofle, klekl na koberec a neohlížeje se ani v pravo ani v levo, nevšímaje si, zda ho někdo pozoruje čili ne, pohlížel se všecek ve svou modlitbu.

Protože ponejprv jsem viděl modlitelce se Turka, všiml jsem si ho důkladně a neušel mi ani jeden jeho pohyb. Obrátil se obličejem směrem poněkud k jihozápadu, kde leží Mekka, Turkům svaté město. Začal stoja, stále odřikaje

při tom předepsanou modlitbu, chvílenku jakoby si oběma rukama chtěl zadělati uši — snad na znamení, že chce všecek se věnovati jen svému zbožnému zaměstnání — potom se hluboce uklonil, položil obě ruce dlaněma otevřenými na kolena, zase se úplně vzpřimil, klekl na obě kolena, několikrátě dotkl se tělem i ústy země, znovu povstal, máje svislé ruce podle těla, položil obě ruce otevřenou dlaní na stehna, povstal, držel ruce před očima, jakoby něco v dálavě pozorně pozoroval, lehl si úplně na zem. Ku konci povstal, přetřel si oběma rukama obličej, poklonil se v pravo a v levo na poděkování andělům, při modlitbě mu pomáhajícím, čímž je skončena pobožnost.

Takovou pobožnost vykonává každý moslím pětkrátě za den. Může-li, jde do mešity, a dříve, než do ní vkročí, umyje si v nádržce vody ruce a nohy. Myje nohy, říká: »Allah, posilni mé nohy, aby nezkouzly v poslední den překročující přes hrozný most Sirath.« Když myje ruce a obličej, modlí se: »Allah, očisti můj obličej, kéž zbělá v den, kdy zářiti budou všechny obličej, ať nezčerná, když zčernají obličej.« V mešitě, kterou moslím pravidelně navštěvuje, má již na zemi svůj koberec a tam se vždy pomodlí své modlitby.

Ve veřejných tureckých úřadech, ve směnárnách, obchodech mají tak zvanou ódu, čili malou světničku, kamž jdou se úředníci pomodlit. Nic neodvrátí Turka od této povinnosti. Ať je djaur — nevěřící — v turecké celnici, či v tureckém úřadě, často je nucen čekati, neboť úředník, zvláště je-li mu celá záležitost poněkud spleťtá a vyžaduje-li delší práci, vymluví se, že musí se jíti napřed pomodlit, neboť je čas k modlitbě.

Žádná prosba, žádná domluva nic nepomůže, úředník turecký jen opakuje »javaš«, t. j. pomalu, vždyť je času dosti. Kolikrátě čeká celá spousta křesťanů třeba jen na podpis, ale nic nepomůže, čekají, až se Turek pomodlí. Když přijde od modlitby, pomalu si teprve obouvá obuv, pomalu si připraví cigaretu, někdy i něco pojí nebo aspoň popije černou kávu a pak teprve vykonává své úřední povinnosti.

Ignát Zhdněl.

Církev dle svatého Augustina.

Stručně, ale jadrně a krásně popisuje svatý biskup Augustin naši svatou církev katolickou takto: »Církev katolická jest Bůh Otec zakladatel, Bůh Syn její spasitel, Bůh Duch svatý její posvětitel. Nejsvětější Panna Maria jest její

Královnou, andělé jsou její strážcové, svatí její orodovníci, patriarchové její věstcové, apoštolé její základ, kněží její hlas, jáhnové její správci, podjáhnové její služebníci; mučedníci jsou její svědkové, učitelé církevní jsou její potěšení, vyznáváci její podpora, řeholníci její pomoc, panny její okrasa a věřící jsou její ditky. Křest jest církve kolébkou, břímování její posilou, nejsvětější Svátost oltářní její pokrmem, pokání a poslední pomazání jsou její prostředky k uzdravení duše, svěcení kněžstva jest její soudní moc, manželství její štěpnice; desatero Božích přikázání jsou její náspy, církevní přikázání její bašty a tři evangelické rady její ohrada. Tělo Krista Ježíše jest její poklad, neomylnost, znamením, jímž pravost její se poznává, evangelium jest jejím rukojemstvím, jednota její přítelkyní, svatost její skvělostí, všeobecnost její pečeti, Písmo svaté jest jejím důkazem, božská tradice její pevností, sněmy církevní jsou její důstojností, pravda jest jejím pravidlem, mírnost jejím duchem, horlivost jejími pohnutkami, modlitba její obranou, trpělivost jejím prospěchem, láska pak dokončením. Milost Spasitele jest jejím bohatstvím, čistota jejím květem, spravedlnost její krásou, opatrnost jejím okem, síla jejím ramenem a střídmost jejím tělem; spra-

vedliví jsou její radostí, hříšníci zármutkem, nešlechetníci předmětem politování, bloudící a odpadlíci její bolestí, židé její živl svědkové, vyučování a obrácení jich všech jest její ustavičná modlitba a vzdech k Pánu Bohu; stálost jejích údu jest její žádostí, velebení Boha její slávou, nejsvětější Trojice Boží předmět jejího klanění, svatí jsou příklad jejího následování, ukřižovaný Spasitel jest její obětí, obřadové jsou její skvostné roucho, země jest její vyhnání, kříž jest podíl a nebe poslední cíl; pohoršení jest její žalostí, pokání její útěchou; odpustky jsou její štědrost, Ježíš Kristus jest její ženich, jeho přítomnost její oslavení a konec světa její korunování, její boj jest na zemi, její utrpení v očistci, její vítězství v nebi.«

Jak stručně, ale přece jak obsažně probral svatý biskup Augustin vše, co se o církvi Páně vůbec říci dá, její vlastnosti i její působení i její přednosti i její blahodárny užitek pro lidstvo. Každá jediná věta jest dostatečným předmětem rozjímání a vše dohromady nám ukazuje církev Páně v její kráse a velebnosti, jak ji chce mít zakladatel, Bůh sám. Co na světě může se jen zdaleka přirovnati k tomuto vznešenému dílu? Nic, neboť církev jest obzvláště krásným a dokonalým dílem Božím! O važme si jí a buďme vděční, že členy jsme takové vznešené společnosti Boží a hledme, aby důstojnost tato veliká také jevila se v celém našem konání. Buďme radostí církve svaté na zemi a ne jejím zármutkem, abychom také účastnými se stali vítězství jejího na nebesích.

Boh. Hendl.

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXIV. Z Číny.

Zdá se, že v Číně zase začínají nepokoje a vnitřní bouře. Již několik křesťanů jim padlo za oběť. Tajné revoluční spolky, mezi nimi zvláště svaz »Velkých nožů« zase horlivěji pracují, sbírají stoupence a znepokojují celá území. Město Siu-ping má ve dne v noci brány zavřeny. Z okolních osad prchá tam venkovské obyvatelstvo s veškerým svým movitým majetkem. Dlouhé řady vozíků, na kterých naloženy jsou ženy, děti a rozličné krámy, hrnou se tam ze všech stran, aby za vysokými městskými zděmi našli ochranu. »Velcí nožové« přepadají neočekávaně vesnice, odhánějí dobytek a nutí mladý lid, aby se k nim připojil. Také chudobní křesťané, není-li mezi nimi misijnáře, který by jim dodával zmužilosti, prchájí na nejbližší misijnářské stanice. Poslední zmatky za boxerského povstání se všemi svými ukrutnostmi vězí jim dosud ve všech údech a učinily je přes míru bázlivými. Pláč a nářek, zvláště žen, nemá konce. S bázní a třesením léhají večer na lůžko, domnívajíce se, že rána nedočkájí. Křesťané i méně horliví přistupují častěji ke svatým svátostem, aby pro všechny případy byli připraveni.

Na blízku řečeného města Siu-pinga působí delší čas misijnář z milánského misijního semináře P. Giovanni Bricco. K němu přišel 29. března čínský podprefekt z Kiu-šanu, přivedl s sebou silné oddělení vojenské a snažil se misijnáře a křesťany upokojiti, aby se nebáli. »Avšak dobrý ten muž,« praví P. Bricco, »měl více strachu než my a jeho pěkná slova a krásné sliby neměly žádoucího účinku. Ačkoliv byl nepolepšitelným kufákem opia, byl až dosud naši misii vždycky nakloněn, byť i byl raději všechny misie a železnice poslal do horoucího pekla. Kroutě si řídké chloupky své bradky, pravil mi: »Hle, já jsem teprve 40 let star a teprve 2 léta mandarínem a přece jest již brada má šedivá. To jest od mnohých starostí; vždyť mám na krku katolické misie zde a protestantské v městě a nad to 2 železniční

stanice a jsem za to všechno zodpověden. Na to mám po ruce pouze hrstku vojáků špatně ozbrojených. Jaká to bída!« — »Pohlédni na mne,« pravil jsem zase já, »já jsem teprve 30 let star a teprve 5 let zde, a mé vlasy už sešedivěly docela; to je též od mnohých starostí, my oba dva navzájem se o ně dělíme.« — »Ale, proč pak neodejdeš odtud a nevedeš ve své vlasti život klidný?« zněla odpověď.

Byla by to bývala beznadějná ná-maha, kdybych mu byl chtěl vštípit pochopení pro důvody, které misijnáře přese všechny oběti a nebezpečnosti na jeho stanici udržují. Proto jsem mlčel. Nabídl mi na několik dní po-hostinství a bezpečnost ve své úřední budově, až by nebezpečství pominulo. »A co bude z mých křesťanů,« pravil jsem, »jestliže je nyní opustím?« Uznal to a sdělil ještě se mnou, že na místokrále telegrafoval. Potom odešel zase, ujistiv mne, že nás chrániti bude. A skutečně zanechal zde vojenskou hlídku s rozkazem, aby nejbližší okolí obcházela. O potravu pro vojsko musím se ovšem, jak to v Číně v takových případech pravidlem jest, starati sám.

Až dosud měl jsem jediného čínského kněze u sebe, nyní přidružili se ke mně 4 evropští spolubratři. Bylo nás tedy 6 a byli jsme pevně odhodláni sebe, naše křesťany, ubohé sirotky a obě misijní sestry různě hájiti. Byl bych rád poslal sestry do Hankana, kde byla větší bezpečnost, ale to by bylo našim křesťanům ještě více strachu nahnalo. Jestliže však tentokráte nebezpečství šťastně pomine, poprosím snažné našeho biskupa, aby sestry odtud odvolal v případě, kdyby nebylo peněz, aby misijní dům a sirotčinec pevnou zdí byl ohrazen. Chatrný násep z upěchované země lze kopnutím zbořiti. Ačkoli sestry srdnaté a odhodlané vše trpí, bylo by přece nemístno, vydati je v šanc zruřivosti těchto nelidských Číňanů. Za to však těší a posiluje mne nemálo myšlenka, že modlitba těchto vyvolených duší a jim svěřených sirotek k Bohu vystupuje a jeho mocnou ochranu na nás svolává.

V okolí všechno utichlo a všechna doprava přestala. Práce v sirotčinci musily být zastaveny, jelikož se nedostávalo surovin »O jaká je to potřeba s těmito čínskými strašpytli! Ve strachu měli všechno hroznější, nežli skutečně jest a závodí takoruka v rozličných bezpodstatných pověstech, které často nejsou, než pouhou zlomyslnou smyšlenkou. Přes to zůstávám klidným a důvěřuji v Boha, jenž nás zajisté nenechá na holičkách. Doba je vážná a připravuje se patrně něco zlého. Poroučím sebe a své ubohé křesťany snažně do vašich vroucích modliteb.«

Také v severním Honanu podle zprávy missionáře P. Jana Menicatti vzpoura proti cizincům se připravuje. Je tam dosud klid, ale bouře v sousedních krajinách nezůstaly na obyvatelstvo bez účinku. K tomu přidružila se nehoda, že se jarní deště nedostavily, které tím byly potřebnější, ježto i zima byla suchá a beze sněhu. Nezdravé počasí mělo mnoho nemocí v zápětí.

Strašné vichory přinášely od břehů blízkého veletoku Hoangha takové spousty plisku, že osení jim na přemnohých místech pokrylo a zničeno bylo. Tato nehoda lid tím více rozčiluje. Jest třeba jenom malé příčiny a bouře propukne. V tomto případě budou mandariné, i kdyby sebe lepší vůli měli, sotva s to, aby nás před vztekem lidu chránili, kdyby se snad proti nám obrátil. Pověra hrá v takových případech v Číně vždycky velikou úlohu. Číňané uzavírají se tvrdošíjně před svatým evangeliem, ale za to uvěří snadno i těm největším nesmyslům, a zlomyslným štváčkům není těžko jejich lehkověrnosti proti křesťanům využítkovati.«

Podobné znepokojující zprávy docházejí v poslední době i z jiných částí čínské říše. Přes to nedomníváme se, že by měly nastati takové zmatky, jako za doby Boxerů. Aspoň vládě, která upřímně míní říši zreformovati, jsou všechny nepokoje a bouře proti mysli.

XXV. Obrázek z misie mezi protestanty.

Smíšené manželství.

Jan Bauer byl bohatým sedlákem a poslal svou jedinou dceru Marii do světského ústavu na vychování. Mohl si

toho dovoliti. Měl dosti peněz a záleželo mu na tom, aby se dcera ve světě naučila jemným způsobům, čili, jak jinak říkáme, aby se »vzdělala«. Mistní farář mu radil sice, aby dal dceru vzdělati v některém klášteře, ježto ve světě cíhá na mladá děvčata tak mnohé nebezpečí, ale Bauer míní, že za našich časů nestačí jen se modliti, ale že mladým lidem i světské uhlazenosti je třeba. Proto zajel si jednu neděli k svému bývalému soudruhu vojenskému z válečného roku 1870—71, blízkému to nadlesnímu, jehož paní měla vychovávací ústav pro mladé dívky, škole odrostlé. V bitvě u Gravellotu zachránil svému soudruhu, tehdaž mladému poddůstojníku, život tím, že ho raněného z bitevní vřavy na bezpečné místo byl vynesl. Od té doby byli dobrými přáteli a rádi a často se navštěvovali.

Do ústavu paní nadlesné dal tedy Bauer svou jedinou dceru na vychování. Nadlesní sám byl velmi pohostinský a jeho dům navštěvovalo mnoho lesníků, starých i mladých. Byla sice Marie děvče ostýchavé a zachovalé, ale jednomu mladému kandidátu lesnictví podařilo se učiniti si s ní známost, a ten byl protestant. »Nedělej si z toho nic, že jsem jiné víry,« pravil děvčeti, »tak zlé to není, já se vůbec o žádné náboženství nestarám a od konfirmace nevstoupil jsem do žádného kostela. Nechám ti úplně svobodnou vůli, ano možná, že se později stanu katolíkem sám.«

Takovým způsobem dovedl mladý protestant všechny námitky děvčete poraziti. Když se Bauer o známosti své dcery dověděl, láteril a nadával, poněvadž však hlavně sám byl vším vinen, dal se snadno upokojiti. Oddavky byly v katolickém kostele. Vesničané divili se velice vidouce, že jenom nevěsta přistoupila ke stolu Páně, kdežto ženich s podivem a patrnými rozpaky se na to díval. Dvojí vira v jedné rodině — mnil právem — jest vlastně nesmyslem.

Mladý polesný byl brzy po svatbě přesazen do kraje ryze protestantského. Nejbližší katolický missijní kostel byl vzdálen dvě hodiny. Chtěla-li žena v neděli do kostela, říkával muž: »Za takového počasí zůstaneš domu, zdraví jest nad náboženství. Vy katolíci jste přece

podivní lidé, Boha lze přece všude uctívat.« Žena zůstávala pak doma skoro pravidelně, aby měla pokoj. Tak se svému náboženství vždy více odcizovala. Když missijní farář rodinu navštívil, choval se k němu polesný chladnokrevně a odměřeně. Když odešel, řekl ženě: »Do smíšené rodiny nepatří ani katolický duchovní ani protestantský kazatel; oba způsobují jenom různice.«

Po delším čase narodil se novomanželům chlapec a představený našeho polesného mnil jednou: »Dobrá, křtiny můžeme slaviti v květnu při plném poháru« — Dítě už jest pokřtěno,« praví mladá polesná, »matka jest katolička.« Po těchto slovech se představený zamyslel. »To jest ovšem pro mne něco nového,« pravil, »ale ostatně jsou prý i mezi katolíky slušní lidé. Jak jsem řekl, přijdu se někdy na vašeho syna podívat.« Po těch slovech mávl nedbale rukou a svého podřizovaného propustil.

Když se potom polesný ucházel o nějaké lepší místo, byl pokaždě se svou žádostí odmrštěn. Stěžoval si na to jednomu ze svých kolegů. »Milý příteli,« pravil tento, »katolička žena jest mnohdy překážkou, že muž nepostupuje. Jistý kolega vedl si rozumněji: bušil do své paní tak dlouho, až jeho víru přijala. Brzy na to byl povýšen na revírníka. Bude dobře, když učiníte podobně.«

Od té doby bylo po rodinném štěstí v rodině lesníkově veta. Muž se sice nemohl odhodlati, aby svou ženu k odpadlictví nutil, ale změnil za to svou povahu docela. Doma byl stále zamlklý, tím hovornější však v hostinci, kde domácí mrzutosti statně zapíjel. Bauer musil nyní vydatně dosazovati, aby dceru od bídy a nouze chránil. Marie byla nejnešťastnější ženou v dalekém okolí. Muž zatím v důchledě scházel a konečně zemřel. Matka chtěla synka dáti po katolicku vychovati, ale bylo ji řečeno, že podle zákona musí po protestantsku býti vychován. Musil docházeti tedy do školy protestantské.

Bauer se konečně dohněl. Nač měl peníze? Odhodlal se rychle a přivedl matku i dítě do svého domu. Přes to musil ještě několikrát k soudu, aby mohl chlapce dáti vychovati po katolicku.

»A kdybych měl celý tučet děvčat,« říkával potom, »ani jedna nesměla by vstoupiti do smíšeného manželství, neboť nekouká z toho nic dobrého.« A nesoudil tak vším právem?

XXVI. Příšerné dobrodružství.

»Nedávno,« vypravuje missijní sestra Innocencia, bytem na stanici Sv. Petra v německé východní Africe, »seděla jsem v poledne ve své školní světnici u harmonia a cvičila jsem se v doprovázení mešních písní pro příští neděli. Všecky děti pracovaly tou dobou na poli, jenom dva větší chlapi zůstali u mne ve školní světnici. Bernard psal psacíím strojem rukopis pro novou čítanku, Antonín opisoval totéž do sešitu.

Najednou volá na mne Antonín ze všech sil: »Mlala, guluka! guluka! nyoka yaiza kvako! Matko, honem! honem! řiti se na tebe had!« Z počátku jsem chlapi nevěřila, neboť hadů tu není mnoho, a potom jak mohl dostati se do zavřené světnice? Než moje pochybnost brzy se rozptýlila, neboť skutečně uviděla jsem, že dlouhý, tlustý had rychlými pohyby se plazí proti mně. Rázem vyskočila jsem na stůl a po školních lavicích pádila jsem ven. Takového tělocviku už jsem věru dávno neprovedla. Had však zalezl zatím pod skříní na knihy. Na náš pokřik sběhl se celý zástup mých školákův, ozbrojených dlouhými holemi a klacky — skutečně to vojsko a každý muž hrdina — aby drzého vetřelce sprovodili se světa. Nejprve se snažili nebezpečného plaze zpoza skříně vytáhnouti. Nadarmo. Polekané zvíře ovinulo se totiž oněkolik inkoustových láhví, stojících mezi zdí a skříní, a nechtělo se jich spustiti. »Lépe bude, pozbudeme-li inkoustu, než aby had vyvázl životem,« mnil jeden z boječtivých hochův, a jal se tak pádně tlouci do láhví naplněných červeným inkoustem, že z nich litaly střepty a had všecek zčervenal, jakoby se válel ve vlastní krvi. Ještě několik pádných ran a hlava hadova byla smrtelně zasáhnutá. Na to byl bezbranný nepřítel zpoza skříně vytážen a vítězoslavně od mladých bojovníků po stanici nošen. O velké této události si naše černé děti ještě dlouho potom vypravovaly.«

Různé zprávy.

Školní bratři v Rakousku. Školní bratři byli zavedeni do Rakouska roku 1854 tehdejším ministerským předsedou hrabětem Stadionem. Nyní mají v naší říši: 30 ústavů (ve Vídni 6) s obecnými i měšťanskými školami, 3 učitelské ústavy, 1 reálka, 3 obchodní a 2 hospodářské školy. Všecky tyto školy mají státní právo veřejnosti. V těchto ústavech též jsou: 4 pensionáty, 4 sirotčince, 4 studentské konvikty, školy pokračovací a sociální spolky mladíků. Všech žáků je přes 10.000.

Provincie jesuitů. Řád jezuitský je nyní rozdělen na 28 provincií. Po pěti je ve Španělsku, v Itálii a v Rakousko-Uhersku, po čtyřech v Americe a ve Francii, dvě v Anglii, po jedné v Belgii, Německu a v Nizozemí.

Požár v milánské výstavě. V Miláně byla letos uspořádána výstava, již se účastnila také správa dómu. Bohužel byly při požáru, který vypukl na výstavě zničeny mnohé spisy, listiny, knihy, jichž ztráta je nenahraditelná. Mezi jinými shořel také model dómu, jež cenili na 100.000 K.

Protest proti rozvodu manželství. Jak se z Vídne oznamuje, podepsalo tuto žádost v celém Rakousku 7853 obecních starostů a 4.426.099 jednotlivých osob. Z Moravy podepsalo 1297 obecních starostů 233.544 mužů a 249.275 žen, dohromady 482.819 podpisů; z Čech 2060 starostů, 391.897 mužů, 388.137 žen, dohromady 780.134 podpisů; ze Slezska 172 starostů, mužů 54.960 a žen 58.673, dohromady 113.633 podpisů. Zajisté důkaz, že lid nepřeje si žádného rozvodu manželského.

Náhla smrt. Ve Vídni zemřel jeda v drožce na nádraží kanovník z Eichstättu, princ Filip, vévoda z Arenbergu. Zesnulý žil, ač měl velké soukromé jmění, tak jednoduše, jako nejchudší kaplan a podporoval štědře vše katolické. Zvláště rád vydržoval studenty, kteří

poskytli naději, že se stanou kněžími, a dívky, jimž usnadňoval přístup do kláštera.

Pius X., přítel dětí. Svätý Otec přijal ve vatikánské dvoraně 65 dětí, zástupců římského dětského družstva. Předseda dr. Gulik oslovil svatého Otce, kterýž laskavě odpověděl, dovolil, aby děti jedno po druhém přistoupily a políbily mu ruku. Propouštěje všechny milostivě, napomenul dívky ku křesťanské práci a doporučil zařizovati spolky dětské.

Katolíci v Kambodži. Po delší dobu byl letos v létě v Paříži hostem král z Kambodže, říše v Zadní Indii, podřízené Francii. Jmenoval se Sisovát. Katolictví bylo v této říši ponejprv rozšířeno asi okolo roku 1666. Teprve papež Pius IX. zřídil tam apoštolský vikariát r. 1850 a bylo tehdy v celku 600 katolíků. Nyní čítá se v Kambodži na 2¼ milionu obyvatelstva. Vyznávajícího buddhismus. Katolíků je 31.600, kteří jsou podřízeni 1 biskupovi, 45 misijnářským a 32 domorodým kněžím. Kostelů a kaplí je 94. 2 ženské řády mají 200 sester, škol je 82, v nichž je 4077 žáků a žákyň.

Křížem na Srdci Ježíšovu obrácen. Opilec, jenž v obci mnoho pohoršení natopil, měl hodnou ženu. Při misijních mu domlouvala, aby šel na kázání. Nadávky a kletby byly odpovědi. Ke konci misie nálehala žena: „Jdi, aspoň se podívej na krásný obraz Srdce Ježíšova, jenž v kostele jest postaven.“ „To mohu udělat,“ mínil muž a šel; postaviv se před obraz, díval se naň, jak se díváme na obraz umělecký. Zrak jeho padl na širokou ránu a kříž na Srdci. Náhle mu připadla myšlenka: „Tento kříž tys udělal Srdci Ježíšovu.“ Neočekávaná myšlenka jej hluboce dojala, oči jeho se slzami zalily. Když tak chvíli jak přikován před obrazem setrval, šel k misijnářům k svaté zpovědi a přijav Tělo Páně, pomodlil se vroucně. Doma objal ženu a děti a vypravuje jim o svém štěstí, řekl: „Dodu jsem vám

dával pohoršení, ale od nynějška vám chei radost působit a dobrým příkladem vás předcházet. Dostál slovu a změnil v ráj dům svůj, jenž dříve peklem byl.

Dle »Sendbote« J. T.

Jméni cirkve katolické v Rakousku. Správce našeho ministerstva vyučování a kultu baron Bienerth měl nedávno řeč, v níž mluvil o jméni katolické cirkve v Rakousku. Vyjímáme z ní: všechno jméni cirkve katolické v celém Rakousku obnáší o.rouhle 813 1/2 milionů korun (jediný Rothschild má ještě více). Z tohoto je jméni všech stoličních, farních a jiných kostelů 269 1/2 mil. K., což slouží k vydržování bohoslužeb, přísluhujících kostelu, opravy, světlo a pod., kněží z toho nejsou vydržováni. Všechny semináře a jiné podobné vychovávací ústavy mají jméni 30 mil. K. Všechny kláštery mají jméni 193 mil. K. z úroků se vydrží asi 30.000 řeholníků a řeholnic a vše, co s nimi souvisí. Mají tedy všechny kláštery asi 14 mil. K ročních příjmů, ale též 9 mil. K musí ročně spláceti na dluhy, závazky a jiné povinnosti, tak že čistý příjem je jen 5 mil. K, což rozděleno na 30.000 osob, je malý příjem. Všichni biskupové mají jméni z toho pro sebe, uložena jim daň zvaná náboženská matice, a ta obnáší až dvacet procent čistého příjmu. Všechny stoliční a kolegiální kapitoly mají 42 mil. K jméni — ale kolik jich z toho žije? Všechny kostely mají jméni obročního 42 mil. K, nadačního 213 1/2 mil. K. V celé říši je jen 1313 duchovních, kteří mají více příjmů, než obnáší zákonitá kongrua, totiž pro faráře 1200 K, až nejvýše 3600 K (ve Vídni mají faráři 3600 K ročního platu, v Brně 2400 K, jinde 1200, 1400 až 1600 K). Kaplani mají plat nyní 700—800 K.

Ústav učitelek v Řepčíně. V nejbližší blízkosti města Olomouce mají sestry Dominikánky vychovávací ústav, v němž jsou též střídavě dva ročníky ústavu učitelek. Letos byl otevřen II. a IV. ročník. Ve IV. bylo 52 kandidátek, kteréž se vesměs podrobily maturitní zkoušce, při níž předsedal c. k. zemský školdozorce Lošťák. Výsledek byl skvělý a je ku cti ctihodných sester. Neboť 27 kandidátek vykonalo maturu s vyznamenáním a všechny ostatní dobře prošly.

Kéž zůstanou všechny v tomto ústavu vychované učitelky věrný zásadám, jež se jim tam hlásaly. Pak není potřebí báti se, že zavládne u nás »volná škola«, již nám chtějí nevěrci dáti.

Zednáři Mnoho úspěchů, jimiž chlubí se naši nepřátelé, děkují společnosti, která světla se štítí a rozšířena je po všem světě. Pracuje neúnavně a stále za svým cílem — vyvrátiti církev katolickou. Není snadno udati počet zednářů, kteří rozděleni jsou v jednotlivé lóže. Dle spolehlivých zpráv je v Uhersku 59 lóží se 4000 bratřími, tak se totiž ve spolek jmenují zednáři. V Anglii je 2553 lóží (v Londýně samém 577) a 300 tisíc bratří, Irsko má 450 lóží a 22 tisíc bratří, Škotsko 700 lóží a 75 tisíc bratří. Ve Francii je 386 lóží s 24 000 bratřími, Švýcarsko má 33 lóží a 3300 bratří. Ve Spojených Státech severoamerických je 13.000 lóží a 1,050.000 bratří, některý ze zednářských »chrámů« stál až 15 mil. korun. Není země na světě, v níž by nebylo zednářů.

Turecká censura. Turecké úřady, jimž přináležet bdíti nad tiskem, rozkázaly, aby byly dány z oběhu všechny bible, jež vyšly tureckým jazykem. Neboť přichází ve Skutech apoštolských v hlavě 16 a ve verši 9 slovo, jež zní hrozně v uchu každého Turka, totiž Macedonie. Úřady turecké rozkázaly, že nutno místo Macedonie vložiti: »Turecké vilajety (provincie) Saloniki, Monastir a Kosova.« Až doposud znělo toto místo Písma svatého: »I ukázalo se Pavlovi v noci vidění: muž nějaký macedonský stál a prosil ho řka: přijď do Macedonie a pomoz nám.« Dle nařízení tureckých úřadů místo toto musí msti následující znění: »I ukázalo se Pavlovi v noci vidění: muž nějaký z Monastiru stál a prosil ho řka: přijď do tureckých vilajetů Saloniki, Monastiru a Kosova a pomoz nám.«

První svaté přijímání v Římě. Doposud bylo v Římě zvykem, že všechny dívky, které měly ponejprv přistoupiti ku stolu, shromažďovaly se v místnosti určené jen k tomuto vyučování blížě mostu zvaného Rotta. Nyni však nařídil svatý Otec, že dívky mají býti připravovány k tomuto svatému úkonu vždy ve svých farních kostelích, jako při svých rodi-

nách. Výsledek byl netušený. Neboť dříve odbývala se tato významná slavnost jen v oné místnosti a jako úkradem, bez nějaké slavnosti. Nyní však byla to všude obrovská a v pravém slova smyslu rodinná slavnost.

Eucharistický kongres v Belgii.

V městě Tournay byl pořádán v letoším srpnu velký eucharistický kongres, k němuž poslal svatý Otec kardinála Vanuteliho jako svého zvláštního vyslance. Účastenství bylo obrovské, neboť mimo obyčejné vlaky došlo do tohoto města 134 zvláštních, vesměs přeplněných vlaků. Též pořádán průvod s nejsvětější Svátostí po městě, při němž byla výzdoba ulic domů přenádherná i umělecká.

Dlouhá soudní pře. Nedávno pronesl soud v Bologni zajímavý rozsudek. Město žalovalo před třiceti lety italský stát, protože zabavil po strokotání papežského státu obnos 390 tisíc K, který daroval papež Pius IX., aby obnoven bylo průčelí tamního hlavního chrámu Páně. Stát však jednoduše obnos onen zabavil. Nyní teprve učiněno spravedlnosti žádost, a stát donucen i s úroky onen obnos vrátiti.

Katolíci v Novém Yorku. Všech obyvatelů v Novém Yorku je na 3 $\frac{1}{2}$ mil. Z nich je 1.2 mil. katolíků, jichž správu vede 544 světských a 230 řeholních kněží. Kostelů a kaplí je 437, katolických dětí je ve školách 82.750. Biskupství novyorské bylo zřízeno 8. dubna roku 1808, na arcibiskupství povýšeno 19. července roku 1850. Nynější arcibiskup Jan Farley je rodem z Irska a čítá 65 let.

Vhodný nápis. Ve Würzburgu byla před málo lety vystavěna nová velkolepá universita, která má na štítu velmi případný a krátký nápis. Stojí tam jediné slovo: »Veritatis«, t. j. pravdě. Geniální tento nápad měl zemřelý profesor, kněz dr. Heřman Schell.

Katolíci na Filipinských ostrovech. Roku 1896 zmocnily se Spojené Státy Severoamerické ostrovů Filipinských, které patřily po více než 300 let Španělům. Co do rozlohy rovnají se asi celému Rakousku a mají něco přes 7 milionů obyvatelstva, jež španělští kněží během let vesměs obrátili na víru katolickou. Při dobytí byli všichni španělští kněží

katolíci vyhnáni a jen domorodí ponecháni, jichž však bylo velmi málo. Nyní je tam takový nedostatek kněží a sester klášterních, že často jeden kněz spravuje několik far a 20—30.000 duší. Všichni tamější biskupové pro Boha prosí o kněze a jeptišky. Děti katolických školou povinných jest 1,300.000, ale není pro ně učitelů, školy vládní, beznáboženské stačí pro 400.000 dětí. Apoštolský tamější delegát píše, že by měl okamžitě obsaditi nejméně 300 far a 40 ženských klášterů že čeká na obyvatele. Francouzské sestry z Chartres, které tam letos přišly, otevřely již pět škol, jež jsou velmi četně navštěvovány.

Klášternice z Francie. Jako bludné ovce bloudí mnohé z nich po světě. Několik klášterů ženských, které byly ve Francii zrušeny, uchýlilo se do Švýcar. Nedávno vypověděla je správa kantonu Tessinského a za vinu se jim kladlo, že žijí společně dle řádových pravidel. A to je švýcarská svoboda!

Král saský o souboji. Nedávno měl král saský po cvičeních vojenských přednášku před důstojníky, a tu pronesl o souboji následující velice pozoruhodná slova: »Již můj otec byl proti tomuto barbarskému způsobu a já se vynasnažím seč budu, abych odstranil středověké stavovské předsudky.«

Prohlášení za blahoslavené. Dne 27. května 1906 bylo slavnostně prohlášeno v Římě za blahoslavené šestnáct Karmelitek, mučednic, jež položily život za Krista v revoluci francouzské. Byly v klášteře v Compiègne (čti Konpijén) v počtu 16 sester. Pařížské národní shromáždění prohlásilo 5. srpna 1790 klášter za zrušený a sestry musily svůj klášter opustiti. Dne 24. června 1792 do všech 16 sester zajato a odvezeno do Paříže do vězení. Dne 27. června byly předvedeny před soud. Veřejný žalobce obviňoval je, že skrývaly ve svém klášteře zbraně. Tu představená vyzdvihla do výše kříž a zvolala: »Zde, občané, toť je naše jediná zbraň, kterou jsme stále mívali v domě svém.« Dále obviňoval je žalobce, že psávali fanatické listy. »Občané,« pravila představená, »co rozumíte slovem fanatické?« Obžalobce však vyhýbal se této otázce, a tu představená ještě jednou pravila: »Občané,

jest vaši povinností, odpověděti na otázku obžalovaných; odpovězte mi, co rozumíte slovem „fanaticky“? Tu odpověděl veřejný obhájce: »Rozumíme tím vaši oddanost dětinské víře, vaše hloupá cvičení křesťanská.« Tu zvolala kterási ze sester: »Milá matko převorko, milé sestry, slyšeli jste slova veřejného obžalobce, který pravil, že jsme odsouzeny k smrti pro svou víru. Přály jsme si takové zajetí a dosáhly jsme ho. Proto děkujeme tomu, který ukázal nám cestu na horu Kalvarii. Ó, jaké štěstí, umřít za svého Boha!« Když pronesen nad sestrami rozsudek smrti, zapěly hlasitě »Veni creator« (Přijď, Duše svatý). Pak obnovily hlasitě své sliby, a protože rozsudek měl býti hned vykonán, byly odvedeny na popraviště, kdež prosila nejmladší 28 let čítající sestra, aby byla první ze všech popravena, což se i stalo. Poslední přišla na řadu převorka, 42letá. Nejstarší ze sester měla 85 let, jiná 83, jiná 82, dvě přes 70, tři přes 50, ostatní byly pod 50 let. 23. února 1895 podal návrh ku blahověčení arcibiskup pařížský, dne 16. prosince 1902 byly tyto sestry prohlášeny za ctihodné. Dekrétem ze dne 24. června 1905 prohlásil je papež Pius X. za mučednice a dal dovolení ku blahověčení, jež slavnostně bylo provedeno 27. května 1906.

Nevíme ani dne ani hodiny. Do kostela v Neapoli, při němž je nemocnice pro nezhojitelné, vstoupil nedávno muž prostředního věku a chtěje se pomodlit i uctít Ježíše v nejsv. Svátosti skrytého, poklekl blízko zpovědnice. Tu

z nenadání spadl s římsy kostelní velký anděl, z kamene vytesaný, padl klečícímu na hlavu a okamžitě ho usmrtil.

Hrozná známky naší doby. Abiturienti gymnasia v Táboře darovali spolku »Svobodná myšlenka« 30 K a spolku »August Smetana«, který má jméno po odpadlém knězi, 5 K. — V Plzni nechtěla jíti školačka, jakási Hajnzová ku svatě zpovědi. Když ji říditel školy domlouval, že dostane proto špatnou známku z mravů, prohlásila, že poněvadž jí již uplynulo 14 let, vystupuje z cirkve katolické, což i u c. k. hejtmanství provedla.

Starý kaplan. V červenci t. r. zemřel v Dolním Innu v Tyrolsku kněz, Petr Plattner, star 86 let. Hned po svém vysvěcení stal se kaplanem ve svém rodišti, kde po celých 62 let zdárně kaplanoval. Stal se pak tamtéž farářem, ale onemocněv na oči, tak že skoro úplně oslepl, byl nucen vzdáti se svého úřadu. Přijal místo výpomocného kněze opět ve svém rodišti, kdež také zemřel.

Spalování mrtvol. Po hnutích o volné škole, rozvodu manželském přivádějí naši nepřátelé v proud, aby svoleno bylo u nás spalovati mrtvol. Deputace byly již u všech našich ministrů, kteří všem v příznivém smyslu odpověděli, že totiž zásadně by tomu neodpírali. — Toto stalo se v katolickém Rakousku!

Vyznamenání jesuita. Královská vědecká akademie ve Florencii poctila první cenou práci jesuity, kněze Tacchi-Venturi, který napsal pojednání »O stavu náboženství v Itálii v polovici XVI. století«. Uchazečů bylo 56. Cena obnášela 2000 K.

* * * * *

Z následování Krista.

Když si člověk čeho nezřízeně žádá, ihned bývá v sobě znepokojován, nepokoj se hned do jeho srdce vkrádá, on pokojem není již oblažován.

Lakomí, a ti, kdož jsou srdce pyšného nikdy pokoje v svém srdci nemají, lidé chudí duchem, srdce pokorného, ve blahém pokoji se nalézají.

Protož výhost dejme pýše a lakotě, kterými jest pokoj nám ze srdce rván, budme chudí duchem, pokorní v životě, pokojem oblaží srdce naše Pán.

V. H.

Šíření a čtení dobrých knih.

(Hlavní úmysl.)

elý téměř svět zaplaven jest tiskem ponejvíce zlým a škodlivým. Jsou to noviny nepřáteli Božími podporované, které čtenáře od Boha a jeho církve odvracejí, svaté náboženství tupí a katolické kněze hanobí, školu a domácnost odkřesťanují, k nevěře a nemravnosti svádějí. Novinám pomáhají knihy v nepřátelském duchu sepsané, plné nevěry, smyslnosti, nečistoty a rozervanosti, což vše škodlivě působí na mysl i srdce čtenáře. Jaké noviny a knihy kdo čte, takového bývá ducha a přesvědčení. Řekni mi, co čteš, a já ti řeknu, kdo jsi. Také vidět nyní patrné účinky špatného tisku, skleslost a znemravnělost lidu, nechuť k náboženství, vzpoura proti duchovní i světské vrchnosti. Jed ten otravuje lid víc a více, a to netoliko v městech, ale i na venkově, netoliko dospělé, ale i mládež. Na trhu v městech chodí policie, a zpozoruje-li na zboží, na pokrmech nákazu sebe menší, hned se zboží skonfiskuje a ještě se pokutuje, kdo špatné zboží prodával. Tak je postaráno ve městech o zdraví těla, a duše tu může v bahně smyslnosti a nevěry hynouti? Což je duše nesmrtelná méně, než tělo, v němž přebývá. A když se již taková péče ve veřejnosti věnuje zdraví těla, proč se nevěnuje tatáž péče zdraví duše? Také by bylo potřeba policie, aby špatné noviny a špatné, nemravné knihy a časopisy konfiskovala a nedala otravovati lid. Ten, jenž ducha svého živí špatnými novinami a knihami, nemá žádného zalíbení na Bohu, na modlitbách, na službách Božích a svatých svátostech. Nepostaví-li se hráz tomuto zlu, bude veľa po našem národu, dříve zbožností slynoucím. A proto, kdo máš ducha dobrého, přilož ruce k dílu, zamítni špatné noviny a byť i zadarmo byly, odmítni špatnou knihu, nepodporuj nic takového, nedávej ještě zbraň do rukou tvých nepřátel, hřích bys měl, kdybys zlé podporoval, ať hmotně, ať mravně. Kdo jsi dobrým katolíkem zbraň všemožně špatnému tisku, netrp jej ani doma, ani v obci, ani v hostinci a hleď na místo něho dobrý tisk zavést, křesťanské dobré noviny, knihy náboženské i mravné, zůslechťující mravy člověka, mysl i srdce jeho, nabízej, přemlouvaj své bližní, aby nechali zlého a chopili se čtení dobrého, náboženského a mravného, jak vydává Dědictví Svatojanské, Cyrillo-Methodějské, jaké vydává tiskárna Cyrillo-Methodějská v Praze a benediktinská v Brně. Jest dosti knih u nás vydaných obsahu zábavného, náboženského i poučného, jen třeba hodně podporovat, aspoň v té míře, jak nepřátelé naši podporují tisk špatný, tak máme my zase podporovat tisk dobrý. Nelze čekat aneb odkládat, sic bude pozdě, a pak bude zle. Nesmíme čekat, až vše bude zkaženo, nýbrž musíme již nyní zachrániti, co ještě zachrániti se dá. Dobře působí v tomto ohledu farní knihovny, z nichž lidé sobě vypůjčují knihy na čtení. Jak jsou rádi, mohli-li dostat dobrou

knihu do rukou. Nedá-li se jim dobrá kniha, pak chápou se knihy zlé a všeho, co jim nepřítel dá. Jsou-li dobré knihy obsahu světského, dějepisné, ze života a podobné, nalézají v nich člověk poučení a nad míru užitečnou zábavu. Jsou-li knihy obsahu duchovního, nalézají v nich poučení o nejdůležitějších pravdách spasení našeho. Dobrou knihou bývá čtenář poučen a potěšen, povzbuzen k dobrému a odstrašen od hříchu. Každá duchovní kniha je výborným kazatelem (Tomáš Kemp.: Následování Krista Pána). Jak užitečno jest čísti dobré knihy, ukazují nám příklady. Ezdráš a Nehemiáš shromáždili lid po návratu ze zajetí babylonského ve věcech náboženských zpustlý, a levitě četli srozumitelné knihy zákona Božího, a lid slyše ta slova, plakal hlasitě tak, že levitě museli přestati a Ezdráš lid těšiti, aby levitě dále čísti mohli.

Jak krásné ovoce dobré knihy nesou, poznáváme na onom komorníku královny Kandace, který byl velikým milovníkem dobré četby, že i na voze, vracaje se z Jerusáléma, četl knihu proroka a stal se křesťanem skrze sv. Filipa. Čím obrácen svatý Augustin? Čtením dobré knihy a milostí Boží. Čím obrácen Jonáš z Loyoly? Čtením životů svatých a světců Božích. Ó, jak mnozí velcí mužové četli a čítají podnes denně jednu kapitolku z „Následování Krista Pána“! A proto nešetřme ani pile, ani prostředků na rozšíření dobrých časopisů a knih v duchu křesťanském sepsaných. Dá-li se co zachránit, tedy jedině šířením a čtením v duchu křesťanském psaných novin, časopisů a knih. Buďme všichni apoštoly dobrého čtení a zavděčíme se jistě božskému Srdci Páně, neboť mu zachráníme mnohou duši od věčné záhuby.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsi. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsi. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje (ic), za příkladem nejsi. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření a čtení dobrých knih a novin a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati a šířiti katolický tisk.

Úmysl v listopadu: Křesťanská добрota.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V Říjnu modleme se o čtení dobrých knih.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. P.	Sv. Remigia , biskupa (533). — Zdar pobožnosti růžencové. Trpělivost v pronásledování. Katolické hnutí. Šťastné volby. Nemocní. Missionáři.	
2. Ú.	Sv. Hildegardy , panny (1179). — Dar čistoty srdce. Pravá kajicnost. Vítězství spravedlnosti. Zastání katolických zájmů. Umírající. Kněžstvo.	
3. St.	Sv. Diviše , biskupa a muč. (273). — Naši velepastýřové. Úcta sv. kříže. Požehnání katolickému podniku. Vítězství katolíků. Duše v očistci.	
4. Č.	Sv. Františka Seraf. (1226). — Císař a král náš. Řády sv. Františka. Láska k chudobě a pokoře. Pokoj a mír mezi národy. Těžce nemocná.	
5. P.	Sv. Placida a spolumuč. ř. sv. Ben. (541). — Řád benediktinský. Duch modlitby. Obrácení hříšníků. Šťastné volby. † Placidus Mathon. † otec.	
6. S.	Sv. Brunona , biskupa (1102) — Pokoření nepřátel církve. Odvrácení pohoršení. Překážení špatného tisku. Těžce nemocní. Katolické missie.	
7. N.	<i>Neděle XVIII. po sv. Duchu.</i> Sv. růžence blahoslavené Panny Marie. — Vítězství sv. církve. Důvěra k Panně Marii. Hájení víry.	
8. P.	Sv. Brigity , vdovy (1373). — Dar pravé moudrosti. Úcta nejsvětějšího Jména Ježíš. Křesťanské matky. Napravení mládeže. Sv. dětství. † matka.	
9. Ú.	Bl. Gunthera , poustevníka (1045). — Pohrdání světem a radostmi jeho. Ctnost naděje. Láska k samotě. Řeholný dům. † opat. Horlivý kněz.	
10. S.	Sv. Františka Borgiáše , řeholníka (1572). — Úcta nejsvětější Svátosti. Ctnost lásky Boží. Katolické hnutí. Tovařystva Ježíšova. Umírající.	
11. Č.	Sv. Germana , biskupa a muč. (407). — Láska k utrpení. Ctnost živé víry. Šíření dobrých a mravních knih. Křesťanská výchova mládeže.	
12. P.	Sv. Maximilána , biskupa a muč. (283). — Církev katolická v Anglii. Apoštolát nekneží. Odstranění pohoršení špatným tiskem. Šťastné volby.	
13. S.	Sv. Edvarda , krále (1066). — Křesťanští panovníci. Apoštolát mužů. Obrácení Anglie na víru katolickou. Svěcení neděl a svátků. † kněží.	
14. N.	<i>Neděle XIX. po sv. Duchu.</i> Sv. Kalixta , papeže a muč. (222). — Svatý Otec Pius X. Nábožné obcování mši svaté. Křesť. škola. Dar skromnosti.	
15. P.	Sv. Teresie , panny řeholnice (1585). — Obnova řádů. Bratrstvo karmelské. Podpora spolků dobročinných. Úcta svatého Josefa. Křesťanské matky.	
16. Ú.	Sv. Havla , opata (624). — Bázeň Boží ve škole. Vznešenost života řeholního. Obnova řeholů. Zbožnost v rodinách. Nemocní. Zdar katol. podniku.	
17. St.	Sv. Hedviky , vévodkyně (1243). — Úcta nejsvětějšího Srdce Páně. Láska k nejsv. vůli Boží. Dobročinnost. Hájení spravedlnosti. Jednoty panen.	
18. Č.	Sv. Lukáše evangelisty Páně (90). — Katoličtí spisovatelé. Apoštolát mezi jinochy. Katolické hnutí. Horlivé kněžstvo. † biskup. Rodiče.	
19. P.	Sv. Petra z Alkant. , řeholníka (1562). — Dar kajicnosti. Denní rozjímání. Pronásledované řehole. Apoštolát dobrého tisku. Smíření manželů.	
20. S.	Sv. Jana z Kentu , vyznavače (1172). — Ostražitost nad smysly. Obnovení lidské společnosti. Požehnání katolickým podnikům. Napravení mládeže.	
21. N.	<i>Neděle XX. po sv. Duchu.</i> Posvěcení chrámu Páně. Úcta k domu Božímu. Nábožné obcování mši svaté. Horliví kazatelé. Dobrodinci.	
22. P.	Sv. Korduly , panny a muč. (238). — Následování dobrého příkladu. Šíření dobrého tisku křesťanského. Nemocný kněz. Časté sv. přijímání.	
23. Ú.	Sv. Jana Kapistr. , řeholníka (1456). — Spolek rozšíření katolické víry. Křesťanská cvičení ve sv. náboženství. Podpora dobročinných spolků.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	St.	Sv. Rafaela , archanděla. — Úcta svatých andělů strážných. Katecheti. Církev katolická ve Francii. Svěcení neděle a svátků. Katolická mládež.	
25.	Č.	Sv. Křišpína a soudr. (III. stol.) — Dar moudrosti. Podpora sv. Otce. Kongregace Mariánské. Spása umírajících. Útrpnost k zemřelým. † otec.	
26.	P.	Sv. Evarista , pap. m. (112). — Svatý Otec Pius X. Dobrota křesťanská. Svatopetrský half. Statečné vyznání víry. Nemocní. Láska k bližnímu.	
27.	S.	Sv. Frumencia , bisk. (IV. stol.). — Velepastyřové naši. Katolický spolek rolníků. Spolky ve prospěch mládeže. Křesťanské dělnictvo. Dobrodince.	
28.	N.	<i>Neděle XXI. po sv. Duchu.</i> Sv. Šimona a Judy , ap. P. (I. stol.). — Za apoštolského ducha našim kněžím. Láska k povinnosti. Katol. vzdělanci.	
29.	P.	Sv. Narcissa , bisk. (213). — Apoštolát sv. Cyr. a Meth. Dar trpělivosti. Rozšíření dobrých knih. Katolické hnutí. Dobrý výsledek voleb. † kněz.	
30.	Ú	Sv. Alfonse Rodrig. T. J. (1617). — Missie v zemích našich. Odvrácení zlého. Obrácení kněze. Pronásledované řehole. Umírající. Dar lásky.	
31.	St.	Sv. Volfganga , bisk. (994). — Láska k duším v očistci. Věrné plnění povinnosti. Zemřelí údové katolických bratrstev. Bázeň Boží. Umírající.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Ničeho není nyní tak potřebí, jako rozšíření a čtení dobrých knih a katolických novin. Čím více nepřátelé víry a mravnosti šíří jed v novinách a knihách, tím světlejší jest povinnost naší čeliti tomu zlu křesťanskými novinami a ušlechtilými knihami. Na potraviny se dáva pozor; jak něco jest zkaženo nebo podezřelé, že by mohlo uškodit zdraví lidskému, bývá hned zkonfiskováno. A zdraví duše může býti zkaženo otravným čtením knih a novin? O to se nikdo nestará. Či je tělo vzácnější duše? Co již lidu zkaženo čtením nepřátelských nám novin a nemravných knih! Proto ruce k dílu! Braňme se! Nedejme přístupu špatným novinám a knihám do domu našeho! Rodiče dbejte, co dítky vaše čtou! Odstraňte špatnou knihu, nevěrecké noviny! Nepodporujte takových věcí špatných. Dobrá, zbožná kniha je nejlepším přítelem každého. Proto vezmi a čti — ale jen dobré knihy a noviny!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chválu jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymíjaje(je), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření a čtení dobrých knih a novin a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učini, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné, Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati a šířiti katolický tisk.

Úmysl v listopadu: Křesťanská dobrota.

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XL.

Vychází
počátkem každého měsíce.

LISTOPAD 1906.

Božské Srdce Ježíšovo, zraň mou duši láskou a bolestí! Učiň, abych Tě miloval, jenž jsi mne tolik miloval, a abych s Tebou útrpnost měl, „jenž jsi pro mne tolik trpěl!“ (Ctěl. Ludvík de Ponte.)

Královno svatého růžence, oroduj za nás!

Růženec bolestný.

I.

Pán Ježíš se v sadě krví potí,
ve své duši hluboce se rmoutí,
zří on hříchů světa velkou tíži,
jíz shladit má smrtí svou na kříži.

V zármutku svém velkém, Ježíš milý,
v důvěrné modlitbě hledá síly;
tak dává, křesťane, příklad tobě,
bys i ty se modlil v smutku době.

II.

Ježíš Kristus, ten Beránek tichý,
přemnoho trpí pro světa hříchy;
Pilát dal jej krutě zbičovati,
svaté tělo jeho rozedrati.

To nevinné Ježíšovo tělo,
jež pro tě, křesťane, tak trpělo,
bičovaly, a bičují znova
hřísné skutky tvé, tvá hřísná slova.

III.

Božskou hlavu Krále nebeského,
korunou ze trní bodlavého
ukrutní katané korunují,
pak tětinu do ruky mu vtiskují.

Potom Ježíš, jako Král potupy,
vystaven jest lidu před zástupy,
z nichž mu každý spílá do jednoho;
kéž bys nebyl i ty z lidu toho!

IV.

Ježíš na ramenou kříž svůj nesa,
s ním po třikráte ku zemi klesá;
z lásky k člověku však zase vstává,
dál se s křížem svým na cestu dává.

Člověk pohan, Šimon Cyrenejský,
přinucen jest Kristu nést kříž těžký;
tys však křesťan, a též z přinucení
často neseš kříž na tě vložený.

V.

Ježíš Kristus na kříži umírá,
a člověku nebe otevírá,
pouta hříchův jeho láme, drtí,
svojí přebolestnou, hroznou smrtí.

Pak své Srdce dává otevřítí,
z něhož krev a voda hned se řítí;
ó miluj, křesťane, povždy všele
božské Srdce svého Spasitele!

Co tvrdí rozum o účtě svatých?

K slavnosti Všech Svatých.

Pocta svatých obsahuje dle učení katolické církve dva předměty, a sice: 1. čest, kterou jim prokazujeme a 2. přímělu, za kterouž je vzýváme. Čest lidem hodným, poctivým a šlechtným prokazovati, velí nám rozum náš i pudí nás srdce naše, a to tím více, jestliže lidé tito spojeni jsou s námi buď páskou příbuzenství nebo přátelství anebo my zavázáni jsme jim za učiněná dobrodíní vděčností. Kdož z nás nenosí v srdci svém, jako v nějaké svatyni, obraz osoby jemu drahé a milé, kterou nebesa mu odňala? Která křesťanská rodina nechová v uctivé památce některého člena svého, jenž za života býval vzorem ctností a příkladem všem? Obdiv svůj, který jim na jevo dáváme rozprávějce o nich, kvítí a věnce, které na jejich hroby klademe, obrazy jejich, které okrašlujeme, uctivost jakási tajemná, kterou máme ke všem památkám po nich zbylým, to vše ukazuje, že tu účtu, kterou k nim máme, i zevně, všelijakými znameními na jevo dávatí chceme tak, aby byla dle naší možnosti dokonalá a všestranná.

A co činí jednotlivé rodiny, to činí i ta veliká rodina křesťanská, církve svatá katolická, těm svým členům, kteří byli za živa příkladem ctností hrdinských a nyní i po smrti jsou její chloubou a okrasou, svatým a světicím Božím. Dle zvyku Písma svatého se nazývají »svatými«¹ vůbec všichni, kteří se v milosti posvěcující náležají. Proto také svatý apoštol Pavel nazývá novokřtěnce »svatými«. My však máme zde na zřeteli ony osoby, které v posvěcující milosti Boží šťastně zemřely a o nichž církev se vyslovila, že beze vši pochyby již v nebesích jsou a o soudném dni v těle oslaveném zmrtvých vstanou. Těmto dáváme jméno svatých a světic Božích, jim náleží naše účta, láska a důvěra. Vyčítá se nám sice od nepřátel naší církve, že prý účtou svatým vzdávanou ubíráme povinné účté samého Boha. Ovšem náleží Bohu účta nejvyšší a nejpřednější, a také i nejvyšší láska; ale i při této účtě a lásce lze člověku v účtě míti lidi šlechtné a láskou lnouti k lidem dobrým a přátelům. Zjistě nikdo rozumný nebude kárati dítě, že ctí své rodiče, poddaného, že ctí svého krále. Vždyť i ti, kteří proti účtě svatých brojí, prokazují veřejnou účtu lidem, které za hodné a zasloužilé pokládají, buď v oboru válečnictví nebo věd a umění nebo lidumilství, stavíce jim nádherné pomníky, putující k jejich rovům, slavíce výroční den úmrtí jejich slavnostními řečmi a skvělými průvody. Jak by tedy nemělo býti dovoleno ony uctívati, kteří zde cvičením hrdinských ctností křesťanských se vyznamenávali, ty, kteří jak slovy tak příkladem i obětavými skutky nesmrtelných zásluh sobě dobyli o celé člověčenství; ty, kteří těžký boj zde probojovali a nyní šťastně došli cíle svého, nebeské slávy?

Nečelí účta svatým vzdávána proti účtě Bohu povinné, vždyť Bůh sám je oslavil a poctil, vzav je na nebesa a udělil jim korunu slávy. Úcta jejich není rovná účtě Boží, neboť se Bohu jedině klaníme, t. j. nejvyšší účtu jako Pánu jedinému prokazujeme, svaté však jako přátele Boží, jako zasloužilé a výtečné křesťany v účtě máme. Úcta, kterou jim vzdáváme, padá konečně na Boha, neboť

on jest původcem jejich svatosti, jemu i oni za své povýšení, za svou spásu děkovati musejí, v jejich životě jevila se moc i láska i milosrdenství Boží, a proto i v jejich účtě obrazí se účta Boží jako v zrcadle.

Jediný Bůh jest podivuhodný, neboť jest Stvořitelem a zachovatelem všeho světa. A přece nikomu neapadne, že by hršné bylo opěvati nebo obdivovati se nádhernému slunci, obdivovati se té vznešené velkolepé přírodě, diviti se nádherné různosti květin atd. Čím výše však stojí svatí i nad květiny, slunce, ba celou přírodu? Příroda jest naší služebnicí, neboť nám k užítu jest dána, ale svatí jsou našimi bratry; každý svatý jest zároveň přítelem Božím, jest živý obraz jeho daleko vznešenější nad oblohu, která mu jen za podnož slouží. Proto není naše pocta svatým prokazovaná nic jiného, nežli veřejný a společný výraz podivu, plný vážnosti a zbožnosti, který až k Stvořiteli veškeré svatosti se vznáší, rovněž tak jako zpěvy, v nichž lidstvo od nejstarších dob přírodu oslavovalo, nic jiného nejsou, než výraz citu, jenž sám sebou k oslavě Stvořitele světa směřuje. Rozum tedy proti účtě svatých nic podstatného namítati nemůže a také nenamítá, naopak účta taková jeví se mu zcela spravedlivou a potřebnou.

Pocta svatých vede však přirozeně k jejich v z ý v á n í; zbožná uctivost jim prokazovaná přechází mimovolně v modlitbu, proto také ctění a v z ý v á n í svatých může se jmenovati životem křesťanské nábožnosti. Hned od počátku křesťanství byla modlitba plněním dvou hlavních povinností, na nichž veškeren zákon záleží, totiž »klaněti se a milovati Boha a milovati bližního«. Jest zřejmé z listů apoštolských, kterak apostoři apoštolé věřící své, že se za ně modlí; vidíme, kterak věřící se podle příkladu toho řídí a vespolek se za sebe modlí; za své bratry se modliti byl skutek lásky, byl úkon spolu pokory. Přimluvy za svou ubohou duši na jiných žádati, byla duchovní almužna. Odtud ten obecný obyčej, do modlitby druhého se poroučeti. Ježto rozum i evangelium nás učí, že modlitba před tváří Boží tím jest vzácnější, čím čistší jest srdce a čím láska horoucnější, ze kterých modlitba plyne, proto zajisté důvěrněji a ochotněji v modlitbách svých se poroučeti máme takovým vyvoleným duším, které svými vznešenějšími ctnostmi se skvějí jakožto dokonalější následovníci Ježíšovi. Toto vnitřní puzení, bráti své útočiště k modlitbám nejnábožnějších křesťanů, vyšlo ze dvou příčin: 1. protože byli nejmocnějšími přáteli Božími a 2. nejlaskavějšími přáteli lidí.

Tak za živa. Změnili se snad, když opustili tuto zemi? Mohl hrob tuto duchovní přitažlivost, modlitbu, oslabiti? Jistě je to naopak. Milost přátelství Božího a láska k bratřím a sestrám, ač slabé a křehké za života pozemského se býti zdály, jsou nyní v nebi dokonalé a nezrušitelné, neboť všechny překážky pozemské a časné i všechny slabosti a nedokonalosti pominuly. A do modliteb takových oslavených duší, bychom se neměli poroučeti? Bylo by to zrovna, jakoby někdo k chudému řekl: »Na těch můžeš almužnu žádati, kdož mají několik set ročních příjmů, o něž však přijíti mohou; ale nesmiš od těch žádati, kteří mají jistého jmění na miliony.« Nebylo by to nerozumné?

My se do modlitby svatých poroučíme, t. j. je za přimluvu u Boha žádáme. Vímeť dobře, že oni z vlastní moci nám nemohou pomáhati, neboť všechna pomoc plyne od Boha, jenž jediný moc má, ale víme také, že přimluva svatých u Boha mnoho zmůže, neboť jsou přátelé jeho, vyvolenci jeho, jež on miluje, jimž on radost působí, jejichž prosby tedy také milostivěji vyslýchá, nežli naše. Každý z nás ví, že chce-li odsouzenec k smrti dojiti milosti, že jen císař ji uděliti může, a přece odsouzenec prosí soudce své, aby jej milosti panovníkové doporučili. Spíše zajisté dojde prosebník každý u pána vyslyšení, neprosí-li sám, nýbrž prosí-li s ním i osoba pánu milá, jejíž slovo u pána platí a která si zásluh získala. Proto také volajice k Bohu se modlíme: »Smiluj se nad námi.« Volajice k svatým, říkáme: »Orodujte za nás.« Když Israelité na poušti proti Bohu reptali, poslal na ně Hospodin za trest hady, jichž uštknutí bylo smrtelné. Tu šli k Mojžíšovi a pravili: »Zhřešili jsme, že jsme reptali proti Bohu a tobě; pros Boha, ať odejme od nás hady ty.« A Mojžíš se modlil a Bůh jej vyslyšel, hadi zmizeli. Vyslyšel-li Bůh člověka smrtel-

ného, sobě milého, čím spíše vyslyší hlas přátel svých a miláčků na nebesích, svatých a světic Božích!

Namítá se ovšem, že jenom Bůh jest vševědoucí a ne také svatí nebo andělé, že tedy o nás nevědí a také naše volání k nim neslyší, a proto že jest volání toto marné a neužitečné. Ovšem že jest Bůh vševědoucí, ale z toho nikterak nevysvítá, že by z lásky a milosti nemohl i andělům a jiným svým svatým udělit schopnost vědět o těch, kteří se v ochranu a přimluvu jejich poroučejí. O andělech víme bezpečně z Písma svatého, že něco o lidech vědí, sice by nemohl archanděl Rafael přinést modlitbu Tobiašovu před Pána Boha, aniž by se mohli andělé radovati nad hříšným pokání činícím, jak to přece Kristus Pán zřejmě řekl. (Luk. 15, 10.) Z toho plyne, že andělé i srdce naše, v němž pravá kajinnost sídlí své má, znají. Vědí-li však andělé o nás, proč by nevěděli i o nás duše našich oslavených bratří a sester, o nichž přece sám Spasitel pravil, že »budou jako andělé v nebi«. Dovolil-li Bůh, aby andělé, kteří jsou přece jen »služební duchové«, obeznámeni byli s věcmi týkajícími se jejich svěřenců na zemi, proč by neměli svatí, kteří přece s »Kristem panují« zcela nic zvědět o těch, na něž se moc Kristova vztahuje? A jelikož dokázáno jest, že mezi nimi a námi nejužší spojení jest, že my s nimi dle »obcování svatých« tvoříme tajemné tělo Kristovo, proč by tito oslavení s Kristem jakožto hlavou co nejužší spojení údové neměli pranic vědět o osudech a potřebách údů téhož těla, na zemi posud bojujících a trpících? Není třeba, abychom stanovili způsob, jakým svatí o nás vědí a nás slyší, neboť Bůh ve všemohoucnosti své zajisté dosti má cest a prostředků k tomu; nám dostačí vědět, že svatí a světice skutečně o nás vědí a naše volání slyší, což dokázáno jest mnohými nesčetnými zázraky, které se jen na přimluvu svatých staly, a které ani nejzatrzelejší nevěrec popřítí nemůže. Církev svatá počíná si při šetření podivuhodných vyslyšení velice přesně a neprohlásí nic za zázrak, pokud nemá všechny možné důvody a důkazy. Také neprohlásuje nikoho za svatého, o němž není s jistotou bezpečnou dokázáno, že se na přimluvu jeho zázraky skutečně staly.

Jeden vznešený a učený protestant anglický přišel do Říma, když se jednalo o svatořečení blah. Františka Regis. Jeden známý hodnostář církevní odevzdal mu spisy týkající se zázraků zmíněného blahoslavence ku přečtení. Když je byl Angličan pozorně prozkoumal, vrátil je duchovnímu, řka: »Jestli všechny zázraky, které v církvi se uznávají, takovýmito důkazy zjištěny jsou, jako tyto zde, pak můžeme i my je bez vši překážky za pravé uznati, a vy byste byli ušetřeni všech výtek a posměchu, jichž terčem vaše zázraky jsou.« »A přece,« odvětil duchovní, »není ze všech těchto zázraků ani jeden za dostatečně prokázaný uznán.« Tak přesně a obezřele počíná si církev při šetření zázraků. Které však za pravé uznala, pravými jsou ve skutečnosti, a proto dokázáno jimi jest, že Bůh na přimluvu svatých zázraky činí, že tedy svatí o nás vědí a za nás se vskutku přimlouvají. Sám Luther, zakladatel protestantismu, praví: »O přimluvě milých svatých, pravím a držím s celým křesťanstvím, že se svatí ctí a vyzývají mají; neboť kdo může popřít, že i za dnešní doby Bůh u hrobů svatých skrze jméno svých svatých zázraky činí.«

Namítá se dále, že toliko Kristus Pán jest naším prostředníkem u Boha, a že tedy obracejíce se na svaté urážíme Krista samého, opomíjejíce jej. Kdyby bylo pravda, že jest znamením nedůvěry nebo že urážka jest jiné za přimluvu vyzývati, co bychom potom mohli mysliti o sv. Pavlu, který k věřícím v Římě píše: »Prosím vás, bratři, skrze Pána našeho Ježíše Krista a skrze lásku Duchu svatého, abyste mi pomáhali na svých modlitbách za mne k Bohu.« (Řím. 15, 30.) Či snad by bylo dovoleno bratry na zemi žijící o přimluvu u Boha prositi, avšak zapovězeno bratry oslavené v nebi vyzývati? Kdo by mohl pro to rozumný důvod uvést? I když svaté vyzýváme, přece veškerá naše důvěra a naděje nese se k Spasiteli našemu, na jehož zásluhy spoléháme. Vímeť dobře, že vše, čeho skrze přimluvu svatých dosahujeme, se nám dostává jen jako milost pro zásluhy Spasitelovy a

v jeho jméně, neboť i svatí jenom jeho jménem za nás orodují a jen skrze jeho zásluhy vyslyšení býti doufají. Vždyť jejich přimluva právě v tom záleží, že s námi a pro nás společného otce v nebi ve jménu našeho společného prostředníka Ježíše Krista prosí. Zůstává tedy Ježíš Kristus vždy a všude jediným naším »prostředníkem a orodovníkem u Boha«. Přes to však i Rodička Boží i svatí orodovníky našimi býti mohou, neboť se skrze Krista k Bohu za nás s prosbou obracejí.

Ostatně neučí církev, že bychom se jenom skrze svaté obraceti měli; vždyť sama se v přecetných modlitbách svých bezprostředně k Bohu obrací. Sněm církevní v Tridentu nazval úctu a vzývání svatých »dobrou a užitečnou«, avšak nezavázal nás příkazem k tomu. Proto však vždy lépe nám bude, jestliže s mocnými a Bohu milými přáteli Boha prositi budeme, nežli sami. Naše modlitby bývají slabé, naše zásluhy nedostatečné a proto jsouce jen na sebe odkázání, málo bychom u Boha pořídili. Mimo to chce Bůh, abychom si těch vážili, které on oslavil, aby on oslavován byl skrze svaté své. Mimo to, chceme-li dosáti přimluvy svatých, musíme je v životě následovati, dle ctností jejich se řídit, a to zase přispívá netoliko ku prospěchu našemu, nýbrž i ku větší cti a slávě Boží.

Ježíš Kristus, Spasitel náš, řekl: »Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tuť jsem já uprostřed jich.« (Mat. 18, 20.) Tento návod k modlitbě, daný samým Spasitelem, následujeme co nejdokonaleji. Nejen dvě osoby, nýbrž dva celé sbory nebo dvě části téhož města Božího, církev zde na zemi a církev na nebi spojují se ve jménu Ježíšovu klekajíce před ním. Církev naše v tomto slzavém údolí ještě bojující, vyzývající sestru svou vítěznou v nebesích o přimluvu, aby tato prosba jí k nebeské večeři dopomohla: následuje jen to, co se událo při poslední večeři, když apoštolé miláčka Páně, sv. Jana, na prsou Spasitelových odpočívajícího prosili, aby od jejich společného Mistra vyžádal slovo všem žádostivé.

Tento Jan, od božského Mistra tolik milovaný, jest obrazem nebeského města, kdež panuje nejčistší láska, proto my plní jsouce důvěry bratrské, obracíme se k vyvolenému sboru svatých, takřka jednu osobu mravní představujících, abychom také jednou z milostí Boží a skrze přimluvu pravých přátel Kristových odpočinuli na prsou Pána Ježíše, vítězitele nad smrtí, a to odpočinuli na věky. Budiž tedy Bůh od nás chválen a prošen skrze svaté a svěťce své! *Boh. Hendl.*

HROB.

Když tak kráčíš v životě
vesele a mužně,
zdaž vzpomeneš, v nicotě
třeba žít že nutně?

Rozum pyšný vše chce jen
prozkoumat a zvědět...
nevíš-li, že život sen,
v hrobě budeš ležet?

Ano, hrob je učitel,
jenž hádanky řeší,
připravil ho Stvořitel
světcům, i již hřeší.

Hádankou se zdá být svět,
harmonii ladnou;
k hrobu pohled, mrtvý květ...
odpověď máš snadnou.

Věčně byl a věčně jest,
věčně bude žiti,
vždyť je Bůh, kdo více jest,
tvor nemůž' věčně býti.

V. H.

0 četbě životů svatých.

Ku svátku Všech Svatých píše Jg. Zhděl.

sichni vychovatelé uznávají, že má veliký význam ve vychovatelství příklad. Právě prastaré latinské přísloví: dlouhá je cesta příkázáními, snadná a účinná příklady. Až trpělivost přechází, jak dlouho trvá, než zvykne si někdo na rozkazy a příkázání, ale lehce navykne, vidí-li dobrý příklad, když rozkazující také sám vše vykonává. Co prospěje na př., když napomíná katecheta děti ve škole, aby nejedli masa v postní dny, když rodiče postů nezachovávají? »Slova znějí, příklady hřmějí,« praví přísloví. Každý uzná, že cesta názorná je nejvhodnější, nejúčinnější, nepochopitelnější a nejkratší mezi všemi vyučovacími způsoby. Slovo pronesené slyšíme, ale jak často nasloucháme jen jedním uchem, nic v hlavě nepodržíme, vše vychází ven druhým uchem a nepřináší pražádného užitku. Co by pomohlo, kdyby někdo popisoval sebe vzletněji a básnicktěji, že zahřívají přemile paprsky sluneční? Mnohem lépe jest, když sami zkusíme a pocítíme blahodárnost tuto na sobě.

Uznávajíce výbornost četby životů svatých byli přetčeni věřící horlivými jejich čtenáři a měli z toho pro svou duši spásitelný užitek. Z nespočetných dokladů uvádíme aspoň něco. Kalvinský spisovatel Josef Skaliger píše o životopisech mučedníků prvotní církve: »Četba těchto spisů působí na zbožné duše takovým dojmem, že nikdy neodkládají této knihy bez pohnutí a soustrasti. Každý může se o tom přesvědčiti ze své vlastní zkušenosti. Co se mne týče, vyznávám, že nic nedojme mne z dějin církevních tak, jako čtu-li popisů prvních mučedníků, tu jsem všecek uнесен, jsem jako u vytržení.« Sv. Paschasius píše: »Kdo důstojně vypoví, anebo jen si pomyslí, jak spásitelně působí životy svatých a jejich ctnosti na zbožnou mysl, když je rozjímá? Vira se jimi upevňuje, bázeň Boží žije, nechuť ke světu a touha po věcech nadpozemských vzbuzuje.«

Mnozí ze světců vděčně vyznávají, že obrácení byli k dobrému, čtouce

horlivě životy svatých, na př. sv. František z Assisi, sv. Antonín Paduanský, sv. Teresie, sv. Tomáš Akvinský, svatý Štěpán z Grandmontu. Kolik nešťastných hříšníků obrátilo se touto četbou? Kdož ví, zda byl by církvi byl získán Ignát z Loyoly, kdyby byl poraněn a lež na loži nebyl dostal do ruky životů svatých? Svatý Kolombán začal nový život, čta životopis sv. Marie Egyptské, podobně stalo se sv. Teresii. Vždyť nejsou životy svatých nic jiného, než ve skutek uvedený zákon Boží, než evandélium, jež učil Ježíš Kristus svým slovem a svou milostí ve svět rozšířil, než víra, která působí skrze lásku a jež vytvořila poslušnost a učenost. Četba tato poučuje srdce naše názorným příkladem, učí, co svatí konali pro Boha, ukazuje nám poklady milosrdenství Božího a ovoce jeho spásy ve vyvolených Božích. Svatost životů svatých odjímá hříšníkovi všechny záminky, jež by mohl mít; slabým ukazuje sílu milosti Boží, chabé posilňuje dodávaje jim síly.

Svatí jsou vyvolení ze všech stavů, ze všech zemí. není žádného stavu na světě, není žádné země, v níž nevyznává se naše víra svatá, z níž nevyšli by světci a světice Boží. Každý stav, každý národ, každý věk, oboje pohlaví mají svaté vzory, kteří vydávají svědectví o svatosti a spravedlnosti naší svaté víry a jsou zároveň pro nás vzorem a příkladem. Po celý rok, každodenně ctíme památku některého, někdy i více svatých (římské martyrologium, t. j. seznam svatých a světic, má 18.000 jmen, což ovšem není úplný počet, vždyť jen katakomby mají ostatky asi 5 milionů mučedníků) a podivujeme se Bohu, hatství jeho milostí.

Pohlédneme sami na sebe, jaký užitek bychom mohli mít z pozorné četby životů svatých? Pěkně dí Kempenský: »Pamatuj na živé příklady Svatých, v nichžto se odleskuje pravá dokonalost a nábožnost a uvidíš, jak nepatrná jest, ba skoro ničím není, co činíme my. Běda, co jest náš život, srovnáme-li se s nimi! Svatí a přátelé

Kristovi sloužili Pánu o hladu a žízni, v zimě a nahotě, prací a únavou, bděním a posty, modlitbami a svatým rozjímáním, za pronásledování a mnohých příkorf. Ó, kolik těžkých útrap snášeli sv. apoštolové, mučedníci, vyznavači, panny a všichni ostatní, kteří zatoužili kráčet ve šlépějích Kristových! Ti zřejmě nenáviděli duši svých na tomto světě, by je zachovali k životu věčnému. A jak tuhý a odříkavý život vedli svatí otcové na poušti! Jak hojně a vroucí modlitby obětovali Bohu, jak velikou horlivost projevovali o pokrok duchovní! Jak hrdinný vedli boj, aby potřešili hřích! Jak čistý a přímý uchovávali si směr ducha k Bohu! I okolo nich obcházel »protivník ďábel jako lev řvoucí, hledaje, kde by koho pohltit, jemuž však odpírali, silni u víře« (I. Petr. 5, 8), i oni »cítili zákon v údech svých, odporující zákonu ducha a jímající je v zákonu Božím, kterýž byl v údech jejich« (Řím. 7, 23) — a přece zvítězili.

Proč neopakujeme slov svatého Augustína: »Mohli-li ti a oni, proč ne ty?« Vždyť žili svatí v těchže nepřijemnostech, jako my, strojeni jim byly tytéž nástrahy, měli tytéž zlé náklonnosti, příležitosti, ale přece odolali, zvítězili a byli za to odměněni živou korunou v nebi. Kéž i my, čtouce jejich životy, řekneme se sv. Pavlem: »Následovníci moji, buďtež, jakož i já Kristův« (I. Kor. 11, 1).

Kolik poučení můžeme si zjednat při četbě životů svatých! Naučíme se znáti své povinnosti, uvidíme, jak svatí, co poznali jako požadavek naší svaté víry, hned vykonali. Čím pak více víru poznáme, tím více jsme zavázáni dle ní žítu býti, neboť tím přísnější rozsudek pronese nad námi nejvyšší soudce, tím trestuhodnější budeme. Či nebyli-li bychom podobni člověku, který se dívá v zrcadlo a vidí v něm obraz svého obličej, ale »vzhlédl se a odešel a hned zapomnul, jaký by byl« (Jak. 1, 23—24).

U svatých slavíme jako den z jejich života nejpamátnější, ne kdy se zrodili pro tento svět, ale kdy se zrodili pro nebe, totiž kdy zemřeli, neboť teprve svou smrtí zpečetili, že žili dle příkladu Kristova a zachovávali, co přikázal. Je proto nemístno a nás katolíků nedůstojno,

že zavlád i mezi námi obyčej, oblíbený u jinověrců, slaviti své narozeniny; my máme slaviti své jmeniny, den, kdy přijali jsme jméno toho či onoho světece, abychom na jeho přímluvu dosáhli slávy věčné a žili po jeho příkladu. Proto by měl každý míti obraz svého svatého patrona i jeho obšírnější životopis. Co pak řekneme o rodičích, kteří dávají dětem svým jména buď úplně pohanská anebo neznámá? Ve kterém si městě chtěl gymnasiální profesor, aby jeho dcera dostala při křtu svatým jménem Penelope a chlapeček aby se jmenoval Homér.

Církev svatá nám poroučí, bychom svaté uctívali a vzývali. Zde ve světě ctí obyčejně lidé jen ty osoby, které vynikají buď rodem anebo vysokým úřadem anebo velkým vlivem; svět posuzuje obyčejně jiné jen dle zevnějšku a rozdává milosti často ne dle zásluh, ale dle toho, jak kdo umí druhým pochlebovati, oháněti se kadidlem chvály. Kolik pravých zásluh bylo zneuznáno a zapomenuto pro pomluvy a lichá osočení. Bůh však při svatých nezná žádného rozdílu, soudí spravedlivě, odměňuje dle zásluh, vždyť ctíme také osoby stavů nejnižších za svaté; u svatých vidíme, že vede do nebe mnoho cest i stezek. Svatost není výsadou jen některých stavů a povolání, nýbrž lze ji nalézt u všech a Bůh odmění ji u každého po zásluze.

Každý člověk slechetný váží si ctností a uznává pravé zásluhy: vévoda František Medicejský nikdy nemluvil s Michel Angelem, leč s nepokrytou hlavou, a když byl týž umělec u papeže Julia III., kázal papež, aby se posadil, ač bylo přítomno 10 kardinálů, kteří stáli. O Karlu V. se vykládá, že potkal na ulici malíře Ticiána a sám mu vyhnul a když mu jednou vypadl z ruky štětec, sám císař se sehnul, zdvihl ho a pravil: »Zasluhujete, aby vám císař sloužil.« Papež Lev X. tak si vážil básníka Ariosta, že hrozil kletbou tomu, kdo by bez svolení básníkovy vydal jeho básně; týž papež sám přišel k umírajícímu Rafaelovi; František I. byl přítomen smrti Leonarda da Vinci. Ctí-li lidé slechetní výtečníky a velikány, kteří prosluli moudrostí, uměním, ctnostmi a jinými skutky, čím více máme ctíti

hrdiny a výtečníky na poli náboženském, v oboru mravnosti svaté. A poznáváme je, čtouce jejich životopisy. Proslulit svatí jako velikáni, neboť dle slov svatého Pavla: »Skrze víru přemáhali království, činili spravedlnost, docházeli zaslíbení«. (K Zidům 11, 33).

Svaté uctíme nejlépe tím, když dle jejich vzoru budeme následovatí jejich

příkladu, jsouť jako zářné hvězdy na obloze života vezdejšího, osvěcující tmy tohoto hříšného světa a zdvihající naše oči ku blaživému, věčnému míru na nebi. Končí slovy Kempenského: »Kéž by v tobě čtoucím životy svatých nebyla úplně uspaná snaha prospívatí ve ctnostech, když jsi tolikrát četl o tolika příkladech lidí zbožných.«

Čeho si budeme ve smrti přátí?

K slavnosti všech věrných dušiček.

ase nadešel nám den smutku sice, avšak pro život náš naučení vážných plný, den památky všech věrných dušiček. Ačkoliv zajisté každý křesťan den co den pamatovati má na své zemřelé a k Bohu za ně se modliti, tož přece den tento s větším důrazem připomíná nám ty naše milé a drahé osoby, které kdysi s námi žily, s námi pracovaly, s námi se radovaly i trpěly, a nás ve smrti předešly. Upomíná nás na ony obzvláště, které sice naději mají spatřiti jednou slávu Boží v nebesích, avšak posud ještě trpěti musejí muka očistcová, aby úplně osvobozena byla duše jejich ode všech pokut a trestů časných, které nebyly vytrpěly na zemi.

Církev svatá vede nás tohoto dne na hřbitovy ke hrobům boháčův i chudáčů, ukazujíc nám marnost a pomijejnost všeho pozemského, a připomínajíc nám vážným hlasem: »Pomni, člověče, že i ty jsi prach a v prach se obrátíš«, poslední okamžik našeho života — smrt. Není věru místo, které by dojemněji a důtklivěji nám připomínalo čtyři poslední věci člověka, které jsou: smrt, soud, nebe a peklo, nežli právě hřbitov. Rovy mladých i starých, bohatých i chudých, vznešených, učených i prostých, dokazují nám jasně, že »uloženo jest člověku jednou zemřítí.«

V hrobech těchto však vidíme toliko jednu část člověka — tělo smrtelné. Kam poděla se duše, tělo oživující? Duše nesmrtelná? I zní nám zase hned

slovo apoštola v uších: »A potom následuje soud.« Smrt odděl způsobem násilným, a proto více méně bolestným duši od těla — tělo přijme země, z níž vzato jest, ale duše objeví se před soudnou stolicí Boží, následuje soud, který ovšem v okamžiku co nejkratším po smrti vykonán jest. A výsledek soudu toho? Jest další trvání duše buď v blaženosti nebeské, nebo v útrapách pekelných, a to na věky. Nebe a peklo, dle toho, jak kdo na světě Boha poslouchal, o svou duši se staral a hojných pokladů, které Bůh uznává, dobrých skutků si nashromáždil, učinil-li tak a v posledním okamžiku smrti čistá s Bohem smířena byla duše jeho úplně, pak výrok soudu bude zníti: »Pojd, pozhnaný srdce mého a vládni královstvím, které jest pro tebe připraveno od počátku světa.« Duše vejde do nebes a připočtena jest k nesčíslným zástupům svatých a světic Božích, kteří chválí a velebí Boha, užívajíce radosti nejčistších a věčných, které uchystal všemohoucí a přelaskavý Bůh svým milým věrným dětem. Avšak pravý opak bude výsledkem soudu hříšníků — hříšníků velikých a zatvrzelých, kteří ani v okamžiku smrti se nekáli, a tak, jako nepřátelé Boží, zarytí a nekající před Boha přišli. Konec jest milostem, konec smilování; »Den pomínel a noc nastala, v níž nikdo nemůže nic činiti pro sebe.« Spravedlnost Boží musl objeviti se v celé své váze tu, kde dříve milosrdenství nebylo uznáváno a pochopeno. »Odejděte ode mne, vy zatracení, do ohně věčného, kterýž

připraven jest ďáblům a soudruhům jejich — zazní strašný ortel bezbožných — věčná smrt — pohřbení v pekle. Nechtěli znáti Boha, nechtěli skloniti šiji svou pod jeho svatý zákon, neuznávali Krista a nepřijímali svátost jeho těžce a bolestně zaslouženou, neznali modlitby, nechtěli svaté svátosti, žili dle své zkažené vůle a »pili hřích

také rozsudek osudu, nebe či peklo. Proto tak důležitý, ano nejdůležitější je okamžik smrti pro nás. Jak jinak budeme potom souditi, nežli soudíme často nyní, jak jiná budeme mít potom přání, nežli nyní naše srdce naplňují? Ó vmysleme se tedy, pokud možné jest, vmysleme se v okamžik ten a rozjímáme, čeho si potom přáti budeme, abychom

jako vodu — i rozhojnila se nešlechtnost jejich jako moře — a v moři tom utonuli. Hrůzy smrti tělesné a časné byly jen malou a skrovnou předzvěstí hrůzy a bolesti, které jest jim snášeti a trpěti na věčnosti.

Jak hrozné, jak důtklivé jest naučení hrobů. Vezměme si je k srdci! I na nás čeká a snad co nejdříve, první ze čtyř posledních věcí člověka, smrt. Od smrti závisí celá budoucnost naše. Jak strom padne, tak zůstane ležeti, jak člověk umře, t. j. v jakém stavu — milosti či nemilosti Boží je duše jeho, tak bude souzen, podle toho také vyzní

si to již od času tohoto přípravou zabezpečili.

Jediné přání naše ve smrti bude, abychom byli dobře užívali života a využítkovali času nám popřaného. Neboť nejtěžší trýzeň ze všech snáší umírající, když poznává, že špatně užíval života, o němž nyní jasně nahlíží, že mu proto byl dán, aby si nebe zasloužil. Byl-li v této věci nedbalým, s hrůzou poznává potom smysl slov, která Spasitel pronesl k nepoctivému správci: »Vydej počet vladářství, neboť již nebudeš moci vládnouti« (Luk. 16, 2). Již je konec všemu, nebude ti možno již těžiti hřivnami,

kteří ti byl svěřil Hospodin. Pokud trval život, mohl nahromadit si zásluh, ale nyní již nebudeš moci. Co máš, pro věčnost máš, k tomu již nepřidáš nic. Až posud mohly býti ruce tvé činny, nyní budou spoutány. Jaká hanba, jaká lítost se nás ve smrti zmocní, až poznáme, že jsme byli línými a bez užitku nechali utéci času života.

Předstoupíme před Boha, ale ne sami, s námi přijdou i jiní lidé, křesťané nábožní, jejichž dnové oplývali skutky bohudobými; obětovati budou Kristu Pánu práce své, pot svůj, svá utrpení, posty své, své skutky kajicné, svou lásku k bližnímu, vůbec všechno dobré a bohumilé, co činili, a my co budeme mu moci obětovati? Ó, jak si budeme ve smrti přát, abychom hodné mnoho obětí mohli Pánu Bohu ukázati a přinést, abychom co nejvíce bohatými byli skutky dobrými a záslužnými. Proto vzpomínejme na to již dnes, učme se z hodinky poslední na hodiny života celého a žijme tak, jak si ve smrti přát budeme, abychom život byli strávili.

Proto činně 1. nyní pilně to, co ve smrti snad nebudeme moci činiti a čeho jest přece nevyhnutelně potřeba. Zpytujeme den co den svědomí své, aby zpytování poslední bylo usnadněno. Umírající musí prozkoumati celý život svůj, jaká to těžká práce, když se mnohdy ve smrti ani času nedostává; netoliko času není, ale ani ne možnosti, smysly opouštějí člověka, pokušení zlého ducha se vzrůstá, bolesti tělesné člověka svírají, ó běda, běda, nedostává se mu všeho, aby dobře vykonal věc tak vážnou, vyzpytoval svědomí své a kajicně se vyzpytoval. Proto činně tak v životě, a to často — denně; po částkách-li zkoumáme život svůj, lépe jej prozkoumáme. Často-li ve svaté zpovědi se s Bohem smírujeme, nehromadí se hříškové měrou úžasnou. Pořádejme tedy svědomí své dříve obezře a pilně, abychom si potom nemusili vyčítati ani nedbalé zpytování svědomí, ani lítost neupřímnou, ani pokání neúplné. Dejme do pořádku věc i záležitosti naše vezdejší, co se též jméni atd., abychom se jimi nemusili zdržovati v okamžicích posledních. Vždyť poslední hodiny života jsou tak vzácné a důležité, že jich musíme užiti jen k spáse duše,

abychom si očištěvací muka ukrátili a spásu pojistili. Nelze se tedy obíratí věcmi světskými. Doba poslední je doba žní, nejbohatší pro toho, kdo veškerý život tak uspořádal, že v čase tom mohl jen dobré shrnouti a chystati se s tím před Boha.

Ve smrti budeme vzbuzovati víru, naději a lásku, o káž bychom je měli po celý život, oč dokonalejší by bylo vzbuzení těchto ctností ve smrti!

Proto často, den co den vzbuzujeme tři božské ctnosti, víru naději, a lásku horlivě, zbožně a vroucně, aby stálo by okrasou duše naší. Co nám však ukládají, konejme. Víru neochvějnou v Boží Trojici, v Spasitele, v život posmrtný, nesmrtelnost duše, zachovejme dětinnou v lásku a milosrdenství Boží, v milost svatých svátostí, v ovoce nejsv. obětí mešní, v přímluvu Rodičky Boží a všech Svatých, mějme a nad to vše láskou k Bohu rozplameňme srdce své, aby všechny naše myšlenky, řeči i skutky k cíli nejvyššímu směřovaly, k oslavě Boží na zemi. Lásky k Bohu bude mít za následek i lásku k bližnímu, lásku upřímnou, účinnou, kterou od nás žádá Pán. Ó jak po takovém životě mnohem účinněji, silněji a horoucněji lze volati ve smrti: »Bože můj, v tebe věřím, v tebe doufám, z celého srdce tě miluji.« Nebudou to jen prázdná slova, nýbrž výraz smýšlení, chtění a činění celého života předešlého. Ve smrti bude nám trpěti bolestí tělesných i duševních a toto trpělivé snášení má nám ulehčiti smrt a přispěti ku pokání. Jak ale budeme moci trpělivými býti v hrozných útrapách posledních, pakliže jsme se dříve v trpělivosti necvičili? Proto jest třeba, abychom v životě všechny křížky, které Bůh na nás skládá, z ruky jeho přijímali, je za důkaz lásky jeho uznávali a trpíce je a snášejíce ochotně, Pánu Bohu zadost činili za tak mnohé spáchané hříchy. Dobře proto činí ti křesťané, kteří alespoň v každém měsíci si zvolí jeden den, aby se v něm připravovali k smrti, obnovují úmysly a city, které jsme vložili, s takovou horlivostí, jako by v době nejbližší zemřítí měli. Činně nyní 2. to, co musíme nevyhnutelně učiniti v hodině smrti.

Ve smrti odumíráme světu, rozkoším jeho a všem požitkům, opouštíme poklady světa, končíme život pozemský. To ve smrti činiti musíme. Učiníme-li to v životě dříve, jak velikou to bude pro nás útěchou potom a jak velikou zásluhou. Blaze těm, kdož se na světě naučili žít a světa užívat tak, jako by neužívali, kdož včas odumřeli všem náklonnostem nezřízeným a dobrům falešným, kdož radost a štěstí své nezaložili v mamonu, jichž srdce nelpělo na statcích, neboť u těch jest všecko v pořádku, všecko dobře připraveno. O těch praví svatý apoštol Pavel v listě ke Korintským krásná slova: »Zemřeli jste a život váš skryt jest s Kristem v Bohu.« (Kol. 3, 3.) Modlitba, kráčení u přítomnosti Boží, mrtvení smyslů, vroucí objímání kříže Spasitelova jsou prostředky, jimiž denně lze nám přijíti k smrti oné přípravné, kterou nazývá svatý František Saleský »zcela živou, skrze Ježíše Krista mocně oživující smrtí.« Obětujeme Bohu vše, co nejvíce rádi máme, a prosíme jej, aby s námi naložil podle vůle své; odevzdáme prozřetelnosti Boží sami sebe, jestliže dopustí, abychom byli zkoušeni protivnostmi, nemocemi a rozličnými útlaky. I život svůj vůbec, který od nás požádá Pán v hodině smrti, dávejme mu rádi za živa, umírejme denně volajíce s apoštolem: »Umírám každého dne«, ne proto jen, že se den co den více k smrti blížíme, ale proto, že každého dne cítíme, jak slabne láska a náklonnost k životu vezdejšímu při vzpomínce na život věčný. Dobrovolně-li takto Pánu Bohu život svůj v obět přinášíme, bude tato obět zásluhou za živa, neboť ve smrti bude tu bez zásluhy. Nenutíme Boha, aby nám odňal násilím, co žádá od nás v dobrotě a co jemu máme vrátiti z lásky! Pomalu se v životě učme se všim se loučiti dobrovolně, tím ulehčí se nám loučení ve smrti. Sv. František Saleský krásně o tom dí: »Ó jaký pokoj a jaká sladkost ve smrti tak moudře předvídané, tak svatě očekávané a tak šťastně připravované!«

Abys nás pak smrt, jejíž hodinka nejistá jest, nepřekvapila, vzpomínejme na ni často v životě. Taková vzpomínka nám zabezpečuje spravedlivost a nevinost života, neboť kdo na smrt opravdově myslí,

nehřeší. »Pamatuj na věci poslední a nezhrěšíš na věky«, praví Písmo svaté. (Ekl. 7, 40.) Bůh sám nám to slibuje; chopme se slibu toho a pamatujme na smrt k dobru svému. Pýcha i smyslnost jsou původcem hříchu. Vzpomínka na smrt potlačuje obojí. Hrob jest nepřítelem a vítězem nad pýchou i smyslností tělesnou a tedy ničí základy hříchu.

Kdo myslí na smrt, netrvá dlouho ve hříchu. Těžkým závažím duše při soudě jest hřích. A přece soud ten přijde, nevíme kdy, ale jistě. Smrt náhlá zdaž není nyní častá? A co potom? Ó vzpomínka na smrt musí vyburcovati hříšníka a uvést k pokání, jinak by neměl ani srdce lidské. Vzpomínka na smrt však také naplňuje srdce důvěrou a útěchou nejsladší. Kdo věrným byl sluhou Božím, raduje se užití Pána svého. Sv. Řehoř o tom praví: »Když čas blízké smrti přijde, zaraduje se nad slávou odplaty.« A svatý prorok (Is. 32, 18) praví o tom: »A sedětí bude v kráse pokoje, ve stánkách doufání a v odpočívání hojném.« Ten, jenž častou vzpomínkou na smrt se na ni připravuje. Smrti neujde žádný; proto je dobře se s ní včas obeznámiti, by příchod její nebyl tak hrozný a žalu plný. Vzácná jest myšlenka na smrt, neboť přispívá k tomu, abychom kráčeli před Bohem ve svatosti a spravedlivosti; připraví nás, abychom mohli blaženě umřít v klidu, důvěře, v radosti a v lásce Boží. Ať potom člověk zemře ve věku pokročilem anebo v mládí, vždycky obdarí jej božský Mistr všemi statky svými dle slov vlastních: »Amen pravím vám, že nade vším statkem ustanoví jej.« (Mat. 24, 47.)

Svatí a svěťtice Boží přestáli již šťastně všecko, radují se věčně u Boha. Volejme k nim, aby z lásky čisté, pro Boha, zásluhy své za nás Pánu obětovali a tak se za nás přimlouvali, aby i smrt naše byla šťastná a život náš s pomocí Boží byl důkladnou na ni přípravou. Za duše v očistci pak se svatými se modleme, aby co nejdříve osvobozeny byly, a vejdouce do slávy věčné, nám přimlouvou u Boha lásku naši oplatiti mohly. Sami pak v životě svém pilně toho hleďme, abychom jednou i my branou smrti zasloužili vejíti v onu říši věčné spásy a blaženosti, kde tvory své očekává Stvořitel a vykoupence své očekává Spasitel.

Boh. Hendl.

První moravská lidová pouť do Svaté země

v srpnu roku 1905.

(Část další.)

Průčelí i vnitřek kaple Božího hrobu je samá lampa, samý svícen, samé světlo (před vchodem stojí obrovské svícny); i věřící najdeme tam stále pohřížené v modlitbě, opět a opět libající místo svaté; mne zvláště dojmala zde zbožnost poutnic ruských, venkovanek to v prostém bílém přimodralém obleku.

Když se má na hrobě Božím sloužit mše svatá, pokryje se hrob dřevěným stolem, na němž se obětuje mše svatá. Katolíci jen časně po půl noci směji tam sloužit mši svatou a pak opět ráno v 7 hodin zpívanou mši svatou; ostatní čas vyhrazen jest nesjednoceným Řekům a Arménům. Mimo čas služeb Božích volno tam každému soukromě se modlit.

Ve východní a západní stěně kaple andělské je po okrouhlém otvoru, kterými patriarcha řecký a tuším i arménský, podávají o bílé sobotě řecké věřícím svým svatý oheň, o němž rozkolníci tito svatosvatě věří, že jej v tom okamžiku přinesl anděl s nebe zapáliv jednu lampu v Božím hrobě, a proto též velice si ho váží; poutníci ruští zapalující od dohořívající svíce jinou donášejí prý oheň ten pěšky až do domu. Patriarchové ti a jejich kněží tropí tím už od staletí hanebný podvod, aby si dodali u lidu větší vážnosti a i peněz vymámili; platit za první od světla toho rozžatou svíci boháči řečtí a arménští i tisíce peněz. V ten den je kolem kaple Božího hrobu lidu k umačkáni, každý chce mít co nejdříve od svatého ohně zapálenou svoji svíci, i sváděl u otvorů těch Řekové pravé boje o svatý oheň, tak že často někteří i o život při tom přicházejí (roku 1834 bylo tu přes 300 poutníků k smrti pošlapáno). V hrozně té tlačenci udržují pak pořádek turečtí vojáci a policisté holemi a ranami hojně rozdávány.

Vyšedše z kaple, teprve máme čas obdivovati se velikoleposti kopule v rozpětí 19 30 m ji kryjící; na 18 pilířích obloukovitě ve výši 20 m spojených spočívá kruhovitá zeď, nesoucí kopuli 50 m vysokou, na jejíž vnitřních stěnách

jsou na modrém poli namalovány lilije a zlaté ornamenty, jen že barva již na mnohých místech je odprýskaná; prostor mezi pilíři a vnější zdí (8) rozdělen je ve dvě poschodí, jež tvoří galerie nad sebou ležící. Na vrchu rotundy je světlik, jímž padá světlo do chrámu. Druhá menší kopule je nad vnitřním chrámem řeckým.

Jdouce kolem kaple Božího hrobu, uvidíme na její severní straně přistavěnou chudíčkou kapli (9), náležející Koptům, kde tito potomci starých Egyptanů melancholickým nepřijemným zpěvem konají svoji pobožnost, a naproti ní prostřední ze západních apsid chrámových (10), zbytek prý to ještě od Konstantina Velikého vystavěného chrámu Anastasis (t. j. zmrtvých vstání), za níž je podzemní hrob Josefa z Arimathie (11).

Od kaple Božího hrobu je k severovýchodu oltář (12), kde Pan Ježíš po vzkříšení se v podobě zahradníka zjevil Magdaleně (Jan 20, 14—17), jak znázorňuje oltářní obraz; dále kaple Zjevení (13), náležející výhradně františkánům, kde Spasitel Matce své se ukázal (dle tradice) a kde uschován jest kus sloupu, u něhož byl Spasitel bičován (14), v kapli této na hlavním oltáři uschovává se nejsvětější Svátost oltářní (15).

Vedle kaple Zjevení je klášter františkánský (16) přistavěný ku chrámu Božího hrobu, jenž kolem dokola obklopen je kláštery různých vyznání křesťanských, z nichž je vždy východ jen do chrámu Božího hrobu. Klášter františkánský mimo to nemíval ani oken a nad ním bývaly konírny turecké, z nichž vlhkost prosakovala stropem kláštera; teprve náš císař pán na své pouti do Svaté země vyžádal od sultána zrušení oněch koníren. V klášteře bydlí stále 14 františkánů, již se střídají vždy za čtvrt roku s jinými františkány z Jerusalema. Tito stráží Boží hrob, což není věru úřad závidění hodný, ale přece ode všech členů řádu z lásky k Pánu Ježíši toužený: jako zvláštní

milost vyprošují si někteří, aby směli déle než čtvrt roku tam zůstat. V klášteře pohotoví jest asi 8 postelí pro kněze, kteří chtějí na hrobě Božím po půl noci mši svatou sloužiti; otvírá turecká stráž bránu teprve po čtvrté hodině ranní a zavírá ji před 8. hodinou večer (též od 11 do 2 hodin za poledne je zavřena). Stává se, že věřící schválně dají se zavřít v kostele, aby v noci nerušeně tam se mohli modlit; jeť sebraná pobožnost za dne tam dosti ne snadna pro stálý hluk pobožností, zvláště řeckých a arménských a nepřetržitě chození lidí.

Naproti oltáři sv. Marie Magdaleny (12) je u stěny chrámové vyvýšený chor s varhanami; v rohu pak protějším sakristie (17) kláštera františkánského, kde ukazují široký, těžký meč Bohumíra z Bouillonu, prvního křesťanského krále jerusalemského na začátku válek křižáckých; mečem tím bývají u Božího hrobu pasováni jmenováni od jerusalemského patriarchy katolického rytířové Božího hrobu.

Jdeme kolem severní stěny chrámu, v níž nalézají se záchody (0), jichž je tu velice zapotřebí, zvláště pro čas, kdy brána jest zavřena. Dříve byly prý v hrozném nepořádku a rozšiřovaly ošklivý zápach po chrámě, nyní jsou dosti moderně zařízeny a čistěny vodou, jdeme dlouhým prostorem v polotmě ku tmavé kapli, jeskyni to, jež nese název »žalář Kristův« (18), kde prý byl Pán Ježíš, mezitím co se daly přípravy k jeho křížování, uzavřen; odtud obrátíme se k jihovýchodu a přijdeme kolem východní oblé zdi řeckého kostela, nechavše v levo dva oltáře ve výstupcích zdi chrámové umístěné, oltář svatého Longina (19), dle ústního podání onoho vojína, jenž proklál bok Ježíšův a oltář rozdělení šatů Ježíšových (20), o něž vojáci metali los, ku 29 schodům vyšlapaným, po nichž sestupujeme do podzemní velice sešlé 15 m dlouhé, 14 m široké trojlodní kaple sv. Heleny, osvětlované světlem kopulí její vnikajícím; v kapli je na konci levé lodi oltář posvěcený památkou kajícího lotra, v prostřední lodi oltář sv. Heleny (21), vedle místa, kde svatá Helena se modlila, mezitím co byl na její rozkaz

hledán svatý kříž; z místa toho je otvor do chodby do dolejší kaple vedoucí, chodbou se jde po 13 velice vyslapaných schodech, ještě doleji pod zem do kaple Nalezení sv. kříže (22), asi 7 m široké a dlouhé, bývalé to cisterny, do níž vhozen byl kříž Kristův i kříže obou lotrů spolu s nástroji ukřižování a nápisem kříže a vše zahazeno zemí a při kopání sv. Helenou poručeném zase nalezeno. — Jak rozeznán kříž Pána Ježíše od druhých dvou, vypravuje svatý Cyrill Jerusalemský v listě k císaři římskému Konstantinovi: dotyk dvěma kříži neměl účinku u ženy na smrt nemocné, sotva však těla jejího dotekl se kříž třetí, ozdravěla žena ihned; totéž opakováno na mrtvole, jež tudy právě nesena byla do hrobu; i zde při dotknutí třetím křížem oživil rázem mrtvý.

Místo nalezení svatého kříže poznamenáno je mramorovou deskou s vloženým do mramoru křížem; mramorový oltář s bronzovou sochou svatě Heleny daroval sem bratr našeho zeměpána, arcivévoda Maximilián, potomní nešťastný císař mexický. Zde má gardián františkánský, nesoucí titul »Strážce Božího hrobu« v den památky Nalezení sv. kříže (3. května) právo sloužiti mši sv. pontifikální (s odznaky biskupskými, jindy ve chrámě Božího hrobu jen patriarcha). — Jen škoda, že kaple obě velice jsou sešlé a fanatičtí Habešané, kteří spodní kapli pronajali za nepatrný poplatek Arménům, nedovolí, aby je františkáni opravili.

Vrátivše se toutéž cestou do chrámu, jdeme kolem kaple Posmívání se Ježíši (23), zvané tak, že v ní sloup $\frac{1}{2}$ m vysoký, na němž dle ústního podání seděl Spasitel v domě Pilátově, když trním korunován byv vydán byl posměchu vojákův. (Mat. 27, 27—31.)

Obejdeme roh Kalvarie a u prvních (od brány chrámové) schodů na Kalvarii vedoucích vejdemo pod skálu Kalvarskou do podzemní kaple Adamovy, jež nalézá se pod místem, kde stál kříž Spasitelův. Průvodce svítí nám svíčkou na skálu ve stropě na straně východní a ukazuje trhlínu, kterou jsme viděli i se shora na Kalvarii, a která povstala při smrti Ježíšově. S vrchu Kalvarie až sem může trhlina ta býti přes 6 m hluboká.

boká; nahoře je 15 cm široká, nikoli rovná, nýbrž klikatě stočená (jako blesk se nám jeví), běžíc na přič přes vrstvy skalní, tak že dle úsudku přírodopysců ani nástroji lidskými ani obyčejným zemětřesením povstati nemohla. Četl jsem, že jakýs učený posměváček, jenž navštívil místa svatá v Palestýně s úmyslem, aby ukázal, že vše, co se o nich vypravuje, jest jen výmyslem, po důkladném prohlédnutí této trhliny skalní zvolal: „Děkuji Bohu, že mne sem přivedl a tento zázrak Boží všemohoucnosti mi ukázal, jenž ze mne učinil křesťana věřícího v božství Ježíše Krista. (Addison: *De la relig. chret. II.*) O trhlíně té podává svědectví již sv. Cyrill, biskup jerusalemský kolem roku 350. — Adamovou se kaple ta jmenuje proto, že dle legendy tam pohřbena byla po potopě světa lebka Adamova, na níž pak při smrti Páně krev Vykupitelova s kříže skalní trhlinou kanula, smývajíc tak vinu Adamovu; dle této legendy bývá pod křížem namalována lebka, jež má tedy představovati lebku Adamovu.

Františkáni konají ve velechrámě den co den průvod s hořícími svícemi za modliteb a zpěvu latinských písní, oslavujících tajemství na jednotlivých místech sběhlá. Průvodu účastní se rádi i křesťané domácí i zvláště poutníci, nesouce též hořící svíce, které si pak domů berou, aby jim svítily při smrti na cestu do věčnosti. — Průvod vychází z kaple Zjevení (13) počínaje tam klaněním se nejsvětější Svátosti, projde mezi oltářem sv. Marie Magdaleny (12) a sakristií (17), jde po místech (18 až 23), pak vstoupí na Kalvarii, odtud sestupuje po schodech druhých a kolem kamene Pomazání (4) ubírá se k Božímu hrobu a odtud kolem oltáře svatě Maří Magdaleny vrací se do kaple Zjevení, kde zpívanými litaniami loretanskými a modlitbami se ukončí. Průvod trvá dobrou hodinu. I druhá dvě význání křesťanská (řecké a arménské) konají (ač ne denně) podobné průvody.

Ku velechrámu přistavena je v pravo od brány ve výši skály Kalvarské překrásná kaple francá (24) (Frank = Francouz, pak každý Evropan), tam, kde při křížování stála Matka Páně s nábožnými ženami; výjev je znázorněn

na oltářním obraze. Z kaple té, jež jest výhradním majetkem františkánským, je viděti oknem do kaple na Kalvarii. Na schodech do té kaple přepadli Řekové roku 1901 františkány a 16 jich nebezpečně zranili, jak výše pověděno.

Se schodů ke kapli vedoucích (25) vidíme, že románská věž velechrámu, v levo od jeho brány stojící, málo vyniká nad chrám a že jest patrně její bořejší část snesena, ubrána; to stalo prý se na rozkaz mohamedánů, aby věž ta nepřechývala blízky jejich minaret.

ch) Dějiny chrámu Božího hrobu.

Abychom lépe rozuměli nynějšímu stavu velechrámu, k tomu je třeba znáti dějiny jeho. Nynější chrám v hlavních rysech pochází z 12. století, kdy křesťané, zřídivše ve válkách křížáckých v Jerusalemě království křesťanské, místa sobě nejposvátnější, kde Spasitel umřel a pochován byl, spojili pod jednou klenbou. Už před tím byly tam svatyně křesťanské a to od 4. století, kdy r. 326 matka prvního křesťanského císaře římského Konstantina Velikého, sv. Helena přišla do Svaté země, aby uctila místa smrti a hrobu Páně. Nalezla je ve stavu velmi smutném, neboť císař Hadrián dal je roku 130 zasypati a na Božím hrobě postaviti sochu nemravné bohyně římské Venuše, na Kalvarii pak Jovišovu modlu, aby křesťanům přístup tam byl zamezen; i dala bůžky ty odstraniti, a když zem odházena, nalezen hrob Páně zcela neporušený, odkryta i skála Kalvarská. Tak zloba pohanského císaře sloužila k tomu, aby pro budoucí časy uchována byla památka míst těch. Konstantin postavil pak nad Božím hrobem i Kalvarii překvostnou pětilodní basiliku, zvanou Anastasis (t. j. vzkříšení), jejíž krásu nadšenými slovy líčí letopisec a vrstevník Konstantinův, biskup Eusebius a i pozdější spisovatelé. Při tom byla skála kolem Božího hrobu odesána a podobně i části skály Kalvarské, aby se získalo místa pro chrámovou zeď jižní a východní. Chrám posvěcen roku 336 a stál v nádhře své skoro 300 let. Chosroës II., král perský, dobyv roku 613 Jerusalema, oloupil jej zcela a pak zapálil a zbořil, při čemž mu židé vydatně pomáhali;

Chosroës uloupil i svatý kříž, ale když byl od císaře řeckého přemožen a roku 628 od vlastního syna zabit, vrácen byl svatý kříž císaři. Mezitím staral se opat, nápotomní patriarcha jerusalemský Modestus o znovuzřízení chrámu, jen že z nedostatku prostředků vystavěl jen 4 menší svatyně: nad Božím hrobem, Kalvarií, místem nalezení svatého kříže a kamenem pomazání. Brzy na to došli mohamedánští Arabové Jerusalema, ale ti ušetřili svatých míst, ač křesťanům snášeti bylo potom mnoho přikříží, až chalíf egyptský Hakem roku 1010 vše kolem Kalvarie zcela rozbořiti dal. Jen stěží vymohli si křesťané dovolení, aby ony 4 svatyně vybudovati mohli, což dokončeno roku 1048. Útlak křesťanů ve Svaté zemi způsobil v Evropě mohutné hnutí křížácké, roku 1099 Jerusalem od vojsk křesťanských dobyt a brzo započato se stavbou velebného domu, jenž by, jako kdysi stavba Konstantinova, kryl všechna místa související se smrtí a vzkříšením Páně. Stavba tu uchovala se v podstatě dodnes, jen že přístavbami a opravami pozdějšími mnoho jí ubylo na kráse a velikoleposti. Bya posvěcena roku 1149, ale již po 38 letech po dobytí Jerusalema od mohamedanů znesvěcena, později v mešitu proměněna a konečně asi roku 1220 křesťanům vstup nejen do chrámu, ale i do Jerusalema zapovězen. V těch truchlivých dobách dovedli toho Františkáni, že jim bylo od vládců mohamedánských dovoleno, usaditi se kolem roku 1236 (dle jiných již roku 1230) u Božího hrobu, jež pak za nevylicitelných útrap opatrovali po celá staletí. Roku 1342 byli od papeže Klementa IV. potvrzeni za „strážce Božího hrobu“, kterýžto titul jim a zvláště jejich představenému, *guardiano*vi, dodnes náleží. Vychytrali Řekové jim ovšem za ten čas násilím, podplácením tureckých úřadů i úskokem vyrvali mnohé místo, neb aspoň jeho spoluužívání si osobili. Po vpádu a jím způsobeném zrušení Charesmiů (roku 1244) byl chrám obnoven roku 1310, kdy nad ním postaveny 2 kopule a opět roku 1719; vyhořel pak roku 1808, jak se zdá, zapálen od Řeků, při čemž kopule nad Božím hrobem spadla na kapli Božího

hrobu, vystavěnou poprvé od sv. Heleny a opět roku 1555 od *guardiána* františkánského Bonifáce z Dubrovníka, a ji velice poškodila. Tehdy byla Evropa zcela zaměstnána válkami napoleonskými; toho použili Řekové vymohše si od sultána tureckého povolení k nové stavbě kopule a kaple Božího hrobu, již dokonali roku 1810 a při té příležitosti vlastnictví mnoha míst ve chrámě si osvojili. Stavbu provedli tak špatně, že kopule hrozila brzy sesutím; po dlouhém vyjednávání mezi sultánem, vládou ruskou (jež zastávala se Řeků) a francouzskou (jež chránila františkány), shodnuto se na důkladné přestavbě kopule a kaple Božího hrobu a na právech, jež mají mítí tři hlavní vyznání křesťanská ve velechrámě, což trvá doposud. Protestanté nemají žádného zvláštního práva na užívání míst v chrámě; nemohli by tam také se svoji suchopárnou a chudou bohoslužbou se cti vystoupiti vedle skvělých obřadů tam obvyklých.

Z nártku toho patrně též, že tožnost a pravost hrobu Spasitelova je dobře osvědčena. Nebylo o ní do nedávna pochybnosti; teprve v novější době začali protestanté o ní pochybovati, zachvácení modou věku našeho, o všem pochybovati. Ježto svatý Pavel praví, že Spasitel trpěl venku za branou (Žid. 13, 12), jali se hledati hrob jeho za hradbami nynějšího Jerusalema, nepomníce, že severní hradby jerusalemské za dob Pána Ježíše (t. zv. druhá zeď) šly daleko jižněji, než hradby nynější, neb t. zv. zeď třetí, teprv po smrti jeho vystavěná.

Stavební rada, rodem Němec, a tuším protestant, Schick, jenž 50 let v Jerusalemě kopal a bádá, a jehož objemné a velmi poučné modely staveb chrámu židovského a jiných budov starého Jerusalema jsme si též u jeho vdovy prohlédli, jim dokázal, že hradby tehdejší šly kolem jižní a východní strany Kalvarie a Kalvarie že byla tedy opravdu za hradbami městskými.

Tím mizí jedna námitka proti totožnosti místa a druhá, že totiž křesťané přý zapomněli polohu míst oněch, jest tuze nejpapna. Svatí apoštolové a učedníci Páně zajisté do smrti se na ně dobře pamatovali a ukázali je i

prvním křesťanům, kteří místa ta jistě vroucně uctívali až do rozboření Jerusalema roku 70; po rozboření vrátili se křesťané do města, bylť tam sídlo biskupské a biskupem jerusalemským byl až do roku 108 Simeon, příbuzný Spasitelův, jenž toho roku zemřel ve stáří 120 let. Ten musel dobře věděti o místech těch, jsa současník události tam sběhlých; po něm pak vypočítává Eusebius, zrozený roku 264 v nedaleké Caesareji, že v letech 117—138 vystřídalo se v biskupství jerusalemském 13 rodáků jerusalemských; ti zachovali nepochybně památku míst křesťanům tak drahých, mezitím roku 130 poznamenal je proti své vůli, postavením pohanských soch císař Hadrian tak, že za Konstantina Velikého ve 4. století šťastně byla nalezena a určena.

Io totožnosti křížové cesty ozvaly se v nejnovější době pochybnosti od spisovatelů francouzských; ti to odvolávají se hlavně na zprávu poutníka Bordeauxského z roku 333 a tvrdí, že Pilát neptěbýval v čas svátků velikonočních v hradě Antonii, nýbrž v paláci Herodově u věže Davidovy; tam prý byl Ježíš odsouzen a odtud nesl prý kříž směrem severovýchodním (nikoli od východu k západu), tak že prvních devět zastavení by připadalo na jiná místa. Je to vědecká domněnka, dosud nedokázaná. Ale i kdyby se jednou snad dokázala, neumenší to naši účtu k místům svatým. Nezáleží na tom, abychom uctívali nějaké tajemství z utrpení Páně přesně na tom místě, kde se událo a věřili, že právě zde, ani o metr dále na pravo neb na levo se to nestalo; nám dostačí, že zde v tomto městě Spasitel žil, trpěl, pochován byl a nalézající se tak blízko místům jeho kroky a krvi posvěceným, právě tím býváme tolik povzbuzováni ku zbožným citům a modlitbám a představujeme si tak živě to, co zde k našemu spasení se stalo. (Dle Scheggovy »Cesty do Svaté země«, 275).

j) Basilika sv. Štěpána, hrobky královské, jeskyně Jeremiáše, proroka.

Jedno odpoledne věnovali jsme prohlídce basiliky sv. Štěpána (46) za branou Damašskou (44), vystavěné na

témž místě, kde stála stará basilika od císařovny Eudoxie roku 448 zbudovaná, s přiléhajícím klášterem dominikánů a jejich »vyšší školou biblickou«, kde působí slavní znalci starožitností biblických, kam scházejí se posluchači ze všech dílů světa, s nimiž podnikají profesoři jejich dvakrát ročně výzkumné cesty po Palestyně.

Odtud navštívili jsme hroby královské (47), jež ovšem nejsou hroby králů židovských, nýbrž královny Heleny z Adiabene v Assyrii, pohanky to, jež v čase před rozbořením Jerusalema Titem přijala s rodinou svou náboženství židovské a v Jerusalemě přebývala. Jsou to rozsáhlé, podzemní, ve skále vytesané chodby a hroby rozmanitého způsobu a tvaru, z nichž poznáváme, jak staří židé mrtvé pochovávali; z hrobů zdejších, t. zv. »lávkových«, jež jsou ze skály vytesané, trochu na vrchu prohloubené lavice, můžeme si dobře představit, jak původně vypadal hrob Pána Ježíše. Též závěr hrobek jediným kamenem jsme se na nich naučili znáti.

Na zpáteční cestě navštívili jsme velikou jeskyni Jeremiáše, proroka (48), starý to lom na kámen, kde prorok tento skládal prý svůj »Pláč« nad rozbořením Jerusalema a chrámu Šalomounova Nabuchodonozorem. Zalobná slova »Pláče« jeho nás tak dojmají při odpoledních hodinách ve svatém týdnu, ana církev slovy Jeremiášovými oplakává zboření chrámu, v němž přebývala plnost božství (Kol. 2, 9), smrt totiž Kristovu.

k) Rakousko-uherský poutní dům.

Ještě o mnohém bych vypravovati mohl; o jedné však budově pro Rakousko-uherský hospic, o jedné zvlášť významné zmíniti se musím; je to rakousko-uherský hospic, či rakousko-uherský dům poutní (43), jenž z milodarů u nás v Rakousko-uhersku sbíraných byl zbudován v letech 1857 až 58 a může uhostiti 100 poutníků; dle zakládající listiny má každý poutník rakouský právo pobýti v hospici týden, chudý bezplatně, jiní za plat dle svého uznání. I z našich poutníků bylo tam 100 ubytováno. Tam se cítí člověk jako doma. Představenými, rektorem a

mistoředitelem hospice jsou světští kněží z rakouských diecesí, kteří o potřeby poutníků a jich právod po místech posvátných pečují a při tom spolu studují starožitnosti biblické; před lety byl tam ředitelem můj dobrý přítel Dr. Fr. Kyzlink z brněnské diecese, bohužel předčasně zemřelý, jenž tehdy psal články o Svaté zemi do časopisů českých a výlet svůj za moře Mrtvé, do Moabska, v samostatné knize popsal.

Budova rakouského hospice je impozantní a dělá rakouskému jménu čest; bohužel, že milodary tak skrovně nyní se scházejí, že jen stěží lze hospic udržet; tak na př. z Uher nepřichází prý žádných příspěvků, ač poutníci uherští rádi se zde pohostiti dávají. Uhři rádi berou a neradi platí — vždyť to známe z domova.

V hospici je krásná kaple zasvěcená Svaté Rodině; na stěnách jejích jsou erby poutníků z císařského rodu našeho a erby neb aspoň čestné desky některých vznešenějších poutníků ze zemí rakouských, mezi nimi též (na choru) olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka, prvního moravského poutníka do Svaté země, jenž v letech 1123 a 1137 dvakrát navštívil Svatou zem a tam přijal i roucho sv. Norberta a po svém návratu kláštery premonstrátské u nás zakládal, jako v Praze, Želivě a j., proto též mezi poutníky našimi nalézají se kněží premonstrátské starali se o jeho oslavu. Poutníci stavu šlechtického a duchovního ze zemí našich od nejstarších dob mají své erby na chodbách domu; i erby s českými nápisy jsem tam našel; pamatuji-li se dobře, začíná řada erbů na chodbě jménem českého kanovníka z Prahy ze století, zdá se mi, 11. nebo 12. Též čestné desky velikých výprav poutnických z poslední doby zdobí chodbu, poslední z nich bude hlásat jméno první moravské lidové pouti, jež zvěčněna tam bude i mši svatou, každoročně v kapli za naše poutníky slouženou. Vše to — erby, desky i sloužení mše svaté — zařídil s velikou pilí a nákladem náš obětavý vůdce pan plukovník z Himmlů.

Se střechy hospice je pěkná vyhlídka na Jerusalema, kolem seskupený;

zvláště dobře je odtud viděti, jak stoupá křížová cesta, což, jdeme-li po ní, málo pozorujeme.

Z dalšího okolí Jerusalema viděli jsme jen málo; byl čas na to tuze krátký. Někteří vydali se na oslech do Emaus, kde Spasitel dal se po svém zmrtyvých vstání poznati při lámání chleba (Luk. 24), kde kněží sloužili též mši sv.; mně však se to zdálo mrháním času, jenž sotva stačil na prohlédnutí nejpamátelnějších věcí v Jerusalemě.

b) Bethanie.

O jednom prázdném odpoledni připojil jsem se k výletu do Bethanie (49), asi 1½ hodiny na východ od Jerusalema vzdálené, kde Pán Ježíš vzkřísil Lazara. (Jan 11.) Navštívili jsme hrob Lazarův, hlubokou podzemní kryptu; po 26 úzkých schodech přijde se do těsné předstíhky a z té po 3 schodech do hrobu, kde beduinské děvče za bakiš dávalo nám ohněné kousky z vápenaté půdy; hrob nenalézá se v původní podobě, schody byly od křesťanů vytesány, aby se dostali do hrobu, nad nímž si mohamedané vystavěli mešitu. Blízko u hrobu ukazuje se místo, na němž stál dům Lazarův, kde Spasitel u Lazara, Marty a Marie Magdaleny tak rád býval pohostinu; jsou tam jen rozpadlé zdi bývalého kostela křesťanského. — Celá Bethanie je skupina bídných, polorozpadlých domků.

Jeli jsme tam i zpět na oslech. Byl jsem od let chlapeckých poprvé zase v sedle. Osel můj byl malý, mladý a — jak se mi zdá — ctižádostivější nad Caesara. Caesar chtěl býti raději prvním v alpské vesničce než druhým v Římě, a můj osel, jsa skoro poslední v řadě, chtěl všechny předstihnouti; když objížděli jsme severozápadní cíp Jerusalema, dal se mi s příkrého svahu do údolí Cedronského do hrozného klusu, myslil jsem každou chvíli, že přeletím mu přes hlavu. Někteří také opravdu spadli, ale tak šťastně, že se nepotloukli. Dobře držely se v sedle dámy a pěkně jim to slušelo. Tam jeli jsme po silnici kolem východního svahu hory Olivetské, kudy se jezdí do Jericha, zpět přes Betfage a vrchol hory Olivetské cestou, kudy jel Spasitel na oslátku ve slavném průvodu do Jerusalema, přes

místo, kde plakal nad městem (33). V čele naší kavalkády o 80 oslech jel náš průvodce, bratr Lukáš, františkán, rozmlouvaje s jezdci po pravici i levici, vysoko vztýčen nad ostatní, mělť nejvyššího osla a i postavou dosti vyniká. Slušelo mu to velice, nikdy bych se byl nenadál, že lze na oslu tak majestátně jezdit. (Ostatní jezdci už se zatím též trochu vycvičili v jízdě, že pohled na ně aspoň nedráždil ku smíchu, jako když jsme vyjeli z hospice.) Obrazotvornost vykouzlila mi při pohledu na našeho průvodce v čele — postavu vznešenou božského Spasitele, jak obklopen zástupem, jej hlučně pozdravujícím: »Hosanna (t. j. sláva) Synu Davidovu!« jel do Jerusalema, aby tam za nás trpěl.

Na programu pouti bylo jedno odpoledne věnováno vyjížďce do Ain Karim, dle podání rodiště sv. Jana Křtitele, a jiné dopoledne do Betlema, kam naše skupina jela dne předposledního, pokaždé v kočárech.

m) Svatý Jan na horách.

Ain Karim (t. j. pramen, u něhož roste réva), též »sv. Jan na horách« je asi 1½ hodiny na západ od Jerusalema, odkud tam vede silnice krajinou nad míru pustou a kamenitou. Sedl jsem si ke kočmu, doufaje, že se od něho dovím jména míst a hor, kudy jsme jeli, ale snaha moje byla marna, nerozuměli jsme si ani slova; vyžrál jsem na to na zpáteční cestě lépe, sednuv si na kozlík kočáru, v němž seděl bratr Lukáš a — byl jsem spokojen. Po nedlouhé jízdě byli jsme překvapeni přímým pohledem: mezi holými vrchy táji se utěšené údolíčko, jehož živá zeleň — vinné révy, fíkových stromů, svatojanských chlebovníků, pinii, rostlin zelenářských aj. — mile se odrážela od pustých vrcholů hor, ano zeleň ta, jakoby se pokoušela i hory okolní okrášlit, táhla se i po úbočích vysoko vzhůru, ze zeleni té vyčnívaly majestátní stihle cypřiše; klíč k tomu tajemství je — bohatý pramen Panny Marie (proto tak jmenovaný, ana Panna Maria za svého pobytu u svaté Alžběty z něho nepochybně vodu váživala); ten vedle přičinnosti obyvatelstva je hlavní příčinou tohoto ráje uprostřed pouště, jenž zásobuje Jerusalema

zeleninou a ovocem; potkávali jsme na silnici upracované ženy felahů v jejich modrých špinavých sukních, nesoucí plody zahrad v těžkých koších na hlavách.

S kočárů šli jsme rovně do sakristie velkého a krásného kostela františkánského, jenž stojí nad místem narození svatého Jana; v severní poboční lodi sestupuje se po 7 mramorových schodech do podzemní kaple se stěnami a stropem částečně z přirozené skály vápencové, kde pod oltářem je kolem stříbrné hvězdy na podlaze, osvětlované barevnými lampami latinský nápis: »Zde narodil se předchůdce Páně«. Šťastnou náhodou přišla na mne řada, sloužit tam mši svatou. Po mši svaté a kázání pro poutníky vykládal nám pamětihodnosti kostela františkánský bratr Antonín,rozený Čech z Lito myšle, jenž má v klášteře úkol lékárníka; pak jsme kněží latinsky zapěli: »Benedictus« (t. j. »Požehnaný buď«), chvalozpěv, jež zpíval Zachariáš, otec Janův, kdy po narození synově rozvázán jest opět jazyk jeho. (Luk. 1, 67—79).

Kolem pramene Panny Marie, kde vládl čilý život, a odkud část vody odváděna ku svažování zahrad, obletování prodávací devotionalií, mezi nimiž bylo mnoho (což jinde ve Svaté zemi jsem nepozoroval) mladých dívek, jedna i v evropských, bělavých, ale špinavých šatech, šli jsme na svah protějš hory (k jihozápadu), chtěje shlédnouti dvojitou kapli Navštívení Panny Marie na místě, kde setkala se v letním sídle Zachariášově blahoslavená Rodička Boží s příbuznou svou Alžbětou a od ní přivítána slovy: »Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého!« (Luk. 1, 42) a zapěla prorockým duchem vlebný chvalozpěv, jež kněží, jako onen »Benedictus« v ranních chválách, v hodinách večerních či Nešporách denně se modlí: »Magnificat« (t. j. »Velebí [duše má Hospodina«]). I my zde po prohlídce kaple zazpívali si jej, napřed kněží latinsky, pak všichni česky. Z terasy nad kaplí dívali jsme se pak po roztočilém okolí a upozornění jsme byli, že nejdolejší údolí, za nímž k severozápadu se zvedají vysoké hory, jest pravděpodobně ono, v němž David

oblázkem z praku vrženým porazil a mečem pak stal obra Goliáše. Na horách, jež byly za námi, stála prý vojska israelská, na protějších za údolím filistinská; na zpáteční cestě ukazoval nám bratr Lukáš hocha pastýřského v chatrném rozbitém oděvu, pasoucího stádo koz, jenž držel v ruce podobný prak.

Odtud měli jsme navštívit ještě na svahu téhož vrchu ležící klášter Sester Sionských, kde v letě přebývají chovanky jejich z Jerusalema z kláštera u kostela »Ecce Homo« a kde v zahradě pochován je zakladatel téhož řádu P. Alfons M. Ratisbonne († 1884). Četl jsem o tom a těšil se na návštěvu tu, již byli poutníci, kteří se tam vydali, celí nadšeni, zvláště arabským a francouzským zpěvem chovanek — ale prodávací tak na nás doráželi, že v té vřavě šel jsem — nepozoruje to —

s proudem poutníků zpět do údolí a vzhůru do kláštera františkánského, místo hned nahoru k Sestrám Sionským; na zpáteční cestu k nim, dosti dalekou, nebylo již pomýšlení, ježto už i k podávánému v klášteře františkánském občerstvení — chléb, sýr, čerstvé hrozny, víno — přišel jsem jeden z posledních a musel spěchat k povozům. Vedle dotěrnosti prodáváčův a žebráků byli i mnozí poutníci, kteří málo pozornosti památkám věnující, stále dál a dál spěchali, příčinou, že jsme mnohé věci jen zběžně mohli si prohlédnouti a na nejkrásnějších místech sotva okamžik se pokochati, ač času k tomu mohlo dost zbývat. Líto mi bylo mnohdy poutníků, že tak rychle mýjeli místa tak vzácná; k vysvětlení toho třeba uvážit, že ve skupině našl bylo mnoho venkovského lidu, jemuž dostačilo, viděti jen nejpamátnější místa ze života Pána Ježíše.

(Ostatek přístě.)

Otčenáš a pozdravení andělské.

Napsal *Albín Stolc*. Česky podává *Fr. P. Kostík*, katecheta.

Posvěť se jméno tvé!

Četl jsem ve staré knize, kde stojí také slova: »Není žádného tak maličkého červíčka, jenž by, máje rozum, hlavy své slušně nepozvěděl, aby Boha ctil a jemu se klaněl.« Tak myslím také já; prostá slova mistra, jenž takto píše, se mně zalíbila. Ale červi, mravenci a brouci, kteří na zemi i pod zemí, na lukách i v lese se hemží, nemají rozumu, a proto nemohou své hlavy pozvědnouti, aby Boha ctili a jemu se klaněli. Jen jediný je tvor na zemi, jenž má rozum; jest však také stvořen s hlavou přímou, a není mu těžko k nebi pohlédnouti. Tento tvor má se před Bohem pokoriti a jej ctíti, a nečiní-li toho, je to velikým a ohavným hříchem. Kdo je tento tvor, pozoruješ zajisté sám; spatřuješ jej v každém zrcadle. Ano, ty, človče, se máš před Bohem skloniti, ty máš dle sil svých k tomu působiti, **aby se po-**

světlo jméno jeho. Kdo dovede každé neděle spočítati miliony zvonů, které po celé zemi zaznívají a volají křesťany, aby všichni šli do tak četných chrámů, kostelů a kaplí, a tam aby společně se klaněli nebeskému Otci, milému Bohu, velkému, všemocnému Tvůrci nebes i země? V mohutných tónech hučí varhany, vzhůru vznáš se mocně zpěv lidu, jenž v nesčetném počtu klečí před Pánem, s rukama sepjatýma a poslouchá drabocenné jeho slovo, díky vzdávají, lítost vzbuzují, prosí, činí dobrá předsevzetí a klanějí se Bohu, jméno jeho se posvěcuje jako v nebi, tak i na zemi.

Jsou však na zemi také plazi a krtkové. Tu sedí jako přikováni u svého pracovního stolku ziskuchtivý krejčí neb obuvník aneb jiný řemeslník se shrbenými zády, jako plazící se otrok a poddaný svých peněz, jakoby přismolen byl na židli. Slyší sice zvonit, ale duše jeho spoutána jest ziskuchtivostí a lakotou, a

oko jeho lpí na služebné práci, již v lakotivých prstech drží, pracuje, jako by ani neděle nebylo a ukrádá Pánu Bohu a své vlastní ubohé duši čas ku pobožnosti a ku vzdělání, prodává čas za několik haléřů, jež za svou práci vydělá, duše jeho má tupé oči, nerada pohlíží k nebesům.

Působí také zhoubně špatné příklady vyšších tříd. Při stavbě železnic a jiných podobných podniků pracuje se mnohdy v neděle a svátky, jako ve všední dny, a trestán bývá dělník, který by v ty dny do práce nepřišel, ano mnohdy svědomitý dělník propuštěn bývá z práce od nesvědomitého dozorce. Zcela jinak se zachází s dělníky, kteří nepřijdou do práce o výročním trhu nebo po výletě anebo oslavili modré pondělí, tu ani tolik se jim neřekne, ani se tak netrestají, jako když světlí dny sváteční a jdou do kostela, místo aby služebnou práci konali. Zajdli si do úřadoven a uvidíš, jak mnohý úředník v neděli ve své kanceláři sedí. Zajít si večer na sklenici dobrého piva, toho jistě neopomene, ale jak to v kostele vypadá, ví mnohý zrovna tak, jako jeho pudlik u kamen. V kanceláři probírá se takový sešedivělý, vyzábělý knihomol v listinách a dělá účty, ale duše jeho jest uvadlá a mrtvá pro Boha a pro jeho jednorozeného Syna, který i pro úředníky svoje nauky hlásal, i pro ně trpěl a život svůj obětoval. A mnohý z nich nechce ničeho o křesťanství slyšet a vědět: má na mysli jen vysoké hodnosti, větší služné, ženu, děti, noviny, volby, kouření, soudní procesy a diěty.

A jak se v neděli v mnohých hospodách zpustle žije, pije, karbaní, kleje, zlořečí, tančí a huláká až do pondělka! A mnohý hostinský by lépe udělal, kdyby v neděli po službách Božích kříž ze světnice odstranil a jej někde do komory nebo do dřevníku dal (lepší by to bylo a čestnější místo pro kříž, než mnohá místnost hostinská v neděli) a kdyby jej teprv v pondělí (někde až v úterý) zas pověsil na stěnu. Nikterak se zajisté nesluší, aby úctyhodný obraz ukřižovaného Spasitele hleděl anebo spatřován byl tam, kde pohansky a jako nemá tvář bouřit a zuřit ti, kteří k obrazu Božímu stvoření jsou. A není to divné,

když vrchnost v neděli zakazuje řemeslnou práci, při tom však dovoluje hrubé zneuctívání neděle tanci? A není to divné, když služebná v neděli se bojí přisti, nebo práti, aby hřích neměla, u muziky však jako smyslů zbavená po tančírně litá a v nejhanebnější pokušení se vrhá? Co jí prospěje ranní modlitba, služby Boží a kázání, když večer u »Zeleného stromu« neb u »Koruny« přímo ďábelského tance se účastní? Kdo přichází naposledy, mele obyčejně nejlépe; a to právě činí onen ďábelský Moloch tance za nedělních večerů.

Nebo zajdeme si také do mnohého kostela a poohlédneme se v něm. Nevypadá to v něm někdy, jako kdyby neděle a kostel nebyly tu proto, aby jméno Boží se posvěcovalo, nýbrž aby se zneuctivalo? Hlavy obce, starosta a radní mají sice pro sebe přední lavici, ale ta bývá skoro vždy prázdná: nemají ani času pro mnoho světských záležitostí a schůzí náboženstvím se zabývají; mají se na světě dobře a netouží proto tolik po nebi a nestarají se příliš o Pána Boha. — Kdybys tak mohl do srdce mnohých mužů a žen v kostele přítomných nahlédnouti, co bys tam všecko spatřil? Viděl bys, že jako starý sýr bývá plný červů, tak jejich srdce jsou plna myšlenek, starostí a plánů o jmění, statku a domácní hospodářství, že nemyslí na Boha, ba spíše ve svém srdci klanějí se teleti, krávě, hnoji a poli; v srdci mnohého panuje pýcha, závist a mnoholeté zášť; to jest jejich kadidlo, myrha i obětní vůně! — Nebo pohleď tam do předu k oltáři na děvčata, jak jsou ustrojená; vyzdobila svoje tělo, jakoby bylo oltářem. Divají se na sebe, co která na sobě má, a má-li některá něco nového, pak běda, co je tu zelvování: mnohá nemohou se dočkat, až bude po kostele a dělají závistivé a uštěpačné poznámky již ve chrámu Páně. Tak u mnohých pobožnost v kostele záleží v posuzování zástěr nebo šálů, nového hřebenu ve vlasech a pod.: o tom dovedou doma mnohem více vyprávět, než o kázání. Bůh však daleko jest od srdce mnohé z nich. — A co činí na mnohých místech svobodná chasa? Mnozí jdou sice do kostela hned po prvním zvonění, nikoli však z veliké

pobožnosti, nýbrž jen proto, aby se na choru hodně ku předu dostali, aby se mohli divatí dolů, které ženské do kostela přicházejí. A ještě i při tom mají dlouhou chvíli, smějí se, šeptají a nelslušně se chovají; všichni se ovšem nemohou dostat do předu, proto se šlouchají a tlačí, a někdy také některý neurvalec souseda kope nebo mu nadá. Málokterý z nich má modlitební knížky v ruce; mnohý neumí ani řádně čísti a píseň zpívati se stydí; většina z nich stojí tam, nudí se a čeká, až bude zase po kostele. — Anebo všimněme si, co hrá mnohý varhaník na varhany! Hrá snad k tanci anebo na kolovrátek? Slyšíme mnohdy na varhany hráti věci, v nichž není nic vážného, zbožného, a hrá je varhaník takovým způsobem, že všichni z pobožnosti právě tak jsou vyrušováni, jako kdyby při službách Božích z varhan se ozýval hlasitý hovor a smích. A když některý varhaník spustí dokonce valčík nebo nápěv pouliční odrhovačky, pak si počíná tak, jak by si počínal i sám ďábel, kdyby byl varhaníkem. V protestantském kostele nelslyšel jsem nikdy tak bohaprázdné hry, jako v četných chrámech katolických. U protestantů mají varhaníci dopodrobna předepsáno, co smějí a co nesmějí hráti. Nejlépe však docílíme vznešené a vážné hudby, vychováme-li ty, kteří hrají na varhany hned od mládí v pravé zbožnosti, neboť čeho srdce pohřešuje, toho i prstům i ostatním údům těla se nedostává. Nebo jak si mnohý učitel počíná v kostele! Jde-li kostelem, přechází-li kostel před oltářem, tu z jednání a z chůze jeho poznáme, že více cení svoje vědomosti, svoji učenost, než samého Ježíše Krista. Jemu bohem jest jeho věda a učenost. Všecka čest však těm, jimž na tom záleží mnoho, aby jméno Boží ctěno bylo ve škole i v kostele, kteří mají dobrou kázeň ve škole, kteří svým příkladem a svými řečmi, vážnou a důstojnou hrou na varhany a krásným zpěvem podporují a povznášejí zbožnost!

Než ještě nejsem u konce; nesmím ani zapomenouti na toho, který káže a služby Boží koná, abych neopomenul nikoho. Mnohý farář, který nemá ve všem dobré svědomí, snad se bude mrzeti a pomyslí si: Nač ještě snižovat

stav duchovní, když v nynější době ani povinné úcty se mu nedostává. Nechci nikterak snižovati stav, ba právě chci jej povýšiti a zvelebiti. Chci pouze všechny pohodlné a netečné, kteří svých výborných schopností zanedbávají, ze sna probuditi. Proto nebude na škodu před světem vyličit, jak pravý duchovní správce má vypadat. Člověk je krehkým tvorem, a kněz také žije v lidském těle; stává se, že u mnohého myšlenka na vlastní zodpovědnost před Bohem není tak hluboko zakotvena, aby pro tuto zodpovědnost řádně konal povinnosti své — a tu třeba jest i toho, že lid kněze pozoruje, a že kněz lásky a vážnosti ve farnosti ničím jiným si nezjedná, než pravou zbožností a horlivostí pro Boha. K tomu však se ještě vrátím; proto dovolím si pouze tolik říci: jediným heslem a přáním duchovního budiž stále a stále: »Posvěť se jméno tvé!« a dnem i nocí má kněz přemýšleti a pracovati k tomu, aby jméno Boží víc a více bylo ctěno a velebeno. Zdaž by to nebyla hrozná ohavnost spustění, kdyžby kněz buď při oltáři aneb vůbec ve chrámu Páně zbožnost a křesťanské přesvědčení dával na jevo v nejmenší míře ze všech přítomných, a kdyžby v jeho hlavě a srdci marnivě, zistně, nelaskavě a vůbec hříšné myšlenky vířily před Bohem v bezbožném reji, kdyžby každý hned na první pohled poznal, že velmi málo o Boha a o Krista se stará, a že služba Boží je mu pouhým všedním zaměstnáním. »Male dictus, qui opus Dei fraudulentem facit« (česky: »Zlořečený, kdo službu Boží podvodně vykonává«), čteme již ve Starém Zákoně a slova ta i v Novém tak platnými zůstala, jako desatero Božích přikázání.

Věru, kdyžby Pán Ježíš opět v lidské podobě mezi lid vyšel a kdyžby do mnohého kostele vešel, jistě by i tu, jako kdysi v chrámě jerusalemském, provazy vyhnal mnohé, ba velmi mnohé z kostela, možná že i samého kněze od oltáře neb s kazatelny by zahnal, snad i tebe, který tyto řádky právě čteš; ano snad i já sám dosti příčin bych měl ohlížeti se, kde jsou dvře.

A na mysl mi opět přichází červík, který kdyžby rozum měl, ochotně by

hlavu svou k nebi pozvedal a ochotně ji zase k zemi skláněl před Bohem, a lidé nejsou červíčky, nýbrž rozumnými tvory, a přece tak mnozí ani v neděli nepozvedají své hlavy, nekoří se Bohu a jsou, ač rozumem obdařeni tvorové, horší, než nemá tvář. Aspoň tedy ty, milý čtenáři, který tyto řádky čteš, jednej správně. Nebuď jako pes, jehož sluchu nemile a hrozně se dotýká hlas zvonu, nýbrž rád choď každou neděli a svátek na kázání a na mši svatou.

Chodíš ve svátečním oděvu, choď také s duší svátečně oděnou!

Všední oděv své duše nechej doma v komoře nebo v dílně a nevěč s sebou do domu Božího veškeru tíhu a spoustu domácích pozemských starostí! Chovej se v kostele co nejuctivěji! Prvotní křesťané z veliké úcty vrhali se na prahu chrámu k zemi a líbali jej, než do chrámu vkročili. Nechci ovšem, abys ty snad podobně činil, vždyť by lidé o tobě vykládali a v době nynější i za blázna by tě považovali; ale beze všeho strachu a bez pomluvy lidské můžeš cestou do kostela a z kostela chovati se slušně a uctivě. Nesluší se, abys cestou do kostela s lidmi se přel, hloupě mluvil a se smál, naopak jest povinností tvou mysl uklidnit a k nebeským věcem pozdvihnouti. Posleť také řádně dítky a služebné, jakož i všechny tobě podřízené na mši svatou a kázání! Přihlížej k tomu, aby všichni měli modlitební knížky, by se v nich v kostele modlili; ptej se doma, o čem bylo kázání! Je-li tobě světena správa obce a máš-li vliv, slovem i příkladem pracuj k tomu, aby jméno Boží bylo ctěno a neděle svěcena; starej se o to, aby mládež vždycky, zvláště při tanci slušně a cudně se chovala a zbytečně v noci se netoulala.

Nechám již neděle a zvolám znova: »Posvěť se jméno tvé!« Není to modlitba pouze pro neděli, nýbrž pro každý den a každou hodinu; a Bůh jest vždy ochoten a připraven modlitbu tu slyšeti v nebi i na zemi. Zastav se, vidíš-li zastup děti si hrát, a pozoruj je chvíli! Ať je to kdekoliv, uslyšíš co chvíle ve hněvu nebo bez hněvu výkřiky: »Ježíš, Maria!« Slova tato v ústech dítek sou špatným znamením a poznati dle oho rodiče. Co to v době nynější rou-

havého klení v městech, vesnicích i samotách po celém okrsku země, a jak velmi mnozí lidé velebné jméno Boží tímto hršným způsobem pronášejí; a uvážíme-li, že většina těchto lidí denně se sepatýma rukama k Bohu dosud volá: »Posvěť se jméno tvé!« a že mnozí doposud, protože se tak naučili a zvykli, odřkávají desatero Božích přikázání, z nichž jedno zní: »Nevezmež jména božího nadarmo!« Tu diviti se musíme, kterak z jedněch a těchže úst může vycházeti klení i modlitba, kterak mnohý v jediné hodině zlořečení s modlitbou vystřídá! Snad ti to připadá, jakoby si tito lidé posměch tropiti chtěli z milého Pána Boha, vždyť jméno Boží mnohem více zneuctívají a znesvěcují než ubohý pohan, který o pravém Bohu dosud poučen nebyl. Připadá to, jakoby snad peklo nebylo dostatečně sřeženo a jakoby se z něho mnoho tisíc ďáblů vyřítilo, ti pak vešli do lidí různých stavů a různých schopností, lidé pak tito někdy jako ostatní rozumní lidé se modlí: »Posvěť se jméno tvé!« a Boha v uctivosti mají, v malé pak chvíli ďábel, v jehož moci jsou, že jim vejde do hlavy a na jazyk, takže na Boha zapomínají a rouhavě volají: »Ježíš, Maria«, »sakra« a pod. Ano, mnozí lidé jsou tak nerozumní, že klnou a myslí si, že tím dojdou u druhých vážnosti, ač mohou býti přesvědčeni, že svým klením dávají na jevo svůj veliký nerozum a své zbožnosti vystavují nejhorší vysvědčení.

Čteš-li Písmo svaté, přijdeš i na slova v druhé knize Mojžíšově, v 20. hlavě: »Nevezmež jména Božího nadarmo! Neboť Pán Bůh nenechá bez trestu toho, kdo jméno jeho zneuctívá.« A ve 3. knize Mojžíšově dočteš se: »Syn ženy israelské z muže Egyptana přišel do stanů národa vyvoleného a pustil se do hádky s mužem israelským. Při tom však zlehčil a zneuctil jméno Boží a přiveden byl k Mojžíšovi. Uvěznili ho a čekali, jak s ním dle vůle Boží naložiti mají. Bůh zjeviv se Mojžíšovi, poručil: »Vyveď rouhače ze stanů ven, a všichni, kteří ho slyšeli, ať vloží ruce své na hlavu jeho, a ukamenuj ho veškeren lid! Synům pak israelským řekni: Kdo by zneuctil jméno Páně, smrti ať umře! Kamením ať jej

zasype celá obec, buď si on domácí nebo cizinec!«

Tak zaznamenáno jest ve 8. knize Mojžíšově, a výklad slov těchto jest: Obyčej, že rouhač býval usmrčen a ústa zloajná kamením umlčena, dávno již vymizel, neboť jinak bylo by klení za našich dnů věcí neslýchanou a zaniklou. Než, náš Bůh se mezi tím nezměnil a ani nyní nepřihlíží nečině k tomu, jestliže někdo urážlivě a drze jméno jeho zneuctívá. Ačkoliv se rouhači již netrestají smrtí, přece starý Bůh spravedlivě a mocně vládne nad stvořeným světem; jenže Bůh není prchlivý jako žena nebo muž slaboch, nebije hned blesky svými do všeho, přestoupí-li se skutkem nebo slovem zloajným jeho svaté přikázání; nýbrž Bůh, nejvyšší svatý, věčně klidným zůstává a každému vymezil určitý čas. Uplyne-li určený čas, stiší Bůh tlukot srdce jeho, duše musí se od těla odloučiti a předstoupiti před soud Boží; tam sejme se záclona, kterou zastřen byl vzdejší život a každé marné slovo, tím spíše klení, zlořečení zaznamenáno je v knize života, každé to slovo bude zjeveno a člověk z něho souzen. Věčnost však jest velmi dlouhá, nekonečná, dosti dlouhá k tomu, aby

každé klení, a byť by někdo snad i stokrát za den jméno Boží nadarmo vzal, po celé miliony let na ubohém hříšníku zvláštním způsobem trestáno bylo. Přál by si pak raději hříšník takový, aby byl býval na zemi ukamenován, nežli aby po přirozené smrti na duši tak strašlivě trestán byl. Proto, hříšníku, pečuj o to a obrať se, pokud ti možno jest a náprava platná. Na konec bych rád ještě přidal toto: kdo si již navykl kleti a zlořečiti, ten kleje a běže jméno Boží nadarmo a svědomí nečiní mu žádných výčitek: je klidné a nepohne se vůbec, jako mrtvé kotě. Proto domnívá se mnohý, který všechno běže na lehkou váhu a o ničem důkladně nepřemýšlí, že to není nic hrozného, když několik svatých slov pustí do větru. Nechci se o tomto mínění mnohých lidí rozepisovati, pouze připomenu: ukáže se jedenkrát, zda Bůh nadarmo vytkl: »Nenechá bez trestu Pán Bůh toho, kdo jméno jeho zneuctívá.« Ukáže se jak ďábel lže, když tě lahodnými slovy konejší, našeptáváje tobě: »Co pak záleží na jednom slově marném nebo na troše klení? Vždyť je to pouhá lidská slabost. Věř tedy, komu chceš, jest to tvá věc a jedná se o tvoji duši.

Oltář a oběti.

Život náš pozemský oltář jesti;
na oltáři tom máme oběti
Bohu svému každý den přinéstí,
on s nebe rukou svou je posvěť.

A jaké oběti máme klásti
Bohu na oltář svého života?
Jsou to práce, utrpení, strasti,
jichžto mnohdy velká jest tíhota.

Je to velká obět zapírání
a přemáhání sebe samého;
s nebes výše Bůh se mile sklání
k těm obětem oltáře našeho.

Bůh s nebe rukou svou posvěcuje
oběti naše mu přinášené,
za ně odměnou nám připravuje
v nebi věčné sídlo přebížené.

Život náš pozemský oltář jesti;
to chovejme vždy ve své paměti,
i to, co máme na něm přinéstí
každodenně Bohu ku oběti.

V. H.

DVĚ CESTY K NEBI.

Ke dni 1. listopadu.

Dvě cesty nás vedou k nebes blaženosti, nevinnosti cesta, cesta kajénosti, kdo po cestě první, ani druhé nejde, do nebeské slávy ten jistě nevejde.

Blažen, kdo zde kráčí cestou nevinnosti, a denně prospívá ve všeliké ctnosti, dbá, by hříchu všeho zde uchránil sebe, ten se těšit může na to krásné nebe.

Kdo však nevinnosti cestu již opustil, těžkého se hříchu v životě dopustil, kajénosti cestu musí nastoupiti, chce-li k vyvoleným do nebe přijíti.

Svatí a svěťice, Boží vyvolení, již palmou vítězství teď jsou ozdobeni v nebesích, ti také, když na světě žili, ty dvě cesty k nebi zde si vyvolili.

Mnozí svatí první cestou nevinnosti vešli do nebeské, věčné blaženosti, jiní zase druhou, kajénosti cestou došli cíle svého, v blaženost nebeskou.

My příkladu svatých věrně následujme, po těchto dvou cestách za nimi putujme do Jerusalema toho nebeského, bychom s nimi věčně zřeli Boha svého.

* * * * *

Hlas padajícího listí.

Když se stromů listí v podzim opadá, každý list člověku naučení dává; mluví ke člověku v tom podzimním čase důležité pravdy ve tajemném hlase.

Ó člověče, v mém se světem rozloučení přijmi na památku toto naučení: pomni, že jen listem jsi na světa stromě, že tě stihne osud podobný, jako mne.

Tělo tvé jako list, v jistou jednu dobu kterou Bůh zná jen, v zem, do tmavého hrobu, s toho světa stromu spadne a se snese, ty však též duši máš, ta se k Bohu vzsene.

Tělo tvé, jako list v zemi bude tliti, nesmrtelná duše tvá však bude žíti, ale kde, nemohu já pověditi tobě, dle svého života dej odpověď sobě.

V nebi nebo v pekle, na tom jednom místě, duše tvá na věky žíti bude jistě; třeba že duše tvá zde po nebi touží, nevejde tam, když si nebe nezaslouží.

Proto hled, člověče, tak na světě žíti, bys duši své nebe mohl zasloužiti, hled, na dobré skutky ať je vždy bohata, pak ji v nebi veliká nemine odplata.

A až o dni soudném, Pán Bůh duši tvoji s tvým tělem vzkříšeným z hrobu, zas spojí, potom věčné jaro v nebi ti nastane, které tě blažiti nikdy nepřestane.

F. Vrátil.

Modlitba.

K Tvým nohám, Pane, všechno kladu, vše, co vím a vše, co jsem: chceš něco z žití mého sadu? Dátí, Pane, hotov jsem.

Tvém na srdci chci spočinouti, naslouchati slovům Tvým, ku hrudi Tvé se přivínouti — počátkem jsi, cílem mým.

V. H.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXVII. Z bývalého bojiště rusko-japonského.

Z posledního bojiště rusko-japonského došlo do Evropy dosud málo podrobnějších zpráv, jak se v oné strašné době katolickým missiím dařilo. Doufáme, že dojdou později, až se tamější missonáři ze svízelné válečných trochu vzpamatují, zničené, nebo poškozené stanice v pořádek uvedou a také času k psaní potřebného nabudou. Zatím jest se nám spokojiti zprávami kusými a všeobecnými.

Korea. Celkem byla tato země, jak tamější apoštolský vikář vděčně uznává, hrůz válečných ušetřena. Jak známo, obsadili Japonci staré císařství korejské a přinesli do země nové poměry. Biskup očekává od této změny spíše prospěch pro katolické missie, než-li škodu. Vnitřní poměry Koreje byly v posledních letech skoro neudržitelné. Boj mezi konservativci, kteří o udržení starého pořádku se zasazovali, a mezi pokrokaři, kteří uvrhl zemi do hrozných zmatků, ve kterých vzmohlo se a bujelo sprosté loupežnictví. Za vlády japonské zavládne bezpochyby ve zubožené říši pořádek a bezpečnost.

I za války dařilo se katolickým missiím dosti dobře. Byloť za ten čas pokřtěno 4091 dospělých, mezi nimi 575 na loži smrtelném. Mezi těmito posledními bylo přemnoho takových, kteří křesťanské náboženství už dávno znali a o jeho pravdivosti přesvědčení byli, avšak tolik zmužilosti neměli, aby je veřejně vyznávali. Teprv vážná hodina smrti je přiměla, že se pokřtiti dali. Také přijímání svatých svátostí bylo dosti časté. Byly případy, kdy křesťané až i 700 kilometrů cesty konali a s nebezpečenstvím života ruskými i japonskými hlídkami procházeli, aby veličnoční svatou zpověď vykonati mohli.

Místy počet křesťanů se valně ztenčil, ježto se jich mnoho vystěhovalo. Sadarí američtí z Havai najímali v Korei dělníky pro své sady^{na} a^{sl} slibovali jim velikou mzdu. Mnozí dali se svěsti, ač jim to missonáři zrazovali.

Ze života korejských křesťanů vypravují se mnohé zajímavé příhody. Jedna z nich udála se následovně:

Jednoho dne přišel křesťan, jménem Matěj Pak do osamělé horské vesnice v okrese Čieng-to. Překvapen náhlým deštěm, vstoupil do chatrče a byl po koreanském obyčeji přijat pohostinu. Když před jidlem beze vsí bázně udělal kříž, ptal se ho domácí pán, stařec to šedesátiletý, s podivem, zda je křesťanem a zda vůbec na Korei jsou ještě nějací křesťané. »Ovšem,« zněla odpověď »a nejenom to, i biskup je zde, mnoho missonářů a celá řada krásných, velkých kostelů!« »Je to možná?« zvolal stařec a se slzama v očích jal se vypravovati, že je pokřtěn, že se jmenuje Benedikt, že však před 42 roky, za doby velkého pronásledování křesťanského náboženství se zřekl, domnívaje se, že je v Koreji na vždy vyhubeno. Ve své osamělé horské vesnici že o dalším vývoji missie nic již neslyšel. Prosil snažně o knihy a obrazy Ukřižovaného. Pak zavedl pak starého Benedikta k missonářům a po dlouhých letech přijal stařec opět svaté svátosti.

Mandžursko. Jak bylo lze předvídati, byla válka činnosti misijní, zvláště na hlavním bojišti na jihu, velmi na překážku. Stálytě proti sobě v době, kdy uzavřen byl mfr, 1½ mil. vojska. Mimo vojsko potulovalo se Mandžurskem nejméně 20.000 čínských vyzvědačů, kteří loupili a pálili, kde mohli. Od dobyti Mukdenu Japonci zavládlo v celé zemi přísné vojenské právo, tak že byli missonáři i od sebe, i od svých křesťanů úplně odloučeni. Všechno dopisování přestalo. Každý posel, který nesl nějaký list, byl polápen a bez okolků zastřelen. Mnoho tisíc Číňanů, mezi nimi i deset katolíků zaplatili pokus prodrati se vojenskými hlídkami, svým životem. Mnozí křesťané umřeli v ten čas bez svatých svátostí, ježto jejich domácí si netroufali, missonáře uvědomiti. O válce samé zprávy missonářů mnoho se nezmiňují. Velká ves San-tai-tse byla po šest měsíců střediskem boje mezi japonskými

a ruskými hlídkami, a brzy od těchto, brzy od oněch obsazena. Často postavili Rusové z rána svá děla před kostelem, aby Japonce z jejich postavení vypudili, večer vedrali se do osady Japonci a každý koutek prohledali, aby ukryté snad Rusy vyhledali.

Missionářům bylo třeba největší opatrnosti, aby u nedůvěřivých Japonců, jimžto již jako Francouzové příliš mili nebyli, podezření nevybudili. Hmotné ztráty missie nebyly tak veliké, ježto kazeň mužstva na obou stranách byla velmi přísná. V severním Mandžursku missie útrap válečných skoro ani nezakusily. Apoštolský vikář mohl nerušeně svou každoroční obchůzku visitační vykonati. Když po bitvě u Mukdenu Rusové na sever ustoupili, dostali mistokrál a vysocí mandariní nehorázný strach, že se nyní bojiště pošine na jejich území. Ve své úzkosti prosili katolického biskupa snažně za ochranu a přímluvu! Prosba tato byla ovšem dětinská, neboť biskup byl v této příčině úplně bezmocným, ale je nicméně důkazem, v jaké vážnosti jest u úředníkův i nejvyšších. Nejvíce trpěly missie loupežnictvím, které následkem války v celé zemi velmi bujelo.

XXVIII. Vzpoura a trest.

Povstání černochů v německé východní Africe bylo nedávno německým vojskem potlačeno, klid v zemi obnoven a původcové vzpoury, hlavně pohlaváři jednotlivých kmenů, byli většinou zajati a smrti potrestáni. Missie katolické, které vzpourou velmi trpěly a na majetku i životech lidských velké ztráty měly, ožívují zase. Missionáři vracejí se na zpustošené stanice, staví zbořená obydlí, zastávají sešlapaná pole a zahrady a pilnou práci snaží se škody utrpěné napravit. Ano missionáři neopustili ani pohlavárů k smrti odsouzených, nýbrž ujali se jich a hleděli je na smrt dobře připravit.

Ku konci ledna t. r. žádal a dostal missionář P. Jan z řádu benediktinů od osadních úřadů dovolení, odebrati se do žaláře k zajatým pohlavářům. Chtěl se aspoň pokusiti je o víře křesťanské poučiti a na přijetí křtu sv. připravit. Jeho pokus nebyl bez úspěchu. Poprava pohlavářů byla ustanovena na den 27. února a P. Janovi bylo povoleno půl

hodiny času, aby s nimi mohl mluvit. Odebral se tedy do vězení k 47 odsouzeným.

Když P. Jan do vězení vstoupil, přistoupili k němu někteří z odsouzených přejíce si s ním mluvit. I tázal se jich: »Chcete býti pokřtěni?« Někteří z nich byli už dříve se účastnili křesťanských cvičení, a proto ihned odpověděli: »Ano, ale je to ještě možná?« »Ovšem,« zněla odpověď, a tu pozdvihli mnozí rukou svých nedočkavě a pravili: »Já chci pokřtěn býti,« »já také,« »já též.« atd. Takoví, kteří o křesťanství ještě ničeho neslyšeli, ptali se, co to je? P. Jan vyzval všechny, kteří si přáli pokřtěni býti, aby se sesedli a jal se jim přednáseti pravdy, jež věděti nevyhnutelně je potřebno. Po vyučování prohlásilo 31 pohlavárů, že chtějí býti pokřtěni, mezi nimi k nemalé radosti missionářově i hlavní náčelník Uputa. Potom dal P. Jan donésti vodu a ptal se každého: »Věříš v Boha a tři božské osoby?« »Odkřááš se dábla a jalo skutků?« »Lituješ svých hříchů?« »Chceš pokřtěn býti?« Když tyto otázky po pořádku zodpovídali, pokřtil je. Šestnácte mužů, mezi nimi někteří moslimové, nechtěli býti pokřtěni. Někteří prohlásili: »Chci umřít jako pohan.«

Půlhodina, P. Janovi povolená, uplynula rychle, avšak okresní úředník čekal ještě déle. Když konečně všichni byli pokřtěni, byli pokaždé tři z nich vyvoláni a vedeni na popraviště. Někteří rozloučili se s P. Janem pozdravem: »Na shledanou na onom světě!« Hlavní pohlavár Uputa byl velmi sklíčen. Když ho odváděli, pravil vzdychaje: »Mne přivedl do zkázy Kinyalla« (jeden ze štváčů). Nálada odsouzených byla rozličná. Někteří těšili se tím, že neumřou sami, ale že jich bude více pohromadě. Jeden z nich rozumoval takto: »Můj otec umřel, také já musím jednou umřít, dobře, budu ho následovati dnes.« Někteří byli plni starosti o své domácí, příbuzné a podané. »Co tomu jenom řeknou,« povídali si, »až uslyší, že jsme byli oběšeni.« Někteří krčili se v koutku vězení a bylo na nich viděti, jak neradi umírají. Jiní proklínali Evropany, kteří jim byli jejich zemi vzali. Tři z nich ještě na poslední cestě zpívali. Mnozí

ani nyní nebrali věc tak vážně a bavili se, smějíce se a dovádějice jako dříve. Jeden prosil P. Jana o šnupec, a ježto žádného šnupavého tabáku neměl, obrátil se s toutéž prosbou na vojáka na stráží stojícího, a když ani tento tabáku neměl, bylo posláno na stanici a donesena troška žádaného pamlsku. Nyní však chtěli tabák i jiní, ježto však žádného více nebylo lze dostati, rozdělili se všichni o zmíněnou trošku.

Nejzatvrzeleji choval se pohlavář Nasor, jenž Evropanům nemohl přijíti na jméno. Když P. Jan ho napomenul, aby uvážil, před čí soudnou stolicí se ještě dnes musí dostaviti, odpověděl: »Byl jsem od jakživa dareba, a jako takový chci také umřítí.« Mnozí prosili ještě P. Jana, aby jejich příbuzným nařídil, aby je přišli pochovat, a jeden žádal, aby jeho syn koupil plátna a mrtvolu jeho doň zaobalil, o jeho pak manželku, t. j. svou matku do smrti její se staral.

P. Jan zůstal ve vězení tak dlouho, až všichni byli odvedeni a napomínal je, aby i na poslední cestě se modlili. Pohlavář Fratera ubezpečil ho, že z náboženství zná všechno, že umí i čísti a psát, a modlil se skutečně na cestě Otčenáš a Zdravas Maria a opakoval si slova: »Ježíši, můj Spasiteli, přijmi duši mou na milost!« Pohlavář Bonjoli, jenž až do posledního okamžiku doufal, že ho P. Jan od smrti vysvobodí, sliboval, že bude od nynějška dobrým křesťanem a také se modlil na cestě. Jiný ptal se, zda opravdu v soudný den zmrtvých povstane. Opět jinému zdálo se vše dlouho trvati a chtěl být ihned odveden, upokojil se však, když ho P. Jan napomenul, aby jenom trpělivě čekal, až naň dojde řada. — Na popravišti shromáždil se velký zástup lidu. Večer byly mrtvoly se šibenic sňaty a v společném hrobě pochovány.

- XXIX. Stanice Nyundo.

Zajímavou zprávu ze stanice Nyundo, ležící ve východní Africe, podává bratr Anselm z řehole Bílých Otců. On píše:

»Po mnohých missijních cestách octl jsem se konečně 18. března 1906 v území řečeném Bugoye. Toto území je částí království Ruandy. Na západě

hraničí se svobodným státem Kongo, na jihu s jezerem Kivu, jehožto západní břeh je hranicí belgického území. Jezero Kivu leží ještě na půdě německé. Naše zdejší stanice má jméno od hory, na které stojí. V Bugoye provozuje se dosti čilý obchod, je však proto v celé zemi dosti drahé. Na úpatí naší hory Nyundo koná se denně velký trh, který už byl dříve, než založena byla naše stanice. Od příchodu missionářů přestali černoši na trh docházeti, když však missionáři je povzbudili, aby si svůj trh v pokoji podrželi, přicházeli denně jako prve. Na trhu je velmi živo. Za jedno vejce platí se dvě perle, za kuře dvacet perli atd. Také evropského zboží je zde slušný výběr, jmenovitě kupují se jehly, niti, knoflíky, řetízky a pod. Je zde mimo jiné kupec Rep, jenž má všechno možné na prodej.

Naše missie trvá od roku 1901. Až dosud byli zde jenom kněží, kteří však pro mnohé jiné důležité práce pouze nejpotřebnější budovy postavit mohli. Když jsem tedy 18. března 1906 sem přišel, měl jsem plné ruce práce. Nejprve bylo třeba postavit prostrannější kapli a stavba měla do podzimka být hotova. Zednické práce vykonali kněží sami, práce tesářské a stolařské jsem převzal já. Je to první rok v Africe, že nejsem mistrem zednickým; za to robím v pestré směsici věveje, krovky, střechy, okenice, rámy a dveře. Po kapli přišla na řadu společná jídelna a zásobárna. Obě budovy jsou již hotovy. Jsou kryty křidlicí, kterou též zhotovujeme sami. To bylo pro černochoy hotovým zázrakem, neboť něco podobného nikdy neviděli. Výroba křidlic je namáhavá a nákladná. Nejprve dováží se hlína z místa, které od stanice půldruhé hodiny je vzdáleno. Pak se cihly a křidlice dělají, suší a pálí. Na to je ovšem třeba nesmírného množství dříví a toho se zde nedostává. Máme sice jenom tři hodiny do nejbližšího pralesa, ale dovozu dříví odtud nemohla by missie zaplatiti. Jsme rádi, že dostaneme s dostatek stromů na stavbu missijních budov. Až dosud nás nic nestojí, ale zemský velitel už nás upozornil, že za krátko bude vydáno nařízení, aby se za dříví platilo.

Kmeny na stavbu dosavadních missijních budov potřebně poráželi jsme za

pomoci černochoů ve zmíněném pralese. Při tom padlo také několik stromů černochoů posvátných. Žádný černocho nebyl by se odvažil, na tyto duchům zasvěcené stromy ruku položit, ba ani spadenou větev zvédnouti a spáliti, ze strachu, že by se následujícího dne nedočkal. My jsme bez bázně přiložili sekuru, avšak ani naši křesťané necitili se jaksi jistými a proto nám ne beze strachu pomáhali. Když však černoši viděli, že jsme od duchů sežráni nebyli, troufali si přistoupiti blíže. Tím ovšem víra v duchy, kteří za utrpenou urážku strašně se mstí, doznala citelnou ránu. Za nedlouho zmizí možná pohanská pověra docela.

Ovšem nebylo by radno, porážet takové »svaté« stromy na blízku královského sídla. Taková odvaha mohla by proti misijnářům vzbudit nepřátelství domorodců a byť i missii samé žádné příkoří státi se nemohlo, sotva by dobrá věc tím získala. Takových bývalých královských sídel je v zemi celá řada; zaujímají obyčejně plochu jednoho hektaru, která kolem dokola takovými posvátnými stromy je posázena. Z kůry jejich zhotovuje se látka na šaty. Žádný smrtelník netroufá si ani větvičky těchto stromů ulomiti, věda dobře, že by pak potrestali jej ne-li duchové, tedy zajisté lidé.

Různé zprávy.

Svaté schody v Praze. Ku zprávě o »svatých schodech« v Praze uvedené na str. 279. oznamuje nám přítel našeho listu následující: Císař Karel IV. založiv proslavený chrám na Karlově, odevzdal jej lateránským kanovníkům řehole svatého Augustina, kteří při něm od posvěcení jeho (roku 1377) až do zrušení svého kláštera (11. listopadu 1785) blahodárně působili a zvláště ve století 17. a 18. snažili se utvořiti zde českou Palestinu. Tak mezi jinými památkami byla při chrámu Karlovském založena památná jeskyně Betlemská a v letech 1708—1711 zřízeny byly nad ní »svaté schody« k podobení svatých schodů v Římě. Je to 28 stupňů z českého červeného mramoru, a do každého v pravo a v levo zadělán mosazný křížek, pod nímž uloženy ostatky svatých, většinou z katakomb římských pocházející. Na druhém, jedenáctém a dvacátém osmém schodu uprostřed zasazeny jsou velké ozářené kříže, připomínající místa, na kterých Pán Ježíš krvácel, a pod nimi uloženy jsou ostatky zvláště vzácné.

Vzácná ochota. Jak neochotny bývají u nás často obce i jednotlivé země, jedná-li se o církevní řády! Ale jak za-

hanbí mnohé katolíky vzácná ochota státu dánského, který je skoro úplně protestantský, v tomto případě: V Dánsku není doposud zaveden řád Milosrdných bratří, který se obírá ošetřováním nemocných; místo nich jsou tam Kamiliáni. Usnesli se, že rozšíří svou nemocnici v Aalbergu oddělením pro souchotináře. Poslali žádost o podporu ministerstvu do Kodaně, která byla takto vyřízena: stát rozhodl, aby bylo pro jeho příslušníky vždy pohotově 20 postelí a na každou určil náklad 1500 K; celý obnos 30 000 K byl pak ihned zaplacen. Mimo to zavázal se stát, že bude klášteru platiti denně za každého nemocného 2 K 50 h. Zajisté ochota převzácná a řádká!

Rozvod manželský. Jak smutné následky mívá rozvod manželský, ukazuje následující případ z francouzského města Caen: Manželství pana Dillona bylo koncem července roku 1904 rozvedeno. Dvě děti z tohoto manželství měly býti střídavě měsíc u otce a měsíc u matky. Když byly dítky nedávno u otce, vzal si od své matky, 78leté stařeny, všechny její peníze v obnosu 40.000 K a jel do Ameriky, kdež dostal výnosné místo sekretáře u peněžního ústavu. Rozvedená

manželka paní Dillonová žaluje nyní matku svého muže pro podporování únosu dítek a žádá, aby jí byla dána náhrada peněžní za peníze, jimiž útěk byl usnadněn. Protože pan Dillon se nedostavil k soudu, byla ubohá stařena odsouzena k dlouhému vězení. Toť jeden z nesčetných smutných následků lehkomyslného manželského rozvodu.

Arcibiskup v Tokiu. V Tokiu v Japonsku bylo zřízeno dne 3. června roku 1876 biskupství, jež povýšeno na arcibiskupství 14. června roku 1894. Jest v něm nyní 9489 katolíků, 34 evropských a 4 domorodí kněží. Škol katolických je 16 s 1872 žáky. Nynější arcibiskup se jmenuje Mugabure a je z řádu pařížských zámořských missií.

Spárna našeho císaře. Když dlel nedávno náš císař pán v Těšíně ve Slezsku, měl za spárnu pěkný, světlý pokoj, vymalovaný světlozelenou barvou. U okna stála jednoduchá, železná, tmavo natřená postel, vedle ní byl noční stolek se stříbrným dvojramenným svícem. U postele stála židle, černou kůží potažená. U hlavy postele visel na zdi veliký obraz »Kristus před Pilátem«, mimo to byly ještě v komnatě obrazy: od Rafaela »Uzdravení nemocného« a Murillova »Madonna«. V pravo od postele bylo jednoduché, sametem potažené klekátko a na něm veliký kříž vyřezaný z lipového dřeva. Spárna byla upravena věrně dle oné, již má císař pán ve Vídni.

Překrásný kostel. V Trnovanech — po německu Eichwald, rozkošně ležícím předměstí českých Teplic, zahrnili se v přechetných vilách všenněmci, odpadlíci protestanté, a vystavěli si hlavně za pomoci prusáckých peněz pěkný protestantský kostel. Kníže Clary nemohl na tuto zpučnost pohlížeti a umínil si, že postaví takový katolický kostel, jemuž by nebylo daleko široko co do krásy, velkoleposti a uměleckosti rovného. Započal před málo lety se stavbou chrámu, který má podobným býti jistému kostelu v Benátkách, ale bohužel přecenil své síly. Prostavěl několik milionů, zadlužil se a nemůže ve stavbě pro nedostatek peněz pokračovati. Stavba je k veliké radosti všech nepřátel našeho náboženství nedokončena a kdož ví, zda a kdy dospěje k cíli. Kéž najdou se dobrodinci,

kteří by vydatně hájili čest naší víry i našeho katolického Rakouska. Kníže Clary obracel se o pomoc k bohatým továrníkům a průmyslníkům, ale marně. Stavba po dvě léta již odpočívá a teprve letos poněkud málo zase pokračuje za pomoci pražského spolku, jehož ředitelem je P. Alban, benediktin emauzský.

Studentský dům. V městě svatého Antonína, v Padui, vstoupil 1. října t. r. v život dům pro katolické studující (vysokých škol. Protože úmysl založiti universitu katolickou je nemožný, usnesli se přátelé katolické mládeže, vystavěti jim aspoň pensionát. Založena akciová společnost s kapitálem 500 000 K, jež vydala 500 obligací, jež se zúrokuje na 3%, a v 40 letech splatí. Již je zakoupen pěkný dům se zahradou, kdež bude mimo všechny potřebné místnosti i velká aula, t. j. místnost pro přednášky. Kněží budou se studenty opakovati. Platiti se bude tolik, jako v jiných bytech studentských. Provede-li se tento záměr v Padui, budou pak podobné ústavy založeny i v jiných italských městech, kdež jsou university.

Soudy o rozvod. V Uhersku bylo soudem projednáno během roku 1900 3553 žádostí o rozvod manželský, roku 1901—4100, roku 1902—4567, roku 1903—4766, roku 1904—5712, roku 1905—6517. Všechno je následek moderního hnutí pro »opravu manželského práva«.

Kostel zhořel. V Hamburku zhořel překrásný protestantský kostel svatého Michala, který měl nejvyšší věž v celém světě, neboť měřila 131 metrů výšky. Klempíř spravoval hodiny, při čemž uředník převrhl kotlík s roztaveným olovem. 5 lidí při ohni zahynulo. Kostel bude znovu vystavěn tak, jak byl. Mimo kostel shořelo také 20 kolem něho stojících domů.

Katolíci, přátelé škol. Roku 1884 byla svržena v Belgii vláda liberální, církvi katolické úplně nepřátelská a místo její nastoupila vláda směru katolického. Roku 1884 bylo v celé Belgii 4810 národních škol s 346.012 žáky, nyní jest 7032 škol a 859.436 žáků. Ve středních školách bylo roku 1884 65.000 žáků, nyní 273.000. Roku 1881 bylo v národních školách 8328 učitelů, roku 1903

však 17.976. Proto klesl také nápadně počet analfabetů, to jest lidí, kteří neumějí ani číst, ani psát, neboť roku 1880 bylo u vojska $21\frac{3}{4}\%$ analfabetů, roku 1904 jen $10\frac{1}{4}\%$. Roku 1900 obdržela katolická Belgie na světové výstavě v Paříži první cenu za své střední školstvo a nejvyšší vyznamenání za své university. Týž výsledek byl na výstavě světové v St. Louis v Americe. Vzdor těmto tak skvělým výsledkům neustávají naši nepřátelé hlásati: »Katolíci jsou nepřátelé školství.«

Svatý Otec jako smírčí soudce.

Vlády dvou sousedních jihoamerických republik Kolumbie a Peru následovaly příkladu Německa, Španělska a Brazílie a obrátily se k svatému Otci s prosbou, aby rozhodl, komu z nich přísluší území, jménem Putamayo. Obě strany měly tam již svá vojska, která se chystala k nejzúřivějšímu zápasu. Radám sv. Otce se podařilo, že obě vlády odvolaly svá vojska a čekají, co a jak Pius X. rozhodne.

Šlechetný biskup. Nedávno přijel do Oltajava, města ležícího na úpatí Vesuvu, biskup z Uoly, aby posvětil slavnostně nové základy města, neboť bylo město toto nedávným výbuchem Vesuvu zničeno. S bolestí viděl, že ještě jsou plny všechny ulice i náměstí písku,

lávy a kamení. Ač nemá mnoho, přece hned daroval správě města 10.000 K, aby vše mohlo být okamžitě v pořádek uvedeno. Městská rada dala vytisknouti a na rohy ulic připevniti prohlášení: K hanbě našich úřadů veřejných děkujeme velkomyslnému daru biskupa z Uoly, že můžeme vyčistiti naše ulice.

Náboženství ve školách. U nás je zákonitě přikázáno dvě hodiny týdně vyučovati náboženství. V Norvéžsku 4—6 hodin týdně, ve Württembersku na protestantských školách jednu třetinu všech hodin, v Belgii denně $\frac{1}{2}$ hodiny, v Dánsku týdně čtyři hodiny, v Prusku a v mnohých jiných státech německých denně půl hodiny. V Uhrách, v Srbsku, v Rumunsku, ve Švýcarsku vyučuje se týdně náboženství tři hodiny.

Propaganda v Římě. První a nejhlavnější ústav naší církve, v němž vychovával se missionáři, je propaganda, sídlem v Římě. Představených je 6, bohosloví přednáší 6 professorů, filosofii 6, řeči orientální 3, pro jiné předměty je 6 sil učitelských. Všech chovanců je 138, z nichž je 49 Evropanů, 12 Asiátů, 6 Afričanů, 49 Američanů a 14 z Austrálie. Mezi jinými je tam 6 Číňanů a 1 Japonce. Kdo studuje na svůj náklad, platí ročně 1200 K.

Děkuvzdání

božskému Srdci Páně.

Ze Ždánic. Díky srdečně vzdává sedmi-bolestné Panně Marii, sv. Anně a sv. Josefu za vysvobození z velikých bolestí. *A. V.*

Od Vsetína. Plně svůj slib vzdávám nejvroucenější díky božskému Srdci Páně, Panně Marii Lurdské, sv. Anně, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení prosb a uzdravení z těžké nemoci. *A. M. J.*

Z Kylešovic u Opavy. Vzdávám tímto nejvroucenější díky božskému Srdci Páně, neposkvrněnému Srdci Panny Marie a sv. Josefu za vyslyšení prosby v jisté záležitosti. *J. P.*

Z Otče u Opavy. J. Č. vzdává vroucené díky božskému Srdci Páně a Panně Marii, Matce ustavičné pomoci, za vyslyšení prosby o obrácení.

Z Prahy. Neskonale díky buďtež vzdány božskému Srdci Páně, Matičce Boží, sv. Josefu a všem svatým, jež o přituluvu jsem vzývala za vypoštění milosti a odstranění překážek ku vstoupení do kláštera. *M. V.*

Ze Slavkova. Vzdávám nejvroucenější díky božskému Srdci Páně, Panně Marii Svatohostýnské, sv. Josefu, sv. Anně a jiným svatým za velikou ochranu. *T. C.*

Z Nýřan. Vroucené díky vzdávám nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše, neposkvrněné Panně Marii, sv. Josefu, sv. Antonínu Paduanskému, sv. Aloisiu, sv. Anežce Římské a sv. Pavlu za vyslyšení prosby a za milost v duševních potřebách poskytnutou. *Paula Ch.*

Křesťanská mírnost.

(Hlavní úmysl.)

Uprostřed lité roty židovské, jež zuřila a kamením házela po svatém Štěpánu, stál tento jako anděl míru, tvář jeho zářila vnitřním pokojem, jenž projevoval se na tváři jeho. Byla to mírnost a tichost svatého Štěpána při celé jeho horlivosti, s jakou hlásal Ježíše Ukřižovaného. Jistě věděl, že Pán blahoslaveným nazval každého, kdož jest tichého srdce a přislíbil, že bude vládnouti zemí. — Jiný příklad tichosti a mírnosti máme na svatém Františku Saleském. Byl on dříve prudké a náhlé povahy, velmi ke zlosti nakloněn. Avšak pamětliv slov Krista Pána: »Učte se ode mne, nebo jsem tichý a pokorný srdcem,« přemáhal tuto zlou náklonnost ke hněvu a po dlouhém boji podařilo se mu hněvivost tak přemoci, že již nikdy se jí nepoddal a vždy tichým a mírným zůstal, ať se dělo s ním cokoliv. Sv. Vincenc Paulanský praví: Svatý František více duši získal svou tichostí, než učeností. Uzřev ho ponejprv, pravil, že mu připadá jako Pán Ježíš.

Ve škole Spasitele našeho učili se tito a jiní světci krásné ctnosti tichosti a mírnosti. Věděli, že jsouce tiši a pokojní, dítkami Božími se stanou. Než vízme, jak učil Kristus Pán této ctnosti. Opravuje zákon starý, uvádí tichost a mírnost na místo prvého. »Slyšeli jste,« pravil, »že řečeno bylo: „Milovati budeš bližního svého a nenáviděti budeš nepřítelů svého.“ Ale já pravím vám: „Milujte nepřátele své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí . . . Odpouštějte netoliko sedmkrát, ale sedmdesátkrát sedmkrát . . . Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete, trpíte, abyste si ulehčili. Hledáte duším svým odpočinku, naleznete jej, následujíce mou tichost; mám s vámi útrpnost takovou, že jsem s nebe sestoupil mezi vás, že jsem trpěl za vás, abych vás smířil s Otcem nebeským.“ — Ve svém životě veřejném s jakou trpělivostí snášel chyby učedníků svých, dotěrnost davů, kteří jej všude následovali a jej tísnili, ani odpočinku jemu nepřáli. Stěžoval si někdy Spasitel? Kdykoliv útok činili na něj farizeové, choval se k nim tiše a mírně. A jak laskavě se blížil k duším pobloudilým! Říkali o něm, že je přítelem hříšníků, že s nimi obcuje. Odvrátil Pán tuto výtku od sebe? Nikoli, ba spíše potvrzuje, že přišel volat ne spravedlivých, nýbrž hříšníků. Touto tichostí obrátil Samaritánku, Zachea, Maří Magdalenu a pohnul apoštola k slzám kajícím. A k Jidášovi jak laskavě se zachoval Pán, nazývá jej přítelem řka: »Příteli, nač jsi přišel? Pollbením zrazuješ Syna člověka?« A pňuje na kříži, modlí se za nepřátele své k Otci nebeskému: »Bože, odpusť jim, nebo nevědí, co činí!« Tak vidíme na Pánu Ježíši vždy jen tichost, mírnost a dobrotu laskavou. Vpravdě nejkrásnější vzor, dle něhož i my máme uspořádat život svůj soukromý i veřejný.

Která ctnost má takovou moc nad duší, aby z ní vypuzen byl nepokoj, hněv, zlost a klid v ní neustálý zachován? Tichost je onou ctností. Kdo si osvojil tichost, ten podle své vůle všechny vášně své spravuje a zlé náruživosti přemáhá. Není sice necitelným takový křesťan, ale zdržuje se, mlčí, nebo mluví mírně. Zdaž to není krásným vítězstvím, jakéž tichost křesťanská slaví? Tichost v srdci zakotvená vládne člověkem celým, řídí jeho myšlenky, slova, jednání, potlačuje všeliké výbuchy prudké horlivosti rozhořčenosti a hněvu. Svatý Jan Klimak po-

rovnává člověka tichého ke skále, která pozdvižena jsou nad moře, všechny vlny láme, jež přicházejí a na ni vrážejí, aniž jest jimi ořesena.

Jako tichý člověk sebe ovládá, tak má též moc nad jinými. Či může kdo odepřít své lásky tomu, jenž zlé splácí dobrým, jenž na urážky neodpovídá, ale trpí anebo odpovídá uctivými slovy, jenž bojí se, aby neurazil lásky? Tomu, jenž se poddává ostatním, všichni chtějí poddáni býti. Přisnost zavírá srdce jako ledový vítr, tichost však jako slunce zářící je otevírá. Velikou moc má tichost v rodině, mezi manžely, u nemocných, mezi bratry a přáteli. Ó kéž by lidé všichni dbali více této ctnosti a země byla by skoro nebem.

Konečně tichost získává nám i Srdce Boha samého. Bůh miluje sebe a co jemu se podobá; avšak nic není, praví sv. Jan Zlatoústý, co člověka činí tak Bohu podobným, jako dokonalý klid duše sebe v moci mající a jistou měrou s Bohem sdílející nezměnitelnost. Bůh je dobrotivý, kníže pokoje, je pln milosrdenství a slitování k těm, kteří jej vzývají. Kterak by nemiloval těch, kteří jsou též dobrotiví, milosrdní, slitující se, kterak by nepřijal za dítky své? Blahoslavení pokojní, nebo oni synové Boží slouti budou. Bůh, jenž žádné ctnosti nenechává bez odměny, zvláštní chystá odměnu tichosti. Vidí ji u nás? Buďme plni naděje modlitby naše budou Pánu příjemny. Vyslyší je, udělí nám milost svou, učiti nás bude cestám svým, povede nás za ruku po cestách spravedlnosti, jeho pečlivost o nás vždy otcovská bude, spasí nás a povznese ke slávě věčné. Učme se proto od Pána Ježíše tichosti a pokoje a nalezneme pokoj duší svých.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vsi zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ce), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, křesťanskou tichost a mírnost a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Páne Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hešlo apoštolské: Vždy a ve všem zachovati mírnost.

Úmysl v prosinci: Křesťanská nezištnost.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V listopadu modleme se za křesťanskou dobrotu.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. Č.	Všech Svatých. Následování svatých ve ctnostech. Touha po nebi. Pomoc duším v očistci. Vytrvání v životě ctnostném. Zemělá přízeň.	
2. P.	Všech věrných duší. — Útrpnost s dušemi v očistci. Nezapomínejme na své zemělé příbuzné, přátele, dobrodince a duchovní pastýře. Církev sv.	
3. S.	Sv. Valentina , knížete a Hilaria , muč. (304). — Zemřeli kněží. Povolání ke stavu duchovnímu. Bohoslovné ústavy. Katolické missie v Africe.	
4. N.	<i>Neděle XXII. po sv. Duchu.</i> Sv. Karla Bor. biskupa (1584) — Láska a poslušnost k církvi sv. Obnova společnosti lidské. Náprava mravů.	
5. P.	Sv. Juty , hraběnky a poustevnice. — Křesťanský duch v rodinách vznešených. Přemáhání zlého. Dar sebezapření. Záchrana dospělé mládeže.	
6. Ú.	Sv. Leonarda , opata (359). — Pohrdání světem a marnostmi jeho. Představení řeholí a jich svěřenci. Pokoření všech nepřátel církve svaté.	
7. St.	Sv. Engelberta , biskupa a muč. (1225). — Obrácení Anglie na víru katol. Missie mezi pohany. Věrné plnění příkazů církve sv. Horlivý kazatel.	
8. Č.	Sv. Bohumira , řeholníka (1118). — Vzpomínka na poslední věci člověka. Strážce svatyně mariánské. Družiny mariánské. Za bázeň Boží mládeži.	
9. P.	Sv. Theodora , vojína (306). — Křesťanská statečnost. Láska k duším v očistci. Náležitě svěřeni neděli a svátků. Dar viry mužům. † matka.	
10. S.	Sv. Ondřeje Avel. , řeholníka (1608). — Dar bázně Boží. Úcta nejsvětější Svátosti oltářní. Dobrodinci chrámů Páně. Nejopuštěnější duše v očistci.	
11. N.	<i>Neděle XXIII. po sv. Duchu.</i> Sv. Martina , biskupa (400). — Velepastyřové naši. Láska k chudým. Prokazujeme skutky milosrdenství. † dobrodinci.	
12. P.	Sv. Kristína a spolumuč. , patr. mor. (1005). — Úcta sv. patronů našich. Duše v očistci nejbližší vysvobození. Pohrdání marnostmi světa. † kněz.	
13. Ú.	Všech Svatých řádu bened. a praemonst. Sv. Stanislava Kostky (1568). — Následování příkladu svatých. Tovaryšstvo Ježíšovo. Dar nevinnosti.	
14. St.	Sv. Justa , biskupa. — Svatý otec Pius X. Pokoření nepřátel církve sv. Aby vše v Kristu bylo obnoveno. Církev katolická ve Francii. † rodiče.	
15. Č.	Sv. Leopolda , mark. (1197). — Císař a král náš. Úřady s velikou zodpovědností spojené. Vážení si oběti mše svaté. Křesťanské školství.	
16. P.	Sv. Otmar , opata (729). — Představení řeholí. Úcta nejsvětějšího Srdce Páně. Duše v očistci nejvíce trpící. † kněží. Dar čistoty srdce. Umírající.	
17. S.	Sv. Gertrudy , abat. a panny (1292). — Ženské kláštery a jich ústavy. Křesťanská dobročinnost. Požehnání katolickému podniku. Dar pokory.	
18. N.	<i>Neděle XXIV. po sv. Duchu.</i> Sv. Odon , biskupa. — Křesťané na východě. Napravení zpuštělé mládeže. Křesťanské vychování dítek. Horlivý kněz.	
19. P.	Sv. Alžběty , vdovy (1234). — † císařovna Eliška. Křesťanské matky. Dobrodinci chudých. Trpělivost v protivenství. † rodičové. Dar čistoty.	
20. Ú.	Sv. Felixe z Valois (1212). — Úcta nejsvětější Svátosti oltářní. Horlivé kněžstvo. Láska k duším v očistci. Dar pokory a skromnosti. † kněží.	
21. St.	Obětování Panny Marie. — Vzbuzování dobrého úmyslu. Dar čistoty srdce. Každodenní obětování sebe Pánu Bohu. Mariánské kongregace.	
22. Č.	Sv. Cecilie , panny a mučednice (230). — Zleбенí církevního zpěvu. Mariánské družiny. Nemocná řeholní sestra. Bratrstva růžencová. † otec.	
23. P.	Sv. Klementa , papeže, muč., patr. mor. (100). — Úcta našich sv. patronů. Apoštolát sv. Cyrilla a Metoděje. Sjednocení Slovanů v církvi katol.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. S.	Sv. Jana z Kříže , řeh. (1591). — Dar trpělivosti. Nemocnice a jiné dobročinné ústavy. Křesťanské školy. Bázeň Boží mládeži. Pevnost ve víře.	
25. N.	Neděle XXV. a poslední po sv. Duchu. Sv. Kateřiny , p. a m. (307). — Dar pravé moudrosti. Bohoslovné ústavy. Obrácení nevěrců. Dar lásky.	
26. P.	Sv. Silvestra , opata (1261). — Horlivost v konání dobrého. Obrácení hříšníků. Svěcení nedělí a svátků. Věrnost v povolání. Dar moudrosti.	
27. Ů.	Sv. Virgilia , bisk. (784). — Pokoj a mír v zemích našich. Vítězství svaté církve nad nepřáteli. Missie mezi pohany. † opat. Za rodiče.	
28. St.	Sv. Štěpána , opata (768). — Křesťané mezi jinověrci. Vítězství katolíků ve Francii. Obrácení odpadlíků. Za dary Ducha svatého. Dobrodince.	
29. Č.	Sv. Saturnina , bisk. m. (65). — Horlivost pro spásu duší. Odvrácení duchovní slepoty. Obháje zájmů Božích. Duše v očistci. Dar zbožnosti.	
30. P.	Sv. Ondřeje , apošt. Paně (62). — Úcta ke svatému kříži. Za apoštolskou horlivost kněžím. Zemřelí údové katolických bratřev. Duše v očistci.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.		

Jak potřebná jest nám všem mírnost a tichost, naznačuje Kristus Pán slovy: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.« A na jiném místě dť Spasitel náš: »Blahoslavení tiši, neboť zemi vládnouti budou.« Tichost, mírnost sluší křesťanu více než prudkost a přílišná horlivost, která může ještě škodit. Již staré přísloví dť, že více chytneš much na kapku medu než na vědro octa. Kolik již hříšníků a nepřátel bylo obráceno tichostí a mírností křesťanskou! Více jistě než prudkou domluvou. Tichý a mírný křesťan ovládá sebe i jiné, s nimiž obcuje; kdežto přílišně horlivý a bouřlivý neovládá ani sebe ani jiné, ba ještě mnohé odpuzuje. Tichá a mírná domluva rodičů více zmůže než hněvivé a prudké kázání. Nepřátelé zuřili a zuby škřípali proti sv. Štěpánu, a on tichý a mírný skví se jako anděl a modlí se za ně řka: »Pane, nepokládej jim to za hřích.« Zidé zuřili a soptili proti Pánu Ježíši, a on jako beránek byl veden k zabiti a neotevřel úst svých, a přece zvítězil. Učme se tedy tichosti a mírnosti.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indul. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za křesťanskou tichost a mírnost a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apostolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokždě odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnoocené. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buďž mou spásou! (Pokždě odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle. sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Vždy a ve všem zachovati mírnost.

Úmysl v prosinci: Křesťanská nezištnost.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XL.

Vychází
počátkem každého měsíce.

PROSINEC 1906.

Bože srdce mého! Prosím Tě, miluj ty, kteří Tě nemilují. Otevři těm, kteří netlukou a usdrav ty, kteří nejen chtějí býti nemocni, ale nemoc svou úmyslně zhoršují. Přišels hříšníky hledat. Hle, zde jsou! (Sv. Teresie.)

Ježíškovi v jeslích.

Jasná záře hvězdy nad jeslemi
line se tak mile v šero chrámu.
Zda kdo odolal by tomu svitu,
nešel poklonit se světa Pánu?
V pokoře se u jeslítek skláním,
duše v tichou modlitbu se brouží;
zraky nesměle teď zvedám výše,
prchá úzkost, bázeň z mojí duše,
vždyť tak sladce na mne usmívá se
Ježíšek, jenž na slámě tu leží.
Štěstím, radostí se srdce chvěje,
láskou vřelou plá vstříje Miláčkovi,
jehož svatých očí pohled hřeje
duši, kteréž mrazu dech se dotkl,
jehož náruč volá: »Pojď jen bližší!«
Jenž ku spásě duší přišel a nebe,
aby odsouzen byl k smrti kříže.
»Ježíšku můj sladký«, šeptám jemu,
»měj dík neskonálý za svou lásku!
Tolik blaha dáváš srdci mému,
když v ně přijdeš, ve Svátosti skrytý,
v objetí Tvém zapomínám bolu,

neznám zármutku, jsem šťastna zcela.
Ó buď vždycky se mnou, božské Dítko!«
Tichý povzdech provázel ta slova.
»Tobě, Pane, srdce své již dávno
zasvětila jsem, a přece — ach, odpusť,
dosud přístupno je světa dojmům.
Ježíšku, víd, že mi nemáš za zlé?
Vždyť přec nad vše miluji jen Tebe,
když Ti sloužím, na světě mám nebe;
toužím po většší však lásce k Tobě,
po lásce, jež v přesvatém Tvém Srdci —
té mi dej, a budu Tvoji zcela!«
S úsměvem teď nebeského Dítka
jasná hvězda naděje mi svítila.
Nad jeslemi anděl perut sklání,
mile zní tu, větérku jak vání:
»Sláva budiž Bohu na výsosti,
na zemi pak pokoj lidem dobré vůle!«
Svatý mír se rozhostil v mé duši,
vždyť dli v přítomnosti Ježíškově,
jehož blízkost, ach, tak sladce tuší.

Marie Veselá.

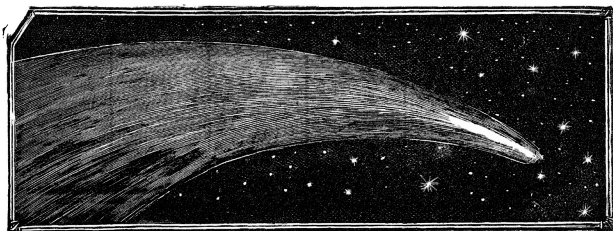
Bůh „lásky“ v jesličkách.

Jak láska Boží odvěká
mocné dojme srdce člověka,
když on zrakem svým se podívá
na jesle, ve kterých spočívá
sám Syn Boží jednorozený,
z čisté Panny na svět zrozený,
který, by člověka vykoupil,
s nebe na tento svět sestoupil
malého dítka ve podobě,
v největší bídě a chudobě
v betlemské stáji se narodil,
chudobu zvolil si za podíl,
nebeské a věčné slávy Král,
pravý Bůh, se dítětem chudým stal,
královský svůj trůn na výsosti

zaměnil s velikou radostí
za prosté, dřevěné jesličky,
kam vložen jest od své Matičky.
Na tomto svém trůně prostičkém
dli v stáji s volkem a oslíčkem,
a to z velké lásky k člověku,
kterého miloval od věků.
K jesličkám přístup, člověče, bliž,
a zde lásku Boží k tobě zříš,
Bůh »lásky« v jesličkách kraluje,
zde lásku svou ti ukazuje,
zde Bůh od tebe za lásku svou
žádá srdce tvé, chce lásku tvou.
Ó hled srdce své mu věnovat,
jeť víc a více milovat!

F. Vrdtil.

Rozjímání adventní.

Připravujte cestu Páně... (Luk. 3, 4.¹⁾)

Svatý Jan Křtitel, kteréhož nám církev svatá třikrát předvádí v nedělních evangeliích posvátné doby adventní, byl muž přísných bezúhonných mravů, v poslání svém statečný, duchem pokorný; byl muž přísný, pokání nejen kázal, ale i konal; byl muž v poslání svém statečný, muž pevného charakteru, který učil pravdu otevřeně, nedbaje nikoho, ani hněvu vladaře Heroda, neboje se ani strasti v žaláři, ani ukrutné smrti; byl muž pokorný, neboť »vyznal a nezpěl, a vyznal: Já nejsem Kristus.« (Jan 1, 21.²) Třikrát předvádí nám církev v posvátné době adventní hlas kazatele volajícího na poušti, aby i nás přiměla k pokání, kterým připravujeme cestu a srdce na příchod Spasitelovo.

Má sice katolický křesťan povždy žít životem svatým, konati skutky dobré, pokáním odpykávati hříchy spáchané, přece však má obzvláště doby některé věnovati službě Boží.

V senátě římském vystupoval kdysi po drahný čas vlastenecký Kato, konče řeč svou vždy typickými slovy: »Ostatně dodávám, že Karthago musí se zničit.« (Bylť Karthaginsti odvěkými nepřáteli a soky Římanů v jejich světovládě.) Podobně máme také vždy jen jedno před sebou mlti, jen na jedno důraz klásti: pracovati o spásu nesmrtelné duše své, bojovati proti nepřítelům věčné spásy své.

Zvláště doba adventní připomíná nám tuto důležitou povinnost; neboť

v krátce u-ří celý svět spásu světa, po několika dnech sestoupí Spasitel s nebes trůnu na tuto zemi a chce i v srdci našem rozbít přibýtek svůj. Proto: »Připravujte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho. Každé údolí buď vyplněno, každá hora a pahrbek ponížen; a místa krivá buďte zpříměna, a ostrá cestami rovnými; pak uzří všeliké tělo spasení Boží.« (Luk. 3, 4—6.)

* * *

Prorok Isaiáš měl kdysi nadzemské vidění, v němž spatřil Pána sedícího na trůnu vysokém a vyzdvíženém; kolem stáli Serafinové a volali říkajíce: »Svatý, svatý, svatý, Hospodin Bůh zástupů, plna jest všechna země slávy jeho.« (Isaiáš 6, 1—3.) Zjevení podobné měl sv. Jan, miláček Páně; viděl trůn Boží, a kolem něho čtyři symbolické podoby: lva, býka, člověka a orla, které neměly odpočinutí dnem i nocí, nýbrž neustále opakovaly: »Svatý, svatý, svatý, Pán Bůh všemohoucí, kterýž byl a kterýž jest, a kterýž přijíti má.« (Jan 4, 8.)

Jako v nebi zástupové andělští pějí slávu Bohu Trojjedinému, tak zpívá i církev na zemi; podobně i věřící provázají kněze zpěvem a modlitbou při nejdražší oběti mše svaté volají před pozdvihováním a při požehnání nejsvětější Svátosti: »Svatý, svatý, svatý... Ale chvalozpěv tento nemá zaznívati toliko z našich úst, nýbrž i z celého našeho jednání. »Svatí buďte, jako já svatý jsem.« (I. Petr. 1, 16.)

Obzvláště v této posvátné době, přípravě na příchod Spasitelův, povinni

¹⁾ Neděle 4. adventní.

²⁾ Neděle 3. adventní.

jsme po svatosti se snažiti, k čemuž vybízí nás i »hlas volajícího na poušti«; proto pracujeme na zdokonalení duše své, činíme pokání, kteréž hlásá nám již fialová barva roucha mešního, k němuž povzbuzuje nás církevní půst, jakož i zákaz hlučných radovánek a plesů.

1. Především »každé údolí buď vyplněno« (Luk. 3, 5.), tak vybízel svatý Jan Křtitel na prvním místě své posluchače; což znamená obrazná mluva ta?

V polích nacházíme někdy místa prohloubená nebo níže ležící; v nich shromažďuje se o deštích voda, která stojíc delší dobu a pole zaplavujíc nejen ničí všechnu úrodu, ale také jest příčinou, že pole zarostá býlím a stává se bydliskem různé hospodáři nepříjemné havěti. Proto snaží se každý hospodář, nemůže-li vody nějak odvésti, zasypati na polích svých všechny prohlubně a půdu zcela urovňati.

Prohlubněmi v duchovním smyslu, které člověku ubírají duševní síly a duši zavalují bahnem náboženské netečnosti, jsou všechny hříchy. obzvlášť opilství, nečistota, nevěra. Běda člověku, který oddal se neřestem těm; staněť se jich úplným otrokem!

Chceme-li důstojným způsobem připravit se na příští Spasitelovo, třeba jest především, abychom zasypaly tyto zdroje duševní zkázy. Život člověka jest bojem proti zlým náklonnostem; bojujme proti nim všemi svými silami, vytrhněme ze srdce svého všechny zlé kořeny, pak teprv můžeme se o vánocích vpravdě radovati.

Maria Magdalena byla velikou hříšnicí; když však s celou vroucností a velkodušností obrátila se k Ježíši, nedbajíc křivých a převrácených úsudků a výtek, slyšela blaživá slova: »Opouštějí se tobě hříškové tvoji, jdi

v pokoji.« (Luk. 7.) Magdalena sloužíc dříve světu a pychu jeho, byla vydána hůře než loď v příboji mořském neustálým bouřím vášní a zápasům zlých náruživostí, nyní pak blahý mír zavítal do duše v přistavu Božího milosrdenství ukryté.

Milí křesťané! Jako nyní často husté mlhy halí tvář země měnice jasný den v poloviční noc a zbavující nás blahodárného jasu slunečného, tak zatemňují hříchy, zvláště nahoře jmenované jasné světlo nebeské, které Bůh rozžehnul v duši naší již při křtu svatém. Připravuje cestu Páně, odstraňte ze srdci svých všechny hříchy, neboť »hodina jest, abychom ze sna povstali; odvrzmež skutky temnosti a oblecme se v odění světla. Jako ve dne poctivě choďme, ne v hodování a v opilosti, ne ve smilstvech a nestydatostech, ne ve sváru a závisti, ale oblecme se v Ježíše Krista. (K Řim. 13, 11—14.)

2. Každá hora a pahrbek budiž ponížen.« (Luk. 3, 5.) Kdož nepochopil by, že pod horou a pahrbkem rozuměti jest pýchu? Ježíš, kterýž poukazuje na nejsvětější Srdce své, pravil: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem« (Mat. 11, 29). nemůže vejiti do srdce pyšného a zpupného; proto chceme-li ho o vánocích v srdci svém hostiti, třeba, aby »každá hora a pahrbek srdce našeho byl ponížen.«

V dalekých cizích zemích jsou hory vysoké, jejichž vrcholky jsou pokryty věčným ledem a sněhem; neroste tam žádná rostlina, žádná květinka, ani stébla travnatého nelze tam nalézt, nýbrž vše jest pusto, ztrnulo; právě tak jest i v srdci člověka pyšného pusto, smutno, chladno, srdce to naplněno jest falešnou sebeláskou, nemá ani místočka pro pravou lásku křesťanskou, proto nevchází do něho ani Ježíš.

Srdce Ježíšovo milovalo zde na zemi chudobu a poníženost; Syn Boží opustil trůn slávy své, odřekl se i zde na zemi vši nádhery, bohatství a lesku, vyvolil si za svůj příbytek chudobnou chatu nazaretskou. Neměl ani kam by hlavy své položil; ač hříchu nikdy nepoznal, vzal hříchy celého světa na sebe a připustil, by s hříšníky zpočten byl.

Který svátek přivádí nám pokoru Srdce Ježíšova názorněji na paměť, než právě Boží Hod vánocní; tu vidíme nepatrné dítě, v chudobné plénky zahalené, položené v jesličky, obklopené zástupem chudých pastýřů, pod jejichž skromnou chudou střechou hledá první útočiště! Kdož pomysliti by si mohl pokoru a ponížení větší, než spatřuje tam v prostém chlívě betlemském?

Chceme-li vánoce důstojně oslavit, přejeme-li si, aby Ježíš s milostí svou k nám zavítal, nesmíme se podobati pyšnému fariseji, který místo modlitby sám sebe v chrámě vychvaloval, nýbrž musíme se přizpůsobiti pokornému publikánu, který ani netroufal si zraku povznést, ale jen v prsa se bil a vzdychal: »Bože, buď milostiv mně hříšnému!« Ano, snášíme v srdci svém všechny hory a pahrbky pýchy, pak vejde do něho Kristus a bude celý náš.

3. »Msta křivá buďte zpřimena a ostrá cestami rovnými.« (Luk. 3, 5.) Nestačí k důstojné přípravě na Hod vánoční pouze nejtežší hříchy ze srdce svého vypuditi, nestačí zřici se pýchy, nýbrž třeba je srdce své až do posledních záhybů prohlédati, odstraniti z něho všechny zbytky těžkých hříchů, veškeré hříchy všední a roznítili je ohnivou láskou k Bohu a k bližnímu.

Svatý evangelista Lukáš (19, 1-10.) vykládá o bohatém vysokém úředníku celním, jménem Zachaeovi, který přál si touhou velikou spatřiti Ježíše. Jsa malé postavy, předběhl a vystoupil na strom planého fíku, aby viděl. Pán Ježíš znaje touhu jeho, pohlédl milostivě na něj a řekl: »Zachee, sestup spěšně dolů, nebo dnes v domě tvém musím zůstat.« Zachaeus sestoupil kvapem a zaradoval se velice; ve velkodušnosti své pak umínil si, že odvetou za lásku Spasitelovu přinese obět chudým: »Aj, polovici statku svého, Pane, dám chudobným; a oklamal-li jsem koho v čem, navrátím čtvrtinasob.«

Stejně velkodušně musíme i my jednati, chceme-li v prostém srdci svém hostiti Ježíše. Kdo přiloží ruku k dílu, ohlédá se po těch, kteří nepracují, snad i závidí jim vábívého poklidu jejich, není služebníkem věrným; kdo odřeknuv se světa, přece neustále dává se voditi ohledy lidskými, hledá chvály a odměny

¹⁾ Epištola na 1. neděli adventní.

pozemské, není duchovním člověkem. Odhodlaně a velkomyslně musíme roztrhati všechna pouta vízlci nás k mar-nivému, pošetilemu světu, celým srdcem svým musíme se přivínouti k Srdci Je-žíšovu, jemu v obět přinést to, co zdá se nám býti nejtěžším, jemu musíme sloužiti z celého srdce, z celé mysli, z celé duše, ze všech sil svých, z lásky k němu musíme i bližnímu prokazovati skutky milosrdenství, jen tak přizpů-sobíme srdce své jeho nejčistšímu Srdci a spojíme s ním poutem nerozvížitelným.

* * *

Prorok Eliáš brával se za svým prorockým povoláním častěji obcí zvanou »Sulam«, tak že ho tam už znali skoro všichni obyvatelé. Pozorujíc to žena jedna pohostinná a bohabojná, přistoupila k muži svému a řekla: »Poznávám, že ten muž Boží svatý jest, kterýž často chodívá skrze nás; udělejme tedy jemu večeradlo malé, postavme jemu v něm lože a stůl, stolicí a svícen, kdyžby přišel k nám, aby zůstával tam.« (IV. Král. 4, 9.) Hle, kterák vážila si tato prostá žena z lidu muže Božího a po-kládala si to za čest největší, když by spočinul pod krovem jejich; proto chy-stala mu světličku útulnou a opatřila ji vším potřebným.

V krátce má zavítati k nám Ježíš, Spasitel všeho světa; zdaž zahanbiti se dáme od prosté Sumanitky a domu jejího? Již ty nevinné dítky těší se na milé Jezulátko, snaží se býti hodnějšími, poslušnějšími, horlivějšími v modlitbách, aby si je Ježíšek oblíbil! Nedávejme se maličkými těmi zahanbiti, ale »připravujme cestu Páně, přímé číháme stezky jeho. Každé údolí buď vyplněno.« Zasypejme pokáním neblahé vášně a hříchy hyzdící nesmrtelnou duši naši, »každá hora a pahrbek buď ponížen:« odložme všechnu pýchu a hrdost, »místa krivá buďte zpříměna a ostrá cestami rovnými,« odklidíme ze srdce svého všechny zbytky hříchů a zlých náklonností, přilneme zcela k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.

Když uposlechneme »hlasu volajícího na poušti«, pak splní se na nás i př-pověď jeho: »Uzří všeliké tělo spasení Boží.« (Luk. 3, 6.) Nejenom užijme, ale i pocítíme celou úsoubou svou spasení Boží; když připravíme v sobě cestu Páně, pak božské Jezulátko donese nám mír a pokoj svatý, kterého svět dáti nám nemůže nikdy, dáme-li slávu Bohu, pak rozhostí se v srdci našem onen pokoj svatý, který zvěstovali andělé na luzích betlemským všem, kteří jsou dobré vůle.

Dr. Rud. Zhdnřl.

Hodina jest, abychom již ze sna povstali.

Adventní rozjímání.

životě každého člověka přicházejí okamžiky a chvíle, kdy pozastaví se v běhu životním, kdy rozmýšlí, jak to s ním vypadá. Příležitost naskytuje se hlavně, když končí starý občanský rok a počíná nový. Tu uzavírá každý obchodník své knihy a činí, jak se říká v ku-peckém životě, bilanci, t. j. sepiše svůj příjem a své dluhy a pak zví, jaký je vlastně stav všeho jeho jmění. Co činí kupec a obchodník, to činí anebo činiti má každý spořádaný člověk, má přemýšleti, jíti do sebe, předložit si sobě otázku: jak vykonával jsem v tomto roce, v tomto období své povinnosti, jak prospěly moji domácí v dobrém, stojím si lépe než dříve, nabyl jsem, či pozbyl jsem něco, jsem někomu něčím povinen, nemám nabrati škodu někomu učiněnou? Není jistě mezi námi žádného spořádaného člověka, který by při mnohých příležitostech a hlavně na konci anebo na počátku nového roku občanského, nezabýval se vážnými těmito a podobnými otázkami o svém blaho-bytě, o výsledku svých prací a všeho svého snažení.

A co konáme v životě obecném, pospolitém, neměli bychom konati též v životě duchovním? Církev svatá přecasto poskytuje nám k tomu příležitosti;

či proč chodíme každou neděli a svátek na kázání, na křesťanská cvičení? Nikdo neupřel, že byt i některé kázání se někomu méně zamlouvalo, přece z každého může, kdo jen upřímně chce, něco sobě zapamatovati, vždy najde něco, co jakoby jen k vůli němu bylo řečeno, aby toho použil pro spásu duše své. K čemu jsou ustanoveny svátky, církevní svátek našeho svatého patrona, andělů strážných? K čemu ustanoven církevní rok, který začíná první nedělí adventní? Vše nás má povzbudit, abychom vzrušili se, abychom probrali se z dřímot duševních, z nevěcnosti duševní a obrátili se životem duše své. K tomu směřuje i epistola, která se nám předčítá v první nedělí adventní, v níž napomíná svatý Pavel: „Bratři, vězte, že jest hodina, abychom již povstali ze sna! Noc předešla, den se již přiblížil. Odvrzme tedy skutky temnosti a oblečme se v odění světla, jako ve dne poctivě chodme!“ (K Řím. 13, 11—13.) Čta slova tato v Písmě svatém, byl professor řečnictví v Milaně tak dojat, že obrátil se, zanechal vskutku tmy a obrátil se k světlu, že odvrhl od sebe noc a chodil ve dne, ve skutečích dokonalosti a stal se svatým. Kéž i na nás působí slova ta v tom smyslu, abychom odhodlali se k boji o spásu své duše a nezapomínali, že nám při tom pomáhá mimo jiné nejvíce náš božský Spasitel, Ježíš Kristus.

Boj o spásu duše. Když bývaly vedeny války za starých dob, bývaly přičiny k nim mnohdy slechetné. Když na př. po několik set let vedly se války křížácké, povzbuzovali k nim i světci, jako svatý Bernard, který chodil a kázal a vyzdvihoval kříž prose, by vydali se, kdo může v boj a vydobyli z ruk svěřepých nepřátel zemi, v níž náš Vykupitel, Ježíš, po třiatřicet let žil v těle lidském, kde trpěl, kde pak i podstoupiv přehrozná muka, smrt za nás podstoupil, byv přibit na kříž. Když vedly se války proti Turkům, chránili křesťanští národové svou víru, nechtějice dopustiti, aby země jejich byla zabrána nevěřícím Turkem, aby z jejich chrámů byly znesvěcením učiněny mešity. Zvláště naše říše, naše vlast podnikla v boji tomto vše, co bylo lidsky možného, ale vždy všichni šli do boje, majíce na mysli víru, majíce v čele prapory křížem anebo obrazem Panny Marie ozdobené. Když bojoval veliký rek Juan d'Austria v námořní bitvě u Lepanta, dal na svou loď vztýčiti veliký prapor s obrazem božské Matky a vyzýval všechny, aby k ní se utíkali a ji prosili o pomoc. Když byla obléhána Vídeň Turky, byl to zbožný kapucín Marco d'Aviano, který povzbuzoval k boji, napomínal k vytrvalosti a ujišťoval, že Bůh je s nimi. Totéž činil svatý Jan Kapistrán, který sám i v čelo se postavil vojsku křesťanskému a rozhnil je k boji nadšenému. Totéž učinil veliký vojevůdce princ Evžen; když mu odevzdal tehdejší císař rakouský Leopold vrchní velení nad vojskem, a jako znak maršálskou hůl, vzal Evžen do ruky kříž a drže ho vysoko v ruce, že ho mohlo celé vojsko viděti, zvolal hlasem velikým: „Tento budiž náš nejvyšší generalisimus, nejvyšší a první velitel!“ I naše vlast byla před sto lety svědkyní veliké války dne 2. prosince 1805; srazily se totiž u Slavkova blízko Brna vojska francouzského císaře Napoleona se spojenými vojsky císaře rakouského, cara ruského a krále pruského; ano později zavlekl ctižádostivý Napoleon voje své až i do Ruska, kdež bídné zimou třeskutou a nemilosrdným mrazem byli všichni až na nepatrné zbytky zničeni. A jaká byla pohnutka těchto válek? Nic jiného než nenasytná ctižádost, jako byl papež pánem říše duchovní, církve katolické, rozšířené po všem světě, tak chtěl být Napoleon pánem veškerého světa. Které byly příčiny válek, jež ještě nevymizely z myslí našich, válek anglicko-burské a rusko-japonské? Zajisté byly i tu mezi jinými příčinou: žádost rozšířiti území, zjednatí zadost uražené ctižádosti a jiné důvody, snad méně slechetné.

Ale není ani potřeba čísti v dějinách lidstva, podívejme se do dějin a letopisů nám mnohem bližších a ptajme se, co bývá příčinou válek, sporů, jež odehrávají se v osadách, domácnostech? Jsou-li na některé osadě dvě nebo více stran, což toho příčinou? Obvyčně ctižádostivost, snad oba vůdcové, kteří až na nože na sebe nevraží, chtějí být starosty, neb předsedy v nějakém spolku aneb jedná se o jinou menší záležitost. Co bývá příčinou, že zanevřeli na sebe dva

sousedé, neb dvě sousedky, že nemohou se srovnati po dobrém, obrátili se na advokáty a vedou mezi sebou rozepře, které trvají třeba několik let a pohltí mnoho peněz? Jedná se mnohdy o kus meze, na které ani za celý rok nevyrostlo tolik trávy, že by ji mohl v malé plachtě odnésti, nebo je příčinou několik uoraných brázd, na nichž během celého léta neurodí se ani půl pytle zemčat aneb půl snopu obilí. Co bývá příčinou hádek, sporů, nedorozumění v domácnostech, mezi členy rodiny, kteří, místo aby vzájemnou láskou byli sobě oddáni, hádají se, nepěknými jmény se jmenují a vůbec nesnášejí se. Příčinou bývá snad nějaké prude, náhle vyslovené slovo anebo vůbec nějaká maličkost, která nestojí ani za řeč.

Boje, které lidé mezi sebou vedou, bývají tedy účelem, příčinou, cílem a výsledkem nepěkny, nedůstojny, malicherny. Svatý apoštol Pavel nazývá celý život lidský bojem, neboť praví, že když přiblíží se onen důležitý okamžik, v němž žádati bude Bůh, abys vydal počet ze všeho svého jednání, zvolal bys rád: »Boj dobrý jsem bojoval.« Jak uslechtilý je ten boj, který bojujeme, starajíce se o spásu své duše, prosíce Boha, aby nás silil na duši, bychom odolali všemu, na všech stranách nás obklopujícímu nebezpečí a zabíhajícímu, abychom nešli dle zákona Božího a dle přikázání, jež dala nám církev, již založil Ježíš Kristus. Boj o spásu duše je tedy ze všech zápasů neuslechtilější, neboť máme duši nesmrtelnou, kdežto tělo je smrtelné, duše jediná je stvořena k podobnosti a obrazu Božímu. Hlavně v adventní době nemáme na boj tento zapomínati, vždyť tu důrazně volá svatý Pavel v epístole, která předčítá se nám v první neděli adventní: »Hodina, t. j., že nejvyšší čas, abychom povstali ze sna,« abychom se sami vyburcovali, vzpamatovali se, že máme zde žiti jako v očekávání budoucí spásy a slávy. Nuže, použijme tohoto vyzvání, bojujme boj neuslechtilější, starejme se o spásu své nesmrtelné, k obrazu Božímu stvořené duše.

Kdo pomáhá nám v boji o spásu duše? Jakou radostí bylo naplněno srdce otce i syna Tobíase, když dal se jim poznati archanděl, který doprovázel mladého Tobíase na jeho obtížné cestě do Ragesa a prokázal jim tolik dobrého? Vždyť pravil mladý Tobías k otcí: »Není sice možné odplatiti jemu náležitě jeho dobrodiní, ale prosím tě, otče můj, žádej na něm, zdali by snad chtěl vzíti sobě polovici všech věcí, které jsme přinesli.« Ale když ho povolali a zvěštovali mu, jaký mají úmysl, tu odpověděl průvodčí: »Já jsem Rafael, jeden z andělů, kteří stojíme před Hospodinem! Pokoj vám, nebojte se, skrze vůli Boží byl jsem s vámi, jemu dobrořečte, jemu zpívejte chválu!« (Tob. 12, 15—18.) Jako poslal Bůh kdysi samého archanděla Rafaela, aby byl strážcem, zachráncem mladému Tobíaši, tak dává nám všem milosrdný Bůh na pomoc ku přetěžkému boji o spásu duše anděla strážného. Modleme se proto k němu vždy s myslí sebranou: »Anděle Boží, rač vždycky být ochráncem mým, ke všemu dobrému mne vzbuzuj, ať jsem tak živ, jak chce Bůh můj. Na tvá vnuknutí pozor dávám a v tom svatém obcování, ať setrvám do skonání.«

Jako čteme o Synu Božím, že přikázal Bůh andělům svým, aby uchopili jej na ruce své, aby snad neurazil nohy své o kámen (Mat. 4, 6), tak také přikázal Bůh našim andělům strážcům, aby nás vedli po cestách dobrých, abychom neupadli do hříchů a nepozbyli království nebeské, které připravil Bůh těm, kteří se ho bojí. Mimo anděly strážce napomáhají nám v boji o spásu duše naši svatí patronové, jichž jména jsme obdrželi na křtu svatém a při svatém biřmování. Též nás neopustí naše dobrá Matka, Panna Maria, která ve své dobrotivosti, když ji budeme prositi, se nás ujme a vyprosí nám milosti, bychom nezhylni v tomto boji. Ale neopustí nás ani Ježíš, náš Vykupitel, neboť »Bůh nechce smrti hříšníka, ale aby věčně živ byl.« Ježíš Kristus založil pak sedmero svátostí, které i když snad ochabujeme na vytrvalosti, když již strachujeme se, že podlehneme, nás posilňují dodávajíce síly, vytrvalosti. »Syn člověka přišel, aby spasil, co bylo zahynulo« (Luk. 19, 10). Té lásky, kterou měl božský Spasitel k hříšníkům, nepozbyl až po dnešní den. Či nestal se z pronásledovatele a nepřítele Šavla přední z apoštolů a přítel Kristův Pavel? Či neslyšime někdy i my ve svém nitru hlas, který nám

praví: „Já jsem Ježíš, jemuz ty se protiviš!“ (Skut. ap. 9, 5.) Jak často mnohý z nás zapomněv na vše, oddal se zlému, kráčeje po cestách křivých, nerovných, a kdo pak přivedl nás na cestu lepší; nebyl to vnitřní hlas, nebylo to přesvědčení, že chceme opustiti zlé a oddati se dobrému? Kolikráte, když jsme již jako okouzlení zlým příkladem, když již snad byla by upadla do hříchu duše naše, kdo nám pomohl? Ježíš Kristus uvedl nás na kázání snad, kde bylo nám mluveno do duše, dostali jsme do rukou nějakou dobrou knihu, navštívil nás Bůh nějakým křížem. Co jsou tyto a jiné příčiny jiného, než důkazy lásky Boží k nám hříšníkům, doklady jeho nevýslovně velkého milosrdenství.

Vytrvejme v boji! „Hodina je již, abychom povstali ze sna!“ Vzpamatujme se, vzhopme se k boji pro spásu své duše, vždyť víme, že přispěje a nepustí nás anděl strážný, patronové naši a Spasitel, Ježíš Kristus. Dělník, který by se štilil práce a bál by se jí, nebyl by hoden své mzdy, nemohl by se nazvat dělníkem věrným. Každý, kdo chce si zde na zemi vydělati chléb svůj, musí se přičiniti, přiložiti ruku k neúporné a neumdlévající práci; kdo chce účastným se státi spásy věčné, musí se přičiniti, aby neztratil a nepozbyl milosti Boží. Proto nikdo neumdlévej, nikdo neustávej. Známé naše národní úsloví praví: Jako pták k letu, tak člověk k práci. Všechna přirozenost ptačí nese se k letu, tak také člověk má považovati práci za svůj cíl, za svou přední povinnost a je tu míněna nejen práce tělesná, ale i duševní.

Ignát Zhděnl.

* * * * *

Královno svatého růžence, oroduj za nás!

Růženec slavný.

I.

Ježíš v skalním hrobě jest pohřbený,
teď však z něho vstává oslavený
prvního dne po sobotě ráno,
tak jest božství jeho dokázáno.

Ten vzkříšený Ježíš volá k tobě:
„Vstaň i ty, kdož dlíš ve hříchů hrobě,
opušt' hříchů hrobovou temnotu,
a se mnou k novému vstaň životu!“

II.

Ježíš apoštolů svých ve sboru
na Olivetskou se běře horu,
tam se s nimi všemi rozlučuje,
odtud na nebesa pak vstupuje.
Žehná Pán na nebe vstupující
apoštoly své, dole stojící;
pros i ty, ať jeho požehnání
provází život tvůj do skonání.

III.

Ježíš plní dané zaslíbení,
když on po svém nanebevstoupení,
apoštolům svým dne desátého,
sesílá s nebe Ducha svatého.

Duch svatý k apoštolům se snáší,
sedmero darů svých jim přináší;
i ty vroucně volej: „Duše svatý,
rač sedmero darů svých mně dáti!“

IV.

Tělu Matky Boží neslušelo
aby jako jiné, v hrobě stlelo,
vždyť ono bylo ten chrám živoucí,
v kterém dlel čas sám Bůh všemohoucí.
Proto Maria, Matička svatá,
s duší, s tělem jest na nebe vzata,
tam za té, křestane, oroduje,
vždyť ne nadarmo tvou Matkou sluje.

V.

Když Maria ze světa odešla
a do nebeské když slávy vešla,
na Královnu byla povýšena,
královskou korunou ozdobena.

Teď jako Královna v nebi trůní,
a táhne svých ctností libou vůni
za sebou v nebe i nás, své děti,
kde jí věčnou chválu budem pěti.

F. Vrátil.

Chudičký Ježíš v jesličkách.

K slavnosti vánoční.

Nadešly nám zase svátky svaté, čisté radosti, svátky vánoční. Jsou to svátky vpravdě rodné, neboť celá ta velká rodina křesťanská po celém širém světě plesá a raduje se v nich, zpívajíc onen velebný a radostný zpěv an-

dělský: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!“ Málo jest věru křesťanů na světě, kteří by o svátcích těchto nepocítili v srdci onu tajemnou vnitřní vznešenou radost, která vyplývá z narození Syna Božího, kteréhožto bylo počátkem naší spásy. I člověk zpustlý, kleslý, jindy na Boha zapomínající neodolá kouzlu dnů těchto a vzpomene si na léta mládí svého, kdy ještě jsa hodným a nevinným radostně slavival narození Páně. Ba i na jinověrce působí slavnost vánoční mocí velikou, neboť i oni poznávají v ní velikou lásku Kristovu a pravé lásce nemůže žádné citlivé srdce lidské odolati. Ano láska nejčistší a nejvznešenější, láska Boží k lidem jeví se v narození Páně, neboť jen z lásky pouhé stal se Syn Boží člověkem, z lásky vzal na sebe úděl, kterému se lidé tak rádi vyhýbají, úděl chudoby, která jej provázela od narození až k smrti.

Ježíš, Syn Boží, Král a Pán veskerstva v chudém chlévě, v chudičkých jesličkách, s chudou matkou a chudým pěstounem, toť to kouzlo, které tak mocně jímá duši lidskou. Kdyby se byl narodil Spasitel náš v paláci královském,

obklopen jsa dvořeniny a veskerou nádhrou světskou, lebyl by se tomu zajisté žádný divil, neboť veskerá sláva pozemská jest přece ještě nedostatečná pro oslavu Boha nejvyššího. Avšak, že vše toto pominul, že dobrovolně ještě chudobu si za úděl od prvopočátku zvolil, to zvyšuje v očích našich oběť Kristovu hned na počátku a vzbuzuje v srdci našem ohlas obdivu a lásky největší.

Kristus ve zlaté kolébce nepůsobil by na nás tak jako Kristus v chudičkých jesličkách, neboť touto právě chudobou počíná již Ježíš dilo vykupitelské. A tato chudoba Krista Pána byla největší, byla provázena útrapami a příkořimi, byla však dobrovolná, z lásky.

Zaleťme v duchu do Betlema tam do té skalní jeskyně, chlévu to němých zvířat v noci vánoční — co tam spatříme? Chudobu největší. Nedostatek všeho, není nábytku, není ohně k zahřátí se. Nejchudší lidé alespoň mají střechu nad sebou a chránění jsou před nepohodou. Ježíš však leží v otevřené jeskyni, vydán jsa všem nepohodám počasí. Bidné plénky kryjí něžné jeho tělo, sláma jest jeho poduškou a tvrdé jesle jeho kolébkou, dvě zvířata zahřívají jej dechem svým. S takovou výbavou vstupuje Pán nebe a země na svět, aby lidstvo spasil a vykoupil.

Ovšem stav tento nepotrvá stále. Z jeskyně betlemské odejde Kristus do Egypta, ale zase jen do chudoby, z Egypta vrátí se do Nazareta, ale zase jen, aby

snášel chudobu. I když pomine jeho mládí a nastane věk mužný, nepomine chudoba; tato zůstane věrnou družkou Spasitelovou ustavičně. Co pravil ve třicátém roku věku svého: »Lišky doupata mají a ptáci nebeští hnízda; ale Syn člověka nemá, kam by položil hlavu svou« (Luk. 9, 58.), totéž mohl říci při svém narození.

Chudoba Kristova je tak veliká, že odkázán byl na lásku a štědrost jiných, kteří jej živili. Na Kalvarii neměl ani šatu, kterým by se přikryl, ani sklenice, z níž by se napil, aby uhasil žízeň svou. Dobře proto praví o něm sv. Bernard: »Chudý byl při narození, chudší v životě, ale nejchudší na kříži.«

Chudoba Kristova byla však spojena s útrapami a příkořimi. Přišel do svého města Betlema, aby je vyznamenal přede všemi městy světa, chtěje tam se naroditi, avšak vlastní jeho krajané jej nepřijali. Chudičkou matku jeho Marii a prostého řemeslníka Josefa, pěstouna jeho hrubě odbyli, že pro ně přístřeší nemají. To již byla první urážka, kterou lidé Kristu Pánu ještě nenarozenému učinili. A což to pronásledování od Herodesa, nástrahy životu jeho činěné, před nimiž se zachrániti musel útekem do Egypta? A když dospěl a učení své božské lidstvu zvěstoval, zdali nebyl povrhován farizeji a zákonníky, »že pochází z Nazareta a jest tesařův syn?« Svět je slepý a soudí skoro vždy toliko podle zdání, proto úkory a útrapy jsou vždy smutným údělem chudoby; toho zakusil Ježíš Kristus v životě svém dosti. Neměl ničeho a nikdo jej nelitoval, na chudobu jeho nikdo nemyslel. Vznešenější měli za to, že chudoba musí býti jeho podílem, neboť je synem rodičů prostých, chudých, neznámých. Tak byla chudoba Kristu Pánu již od narození pramenem utrpení, a tak to zůstalo až do jeho smrti. Avšak chudoba tato byla přesvatá u Boha, vzácnější nežli celý svět, neboť byla posvěcená láskou. Kristus Pán vzal na sebe kříž chudoby zcela dobrovolně

Či kdo je to dítě, které leží v Betlemě v chudických jeslíčkách? Je to Bůh-člověk, je to »Bůh, skrze něhož všechny věci učiněny jsou« a »jemuž náleží všechno«. Kdyby byl chtěl, všechny poklady země by mu byly k nohám položeny,

kdyby byl jen slovo promluvil, nové světy by byly otevřeny, kdyby byl žádal, celý svět by byl musel jemu sloužiti. Avšak nechťel z toho ničeho. Zvolil chudobu, a proto jest chudoba jeho tak cenná, tak záslužná, že jest dobrovolná, z lásky. Již od věčnosti byl ustanovil, že se narodí sice z rodu královského, Davidova, ale tehdy, až rod ten zchudne a korunu královskou ztratí, že se narodí z matky sice přesvaté a přecisté, právě to královny lidstva podle ducha, ale při tom chudičké a prosté, že se narodí právě, když matka jeho bude na cestě v cizině včas, kdy hospody všechny budou přeplněny a že tedy bude odmítnut a hledati bude přístřeší v chlévě — to vše již ustanovil Bůh od prvopočátku, a proto všechno, i ta chudoba i ty útrapy, vše to bylo dobrovolnou obětí, kterou Spasitel přinesl z lásky.

Syn Boží zamiloval si chudobu, před kterou lidé přehají, neboť znal cenu ctnosti této, lidé však ji neznali. Sv. Bernard o tom krásně praví: »Neznal člověk její (chudoby) cenu; jí si však žádaje sestoupil Syn Boží na zemi, aby si ji vyvolil a nám vzorem byl, bychom i my ji ve vážnosti a lásce měli.« Jaká však je vnada v chudobě? Vždyť se jí lidé vyhýbají a bojí se jí jako metly? Či snad se Ježíš mylil a chudoba nemá takého užitku? Anebo klame se svět, že odpuzuje od sebe to, co si Syn Boží byl volil a co miloval po celý život svůj?

Uvažujme tedy, jak přispívá chudoba narozeného Spasitele naší spáse! Když se byl anděl Boží v noci vánoční zjevil chudým pastýřům, aby jim zvěstoval narození Páně, tu je vyzýval, aby se radovali, že se jim narodil Spasitel. A podle čeho jej poznati měli? Udal jim známky řka: »Naleznete dítě plénkami ovinuté a položené v jeslích.« (Luk. 2, 12.) Jak podivný to zajisté byl způsob takto oznamovati příchod Messiasův na svět! A přece to bylo pravda. Ty chudičké plénky, ty tvrdé jesličky, ten nevidný chlév, tato odevšad zející chudoba nás spasilá, vždyť byla lékem proti hroznému nemoci lidstva, totiž naruživosti po majetku a bohatství.

Tato naruživost, již sami pohané jmenovali »kletá žádost zlata«, jest pra-

menem přemnohých hříchů, neboť vleče za sebou všechny jiné vášně a náruživosti lidské. A touto náruživostí jako nemocí smrtelnou stonalo lidstvo a stůně až posud, a proto musil Spasitel odkliditi nejprve tuto nemoc a příčinu k ní a ukázati cenu opaku jejího chudoby. Proto musel přivést nás k tomu, abychom nelpěli nezřízeným způsobem na statcích pomíjejících a pozemských, které jsou nám překážkou v lásce ke statkům nebeským a věčným, musel nás učiti, abychom spoléhali na jediného, všemohoucího a dobrotivého, a od něho očekávali pomoc a odměnu za věrné plnění povinností svých k němu a starosti své na něho skládali.

A tu zajisté nebylo by stačilo říci: »Blahoslavení chudí« nebo »běda bohatým!«, kdybychom nebyli viděli slova ta potvrzena příkladem nejvyšším, příkladem samého Boha a člověka, a topříkladem nade všechny řeči výmluvnějším!

Svět pokládá chudobu za neštěstí a bohatství za štěstí. Má pravdu? Nemá, neboť Bůh, jenž přece všechno nejlépe zná, soudí jinak. Kristus Pán mohl užívatí bohatství všeho, které mu právem patřilo, užívání jeho bylo proň prosté všeho nebezpečí, nebyl by srdce své k němu přiložil, aniž by jej bylo bohatství od Otce nebeského odvádělo — ale že věděl, kterak nám lidem jest nebezpečné a plné nástrah a pokušení k hříchu, a že chtěl nás osvoboditi od tohoto pouta hříšného, proto odvrátil se od něho, zapudil je od sebe a pohrozil i věčnou zkázu všem, kteří náruživě je hledají a jen v něm celé štěstí své zakládají. Proto přislíbil Spasitel štěstí a spokojenost pravou chudobě dobrovolné, která se ráda vzdává všech statků lichých. Netoliko slovy tak činil, ale ještě více skutky, celý jeho život strávený v chudobě byl příkladem pro nás, i důkazem slov jeho.

Ejhle, jak výmluvným učitelem jest narozený Kristus Pán ležící v chudíčkých

jesličkách! Milujte chudobu, kterou jsem já miloval, kterou jsem posvětil a v níž příkladem jsem vám byl. Nežádám od vás, byste se všickni zrekli všeho, jakož jsem pravil k onomu mladíkovi toužícímu po větší dokonalosti. Chceš-li dokonalým býti, »jdi, prodej vše co máš a rozdej chudým a následuj mne«. Takové oběti žádám jen od duší silných, po větší svatosti prahnoucích. Ale žádám od vás, abyste srdce své a lásku nevěnovali věcem světským způsobem nezřízeným, a při tom nemilovali Boha a nepečovali o statky věčné, právě to poklady duše nehynoucí.

Žádám, aby bohatství vaše bylo vám prostředkem k hojným skutkům dobrým, které z lásky k mé chudobě konáte na těch, kteří mně podobní jsou v chudobě a opuštěnosti. Žádám, abyste snášeli bez reptání všechna protivitství, nepohodlí a úkory nedostatku, jestliže na vás kříž tento složím. Žádám, byste na Boha spoléhali, od něho vše dobré a spásitelné očekávali, a žijíce podle vůle jeho, pomoci jeho si zasluhovali. Vězte, že nebudu nikomu spasitelem, komu nebudu v životě vzorem. Tak asi volá k nám chudičký novorozený Spasitel v jesličkách!

O jakýž to mocný hlas, jaké to láskyplné naučení! Kéž vnikne do srdce našeho a zní tam neustále! Kéž nekloníme se chudičkému Spasiteli v jesličkách toliko zevně, nýbrž uvnitř, chtějíce se řiditi božským jeho příkladem a nemilovati na světě nic tak, jako jej. Vzpomeňme, že kdybychom sebe chudšími byli, přece že chudoba naše nedosáhne výše chudoby jeho v jesličkách a na kříži, ba že se ani k chudobě té zdaleka nepřiblížíme. Kéž chudičký Spasitel v jesličkách nadchne srdce naše, abychom po celý život svůj bažili pilně po onom blahoslavenství, které zjevil nám Kristus a které zní: »Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské.« Vždyť máme téhož Spasitele ustavičně

před očima, v našich chrámech, na našich oltářích.

Ačkoli nyní kraluje jako Bůh-člověk Kristus Pán na nebesích, sedě na pravici Boha Otce, přece až posud zůstává tak u nás, a sice zase v chudobné podobě a způsobě chleba v nejsvětější Svátosti oltářní. Církev svatá sice hledí Krista Pána v tomto tajemství lásky jeho k nám co nejvíce velebiti, stavi mu nádherné chrámy, ozdobuje svatostánky zlatem, stříbrem a drahými kameny, slaví slavně posvátnou službu jeho. On však sám miluje až posud svatou chudobu svou, kterou miloval v životě pozemském.

Chudíčký a prostičký jest jeho zjev ve velebné Svátosti oltářní jako býval v jesličkách, abychom tlm důvěrněji k němu se utkali, bez bázně prosby své mu přednášeli; vždyť nás chce mlti u sebe, volá nás: »Pojďte ke mně všickni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já občerstvím vás.« K těmto nynějším jeslím

Kristovým — svatostánku, spěchejme tam rádi Spasitele svému podle příkladu Marie, matičky jeho a pěstouna Josefa se klaněme, tam jako tři králové mu darem přinášeje viru v jeho božskou přítomnost, naději v jeho moc a milosrdenství a lásku za lásku jeho nezměrnou. Na oltáři jest nás Betlem, tam ozývá se den co den slavný a radostný zpěv: »Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.« Spojme tedy s knězem při mši svatě i hlasy své a radost vánoční naplní při nejsvětější oběti mešní srdce naše, radost ještě větší, nežli pocítili pastýři, když anděl jim zvěstoval narození Páně.

Tak budeme den co den putovati v duchu k Betlemu, z Betlema však i na Kalvarii, na níž spasil nás Kristus smrti svou, až dojdeme šťastně skrze Krista Pána na horu nebeskou, kde oslavovati budeme Boha a věčného budeme požívatí pokoje.

Boh. Hendl.

BOHATSTVÍ A CHUDOBA.

Byl boháč veliký, který dosti všeho, nač jen si pomyslí, zde na světě měl; v tom velkém bohatství on na Boha svého v životě svém skoro zcela zapomněl.

»Toto jest můj Bůh!« tak boháč ten nazýval bohatství a statky svoje veliké; bohatství a světa vesele užíval, denně radovánky míval všeliké.

Když žebrák stanul u boháčových dveří, o almužnu k němu ruce spínaje, ten boháč žebráka dal vyštvaťi zvěsti, místo almužny mu hrozné spílaje.

Třeba že boháč ten na Boha zapomněl a ze srdce svého jemu výhost dal, Bůh ptec na boháče toho nezapomněl, a vztáhl ruku svou, by ho potrestal.

Rozhněval se velmi Pán Bůh na nebesku nad boháčem, který v pyše velké žil, a poslal jednoho dne anděla blesku, který všechny statky jeho zapálil.

V krátku bylo všecko nadobro zničeno, z boháčových statků popel jenom zbyl, velké bohatství v nic bylo obráceno, a veliký boháč teď žebrákem byl.

Bohatí přátelé nic mu neposkytli, dvěte a srdce své před ním zavřeli; ti, kteří na hody k němu chodit zvykli, hlásiti se k němu nyní nechtěli.

Litostí se srdce zchudlému boháči sevřelo, když nevděk těch přátel svých zřel, vzpomínal teď sobě ve žalostném pláči, jak sám se žebráky dříve zacházel.

V těchto vzpomínkách on vzpomněl si na Boha, vzhlédl k nebi, ruce ku modlitbě spjal, a ať nemodlil se po léta již mnohá, pokorně teď k Bohu modliti se jal.

Prosil ve modlitbě Boha nebeského, kterého v bohatství nepotřeboval, by nevzpomínal na těžké hříchy jeho, by mu odpustil, nad ním se smiloval.

By jistě Božího došel smilování a smítil se s Bohem, jehož rozhněval, počal činit přísne a tuhé pokání, pokorně životní zpověď vykonal.

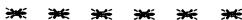
Došlo odpuštění, po kterém tak prábla zchudlého boháče duše ubohá, ruka Boží též se k požehnání vztáhla, milosrdenství jest velké u Boha.

Požehnal Bůh zase zchudlému boháči, z ciziny mu poslal velké dědictví, radost věčnou teď se na tváři mu zračí, slza vděčnosti se v oku jeho stkví.

Rývalý kdys žebrák teď ze svého jmění žebráky podílí hojnou almužnou, a ta almužna se jemu ve klíč mění, kterým si otevře bránu nebeskou.

V bohatství člověk na Boha zapomíná, nedbá o Boha a pohrdá jím snad; v chudobě a nouzi k Bohu ruce spíná, a milosrdný Bůh pomáhá mu rád.

F. Vrdlík.

Na konec roku.

(Rozjímání.)

Ejhle, zase jsme se dočkali konce roku. Dosti dlouhá doba zase utekla nám rychle, život náš pokročil dále ku konci, zdaž však také můžeme s dobrým svědomím zvolati, jako kdysi svatý apoštol Pavel: »Dobrý boj jsem bojoval, víru zachoval?« A netoliko víru zachoval v srdci, nýbrž zdali také život můj byl dle víry? Proto zajisté dobré a spasitelné jest, dnes na konci roku poněkud pohlédnouti na celý rok uplynulý a zkoumati a zpytovatí svědomí své, porovnávatí dobré i zlé, které jsme byli učinili a uvažovati, čeho je více, zdali dobré skutky naše převyšují zlé, či naopak. Ó kolik nechali jsme uběhnouti hodin ba i dní, v nichž jsme nevykonali nic ke cti Boží, spásy své a dobru bližního! A přece jak rychle utíká čas. Zdá se nám, jakobychom nedávno teprve začínali rok nový a nyní stojíme již u jeho konce. A s časem ubíhá, plyne rychle i život náš pozemský. »Vždyť nemáme zde stálého bydliště,« praví svatý Pavel, »nýbrž jdeme budoucímu vstříc.« Dělník, jemuž pán platí od hodiny, zajisté hledí každé minuty užítí, aby neztratil výdělek; i nám jednou ukáže Pán, věčný soudce, odplatu, podle toho, jak pilně jsme využítkovali dobu života a pracovali dle vůle Jeho, každý v oboru svém, stavu a povolání. Proto škoda každé minuty neužité, a ještě více škoda každé minuty ve hříchu strávené. Neboť netoliko, že ztrácíme tím odplatu, nýbrž i zasluhujeme si trestu. Svatý jeden muž pravil, že život náš je trhem, na němž, co si koupíme, to máme, to paše je; čeho nezískáme, to ztraceno je pro nás na věky. Ó jak blažený jest křesťan, jenž dnes klada sobě účty ve svědomí svém, může říci, díky Bohu, přibýlo mi zásluh před Bohem; jak bídný však onen, jenž si vyčítati musí, že nepokročil v dobrém ani o krok dále, ba že snad i nazpět šel. Co by za to dali duchové zatracení, kdyby mohli zpět na svět a znovu žítí, pracovati a trpěti. Co by vše nepodnikli, co by vše neztrpěli pro Boha a ku spásy duše své? Avšak již ukončena je doba zkoušky jejich, brána je zavřena, přešel den, nastala noc dlouhá, černá, plná strastí, v níž nikdo nemůže již ničeho dobrého konati. Jak běduj — jak na sebe sami nařikají! Ejhle, sloužij nám to k výstraze — abychom i my nezakusili stejného ovoce lenosti a lhostejnosti, čili hříšnosti své; řídme se dle slov apoštola: »Vykupujte čas,« t. j. užívejte času svědomitě, pilně, pro Boha, jenž vám jej dopřává, pro dobro své duše, k čemuž vám dána jest, vždyť jedná se o statek a poklad nejdražší, o věčnou spásu, věčný život blažený duše naší. Pohlédněme na svaté a světice Boží — nevázali se na statky vezdejší, aniž přilnuli k nim nezřízenou láskou, péče jejich byla o statky nebeské; svatí starali se o budoucnost a dobře pochodili, světští lidé starají se toliko o přítomnost a zklamou se.

Dobrý a moudrý křesťan jedná jako člověk, který do daleké země se ubírá, aby tam dobýval zlata. Člověk ten nemá zajisté v úmyslu v zemi cizí zůstat, nýbrž hledí, aby co nejdříve tam zbohatl a potom se zase navrátil do vlasti své. — Anebo král, jenž předvídá, že přijde o trůn, nelení, nýbrž připravuje si budoucnost; posílá poklady své napřed jinam, aby, až tam přijde, je našel. Tak to dělají máme i my; nezůstaneme zde, to víme dobře; přijdeme na věčnost, to víme také; nuže, pošleme si poklady své, tam platící, dobré skutky napřed, aby nás tam očekávaly. Budiž život náš pozemský toliko přfležitostí, abychom zde zbohatli oněmi věcmi, o nichž Spasitel pravil, že je ani »rez nekazí, ani mol nesežírá, ani zloději nevykopávají a kradou« — věcmi, které cenu mají před Bohem, pro celou věčnost. Ó, jak často se na toto zapomíná! Jeden světec šel na trh, aby viděl, zdali mezi tolika lidmi přece někdo jest, jenž by na svou duši myslel. Nenalezl však ani jednoho. »Ubohý světe, ubozí lidé, jak chudí jste,« zvolal světec, »nekráčíte cestou prostřední, nýbrž jako osel, vždy po kraji!«

»Pohled'te na svaté,« volá blahoslavený farář z Arsu M. Vienney, »pohled'te na svaté, kterak se odcizili světu a všemu pozemskému.« Svátý jeden mnich se dozvěděl, že jeho rodiče zemřeli a že po nich dědí veliké statky. I otázal se světec: »Kdy že zemřeli rodičové moji?« »Před třemi týdny,« zněla odpověď. »Řekněte mi,« tážal se dále mnich, »zdali mrtvý dědití může?« »To nikoli,« odpověděno mu. »Nuž tedy,« pokračoval mnich, »ani já nemohu ničeho dědití, neboť jsem již přes 20 roků mrtev.« A byl to světec také chudoby, že neměl ničeho kromě knihy sv. evangelii. A když jej kdosi i o tu prosil, řekl mu: »Vezmi si ji, dávám ti to, co mě naučilo všecko dáti.« — Ano, tak poznali svatí nicotu světa a marnost věcí pozemských, nepřilnuli k nim srdcem a láskou svou, nýbrž věnovali je výhradně Bohu — a jakou za to obdrželi odměnu? Život blažený, a to na věky. Naděje na takový život poskytuje již na tomto světě člověku mnoho radostí, těší jej v zármutku, sílí jej v utrpení a dodává odvahy a horlivosti vše podstoupiti pro takové dobro. Tím stává se život křesťana činným, plodným a ovoce jeho prospívá netoliko jemu, nýbrž i jiným na tomto světě, neboť vede jej láska, která je pramen obětavosti.

Sláva Boží a spása duše, toť úkol života našeho, toť ovoce času dobře vynaloženého. Jistý zbožný muž pravil, že sláva, kterou Bůh přijímá od nás v čase tohoto života, v jisté míře jen milejší jest, nežli ona, kterou přijímá od vyvolených na věčnosti. Neboť lidé Boha oslavující zde na zemi, činí tak z dobré vůle, avšak mohou také tak nečiníti, kdežto svatí a andělé v nebesích Boha oslavovati musejí. Zde na světě je tisícové pokušení, které nás od Boha odvádí, oslavují-li přece někteří lidé Boha, jest jejich sláva Bohu tím milejší, neboť jest to známkou věrnosti, stálosti a výsledkem urputného boje proti zlému. Svoboda vůle tedy, které požíváme, volba, kterou činíme Boha Pánem srdce svého, uděluje našim obětem vůni příjemnou, která rozmnožuje cenu jejich před obličejem Páně. Kterak tedy nutno jest, abychom

času svého vynaložili na oslavu Boží. Uvažujeme-li spásu vlastní, jest čas penízem, který dobře se cení toliko v nebi a pekle. Zavržený v pekle splácí dluh, kterým jest povinen spravedlnosti Boží, nikdy se z dluhu toho nevyplatí, proto je peklo věčné

Ó, jak tíží tento ohromný dluh! Avšak pokud jsem na světě, mohu se ho sprostiti, nyní mám ještě lhůtu k placení, po smrti už nebudu mít, když uvržen budu do žaláře ohnivého, z něhož více vyjít nemohu. Povznesu-li se však k nebesům a otáží-li se každého vyvolaného, čím že koruny sobě zasloužili, on odvětlí mně »časem«. Časem krátkým, dobře vynaloženým. Proto dobře praví svatý Bernard, že čas platí co Bůh, neboť za dobře vynaložený čas získáváme si věčné požívání Boha a radostí jeho. Ó, jaký to tedy statek, čas života pozemského, jenž nám může zjednat dobro nejvyšší, jehož ztráta však neodvratitelnou bídou věčného zavržení provázena jest.

Svatá Johanna Chantalská odpověděla na otázku: proč tak setrně s časem zachází: »Čas nepatří mně, věnován jest celý Pánu; nemohu z něho ztratiti ani chvíle nejmenší, abych neukřivdila tomu, jenž je Pánem jeho.« A svatý František Saleský praví: »Kdykoli přemítám způsob, jakým jsem užil času Božího, bojím se, že mně nedá svou věčnost, poněvadž ji dáti chce toliko těm, kteří času dobře užívají.« A přece, kde nalezneme život lépe vynaložený, nežli u tohoto svatého biskupa? Nemusíme-li se proto třásti my, když pomyslíme, jak jsme mnohdy špatně naložili s časem Božím?

Ztrácíme-li čas nesvědomitě, vydáváme se všelikým pokušením a život náš není nic jiného, nežli ustavičný nepořádek, vždyť jak praví písmo svaté: »Zahálka učí všem nepravostem.« (Sirach 33, 29.) Dábel má s takovým člověkem snadnou práci, vrhá jej lehce do hříchů největších, neboť srdce jeho přístupno je všem dojmům zlým a slabé, přemáháti pokušení. Svatý Bernard dobře praví o tom: »Rozmařilost rychle ošálí člověka lenivého a těkajícího; více pálí toho, kterého nalezá lenivého.« Svatý Augustin praví: David, Šalomoun a Samson byli v práci svatí, v zahálce hřešili.« A svatý Ambrož dodává: »Toho pokouší lenivost, jež nezdolaly války.« Potok je čistý, pokud prudce teče světem; přijde-li na rovinu voda jeho, která byla dříve tak čistou, zkalí se a zbahní; pohneš-li jí, co tam uvidíš: malých, ošklivých živočichů přehojně, kteří jsou škodliví zdraví tvému. Této vodě podobno srdce, které usíná v nečinnosti o své blaho a spásu. Proto je taková lenost hříchem smrtelným. Bůh však zajisté nedal nám život — čas, abychom jej uráželi, abychom hřešili, nýbrž abychom dobré činili. Užili-li jsme svého času špatně, bude i on jednou mezi našimi žalobci u soudu Božího, dle slov písmo svatého: »I povolal proti mně čas« (pláč Jerem. 1, 18.). — Jistý kardinál, svatý a moudrý to muž, přišel k biskupovi, jenž vedl život velice příkladný a jenž právě v poslední nemoci se připravoval k smrti. I tázal se ho kardinál, jak se mu vede. Umírající, jenž povždy se pečlivě staral o duši svou, odpověděl, že se mu vede dobře, neboť prozkoumav bedlivě celý život svůj, vynasnažil se

lŕtostí a svátostí pokání smýti hříchŕy své v krvi Ježíše Krista. »To jsi dobře udělal, milý bratře,« odvětil vznešený host, »hříchové, kterých jsi se dopustil, jsou tobě zajisté odpuštěni, ale dovol, abŕych se tě ještě optal, zdali jsi též prosil Boha, by tobě odpustil všeliká opomenutí dobrého, které Bůh od tebe očekával a které jsi nevykonal, jak bylo povinností tvou? Na tuto neočekávanou otázku, jako by se ze sna probudil, odpověděl nemocný s těžkým povzdechem: »Bože můj, kde se octnu, naložíš-li se mnou dle spravedlnosti své přísné pro nesčíslná opomenutí má.«

Ó, kolik času jsme zmařili v tomto roce opomíjejíce dobro? Maříme čas, neděláme-li co dělati máme. Nezapomeňme proto na důležitou zásadu, že veškerý čas, který nevynakládáme ke službě Boží, je čas ztracený, zmařený, ať činíme cokoliŕv jiného. Bohu však slouží jenom ten, kdo činí vůli jeho a pokud ji činí. Nejvyšší pán všech stavů, vládce svrchovaný chce, aby každý plnil povinnosti stavu svého a tak přispíval, by se ustavičně zpravd'ovala slova prosby v otčenáši: »Bud' vůle tvá jako v nebi tak i na zemi!« Maříme čas však i tehdy, když sice činíme, co Bůh žádá, ale ne tolik, jak si toho žádá. Poroučí nám konati skutky dobré, ale konati je také dobře. Jestliže tedy jsem povinnosti své nedbale plnil, co jiného jsem zasloužil, než trest? A kolikráte jsme si něco dobrého usmyslili a je také započali, ale nedokončili. Podobni jsme oněm rybářům z písma, kteří lovili, ale nic neulovili a ochabovali, neboť nevrhali sítě ve jménu Spasitelově. Tak i my kolikráte jsme opomenuli ku pracím svým vzývati Boha o pomoc a Ducha svatého o osvícení. Spoléhali jsme více na síly své, nežli na milost Boží a výsledek byl nepatrný. Proto vždy upírejme zraky své k nebesům! Odtud kyne pomoc, posila, útěcha, milost a kde náš jest budoucí byt. Matka Makkabejců, která sedm dítek svých umírali viděla smrtí mučednickou a s nimi sedmkrátě umírala, volala k nim plna horlivosti, aby je povzbudila: »Pohled'te k nebesům!«

Tak to činili svatí v životě a Bůh odměnil tím, že jim nebe ukázal. Tak svatý Štěpán viděl nebesa otevřená a Syna Božího na pravici Boží. Tělo jeho bylo sice kamenováno, ale duch jeho byl již skorem v nebesích. Svatý Pavel byl až do třetího nebe vytržen a praví, že si nemůžeme učiniti ani pojem, co Bůh připravil těm, kteří jej milují. Svatá Teresie viděla nebe a proto jí přicházelo na zemi vše, jako smetí. My však ubozí — kterak ustavičně plazíme se po zemi; nad zemí máme však kráčet duchem svým, jako se chodí po mostě nad vodou. Vzpomínejme tedy dnes, na konci roku, na konec života, kdy nastati má počátek života nebeského a potěšme se myšlenkou, koho tam užijíme? Užijeme tam Otce našeho a Stvořitele, užijeme Ježíše Krista Vykupitele, jenž naším bratrem jest podle svého člověčenství, uvidíme Ducha svatého, plného lásky božské a milosti; shledáme se s Matkou Páně, která i Matkou naší jest, a s anděly a svatými, kteří našimi bratry a přáteli jsou. Ó jak blažená to naděje! — Jistý král zvolal na konci života s bolestí velikou: »Musím tedy opravdu opustiti

řší svou, abych odešel do země, kde nikoho neznám? Nemusíme i my zvolati snad jednou: »musím na věčnost, kde nikoho neznám, poněvadž jsem na nebe zapomínal, o věčnost se nestaral!« Dělejme si proto již nyní na věčnosti přátele, abychom je po smrti našli, potom nebude smrt naše tak trpká. Děkuje Bohu, že prodloužil čas pobytu našeho na světě, abychom co nejvíce pracovali mohli pro nebe. Děkuje za všechna jeho dobrodíní, milosti, dary pro tělo i duši nám poskytnuté a hledíme jich užívat, jak si toho přeje Bůh. Prosme za odpuštění hříchů a poklesků, abychom na konec roku čisti byli a nezačínali rok nový s obtíženým svědomím. Modleme se vřele i za ty, kteří v tomto roce život dokončili, aby jim Bůh milostiv býti a co nejdříve je do své slávy přijati ráčil, abychom je tam při příchodu svém našli.

A poslušní jsouce Písma sv., které nás vyzývá: »Chvalte Boha, neboť jest dobrý a na věky trvá milosrdenství jeho,« zapějme v poslední večer v roce s celou duší vděčnou Bohu slavné a radostné: »Bože, chválíme Tebe . . .«

Boh. Hendl.

První moravská lidová pouť do Svaté země

v srpnu roku 1905.

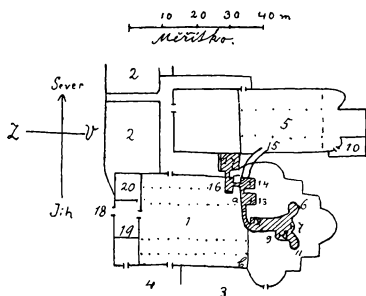
(Ostatek.)

n) Betlem.

Skoro ještě hůře vedlo se mi v tom ohledu v Betlemě. Kolem šesté hodiny večerní vezli nás (15 kněží v 3 kočárech) hbití konci arabští po dosti dobré, ale prachu plné silnici (opravené při návštěvě německého císaře Viléma II.) kolem rybníku sultánova (29) a naproti nádraží (30) směrem k jihu krajinou, kudy bral se asi Abraham obětovat syna jediného, kudy kráčivali i ostatní patriarchové, kudy i Panna Maria a svatý Josef šli do Betlema. Všude samá památka! V levo od silnice nechali jsme studnici svatých Tří králů, kde na cestě k Betlemu hvězda se jim opět ukázala; nedaleko na výšině je řecký klášter sv. Eliáše, blízko něhož leží vedle studny veliký kámen s vytačenou podobou lidskou; zde dle legendy odpovídal na útěk před bezbožnou královnou israelskou Jesabelou prorok Eliáš a nasycen a napojen byl od anděla (3. Král. 19, 5—8). Dále po pravici zvedá se na vysokém návrší imposantní věž nad branou do opevněné nemocnice

řádu Maltánského (ve vsi Tanturu), obstarávané Milosrdnými bratřimi. mezi nimiž jsou též dva Češi; v nemocnici té ležel celý čas našeho pobytu v Jerusalemě spolupoutník farář Žvácěk, jenž již nemocen na pouť se vypravil; jel nemocen zase s námi zpět. Odtud není daleko již malé stavení s kopulí, náhrobek to Ráchely, manželky Jakobovy, jež tu zemřela při porodu Benjámínové (nynější náhrobek není již ten, který postavil patriarcha Jakob); za ním spatřujeme v dálce uprostřed syté zeleni stromové běloučké domy města Beth Džala. Ale i kolem silnice přibývá stromů, oliv, fíků, vzdělaných polí, vinic, jež prozrazují, že blížíme se k Betlemu, jenž podnes je tím, co od mnohých tisíciletí hlásá jeho jméno Betlehem (= dům chleba, t. j. úrodné město) a jiné staré jeho pojmenování Efrata (= úrodný).

Sestoupili jsme na náměstí, jež je zároveň neohrazeným hřbitovem plným nízkých kamenů náhrobních, před starobylým chrámem Narození Páně

Pádorys chrámu a jeskyně Narození Páně.

Vyňat z knihy: *La Palestine*, vydané od Assumptionistů v Jerusalemě.

(1) s klásterem františkánským (2), jež oba spojeny s přiléhajícími s druhé strany klástery řeckým (3) a arménským (4) v jednu budovu, podobají se spíše starému hradu, střech zbavenému. Spěchali jsme hned do jeskyně Narození Páně, jež nalézá se pod chrámem. Jdeme z kláštera novým kostelem sv. Kateřiny (5), výhradně františkánům patřícím, do příční lodi chrámu Narození Páně, jež vystavěn byl od sv. Heleny ve 4. století a jediný z chrámů křesťanských té doby přečkal všechny nehody a války až na naše časy.

Sestupujeme po 15 mramorových schodech (6) pod zem. Blízko vchodu jest oltář (7) na místě, kde narodil se Spasitel světa; stříbrná hvězda pod oltářem, kolem níž je latinský nápis, a visících tam 15 stříbrných lamp označují to místo. Bohužel, katolci tam mši svatou sloužiti nesmějí; oltář náleží Řekům, kteří jej františkánům roku 1757 násilně odejmuli a r. 1847 i stříbrnou hvězdu s latinským nápisem uzmuli; sultán dal roku 1853 udělati a sem zasaditi podobnou hvězdu novou opět s latinským nápisem: „Zde z Panny Marie Ježíš Kristus se narodil.“ Hned v pravo je oltář sv. Tří králů (8) a naproti němu oltář, kde stály jesličky (9); na oltáři sv. Tří králů smějí katolci sloužiti mši svatou od půl-

noci do 4 hodin a pak opět nějakou hodinu kolem 7. hodiny.

Prohlédnuvše celou jeskyni vrátili jsme se do kláštera po večer. Chutnalo nám včerné, zvláště proto že po každodenních pečeních skopových dostali jsme tu vejce na másle, opečené masné brambory a pečené kuře; zvláště brambory jsme si velice líbovali. Pak losem rozhodnuto, v jakém pořádku budeme v noci sloužit v jeskyni mše svaté a šli jsme spat. Před půlnocí vzbudil bratr františkán toho, jenž si vytáhl číslo 1 a dovedl jej k oltáři sv. Tří králů budil řadou následující. Byl jsem v řadě pátý a nečekaje na buzení spěchal jsem brzo po půlnoci do jeskyně, abych se připravil ke svaté mši

kterou jsem sloužil po 1½ hodině dle formuláře, užívaného o „jitřnici“; dle toho se v jeskyni den co den slouží mše svatá. Slavili jsme vánoce ve vedru srpnovém; v jeskyni samé byl příjemný chlad. Nedaleko oltáře stál na stráž s puškou na rameně — turecký voják, bose jeho nohy trčely v rozbitých pantoflích. I nahore v kostele stál voják s puškou na stráž, aby křesťané v domě Božím se neporvali. Je to ironie na Spasitelovo prikázání lásky — ale katolici tím věru vinni nejsou: nepokojnými kazimíry jsou fanatičtí mniši a kněží řečti; ti, kdyby nebylo turecké stráže, už by katolíky dávno odtud byli vyhnali! Po mši svaté požádal jsem ve františkánské sakristii (10), kde jsme mešní roucha svlékali, o svíci a podruhé jeskyni sám důkladně jsem si prohlédl.

Je to celá soustava podzemních jeskyní (na mapce jsou čarokvátrováním znatelné); první, narozením Páně posvěcená, má 12 m délky, 3—4 m šířky a více než dva m výšky, takže našich 128 poutníků se tam vešlo, stěny jsou vyloženy mramorem, jenž zcela zakryt jest červenými koberci; osvětlována jest jemným, jakoby cosi tajemného majícím světlem asi 30 skvostných lamp, dnem i noci hořících. Naproti schodům prvním jsou schody druhé (11), vedoucí na druhou stranu příční lodi chrámové. Na konci jeskyně je v rohu otvor (12),

kterým vytryskl prý při narození Ježíšové pramen vody pro svatou rodinu; vedle je vchod do ostatních jeskyní, úzká to podzemní chodba, za níž ostatní jeskyně jsou již výlučným majetkem františkánů; na konci chodby je větší místnost obdélná s oltářem sv. Josefa (13), kde, jak oltářní obraz ukazuje, dostal rozkaz, aby s Matkou a Dítěm utekl před nástrahami Herodesovými do Egypta; dále jest kaple nevinných dětí (14) s oltářem, kde prý útočiště hledaly matky betlémské s dětmi svými, ale marně, i sem vnikli Herodesovi pochopové; těla dětí byla prý zde pochována. Nechavše v pravé chodby (15), vedoucí nahoru do kostela sv. Kateřiny, jdeme úzkou chodbou s hrobem sv. Eusebia do větší zase jeskyně, v níž je hrob sv. Jeronyma (tělo jeho však leží v Římě) a jeho přítelkyň, římských paní sv. Pavly a její dcery Eustochium (16), které opustivše hluchý život hlavního města, zde v odloučenosti od světa Bohu sloužily. Krátkou chodbičkou vstoupíme do poslední jeskyně se stropem dosti vysokým, kde je oltář sv. Jeronyma (17); zde překládal on v letech 390—405 Písmo sv. Starého Zákona z původního jazyka hebrejského a chaldejského do řeči latinské; překladu toho podnes užívá církev svatá. Vedle této jeskyně stojí venku veliký pomerančový strom, nyní již uschlý, vsazený prý od tohoto světce, jenž v zahradce při jeskyni rád se modlival. Sv. Jeronym, veliký učenec, narodil se v Dalmácii a někteří docela myslí, že byl z krve slovanské.

O 4. hodině jsem si zase lehl, ale málo spal, ježto můj soused sebou na posteli stále mlátil a křičel — píchali ho komáři. Postele jsou v Betlémě k ochraně proti nim zcela zastřeny jemnou látkou napnutou na vysokém čtyřhranném rámu; on při opouštění postele v noci, neb při návratu do ní zapoměl sít, postel kryjící, úplně k sobě stáhnouti, komáři otvoru použili a hrozně se na něm pásli.

Ráno přijeli ostatní poutníci a byla pro ně v jeskyni u oltáře sv. Tří Králů zpívána mše svatá s kázáním, po níž zanotili píseň: «Narodil se Kristus Pán.» Mladý náš jeden kněz stál na schodech, vedoucích z ar-

ménské části kostela do jeskyně, začal též zpívat — já stál nemoha pro horko a slabost v jeskyni vydržet, v kostele — v tom slyším hrozný skřek. Co to? Arménský kostelník se to zlobil, že v kostele jejich zpívá katolík, když kněz náš umkl, upokojil se i Armén.

V noci již při světle svíčky a teď s ostatními ještě důkladněji prohlédl jsem si starobylý chrám Narození Páně. Působí smutně na mysl křesťanskou; jeť velice zpustlá tato nejvýznamnější stavitelská památka starého věku křesťanského a k tomu ještě zohyzděna zlobou Řeků rozkolných. Ti totiž na místě, kde začíná příční loď (chrám staven je v podobě kříže) vystavěli roku 1842 zeď od podlahy až do krovu a—b a tak příční loď a apsidu (prostor, kde je hlavní oltář) od hlavní podélné lodi zcela oddělili; ostatní část pak hlavní lodi a lodi poboční nechali zpusťnout. Srdce svírá se zármutkem, když vejdemo nízkým vchodem (18) do tmavé předsině (19), v její levé části je strážnice (20) asi pro 40 tureckých vojáků, kde ti to spí, aby se i v noci střídali ve strážích v kostele i v jeskyni. Tři dřívější veliké brány jsou zazděny. Vejdemo-li do chrámu, jsme překvapeni jednoduchostí a vznešeností starokřesťanské basiliky: vidíme 5 lodí, z nichž 4 vedlejší jsou o něco nižší, utvořených 44 šest metrů vysokými sloupy, z jednoho kusu tesanými (mono ithuby), ve 4 řadách, bez klenutí, takže krov je vidět; na stěnách a zdě se mi, že i na sloupech jsou zbytky starých mozaik, v nichž nám průvodce vedle řeckých ukazoval i latinské nápisy, pokud jich Řekové ze zloby nerozbili. Čím dále prohlížíme vnitřek, tím smutněji nás dojmá prázdnota a pustota odevšad zející — v parných dnech letních prý obyvatelé betlémské zde v poledne hledají útulek před vedrem, spí a jedí tu a mládež zde mívá i hřiště. — Z basiliky jsou průchody do klášterů ji obklopujících, arménské, řecké a františkánské: z příční lodi řecké do kláštera řeckého, naproti z levého konce příční lodi, patřícího Arménům, do nového kostela sv. Kateřiny, jež si vystavěli františkáni hlavně podporou našeho císaře pána a jenž je svojí čistotou a úhledností pravý opak

zanedbané staré basiliky. Jak rádi by ji františkáni opravili, jak rádi by křesťané celého světa snesli poklady na její důstojnou ozdobu a opravu, ale zlomyslní Řekové toho nedovolí a sami to též neudělají.

Pak nám bratr františkán ukázal v dálece pole, na němž ponocovali pastýři betlemští v noci narození Páně, kde anděl jim je zvěstoval a pole Boozovo, kde sbírala klasy slechetná Ruth. Potom nás dovedl do rozsáhlé jeskyně Mléčné, upravené v úhlednou kapli se dvěma oltáři, kterou rády navštěvují ženy nejen katolické, ale i řecké a mohamedánské. Mléčnou se jmenuje od bělavé barvy stěn; ty totiž, pokud nejsou vyzděny, skládají se ze zvětřelého vápence, jenž se dá prsty hnísti a snadno se ve vodě rozpouští. K vysvětlení toho vymyslíla si zbožná mysl lidu něžnou legendu. Sem utekli prý se Panna Maria a svatý Josef s malým Ježíškem, když Herodes hledal ho utratit; při kojení božského dítěte skanulo prý několik kapek mléka na zem a dalo jí i stěnám ráz nynější a rozpustěnému z nich vápnu sílu, že na mléko chudé matky po jeho užití nabudou hojného mléka. Proto matky všech náboženských vyznání rády sem nosí olej do četných lamp, zde stále hořících a berou si úlomky ze stěn. Strážce františkán dal též nám každému kousek hlíny vápenné, uhnětené v úhledný bochníček s vtačeným na vrchu křížem jerusalemským a též děti betlemské na ulicích za baksíš nám podobné kousky nabízely. Těmto kouskům taková říká se tam »mléko Panny Marie«, četl jsem, že i v pokladě některého chrámu v Evropě nalézá a v inventáři jeho uvádí se takovéto »mléko Panny Marie«, což prý posměváčkům dává příležitost útrpně se smáti pověře katolíků, jakoby tito věřili, že mají tam skutečné mléko Panny Marie; posměváčkové taková jen sami sebe usvědčují z nevědomosti a směšnými se činí; nevědomost byla vždy největší odpůrkyní víry a církve katolické.

Jiná legenda praví, že Panna Maria vyprosila ženám betlemským neobyčejnou krásu, již vynikají daleko nad ostatní ženy palestýnské; nepamatují se, že bych byl v jednom jen cestopise pohřešoval chválu a líčení krásy jejich, s níž spojují

i krásu, ušlechtilost a čistotu duševní. — Potom na nás uspořádali pravý hon betlemští obchodníci s památkami poutnickými (růženci, křížky ze dřeva olivového, perleti, kosti, obrázky ze sušených květin a pod.); mnohý poutník byl bezděčně vlečen do krámu — jako jsme to zakusili již ve sv. Janu a denně v Jerusalemě. O tom by se daly povídati celé kroniky. Tvoří výroba a prodej těchto památek hlavní příjem příčinlivého obyvatelstva betlemského, dosti četného, čítajícího na 7000 duší, z nichž skoro 4000 je katolíků, skoro 2000 Řeků rozkolných, as 800 Arménů, něco málo protestantů, jen asi 20 mohamedánů a žádný žid. Převládají tedy katolíci, a to vycítíme již z tváře obyvatelstva, jež vltá nás přívětivými pohledy jako své bratry, jež ovšem v obchodě ošidí zrovna tak, jako obchodník nekřesťanský, snad proto, že nemírné cenění věci ke koupi nabízených jest takorůžná již v krvi Orientálův a on — dostane-li od neopatrného neb nezkušeného kupce cenu žádanou, přijetí její ani za podvod nepovažuje.

Porozhlédše se ještě se střechy kláštera po okolí města, jež jest daleko přívětivější, než okolí Jerusalema, ježto je tu dosti stromů a zvláště mnoho vinic (v nichž bývá kamenná malá věž pro hlídače, jak i Písmo sv. se zmiňuje), vsedali jsme zas do kočárů a s větrem o závod vraceli se do Jerusalema.

Přiliš krátce trval náš pobyt v Betlemě. Byl bych si ještě přál viděti rybníky Šalomounovy, z nichž se přivádí voda do Betlema i do Jerusalema, navštívit cisternu Davidovu na konci města, u níž snad stával rodný dům jeho, shlédnouti vesnici pastýřů a místo, kde slyšeli zpěv andělů při narození Páně, kde ukazuje se jeskyně pastýřů, kaple to kdysi nádherně vyzdobená, jak viděti jest ze zbytků mosaikových, byl bych rád ještě jednou sestoupil do jeskyně Narození Páně a vryl ještě lépe v paměť obraz její i celého Betlema — ale na to vše nestačil čas jednoho půldne. Je v Betlemě též ještě několik jiných domů klášterních, jako: Salesiánů, Karmelitánek, Sester sv. Josefa, Školních bratří, na jichž návštěvu nebylo lze ani pomyslit. Z Be-

tlema mohli jsme povozem dojeti za tři hodiny do staroslavného Hebronu, dějiště tolika činů starozákonních, kde ukazují mimo jiné památky dub Abrahamův, pod nímž pohostinnu přijal Hospodina s dvěma anděly a hrobku rodiny Abrahamovy, ovšem nepřístupnou, tak že za lidské paměti do ní nikdo nevnikl; někteří též myslí, že Hebron a nikoliv Ain Karim je rodištěm sv. Jana Křtitele, které zas jiní kladou do jižně od Hebronu ležícího městečka Jutta (Písmo sv. praví o rodišti jeho jen: »Maria odešla s chvátáním na hory do města Judova; i vešla do domu Zachariášova a pozdravila Alžbětu« Luk. 1, 39. 40). Lákala mne blízkost města tak památného, přihlásil se mi již také společník jízdy, ale den předposlední našeho pobytu ve Sv. zemi nehodil se k tomu dobře. Až jindy snad!

Loučení se s Jerusalemem.

V pátek dopoledne poděkovali jsme společnou slavnou mší svatou s kázáním Pánu Bohu za všechna dobrodíní ve františkánském kostele Nejsvětějšího Vykupitele, přijali jsme v hospici poutnické listy, kterými se vykonání pouti stvrzuje a jako památku na vykonanou pout dostali ti, již o to žádali, poutnický kříž jerusalemský buď bronzový (obyčejní poutníci) neb stříbrný (kněží a kdo vykonali pout do Sv. země již podruhé), propůjčený nám z plnomoci papežské od nejdůstojnějšího kustoda (strážce) Svaté země za almužnu 15—25 franků pro pokladnu stráže Božího hrobu.

Odpoledne doplnili jsme nákup památek a dali je posvětit od krajana P. Kohouta, jenž k tomu účelu přišel do našeho hospicu. Stačí ovšem k jejich posvěcení dle papežských privilegií pouhé jich položení na některé posvátné místo ve Svaté zemi, což zvláště jsme činili na Kalvarii, na místě kříže Kristova a na Božím hrobě. S nošením při sobě věcí takto dotýkaných s modlením se na nich (na př. růženci) je z milosti Apoštolské Stolicе spojeno za jistých podmínek (zvláště modlitby na úmysl sv. Otce a přijímání sv. svátostí) mnoho odpuštěk, jež jsou vypočítány

v »Poutnickém průvodci«, vydaném od Palestýnského spolku poutnického v Brixenu (Tyroly).

Při poslední večeři v pátek večer řečněno a zpívány národní a přípitkové písně na rozloučenou; mně zvláště líbila se latinská řeč rektora hospicu, v níž mezi jiným děkoval »zbožným poutníkům z Čech a Moravy za příklady zbožnosti« a po ní stal se předmětem srdečných ovací a zpěvem mu přáno: »Mnogaja ljeta!«

V sobotu 26. srpna časně ráno jsme vstávali a rázem 4. hodiny šli jsme — všech pět skupin — naposledy do kostela Božího hrobu a odtud po promluvě pana světlého biskupa a krátké modlitbě, zpívající píseň velehradskou, k nádraží. Naše pátá skupina zas čekala naposled; ale čas nám rychle ubíhal: prodavači rozmanitých věcí dělali poslední pokusy, aby ještě něco odbyli, loučili jsme se se známými, již nás přišli vyprovodit (mezi nimi byli zástupcové klášterů mužských i ženských, rakouský konsul, sekretář guvernerův a jin.), ano i se plakalo. Policista při procházkách městem naši skupinu provázející a nás ochraňující Musa (= Mojžíš), mohamedán, tak si na nás uvykl, že při loučení plakal; stál na povýšeném místě vedle vlaku a stíral občas slzu do oka se deroucí. Inu, jsme si ho všichni zamilovali, ač naše rozmluvy se omezovaly na posušky a jeho stereotypní: »gerla, bitte!« (půl arabsky, půl německy, to znamená: »V před prosím!«). České »prosím« nemohl se naučit vyslovovat a říkal: »Porosím« a nerad to pronášel.

V posledních několika minutách před odjezdem vlaku přistoupilo k vozu našemu několik ctihodných sester dle barvy tváře Arabek; prosily, abychom jim napsali do jejich zápisníku své adresy, že nám budou z Jerusalema psát, to znamená, abychom jim z vlasti poslali někdy nějakou almužnu na jejich sirotky, dívky arabské, jež v klášteře vychovávají. Byly to Sestry svatého růžence (52). Nosí šat, jako naše jeptišky, jenže fialový, pokrývka hlavy je vespod bílá, navrch černá, a přes ramena splývá až po kotníky černý plášť. Ve voze šel jeden hlas o spanilosti těchto sester. Tváře jejich, ač snědé,

vyrovnaly se ušlechtilostí a sličností tvářím nejkrásnější Evropanky. Jaký to rozdíl: tyto sestry ušlechtilého vzezření, hlásící se s důvěrou k nám Evropanům a bez bázně, jako bratrům do očí nám hledící — a jejich ubohé soukmenovky náboženství mohamedánského, jež v městech úzkostlivé (a některé prý spolu pokrytecky) před mužem tvář zahalují a jako strašidla pod bílým neb černým pláštěm ulicemi se plouží, anebo jejich soukmenovky venkovské, z jejichž tváří a šatů špina takofka kape a jež ztotožněny od mohamedánských mužů, vedou smutný život v těžké práci a beznadějném odříkání. Žena mohamedánská od muže není považována ani za tvora rozumného, za člověka, a ona dle toho se též chová a chovati musí — ona je otrok, mancipium, jak říkají latináři, bezvládný nástroj mužovy zvůle — ale tyto sestry osvobodil z otroctví sv. křest, ony staly se křtem svatým a přijetím do církve katolické dítkami Božími, lidmi, a ony jsou též sobě té důstojnosti vědomy a pracují též k tomu, aby křesťanskou výchovou aspoň ubohé mohamedánské osiřelé dívky povznesly k důstojnosti lidské, je emancipovaly (to je ta pravá emancipace, ne ta, o kterou u nás usilují některé ztřeštěné ženské!) a dovolávají se k tomu účelu naší podpory.

Znamení k odjezdu posledního (3.) vlaku nás od nich odtrhlo. Na vánoce dostal jsem od nich list s přáním všeho dobra — s českou adresou a za poslané jim od dobrodinců z Českých Budějovic peníze po vánocích balíček obrázků ze sušených květín.

Návrat.

V ranním chladu rychle a příjemně mýjela cesta zpáteční, v Jaffě ubírali jsme se rovně z nádraží ku přístavu (někteří, bojíce se vedra, jeli jsme v kočárech). Ale jak dostaneme se na loď?

Moře bylo dosti vzedmuté, bílé pěny vln stříkaly přes zeď až do ulice pobřežní, loďky s poutníky houpaly se vysoko ve vlnách. I my rychle seskočili do jedné. Nezažil jsem dotud mořské nemoci, ale když loďka naše brzo se ocitla v hlubině, brzo zase na vrcholku vln — začala se mi hlava točit — než již stála loďka u můstku loďního — od-

vážný skok a stál jsem na můstku zachycen silnou páží Arabovou, aby mne vlna zpět nesmetla, jež právě si za mnou pospíšila a nahoru vystříkla, takže mi nohy až po kolena důkladně zmočila. Někteřým vedlo se hůře: zmáčeli se až po pás v mořské vodě; panu generálnímu komisaři Svaté země P. Melchioru Lechnerovi z Vídně, velice zasloužilému o zdar naší pouti, upadl při tom drahocenný fotografický přístroj do moře a utonul; venkovské ženy, jež netroufaly si na můstek skočiti, házeli si Arabové z ruky do ruky věru jako hniličky!

Až na loď vyprovodili nás P. H. Kohout a rektor rakouského hospice. Zavazadla dopravována na loď zvlášť; mnohý kufr ovšem stal se při tom beztvárnou hmotou, můj přestál vše šťastně, též toho nejmenšího se v něm nepoškodilo.

Jsmo všichni zas na lodi — až na dvě poutnice, z nichž jedna vstoupila do kláštera Karmelitek v Betlemě, jedna do služby v Jerusalemě a jednoho poutníka, jenž udělal si výlet do Egypta.

S rachotem vytahoval stroj kotvy, zapískala parní píšťala, zahřměla na znamení odjezdu rána z děla, — loď pomalu vzdaluje se od země kolem jedné hodiny s poledne.

Na lodi byli jsme už jako doma. Každý zaujal dřívější své místo u stolu i v ložnicích. Novou byla pro nás výzdoba hlavního oltáře: byl nyní v kapli zrobené od plavců z palmových ratolestí, jež si pak někteří poutníci v poslední den plavby rozebrali po kusech na památku. Na lodi zavládl čilý ruch: vzájemně sdělovány zkušenosti a ukazovány věci z pouti domů vezené, projevována radost nad brzkým návratem, nejživěji bylo, kde se — čepovalo pivo, jehož si mnozí tak dlouho museli odepírat.

Usedl jsem na záď lodi tváří ku pobřeží a vtiskal do duše naposledy obrysy Svaté země. Jako na obraze prostírala se přede mnou Jaffa, za ní se zvedaly hory judské, v levo hory samaršské, v dále ještě více v levo pohorí Karmel a ještě dál běhalo se cosi na obzoru, nevěděl jsem, zda jsou to bělavé mraky anebo sníh hor libanonských; obraz znenasoval se jízdou, Jaffa podobala

se konečně už jen obrázku na pohlednici a zmizela na konec zcela před 3. hodinou ve vlnách: tak mizívá i v myslí obraz krajů, jež jsme navštívili, avšak obraz Svaté země nevymizí z myslí mojí a z myslí mnohých jiných poutníků, jak doufám, nikdy. Dojmy, jež zanechala v duších našich kolébka víry naší, byly tuze silné, než aby je čas smazati mohl.

Zatím se na lodi obědvalo a hned potom, ano od některých již před tím — an ostrý vítr lodí silně zmítal — horlivě „obětováno moři“; já však nabědávav se, začal jsem dohánět, co po tolik dní na spánku jsem si utrhl; lehl jsem si do kabiny a spal a po večeri zas spal až do 3. hodiny ranní, kdy opět začal jsem obvyklý pořádek loďní sloužením mše svaté a účasti na pobožnostech.

Zvláštní pochoutkou bylo pro nás v pondělí 28. srpna na den sv. Augustina kázání nejdůst. pana metropolitu hraběte Szeptyckého v řeči rusínské, ač jen stěží jsme mu rozuměli. Z Kréty opět skoro nic jsme neviděli pro mlhu a vzdálenost, ale za to dne 29. srpna měli jsme překrásnou pohodu a viděli jsme nejen západní pobřeží Řecka (nad zálivem Korintským právě vycházelo slunce v celé nádhře barev) a břehy ostrovů jonských — spatřili v dáli bývalý letohrádek naší císařovny Alžběty na ostrově Korfu, nedaleko hlavního města stejného jména — ale kapitán prokázal nám i tu úslušnost, že zajel do samého přístavu Korfu a v něm otočiv loď, teprve zaměřil dále k severu. Bylo to příjemné vzrušení pro nás i pro obyvatele tamní, již pospíchali ku břehu a mávajíce šátky a klobouky nás pozdravovali; my pěli: „Kde domov můj . . .“ a „Moravo . . .“ Až do večera bylo lze pozorovati skalnaté břehy a v dále skoro zcela holé hory albánské i něco málo osad. Dne 30. srpna bylo částečné zatmění slunce, patrné tím, že světlo sluneční bylo jaksi přitlumené; než nastalo, odbyli jsme si na rozloučenou s mořem, skoro všichni mořskou nemoc, mnozí i z těch, již doposud od ní zůstali ušetřeni.

Kdo si přivstal, mohl ještě dobře sloužit mši svatou, ač vál vítr o něco

ostřeji, než dny předešlé; vítr mohutněl stále, až kolem 7. hodiny ranní tak se rozzuřil a loď tak zmítal, že nebylo možno rovného kroku učiniti a vlny stříkaly občas až na dolejší palubu, tedy několik metrů vysoko. To trvalo až do 10 hodin; jen prý asi 30 poutníků zůstalo zdrávo. Ze slavných služeb Božích nebylo ničeho. Jak také!? Kazatel stonal, stonali i zpěváci, stonali i kněží určení k assistenci — jen celebrant vytrval v tomto zmatku zdráv a neohrožen. Byl to milý stařeček, arcikněz z česko-budějovické diecese, jenž na tuto slavnou mši svatou na lodi slouženou již po celou zpáteční plavbu se těšil a nám opět a opět vypravoval, že na ten den připadá v jeho životě několik památných událostí, k nimž přibude teď zpívaná mše svatá na moři sloužená — a nyní vítr a moře se spikly, aby mu radost i památku zkazily. Mši svatou přece sloužil, ale jen tichou, za nemocné dva assistenty přiblížili se jiní dva, jimž místo zpěvu epistoly a evangelia připadl úkol, kněze u oltáře držeti, aby ho vítr nepovalil, o co se zvláště při obracení se k lidu silně pokoušel.

Na mne celý ten zmatek při bouři působil spíše směšně — ale brzo to přešlo v truchlohru, již jsem skončil tím, že jsem si lehl na svoji postel, kde jsem rychle usnul, probudiv se teprve hodinu po ukončení bouře. Totéž doporučuji čtenářům, kteří budou jednou v nebezpečí mořské nemoci; je to jediný vydatný prostředek proti ní, ale zdali u každého — nevím. Přal jsem si opravdu, zažít bouři mořskou; také jsem s tím se svěřil den před tím jednomu poutníkovi, ten to na mne po bouři pověděl některým poutníkům, vypravujícím si o přestálé útrapě a byl k tomu tak ukrutný, že navrhoval, abych za trest (za svoje přání) byl jako Jonáš vržen do moře. Bohudík nestalo se tak a já bojím se, že při své všetečnosti dožiji se na jiných cestách ještě horských bouří na moři, neboť tato byla prý jen stínem bouří v čase jarním na moři adriatickém zuričích.

Po bouři zůstalo jen málo nemocných, za to bylo dost smíchu a žertů. Mnohokratochvilně působila sázka jednoho faráře, malého postavou, ale velikého

výmluvností; ten se založil s některými, že mořskou nemoc nedostane. Prohrál a pak zapíral, ale marně, 25 svědků na něj přivedli a k jejich svědectvím přidal jeden vynikající poutník nejpádnější, ač nepřímý důkaz, řka: »Je Vás, pane faráři, stále plna loď, ale dnes za bouře nebylo o Vás ani slechu; to je důkaz, že Vám dobře nebylo!« Pak nezapíral.

Po obědě, jenž mnohým méně chutnal, odevzdávali jsme upotřeбенé prádlo, svázané v uzlíky, ku desinfekci parou, aby se to nemuselo teprve v Terstu dle předpisů zdravotních dělati a my se zbytečně pak nezdržovali. — Odpoledne zahlédli jsme již ostrovy dalmatské, ostrov Lissa (slovansky: Vis), proslavený rakouským námořním vítězstvím Tegetthoffovým (roku 1866) nad daleko silnějším loďstvem italským, nechali jsme v levo a hlídači na tamním majáku oznámil kapitán barevnými vlajkami, že vše na lodi je zdrávo a že den na to o osmé hodině ráno připlujeme k Terstu, což hlídač do Terstu telegrafoval.

Večer bylo na lodi hluchno. Při večeri pronesl p. plukovník v saloně I. třídy srdečný přípitek poutníkům, ukazuje mezi jiným vedle duchovního zisku pouti i na její význam vzdělávací; odpověděl mu pan světící biskup, děkuje mu za námahu a péči nám věnovanou a přeje mu hojnost zdaru pro jeho ušlechtilé snahy. Za všeobecného veselí, zpěvu a radostné nálady vypálili ještě lodníci na zadní hořejší palubě ohňostroj na počest poutníkům a pozdrav vlasti.

V noci jeli jsme již kolem břehů Istrie, kde nedaleko našeho válečného přístavu Pulje (Poly) konaly se právě námořní manévry rakouské: válečné lodi několikrát reflektory své obrátily na naši loď a pronikavé světlo jejich probudilo spáče na palubě. Ještě ráno bylo v dálece viděti několik velkých válečných lodí.

Ráno sloužil již jen světící pan biskup mši svatou pro poutníky; ostatní oltáře byly již složeny. Zavazadla leží zas na palubě na veliké hromadě, přida lodi namačkána diváky, pozorujícími zelené pobřeží a netrpělivě čekajícími, až se objeví Terst. Ani ten ne-

dal na sebe dlouho čekati; v 9 hodin 31. srpna loď zvolna vplula do přístavu a zastavila se u samého nábreží, na něž jsme bez obtíží sestupovali po lodním můstku bez schodů. — Rozběhli jsme se po městě, jednak napravovat a posilovat žaludek, jednak v letu prohlédnout si památnosti terstské. Kolem 1 hodiny po poledni scházíme se v nádražní síni, každý hledá svůj kufr a odnáší si jej na »svoje« místo ve vlaku, kde před 3 nedělemi seděl. — Z tvářích všech září radost a touha po domově — bohužel, že jednoho poutníka nuceni jsme zanechat těžce nemocného v Terstu, jest to farář P. Fr. Hoch, jenž tam nedlouho potom i zemřel. V Lublani, kde jsme večereli na nádraží, byli jsme uvítáni pány kanovníky, mezi nimi i proboštem Kulavcem, od té doby též již zemřelým.

Časně ráno blížíme se Vídni, kde zas vítají nás Češi vídeňští s panem poslancem farářem dr. Stojanem v čele. Tam vystoupili již někteří poutníci; tak většina z česko-budějovické diecese, již spěchající ku vlaku na dráze Františka Josefa, jen v letu rozloučiti jsme se mohli s ostatními. V 10 hodin 38 min. stanul vlak poutní u cíle na nádraží brnělavském — jaké tam bylo vítání a loučení, nevím, nebyl jsem tam, nýbrž na cestě do Českých Budějovic, kam přijeli jsme před jednou hodinou v poledne — zarostlí, i kněží, vousy, že nás naši přátelé ani poznat nemohli.

Dvě spolupoutnice, chudé služky, byly tak uneseny dojmy pouti, že ku konci naší pouti slyšíce, že p. plukovník chce za dvě léta opět pořádat českou pout do Svaté země, zvolaly: »Oh, to budeme šetřit a za dvě léta pojedeme zas!« — Jiná poutnice, všem snad poutníkům známá Evička, při spatření Čes. Budějovic začala ve vlaku polo na blas modliti se chvalozpěv: »Tě, Bože, chválime!« Měli jsme věru všichni zač děkovati Bohu! Jeho mocná ochrana provázela nás na cestě, jak kdosi spočítal, přes 3.000 km daleké, již jsme dvakrát projeli — šťastně, bez nejmenší nehody. A co milostí Jeho zažili jsme v těch požehnaných 3 týdnech! Budeme mít památku milou na do smrti. A proto Bůh buď za to chválen od nás všech!

Táž Evička nesla sobě ze zahrady těsně vedle Getsemanské ležie, kde Františkáni pěstují obilí a jiné plodiny, veliký pytlík země (vyprosila si ji od Františkánů); nedlouho po návratu z pouti byl totiž v osadě její, Křemži, svácen hřbitov a ona dala při tom zem onu s kvítím sypati od družiček po hřbitově. Stará to myšlenka — neboť již svatá Helena a později Pisané (republika italská) dali k podobnému účelu přivéztí celé náklady loďní palestýnské země — ale vždy něžná, aby těla naše a našich drahých odpočívala jednou v zemi Spasitelem posvěcené. I jiní poutníci přivezli sobě něco země posvátné; tak na př. Sestry Sionské prodávaly nám ozdobné sáčky naplněné již zemí z rozličných míst památných.

Moje — a zajisté i mnohých jiných poutníků — dávná touha, abych mohl o sobě ve skutečnosti říkati slova, jež my kněží v hodinách církevních se modlíme: »Stojí nohy naše v síních tvých, Jerusaleme!« (Žalm 121, 2.) — se vyplnila; káž stanou nohy naše jednou také tak šťastné v síních Jerusalema

nebeského! Vůdce naší 5. skupiny, kanovník P. V. Macek z Č. Budějovic, předešel nás již tam, zesnul v Pánu 22. června r. 1906 o svátku Nejsvět. Srdce Páně a vyprovázen byl 25. června ke hrobu 12 poutníků jerusalemskými (9 ze skupiny páté). Káž kolem něho shromáždí se jednou v Jerusalemě nebeském zas celá naše 5. skupina a on, jenž vodil nás po stopách Ježíšových ve Svaté zemi, uvede nás všecky (a též poutníky ostatních čtyř skupin) v nebi k Nejsvět. Srdci Ježíšovu!

Moje vylíčení naší pouti daleko ovšem zůstalo za tím, co poutníci viděli, slyšeli a zažili — kdo chce o tom všem lépe se poučiti, tomu radím, aby použil příležitosti až za několik let (— nikoli již v roce 1907, jak bylo prvotně obmyšleno —) vypravena bude panem plukovníkem první česká pout do Svaté země; bude výhradně česká a tím ještě krásnější a velikolepější — východištěm jejím budou České Budějovice.

Dr. Karel Slavík,
professor bohosloví.

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXX. Zemětřesení v San Francisku.

Zemětřesení v San Francisku a strašný požár zničily v jednom okamžiku vše, co byla práce jednoho půlstoletí namáhavě zbudovala. Událost sama je zajisté milým čtenářům z denních listů známa. Nicméně bude zajisté zajímaví následující obrázky z pera sestry Alžběty Wasmannovy, z řádu nejsvět. Srdce a vzbudí upřímnou soustrast s četnými obětmi hrozné katastrofy.

»Dne 18. dubna,« píše zmíněná sestra, »10 minut po páté hodině ranní stal se brozný úder, který potrvál 3-4 minuty. Půda se zvedala a zas padala jako paluba loďní na rozbouřeném moři. Zdi našeho kláštera byly velmi poškozeny; komíny spadly na střeche, která na několika místech se proročila, skříně a sochy padaly na zem, s oltáře

v kapli bylo vše smeteno, plynové roury praskaly atd. atd. Jakmile úder zeslábl, hledaly se sestry navzájem — žádná nescházela. Nikdo nebyl poraněn, Bohu díky! V celém domě nebyla ani jedna socha nejsvět. Panny rozbita — oltář »Matky podivné« byl docela neporušen.

Zatím byl již v městě vypukl zhoubný požár; přes to přišel kněz o 7. hodině, aby v naší kapli sloužil mši svatou, a naše sestry se domnívaly, že svaté přijímání jejich bude v tomto životě posledním. Dopoledne blížil se požár vždy více; složily jsme tedy kde co do kufrů a připravily se na odchod. Jeden z kněží od blízkého stoličního chrámu ujal se nás, pomáhal našemu sluhovi kufrů snášeti a v zahradě zakopávali. Objednal povoz, aby churavé sestry do předměstí, řečeného Mento mohly být dopraveny.

Bylo jich 8. 13 sester zůstalo v městě. Představená se totiž domnívala, že náš pensionát v Mento zemětřesením byl ušetřen, kdežto zatím ležel v ssutinách; nicméně zachránili se jeho obyvatelé do naší farní školy, nedávno teprv zbudované. Tam našly přijetí i naše sestry z města.

Než vraťme se do San Franciska. V poledne osudného dne zhořel kostel jezuitský, nedaleko od nás vzdálený. Jeden z kněží pospíšil k nám, aby nej-světější Svátost na bezpečné místo zanesl a s námi sdělil nařízení světícího biskupa Montgomeryho, abychom klášter ihned opustili a do kláštera „Malých chudých sester“ se uchýlili. Dlužno doložit, že arcibiskup sám nebyl toho času doma. Tak stěhovaly jsme se s těžkým srdcem, nesouce bohoslužebné náčiní a stříbrné obrazy kostelní; sluha zůstal zatím ještě v klášteře. Později vrátila se tam jedna z našich sester, aby ještě všelicos odnesla, nebyla však vojáky na stráží stojícími tam vpuštěna. Právili jí, že náš klášter jest v seznamu domů, které nutno zbořiti a střelný prach že už je přichystán. Však božská prozřetelnost bděla nad námi a když byla nouze největší, byla pomoc Boží nejbližší. Hle, již se chytá i kříž na věži stoličního chrámu — kdo se tam dostane, aby oheň uhasil? Hasiči prohlašují, že jsou bezmocní a výstup na věž že je zcela nemožný. A přece dva duchovní vystupují do závratné výše a uhasí oheň — jejich neohroženost zachránila nejen krásný chrám, ale i celé ještě zbylé město; také náš dům je nyní v bezpečí. Jeden z oněch statečných kněží byl náš přítel P. Kyan, jenž nám byl tak horlivě pomáhal. Náš klášter byl od městského stavitele prozkoumán a za úplně bezpečný prohlášen; vrátily se tedy sestry v pátek do svého domova. Arcibiskup, duchovní při stoličním chrámu a někteří jezuisté u nás delší čas strávali. Vaří se na dvoře; v domech nesmí se ani svítiti, ani topiti.

Velké množství dělníků bylo do San Franciska zdarma dopraveno, aby pomáhali stavěti a vodovod, plynové roury atd. opravovati. Naše představená nabídla skrze arcibiskupa městskému zastupitelstvu náš dům na zmírnění

všeobecné bídě. Jak bylo zle, nelze ani vypsati. Nic, co čteme o tom v novinách nepodává ani ponětí o skutečnosti. Nabídnutí bylo přijato. Za nedlouho byli přinešeni nemocní a poranění a s nimi dostavil se zástup nosičů a ošetřovatelů. Také naše sestry, které zůstaly v městě, pomáhaly raněné nositi a ošetřovati. V osudný den zemětřesení byl v městě strach před smrtí tak velký, že bázeň před lidmi úplně zmizela. Na veřejné ulici klekali lidé před katolickými kněžími a zpovídali se.

Zprávy z předměstí Mento-parku. Zvon budil právě obyvatele našeho ústavu a vybízel, aby vstávali, když strašné zemětřesení, provázené hrozným rachotem bořících se zdí a padajících střechy, vše děsnou hrůzou naplnilo. Děti probudily se náhle z hlubokého spánku, a výjevy, které nastaly v ložnici, kde vše se kácelo a rozbíjelo, nelze vypsati. Děti, z nichž žádné nebylo poraněno, chovaly se vzorně; učinily, jak jim bylo poručeno, zahálily se a odebraly se do místnosti vedle kaple a modlily se. Také ve zdejší ústavě ani jedna socha Rodičky Boží se nerozbila. Není to podivno? A co ještě podivnější jest, totéž stalo se ve všech kostelích, kaplích a domech soukromých; všude zůstal obraz neposkvrněné patronky zemské vítězně stát nad zříceninami. Část domu, kde jest kaple, byla nejméně porušena. Proto jali jsme se ihned trosky odvážeti, kapli čistiti a o ¼7 byla jako vždycky sloužena máše svatá, tehdy ovšem na poděkování za zázračnou ochranu.

Abychom ostatně Prozřetelnosti vroucně děkovaly, k tomu měly jsme víc než dostatečnou příčinu. Předně nikdo z nás nebyl zabit, ani poraněn, zemětřesení udalo se ve dne, pro svátky velikonoční bylo v domě místo 60 jen 18 chovanek a konečně měl náš sluha tolik duchapřítomnosti, že hned po prvním úderu kohoutek plynový zatočil, tak že nemohl vzniknouti oheň. Nicméně stal se náš klášter neobyvatelným a silné deště, které potom několik dní trvaly, zničily ho docela. Sestry a děti utekly se do svrchu zmíněné farní školy, která teprv krátce před tím dostavěna byla. Scházely pouze zámky ve dveřích. Abychom však přes to mohly pokojně spáti,

poslal starostlivý farář z Mento ponocné, aby budovu hlídal.

P. provincial jesuitů píše naší cti-hodné matce, že v jejich domě v San Francisku oheň tak rychle se rozšířil, že ze 40 jesuitů málo který mohl mimo život co zachrániti; krásný kostel byl jeho chloubou a radostí. Avšak jako i u nás platí slova Jobova: »Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal; budiž jméno jeho pochváleno!«

Dodatek. Včera jsme se dověděly, že jesuitský kostel v San José rovně byl poboven; ani tam se žádná socha mariánská nerozbila. Jesuitská kolej v Santa Clara, mezi Mento a San José, zůstala na štěstí neporušena. Ostatně v San Francisku i v okolí bylo pozorováno, že kostely a domy od starých osadníků ze dřeva stavěné, zemětřesení vzdorovaly, kdežto stavěné z cihel leží v ssutinách. Asi před týdnem byli poslední nemocní z našeho domu převezeni do městské nemocnice a škola byla zas otevřena.

XXXI. Z říše Perské.

Smutné zprávy docházejí z Persie. Následkem neúrody loňského roku zavládla v celé říši velká bída, v mnohých krajinách zuří hlad a z hladu povstává a šíří se mor a jiné zhubné nemoci. »Krušné časy nám nastávají,« píše jistý missionář v městě Ourmiah. »Oud ruské říše je smutný a následky tamější revoluce tíží nás více, nežli Rusko samo; Rusko učinilo Persii na sobě závislou a uchvátilo veškerý náš obchod na sebe. Tím, že trpí samo, trpí s ním i jeho soused a svěřenec; není obchodu, není práce, není peněz, není bezpečnosti. Hrozí nám hrozný poprask; byl by to zázrak, kdyby se nedostavil. To je dílo ruské revoluce. Mimo to napadají Persii Turci, ježto před Ruskem žádného strachu již nemají. To však není všechno, Bůh posílá na zemi ještě jiný trest: hlad.

Zmíním se napřed o hladu. Bůh jej poslal a lidé ho učinili zlem dvojnásobným. Dvě zvířátka zbavila člověka chleba: potkan a brouk jménem pilouse.

Pole v říši Perské rozeznávají se dvojí: pole v nížinách a pole na vysočinách, která jsou položena na pahorcích a horách. Pole nízko položená zavod-

ňují se uměle, t. j. zaplavují se průplavy tak dlouho, dokud trvá suché počasí. Pole vysoko ležící zavlažuje rosa a déšť. Jelikož však déšť často se nedostavuje bývá úroda malá.

Oba ničitelé úrody svrchu zmíněni rozdělili si svou zhoubnou práci tak, že potkan napadá pole vysoko položená. Tam jsou jeho mláďata v bezpečnosti a není obavy, že se utopí, jak by se to na polích zaplavovaných jistě stalo. Ve hnízdě viděti často troji mladé potkány. Když se nejmladší lhnou, opouští nejstarší hnízdo. Množí se úžasně rychle. Ptáci a jiná masožravá zvířata jich požírají na tisíce, ale čím více jich hubí, tím více jich přibývá. Zde kratičký popis jejich zhubné činnosti. Pravidelně si volí kyprou půdu, nejraději zaseté pole. Vyhrabující své díry ničí klíčící zárodek obilí. Později, když stéblo vyrůstá v klas, ulamují je, zrnka vyberou a sežerou. Ani po žních nešetří ani snopů, ani stohů. Za jednu noc vydrancují třeba celý stoh a sice tak, že zhola ničeho nezbude.

Druhý nepřítel rolníků volí si pole níže položená. Je to jistá odrůda brouka pilouse. Brouk ten drží se stébela nebo stopky, je-li toho třeba, lítá a proto se vody nebojí. Svůj ssací nástroj přikládá na kolínko stébela a na spodek klasu, jakmile se klas ukazuje. Klas je potom zcela prázdný a několik málo zrněk, které tam zbyly, na výrobu chleba docela se nehodí. Také tato havěť rozmnožila se letos tak, že pouze nepatrná část obilí zůstala jim ušetřena.

Spousty, které tyto dvě metly způsobily, byly tak veliky, že veškerá úroda zemská sotva stačí, aby alespoň stý díl obyvatelstva uživila. Ježto se nyní obilí dováží z ciziny, prodává se o 6krát dražší nad svou obyčejnou cenu. Vyjma několik málo vyvolených nemůže lid sehnati tolik peněz, aby si chleba nakoupil. Vypůjčiti peněz nelze; jednak je v zemi málo peněz, jednak v tak nejistých dobách nikdo nepůjčí. Mimo to hledí si každý peníze, má-li vůbec jaké, zachovati, aby, dojde-li v očekávaných politických převratech a bouřích k útěku, měl něco na cestu.

Revoluce v Rusku působí zhubně i na říši Perskou. Mnoho Persanů za-

hynulo na Kavkaze, ač z vlastní viny, ježto chtěli svých poměrů hájiti proti Arménům, po případě i proti Rusům. Našli tam svou smrt. Také zdejší Turci netají se tím, že jest jejich povinností, pomstiti se na perských křesťanech. Arméni, kterým je to dobře známo, připravili se již na obranu. Avšak jejich přípravy nejsou takové, že by nás mohly uspokojiti: čelí totiž pouze proti nepříteli, ale klidného občana nechrání. Jestliže se Turci až podnes klidně chovali, dlužno příčinu toho přičítati okolnosti, že sílu Arménů co do zbraní a úskočnosti přeceňují. Vypravuje se, že hrozě zbrojí, jsouce počtem četnější, sáhnou v příhodný sobě okamžik ke zbraní a pak

bude ubohá země jevištěm brozného krveprolití. Chaldejcové byli již od Turků vyzváni, aby se od Arménů oddělili, aby snad nebyli spolu s nimi strženi do záhuby. Zdejší Arméni jsou bez mála všichni vystěhovalci ruskými a tureckými a nemají žádných domů; jsou u Chaldejců v nájmu. V hodinu neštěstí budou ovšem držeti při sobě. Chráníž nás potom Bůh!

Rozčilení pro nastávající děsné bouře a převraty zhoršuje muka hladových nešťastníků. Ze všech stran doráží se na nás, abychom pomáhali a křesťanstvu úpěnlivé prosby oznámili, které tisícové opuštěných souvěrců k němu vysílají. Bůh pomozí!

Různé zprávy.

Ze Znorov. (Poděkování a prosba.) Asi před dvaceti roky byla založena ve Znorovách kostelní jednota Svato-Alžbětská na zbudování nového kostela znorovského. Farníci znorovští jsouce členy jednoty této, mnoho dosud obětovali na nový kostel, skládající ne toliko své roční příspěvky, nýbrž za každé příležitosti činili sbírky, aby potřebný kapitál na stavbu co nejdříve byl sebrán; avšak ani přecetní dobrodincové odjinud nechyběli, zejména byli to pilní čtenářové »Školy B. S. P.« a vroucí ctitelé nejsv. Srdce Ježíšova, kteří buď jako údové jednoty, buď jako dobrodincové každoročně své milodary na podnik tak bohumylý rádi zasílali. Takto spojenými silami nashromáždili jsme do dneška i s patronátním příspěvkem 145.000 K. Za všechny dary a sbírky na nový kostel znorovský vzdává představenstvo kostelní jednoty svato-Alžbětské díky nejpočetnější a srdečné »Pán Bůh zaplatí!« — Takovým způsobem jest možno, že, dá-li Bůh, již roku budoucího, t. j. 1907 s pomocí Boží se stavbou nového kostela se bude

moci započati. Avšak celý obnos asi 160.000 K, jaký je potřebný na stavbu kostela nového, není dosud na hotovosti, schází ještě mnoho, zvláště na důstojnou a vznešenou výzdobu vnitřní. Ačkoliv farníci znorovští rádi budou i na dále sbírat i přispívat, a to tím více, že jejich touha po novém, prostranném a krásném chrámu Páně konečně bude vyplněna, přece však nebude jim samým možno, do příštího roku, kdy stavba nového kostela se má uskutečnit, všechny potřebný ještě obnos sebrati.

Protož obrací se představenstvo jednoty Svato-Alžbětské i nyní s prosbou neuctivější na dobrodince jiné, zvláště pak na vroucí a horlivé ctitele nejsv. Srdce Páně, aby, jsouce členy naší kostelní jednoty, buď jako dobrodinci laskavě opět přispívali na zbudování kostela svato-Alžbětského ve Znorovách aneb ve svém okolí nejbližším nové dobrodince získati si neobtěžovali.

Za všechny živé a zemřelé dobrodince konají se denně modlitby a v novém kostele bude každoročně čtyřikrát a sice ve dnech kvatembrových sloužena

za ně obět nejsvětější. — Božské Srdce Ježíšovo, račiž na přímlovu Matičky Svato-hostýnské, svatého Josefa, svatého Otce Františka a svatě Alžběty hojného udělit požehnání všem, kdožkoliv milodarem jakýmkoliv přispívají na novostavbu chrámu Páně svatě Alžběty ve Znorovách. Za kostelní jednotu svato-Alžbětskou ve Znorovách v Srdci Páně nejoddanější P. Fr. Zmeška, farář.

Mrtvé pohovávatí. Videňský spolek sv. Josefa z Arimathee pochoval zdarma během roku 1905 3812 chudých dospělých a přes tisíc dítek z porodnice. Příjmů měl téhož roku 16.971 K a vydání 15.497 K. Protektorem je kardinal videňský dr. Ant. Gruscha. Od počátku své činnosti pochoval spolek zdarma 131.370 chudých, členové platí ročně 2.40 K. Je jich i s dobrodinci 1583.

Z velkoměsta. Videňský katecheta X. vypravuje: v mateřské školce v ... okresu zajímal mne asi čtyřletý chlapec. Vyprávěl mi pěkně o stvoření světa, o ráji a znal zrovna z paměti mnoho jiných biblických příběhů, jež živě vyprávěl, jako dospělý kazatel. Když se modlil, byl jsem skoro k slzám dojat. Pochválil jsem ho a propouštěl s malým dárkem. Tu zpozoroval jsem, že má na hlavě znamení, jako kněžskou tonsuru a žertem zvolal jsem: »Ty jsi již jako skutečný kněz, vždyť máš na hlavě věneček prázdný vlasů.« Tu zvolal rychle se ke mně obrátiv chlapec: »To mi udělal otec ze zlosti, že se každodenně ráno a večer modlívám a že mne slečna chválila, že umím dobře náboženství, polil mi hlavu žiravinou.« Bolestně jsem si povzdychl: »Malý mučedník!«

Zpět k Římu. Z Varsavy se plše: Ač nevyplnil toleranční patent císařův všechny naděje, přece měl velmi skvělý a blahodárný výsledek. Dřívější Unitáři vracejí se houfně do církve katolické. Dle úřední zprávy vstoupilo v eparchii chełmské, která patří územím k Polse, od května až do konce loňského roku asi 110.000 osob k církvi katolické. Dle mínění katolického duchovenstva obnáší počet tento správně 163.000 osob, ba zdá se, že je jich ještě více, neboť úřady ruské mnohé nezapsaly do seznamů činice proti přestoupení jejich různé námitky. Jsou nyní farnosti, kde mimo

popa a kostelníka sotva několik rodin zůstalo věrno rozkolu. Dle úředních dat zůstalo na př. z dřívějších 8350 rozkolníků děkanství Ostrowo jen 711, v děkanství Paczevo z 9180 jen 100 věrno dřívější víře, všichni ostatní stali se katolíky a rozkolníky zůstali jen proto, že nemohli přestoupiti z různých rodinných a prospěchářských příčin. V Litavsku a ve východním Rusku je méně osob, jež navracují se ke staré víře a přece přestoupilo dle úředních zpráv v gubernii Grodno 10.000 osob, tolikéž v gubernii Winské, v gubernii Wilno 30.000. Ve východních guberniích přestoupilo do konce loňského roku asi 100.000 osob ku katolicismu. Jak časopis »Czas« sděluje navrátilo se v hlavním městě Petrohradě na 20.000 rozkolníků do lůna církve katolické.

Jesuité. Všechn řád jesuitský, který dostal nedávno nového jenerála v P. Wernzovi, rodilem Němci, je rozdělen na pět assistenci, a sice: italskou, francouzskou, německou, španělskou a anglickou. Tyto assistence jsou opět rozděleny v provincie. Assistence italská sestává z provincie římské s 900, neapolské s 329, sicílské s 240, turinské s 503, benátské s 399, dohromady s 1922 členy. Německá assistence čítá 4336 členů, a sice: řísko-německá, nyní ve vyhnanství s 1455, provincie rakousko-uherská s 734, belgická s 1150, polská s 465, holandská s 532. Francouzská assistence má 3055 členů, kteří jsou rozděleni v provincii »francouzskou v užším smyslu« s 902, šampaňskou s 631, lyonskou s 811 a toulouskou s 711. Španělská assistence je rozdělena na provincii aragonskou s 1089, kastilskou s 1159, portugalskou s 322, mexickou s 258, toledskou s 576, dohromady s 3414 členy. Anglická assistence obsahuje provincii »anglickou v užším smyslu« s 689, irskou s 352, marylandskou s 666, novoyorskou s 232, missourskou s 583, kanadskou s 282, dohromady s 2804 členy. — Všechn členů řádu jesuitského je nyní 15.481.

Jména francouzských řádů. Od července roku 1901 začalo vlastní pronásledování všech řádů ve Francii. Tehdy volali původcové tohoto nespravedlivého zákona: řády francouzské mají miliardu

(tisíce milionů) jmění, vezmeme jim ho, a dáme tuto miliardu na zaopatření v práci sestaralých dělníků. Ač uplynulo od té doby celých 5 let, přece miliarda nebyla ještě doposud tomuto účelu odevzdána, ač kláštery již vesměs jsou zrušeny. Ve skutečnosti však měly všechny francouzské kláštery, v nichž bylo členů 160.000, jmění 463,750.000 K, od čehož však nutno odčítati dluhy v obnosu 206 mil., tak že bylo skutečného jmění 257 mil. K. Ale nikdo tu nevytkl, že jediná židovská patřížská rodina Rothschildova sama má jmění 10 miliard!! Francouzský list »Korespondent« uveřejňuje na 11 stranách hrozné číselce, jak byl tento řeholní majetek za pravou pletku prodáván na př. kartuziáni ve Grand Chartreuse platili ročně daně 270.000 K a úředně byl jejich majetek ceněn na 10,697.000 K — nyní prodáno vše za 270.000 K kterémusi zednáti, klášter dominikánský v Lille odhadnutý za 1,155.000 K, prodán za 275.000 K, pensionát dominikánů v Mareres oceněný za 660.000 K, prodán za 8000 K, klášter Bratří školních v Beauvais oceněný za 1,136.000 K, prodán za 100.000. Skoro všechny klášterní movitosti v celé zemi byly prodány za třetinu, mnohé až za desetinu odhadnuté ceny.

Pravé povolání. Nedávno psaly všechny vídeňské noviny o poručíkovi, který vzdal se svého povolání a protože má výtečný tenorový hlas, věnoval se divadlu, kde ovšem dostane skvělý plat. Zaměnil tedy vlastně horší peněžitě postavení v lepší. Ale málokterý list povšimne si, opustí-li některý člen vysokého rodu vše, co skýtá mu stav, vznešená postavení a jiné světské výhody a vstoupí-li do kláštera. Velká a dlouhá

by byla řada jmen, kdybychom chtěli vypočítati slechtice a šlechtičny, kteří jsou v našich zemích v klášterech aneb světskými kněžími. Nedávno vstoupil do přísné řehole u nás na Moravě mladý důstojník, jemuž kynula skvělá budoucnost a který právě měl býti povýšen na setníka. Dlouho zanášel se touto myšlenkou, vytrpěl všechny úsměšky a neustal, až sám Jeho Veličenstvo císař pán mu dovolil, aby mohl z vojenského svazku vystoupiti a pak, jsa volný, opustil svět a miní jako kněz v přísné řeholi Bohu sloužiti. Toť jistě pravé povolání a skvělý příklad pravé, nadšené víry. Kéz Bůh sílí tohoto vzácného bojovníka, by dosáhl tak toužebně očekávaného cíle, posvětil sebe a pak, jsa jednou knězem, horlivě pracoval o spásu svých spolubližných.

Vychovávací ústav v Kalksburgu.

V Kalksburgu u Vídně mají jesuité vychovávací ústav, nyní zřízený pro 330 chovanců. Nedávno slavili 50leté jubileum jeho zřízení, k čemuž dostavilo se mnoho bývalých žáků. Ústav sestává ze dvou přípravných a 8 gymnasiálních tříd. Původně, když ústav byl založen roku 1856, bylo místo pro 63 žáků. K jubileu dostavilo se mnoho bývalých žáků, kteří zaujímají nyní ve světě vysoká postavení. Slavnou mši sv. sloužil apoštolský nuncius Granito di Belmonte, u oltáře byli též p. t. nejdpp. biskupové Dr. hr. Huyn z Brna, Dr. hr. Zichy z Pétikostell, Dr. hr. Szechenyi z Raabu a mnoho jiných hodnostářů. Bojvali žáci postavili jako svůj dar ve dvoře ústavu velikou sochu Neposkvrněného Početí Panny Marie, již posvětil nejdpp. biskup brněnský, promluviv dříve delší řeč. Všech účastníků bylo 420.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Horažďovic. »Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.« Tato slova božského Učitele nejzřetelněji osvědčují se na těch, kdož milosrdenství prokazují duším v očištění. Kdo tímto vyvoleným, ale na čas těžce zkoušeným nevěstám Kristovým věnují své modlitby a práce, kdo z lásky k nim, k ulevění jejich muk snáší trpčlivě své kříže a bolesti, může bezpečně spoléhati

i na jejich mocnou přimluvu ve svých potřebách. Že tomu tak jest, přesvědčila jsem se již mnohokrát, zvláště před rokem, kdy na mne Bůh dopustil trapnou chorobu, o níž nelze určitě říci, zda týkala se více duše či těla. Nevysvětlitelná úzkost zatemňovala mysl mou a ohrožovala vážně i zdraví tělesné. V tomto trapném postavení učinila jsem slib, že dám za duše v očištění sloužiti má

svatou, přispějí-li mi v této nesnáz, a že uveřejním tento opětný důkaz jejich vděčnosti a mocné přimluvy. Hned na to cítila jsem ulehčení a za nedlouho nabyla jsem úplného zdraví a klidu. I vyzývám všechny zbožné duše, aby často snažily se přispěti zemřelým, čímž nejen vykonají skutek milosrdenství, ale zajistí i sobě zjednaní mocnou jejich přimluvu.

Z Novosadu u Olomouce. Jestliže pomoc božského Srdce v každé nouzi se osvědčuje, tím více proti nepřítelům, kteří postrádají víry, nešťatí se ani prostředků nejšpatnějších, aby nevinné poškodili a co možná i zničili. Takových nepřítel měl i ústav náš dosti a dosti, kteří po dvě léta proti němu, zvláště proti naší škole brojili. Avšak jestli Bůh s námi, kdož proti nám? »Nechť jsou zahanbeni pyšní, poněvadž nespravedlivost činili proti nám«, i zde toto slovo Páně se osvědčilo. Ve všech tísňích, ve všech pronásledováních s plnou důvěrou brali jsme své útočiště k nejsvětějšímu

Srdci Páně, k Matičce Boží, sv. Josefu a blahosl. Klementu M. Hofbauerovi. Dobrotivý Ježíš nás vyslyšel nás nehodné, Matička Svatohostýnská nás neopustila. Díky, tisícekrát díky! Ústav náš zkvétá a dá Pán Bůh, že bude ještě více zkvétati pod ochranou Matky Boží, pod záštitou Srdce Ježíšova.

P. F. X.

Z Olomouce. V jisté záležitosti s důvěrou obrátil jsem se k blah. Panně Marii slibem, že budu-li vyslyšen, uveřejním poděkování. Prosbu mé vyslyšeny. Plním tedy slib svůj a vzdávám pokorné díky za udělené milosti. Sladké Srdce Ježíšovo, dej, ať miluji Tě vždy více! N. P.

Z Prahy. Vzdávám nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně, Matce dobré rady a sv. Josefu za pomoc, kterou jsem po vykonané devítidenní pobožnosti obdržel. A. F.

Z Brna. Vzdávám tímto blah. Panně Marii, Matce ustavičné pomoci, a sv. Alfonsu srdečné díky za obdrženou milost povolání. J. B.

Křesťanská nezištnost.

(Hlavní úmysl.)

oderní nynější vzdělanost snaží se namluviti lidem, že cílem jejich je tento život pozemský, po smrti přý není ničeho; a proto snaží se všemožně, by lidem pobyt na zemi zpříjemnila a pozornost jejich tak odvrátila od říše věčné. Každý však katolický křesťan je úplně přesvědčen, že život pozemský se svými odstíny, bohatstvím a chudobou, není konečným cílem, nýbrž pouze prostředkem, by každý věčnou blaženost sám si jaksí založiti a si ji zasloužiti mohl. Boháč i chudák jsou ve svém postavení jen potud šťastnými, pokud vyhlídka na blaženost věčnou v nich trvá, mizí-li tato, mizí i všechno štěstí.

Bohatství a chudoba. Jsou to dvě ostré protivy. Kdo je rozřeší? Pohanství se jimi nezabývalo. Tam panovala jen moc a rozmarilost. Za doby císařské měl Řím na 4000 paláců, mnoho veřejných lázní a divadel, neznal však péče o chudé. Jen nezištná, z nadpřirozené lásky k Bohu a bližnímu činná péče o chudé hojí tyto velké rány společnosti lidské nejen v dobách starozákonních, ale zvláště v Zákoně Novém, kde nezištná péče o spolublíží stala se službou prokazovanou samému Bohu. Zámožnost a chudoba jsou dle prozřetelnosti Boží společenským pojídlem. U zámožného jeví se láska, když z hojnosti dává nuzným, a naopak u chudého jeví se oddanost a vděčnost — a tak se jaksí obě protivy vyrovnávají.

Bohatý není dlužen chudému, ale Bohu, který jest jediným Pánem všech statků pozemských a odevzdává jednotlivcům statky tyto do správy, aby z nich chudým bratrům též udělovali. Dávati tedy jest mravní povinností k Bohu, je to obět, již na místě Božím přijímá chudý. Dáváme-li, máme dávati s přívětivou láskou a pravou křesťanskou nezištností, by »pravice nevěděla, co dělá levice,« a tedy chudého potěšíme, povzneseme, to jeho žalostné postavení zmírníme. V nynější době působí katolická dobročinnost ve prospěch lidí ubohých zvláště skrze četné kongregace a nábožné spolky v duchu a dle příkladu velkých apoštolův a reformátorů křesťanského milosrdenství, svatých Vincencia de Paula, Františka Saleského a Karla Borromejského. Všecky tyto spolky a jim podobné zasluhují s naší strany největší pozornosti a podpory. »Chudé máte vždy mezi sebou,« praví Kristus, a prorok Daniel praví assyrskému králi: »Hříchy své almužnami vykupuj a nepravosti své milosrdenstvím nad chudými: snad odpustí Bůh hříchům tvým.« (Dan. 4, 24.)

Kristus s nebe sestoupil, aby nás spasil; nesl naši bídu a trampoty spolu s námi, ne z přinucení, ale poněvadž chtěl, poněvadž ho k tomu nutila láska, vzal na sebe těžký kříž, by nás naučil trpělivosti, dal nám příklad. Za ním šly zástupy svatých plny poslušnosti a v sebezapření, braly na sebe tvrdé dřevo kříže vezdejšího života. Vše snášeli bez reptání, protože sílila je milost Boží. Kdo s Kristem trpí, bude s ním i oslaven. Od té doby, co na Golgotě postaven kříž, nejsou útrapy a svízele světa tak těžké, vždyť posvětil a krví svou pokropil je božský náš Mistr. Nesme tedy každý ten kříž, ježž Bůh na nás vložil s odevzdáním do jeho svaté vůle. Hle, jak Kristus nese všechny potupy tise, za dobrodiní dostává se mu nevděku. On však všude dobře činí, za zázraky se mu rouhají, posmívají, tvrdíce, že jménem ďablovým tak činí, za svaté učení hanobí ho, chtějí ho kamenovati. On však dobře činí. A my za každou sebe menší službičku žádáme dukučinění, odplatu. Kde je ona láska, jež má provázeti každý náš dobrý skutek. Ne zisk a slávu, ale zvelebení jména Božího máme vždy míti na zřeteli. V osobě trpícího spolubratra spatřujeme samého Krista. »Amen pravím vám,« di Spasitel, »pokud jste to učinili jednomu z bratří mých nejmenších, mně jste to učinili.« (Mat. 25, 40.) Usušme několik z nesčíslných těch slz, jež v žalostném tomto údolí tekou z očí našich bratří. Choďme světem, jako Spasitel náš, dobře činíce a šlechetnými skutky zahlaďme stopy, jež zanechaly na zemi lakomství, hrdost, nelidskost. »Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.« (Mat. 5, 7.)

Protož nebledíme nikdy svých vlastních prospěchů, ale dbejme více vždy prospěti svým spolublížním pro lásku Kristovu, který sebe sama zničil, aby nás zachoval, sebe ponížil, aby nás hříšné povýšil, sám trpěl, aby nás od věčného mučení osvobodil, sám zemřel, abychom my měli jednou život věčný. Následujeme těch svatých, kteří se celí obětovali službě Boží a bližního svého, kteří dle svatého apoštola Pavla všechněm vším učinění jsou, aby všechny získali Ježíši Kristu, Pánu našemu.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsi. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsi. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsi. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za křesťanskou nezištnost a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastriz ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Healo apoštolské: Nemysli na sebe, ale na Boha a bližního!

Úmysl v lednu 1907: Obrácení Japonců na víru Kristovu.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V prosinci modleme se o křesťanskou nezištnost.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
1.	S.	Sv. Eligia , bisk. (665). — Svatý Otec Pius X. Důvěra v Boha. Smíření manželů. Za šťastné volby. Katolické hnutí ve vlasti naší. † kněží.	
2.	N.	<i>Neděle I. adventní. Sv. Bibiány</i> , p. m. (363). — Dar trpělivosti. Pronásledované rehole. Za šťastné volby. Větší horlivost v dobrém. † matka.	
3.	P.	Sv. Františka Xaver. (1552). — Missie v Číně a Japonsku. Katolické hnutí v Holandsku. Láska k práci. Za šťastné volby. Katolické řády.	
4.	Ú.	Sv. Barbory , p. m. (236). — Za šťastnou hodinu smrti. Dar osvětlení rozumu. Láska k povinnosti. Za šťastné volby. Šíření katolického tisku.	
5.	St.	Sv. Petra Chrysologa , bisk. a uč. cirk. (450). — Dar apoštolské horlivosti. Apoštolát modlitby. Dar živé víry. Naprava našeho lidu. Dar lásky.	
6.	Č.	Sv. Mikuláše , bisk. (327). — Křesťanská dobročinnost. Dobrodinci chudé mládeže. Záchrana zpuštělé mládeže. Dar bázně Boží. † kněz. Sirotci.	
7.	P.	Sv. Ambrože , biskupa a uč. cirk. (397). — Horliví kazatelé. Pokrok katolictví v Belgii. Spása umírajících. Duše v očisti. Dar pobožnosti.	
8.	S.	Neposkvrněného Početí Panny Marie. — Bratrstva Mariánská. Mariánské svatyně. Obrácení hříšníků. Dar nevinnosti mládeži naší.	
9.	N.	<i>Neděle II. adventní. Sv. Petra Kanisia</i> , kn. (1570). — Nábožné vychování mládeže. Dobrý tisk křesťanský. Křesťanské školy. † rodiče. Sirotci.	
10.	P.	Sv. Eulalie , p. m. (340). — Ochrana mládeže. Katechetská cvičení. Duch modlitby. Zdar katolickému podniku. Svěcení nedělí. Lásku k bližnímu.	
11.	Ú.	Sv. Damasa , pap. (384). — Velepastyřové naší Kongregace Mariánské. Katolické kněžstvo. Svatopetrský halif. Zachovávaní postu. Dobrodinci.	
12.	St.	Sv. Othile , abat. (720). — Ženské kláštery a jich chovanky. Dar zdraví. Dobrota křesťanská. Dvě † osoby. Těžce nemocní. Příleži. Kajícníci.	
13.	Č.	Sv. Lucie , p. a m. (304). — Dar cudnosti. Napravení rozpustilé mládeže. Přemáhání pokušení. Spolek šťastné smrti. Obrácení hříšníků. † matka.	
14.	P.	Sv. Spiridiona , bisk. (349). — Rozšíření spolku svatě Rodiny. Spolky ve prospěch mládeže. Nádražní missie. Služebné v městech. † rodina.	
15.	S.	Sv. Irene bisk. (202). — Horlivost ve chvále Boží. Spolek katolických učitelů. Obnova lidské společnosti. Vítězství křesťanské pravdy. † otec.	
16.	N.	<i>Neděle III. adventní. Sv. Adléty</i> , vd. (999). — Duch křesťanský v rodinách. Smíření národů. Dobročinné ústavy. Požehnání Boží. Dar poslušnosti.	
17.	P.	Sv. Lazara , bisk. (75). — Obnova společnosti lidské. Pokoj a mír v zemích našich. Láska k víře katolické. Bohoslovci. Láska k rodičům.	
18.	Ú.	Očekávání porodu Panny Marie. — Úcta nejsv. Panny. Horlivé kněžstvo. Apoštolát sv. Cyrilla a Meth. Svornost v duchovní rodině. Nemocný.	
19.	St.	Sv. Nemesia , m. (250). — Dar pravé zbožnosti. Katolické hnutí v zemích našich. Přemáhání lenosti a závisti. Umírající. Obrácení nevěřců.	
20.	Č.	Sv. Dominika , bisk. (600). — Velepastyřové naší. Missie mezi pohany. Zamezení pohoršení a lži. Dar setrvání v dobrém. Odvrácení pokušení.	
21.	P.	Sv. Tomáše , apoštola Páně (73). — Obrácení nevěřců. Statečné vyznání víry slovem i skutkem. Rodina. Příprava na radostné vánoce. Sirotci.	
22.	S.	Sv. Servula , žebř. (570). — Trpělivost v chudobě. Dělnictvo křesťanské. Dar sebezapření. Pohrdání světem a radostmi jeho. Láska k chudobě.	
23.	N.	<i>Neděle IV. adventní. Sv. Viktorie</i> , p. a muž. (253). — Vítězství pravdy nade lží. Přemáhání pokušení. Obrácení hříšníků. † rodiče a bratři.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	P.	Adama a Evy , prarodičů. Štědrý den. — Dar upřímného pokání. Zachování postu. Hojní kajicníci. Příprava na Hod Boží vánoční. Široteci.	
25.	Ú.	Narození Krista Pána. — Duchovní obrození. Spolek sv. dětství Ježíšova. Poznání lásky Boží, Spolek sv. Rodiny. Zachování křest. slibu.	
26.	St.	Sv. Štěpána , prvomuč. — Lásku k nepřítelům. Odvrácení hněvu a neuváži. Horliví kazatelé. Bohoslovné ústavy. Obrácení neverčů a bludařů.	
27.	Č.	Sv. Jana , evang. Páně (101). — Rozšíření úcty nejsvětějšího Srdce Páně. Dar čistoty srdce. Nevinná mládež. † kněz J. F. Nemocný. Dar lásky.	
28.	P.	Sv. Mladátek , m. — Obětavost katolíků. Zbožné vychování dětí. Odvrácení pohoršení. Přemáhání vášní a náruživosti. Za křesťanskou dobročinnost.	
29.	S.	Sv. Tomáše , bisk., m. (1170). — Obrácení Anglie na víru katolickou. Pronásledování katolíci. Dar živé víry mužům. Duše v očistci. † otec.	
30.	N.	Neděle po narození Páně. Sv. Davida , krále. — Císař a král náš. Šlechtnost křesťanská. Obrácení bludařů a neverčů. Mládež. Dar čistoty.	
31.	P.	Sv. Sylvestra , pap. (335). — Sv. Otec Pius X. Díky vroucné za všechna dobrodini. Zeměli údové katol. bratrstev. Za šťastnou hodinku smrti.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Každá bytost hledá prospěchu svého. Tak zvíře hledá svého pokrmu a dosáhnoucí po čem toužilo, je spokojeno. Bytost rozumná, jakou jest člověk, hledá též svého prospěchu, ale s tím rozdílem, že má též dbáti prospěchu jiného. Kdo hledí jen svého prospěchu, jest sobeckým, nemá žádné lásky k Bohu a bližnímu, protože je sám středem všeho snažení svého. Doba naše jest plna sobectví a hřísné samo-lásky. — Křesťan milující Boha, má milovati i bližního svého jako sebe samého. Jak vyhledává prospěchu svého, tak má i bližnímu svému všechno dobré prokazovat. Kdo tak činí, jest pravým křesťanem. Kdo však sebe zapominá, vyhledává jen prospěch bližního, ten jest nezištným křesťanem, botovým ku každé oběti; nežije sobě, ale bližnímu, nepracuje pro sebe, ale pro bližního, celý se obětuje k dobru a ke spáse bližního svého. Jak vznešené příklady pravé křesťanské nezištnosti máme na samém Spasiteli našem u jeho svatých! Následujeme jich!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za křesťanskou nezištnost a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zaštriž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buďž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Nemysliťi na sebe, ale na Boha a bližního.

Úmysl v lednu 1907: Obrácení Japonců na víru Kristovu.